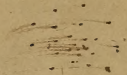

Handwritten text at the top of the page, including a large Greek letter τ and other faint characters.

Faint handwritten text in the middle section of the page, possibly a signature or a date.

Xenophon
ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΑΝΑΒΑΣΙΣ ΚΥΡΟΥ.

XENOPHONS

BERÄTTELSE

OM

CYRI FÄLTTÅG.

Öfversedd Text

Med bifogade Anmärkningar, Historiska och
Geographiska Upplysninger, Charta
och Ordbok,

Till Svenska Ungdomens Tjenst

utgifven

af

G. W. GUMÆLIUS.

Fjerde Upplagan.

ÖREBRO,

N. M. Lindhs Boktryckeri, 1840.

PA4494
A5G8
1840

Exchange
Augustana College Liby.
Sept. 28 1934

Xenophons Lefverne.

Athenaren Xenophon, son af Gryllos, var enligt flere skäl, hvilka äfven genom åtskilliga ställen i detta arbete bekräftas, född ungefär Ol. 86: 4, eller 433 f. Chr., icke, såsom vanligen uppgifves, Ol. 82: 3, el. 450 f. Chr. Han synes ej hafva varit af någon lysande släkt. Sokrates, hvars uppmärksamhet han berättas hafva väckt genom sitt sköna utseende, gjorde honom till sin lärjunge och vän. Sys-selsatt med filosofien, tyckes han lefvat i stillhet och afhållit sig från alla offentliga värf, tills han på kallelse af en gästvän, Thebanern Proxenos, reste till Sardes och följde den yngre Kyros på hans fälttåg, hvarefter han deltog i de händelser, som han sjelf i Anabasis beskrifvit. Sedan han återfört grekiska hären och i Pergamos öfverlemnat den åt lakedæmoniske fältherren Thimbron, som skulle föra krig mot persiska satraperna Pharnabazos och Tissaphernes, ämnade han återvända till Athén, då han fick veta, att han, liksom de öfriga af hans landsmän, hvilka deltagit med Kyros i fälttåget mot Persien, på förslag af en Eubulos blifvit dömd till landsflykt. Orsaken synes hafva varit, att Athenarne ville hämnas på Kyros' anhängare för det verksamma biträde, denne lemnat Lakedæmonierna emot dem i Peloponnesiska kriget, och tillika genom denna bestraffning vinna persiska Konungens tillgifvenhet. Öfverraskad af denna olyckspost, synes han kvarstannat i Mindre Asien. Då Lakedæmoniernas Konung Agesilaos 3 år sednare mottog befälet öfver hären, efter Thimbrons efterträdare Derkyllidas, tyckes han biträdt honom i kriget mot Perserne, och äfven åtföljt honom då han återgick till Grekland, för att vid Koronea slå Spartas förenade fiender, Athenare, Thebaner, Argiver och Korinthier. Lakedæmonierne gäfvu honom derefter, sannolikt på föreställning af hans vän Agesilaos, den lilla staden Skillus nära Olympia, hvilket ställe han sjelf med synbart nöje beskrifver här nedanföre i Bok. V. Cap. II. Sannolikt gifte han sig först der med Philesia, som födde

honom sönerna Diodoros och Gryllos, hvilka han på Agesilaos' råd någon tid skickade till Lakedæmon, för att lära "den skönaste bland konster: att lyda och befalla." Den sednare stupade i slaget vid Mantinea, der han kämpade i Athenarnes här, och, enligt hvad allmänt troddes, hade gifvit Epaminondas sitt banesår. När underrättelsen om hans död kom till Xenophon, som just var sysselsatt att offra, tog han kransen af sig; men då han, på frågan om sonen dött segrande, fått svaret ja, satte han den åter på sig sägande: "godt! jag visste att han var född dödlig." Sedan han för krigsoroligheters skull varit tvungen att aflägsna sig på någon tid från Skillus, återkom han dit och dog der Ol. 105: 1, el. 360 f. Chr. enl. hvad Diogenes Laertios berättar. Enligt andra underrättelser synes han, på förslag af den ofvannämnde Eubulos, hafva fått återvända till Athén från sin landsflykt. I Skillus författade han sina mesta arbeten, och deribland äfven Anabasis, hvilken likväl af flere blifvit honom fränkänd och tilldömd en viss Themistogenes från Syrakusa, af det skäl att Xenophon sjelf, i sin Helleniska Historia Bok. III. 1, beropar sig på en Anabasis af Themistogenes, hvilket ej varit nödigt, om han sjelf författat en sådan. Men om han då ännu ej hade skrivit sin Anabasis, hvad hindrar att han kunnat göra det sedan, ehuru han måste återropa den, som för tillfället fanns för hand? Att Xenophon verkligen är författare till närvarande arbete, derfor har man ett stöd dels i den urgamla traditionen, dels ock i sjelfva arbetet, der många ställen ovedersägligen bevisa, att härföraren Xenophon, hvars innersta tankar och handlingsgrunder med utförlighet framställas, verkligen är samma person som författaren. De skenbara motsägelser, som äga rum mellan detta och 2 af hans andra verk, Kyropædien och Hellenika, hafva Critici, särdeles Morus, på tillfridsställande sätt förklarar. För öfrigt kan tilläggas, att Diodorus Siculus i sin Historia, Bok. XIV Capp. 20—32, äfven gifvit en berättelse om detta fälttåg, hvari han dock i allmänhet synes följt Xenophon. Dremot har Plutarchos på helt olika sätt, i Artaxerxes' leverne, anført åtskilliga här berättade händelser, så att han synbarligen haft helt andra källor.

A N M Ä R K N I N G A R.

BOK. I.

Cap. I. 1. Enligt Plutarchos i Artaxerxes' lefverne, hade Dariois och Parysatis utom dessa två söner äfven två andra: Ostanes och Oxathres; men dessa behöfde Xenophon här ej nämna, emedan de på de berättade händelserna intet inflytande hade. Artaxerxes, som före sin thronbestigning, enligt hvad Ktesias berättar, hette Arsikas, är i historien känd under tillnamnet Mneumon.

I. 2. Enl. Xenophons Hellen. I. iv, 1 skedde denna utnämning Ol. 93: 1. Högsta Civila Styresmannen öfver en persisk provins hette Satrap; Öfverbefälhafvaren öfver tropparne kalla Grekerne *στρατηγός*. Ursprungligen bekläddes dessa sysslor af två särskilda personer, men hos Kyros voro de nu, såsom ofta annars, förenade. Jfr. de hist. o. geogr. upplysen.

— *Καστωλός*, hvarvid mötesplatsen för tropparne inom Kyros' Satrapi låg, var en stad i Lydien.

— *ὡς φίλον*, hvilken han ansåg för sin vän.

I. 7. *ἀποστῆναι πρὸς Κύρον*, hvilka ord efter all sannolikhet varit en förklaring af någon Grammaticus och sedan influtit i texten, har Schn. enl. Wolf, Demosth. Leptin. s. 322, och Wyttenbach satt inom klammer. Poppo anser dem väl för öfverflödiga, men har ej tilltrött sig att utesluta dem.

Cap. II. 1. *ἐνταῦθα dit*, näml. till Sardes, jfr. nedanföre §. 2, 4, 5.

II. 4. Diodor. 14, 11 och Corn. Nep. Alcib. cap. 10' berätta enl. Ephoros B. XVII, att Alkibiades först märkt hvad Kyros förhade, samt meddelat det åt Pharnabazos, hvilken lät mördra honom, för att sjelf hafva fördelen af att först meddela denna viktiga underrättelse åt Konungen, hvori han dock blef förekommen af Tissaphernes.

II. 9. Schneider har, oagtadt flera textförändringar, ej kunnat få hela summan högre än 12300, och efter hans påstående skulle den, enligt de läsarter vi följt, endast utgöra 11500. Men han

har vid adderingen, besynnerligt nog, alldeles bortglömt Menons trupp af 1500 man, hvarigenom hela antalet blir 13000, som kan ses af följande beräkning, när man påminner sig, att Gymneter och Toxoter voro lättbeväpnade och således föras under Peltaster, men att *ἄνδρες* deremot äro Hopliter:

enl. §. 3. medför Xenias	4000	ὀπλίτας.
Proxenos	}	1500 ὀπλ.
		500 γυμν.
Sophainetos Stymphal.	1000	ὀπλ.
Sokrates	500	—
Pasion	700	ἄνδρας (ὀπλ.)
§. 6. Menon	}	1000 ὀπλ.
		500 πελταστάς.
§. 9. Klearchos	}	1000 ὀπλ.
		800 πελτ.
Sosias	300	ὀπλ. (enl. Zeunes läsart).
Sophainetos Arkadern	1000	ὀπλ.
	<hr/>	
	11000 tungt infanteri.	
	2000 lätta trupper.	
	<hr/>	

S:a 13000.

Ehuru denna summa öfverensstämmer med Xenophons uppgift, är den dock ej utan betydliga svårigheter. Den af Zeune i §. 9 antagna läsart *τριακοσίους*, för den vanliga *χιλίους*, har blott ett par Codd. för sig. Att med Schn. enl. fl. Mas. i §. 3 läsa *Πασιῶν δὲ ὁ Μεγαρεὺς εἰς τριακοσίους μὲν ὀπλίτας, τριακοσίους δὲ πελταστάς ἔχων* i stället för den vanliga *εἰς ἑπτακοσίους ἔχων ἄνδρας* hjälper obetydligt, emedan i alla fall 600 skulle öfverskjuta. Något fel torde vara i afskrifterna, hvilket blir än tydligare genom jämförelse med I. iv: 3 och vi: 10, som också icke kunna förnas med uppgiften på detta ställe.

II. 12. *Τῆ δ' οὖν* läser jag, med Lion, enl. de flesta och bästa HSS. Poppo har *τῆ γούν*, som han anser för det enda rigtiga.

II. 13. Att Silenos, Bacchos' lärmästare, blifvit fången bredvid berget Bermion och förd till Midas, son af Gordias, konung öfver Brigerna i Thrakien, hvilken förelagt honom åtskilliga frågor, berättas af flere författare t. ex. Herodot. VIII. 138. Sedermera har fabeln med folket flyttat till Phrygien.

II. 16. I st. f. *φοινικούς* har jag, med Steph. o. Lion, skrivit *φοινικοῦς* enl. vanl. bruket och analogien, hvilken skrifart äfven Poppo antagit. Enl. åtskilliga HSS. skulle man också kunna läsa *φοινκίους*. Jfr. Xenoph. Ages. II. 7.

II. 17. *ἰσάκιγξε* (τις el. ὁ σαλπικτής).

II. 18. ἔφουγεν — ἀρραυάξης har Lion riktigt öfversatt: *exsiluit e curru, ut tanto celerius aufugeret posset*, emedan en sådan vagn drogs af oxar eller mulåsnor, hvilket ej medgaf en nog skyndsam flykt. I alla fall torde fruntimren då för tiden icke varit särdeles olika de nuvarande, hvilka vid hastigt påkommande skrämnel ej alltid hitta på den bästa utvägen. Zeune öfvers. *fugit in harmamaxa*, liksom stode det ἐπὶ τῆς ἀρραυάξης.

II. 20. ἐν αἰς har Weiske, o. efter honom Schneider o. Lion, enl. flera Codd. ändrat till ἐν ᾧ (χρόνῳ); onödigt, ty jfr II. iv, 1, v, 1.

— ὕπαρχος est Satrapa; præpositionis vis non urgenda. Larcher. Men i det fallet voro δυνάστης alldeles öfverflödigt. Öfversatt: och en annan betydande höfding (Underbefälhafvare).

II. 22. Weiske och Schn. ha antagit Mureti gissning εἰς för det vanl. εἶδε, emedan det sednare skulle beteckna något, som i detta sammanhang knappast förtjent anmärkas. Men emedan Kyros uppsteg utan motstånd, och Schn. sjelf i en not anmärker, att ἐπιλάττων ej betyder, att de då, utan alltid bevakade ingången till landet på detta ställe, så tyckes det ändå mindre rimligt, att han intog gränsvakternas lägerplats (τὰς οὐρνάς), som af ingen försvarades, än att han vid förbigående anmärkte ett så märkvärdigt ställe. Ännu naturligare blir läsarten εἶδε, hvilken också förekommer i alla HSS., om man föreställer sig, enl. Lions anmärkning, att Syennesis ej dragit sig långt undan och att således Kilikernes tält kunde ses, när Grekerne på något afstånd passerade.

II. 25. I alla HSS. o. gamla Editt. förekommer ὄρων, i hvars ställe Zeune o. Schn. enl. Suidas' föreskrift infört ὄρεων. Lion.

II. 27. Syennesis var ett familjenamn för de Kilikiska Konungarne. Enl. Diodor. 14, 20 var dennes uppförande mycket dubbelt, ty han hade äfven betygat Artaxerxes sin tillgifvenhet och gifvit honom en af sina söner till gisslan.

— Lion anför, enl. Heeren, att στολή Περσική betyder en klädning af siden (*vestis serica*).

— ἦν ποὺ ἐντυγχάνωσιν. Ordet betyder på d. st. *occurrere*, säger Lion, och anmärker, att det strider emot vanliga attiska bruket, att det här står i pluralis, då ordet ἀνδροπόδα, som är ett neutr. plur. skulle fordra verbum i sing. Orätt! Meningen är: och de skulle få återtaga sina bortröfvade trälar, ehvar de träffade dem.

Cap. III. 1. anser Schn. τοῦ πρῶτου felagtigt, emedan det ej tydligt synes, hvaraf genit. τοῦ regeras. Det förekommer dock på alltför många ställen hos Arrianos, hvilka han sjelf citerat, för att kunna anses för skriffel. Han har derföre också icke vågat än-

dra det. Äfven stod det förr Xenoph. Anab. V. iv, 30, der Stephanus på nog svaga skäl ändrat till εἰς τὸ πρόσω, såsom der nu läses. Skada att närvarande ställe undgått hans uppmärksamhet; annars hade det utan nåde fått undergå samma öde, och sedan hade ordningen kunnat komma till Arrianos. Men så har förfarandet varit hos Hrr Critici, att ett motsträfvigt talesätt, hvars förklaring besvärat, efterhand blifvit utrotadt, der det kunnat ertappats, och om det ändå slutligen någorstädes befunnits kvarstående, har det *med skäl* blifvit ändradt, såsom *ingenstädes* för öfrigt förekommande. Jfr. nedanföre V. iv, 17. Vanligen heter det τὸ πρόσω ο. εἰς τὸ π. Men då πρόσω på många ställen annars förekommer med genit., torde detta kunna förklaras som en motsats mot μέγρι τοῦδε, och öfversättas längre än hit el., med jämförande af πρόσω τοῦ ποταμοῦ, betyda: längre fram (i landet), framåt, så att talesättet anses elliptiskt.

III. 1. ἔβαλλον (λίθοις).

III. 5. I st. för ἀνάγκη δῆ, hvilket Schn. enl. några HSS. infört, ha de flesta ἀνάγκη δέ, hvilket väl kunnat bibehållas, ty δέ brukas ofta i apodosis efter tidsparticlar.

III. 6. I st. för ἐρημοθεῖς hafva Codd. ἐρημος ὄν, hvilken läsart Poppo upptagit.

III. 11. μένωμεν — ἀπίωμεν, har Schn. enl. Buttman's gissning och Cod. Eton. ändrat till μενοῦμεν, ἀπιμεν, med tillägg, att Att. förf. på detta sätt bilda fut. af ἀπειμι. Detta sednare är således att förstå, att præ. form hos Att. ofta har en till fut. sig närmande bemärkelse, men att det derföre bör kallas futurum, torde vara tvifvelagtigt. Att ὅπως står med conj., när handlingen refererar sig till en närvarande tid, har Passow anmärkt; men bland de exempel han anfört, hafva dock sonliga tydligen afseende på ett tillkommande (då annars oftast fordras fut. ind. se Passow Th. II. s. 277) t. e. Od. I. 76.

ἀλλ' ἄγεθ' ἡμεῖς οἷδε περιφραζώμεθα πάντες
νόστον, ὅπως ἔλθῃσι.

Detsamma har Fischer anmärkt: Animadvers. ad J. Welleri Gram. Græc. III. n. sid. 292.

III. 16. ὧσπερ — ποιουμένον, såsom skulle Kyros icke vidare ämna göra någon sjöresa, d. ä. bruka sin flotta. Se följ. Capitel.

Cap. IV. 2. Schn. har efter en Cod. Paris. ändrat ὄτι till ὅτε, "emedan meningen derigenom skulle bli mer flytande." Men här är icke fråga om tiden, emedan Miletos vid fågets början ännu icke hade upphört att vara i vänskap med Tissaphernes, se ofvanföre I. II. 2, utan om orsaken, *derföre att denna stad ensam bland de joniska, hvilka Kyros räknade till sin Satrapi, jfr. I. 1, 8 o. I, ix, 9, höll med Tissaphernes.*

IV. 4, 5. I stället för ἦσαν δὲ ταῦτα har Weiske velat läsa ἦσαν δ' ἐνταῦθα, hvilket Schn. anser för en sannolik gissning. Men då det föregående πύλαι utgör ett namn på ett ställe: Kil. o. Syr. Passet, så är ἦσαν blott början på den följande beskrifningen: detta består af m. m. Emedan åtskilliga motsägande förklaringar öfver detta ställe blifvit gifna, vill jag här uttrycka den mening, som synes mig tydligen ligga i texten. Emellan bergskedjan och hafvet var ett litet stycke, som var möjligt att passera. Detta hade både på Kilikiska och Syriska sidan blifvit befestadt, eller, rättare sagdt, den fria passagen hämmad genom tvänne från berget ner till hafvet, på 3 stadiers afstånd från hvarandra, parallelt gående murar (τείχη), andre öfversätta: skansar el. casteller). Ofvanom murarne voro skyhöga klippor, och emellan dem och murarne den trånga passagen (παρόδος στενή) tillstängd på bägge sidor af portar (ἐπὶ δὲ τοῖς τείχεσιν ἀμφοτέροισι ἐφειστήκεισαν πύλαι, el. vid bägge skansarne stod, d. ä. vidtog passet, el. genomgången, πύλαι), hvaraf passet hade sitt namn, och hvilka vore bevakade af besättningar af de båda angränsande nationerna. För att nu passera detta ställe, som från en sida ej kunde forceras (παρελθεῖν οὐκ ἦν βίβη), lät Kyros med flottan landsätta troppar mellan murarne (εἶσω τῶν πυλῶν, hvilket både Weiske o. Schneider genom en oförklarlig brist på uppmärksamhet förklarar likbedyande med det förut förekommande ἔσωθεν πρὸ τῆς Κιλικίας, d. ä. på Kilikiska sidan) och utom dem, d. ä. på Syriska sidan, ty på den Kilikiska stod han redan förut sjelf med hufvud-arméen. På detta sätt hade han kunnat anfälla den Syriska posteringen både framifrån och i ryggen (i fall der verkligen funnits någon), och således säkrast tvinga den att aftågande lemna passet öppet.

IV. 8. ἰοντων ἄν anser Schn. för misstänkt och tror det vara uppkommet genom felskrifning för ἰετωσαν, ty ἄν med imperat. skall vara en betviflad construction. Men några exempel derpå, ehuru få, förekomma dock; och han har sjelf anfört några, som han likväl anser för ej fullt motsvariga, ehuru ett, εὖ τοῦτ' ἔσθ' ἄν Soph. Oed. Tyr. 1438, tvertom synes mig af alldeles samma beskaffenhet. Lion anför också Platon. Alcib. prim. c. 18. p. 156, ed. Ast. Maxim. Tyr. Dissert. 7, 7, p. 116, ed. Reisk. Poppo har utslutit ἄν, hvilket väl torde vara rättast.

IV. 9. εἰς ζώνην δεδομέναι. Persiska Konungarne förlänade åt sina gemåler och sina vasaller landsträckor och städer, för att af de inflytande inkomsterna bestrida något behof, som ses af flera andra ställen, t. e. Corn. Nep. Themistocl. C. 10.

IV. 15. φίλον har Schn. enl. Cod. Paris. ändrat till φίλοι, emedan ett dylikt exempel, der τυγχάνομαι construeras med dubbel genitivus, icke kunnat utspanas. Schn. har sjelf anfört 2 ställen (ett ur Euripides, ett här nedanföre VI. iv, 32), der τ. med genit.

betyder *erhålla af någon*. Lion åberopar V. v, 15. Läser man *φίλοι* blir meningen lättare.

IV. 16. Schn. har enl. Cod. Eton. uteslutit *ἤδη*, "såsom o-nyttigt." Det är likväl icke utan eftertryck i afscende på det följande futurum: — — "jag berömmar Er nu, men att J äfven *skolen* berömma mig m. m."

Cap. V. 2. Vildåsnor, (*onager*), stryka ännu omkring i skockar i Tatarsiets öknar. De äro, enl. *Pallas'* beskrifning, mycket större och skönare än de i Europa vanliga tama åsnorna.

V. 3. Strutsen springer, medelst tillhjälp af flaxning med vingarne, så fort, att en ryttare ej kan hinna honom. Men såsom *Xenophon* berättar, fångas han ännu, derigenom att flere omvexlande förfölja och uttrötta honom.

V. 5. *ἀπέπτα ἀποφεύγουσα* har Schn. ändrat, det förra enligt *Buttmanns* gissning till *ἀπεσπᾶτο*, det sednare enl. *Codd. Paris. o. Eton.* till *φεύγουσα*. Vore icke formen *ἀπέπτα* mer än osäker, vore stället lätt att förklara. Meningen vore då: "ty flyende (med fötterna) flög han bort," hvilket ganska väl uttrycker *Strutsens* på en gång af springande och flygande sammansatta färd, hvilken *Xenophon* sjelf i de följande orden beskriver. *ἀπεσπᾶτο* (*han droy sig bort*) tyckes nästan tautologiskt i förbindelse med *ἀποφεύγουσα*. *Poppo* läser med *Wytttenbach* enl. ett par sämre HSS. *ἀπεσπά*, hvilken form förekommer i bem. bortgå hos sednare förf. Rätta botemedlet för detta ställe tyckes likväl ännu icke med säkerhet vara funnet.

V. 3. *ὠτίς*, (*Otis Arabs*), har en tung kropp, som gör att han ej länge orkar flyga; men deremot springer han mycket snabbt. Vid öronöppningarne har han långa svarta fjädrar, som han kan upprätta eller fälla efter sin vilja. Vanligen lefva dessa foglar tillsammans i hopar af 50 à 60. Köttet är välsmakande.

V. 5. *Πύλας* scil. *Babylonias*.

V. 7. *τοῦ βαρβαρικοῦ στρατοῦ* (*τινας* el. *μέρος*).

Cap. VI. 1. *ἔχνη* har Schn. ändrat till *ἔχνια*, enl. *Codd. Paris. o. Eton*, emedan "det förra skämmer nummern."

VI. 9. *δέοι* har jag, med *Schæfer*, *Lion* och *Poppo* enligt en *Cod. (F. Gail)* ändrat till *δέη*, hvilket af flere utmärkta *Critici* blifvit yrkadt, emedan *ὡς* i denna bemärkelse vanligen fordrar *subjunctivus*. Likaledes läser jag ur samma skäl straxt nedanför *ἦ* i st. f. *εἶη*, ehuru *Schn.* ogillar *σχολή ἢ ἡμῖν* såsom *kakophoniskt*. *Schn. o. Lange* bibehålla och försvara på detta ställe de vanliga läsarterne.

Cap. VII. 3. *Σκοπεῖτε* (el. *ἐπιμελεῖσθε* Lange) bör i tanken tilläggas för *ὄπως*.

VII. 4. *ἐγὼ ὑμῶν* har Schn. instängt inom klammer "tills vidare", emedan dessa ord saknas i Cod. Eton. och göra meningen skroflig och illa sammanfogad. Ett tämligen strängt omdöme om den annars som stilist kände Xenophon, hvilken dock sannolikt skrivit just på detta sätt, för att lägga mera vikt på eftersatsen. Meningen lyder ungefär så: "om J ären män och hållen eder modigt, så skall jag göra att hvar och en af eder m. m."

VII. 5. *ἐν τοιοῦτῳ* (*καίρῳ*).

VII. 8. *οἱ τε στρατηγοί* har Weiske och efter honom Schn. och Lange velat utesluta, emedan ofvanföre §. 2. berättas, att Kyros kallade till sig både Strateger och Lochager. Då icke ens en enda Cod. tillstyrker detta uteslutande, och i alla fall Xenophon för korthetens skull kan hafva nämnt endast de förra, för att dermed i allmänhet utmärka befälet, så skulle jag, enl. Schæfers exempel, vilja befria dessa ord från klammer. Öfversätt: "Till honom inkommo, utom befälhafvarne, äfven några af de andra Grekerne m. m."

VII. 12. Schn. finner det omöjligt att förklara, huru Abrokomas, som ofvanföre, Cap. IV. 5, berättas hafva afgått från Phœnicien till Konungen och IV, 18 säges hafva bräntskeppen i Euphrat, innan Kyros ankom till Thapsakos, likväl framkom först 5 dagar efter slaget. Emedan intet spår sedan synes, att han under marschen föregått Kyros, hade han troligtvis från Thapsakos tagit en annan längre omväg, för att undgå öknen, hvarigenom Kyros sedan gick (jfr. Cap. V.), och således ej hunnit fram lika fort. Krüger anser Abrokomas för en förrädare emot Kyros.

VII. 15. Den graf, som Konungen berättas hafva låtit gräva, för att hindra Kyros i sitt framtågande, skulle icke räcka ända till Tigris, utan var dragen till Mediska muren. Den måste således fyllas med vatten från Euphrat, och hade fördens skull troligen ej hunnit bli färdig, innan Kyros ankom; ty den jordtunga, som ännu ej var genomgräfvnen, gjorde hela det öfriga arbetet onyttigt. Här af ses ock, att Euphrat här låg högre än Tigris, men hvilket ej gäller om hela dess lopp, ehuru detta påstås af Arrianos, Exped. VII. 7, 6: ty längre ned mot Babylon, i den trakt som kallades *Paludes*, flyter han mycket lägre och mottager der canaler från Tigris. Jemför. Rennell Illustrations sidan 76. Lange.

Cap. VIII. 2. *καὶ πάντες δέ*, och äfven alla (de öfriga. näml. Barbarerna).

VIII. 3. ἀπὸ τοῦ ἄρματος. Schn. har efter Cod. Paris. läst ἀπό i stället för det vanl. ἐκ. En alldeles onödig förändring, då ἐκ (jfr. Hom. ἐξ ὀρέων, ἐκ δίφρου) nyttjas i samma mening på andra ställen.

VIII. 4. καὶ τὸ στράτευμα. Dessa ord, utdömda af Schn. och Wyttenbach, kunna försvaras, om man tillägger αὐτοῦ. Lange.

VIII. 6. ψιλὴν ἔχων κεφαλὴν, betyder ej att hufvudet var alldeles bart, utan obetäckt af hjälm, ty Plutarch. Artax. Cap. XI säger uttryckligt: ἀποπίπτει δὲ τῆς κεφαλῆς ἢ τιάρια τοῦ Κύρου. Schn.

VIII. 8. λέγεται — διακινδυνεύειν, misstänkes af Schn., Weiske och Wyttenbach, emedan det strider mot det näst föregående, der det heter, att Ryttnarne, som åtföljde Kyros, hade hjälm. Ordet λέγεται tyckes här förråda, att denna mening inkommit i texten genom någon marginal-anmärkning: ἄλλους Πέρσας skulle här likväl kunna utmärka de egentliga ursprungliga Perserne, till skillnad från de öfriga under persiska väldet lydande stammar, hvilka i allmänhet, enl. det vanliga bruket, här skulle hafva benämnts βαρβάρους. En Recensent (i Hallische Litt. Zeit.) och Jacobs (Addit. ad Athen. p. 357) ha föreslagit att läsa παλαιούς i st. f. ἄλλους, hvilket Lion antagit, och som fullkomligt häfver all svårighet.

VIII. 14. ἀποθεν, utdömdt af Schn., torde böra bibehållas, och öfversättas: ”på något afstånd”, hvilket var nödigt för att kunna öfverse bägge härarne. Lange.

VIII. 15. Leunclavius tror, att ἱερά betyder inelfvorna och σφάγια hela offerdjuret, jfr nedanföre VI. m, 21.

VIII. 17. δέχομαι. Schn., Weiske o. Lange påstå, att man bör suppleras orden: τὸν οἰωνόν (jfr Herodot. I. 63), och neka alldeles, att det bör hänföras till σύνδημα. Sammanhanget talar för motsatsen. När Kyros fick veta, att parolen utdelades för andra gången, undrade han hvem som gifvit den, och frågade hur den lydde. Förmodligen hade den således eljest vanligtvis blifvit tillkännagifven för honom, och han, som öfverbefälhafvare, gillat den, ty hvarföre skulle han annars nu undrat derpå? När Xenophon upprepade den för honom, sade han: ”nä godt! jag gillar den, och denna må vara.”

Cap. IX. 6. Enl. nästan alla HSS. läser jag κατέκτανε i st. f. det af Zeune o. Schn. enl. Suidas intörda κατέκτανε. — Ur samma skäl har jag bibehållit vanliga läsarten μακαριστόν, i st. f. Schn. μακαριστότατον.

IX. 8. ἄνδρες, i motsats mot det föreg. πόλεις (städernas invånare), förklarar Lange riktigt med soldater.

IX. 13. πολλάνις — ἀνθρώπους anses vanligen hafva afseende på lemlästade förbrytare. Wyttenbach förklarar det om ofärdiga, till bevis på den stora säkerhet, som i det under Kyros lydande höfdingdömet rådde.

— ἔχοντι ὄ τι προχωροίη. *Si quid haberet, quod bene procederet, s. si quid negotii haberet.* Lange. *Licebat cuique iter facere quocumque vellet et secum gestare, quæ ad iter faciendum commoda essent, s. quibus opus esset.* Lion. Men emedan προχωρεῖν betyder gå framåt, så kan detta, på mångfaldiga vis förklarade, talesätt helt enkelt betyda: äfven om han hade något, som skulle gå fram, d. ä. något att medföra. Ty naturligtvis är här icke blott fråga om hinder för resan, utan om säkerhet till person och egendom.

IX. 23. κοσμησαι har Zeune enl. Cod. Eton. och Stephani gissning infört i st. f. κοσμηθῆναι, hvilket Weiske återinfört, Schn. åter ändrat och Poppo igen antagit. Hvarföre κοσμησαι just skulle vara bättre, har man svårt att inse.

IX. 25. τοῦτον οὖν läsa Zeune o. Schn. enl. flere Codd. i st. f. det vanl. τοῦτο. Lange gillar Wyttenbachs gissning τοῦτον οὖν, som han anser så riktig, att den intet understöd behöfver af Codd., emedan *v* o. *v* i dem svårligen kunna skiljas från hvarandra. τοῦτον skulle betyda: häraf. Ändringen är dock onödig.

IX. 27. ἐδύνατο vill Zeune ändra till δύναιτο i likhet med föreg. εἶη, Weiske deremot till δυνατός, hvilket Schn. gillar. Men emedan sådana constructioner, der olika modi, liksom här, följa på hvarandra, i synnerhet då meningen i föreg. membrum är villkorlig, i det följande deremot bestämd, ofta förekomma, är all ändring här öfverflödlig.

IX. 29. δούλον ὄντος. I ett despotiskt välde, som det Persiska var, voro alla utom Konungen trälrar. Lange.

IX. 29. πλὴν — ἐαντῶ, misstänkes utan skäl af Lange. Såsom en parenthes måste dessa ord dock förstås, så att οὗτος tages absolut: "och hvad denne (Orontes, enl. Larcher och Schn.) angår", och ej, enl. någras mening, hänföres till Konungen, hvilket Lange med sin interpunction synes åsyfta. Om Orontes jfr. ofvännöre C. VI, 3, o. följ.

Cap. X. 3. πρὸς τὸ τῶν Ἑλλήνων (στρατόπεδον, el. πλῆθος, näml. dem, som voro lämnade till trossens betäckning). ἐντὸς αὐτῶν, inom deras läger, el. inom den plats som de besatt.

X. 6, 9, 10. När Grekerne fingo veta, att Konungen tågade mot dem, kommande tillbaka från deras läger, vände de om och beredde sig att i denna riktning (ταύτη) tåga fram och möta hans anfall. Men Konungen mötte dem ej, utan i samma riktning, som

han tågat fram, förbi deras venstra flygel, gick han också nu tillbaka, enligt Langes anmärkning, derföre, att om han strax anfallit och slagit dem, skulle de tagit flykten mot Babylon, genom den fruktbaraste provinsen i riket, dit han ingalunda ville locka dem. Då han nu var midt för deras venstra flygel, fruktade de, att han skulle anfalla dem i flanken, kringränna och nedhugga dem, hvarföre de beslöto att utsträcka flygeln och göra en frontförändring, så att de stödde sin rygg mot floden. Men i detsamma tågade Konungen förbi (*παρομειψόμενος*) el. förändrade sig (d. ä. härens ställning) och ställde sin här i linie till anfall på samma sätt, som då slaget börjades. *προσιόντες*, som Schn. upptagit efter en Cod., synes vara den rätta läsarten, ehuru Zeune m. fl. och sednast Lange sökt försvara *προσιόντος*, hvilket gör en ganska tvungen construction och endast kan hämta något skydd deraf, att det motsvarar det föregående *προσιών*. Men emedan härarna voro länge åtskilda, är ej sannolikt att Grekerne stodo alldeles stilla på ett ställe, för att mottaga den anryckande fiendens anfall (*δεξιόμενοι*), utan att de äfven å sin sida i samma riktning framryckte (*ταύτη προσιόντες*), för att möta honom. Jfr C. VIII, 23.

X. 8. Schn. har ur flere Codd. tillagt orden: *πάλιν μὲν οὐκ ἀναστρέφει*, för att "fylla en brist i meningen, som de öfriga uttolkare icke känd", och öfversätter derföre orden: *ὡς μείον ἔχων*, *cum inferior discessisset*. Meningen blir dock genom denna fyllnad släpig, och är raskare efter vanliga läsarter, om man öfversätter: "Tissaphernes drog sig således undan, såsom den der varit underlägsen i affären och m. m."

X. 9. *κατὰ τὸ ἐνόονυμον κέρας*, den flygeln, som förut varit den venstra, nu den högra, sedan de vändt sig om. Lange och Lion.

X. 11. Jfr C. VIII. 9.

X. 12. Lange har med skäl tadlat Schneiders orimliga förklaring af orden *ἐφ' οὗ ἀνεστρόφησαν*, näml. *ad quem collem conversi in fugam profecti erant. qui regem comitabantur*. Både de omtvistade ordens vanliga betydelse och sammanget visar, att Rytteriet gjort halt på kullen och der vändt sig om mot Grekerna, för att betäcka fotfolkets flykt, hvilken manöver också verkligen lyckades.

— τὸ ποιοῦμενον det som föregick.

X. 17. *δόρηστον* vill Poppo, med Lion och Dindorf, ha utbytt mot den rättigare formen *δόρηστον*.

BOK. II.

Cap. I. 6. φέρεσθαι har Schn., efter Muretus, velat utesluta och derföre instängt det. Weiske, som bibehåller det, har hänfört det till både ἀμάξας och πέλτας, samt förklarar meningen således: *ut afferri seu comportari ad ignem alendum possent*, hvilket Lange gillat, med det tillägg, att "om πέλται voro afjern, så att de ej kunde brinna, vinner ordet φέρεσθαι deraf så mycket mera stöd." Han tyckes således tro, att vagnar och sköldar skulle användas att transportera in de öfriga trädsakerna i lägret; men om man, hvilket synes naturligtast följa af sammanhanget, antager, att de tomma vagnarne och sköldarne äfven skulle användas till bränsele, så var det väl tjenligast att de voro brännbara.

I. 12. Schn. har enl. Codd. Paris., Eton. o. Marg. Villois. infört Θεόπομπος i st. f. Ξενοφῶν, emedan, enl. §. 8, endast οἱ τῶν Ἑλλήνων ἄρχοντες voro tillkallade, och Xenophon ej förr än långt sednare fick något befäl. Men hvar står väl att läsa om någon Theopompos ibland de Grekiska Generalerne? Dessutom är det nog sannolikt, att Xenophon, såsom vän och Adjutant åt Proxenos, varit honom följagtig till sammankomsten och der äfven, bland de öfriga, yttrat sin mening. Detta vinner någon styrka deraf, att Diodorus, Bok. XIV. Cap. 26, tillskrifver Proxenos just detta tal. Största svårigheten ligger deri, att nelfanföre §. 14 läses: "Ἄλλους — ὑπομαλακιστομένους, der ordet ἔφρασαν förefaller besynnerligt, i fall Xenophon varit sjelf närvarande och tillika är förf. till Anabasis. Det skulle dock kunna försvaras, om man tänker sig denna sammankomst nog tumultuarisk, för att endast tillåta de närmast stående att höra hvad som sades, då flere talare på engång öfverröstade hvarandra.

I. 17. Ordet ἀναλεγόμενον, som förekommer i alla HSS. och äldre Edd. har jag åter upptagit, i st. f. ἄν λεγόμενον, hvilket Schn. infört i tanka att ett fut. ὑποθετικῶς dermed skulle uttryckas. Detta har han likväl sedan förkastat i företalet till Anab. 3. XII, hvarest han bifaller Mori gissning πάντα λεγόμενον. Budæus o. Brodæus hafva förklarat ἀναλεγόμενον = ἀναγιγνωσκόμενον οὐκ ἔστιν ἵνα λεγέται. Leuncl. *repetitum commemoratione*, och D'Orville (Charit. p. 559) *sæpe commemoratum*. Då ordet hos Callimachus (se Hemsterh. till Lucian. T. II. p. 362. ed. Bip.) får betydelse *läsa*, så kunde det väl också här få bibehålla samma bemärkelse, men ändå bättre öfversattes det väl med *omtala* eller *berätta*.

Cap. II. 4. ἐπὶ τῷ τρίτῳ (σημείῳ).

II. 9. εἰς ἀσπίδα βάντωντες doppande i skölden. De hade nämligen låtit det slagtade djurets blod rinna i en bugtig sköld, såsom det närmast förhand varande kärl.

II. 13. ἐν — ἥλιον. här af är klart att de gingo mot norden.

II. 17. Lion läser enl. några HSS. ὅμως i st. f. ὁμοίω, hvilket Schaefer (Gregor. Corinth. p. 631) yrkat, och hvarigenom meningen blir ledigare.

II. 20. Man må ej tänka på någon verkligen lössläppt åsna, utan Klearchos ville endast härigenom ådagalägga grundlösheten af soldaternes fruktan. Af följande §. 21 ses, att egentliga anledningen till deras fruktan varit ett rykte, att generalernes personer sväfvade i någon fara.

Cap. III. 5. οὐδὲ ὁ τολμήσων (ἔστι) neque nostrum (ducum) quisquam audebit. Lange.

III. 7. Med Lange och Lion har jag återtagit den vanliga af de flesta HSS. understödda läsarten ἔσονται i st. f. ἔσονται, som Zeune o. Schn. efter ett par Codd. infört. Optat. förenas ofta med fut. indic. Se Jacobs Additt. ad Athen. p. 145.

III. 12. Schn. har efter conjectur skrivit πρὸς αὐτοῦ i stället för det vanliga πρὸς αὐτόν, hvilket man öfversatt *apud ipsum*, som för detta ställe icke ger någon passande mening. Då man således genom gissning måste söka hjulpa stället, har jag läst πρὸς αὐτό, hvars rigtighet jag anser nästan bevisad genom föregående §. 11, der det äfven om samma sak heter τῶν πρὸς τοῦτο τεταγμένων. Samma läsart skall äfven Sommer i sin edition, som utkom 1821, (enl. hvad jag funnit hos Lion) hafva upptagit, hvori han sedan blifvit följd af Poppo. Holtzmann och Lion läsa πρὸς τοῦτο.

Cap. IV. 16. Emedan Ἀρτάξος troligen är densamme, som nedanföre V. 35 kallas Ἀρτάοξος, och äfven nämnes i sällskap med Ariaio, har jag äfven här, enl. Codd. Paris. och Eton., skrivit namnet Ἀρτάοξος.

IV. 17. Alldenstund de stora canalerna (διώρυγες) gingo tvert öfver landet mellan bägge floderna, och således en sådan ej kunde bilda en ö mot Tigris, i hvilket fall den snarare skolat löpa parallelt med densamma, tror Lange, att med διώρυξ här menas en af de större τάφροι, hvilka ofvanföre §. 13 nämndes, och hvilka just i en sådan rigtning gingo från διώρυγες. Men utom det att uttrycket διώρυξ här bestämdt brukas om en sådan förbindelsecanal mellan floderna, är det också ej afgjort, att dessa τάφροι voro så djupa, som här förutsattes, för att kunna alldeles instänga en armé; dessutom synas de ej alltid af samma storlek hafva för-

förbundet *διώρυγες*, utan aftagit i bredd, allt efter som flera smärre grafvar från dem blifvit afleda till landets vattnande. Slutligen säges också denna ö varit stor, och innehållit många och stora städer och byar, jfr §§. 21, 22. Man måste väl således antaga, att uttrycket är nog kort, och att här menas landet mellan bägge floderna och tvänne sådana *διώρυγες*, ehuru Xenophon, med tanken på den som senast blifvit öfvergången, nyttjar uttrycket i singulari. Heeren tror, jag vet ej ur hvad skäl, att de två *διώρυγες*, som här omtalas, ej gått alldeles fram till Euphrat. Han nämner också i förbigående, att de voro så djupa och breda, att man fruktade att bli innesluten genom dem, dock utan att vidröra svårigheten i Xenophons uttryck. Jfr Ideen Th. I. n, s. 106, Ups. 1818.

IV. 28. Sådana af hudar förfärdigade farkoster omtalas äfven i Arriani Periplus ed. Hudson. s. 15; de brukas ännu på floderna Euphrat och Tigris och kallas af innevänarne Kellek. Jfr Ödmanns Samlingar utur Naturkunnigheten till d. Hel. Skrifs utlysning, Fl. III, Cap. 12. sid. 82—85.

Cap. V. 13. *κολάσσεσθε*, har Castalio ändrat till *κολάσσησθε*, hvaraf Schn. ytterligare velat göra *κολάσησθε*, "emedan *äv* med fut. indic. ej kan äga rum." Detta är dock origtigt och beror blott på en af Grammatici sjelfmyndigt uppgjord regel, hvilken Critici med all flit sökt bekräfta genom utrotande af alla motsägande exempel, hvarpå Lange anført åtskilliga prof. Han söker också bevisa denna origtighet genom den stora förvandtskap, som mellan fut. indic. o. præs. opt. och subj. äger rum. Dertill kan ytterligare läggas, att det Homeriska *κεν*, som i alla afseenden motsvarar *äv*, ofta förekommer med fut. indic., jfr Passow, Handwörterbuch Th. I. s. 78.

V. 16. Enl. Porsons råd, hvilket Schn. och Schaefer följt, läser jag *δοκεις* i st. f. det vanliga *δοκῆς*, hvaraf Lion gjort *δοκοις*.

V. 19. I st. f. det vanliga *δύνησθε* läser jag *δύναισθε*. Jfr V. vi, 9, der Lange antagit ändringen, ehuru han här låtit det gamla stå kvar. Det kan likväl anmärkas att *äv* med conj. hos Xenophon ofta förekommer, och att det kan bli fråga huruvida denna af Grammatici ogillade construction alldeles bör förkastas.

V. 23. *ἔστε* har jag enl. Schn., hvilken Dindorf följt, ändrat till *ἔσεσθε*, emedan det nödvändigt fordras af sammanhanget. Andre bibehålla det gamla.

V. 23. *τῆν μὲν — ἔχοι*, d. ä. om det för Konungen ensam är tillåtet att hafva en *τιάρα ὀρθή* (Persiska Konungarnes utmärkan- de hufvudprydnad, svarande mot ett diadem eller krona) på hufvudet, så kunde väl måhända en annan också hafva den på hjertat (eftersträfva den), då han har Eder till biträde.

V. 28. *αὐτό*, som fattas i några goda HSS., har jag enligt Schn. exempel instängt. Schaefer har alldeles uteslutit det.

V. 39. *ὡς*, hvilket Schn. utdömt, kan dock väl bibehållas. Öfversätt: så snart J hafven förderfvat dem m. m. Deremot synas orden: *τοὺς ἄλλους ἡμᾶς προδεδωκότες*, såsom en blott repetition af det föregående *προδόντες ἡμᾶς*, böra uteslutas.

Cap. VI. 11. Åtskilliga HSS. hafva *ἐν τοῖς ἄλλοις προσώποις*, hvarföre Lange föreslagit följande läsning: *καὶ γὰρ τὸ στυγνὸν ἐν ἄλλοις προσώποις τότε φαιδρὸν ἐν αὐτοῦ (προσώπῳ) ἔφασαν φαινεσθαι*. Onödigt. Meningen är ju helt enkelt den, att det vanliga *δυstra* i hans ansigte klarnade, när svårigheten och faror gåfvo fullt utrymme för hans verksamhet.

VI. 23. *τῶν δὲ συνόντων* — *διελέγετο*, men om sina vänner talade han alltid såsom föragtade han dem. Wyttenbach.

VI. 29. Schn. läser enl. åtskilliga HSS. *τάχιστος* för *κάλλιστος*. Orätt. *κάλλιστος* innehåller tydligen en motsats till det följande *αἰκισθεῖς*, och betyder ej blott, att det var det bästa och således äfven snabbaste dödssätt, utan ock att det var fritt från hån och skymf. *τάχιστος* har allt utseende af att vara en förklarande glossa.

VI. 29. *αἰκισθεῖς*, Weiske: *föragtad*, Schn.: *lemlästad och plågad*. Det sednare troligen det rättaste, dock så att det förra till någon del dermed är förenadt. Jfr III. 1, 13, 18, 29, o. IV, 5.

BOK. III.

Cap. I. 2. *κύκλω* — *πάντη*, *rundt omkring*, Schn. har utdömt *πάντη*, emedan det föregående *κύκλω* gör det öfverflödigt, och det dessutom saknas i Cod. Eton. Man har dock sjelf erkänt, att dessa bägge ord finnas förenade i Arriani Anab. I. 27. Dermed kan också jämföras Hom. Od. VIII. 278: *Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἐρμῖσιν χέε δέσματα κύκλω ἀπάντη*.

I. 6. *ἀνεῖλεν* — *θεοῖς οἷς ἔδει θύειν*, d. ä. han svarade honom, åt hvilka Gudar han borde offra. Schn. har enl. Buttmans gissning läst *θεοῦς*, hvilken förändring ej behöfs. Jfr nedanföre §. 8, o. V. IX, 22.

I. 13. *ὕβριζομένους* anser Schn. alltför svagt efter de föregående mera kraftiga orden. Men det betyder i allmänhet *skändligt behandlade*, och är således mer omfattande än dessa. Det förekommer dessutom på samma sätt nedanföre §. 29.

I. 23. Lange anmärker, att orden *οἱ δὲ ἄνδρες* hafva afseende på något annat än de föregående *σώματα* och *ψυχαί*, och ger på meningen följande explication: *militēs vero, facilius vulnerari et occidi possunt*, med tillägg att det berodde på deras feghet eller dåliga vapen, samt jfr I. ix, 8. Dessa ord stå dock här demonstratift, och svara mot det föregående *τούτων*. Öfversätt: *Men dessa menniskor*, (näml. fienderna). Skälet, hvarföre de så säkert kunde såras, ligger ju deri, att de förverkat Gudarnes skydd genom sin mened.

I. 29. *οὐδ' ἀποθανεῖν — δύναται*. Detta synes strida mot hvad ofvanf. II. vi, 1, berättas. Det kan dock så förklaras, att på förra stället berättas verkliga förloppet, sådant Xenophon sedermera fått veta det, här åter, huru man i första början föreställde sig det.

Cap. II. 3. *ἐκ — ἐλθεῖν emergere e praesentibus hisce matris*, Leuncl., hvilken förklaring tyckes vara den rätta. *Pro praesenti rerum statu viros fortes venire, i. e. esse*. Weiske.

II. 9. *Σωτήρος* har afseende på det nästföregående *σωτηρίας*. När någon nös, plägade man bedja: *Ζεῦ σῶσον*, *hjelpe Zeus!* Schn.

II. 22. Jfr II. iv, 22. Vid *ἄπορον* förstås *τὴ ἐλ. χοῆμα* under. Lion.

II. 23. Schn. ogillar repetitionen af ordet *βασιλείας*. Det gör dock, tvertemot hans påstående, uttrycket kraftigare. Öfversätt: *"hvilka mot Konungens vilja, i Konungens eget land m. m."*

II. 25. Se Hom. Od. IX. 83, o. följande.

II. 31. *σὺν τῷ ἄρχοντι aequē ac dux*. Lange.

II. 34. Schn. har, efter Wyttenbachs gissning, läst *προσδεῖν* i st. för *προσδοκᾶν*, *"emedan här är frågan om råd, och ej om väntan, och emedan det sednare ordet ej construeras med genitivus."* Men Xenophon anför dock, i det närmast följande, hvad han förmodade skulle inträffa, och öfvergår sedan till rådgivande deremot. *ὣν* kan här tagas partitift (*åtskilligt af det*) och således stå med hvad verbum som helst.

Cap. III. 18. *τούτων* (= *ἀντι τούτων*) för *dessas*, nämligen slungorna.

III. 18. *ἐντεταγμένῳ ἐθέλοντι* (adv.), *åt den som frivilligt åtagit sig m. m.*, läser och förklarar Lange. Efter den vanliga läsarten *ἐθέλοντι* (partic.) blir dock meningen densamma. Poppo läser *ἐν τῷ ἐντεταγμένῳ ἐθέλοντι*, och öfversätter: *in loco constituto, assignato*.

III. 20. I st. f. *στολάδες* läser Lion *σπολάδες* enl. Pollux, som förklarar det med *θώρακες ἐκ δέματος*.

Cap. IV. 8. ἥλιον — ἠφάνισε. Så har Schn. läst enligt deres föreslagna correction. Vanliga läsarten: ἥλιος δὲ νεφέλην προκαλύψας, ἠφάνισε (näml. ἐαυτόν), solen, höljande ett moln framför (sig), gjorde sig osynlig, tyckes dock närmare öfverensstämma med bemärkelsen af προκαλύπτω, är lifligare och äger tillika för sig HSS. vitsord. Meningen blir efter bägge läsarterna densamma. Jag skulle derföre velat, efter Zeunes efterdöme, hafva bibehållit den vanliga. Det är klart, att här är fråga om en solförmörkelse, och att Xenophon blott anför den på stället gängse traditionen, utan alla förklarande tillägg.

IV. 19—23. Detta ställe har åtskilliga svårigheter, och har blifvit olika förklaradt af uttolkarne. Att man bör läsa ἐξ λόχους, och ej enligt Weiskes gissning ἐκατόν λ. det visar sammanhanget tydligen, hvilket också Schn. bevisat. τότε — κεράτων, med afseende på det föregående ὁπότε, betyder: men annars (el. derpå) tågade de utom sidorna. κέρατα är detsamma som πλευρά του πλαισίου i §. 22. Ordningen mellan orden ἐνωμοτίας, πεντηκοστῆς, λόχους, hvilken jag, enl. Langes exempel, i första upplagan hade ändrat, har jag återställt till vanliga läsarten, sedan jag, ur taktiska skäl, blifvit öfvertygad om ändringens origtighet.

IV. 27. ἀπεπήδων har Lange efter 3 Codd. och Schneiders råd (Föret. p. XV, XVI) infört i st. för ἀνεπήδων, hvilken förändrings rigtighet sammanhanget bekräftar.

IV. 39. προσελάσας hafva de fleste nyare Utgifvare, enligt gissning, upptagit i st. f. Handskrifternas och de gamla Editionernas προελάσας. Men emedan Xenophon, som anförde eftertropparne, icke medförde de begärde Peltasterne, utan ensam red fram, så kan det lika väl heta, att han "red förut" (näml. före sin division), som att han red fram till Cheirisophos.

IV. 41. ὑπὲρ τοῦ ἐαυτῶν στρατεύματος. Lion läser ὁ. τ. αὐτοῦ τοῦ στρατ. enl. en Cod. Men detta är onödigt, ty den vanliga läsarten uttrycker detsamma. Lange (i 3:dje uppl.) har rigtigt anmärkt, att med ἐαυτῶν menas Grekerna, i motsatts mot οἱ πολλέμοι, som följer strax derpå. Men svårligen kan han ha rätt när han påstår, att denna högre bergklint låg bakom den af fienden besatta, ty då skulle de lätt kunnat förekomma Grekerna, om de märkte deras afsigt att intaga den.

Cap. V. 4. Schn. har, enl. Mureti och egna gissningar, förändrat detta ställe således: ὁ δὲ Ξενοφῶν, ἐπεὶ κατέβη παρελαύνων τὰς τάξεις, ἤνιστα οἱ ἀμφὶ Χειρισσοφον ἀπήντησαν ἐκ τῆς βοηθείας, ἔλεγεν' och har förklaradt det på ett sätt, som lika väl består med den vanliga läsarten. Meningen är: "Cheirisophos, som med förtropparna nedgätt på fältet och inqvarterat sig i byarna, hade med en tropp ryckt ut att hjälpa de under ströfvandet öfver-

fallna Greker, och återkom nu från denna expedition, just då Xenophon med eftertropparne nedsteg från den högre position han innehafte. Denne skyndade då fram mot Cheirisophos, och, då han mötte de från nyssnämde expedition återkommande, sade han, m. m." I stället för ἀπῆσας har jag, efter flere Codd., på sednare stället upptagit ἀπῆντησαν.

V. 7. ἐπὶ τὰς σινηῶς i kvarteren, näml. i byarne, ty tälten hade de uppbränt, se III. m, 1.

V. 10. ὁρμίσας, hvilket Schn. ur Cod. Paris. upptagit i st. f. ἄρμίσας, har Lange med skäl förkastat; ty ζεύξας sammanbindande, och ἄρμίσας sammanfogande (så att de blifva vattentäta) är ingalunda samma sak. Lange har vid detta ställe blott gjort några nödiga förändringar i interpunctionen, men föröfrigt bibehållit den gamla läsarten oförändrad.

V. 13. ἐπανεχώρουν — Βαβυλῶνα, de tågade tillbaka, men en annan väg än den till Babylon. Holtzm. har gissat τῆ i st. för ἧ, hvilket gör meningen lättare.

V. 13. καὶ ὅμοιοι ἦσαν θαυμάζοντες tyckes vara ett förderfvadt uttryck, emedan ὅμοιοι borde fordra θαυμάζουσιν, hvilket äfven Stephanus upptagit. Åtskilliga Codd. hafva θαυμάζειν, hvilket är föga bättre än det vanliga. Muretus har föreslagit ὁμοῦ i st. f. ὅμοιοι. Andre hafva upptänkt andra förbättringar, men hvilka alla hafva mer eller mindre svårigheter.

V. 17, 18. ὀρέων jfr Anm. t. I. 11, 25. Detta ord och andra dylika t. e. βελέων förekomma i HSS. af Xenophon, än på detta sätt, än sammandragna ὀρῶν, βελῶν.

V. 18. Attiska formen ἐδεδοίκεσαν har jag upptagit enl. Schn. som deruti följt Porson, med stöd af ett par Codd. Detta gillar äfven Jacobs (Achill. Tat. p. 400), jfr Fischer (ad Weller. II. p. 373) och Matth. Gr. Gram. §. 193, p. 243. Lobeck (Phrynich. p. 149 följ.) påstår deremot, och har bevisat med flera exempel, att Xenophon snarare föredragit formen ἐδεδοίκεισαν, som i de äldre editt. på detta ställe förekommer.

BOK. IV.

Cap. I. 3. καὶ ἔστιν οὗ τὸ στενόν, har Schn. antagit enligt Steph. gissning. Vanliga läsarten är κ. ἐ. οὕτω στενόν. Abresch, i sina Dilucidat. Thucyd. s. 640, har föreslagit κ. ἐ. οὕτως ἔχον, hvilket Zeune o. Weiske upptagit. Lange har följt dem, men vill

utesluta dessa ord, såsom en marginal-anmärkning, hvilken influ-
tit i texten. Meningen tyckes nog dunkelt och ofullständigt ut-
tryckt. På svenska skulle det ungefär bli: "och det är på det stäl-
let, der (det bekanta) passet ligger." Vanligen heter likväl pass
hos Xenophon *σενά*.

I. 7. *ἐφείπετο* — *στρατεύματος*, "alltefter som hvar och en
afdelning af hären kommit öfver, följde den efter m. m."

I. 26. Weiske anser *λοχαγὸς πελταστῆς* = *λ. τῶν πελταστῶν*,
hvilket gillas af Schneider, men förkastas af Poppo.

Cap. II. 3. Schn. "undrar, att Critici så länge tålt *παίοντες*,
i hvars ställe han på egen hand infört *παίοντες*. Men *παίειν πρὸς*
betyder ju *stöta emot*, och kunde således tålas.

II. 20. *ἔνθα* — *ἔκειντο*, jfr ofvanföre §. 16.

Cap. III. 20. *τὸν πόρον*, jfr ofvanföre §. 5.

III. 22. *οἱ δὲ* — *ὄρος*, men soldaterna ropade (åt hvaran-
dra) att icke bli efter (fienderna), utan tillika stiga uppför
berget. Såsom passivum (efterlemnas), med afseende på det fö-
regående *ἰππεῖς*, kan *ἀπολιπέσθαι* ej tagas, emedan denna bemär-
kelse ej stämmer öfverens med det följ. *συνεβαίνειν*. Ännu min-
dre kan det tagas actift, hvilket åtskilliga öfversättare gjort. Schn.
tror, att några ord fattas i meningen. Poppo öfvers. "de ropade,
att de (Peltasterna) skulle icke bli efter, icke upphöra."

Cap. IV. 10. *διαιδριάζειν* har Stephanus öfversatt: *dissere-
nare*, med tillägg att andre vertera: *sub dio agere*, hvilken sed-
nare bemärkelse Zeune i sin Index upptagit. Schn. förkastar
denna sednare bem., ehuru den förra ingalunda synes säkrare af-
gjord. *αἰδριάζω* bet. *bringa i fria luften, göra klar*, men icke
intrans. *klar*. Samma förhållande är med *compos. ἀπαιδριάζω*,
ἔξειδριάζω o. *διαιδρώω*. I sin text har Schn. enl. Codd. Paris.
(F. H.) o. Eton. upptagit *συναιδριάζειν*, som skulle betyda *bi-
vouaquera på samma ställe*, hvilket väl passar i sammanhanget,
emedan hären, sammandragen från de spridda byar, der den legat
inquarterad, måste vistas under bar himmel, i brist på tält. Den-
na ändring har han dock i företalet till sin Edition återkallat och
förklarat, att "han blygdes öfver sitt misstag," hvilken blygsel
var så mycket mer onödig, som han ofta annars efter dessa, så-
som så förträffliga beprisade, HSS. ändrat texten, då dertill varit
mindre anledning. Om ordet *συναιδριάζειν* också icke på något
annat ställe förekommer (Riemer har det i sin Ordbok, förmodli-
gen genom misstag, ty han citerar *διαιδριάζειν* hos Xenoph.), så
hafva dessa 2 HSS. säkerligen icke rent af digtat ordet. Tills säk-
rare anledning kan finnas, att *διαιδριάζειν* betyder *klar*, skulle
jag vara böjd att i texten upptaga *συναιδριάζειν*.

IV. 13. Några HSS. o. Suidas hafva i st. för *σύνου* läsarten *σύνου*. Emedan här är fråga om växtoljor hafva flere lärde män alldeles ogillat detta ord och i dess ställe föreslagit åtskilliga förändringar. Den minst våldsamma och bästa synes Bothes *σύνου* vara, i fall detta skulle anses närmare öfverensstämma med verkliga förhållandet och förändring således behöfdes.

Cap. V. 11. *διατελέσαι τὴν ὁδόν* har Zeune enl. flere Codd. (F. H. Et. m. St. o. Brod.) infört, och deri blifvit följd af alla nyare Utgg. Weiske deremot har bibehållit den vanliga lika goda läsarten *διατελέσαι*, *ἐν τῇ ὁδῷ*, då öfversättn. blir: "de som icke kunde hinna fram (jfr I. v, 7) tillbragte natten på vägen."

V. 12. *τὰ μὴ δυνάμενα* "de som icke orkade" (gå).

V. 14. *αὐτοῖς* är tillagt enl. Suidas. Wyttenb. öfvers. "af dem sjelfva" näml. soldaterna.

V. 18. Schn. har vid *ἤκων*, följande anmärkning: *significatur verbo, si bene habet, modus aliquis ignotus, quo barbari se demiserunt super nives elapsi in silvas.* Detta "obekanta sätt" bestod förmodligen deruti, att de kastade sig hufvudstupa, d. ä. sprungo allt hvad benen förmådde, utför snödrifvorna, för att komma in i skogen.

V. 21. Lion har i st. f. *ἀναστήσοντας*, enl. de flesta HSS. o. gamla Edd. riktigt läst *ἀναστήσαντας* och förklarar meningen sålunda: "han befalle dem att, sedan de upprest dem" m. m. ehuru denna läsart alldeles ogillas af Schneider.

V. 25. Schn. (föret. sid. xviii) vill i st. f. *οἶς*, som är en jonisk form, läsa *οἷς* enl. Attiska dialecten, hvari Lion följt hans råd. Poppo säger att Xenophon i nom. brukar *οἶς*, i acc. *οἷς*, hvarföre han här läser *οἶς*.

V. 26, 27. Schn. klagar, att ingen före honom försökt att förklara detta ställe. Men de besynnerliga förslag, som han sjelf gjort dels på egen hand, dels efter Porson, att här ändra och förklara texten, bevisa att det varit en lycka, att flere så lärda män ej använt lika mycken möda och skarpsinnighet att fördunkla en i sig sjelf nog tydlig mening. Lagens förklaring är så enkel och naturlig, att den tyckes böra falla hvar och en in, som blott ser på meningen, utan att tillika lura efter ämnen för sin kritiska skarpsinnighet. "Det öl (*οἶνος κριθίνος*), hvarom här är fråga, var icke renadt från maltkornen, utan dessa flöto ofvanpå jäms med bräddarna (*ἰσοχειλεῖς*). Tillika lågo i karen (*ἐνήσαν ἐν κρατῆρσιν*) längre eller kortare rör utan leder eller knän, (emedan dessa skulle hindrat ölets fria genomgång genom rören). Dessa rör tog man i munnen, satte deras nedra ända ned i ölet och sög, hvarigenom man fick drycken ren och fri från de på ytan simmande kornen." Detta sätt att dricka, eller rättare suga, liknar Xe-

nophon nedanföre §. 32 vid en oxes sörplande, och beskriver det än tydligare genom ordet *ὑποψφαντα*, som visar, att man måste böja sig ned, på det rörstumparne skulle hinna upp till munnen.

V. 35. Till ordet *ελληφει* har Schn. följande anm.: Jfr §. 24. ehuru der ingenting förekommer om hästen. Denna besynnerliga citation tyckes visa att han trott, att Xenophon i kvarteret tagit denna häst och att han farit illa under hans färd till Cheirisophos, ehuru det tydligtvis är densamma, som han haft alltsedan han blef Strateg. — Emedan alla hästarne, som i den omtalda byn uppföddes till skatt åt Konungen, endast voro 17, kunde de ingalunda förslå till fördelning mellan alla vid hären varande Strateger och Lochager, utan menas med Loch. förmodligen blott de, som voro vid Xenophons troppafdelning.

Cap. VI. 14—16. Att stjäla var enligt Lykurgs lagstiftning en sak, hvori gossar öfvades, för att göra dem fintliga och skickliga till krigslist. Den, som upptäcktes, fick stryk för sin oskicklighet. Atheniska historien för denna tid bekräftar tillräckligt Cheirisophos' förebråelse, angående de Atheniska Statsmännens egennyttiga hushållning med Statens medel.

Cap. VII. 2. Schn. läser enl. Cod. Paris. *ἀλλὰ ποταμός*. Den vanl. läsarten, *ἀλλ' ἀπόταμος*, hafva flere Utgifvare, enl. Leonclavii förslag, ändrat till *ἀλλ' ἀπότομον*, näml. *χωρίον*, hvilket Schn. ogillar. Hans skäl kunna efterses i noten till detta ställe, s. 241. Men *ἀπότομον* bör ej endast förstås om den anfallna orten; ty om berget än varit aldrig så brant på detta ställe, så hade det ej kunnat hindra Grekerne att ställa sig omkring, så många som hälst, i fall utrymme funnits framföre: utan meningen är, att branta berg, som rundtomkring (*κύκλω*) omgäfvö, endast lemnade en trång väg (*πάροδος*) förbi stället, hvarifrån stenarne nedrullades, fram till den tillgängliga uppgången.

VII. 7. *Αὐτὸ — εἶη*, "just detta, sade han, vore det som behöfdes."

VII. 8. *μετὰ τοῦτο οὖν* synes mig alldeles opassande, ty hvar-på har detta *οὖν* afscende? Jag skulle vilja läsa *μετὰ τούτων*, ty meningen är tydlig: "med dessa (de nyssnämnde Cheferna) afgingo ungefär 70 personer" o. s. v.

VII. 17. *ῥῶνον* i st. f. vanliga läsarten *ῥῶνοντο* har Schn. enligt Codd. (E. F. Larch. B. o. Et.) samt på Brod. o. Mureti råd infört. Lion försvarar gamla läsarten, på det sätt, att han anser *ἐν = εἰς*. Men han gillar tillika Leonclavii förklaring: *in illis locis natura munitis etabebantur*, der *ἐν* har sin vanliga bemärkelse. Läsarten *ῥῶνον* ogillar han därför, att han anser den betyda detsamma som *ἐνέμενον*, samt tillägger: "hvertill tjenar det, att Xenophon berättar dem

hafva bott på befästade ställen, när det ej var fråga om dessas belägrande?" Dock meningen är ju helt enkel: "Dessa höllo sig stilla i städerna, tills Grekerne hunnit väl passera, men då följde de efter dem ständigt stridande. De bodde på befästade ställen, hvarest de hade sammanfört lifsmedlen så att" o. s. v. Jag kan således ej inse, hvarföre icke ὄκουν bör föredragas framför ὄχοντο, som här ger ingen eller åtminstone en ganska hårdragen mening.

VII. 19. I st. f. ἐπάγοι har en Paris. HS. ὑπάγοι, Eton. ἄγοι. Weiske gissade ἀπάγοι, hvilket väl skulle passa och af Schaefer blifvit upptaget.

VII. 26. δερμαίων har Zeune infört i st. f. δερματινων, enligt Suidas (under artikeln παραγγέλλει) samt Cod. Eton. Broß. och en Paris. (Gail F.), hvare alla sednare Utgg. följt hans efterdöme. Hutchinson försvarade den vanliga läsarten och ville att man skulle förstå ἀσπίδων under, samt åberopade Anacr. Od. XIV, der βοείη två gånger förekommer i st. f. ἀσπίς. Jag är alldeles af samma mening, och tror att ἀσπίδων antingen bortfallit eller åtminstone bör i tanken suppleras, om man ej häldre vill repetera ordet γέροῶν från §. 22. Likaså nämner äfven Herodotos (VII. 79) ἀσπίδας δερματινας och ἀ. ὠμοβοίνας, och det såsom vapen brukliga af folk, som bodde just i de nejder, om hvilka Xenophon här berättar. Ordet δερματινων är utan tvifvel en glossa, till förklarande af det mindre vanliga ὠμοβοίωνων, liksom på samma sätt ofvanföre, §. 22, det alldeles opassande och öfverflödiga βοῶν δασέων i texten insmygt sig bredvid det likbetydande ὠμοβοίονα. På ett slags segertecken passade utan tvifvel sköldar bättre att upplägga, än råa hudar, hvilkas betydelse man har svårt att inse. Bothe tror, att man söderskurit sköldarne, hvilka bestodo af flere på hvarandra fogade hudar (liksom Ajas' sköld) och hängt dessa utskurna hudar på käppar, som på stenhögen uppsattes. τὰ ἀιχμάλωτα γέροῶν anser han riktigt för ett glossem till πλῆθος δ. ω.

Cap. VIII. 18. Orden: οἱ κατὰ τὸ Ἀραδικὸν πελτασταὶ hafva på åtskilliga sätt blifvit förklarade. Weiske förmodar, att ordet μέσον fattas framför Ἀραδικὸν. Schn. åter påstår befälhavarens namn Aeschines bevisa, att dessa peltaster stodo på flygeln, emedan de, enl. IV. m, 22, hörde till Cheirisophos' division. Slutet af denna §., συνεφέπετο — Ὀρχομένιος, synes dock antyda, att de hörde till den tropp Arkader, som Orchomeniern Kleonor anförde, och hvilken utgjorde en del af grekiska centern. Schn. beropar sig på IV. m, 22 ofvanföre, der det heter: Αἰσχίνης ὁ τὴν τάξιν ἔχων τῶν πελταστῶν τῶν ἀμφὶ Χειρίσοφον. Men vid en sådan uppställning af hären, som här omtalas, kunde lätt en

annan fördelning af tropparne bli nödvändig, så mycket mer som Arkader och Achæer sjelfva ej hade några peltaster, enl. V. x, 16. Att dessa peltaster ej stodo på flygeln, synes i alla fall tydligt deraf, att då fiendernas här, för att utsträcka sina flyglar lika långt med Grekernas, klyfde sig, uppkom derigenom en lucka midtuti, hvori Aeschines, som trodde denna fiendernas rörelse utmärka flykt, med sin lätta tropp inbröt. Hade han stått på flygeln, hade en sådan tanka varit orimlig, emedan fienderna just utsträckt sig mot flyglarne.

VIII. 20. Dioskorides, Plinius, o. fl. äldre, samt äfven nyare författare, t. e. Tournefort, omtala den genom sina besynnerliga verkningar märkvärdiga honing, som finnes i dessa trakter. Den sistnämnde förmodar, att bien samla den af blommorna på Chamærrhodendros (*Rhododendron Penticum*, Linn.). Jfr Beckers tyska öfvers. s. 198, följ.

VIII. 24. Schn. misstänker orden *πλέον βόεος*, och har derföre instängt dem. Lange har tillagt artikeln, hvarigenom meningen blir full och klar.

BOK. V.

Cap. I. 2. Jfr Hom. Od. XIII. 112, o följ.

I. 7, 8. Becker, och sedan Schn. hafva upplyst, ätt i dessa §§. ej, enl. Weiskes o. fl. tanka, talas om samma sak. 1 §. 7 är fråga om proviants anskaffande, hvilket borde ske med ordentligen anförd här och tillhörde generalerna att besörja (*ἡμᾶς δὲ τούτων ἐπιμελεῖσθαι*). Sednare stället deremot handlar om ströfverier, hvilka särskilda med mindre tropp kunde vara sinnade att företaga, för att genom byte rikta sig. Jfr VI. iv, 2. Hela svårigheten på detta ställe, som blifvit så olika läst och förklarad, ligger i ordet *προνομαῖς*. Man har inskränkt dess bemärkelse inom nog trånga gränсор, då man följer Suidas, som förklarad *προνομή* med *διαρπαγή*. Hela sammanhanget här visar omotsägligt, att det måste betyda: *ordnade trupper utskickade att proviantera*, och ej blott sjelfva ströfvandet, hvilket skulle ge den aldraplattaste mening. Lion har upptagit *πλανᾶσθε*, enl. flere HSS. men hvarigenom han alldeles icke förbättrat texten. Vanliga läsarten *πλανᾶσθαι* är bättre, ty då regeras alla infinitiverna af *δοκεῖ*. Annars måste man till *ἐπιμελεῖσθαι* suppleras *δεῖ*.

I. 14. *ὁδοπορεῖν*, som Schn. efter Stephanus, Zeune o. Weiske, (det finnes ock i 2 Codd.) ehuru med tvekan, infört i st. f. det vanl. *ὁδοποιεῖν*, är en förändring, som ingalunda bör gillas. Det är naturligt, att då Xenophon föreslog väganläggning, ropade soldaterna, uppreparande hans eget uttryck, att de ej ville höra talas om någon väganläggning.

Cap. II. 7. *ὁ δ' ἑλθὼν*, näml. *ἄγγελος*.

II. 13. Schn. har enl. Cod. Eton. ändrat *παράταξις* till *τάξις*, "jag vet ej hvarföre"; säger Lion, som likväl följt honom. Emedan jag ej eller vet, hvarföre en enda HS. med sin Auctoritet skall uttränga en god läsart, som finnes i alla de öfriga, och som just hänger tillsammans med det föregående *παρατεταγμένοι*, så har jag återgått till det vanliga.

II. 18. Schn. misstänker, att *τοὺς ἐκπίπτοντας* är en oriktig upprepning från föreg. §. Stephanus och Zeune förklara detta ställe således: "De som inträngde finga öfvervigten öfver dem, som skyndade ut, och tvungo dem således att vända om mot fienden." Men *ἐκπίπτοντας* skulle också på detta ställe kunna hafva afseende på dem, som i förra §. benämnas *ἐκδεδραμηκότες*, d. ä. *fienderna*, som gjort utfall.

II. 22. *Παφλαγονικά* jfr V. iv, 13.

II. 31. *εἰς — κλυιδούμενοι*, jfr IV. v, 18, och anmärkn. till detta ställe.

Cap. III. 6. Cod. Eton. utelemnar *ἵέναι — Κορωνεῖα*, och skrifver de föregående orden: *κινδυνεύσαι ἐδόκει*. Orden *ἐν Κορωνεῖα* kunna väl sammanbindas med *κινδυνεύσων*, och således fordrar constructionen ej nödvändigt *εἰς Κορωνεῖαν*, enl. Beckers påstående. Men deri tyckes han dock ha rätt, att dessa ord äro ett glossem; ty när Xenophon följde med Agesilaos till Boetien, kunde han väl icke veta, att slaget skulle hållas vid Koronea. Poppo utesluter äfven orden *μετὰ Ἀγησιλάου*, hvilka saknas i två Codd. och "minst sagdt äro öfverflödiga."

Cap. IV. 2. *διοίσειν· ἐπίστενον*, vill Schaefer (Dionys. de Composit p. 296) läsa *διοίσει· ἐνεπίστενον*, emedan aor. af *οἶω* (*φέρω*) skall vara obrukligt. Det har dock någon analogi för sig, jfr *ἀνώσαι*, Herodot. I, 157. Ordet *ἐμπιστεύω* tyckes också ej hafva varit mera brukligt i Xenophons tid. Lange. Man skulle kanske kunna läsa *διοίσοιεν*, (öfversätt: de skulle ej föra dem igenom, d. ä. bevilja dem fritt durchtåg, i fall denna bemärkelse får antagas, till hvars bestyrkande likväl kan återopas III. ii, 23, der de fleste och bäste HSS. läsa *διοίσουσιν*) emedan afslaget då blir bestämdt. Jacobs (Additt. ad Athen. p. 265) har föreslagit

διήσοιεν, af Lion och Dindorf upptaget och äfven af Poppo gilladt, hvilket ger samma mening.

IV. 9. *τι* — *χρήσασθαι*. Lange tror, att man i st. f. *ἡμῶν* bör läsa *ἡμῖν*, emedan det bör föras till *χρήσασθαι*. Men rigtigare föres det till *δεήσεσθε*, och construeras således: (*εἰς*) *τί δεήσεσθε ἡμῶν* (ὥστε) *χρήσασθαι* (*ἡμῖν*).

IV. 12. *ὄπισθεν* — *σφαιροειδές*. Både Weiske o. Schn. ha här föreslagit nya läsarter. Öfversätt: "Men bakom sjelfva trädskafket klotformigt." Skafket slutades förmodligen i en kula, för att ge jämnvigt mot andra ändans jernspets.

IV. 17. Schn. gissar, att här, liksom IV. v11, 16, bör läsas *ἀποτεμνοντες*, emedan formen *ἀποτεμόντες* är ovanlig. Men han har ej erinrat sig, att *ἀποτεμών* äfven förekommer III. 1, 17.

IV. 20. Schn. har enl. Cod. Eton. ändrat det vanl. *ἡγεῖσθαι* till *ἡγήσεσθαι*. Men jfr V. 1, 10, v11, 6, hvarest *μέλλω* äfven förekommer med praes. inf. Lange.

IV. 22. I förra upplagan hade jag antagit Mureti gissning *ὑπολειπομένον*, i st. f. Edd:s och HSS:s *ὑπολειπομένους*. Jag har sedan blifvit öfvertygad om denna förändrings origtighet.

IV. 26. *τοῖς μούνοις* har Schn. enl. Buttman's gissning ändrat till *τοῖν μούνοιν*, emedan ordet endast säkert förekommer efter tredje declinationen. Schaefer (Melet. p. 111) har dock riktigt anmärkt, att detta främmande ord lätt kunnat hafva en dubbel flexion. Dessutom är icke frågan blott om två sådana hus, om man ej i st. f. *οὐδὲ οἱ ἐν τῷ πρότερον* (invånarne på förra stället) med Lange vill läsa *οὐδὲ ὁ ἐ. τ. πρ.* med förutsättning, att äfven på det förut intagna stället varit fråga om en Kung. Men att samma folk i hvar och en af sina städer eller befästade platser (*χωρία*) haft en Konung för att hålla vakt (*φυλάττοντα*), är ej särdeles rimligt, i synnerhet som dessa ställen lågo helt nära hvarandra; utan deras Konung hade sitt residens i deras *μητρόπολις*, hvilken tyckes legat på spetsen af berget (*ἄνω* §. 25), då deremot den förut intagna platsen låg något lägre.

IV. 27. *θησαυροὺς πατρίους* förklarar Zeune: "de af förfärderna inrättade förråder." Schn. förkastar det sednare ordet, emedan det saknas hos Suidas, som citerar detta ställe. Men *περυσινῶν*, som egentligen gör det misstänkt, saknas deremot i flere goda MSS.

IV. 32. Diodor. XIV. 30, har också: *ἅπαντας δ' ἐν παιδὸς στίγμασι τὸν τε νῶτον καὶ τὰ στήθη καταπεποικίλθαι*. Således voro de tattuerade, liksom Söderhafvets öboer, om hvilka åtskilliga andra här berättade drag, t. e. i §. 11 o. 14, m. fl. ställen, äfven påminna.

IV. 32. πολὺ har Schn. enl. Cod. Eton. gifvit i st. f. πολλοῦ, och vill att genit. skall suppleras framför εἶναι, förmodligen medelst den tilltänkta artikeln. Jag har återupptagit den vanl. läsarten πολλοῦ. Jfr I. v, 14. Så läser också Poppo.

Cap. V. 12. För ποιήσῃτε läser jag enl. en Cod. (Gail. F.) med Schaefer, Bothe och Lion ποιήσετε. (Poppo (i Anm. till Xenoph. Cyropæd. III. m, 50, sid. 209 o. följ.) har bevisat, att εἰ, när det är conditionale, ej hos Xenophon brukas med Coniunctivus.

V. 20. ἐπεὶ — ἐποίησαμεν, ”men emedan de ej öppnade portarne, så inträngde vi i staden på samma sida (väg), der de ej ville emottaga oss; dock begingo vi ingen annan våldsamhet.” Det är således, emot Schneiders påstående, tydligt, att de med våld inträngde, och att βίᾳ bör tänkas till εἰσελθόντες, liksom det nyss förut står utsatt vid παρελθόντας; ty Xenophon nyttjar här med flit mildrande termer. Lions förbättring och förklaring af texten på detta ställe är, lindrigast taladt, besynnerlig.

Cap. VI. 1. χρήσιμον (τι) en nyttig omständighet, d. ä. nyttiga. Zeune o. Schn. ha efter Cod. Guelf. onödigt infört χρήσιμοι, hvilken läsart äfven Cod. F. har.

VI. 2. Den gamla läsarten, δέχεσθαι, gör meningen ytterst svår att förklara. Schn. efter Hutchinson och Zeune låter Ἑλλησι, ehuru det står i en föreg. mening, regeras af det följ. εὖνους. Meningen blir lätt och klar, om man enl. Valckenaers gissning (vid Herodot. III. 72) läser δειννοσθαι, visa sig, ehuru någon auctoritet för denna bemärkelse ej kan anföras.

VI. 4. αὐτή — παρῆναι, ”ty här tyckes mig inträffa, hvad man plär säga, att rådet är heligt.”

VI. 7. καὶ πρώτον μὲν οἶδα εὐθύς ”först och främst vet jag till exempel.”

VI. 20. Schn. har ändrat ὑμᾶς till ἡμᾶς ”för sammanhangets skull.” Det förra passar dock mycket bättre till det följ. βούλεσθε, m. m.

VI. 20. εἰ δὲ — ἐπιπέσοιτε. Flere Critici hafva funnit detta ställe svårt, i anseende till kortheten i uttrycket, och Schn. har föreslagit åtskilliga förändringar i texten. Man bör dock betänka, att det ej kan vara så fullständigt i uttryckena, då det blott innehåller ett sammandrag af en annans förmodade tal. Meningen är: ”Om J, af det bebodda landet omkring Pontos, besluten att utvälja något landskap till besittning, hvarhålst J viljen, och att den som vill får resa hem eller stanna kvar der, så hafven J nu skepp till hands, för att oförmodadt göra anfall, hvar hålst J viljen.” Jag kan alldeles icke inse, hvarföre icke καὶ τὸν μὲν θέ-

λοντα — μένειν αὐτοῦ verkligen skulle styras af det föregående βούλεσθε, hvilket här tydligen innebär ej blott en önskan, utan ett allmänt fattadt beslut (= ψηφίζεσθε, jfr βουλή). Ogillar man detta, så kan man, med Weiske, läsa κατασχεῖν ἐξέσται τὸν μὲν θελοντα.

VI. 26. ἐκεῖ, *der*, näml. den talande pekade på det framför liggande Kotyora. Till Phasis kan det naturligtvis ej hänföras, emedan det var just på farten dit, som skeppen skulle brukas. Detta ord saknas alldeles i två HSS. (E. F. Gail). Bothe vill läsa *ικανά*. Men denna och andra textförändringar, som Schn. o. Lange föreslagit, äro öfverflödiga.

Cap. VII. 2. οἷα — ἀγορανόμους, jfr nedanf. §. 19. och följ.

VII. 6. Lange har fullkomligt hjälpt detta af Uttolkarne öfverklagade ställe, derigenom att han låtit ἐνθα och ἐνθεν byta plats.

VII. 18. ἐπεὶ — ἔφασαν, ett dunkelt uttryck, i hvilket Zeune o. Schn. vilja utesluta orden σφᾶς λέγειν, hvilka saknas i Codd. Paris. o. Eton. Men kanske skulle det kunna förklaras genom en vårdslös construction, ungefär som i följ. öfversättning: "men då de (Kerasuntierna) nu sade sig hafva försäkrat" i stället för: "men då de nu, såsom de berättade, hade försäkrat." Lange öfversätter på detta sätt, men förklarar det så, att ἐπεὶ, såsom ofta hos Herodot, kan ha inf. efter sig, hvarpå han åberopar Hermann. ad Viger. p. 399. o. Matthiæ Gramm. p. 733, såsom bevis. Schaefer, enl. conjectur, och Lion enl. 2 Codd. (A. B. Gail) läsa σφεῖς λέγειν, ἔφασαν, och den sednare öfversätter: *quum isti (Cerasuntii) rem exposuissent, dixerunt, s. addiderunt rem non communi consilio esse factam*

VII. 33. Ἀγορὰν — φαινόμεθα; Critici hafva haft mycket hufvudbry vid detta ställe. Schn. stannar i den mening att något fattas. Jag tror det icke; ty stället kan utan svårighet förklaras således: "Huru skall väl någon tilltro sig att till oss föra proviant, när vi visat oss såsom förbrytare i sådana de allravigtigaste fall?" d. ä. "huru skulle någon våga sig till oss för att sälja lifsmedel, då vi ej engång skonat legaters personer, hvilka dock hos alla folk anses heliga och fridlysta?"

Cap. VIII. 3. ὁμολογῶ ἐγγίγνεσθαι. Uttolkarne hafva nästan alla på detta ställe haft afseende på en naturhistorisk märkvärdighet hos åsnan, hvarom Plinius (8: 69) berättar. Måne icke för mycken lärdom här onödigtvis blifvit förspild? I föreg. §. 1 berättar Xenophon, "att några sagt sig hafva fått stryk af honom och anklagade honom såsom den der förfarit öfvermodigt. (Kanske rättigare: ostyrigt el. okynnigt)." Det okynniga måste förden-

skull bestått deri, att han jämt velat slåss. Skulle icke således på detta ställe helt enkelt vara fråga om åsnornas bekanta okynighet, att, när det ej behagar dem att gå, oupphörligt (el. såsom Xenophon säger "utan att trötthet uppkommer") slåss och sparkas?

VIII. 12. ὡς ὀλίγας (πληγὰς) παύσειεν, "att han gifvit honom för litet stryk."

VIII. 13. μαχομένων (ὑμῶν).

VIII. 17. εἰ δ' ἐπὶ — λαμβάνειν, "men om de råkat i fiendernas händer, hvilken misshandling, ehuru stor som hälst, skulle de hafva undergått, för hvilken de kunnat fordra ersättning?" Halbkart.

VIII. 24. τούτῳ, åt denne. ποιεῖν förekommer understundom med dat. Lange. Lion läser (enl. Cod. F. Gail) τούτων, Poppo τοῦτον, enl. Stephani gissning.

VIII. 26. Ὀρδὴν καὶ περιεγέμετο — ἔχειν, med hvilkas tydning flere Uttolkare sträfvat, skulle, med ett i vårt hvardagsspråk brukligt talesätt, kunna tämligen noga återgifvas: "och han rådde, så att det stod härliga till." Andre öfversätta: "det aflopp så, att allt blef godt." Att uppräknat alla försök, som blifvit gjorda till detta ställets förklarande skulle upptaga för mycket rum. περιεγέμετο ha de fleste Editt. upptagit enl. ett par Codd. (F. H. o. M. Steph.). Vanliga läsarten περιεγένοντο är mycket svårare att taga någon mening ur.

Cap. IX begynner Sjette Boken i Editt. före Schn. Han deremot har låtit Cap. III i Bok. VI blifva det första i den boken, och de 2 föregående flyttas till Bok. V. Orsaken till denna förändrade numerering, som Muretus först föreslagit, är den, att hvar och en bok, med undantag af den sjette, annars begynner med ett uppreparande af den näst föregående innehåll. Cap. III börjar också med ett slags repetition, derföre har Schn. låtit boken dermed börjas. Men just dessa ord: "Ὀν — εἴρηται, saknas i de bästa HSS. (E. F. H. Et.) och äro således misstänkta, hvaföre också Lion instängt dem. I alla fall har denna Schneiders förändring förorsakat mycken villervalla i citationer, utan att vara i något afseende nödvändig.

IX. 6. ἄδων Σιτάλικον. Förmodligen en lofsång öfver en äldre Thrakisk konung Sitalkas. Becker.

Cap. X. 14. ἐπιτρέπει αὐτῷ. Han (Cheirisophos) tillåter honom, näml. Neon, (sin underbefälhafvare). Besynnerligt är, huru Zeune och Hutchinson kunnat referera αὐτῷ till Xenophon, och Schn. till hären.

BOK. VI.

Cap. I. 4. Enl. nästan alla Codd. läser jag med Lion διαφεύγοντες i st. f. διαφυγόντες, som Weiske infört. Öfversätt: ”de samlade sig under flykten.”

I. 15. Denna §., som innehåller en berättelse om gjorda dispositioner, inflickad midt uti talet till soldaterna, måste tagas som parenthes, hvarföre jag äfven så tecknat den.

Cap. II. 1—5. Det stället, Κάλπησ λιμὴν som här än benämnes χωρίον n. 1, än χωρίον ἐρμυρόν u. 1, än πόλισμα n. 7, och på hvilket soldaterna ej ville lägga sig, af farhåga att deras befälhafvare der skulle vilja anlägga en stad, bestod icke af hela hamnen och nejden derinvid; ty det står uttryckligen n. 1, att de lägrade sig ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ ἐν τῷ λιμένι. Jfr II. 7, och II. 4, der det heter λιμὴν, τὸ πρὸς ἐσπέραν αἰγιαλὸν ἔχων. (Häraf följer ock att αἰγιαλός utmärker en strand af särskild beskaffenhet, ty strand måste väl finnas på mer än en sida i hamnen. Det tyckes betyda en lägre strand, emedan det är motsatt mot πέτρα ἀπορρώξ). Emedan flere Anmärkningar, som förre Utgifvare gjort vid detta ställe, tyckas bevisa, att de ej sökt för sig utreda ställets läge och beskaffenhet, vill jag här anföra Xenophons ord: Κάλπησ λιμὴν är en i hafvet framskjutande landsträcka (χωρίον); den delen deraf som går ned till hafvet, är en brant klippa, icke mindre än 20 famnar i höjd, der hon är som lägst; landhöjden (åsen, ἀρχήν. Jag har i Ordboken, enl. Passow, förklarar det med *träng dal*. Schn. har riktigare *cervix, de isthmo*), som sträcker sig uppåt landet, är ungefär 4 plethrer i bredd. Det stycke land, som ligger inom denna ås, är tillräckligt för 10,000 människor att bebygga. — — — En hamn ligger under (i skygd af) sjelfva klippan, med en αἰγιαλός på sin vestra sida. Men berget vid hamnen (— ἀρχήν) sträcker sig uppåt tills midt in i landet, ungefär 20 stadier, och denna delen är jordartad och stenfri (sål. en land-ås); den andra delen utåt hafvet, mer än 20 stadier, är tätt beväxt med många och stora träd o. s. v.”

Cap. II. 1. I st. f. ἐν τῷ λιμένι läser Schn. πρὸς τ. λ. Öfverflödigt; ty ἐν betyder också *vid*, eller ännu nogare *inom*. Jfr IV. viii, 28.

II. 7. ”De lägrade sig på stranden invid (Lion har πρὸς enligt några Codd. i st. f. ἐπί, hvilket kommer på ett ut) hafvet. Men vid staden, som var tillämnad att bli (εἰς — γερόμενον, d. ä. enl. Langes förklaring, εἰς δὲ τὸ χωρίον, ὃ πόλισμα ἂν γένοιτο) vil-

ville de icke slå läger. Utan det tycktes dem äfven vara (en följd af) en listig anläggning, att gå dit, emedan några ämnade anlägga en stad." *γενόμενον* har Zeune (enl. ett par HSS.) infört i st. f. den gamla läsarten *γενόμενοι*, hvilken likväl synes bättre passa i sammanhanget. Öfversätt: "Men ehuru de kommit till staden (näml. den tillämnade. *πόλισμα* betyder här blott platsen = *χωρίον*; ty sjelfva staden, såsom anlagd, heter här *πόλις*) ville de icke der slå läger. Ja, att de kommit dit, tycktes dem till och med vara en följd af någras anslag, hvilka der ville anlägga en stad." Se nedanföre §. 14.

II. 11. *καὶ κατὰ — στρατεύμα*, "och att hären borde återgå till det skick, hvori den förut var."

II. 22. *εἴ τι ἐν τούτῳ εἶη*, "om något (gynnande) funnes i detta (offer)" el. "i fall något berodde derpå" (näml. att Kleonor hade uppsigten i stället för Xenophon), hvilket sednare synes vara det rigtigare.

II. 23. *ἐπεξέροχονται = ἐξέροχονται ἐπὶ (τὰ ἐπιτήδεια)*. Lange. Schn. har enl. Cod. Eton. *ἐξέροχονται*.

Cap. III. 1. Artikeln *τὰ* framför *σεύη* har jag med Lion, enl. de gamla Edd. och en Cod., tillagt. Likaledes VII. 1, 7.

III. 2. Schn. säger sig *djersfreligen* hafva rättat *ἐπεξόδια*, till *ἐπ' ἐξόδῳ*, som på flere ställen förut förekommit. Emedan den vanliga läsarten stöder sig på Handskrifternas auctoritet, kan denna *djersfhet* anses för tämligen onödig.

III. 4. *Ἐπειδὴ — αὐτόν*, "när Lochagerna och Soldaterna (näml. af hans egen tropp) ville lemna honom." *κατέλιπον*, "qvarlemnade de (näml. generalerna)." Poppo läser *ἐπεὶ δέ*.

III. 5. *καὶ τῆν — ποιησάμενοι*, synes utmärka en sådan anordning, hvarigenom en del af flyglarna (eftersta ledet Zeun.) bildade en eftertropp, som kunde begrafva liken i skygd af den öfriga hären (främsta linjen), hvilken stod uppställd i fall fienden skulle ankomma.

III. 5. — *ὀπόσους — κέρας*, "så många flygeln hann åt." Detsamma betyder också ordet *ἐντός* nedanföre §. 7.

III. 9. *ἐπιτάξασθαι — λόχους*, "anordna reserv-corpser [åt hufvudhären."

III. 10. Schn. läser *ἤπερ* enl. 2 Codd. ehuru gamla läsarten har flere intyg för sig och dessutom försvaras af sammanhanget, emedan Xenophon här ej frågade dem om planen för uppställningen, utan endast om de i allmänhet gillade hans förslag.

III. 13. Vanliga läsarten: *ὅτι οὐκ — νόσος*, har Lion, enligt några HSS. (F. Eton. M. Steph.) ändrat till: *ὅτι βουλῆς οὐκ*

ἄξιον εἶη· διαβατίον ἔστι τοιοῦτον ὃν τὸ νόμος, hvilket ger en alldeles motsatt mening. Men att detta är orätt, synes af de följande orden: "Xenophon föll honom hastigt i talet", hvilket ej varit nödvändigt, om de varit af samma mening, men så mycket nödvändigare, då Xenophons tanke var alldeles motsatt.

III. 14. οὐ γὰρ — εἰς ἀνδρεότητα, "ty jag ser att ej behövet af ära, utan af räddning skall ägga er till tapperhet." Lange.

III. 24. ἐν οἷς ἐθέλει, "bland dem han önskar."

III. 25. εἰς προσβολήν. Schn. ifrar för εἰς προσβολήν, men det förra har Codd. och sammanhanget för sig.

III. 29. ἤδη, som Cod. Eton. utlemnadt, har Schn. instängt. Orätt! det betyder här: just nu, strax, = εὐθύς, jfr III. 1, 46, VII. 1, 4, 8, m. fl. st. Lange.

Cap. IV. 5, 6. Jfr ofvanföre §. 2.

IV. 11. ὃν ἐξήτει quem petebat. Schaefer har enl. gissning, hvilken äfven Lion följt, ὃν ἐξήτει quem expetebat. En lätt, men enödig förändring.

BOK. VII.

Cap. I. 29. καὶ δικαίως, näml. στρατεύονται ἐφ' ἡμᾶς.

Cap. II. 21. διὰ γὰρ — ἐφυλάττετο, har mycket plågat uttolkarne. Meningen blir tydlig, om man framför ἐφυλάττετο tänker sig ett οὕτως. "Om dagarne lät han hästarne beta, men om nätterna iakttog han af fruktan sådan vaksamhet, (som nyss nämndes, näml. att hästarne stodo betslade).

II. 33. ἐνδίφορος bordsgäst. Thrakerne lågo ej på soffor vid bordet, såsom Grekerne, utan suto på stolar. Jfr VII. m, 21. Zeune. Det tyckes dock tillika innebära någon särskild utmärkelse. Se nedanföre §. 38.

II. 38. Likasom Orientens folk och Grekerne i äldsta tider (Aristot. Polit. 2. 8.) köpte Thrakerne sina hustrur, hvilket äfven Herodot. V. 6, berättar.

Cap. III. 3. (ὡμᾶς) λήψεσθαι. — μᾶλλον "fast mer."

III. 10. τοῖς (μὲν) στρατιώταις skulle jag enl. några Codd. (F. H. Eton. m. Steph.) vilja tillägga efter δώσειν, hvilket äfven Schn. tillstyrkt.

III. 10. τὰ νομιζόμενα, jfr VII. 11, 26.

III. 21. τρίποδες — πᾶσιν. Detta ställe har betydliga svårigheter. Man har ansett τρίποδες och τράπεζαι här vara af olika betydelse, och förklarar det sednare med *fercula*, i stöd af Pollux (6: 84), som har: τραπεζας δ' ἐκάλουν καὶ τὰ σιτία τὰ ἐπ' αὐτῶν τιθέμενα. Men då borde det ej i det följande heta, att de (rätterna) framsattes mestadels för gästerna, ty de funnos ju redan på borden, då dessa inburos. Athenaeus (2: 10) förklarar, i anledning af detta ställe, att τρίποδες betydde bord med 3, och τράπεζαι (τετράπεζαι) med 4 fötter. Men om denna skillnad här skulle antagas, borde icke τράπεζαι här ha artikel. I fall τρίποδες antages vara likbetydande med τράπεζα, synes ordet πᾶσιν vara felagtigt; ty i följ. §§. 22, 23 säges att τράπεζαι endast sattes för några vissa, mestadels de främmande, hvilka, hvar och en vid sitt bord, förrättade en värds skyldigheter, och, liksom Seuthes, utdelade maten åt gästerna. Att τρίποδες ej räckte till åt alla, synes ock kunna slutas af vanliga läsarten: οὔτοι δὲ ὄσον εἶκοσι, i hvars ställe Schn. upptagit οὔτοι δὲ ἦσαν κρεῶν enl. ett par HSS. Jag tror ordet πᾶσιν böra utgå, men vågar likväl icke något bestämdt afgöra om ett så svårt ställe.

III. 32. Καὶ ὁ Σεύθης — κρέας. Så har Schneider skrivit detta ställe, enl. de bästa Codd., och enl. ett ställe hos Plato (de Legg. I. p. 31. Bip.) förklarar det således: "Seuthes stod upp, drack ur hornet med honom (Xenophon) och hällde på sig, tillika med (och) honom, det öfverblifna. Xenophon rättade sig således häruti efter Thrakernas bruk, och tog seden dit han kom." Lange tror, att de blott hällde de öfverblifna dropparne på marken, för att bevisa, att de druckit ur hornet. De flere försöken att läsa och förklara detta ställe, skulle här fordra för mycket rum att anföra.

III. 38. καὶ — ἀλλήλους "och de som råka aflägsna sig blifva minst obemärkta."

III. 47. τὰδε δὴ (ἐστίν) — ἔλεγες, "det förhåller sig, som du Xenophon sagt: fienderna äro fast." Jfr §. 38.

Cap. IV. 18. Schn. finner detta ställe felagtigt, emedan man ej kan se hvaraf orden τοὺς παρατρέχοντας bero. Han föreslår derföre att förena dem med det föjande, och läsa: σκότους καὶ τοὺς παρατρέχοντας παρ' οἰκίαν καιομένην ἔτιρωσαν Ἰερώνυμον, m. m. Besynnerligt! Meningen är ju tydligen denna: "De kasta de ifrån mörkret (der de gömt sig) mot ljuset (eldslågan) spjut på några, som sprungo förbi det brinnande huset." Skulle någon ändring göras, så blir det på sin höjd tilläggnigen af ett comma efter ἠμόντιζον, då man i tanken kan upprepa ἀνορνίζοντες efter σκότους.

Cap. V. 1. "Nu räckte icke vidare Maesades' land, utan detta hade fordorm tillhört Odrysern Teres."

Cap. VI. 10. ὁ γε πρῶτος λέγων. Dessa ord, säger Schn., äro författarens. Lange deremot påstår riktigare att de äro den talande Arkaderns: "så att jag, som nu först yttrar mig." Schaefer har inneslutit dem.

— περιεῖλε har Schaefer i st. f. περιεῖλε, kanske genom tryckfel.

VI. 24. ἀγορᾶ δὲ ἐχρησθε, "J måsten köpa er lifsmedel."

VI. 34. εἰ γένοιτο (näml. παῖδες) är Stephani gissning, hvilken Schn. m. fl. antagit. Weiske bibehåller det vanliga γένοιτο, men förklarar det också, som om det stode i plurali. Zeune hänför det till ἀποστροφῆν. Lange förklarar det i allmänhet: "om så skulle foga sig el. inträffa", då det kan hänföras antingen till det ena el. andra. Att, såsom Schn. gjort, ändra detta ställe efter gissning och sedan nyttja det till bevis att Xenophon ännu (Ol. 94: el. 95: 1.) ej hade några barn, är väl vigt, men icke derföre strax riktigt.

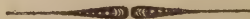
Cap. VII. 17. Προκλῆς, jfr II. 1, 3, n, 1.

VII. 39. ἐπὶ τοῖς στρατιώταις, "för soldaternas räkning."

VII. 51. ταῦτα — οἷόν τε, "det låter sig ej göra; att jag emottar detta på sådant villkor." Weiske.

VII. 53. τοὺς — ὁμήρους, den gisslan han fick af Thynerna (se ofvanföre IV. 21.), för hvilka han kunde hoppas en ansenlig lösen.

Cap. VIII. 6. Den Euklides, som här nämnes, tyckes ej, såsom Schn. tror, vara den som ofvanföre nämndes, emedan den väl visste att Xenophon sålt hästen af behof (jfr §. 2) och således ej behöfde misstänka det.

HISTORISKA och GEOGRAPHISKA UPPLYSNINGAR.

Perserne, ett hårdadt och tarfligt nomadiskt folk, ursprungligen beboende landskapet Persis (Farsistan), ett bergigt land med hårdt klimat, uppträdde under sitt öfverhufvud Kyros (Kores) såsom eröfrande folk (omkr. 560 f. Chr.) och underkufvade innan kort hela södra och vestra Asien, länderna mellan Medelhafvet samt floderna Iaxartes och Indus, med undantag af Arabien. Genom dessa eröfringar störtades trenne blomstrande riken, det Mediska (mellan Kaspiska hafvet och Persis i n. och s., och mellan Assyrien och Hyrkanien i v. och ö.), det Babyloniska (mellan Euphrat och Tigris), och det Lydiska (Mindre Asien). Kyros' Son och efterträdare Kambyses ökade detta välde med Aegypten, hvars innevånare han dock, genom sin hårdhet och en fanatisk förföljelse mot deras religion och seder, så uppretade mot sina nya öfverherrar, att flere gånger förnyade uppresningar, genom hvilka de ofta för långa tider återvunno sitt oberoende, gjorde denna besittning för Perserne allid osäker. Dareios Hystaspis, äfven eröfrare, gjorde sig i synnerhet förtjent genom organiserandet af denna ofantliga landvidd. Han indelade riket i Satrapier (mestadels efter olika stammar) och tillsatte inom hvarje tre höfdingar, näml. en Satrap, som uppbar skatterna och förde den civila styrelsen, en befälhafvare öfver de krigare, som provinsen skulle uppställa, och en commendant öfver fästningarnes garnisoner. Oagtadt detta rikes ofantliga vidd och folkmängd, oagtadt mångfaldigheten och rikedomen af producter, svarade dess inre magt icke helt och hållet deremot. Många inom dess gränсор boende folk hade alldeles icke blifvit kufvade, t. e. Pisiderne, hvilka så litet brydde sig om Persernes påstådda öfvervälde, att Satraperne öfver angränsande Landskap ofta med ordentliga härar måste hindra

deras ströftåg och plundringar. Andra, ehuru till namnet underlydande, stodo dock i ett ringa beroende och hade egna konungar, t. e. Kilikerne. Då Konungarne Dareios och Xerxes sökte utsträcka eröfringarna längre åt vester, börjades kampen med Grekerna (490—479 f. Chr.), hvilken sedermera under flera afbrott fortsatt, slutades med Persiska rikets undergång. Detta var den yttre orsaken; men den egentliga låg dock i den inre tilltagande upplösningen. Perserne sjelfva, i början det käckaste folket i deras härar, försvagades genom den omåttligt tillväxande yppigheten, och efterhand började härarnes styrka bestå i soldnärer, särdeles Greker. Konungarne, i början tappra eröfrare, blefvo svaga despoter sedan deras uppfostran besörjdes af qvinnorna i Harem, hvarigenom de vandes vid veklighet och ett trälagtigt beroende, isynnerhet af Drottningen Modren (Enke-Drottningen), hvarpå t. e. Parysatis' historia lemnar de mest upplysande prof. I stället att minska de redan nog stora Satrapierna, begick regeringen det felet, att förstora dem, och, det som värre var, förenade ofta den civila och militära magten hos Satrapen, hvarigenom denne ofta kände sig nog mächtig att uppressa sig mot sjelfva Konungen. Det blef derföre nödigt, att på annat sätt sysselsätta dem, och inböredes krig mellan Satraper, hvarunder de frantogo hvarandra hela landsträckor, ansågos ej af regeringen med misshag, så länge de ej försummade att erkänna dess öfvervalde medelst insändande af de bestämda skatterna. Uppresningar mot regeringen eller krig mellan Satraperne var således inom detta välde, liksom äfven nu ofta är förhållandet i det Turkiska riket, ingenting ovanligt.

De flera små stater, i hvilka Grekland var deladt, hade vid år 500 f. Chr. hunnit befria sig från sina enväldsregenter (Tyraner), och skaffat sig fria republikanska författningar. Utefter mindre Asiens kust vid Aegeiska hafvet lågo äfven många Grekiska städer, enligt deras olika stamfrändskap förenade i trenne förbund: det Aeoliska, Ioniska och Doriska. Dessa, gynnade af sitt fördelagtiga läge, delade mellan Phoenikerne vinsten af sjöhandeln mellan Asien och Europa, och hade derigenom förvärfvat anseuiga rikedomar. Isynnerhet dref Ioniska staden Miletos en vidt utsträckt handel, ägde stora flottor och rikedomar, och hade blifvit moder för mer än hundra städer, bland hvilka Sinope vid Pontus Euxinos (Svarta Hafvet) var den betydligaste, hvilken också sjelf hade flera colonier, t. e. Trapezus, Kerasus, och Kotyora på samma kust. Dessa Grekiskt-Asiatiska städer blefvo, oagadt häftigt motstånd, underkufvade af Lydierne, och då detta rike störtades af Kyros, delade de sina beherrskares öde. Sedermera gjorde de åtskilliga försök till sin befrielse, och 20 år förr än

Xerxes anföll Grekeland hade de, med bistånd af Athenarne, in- tagit och brändt Sardes, Lydiens hufvudstad och säte för en Persisk Satrap. Deraf togo sig Persiska Konungarne förevändning till kriget mot Grekeland, i synnerhet mot Athén. Grekerne, som segrande gingo ur dessa krig, hade i nödvändigheten af ett gemensamt försvar mot en mächtig fiende funnit en föreningspunkt för alla, och öfverbefälet öfver Grekernes härar till lands och sjös samt ledandet af försvaret (*ἡγεμονία*) hade blifvit uppdraget åt Lakedaemonierne på Pelopennesos, hvilka således erkändes för det förnämsta folket. Denna plats förlorade de dock under krigets fortgång, genom det öfvermod deras fältherre Pausanias visade mot bundsförvandterne, hvaröfver några, särdeles de af Ioniskt ursprung, missnöjda uppdrogo Hegemonien åt Athén. Denna stat begagnade sig skickligare deraf, pålade bundsförvandterne en viss afgift till bestridande af kostnaderna för det gemensamma försvaret, och satte dem derigenom småningom i ett fullkomligt beroende, under det de ökade sin egen magt. Afunden mellan Lakedaemon och Athén väcktes genom den sednares vunna företräde, närdes och förökades derigenom att begge voro af olika stam och alldeles olika författning, — den förra af Dorisk stam med aristokratisk författning, den sednare af Ionisk, med en ytterligt demokratisk — samt utbröt slutligen i det Peloponnesiska kriget (431 f. Chr.), hvori alla Greklands stater på endera sidan deltog. Efter en i 27 år fortsatt blodig kamp slutades kriget genom en enda skicklig bedrift af Lakedaemoniske fältherren Lysandros, hvilken vid Aegos Potamos (404 f. Chr.) bemäktigade sig Athéns flotta, hvarefter Lakedaemonierna föreskrefvo freda- villkoren.

Mot slutet af detta krig hade Lakedaemonierna erfarit ett verk- sammt biträde af Persiska prinsen Kyros. Denne häftige och äre- lystne Förste sökte genom sin moder Parysatis förmå sin far Dareios, att utnämna honom till efterträdare framför den äldre bro- dern Arsikas, sedermera, såsom Konung, kallad Artaxerxes (Mne- mon). Thronföljden i Persien tillhörde det regerande huset, men icke nödvändigt den förstfödde. Skälet till hans fordran var det- samma, som förut blifvit användt af den äldre Dareios, att han nämligen var född sedan fadern uppstigit på thronen, men Arsikas innan fadern blef Konung. Dareios lät ej öfvertala sig, utan nämnde den äldre till Konung och Kyros till Satrap i Lydien, Phrygien och Kappadokien, samt till fältherre öfver de troppar, som hade sin mötesplats på fältet vid Kastolos, en stad i Lydien, hvilket enligt Xenophons Hellenika I. iv, 1, skedde Ol. 93, 1, eller 408 f. Chr.

Ionien, (nu *Sighla*) som annars vanligtvis hörde till Lydiska Satrapien, hade blifvit lagd till Tissaphernes' höfdingedöme. Detta synes varit första grunden till hatet och osämjan dem emellan, ehuru den isynnerhet utbröt sedan Tissaphernes angifvit Kyros för förrädiska stämplingar, hvarigenom denne blef bragt i lifsfara. Hvad Kyros ej erhållit af Konungen sökte han nu på annat sätt skaffa sig, och bragte efterhand Ionien, Miletos undantaget, att underkasta sig hans styrelse. Hans åtskilliga fejder tjente honom till förevändning för härars underhållande, och på detta sätt kunde han i hemlighet bereda sig till broderns störtande från thronen. Af tacksamhet för hans förra bistånd, understödde honom Lakedaemonierne deruti. Under det långvariga Peloponnesiska kriget hade många alldeles afvänt sig från fredliga yrken och gjort kriget till sitt handverk, för att genom hög sold och plundringar rikta sig. Dessa sålde nu sin tjenst till den mestbjudande, och Kyros hade, till kärntroppar för sin hær, saulat 13000 man sådana soldnärer, under särskilda befälhafvare och på särskilda orter, hvilka alla han sammankallade till Sardes, så fort han såg sig färdig till utförande af sin plan.

Σάρδεϊς, (Sardes, nu *Sart*) vid 38° 29' 51" N. Br. hufvudstaden i Kyros' Satrapi och fordom Lydiska Konungarnes residens, stapelplatsen för Mindre Asiens landhandel, var belägen på en slätt, som vattnas af floden Maeandros (nu *Minder*.)

Ifrån denna stad anträdde tåget om våren (i slutet af Mars eller början af April) Ol. 94: 3, el. 401 f. Chr. enligt Larcher*), men Ol. 94: 4, el. 400 f. Chr. enl. Diodorus och Diogenes Laertios, och fortsattes genom Lydien (nu *Saruchan*), den rikaste och viktigaste Satrapien i mindre Asien. Enligt föregifvande var det rigtadt mot Pisiderna, ett fritt och krigiskt folk, beboende ett bergigt land (motsvarande den nu varande turkiska Sandschaken eller Ståthållarskapet *Hamid*), hvarifrån de ofta gjorde ströftåg in på grannarnes.

Hären ankom derefter till Phrygien, ett fruktbart af flere floder vattnadt slättland, bebott af ett åkerbrukande och boskapskötsel idkande folk, ett af de äldsta på halfön, hvilket fordom beherrskat större delen deraf. Inom denna Satrapi gick vägen genom städerna:

Κολοσσαί (Colossae, nu *Konus*), der floden Lykos går under jorden ej långt ifrån dess förening med Maeandros, den tiden

---

*) Mémoires de l'Acad. des Inscript. et Belles Lettres, Tom. 46.

rik genom ullhandel, i Strabos tid obetydlig och slutligen under Kejsar Nero förstörd genom jordbäfning.

Κελαίνα, provinsens hufvudstad, då en rik och präktig handelsstad, nära Maeandros' ursprung, vid stora handelsvägen från det inre af Asien till Ioniens sjöstäder. I dess granskap betade talrika fårhjordar, som gånge den finaste ramsvarta ull. Antiochus Soter flyttade dess borgare till Apamea Kibotos (nu *Afiun Karahissar*) hufvudstaden i Turkiska Sandschaken Karahissar) belägen vid det ställe, hvarest Marsyas inflyter i Maeandros. Kelaenae motsvarar enligt Rennel det nu varande *Sandukli*, men riktigare, enl. Reichard, *Ischakli*.

Πέλαται, vid Maeandros. I christna tiden Biskopssäte.

Κεραμῶν Ἀγορά, annars obekant. (En Turkisk Sandschak *Kutaja* här tillika det här af genom rådbräkning uppkomna namnet *Germian*. Se v. Hammer i Wiener Jahrbücher, 14 B. 1821). Alla föregående orter lågo inom det stora landskap, som nu heter *Anatoli*.

Καύστρου πεδίον, på en slätt som vattnades af den för sina svanor namnkunniga floden Kaystros; enl. Mannert samma ort som Sagalassos, enl. Kinneirs gissning nu *Ketschlouk*, en af trädgårdar omgifven stad i provinsen *Karaman* och Sandschaken *Akscher*.

Θύβριον, enl. Kinneir, nu *Akscher* (hvita staden), belägen vid foten af en hög bergskedja och hufvudstad i en Sandschak af samma namn. Den skall enl. hans uppgift*) innehålla 1500 hus. Här hölls Sultan fången af Timur och dog här.

Τυριαῖον, enligt Kinneirs gissning, som likväl är tämligen osäker, motsvarande den nu varande blomstrande staden *Ilghun*, som ligger på en slätt i sistnämnde Sandschak. Vanligen anses den motsvara *Akscher*.

Ἰόνιον, nu *Konja*, östligaste gränsstaden i Phrygien, hos sednare författare kallad Lykaoniens hufvudstad, efter 1099 Seldschukiska Sultanernas residens, nu hufvudstad i en liknamnig Sandschak och i landskapet *Karaman*, belägen vid 27° 56' N. Bredd, på en slätt vid foten af en bergskedja (*Fodulbaba*), omgifven af höga murar, prydd af präktiga moskeer, och bebodd af inemot 30,000 invånare. Staden är nu i förfall.

Med flere viktiga skäl har Reichard (i Recensionen af Rennells verk i Jenaische Allg. Lit. Zeitung, Sept. 1818 N:o 157) gjort san-

*) Reise, Weimar 1821, s. 192.

nolikt, att Kyros härifrån lät grekiska soldaterna göra ett ströftåg genom Lykaonien (*ταύτην τὴν χώραν ἐπέστρεψε διασπάσαι τοῖς Ἑλλησιν*), hvarefter de återvände till Ikonien. Ty tåget berättas ej, såsom annars alltid, ha gått till någon viss ort, utan blott genom Lykaonien, och sedermera nyttjas ordet *ἐντεῦθεν*, hvilket väl således måste ha afseende på det förutnämnde Ikonien. Läsarten *ἐξελαύνει*, som Weiske och Lion ur gamla editioner (Aldina, Steph.) upptagit, anser han också mera passande, för att märka ett sådan sidotåg.

Lykaonien, ett slättland med saltagtig jordmån och kala betesmarker (Steppen), hvars invånare nästan endast lefde af fårskötsel, ehuru uller här var sämre än den omkring Kelasnae. Detta land hörde under Satrapien Kappadokien, höglandet mellan floderna Halys och Euphrat, med ett hårdt klimat, hvilket knappast tillåter vinrankan mogna, föga åkerbruk och kala betesmarker, blott tjenliga för fårskötsel. Denna stora, blott af herdar bebodda landsträcka, hade få städer. Tåget gick genom

Λάνα, hvilket D'Anville och Reichard tro vara detsamma som *Tyana*, men Mannert deremot anser för det hos Ptolemaeos förekommande *Tanadaris*, sedermera *Cocum*, en ej obetydlig ort vid det pass, som leder öfver Taurus till det östra Kilikien. Kinneir anser det motsvara den nu varande staden *Ketsch-Hissar*.

Genom detta bergpass tågade hären in i Kilikien (nu *Itschil*), som vid denna tid styrdes af en egen Konung Syennesis, hvilken dock tyckes varit persisk vasall. Genom detta land stryka kedjor af höga berg (Taurus), som blott i grannskapet af Issus (mellan Pajas och Beilan) lemna genomgång genom ett trångt pass (det Syriska), för dem som från Vest-Asien ämna sig inåt Syrien; men mellan bergen ligga fruktbara dalar med yppig växtlighet, bärande säd, trädfrukter och vin i ymnighet.

Ταρσοί, (vanl. Tarsus, äfven nu så kallad) hufvudstaden i Kilikien, vid floden Kydnos, en stor, rik och prägtig stad. I de första romerska Kejsarnes tider var här en namnkunnig filosofisk schola, vid hvilken Aposteln Paulus, som här var född, erhöll sin bildning. Kejsar Julianus Apostata är här begrafven. Staden, belägen liksom i en skog af trädgårdar, nu på något afstånd från Kydnos, är hufvudort i en liknamnig Sandschak, men tämligen förfallen.

Derifrån öfver floderna Saros, nu *Sihan*, och Pyramos, nu *Dschihan*, till

Ἰσσοί, (annars Issus, nu *Oeseler*, enl. Rennel och Reichard, *Pajas*, enl. Kinneir), Kilikiens gränsstad, nära vid hafvet, redan

i Strabos tid förfallen och fördunklad af det närbelägna Alexandria (nu *Skanderun*). För icke länge sedan var Pajas folkrik och blomstrande, men blef efter en uppresning intagen och förvandlad i en askhög. På slätten härinvid, å ena sidan begränsad af hafvet, å andra af en hög bergskedja, hölls slaget mellan Alexandros och Darcios 333 f. Chr.

Vidare genom Syriska gränspasset, *πόλις τῆς Κιλικίας καὶ τῆς Συρίας* (nu *Sakaltutan*), genom hvilket floden Kersos (nu *Merkes* el. *Makersi*) rinner, in i Syrien, landet mellan Medelhafvet och Euphrat, i norr till större delen ett fruktbart slättland, bebodt af ett fredälskande, åkerbrukande folk och i några trakter af herdar, i söder deremot mera ofruktbart och mot gränsen af Arabien en ödemark. Landets producter voro säd, isynnerhet förträffligt hvete, och vin. Först gick tåget genom

Μυσιανδρος, en Phoenikisk handelsstad vid hafvet. Derifrån öfver floden Chalos, enligt Mannert nu *Kowaik*, som flyter genom Haleb (Aleppo). Vidare förbi ån Daradax's (enl. Reichard nu kallad *Sedsjur*) källor, hvarest Syriska Satrapens residens, ett slott med en stor och skön park (paradis), var beläget, till staden.

Θάψαρος, (sedan *Amphipolis*, i Hebraecernes skrifter *Thipsak*, nu *Deir Rahba* vanl. blott *El-Där*, enl. Rennell, men, enl. Reichards öfvertygande bevisning, i grannskapet af nuvarande byn *Jerabolos* el. *Jerabees*, hvarest ruiner efter en betydande stad ännu finnas), vid Euphrat, som här lätt kan öfvervadas. Vid flodens öfvergång kommer man in i nuvarande Paschaliken *Rakka* eller *Orfa*, en del af det fordna

Mesopotamien, landet mellan (*μέσος*) floderna (*ποταμός*) Euphrat och Tigris, hvilket dock i Xenophons tid ännu icke hade erhållit detta namn. Det hörde till Syriska Satrapien. Nordvestra delen deraf, nämligen landet till floden Araxes' (annars *Chaboras*, nu *Khabur*) inflöde i Euphrat, hvilken sträcka var bebodd af Syrer, räknar Xenophon till Syrien. Den angränsande sydostliga delen, en ofantlig öcken, hvori horder af Araber kringströfvade, kallar han Arabien.

Från Araxes gick tåget till floden *Maskas*, som flöt omkring en öde stad *Κορσωτή*. Derifrån till *Πόλις*, ett pass till Babylo-nien, midt emot staden *Χαρμόνθη* (nu *Hit*), som låg på södra sidan om Euphrat. Här tränger sig floddalen tillsammans, instängd å ena sidan af floden, å andra sidan af en kedja af kalkberg, hvilka här invid sluta.

Babylonien, sydligaste delen af Mesopotamien, till hämmande af rofagtiga horders ströfverier afstängd genom Mediska Muren — byggd af tegelstenar, sammanfogade med jordbeck och sträckande sig tvärsöfver mellan Euphrat och Tigris (enl. Rennell 24 Engelska mil = 4 Svenska) — utgjorde en egen satrapi, till vidd den minsta, till rikedom och magt den första bland alla persiska satrapiier. Landet, till sin natur likt nedra Aegypten, har en utomordentligt fruktbar jordmån, hvars like Herodotos (I. 193.) sade sig ej hafva sett; ty det gaf, enligt hans berättelse, 200:de ja ända till 300:de kornet. Det frambringade säd af allahanda slag, men af trädarter nästan endast Dadelpalmen, hvaraf stora lundar växte vid bägge flodernas stränder. Fruktbarheten berodde af vattningen, hvilken verkställdes genom djupa från Euphrat dragna canaler, från hvilka vattnet, fördeladt i allt mindre rännilar, utspriddes öfver fältet. Redan norr om Mediska muren, af hvilken numera intet spår synes, gingo i Xenophons tid fyra djupa, af transportfartyg befarna canaler, från Euphrat ända till Tigris (Xenophon säger tvärtom, men motsäges deruti af landets beskaffenhet, emedan den förstnämnde floden här verkligen ligger högre. Jfr Anm. till I. VII, 15). Från dessa canaler måste man likväl noga skilja den *τάφος ὀφρυτή*, som konungen vid detta tillfälle låtit uppkasta till ett skyddsvärn.

Vidare till valplatsen (vid Kunaxa, nu sannolikt *Feludscha*, ehuru Kinneir tror den hafva legat närmare till Babylon), der Kyros stupade (i Oct. Ol. 94: 4, år 400 f. Chr. enl. Larcher). I söder härifrån låg Babylon, hvaraf vidsträckta ruiner finnas öfriga i grannskapet af nuvarande byn *Hell e*.

Sedan Grekerne beslutit att för återtagat välja en annan längre väg, der de hoppades finna bättre tillgång på lifsmedel, vände de sig mot Tigris, genom Babylonien, ständigt i sitt tåg hindrade af de många canalerna. De gingo igenom Mediska muren (enl. Xenophons yttrande, ej långt från Babylon), och kommo efter två dagsmarcher till Tigris, i hvars grannskap låg en stor folkrik stad

Σιτάκη, hvars läge man trott sig kunna bestämma på ett ställe, der några ruiner efter *Agarkuf* finnas. Enligt Mannert var denna stad belägen vid Gamla Bagdad. Kinneir, som färdats denna väg och noga undersökt landet, tror att den legat något nordligare.

Sedan Grekerne öfvergått Tigris på en skeppsbrygga, gick tåget åt nordn, med floden till venster, genom Assyrien (östra delen af nuvarande Paschaliken *Bagdad*), och efter fyra dagsresor

anlände de till floden *Physkos*, hvilken vanligen tros vara den nu så kallade *Odorneh*; af andra anses han för *Kufri-su*. Kinneir säger att *Kufri-su*, den enda flod som i denna nejd faller in i *Tigris*, är mycket smalare än *Xenophons Physkos*, och att alldeles inga spår der finnas efter någon stad, men att längre i norr ses ruiner efter en ganska stor stad, och en uttorkad strömfåra af ungefär samma bredd som *Physkos*. Vid mynningen af *Physkos* låg den stora staden *Ῥαίσις*, redan omtalad af *Herodotus*, men som efter *Xenophons* tid synes hafva förfallit. Derifrån tågades till *Parysatis' byar*, i hvilkas grannskap, men på högra flodstranden, låg en stor stad

Καίναϊ. D'Anville och Mannert anse denna stad för orten *Senn*, Kinneir för den nu blomstrande staden *Tekrit*, hufvudstaden i en liknamnig *Sandschak*, hvilken är den yttersta i *Paschaliken Bagdad* mot *Paschaliken Mosul*. Derifrån gick tåget till floden *Zabatos* (eller *Lykos*), nu *Stora Zab*.

Sedan Grekerne öfvergått denna flod, blefvo de anfallne af några lätta troppar, som dock snart måste fly; men under sjelfva flykten vände sig ryttarne på sina hästar och kastade sina spjut med mycken skicklighet. Likaså förstå äfven de nuvarande Perserne, enligt Kinneirs försäkran, förträffligt måtta under det starkaste ridande. Att denna *Parthiska* sed öfvergått till nuvarande Perser, berättar äfven *Morier* (*Second Journey* s. 169).

Andra dagen derefter ankommo de till en fordom af *Meder* bebodd, nu öde stad *Αόρισσα*, vid hvilken låg en pyramid. Midt emot *Mosul* ligger en by *Nunia*, vid hvilken ses lemningar af stora murar och flera pyramider; vanligen anses dessa grushögar för återstoden af det vidberömda *Ninive*. Men Kinneir tror, att *Larissa* legat der, hvilket blir än mer troligt derigenom, att afståndet från *Zab* är ungefär lika med det *Xenophon* uppgifvit. Derifrån efter en dags march till staden

Μέσπιλα, hvars läge ej kan bestämmas. Kinneir fann dock vid byn *Telikoff*, (på *Peuting*. Taflan *Thelser*), ungefär 3 Svenska mil (d. ä. 6 parasanger) från förra stället, ruiner efter en stad.

Efter 14 dagars tåg, oroade af fienderne, kommo de *Tiotu*-sende till ett ställe der en bergsrygg, som gick ända till floden, hindrade vidare framryckande. Floden (*Tigris*) var här så djup att den ej kunde öfvervadas. Hela *Xenophons* beskrifning, säger Kinneir, inträffar på ett ställe *Hatarra*, (*Rennell* utsätter det vid *Jezirat*), der bergsryggen *Zaku-Dag*, som från öster till vester genomstryker slätten, ändar sig vid *Tigris* så hög och brant,

att den ej kan öfverstigas. Härifrån gå äfven fyra vägar åt de särskilda håll, som redan Xenophon uppräknar. Kinneir tror att Grekerne, som beslutit kasta sig in i Karduchernas bergland, för att undkomma rytteriets förföljande, drogo sig norr ifrån floden och följde passet, som för till nuvarande staden *Amadia* i Kurdistan. Enligt Rennells af Ritter (*Die Erdkunde Th. II. s. 754*) anförda undersökning, är denna bergvall en del af Taurus, som i söder omger Armenien, och hos Straboheter *Niphates*, nu *Jendi*. Karducherne (nu *Kurderne*), ett vildt men käckt folk, som bebodde detta höga bergland, hade alltid bibehållit sin oafhängighet mot Persernes anfall. Deras karakter och seder hafva föga förändrat sig sedan Xenophons tid. Endast religion hafva somliga af dem ombytt, medelst antagande af Muhameds lära; en del deremot (*Jezidis*) tillbedja djefvulen, andra (*Schemssis*) dyrka Solen. Sitt nu vidsträcktare gebiet utsträcka de ännu längre derigenom, att de ströfva såsom röfvare långt öfver Tigris, ända till Georgien. En del erkänna Persernes öfvervälde, de fleste lyda dock, egentligen blott till namnet, under Turkiska Paschar. Landet är indeladt dels i Sandschaksaker, dels i ärftliga höfdingdömen (*Hukumet*), som styras af infödda, härstammande från gamla Förstehus. Genom detta land tågade hären i 7 dagar, oafbrutet förföljd och oroad af dessa vilda och tappra horder, som tillfogade den mer skada, än Perserne tillsammanlagdt förut kunnat göra. Derifrån nedstego Grekerne på slätten och gingo på ett vadställe öfver den häftigt forsande floden Kentrites (*Khabur* enl. Mannert, Ritter och Kinneir, *Bellis'*-floden enl. Rennell o. Reichard), hvilken Karducherne ansågo för sin nordliga gräns.

Efter öfvergången öfver Kentrites, i nejden af nuvarande staden *Sert*, der fordom den af Konungen Tigranes I. anlagda residensstaden *Tigranocerta* låg, kommo Grekerne i början af December in i Armenien, en högslätt (*plateau*) på en medelhöjd af 7000 fot öfver hafvet. Detta upphöjda läge gifver landet en temperatur, som liknar det mellersta Sveriges. Här växer ej mer vinrankan, ej engång ek och europeiska fruktträd, utan endast barrträd, samt här och der poplar. Åkerbruket är till och med blott på vissa ställen möjligt. Detta land, som genom sitt läge och beskaffenhet ofta satt en gräns för de stora världsväldena, har dock genom deras inflytande sjelft undergått många stora hvälfningar, och dess invånare hafva genom mångfaldiga inflyttningar blifvit mycket blandade och förändrade. I stället för att föra ett stillare herdelif hemma i landet, kringfara många såsom köpmän. Armenier finner man öfverallt i hela Turkiska och Persiska riket. Emellan båda dessa välden är äfven landet nu deladt; dock lyder den större delen, Paschaliken Erzerum, under Turkar-

ne. I Xenophons tid var landet indeladt i 2 Satrapier, östra och vestra Armenien.

I detta högland uppkomma floderna Tigris (vanl. *Schatt*, d. ä. flod), och Euphrates (nu *Frat*), den förra i Paschaliken Diarbekr, den sednare i Paschaliken Erzerum, norr om den föregående. Tigris uppkommer af tvenne floders förenig, hvaraf den vestliga (*Schatt*) upprinner ur flere källor norr om staden Diarbekr, upptar under sitt lopp några smärre åar, vänder sig åt öster och förenar sig vid *Dschesira Ben Omar* med den östliga (*Khabur*), som uppkommer litet i norr om staden Betlis, hvilken den genomflyter (hvaraf den också har namnet *Battis Ssuji* el. *Ali Bettis*, d. är Betlis' flod). Beggegrenarne flyta söderut, förenade till en under den förras namn *Schatt*, och denne upptager under sitt lopp åtskilliga smärre floder på sin venstra (östra) sida, t. e. Stora och lilla Zab, *Diala m. fl.* Vid *Korne*, ett stycke nedom Babylon (*Helle*), sammanflyter den med *Frat*, och den fördubblade floden bär sedan namnet *Schatt-el-Arab*, tills den utfaller i Persiska viken. Liksom Tigris, uppkommer äfven Euphrat genom två armars sammanflytande. Den nordliga, hvilken anses för hufvudfloden, emedan den har namnet *Frat*, leder sitt ursprung ej långt från Erzerum i bergsryggen *Ala Tag*, söder om staden *Hassankalaa*, och möter, litet söder om *Rischwan*, den andra sydostliga armen, *Murad (Omiras)*, hvilken uppspringer i snöfjället *Bingöl* (d. ä. de tusen källorna), den högsta nejden af detta bergland, och under sitt lopp genom det fält, på hvilken staden *Mousch* ligger (*Moschiska fältet*), upptager floden *Karassu* (d. ä. svarta vattnet). Sedan flyta bägge förenade, med namnet *Frat*, först åt söder, sedan åt sydost ned till *Korne*, sammanflödet med Tigris. Under detta långa lopp upptar *Frat* åtskilliga floder, hvaribland *Araxes* ell. *Chaboras*, nu *Khabur*, hvilken förut är nämnd och noga bör skiljas från den *Khabur (Kentrites)*, som inflyter i Tigris.

Öfver Armeniens högslätter, genomskurna af små kala kullar, gingo Grekerne mot Norden och kommo efter 3 dagar förbi Tigris' källor. Efter andra 3 dagar, på hvilka de tillryggalade 15 parasanger, hunno de ån *Teleboas*, som ej var bred, men hade sköna, med många byar bebyggda stränder. Detta inträffar noga på *Karassu*. Reichard påstår det vara *Murad*. Ritter deremot tyder det på en annan, i samma nejd med *Murad* inflytande biflod, *Aksu* (hvita vattnet). På *Chartan* står ingendera af dessa bifloder utsatt, utan *Murad* heter der *Teleboas*, hvilket är ett fel. Från *Teleboas* kommo de, efter tre dagsresor som utgjorde 15 paras,

till ett af flere byar omgifvet slott. Här föll så mycken snö, att de nödgades qvadröja i några dagar. Derifrån genom ett pass der Teribazos, Satrap öfver vestra Armenien (*Ἀρμενίας τῆς πρὸς ἰσπερίαν*), ämnat angripa dem, och efter tre dagars tåg genomvade de Euphrat (grenen *Murad*), på ett ställe som Ritter efter Niebuhr benämner *Yezid-Koi*, der vattnet endast räckte dem till medjan. Euphrats källor sades ej vara långt borta, hvilket äfven flodens ringa djup bestyrker. Afståndet från Teleboas till Euphrat träffar dock ej alldeles in med det emellan Karassu och Murad. Enligt Chartan skulle Xenophon med sin här gått öfver en i nordliga armen af Frat inflytande biflod (ån från Melasgerd?), men i saknad af Rennells bok kan jag ej bedömma riktigheten af de grunder, hvarpå denna uppgift stöder sig. Efter flera dagars marche, på hvilken soldaterna ledo outsägligt af köld och hunger, under ständigt tågande genom djup snö, kommo de till flera byar, der boningarna ej lågo öfver jorden, utan bestodo af jordkulor, i hvilka människorna lefde tillsammans med boskap och fjäderfä, hvilket förhållande Kinneir anför ännu äga rum i dessa orter. Xenophon berättar, att de der uthvilade och uppfriskade sig från sina förra mödor med mat, vin och öl, som här fanns i öfverflöd. Kinneir såg icke öl på något ställe i Armenien. Härifrån medtogo de en vägvisare; men då denne ännu på tredje dagen ej förde dem till några byar, hvarest de kunde få lifsmedel, blef han slagen af Cheirisophos, hvarefter han följande natten rymde.

Sedan Grekerne förlorat vägvisaren, irrade de i tre veckor omkring utan visshet om vägen, och genomtågade flera folkstammars områden, som voro alldeles oberoende af Persiska väldet. Att Grekerne verkligen misstogo sig om vägen, det bevisas genom de af Xenophon uppgifna afstånden, jämförda med tiden (ehuru i allmänhet dervid kan göras den anmärkning, att en större arméecorps, ständigt uppehållen af både naturhinder och fiender, knapast kunna göra så långa dagsmarcher, som han anför); men i synnerhet genom localens beskaffenhet. Efter den anledning, som deraf hämtas, hafva nyare Geographer, särdeles Rennell, nästan oemotsägligt bevisat, att Grekerne, i stället att gå rätt upp mot Trapezus, kommit mycket längre åt öster, innan de insågo sitt misstag.

Efter sju dagsmarcher, sedan de förlorat vägvisaren, anlände de Tiotusen till floden Phasis, som, i anseende till anförda omständigheter, ej kan vara någon annan än Araxes (nu *Aras*), hvilken af somliga Armenier, enl. Kinneirs uppgift, ännu kallas Phasis-su och hos Byzantiske författare äfven heter Physon.

Dessa

Dess källa ligger nära Euphrats. Efter två dagsmarcher träffades Chalyber, Taocher och Phasianer, hvilka hade besatt ett pass, som förde genom bergen ned åt slätten. Sedan desse blifvit fördrifne, nedstego Grekerne i byar, der de funno allahanda lifsmedel i öfverflöd. Derifrån tågades på fem dagar genom Taochernas land, och vidare på sju dagar genom Chalybernas. Dessa bergfolk gjorde de genomtågande tappert motstånd, isynnerhet Chalyberne, hvilka Xenophon säger varit det käckaste folk de under tåget träffat. Deras gebiet kan naturligtvis ej noga bestämmas, emedan underrättelserna dertill ej äro nog fullständiga. Aras (Phasis) flyter nu genom en Sandschak med namnet *Passin* (ifrån *Hassan Kalaa* till den namnkunniga bron *Tschoban Köprissi* öfver Aras), hvilket tyckes påminna om Xenophons Phasianer. Chalybernes namn, som är alldeles grekiskt, betyder jernarbetare. Deras inhemska namn anføres ingenstädes.

Grekerne kommo till floden *Harpasos* (nu *Harpasu* el. *Arpatschai*), till en genom districtet *Kars* rinnande nordlig arm af Aras, i hvilken han inflyter 6 timmars väg från *Mogasberd*, ett gränsslott emot Persien. Den utgör gränsen mellan turkiska och persiska Armenien. Derifrån vidare ett åtta dagars tåg genom Skythinernes land till staden *Γουβλιας*. Denna stads läge kan endast genom sannolika beräkningar på höft bestämmas. Rennell har på sin charta utsatt den något i öster om bron *Tschoban Köprissi*, vid byn *Comasur*, hvilket Reichard anser för origtigt. Skythinerne utmärkte sig genom en helt olika karakter emot de förut omtalade bergfolken. De synas varit mera fredligt sinnade, och hade så mycken odling, att till och med en stor och rik handelsstad hos dem blomstrade. De bemötte Grekerna vänligt och visade dem vägen, för att så mycket snarare bli af med dem, utan att behöfva bruka våld. Ritter anser dem hafva varit ett främmande hitflyttadt folk (*Tschin*). Sedan Grekerne insett att de gått vilse, vände de sig åter mot Pontos Euxinos. Vägvisaren, som de fått i *Gymnias*, förde dem efter löfte på femte dagen till ett berg, *Θήχης* (enligt Hammers förklaring detsamma som Tatariska ordet *Tagh* d. ä. berg i allmänhet: enligt Jaubert finnes ännu detta namn kvar i *Techie*, hörande till Kolchiska bergskedjan (*Montes Moschici*) hvarifrån de kunde se hafvet.

Derifrån sex dagsmarcher genom *Makronernes* land. Gränsfloden mellan deras och Skythinernes område, hvilken Xenophon ej nämner vid namn, synes varit tämligen bred, och beskrifningen derom passar väl på *Akampsis* eller *Boas* (nu *Nehr Dschui* eller *Nehr Dschorak*). Denna flod uppspringer på berget *Koptag* och flyter ofvanför gamla staden *Apsarus*, nu *Gonic*, åt

Svarta Hafvet. Kinneir tror, att Grekerne gått öfver mellan städerna *Baiburt* och *Iser* (i Paschaliken Erzerum), vid hvilken sednare flodens stränder i synnerhet äro kransade af trägårdar.

Sedan Makronerne ledsagat den Grekiska hären till sin gräns, ville Kolcherne bestrida dem öfvergången öfver ett bergpass; men då detta hinder var öfvervunnet, uppstego de och lägrade sig i åtskilliga byar, der de blefvo mycket sjuka af förtärd honing. Byarne från *Iser* till Svarta Hafvet äro nu bebodde af Greker, och der finnes äfven nu ymnig vedhoning. (*Delidschebal*, d. ä. galen honing), samlad af skogsträns blommor. Jfr anm. till IV. VII, 20.

På andra dagen ankommo de härifrån till staden *Τραπεζοῦς*, (nu *Trabesun*, *Trebisonä* eller *Tarabosan*), grekisk coloni från *Sinope*, vid *Pontos Euxinos*. Denna stad, hvilken såsom *Kommenernas* residens och hufvudstad i Trapezuntiska kejsardömet hade sin mest lysande period (1204 — 1462), är ännu blomstrande, hufvudort i ett liknamnigt Höfdingdöme (Paschalik), omgifven af en dubbel mur, (hvilken, liksom husen, öfverallt är beklädd med murgrön) och försvarad af ett fast slott. Den är prydd af prägtiga moskeer, och bebodd af 15,000 (enl. andra af 25,000) invånare af allahanda nationer. Handeln är ganska liflig. Bland ortens producter äro trädfrukterna, isynnerhet päronen, berömda för sin utmärkta godhet. Deribland särdeles arten *Begamudi* d. ä. *förstepäron* (Pergamotter?). I de bergiga nejderna kring staden bo, liksom fordom, flere särskilda folkstammar, *Lesger*, *Georgier*, *Tscherkasser* m. fl.

Östliga delen af landet mellan Trapezus och Paphlagonien (Kappadokien vid *Pontos*, sedermera endast *Pontos* benämndt) var bebodd af en mängd folkslag, hvilka, skyddade af sina skogar och nästan otillgängliga berg, bibehöllo sig oberoende af Persiska väldet. Den vestliga delen utgjorde en särskild *Satrapi*, Grekerne gjorde ett ströftåg till *Drilerna*, ett tappert bergsfolk i grannskapet af Trapezus, hvarvid de råkade i stor fara och med svårighet räddade sig. Efter 30 dagars vistande i Trapezus afreste de, dels på skepp dels landvägen, till *Κερασούς* (nu *Keresun*) äfven en *Sinopisk* coloni, belägen på en stenig udde, hvilken på östra sidan begränsas af en bugt. Staden, som innehåller 700 förfallna hus, bebos af *Turkar*, *Greker* och *Armenier*, och har ringa handel. Denna ort är kersbärens fädernes land, dem *Lucullus* först flyttade till Italien, och de hafva häraf sitt namn.

Härfån färdades man dels till sjös, dels till lands genom *Mosynoekernes*, *Chalybernes* och *Tibarenernes* land, till *Korvōγα*, också en Sinopisk col'oni. Dess läge kan ej noga bestämmas. Vanligen tros den hafva legat vid byn *Ordu*; men Kinneir sätter den mer i vester vid orten *Jasun*, der ruiner finnas efter en stad.

Paphlagonien (nu *Kastemuni*, en del af provinsen *Anatoli*) — östliga delen uppfylld af höga berg, den vestliga deremot, utgörande en stor, härlig, af flere floder vattnad slätt — hade af Perserne blifvit intagen. Likväl synas Paphlagonierne vid *Xenophons* tid varit nästan alldeles oberoende och styrde af egna öfverhufvuden. Landet var utmärkt för sin hästafvel och Paphlagoniska rytteriet ansågs för det bästa i Asien.

Från *Kotyora* seglade krigshären förbi utloppen af floderna *Thermodon* (nu *Thermes*), *Iris* (nu *Jeschilirmak* d. ä. gröna floden) och *Halys* (nu *Kisilirmak*, d. ä. röda floden, gränsskillnaden mellan *Pontus* och Paphlagonien, den största och tillika en af de skönaste floder i Mindre Asien, med grumligt gulaktigt vatten) till

Σινώπη (äfvén nu *Sinópa* eller *Sinab*), anlagd af Milesier på smalaste delen af en liten halfö, i en fruktbar nejd med ett härligt klimat. Den var länge förnämsta handelsstaden vid *Pontos Euxinos*, och hade utåt dess kuster flera colonier. Ehuru skattskyldig under Persiska väldet, var den dock en tämligen oberoende egen republik. Staden var sedan de Pontiska konungarnes säte, till dess den intogs af *Lucullus*, som fann den rik på sköna bildstoder. Efter att sedan flera gånger hafva vexlat herrar, intogs den 1459 af *Muhamed II.* och har sedan under Turkiska väldet jämt aftagit i välstånd. Ännu är den dock en af de rikaste städer vid Svarta Hafvet, med ungefär 12000 invånare. Staden ligger under 42° N. Bredd. Orten är berömd för sina förträffliga äpplen, och frambringar äfvén mycken spannmål. Här voro filosofen *Diogenes* och Romar-fienden *Mithridates* födde.

Derifrån seglade hären till *Heraclea* förbi utloppet af floden *Parthenios* (nu *Bartan* eller *Bartin*, grännsfloden mot *Bithynien*), hvilken genom en blomstrande dal, stränderna skuggade af poplar och pilar, stilla flyter mot hafvet, lugn och klar som en spegel. *Jaubert* *), som med romantiska färger skillrar denna

---

*) Neue Bibliothek der Reisebeschreibungen von Bertuch B. 31: 1. Weimar 1822, sid. 250.

tract, säger, att floden för sin intagande enslighet, friskhet och klarhet af Grekerne kallades *παρθένιος* (*den jungfruliga*).

Bithynien (motsvarande Sandschakerna *Chudawendkar*, *Kodsha Ili* och *Boli*, delar af provinsen *Anatoli*), kustlandet mellan floden *Parthenios* och berget *Olympos*, till större delen ett förträffligt och skönt land, med berg och fruktbara dalar, riktpå flere slags frukter (endast oliver växte här icke), vin, säd, skalfrukter och fårhjordar. Utåt kusterna lågo härliga skogar, som erbjödo ett förträffligt skeppsvirke. Landet var bebodt af flere särskilda från Europa invandrande folk af *Thrakiskt* ursprung, hvaraf de östligast boende, ehuru skattskyldige under Perserna, voro nästan oberoende; de västligaste deremot, nämligen de egentliga Bithynerne, stodo under en Persisk Satrap, som hade sitt säte i *Daskylon*. De bodde ej i städer, utan i öppna byar. Kustens invånare plundrade, enligt *Xenophons* berättelse, de skeppsbrutne, och *Jaubert* säger, att de ännu utmärka sig genom denna barbariska sed.

Ἡράκλεια (nu *Erekli*), en Megarisk koloni i *Mariandynernes* land (östliga delen af Bithynien, nu Sandschaken *Boli*) vid inloppet till den genom *Acherusiska* halfön bildade hafsviken, vid $41^{\circ} 17'$ nordl. bredd, var fordom näst *Sinope* den betydligaste handelsstad på denna kust. Stora ruiner bevittna också dess fordnä pragt. Staden är nu i förfall, har nu vid pass 5000 invånare, och drifver obetydlig handel. I grannskapet utflyter floden *Lynos*, hvars stränder äro skuggade af tätt sammanflätade pilar, i hafvet sedan han, likt *Maeandros*, slingrat sig genom en skön slätt.

Från *Heraklea* gick tåget, dels landsvägen dels sjövägen till hamnen *Kalpes* vid nuvarande orten *Busadsche*, på denna kust enda hamnen för större fartyg. Under vistande der gjordes flere mer eller mindre lyckliga tåg inåt landet.

Derifrån landvägen till *Χρυσόπολις* (nu *Skutari*, största förstaden till *Constantinopel*) bredvid staden *Chalkedon*, hvarifrån de öfvergingo till *Βυζάντιον* (sedan år 328 kallad *Constantinopel*, på *Turkiska Stambul*), en urgammal stad, anlagd af Megarerne enligt *Eusebios* år 659 f. Chr. med det skönaste läge i världen, och en förträfflig hamn; i alla tider vigtig såsom nyckeln till *Svarta Hafvet*. Sedan Grekerne der på åtskilligt sätt blifvit bedragne i sina förhoppningar, gingo de i tjänst hos en *Thrakisk* förste *Seuthes*, i början af vintern 400 — 399 f. Chr. och gjorde med honom åtskilliga tåg, genom *Thyernas* land till en ort *Delta* (nu *Dercon*?) i *Thrakien*, vidare genom *Melinophagernes* gebiet till *Σαλμυθησσός*, en obetydlig ort, i hvars grannskap *Svarta Hafvets*

kust är farlig att nalkas för sina grund och sandreflar. Derifrån tågnde de tillbaka och lägrade sig på slätten ofvanför *Σηλίβρια* (nu *Selivri*, vid Propontis, en stad som Megarerne anlade innan de grundade Byzantion. Sedan Grekerne efter åtskilliga underhandlingar utbekommit sin sold af Seuthes, öfverförde Xenophon hären från *Πέριδος* (eu *Erekli*), en Samisk coloni länge täflan- de med Byzantion, öfver Propontis till Lampsakos.

Mysien (nu *Aidin*), äfven kallad Phrygien vid Helles- pontos, utgjorde tillika med vestra Bithynien en Persisk Satra- pi. Satrapens residens Daskylion låg på gränsen mellan bägge. Utåt kusten lågo de Grekiska städer, som utgjorde Aeoliska för- bundet. Landet var nästan fruktbar ännu än Ionien, men hade icke så mildt klimat. Åkerbruk var invånarnes hufvudnäring.

Λάμψακος (nu *Lapsak*), vanliga landningsstället då man seg- lade från Europa, anlagd af Phokaeerne i en vinrik nejd, namn- kunnig för sitt tempel.

Sedan Xenophon i *Ὀρφύνιον* en aeolisk coloni, redan omtalad af Herodotos, förrättat ett offer, fortsattes tåget genom Troas (nu *Bigha*) öfver det af Homerus besungna berget Ida till

Ἀρρανδρος, en aeolisk coloni, nära det berg, der, enligt sa- gan, Paris tilldömde det gyllene äpplet åt Venus, hvilket gaf an- ledning till Trojanska kriget.

Derifrån fortsattes tåget genom följande orter:

Ἀδραμύτιον (nu *Adramitty*), en stor by och hamn, der skep- pen plägade öfvervintra, redan omtalad af Herodotos.

Κερτόνιον, föga bekant ort. Vidare förbi

Ἀραρνεὺς, i Herodotos' tid lydande under Chios, i Strabos säte för en Dynast, i Plinii förfallen, till

Slätten vid *Κάϊκος*, en ungefär 10 sv. mil lång ström.

Πέργαμος (nu *Pergamo*), urgammal stad, säte för förstar, som ej mindre gjort sig namnkunnige såsom eröfrare, än såsom vetenskapers och slöjders befördrare. Attalus II (158—38 f. Chr.) var stiftare af det namnkunniga Bibliothek, som innehöll 200,000 rullar och täflade med Alexandrias, dit det äfven bortfördes af Antonius och skänktes åt Kleopatra. Denna stad är också bekant för uppfinningen att bereda pergament.

Slutligen kan tilläggas, att, sedan Xenophon här öfverlem- nat återstoden af de 10,000 åt Lakedaemoniske fältherren Thim- bron (i början af år 399 f. Chr. enl. Larcher), deltog den under dennes befäl i kriget, som Lakedaemonierne förklarar mot konun- gen i Persien. Anledningen till detta krig var den att Tissapher-

nes, som, efter Kyros' fall, till belöning erhållit hans höfdingdöme, i förening med Pharnabazos, Satrap öfver Phrygien (vid Hellespont), på allt sätt förtryckte de grekiska asiatiska staterna. Lakedaemonierne, som efter Athéns fall erhållit hegemonien ibland Grekerne, ansågo sin pligt vara att beskydda dessa, som anropade deras bistånd. Thimbron var ej lycklig i kriget, ej eller hans efterträdare Derkyllidas; men då konung Agesilaos efter honom mottagit befälet, togo sakerna en annan vändning. Han gick Tissaphernes till mötes, plundrade och förödde hans satrapi, slog honom i en träffning, intog större delen af Mindre Asien, och hotade att föra kriget in i hjertat af Persiska riket. Konungen, ledsen öfver de förluster som Tissaphernes ådragit honom och glömmande hans förra tjänster, sände Tithraustes, hvilken i Kolossæ öfverföll honom i badet, och slog af honom hufvudet. För att göra sig ledig från Agesilaos och sysselsätta honom på annat håll, väckte konungen, genom pengars utdelande, en farlig förbindelse mellan flere grekiska stater mot Lakedaemon. Agesilaos måste under loppet af sina segrar återgå till Europa, der han vid Koronea mötte och slog de förenade fienderna.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Caput I.

Cyrus minor, bellum fratri illaturus, multas, Græcorum maxime, copias per amicos, tamquam ad aliam expeditionem suscipiendam, cogit.

1. Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίνονται παῖδες δυοῖ· πρεσβύτερος μὲν Ἀρταξέρξης, νεώτερος δὲ Κῦρος. Ἐπεὶ δὲ ἠσθένει Δαρείος, καὶ ὑπώπτετε τελευταίην τοῦ βίου, ἐβούλετό οἱ τὰ παῖδε ἀμφοτέρω παρεῖναι. 2. Ὁ μὲν οὖν πρεσβύτερος παρῶν ἐτύγχανε· Κῦρον δὲ μεταπέμπεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἧς αὐτὸν σατραπὴν ἐποίησε, καὶ στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἀπέδειξε πάντων, ὅσοι εἰς Καστωλοῦ πεδίον ἀθροίζονται. Ἀναβαίνει οὖν ὁ Κῦρος, λαβὼν Τισσαφέρην ὡς φίλον καὶ τῶν Ἑλλήνων δὲ ἔχων ὀπλίτας ἀνέβη τριακοσίους, ἄρχοντα δὲ αὐτῶν Ξενίαν Παρδάσιον.

3. Ἐπειδὴ δὲ ἐτελεύτησε Δαρείος, καὶ κατέστη εἰς τὴν βασιλείαν Ἀρταξέρξης, Τισσαφέρης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφὸν, ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ. Ὁ δὲ πείθεται τε καὶ συλλαμβάνει Κῦρον, ὡς ἀποκτενῶν· ἡ δὲ μήτηρ, ἐξαιτησαμένη αὐτὸν, ἀποπέμπει πάλιν ἐπὶ τὴν ἀρχήν. 4. Ὁ δ', ὡς ἀπῆλθε κινδυνεύσας καὶ ἀτιμασθεῖς, βουλευέται, ὅπως μήποτε ἔτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ, ἀλλ', ἦν δύνηται, βασιλεύσει ἀντ' ἐκείνου. Παρυσάτις μὲν δὴ ἡ μήτηρ ὑπῆρχε τῷ Κύρῳ, φιλοῦσα

αὐτὸν μᾶλλον, ἢ τὸν βασιλεύοντα Ἀρταξέρξην. 5^x
 Ὅστις δ' ἀφικνεῖτο τῶν παρὰ βασιλέως πρὸς αὐτὸν,
 πάντα οὕτω διατιθεῖς ἀπεπέμπετο, ὥσθ' ἑαυτῷ μᾶ-
 λον φίλους εἶναι ἢ βασιλεῖ. Καὶ τῶν παρ' ἑαυτῷ δὲ
 βαρβάρων ἐπεμελεῖτο, ὡς πολεμεῖν τε ἱκανοὶ εἴησαν,
 καὶ εὐνοϊκῶς ἔχοιεν αὐτῷ. 6. Τὴν δὲ Ἑλληνικὴν δύ-
 ναμιν ἠθροίζεν, ὡς μάλιστα ἐδύνατο ἐπικρουπτόμενος,
 ὅπως ὅτι ἀπαρασκευαστότατον λάβοι βασιλέα. Ὡδε οὖν
 ἐποιεῖτο τὴν συλλογὴν ὁπόσας εἶχε φυλακὰς ἐν ταῖς
 πόλεσι, παρήγγειλε τοῖς φρουράρχοις ἐκάστοις, λαμβά-
 νειν ἄνδρας Πελοποννησίουσ ὅτι πλείστους καὶ βελτί-
 στους, ὡς ἐπιβουλεύοντος Τισσαφέρουσ ταῖς πόλεσι.
 Καὶ γὰρ ἦσαν αἱ Ἰωνικαὶ πόλεις Τισσαφέρουσ τὸ ἀρ-
 χαιον, ἐκ βασιλέως δεδομένα· τότε δ' ἀπέστησαν πρὸς
 Κῦρου πᾶσαι, πλὴν Μιλήτου. 7. Ἐν Μιλήτῳ δ' ὁ
 Τισσαφέρουσ, προαισθόμενος τὰ αὐτὰ ταῦτα βουλευο-
 μένουσ, [ἀποστῆναι πρὸς Κῦρον] τοὺσ μὲν ἀπέκτεινε,
 τοὺσ δ' ἐξέβαλεν. Ὁ δὲ Κῦρος, ὑπολαβὼν τοὺσ φεύ-
 γοντασ, συλλέξασ στρατεύμα, ἐπολιόρκει Μίλητον καὶ
 κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ ἐπειράτο κατάγειν
 τοὺσ ἐκπεπτωκότασ. Αὕτη οὖν ἄλλη πρόφασισ ἦν αὐ-
 τῷ τοῦ ἀθροίζειν στρατεύμα. 8. Πρὸσ δὲ βασιλέα πέμ-
 πων, ἠξίουσ, ἀδελφὸσ ὢν αὐτοῦ, δοθῆναι οἱ ταύτασ τὰσ
 πόλεις μᾶλλον, ἢ Τισσαφέρην ἄρχειν αὐτῶν· καὶ ἡ
 μήτηρ συνέπραττεν αὐτῷ ταῦτα, ὥστε βασιλεὺσ τῆσ
 μὲν πρὸσ ἑαυτὸν ἐπιβουλήσ οὐκ ἠσθάνετο, Τισσαφέ-
 ρουσ δὲ ἐνόμιζε πολεμοῦντα αὐτὸν ἀμφὶ τὰ στρατεύματα
 δαπανᾶν· ὥστε οὐδὲν ἤχθετο αὐτῶν πολεμοῦντων· καὶ
 γὰρ ὁ Κῦροσ ἀπέπεμπε τοὺσ γιγνομένουσ δασμοὺσ βα-
 σιλεῖ ἐκ τῶν πόλεων, ὧν ὁ Τισσαφέρουσ ἐτύγχανεν
 ἔχων.

9. Ἄλλο δὲ στρατεύμα συνελέγετο αὐτῷ ἐν Χερ-
 ρονήσῳ τῇ καταντιπέρας Ἀβύδου, τόνδε τὸν τρόπον.
 Κλέαρχοσ ἦν Λακεδαιμόνιοσ, φηγᾶσ· τούτῳ συγγενό-
 μενοσ ὁ Κῦροσ, ἠγάσθη τε αὐτὸν, καὶ δίδωσιν αὐτῷ
 μυρίουσ δαρεικούσ. Ὁ δὲ λαβὼν τὸ χρυσίον, στρατεύ-
 μα συνέλεξεν ἀπὸ τούτων τῶν χρημάτων, καὶ ἐπολέ-
 μει, ἐκ Χερρῶνῆσου ὀρμώμενοσ, τοῖσ Θραξὶ τοῖσ ὑπὲρ

Ἑλλήσποντον οἰκοῦσι, καὶ ὠφέλει τοὺς Ἕλληνας ὥστε καὶ χρήματα συνβεβάλλοντο αὐτῷ εἰς τὴν τροφήν τῶν στρατιωτῶν αἱ Ἑλλήσποντικάι πόλεις ἐκοῦσαι. Τοῦτο δ' αὖ οὕτω τρεφόμενον ἐλάνθανεν αὐτῷ τὸ στρατεύμα.

10. Ἀρίστιππος δὲ ὁ Θετταλὸς ἐτύγχανε ξένος ὢν αὐτῷ, καὶ πιεζόμενος ὑπὸ τῶν οἰκοὶ ἀντιστασιωτῶν, ἔρχεται πρὸς τὸν Κῦρον, καὶ αἰτεῖ αὐτὸν εἰς διςχιλίους ξένους, καὶ τριῶν μηνῶν μισθόν, ὡς οὕτω περιγεγόμενος ἂν τῶν ἀντιστασιωτῶν. Ὁ δὲ Κῦρος δίδωσιν αὐτῷ εἰς τετρακισχιλίους, καὶ ἕξ μηνῶν μισθόν· καὶ δεῖται αὐτοῦ, μὴ πρόσθεν καταλύσει πρὸς τοὺς ἀντιστασιώτας, πρὶν ἂν αὐτῷ συμβουλευσῆται. Οὕτω δὲ αὖ τὸ ἐν Θετταλίᾳ ἐλάνθανεν αὐτῷ τρεφόμενον στρατεύμα.

11. Πρόξενον δὲ τὸν Βοιωτίον, ξένον ὄντα αὐτῷ, ἐκέλευσε λαβόντα ἄνδρας ὅτι πλείστους παραγενέσθαι, ὡς ἐπὶ Πεισίδας βουλόμενος στρατεύεσθαι, ὡς πράγματα παρεχόντων Πεισιδῶν τῇ ἑαυτοῦ χώρᾳ. Σοφαίνετον δὲ τὸν Στυμφάλιον καὶ Σωκράτην τὸν Ἀχαιοῦν, ξένους ὄντας καὶ τούτους, ἐκέλευσεν ἄνδρας λαβόντας ἐλθεῖν ὅτι πλείστους, ὡς πολεμήσων Τισσαφέρνει σὺν τοῖς φυγάσι τῶν Μιλησίων. Καὶ ἐποίουν οὕτως οὗτοι.

Caput II.

Cyrus, coactis Sardibus copiis, iter incipit. Proficiscitur per Lydiam, Phrygiam majorem, etc. Tissaphernes interim ad regem contendit, ut eum de Cyri rebus certiore faciat. Epyaxa, regis Cilicum uxor, Cyro obviam venit. Exercitus lustratur. Tarsi Syenensis, Epyaxæ conjux, se Cyro committit et eum pecunia juvat.

1. Ἐπεὶ δ' ἐδόκει αὐτῷ ἤδη πορεύεσθαι ἄνω, τὴν μὲν πρόφασιν ἐποιεῖτο, ὡς Πεισίδας βουλόμενος ἐβαλεῖν παντάπασιν ἐκ τῆς χώρας· καὶ ἀθροίζει ὡς ἐπὶ τούτους τὸ τε βαρβαρικὸν καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἐνταῦθα στρατεύμα· καὶ παραγγέλλει τῷ τε Κλεάρχῳ, λαβόντι

ἦκειν ὅσον ἦν αὐτῷ στρατεύμα· καὶ τῷ Ἀριστίπῳ, συναλλαγέντι πρὸς τοὺς οἴκοι, ἀποπέμψαι πρὸς ἑαυτὸν, ὃ εἶχε στρατεύμα· καὶ Ξενία τῷ Ἀρχάδι, ὃς αὐτῷ προεστῆκει τοῦ ἐν ταῖς πόλεσι ξενικοῦ, ἦκειν παρήγγειλε, λαβόντα τοὺς ἄνδρας, πλὴν ὅποσοι ἱκανοὶ ἦσαν τὰς ἀκροπόλεις φυλάττειν. 2. Ἐκάλεσε δὲ καὶ τοὺς Μίλητον πολιορκοῦντας, καὶ τοὺς φυγάδας ἐκέλευσε σὺν αὐτῷ στρατεύεσθαι, ὑποσχόμενος αὐτοῖς, εἰ καλῶς καταπράξειεν, ἐφ' ᾧ ἐστρατεύετο, μὴ πρόσθεν παύσασθαι, πρὶν αὐτοὺς καταγάγοι οἴκαδε. Οἱ δὲ ἠδέως ἐπειθόντο (ἐπίστευον γὰρ αὐτῷ) καὶ λαβόντες τὰ ὄπλα, παρήσαν εἰς Σάρδεις. 3. Ξενίας μὲν δὴ τοὺς ἐκ τῶν πόλεων λαβὼν παρεγένετο εἰς Σάρδεις, ὀπλίτας εἰς τετρακισχιλίους. Πρόξενος δὲ παρῆν, ἔχων ὀπλίτας μὲν εἰς πεντακοσίους καὶ χιλίους, γυμνήτας δὲ πεντακοσίους· Σοφαίνετος δὲ ὁ Στυμφάλιος, ὀπλίτας ἔχων χιλίους. Σωκράτης δὲ ὁ Ἀχαιὸς, ὀπλίτας ἔχων ὡς πεντακοσίους· Πασίων δὲ ὁ Μεγαρεὺς εἰς ἑπτακοσίους ἔχων ἄνδρας παρεγένετο· ἦν δὲ καὶ οὗτος καὶ ὁ Σωκράτης τῶν ἀμφὶ Μίλητον στρατευομένων. 4. Οὗτοι μὲν εἰς Σάρδεις αὐτῷ ἀφίκοντο· Τισσαφέρους δὲ, κατανοήσας ταῦτα, καὶ μείζονα ἠγησάμενος εἶναι ἢ ὡς ἐπὶ Πεισίδας τὴν παρασκευὴν, πορεύεται ὡς βασιλέα, ἣ ἐδύνατο τάχιστα, ἰππέας ἔχων ὡς πεντακοσίους. 5. Καὶ βασιλεὺς μὲν δὴ, ἐπεὶ ἤκουσε παρὰ Τισσαφέρου τὸν Κύρου στόλον, ἀντιπαρασκευάζετο.

Κῦρος δὲ, ἔχων οὓς εἶπον, ὠρμᾶτο ἀπὸ Σαρδεων· καὶ ἐξελαύνει διὰ τῆς Λυδίας σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας εἴκοσι καὶ δύο, ἐπὶ τὸν Μαϊανδρὸν ποταμόν. Τοῦτου τὸ εὖρος δύο πλέθρα· γέφυρα δὲ ἐπὶν ἐξευγμένη πλοίοις ἑπτὰ. 6. Τοῦτον διαβάς ἐξελαύνει διὰ Φρυγίας σταθμὸν ἕνα, παρασάγγας ὀκτώ, εἰς Κολοσσάς, πόλιν οἰκουμένην, εὐδαίμονα καὶ μεγάλην. Ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας ἑπτὰ· καὶ ἦκει Μένων ὁ Θεταλὸς, ἔχων ὀπλίτας χιλίους, καὶ πελταστὰς πεντακοσίους, Δόλοπας καὶ Αἰνιᾶνας καὶ Ὀλυνθίους. 7. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας εἴκοσιν, εἰς Κελαινάς, τῆς Φρυγίας πόλιν οἰκουμένην, μεγάλην καὶ

εὐδαίμονα. Ἐνταῦθα Κύρω βασιλεία ἦν καὶ παραδείσος μέγας, ἀγρίων θηρίων πλήρης, ἃ ἐκεῖνος ἐθήρηνεν ἀπὸ ἵππου, ὁπότε γυμνάσαι βούλοιο ἑαυτὸν τε καὶ τοὺς ἵππους. Διὰ μέσου δὲ τοῦ παραδείσου ρεῖ ὁ Μαίανδρος ποταμός· αἱ δὲ πηγαὶ αὐτοῦ εἰσιν ἐκ τῶν βασιλείων· ρεῖ δὲ καὶ διὰ τῆς Κελαινῶν πόλεως. 8. Ἔστι δὲ καὶ μεγάλου βασιλέως βασιλεία ἐν Κελαιναῖς ἔρουνα, ἐπὶ ταῖς πηγαῖς τοῦ Μαρσίου ποταμοῦ, ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει· ρεῖ δὲ καὶ οὗτος διὰ τῆς πόλεως, καὶ ἐμβάλλει εἰς τὸν Μαίανδρον· τοῦ δὲ Μαρσίου τὸ εὖρος εἴκοσι καὶ πέντε ποδῶν. Ἐνταῦθα λέγεται Ἀπόλλων ἐκδεῖραι Μαρσίαν, νικήσας ἐρίζοντά οἱ περὶ σοφίας, καὶ τὸ δέσμα κρεμάσαι ἐν τῷ ἄντρῳ, ὅθεν αἱ πηγαὶ διὰ δὲ τοῦτο ὁ ποταμὸς καλεῖται Μαρσύας. 9. Ἐνταῦθα Ξέρξης, ὅτε ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἠττηθεὶς τῇ μάχῃ ἀπεχώρει, λέγεται οἰκοδομηῆσαι ταυτὰ τε τὰ βασιλεία, καὶ τὴν Κελαινῶν ἀκρόπολιν. Ἐνταῦθα ἔμεινε Κῦρος ἡμέρας τριάκοντα· καὶ ἦκε Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος φρυγᾶς, ἔχων ὀπλίτας χιλίους, καὶ πελτάστας Θοῤᾶκας ὀτακοσίους, καὶ τοξότας Κρητᾶς διακοσίους. Ἀμα δὲ καὶ Σωσίας παρῆν ὁ Συρακούσιος, ἔχων ὀπλίτας τριακοσίους, καὶ Σοφαίνετος ὁ Ἀρκᾶς, ἔχων ὀπλίτας χιλίους. Ἐνταῦθα Κῦρος ἐξέτασιν καὶ ἀριθμὸν τῶν Ἑλλήνων ἐποίησεν ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ἐγένοντο οἱ σύμπαντες, ὀπλίται μὲν μύριοι καὶ χίλιοι, πελτασταὶ δὲ ἀμφὶ τοὺς διςχιλίους.

10. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο, παρασάγγας δέκα, εἰς Πέλτας, πόλιν οἰκουμένην. Ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς· ἐν αἷς Ξενίας ὁ Ἀρκᾶς τὰ Λύκαια ἔθυσε, καὶ ἀγῶνα ἔθηκε· τὰ δὲ ἄθλα ἦσαν στλεγγίδες χρυσαῖ· ἔθεώρει δὲ τὸν ἀγῶνα καὶ Κῦρος. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο, παρασάγγας δώδεκα, εἰς Κεραμῶν ἀγορὰν, πόλιν οἰκουμένην, ἐσχάτην πρὸς τῇ Μυσίᾳ χώρα. 11. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας τριάκοντα, εἰς Καῦστρου πεδίον, πόλιν οἰκουμένην. Ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας πέντε· καὶ τοῖς στρατιώταις ὠφείλετο μισθὸς πλεόν ἢ τριῶν μηνῶν· καὶ πολλάκις ἰόντες ἐπὶ τὰς θύρας ἀπήτουν. Ὁ

δὲ ἐλπίδας λέγων διῆγε, καὶ δῆλος ἦν ἀνιῶμενος· οὐ γὰρ ἦν πρὸς τοῦ Κύρου τρόπον, ἔχοντα μὴ ἀποδιδόναι.

12. Ἐνταῦθα ἀφικνεῖται Ἐπύαξα, ἡ Σουεννέσιος γυνή, τοῦ Κιλικῶν βασιλέως, παρὰ Κύρον· καὶ ἔλεγεν· τοῦ Κύρου δοῦναι χρήματα πολλά. Τῇ δ' οὖν στρατιᾷ τότε ἀπέδωκε Κύρος μισθὸν τεττάρων μηνῶν. Εἶχε δὲ ἡ Κίλισσα καὶ φύλακας περὶ αὐτὴν Κιλικίας καὶ Ἀσπενδίου· ἐλέγετο δὲ καὶ συγγενέσθαι Κύρον τῇ Κιλικίᾳ. 13. Ἐνταῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο, παρασάγγας δέκα, εἰς Θύμβριον, πόλιν οἰκουμένην. Ἐνταῦθα ἦν παρὰ τὴν ὁδὸν κρήνη ἡ Μίδου καλουμένη, τοῦ Φρυγῶν βασιλέως· ἐφ' ἣ ἔλεγεται Μίδας τὸν Σάτυρον θηρεῦσαι, οἷνῳ κεράσας αὐτήν. 14. Ἐνταῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο, παρασάγγας δέκα, εἰς Τυριαῖον, πόλιν οἰκουμένην· ἔνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς. Καὶ λέγεται δεηθῆναι ἡ Κίλισσα Κύρου, ἐπιδειξάμενη τὸ στρατεύμα αὐτῆ· βουλόμενος οὖν ἐπιδειξάμενος, ἐξέτασιν ποιῆται ἐν τῷ πεδίῳ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων. 15. Ἐκέλευσε δὲ τοὺς Ἑλληνας, ὡς νόμος αὐτοῖς εἰς μάχην, οὕτω ταχθῆναι καὶ στήναι, συντάξαι δὲ ἕκαστον τοὺς ἑαυτοῦ. Ἐτάχθησαν οὖν ἐπὶ τεττάρων· εἶχε δὲ τὸ μὲν δεξιὸν Μένων καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· τὸ δ' εὐώνυμον Κλέαρχος καὶ οἱ ἐκείνου· τὸ δὲ μέσον οἱ ἄλλοι στρατηγοί. 16. Ἐθεώρει οὖν ὁ Κύρος πρῶτον μὲν τοὺς βαρβάρους, (οἱ δὲ παρήλαννον τεταγμένοι κατ' ἴλας καὶ κατὰ τάξεις) εἶτα δὲ τοὺς Ἑλληνας, παρελαύνων ἐφ' ἄρματος, καὶ ἡ Κίλισσα ἐφ' ἄρμαμάξης. Εἶχον δὲ πάντες κράνη χαλκᾶ, καὶ χιτῶνας φοινικοῦς, καὶ κνημίδας, καὶ τὰς ἀσπίδας ἐκκεκαθαυμένας. 17. Ἐπεὶ δὲ πάντας παρήλασε, στήσας τὸ ἄρμα πρὸ τῆς φάλαγγος, πέμψας Πίγρητα τὸν ἑρμηνεῖα παρὰ τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἑλλήνων, ἐκέλευσε προβαλέσθαι τὰ ὄπλα, καὶ ἐπιχωρῆσαι ὅλην τὴν φάλαγγα. Οἱ δὲ ταῦτα προεῖπον τοῖς στρατιώταις· καὶ ἐπεὶ ἐσάλπιγξε, προβαλόμενοι τὰ ὄπλα ἐπήεσαν. Ἐκ δὲ τούτου θάπτον προΐοντων σὺν κραυγῇ, ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου δρόμος ἐγένετο τοῖς στρατιώταις ἐπὶ τὰς σκηνάς. 18. Τῶν δὲ

βαρβάρων φόβος πολὺς καὶ ἄλλοις, καὶ ἢ τε Κίλισσα ἔφυγεν ἐκ τῆς ἄρμαμάξης, καὶ οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς, καταλιπόντες τὰ ὄνια, ἔφευγον· οἱ δ' Ἕλληνες σὺν γέλωτι ἐπὶ τὰς σκηνάς ἦλθον. Ἡ δὲ Κίλισσα, ἰδοῦσα τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν τάξιν τοῦ στρατεύματος, ἔθαύμαζε. Κύρος δὲ ἦσθη, τὸν ἐκ τῶν Ἑλλήνων εἰς τοὺς βαρβάρους φόβον ἰδῶν.

19. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταδμοὺς τρεῖς, παρασάγγας εἰκοσιν, εἰς Ἰκόνιον, τῆς Φρυγίας πόλιν ἐσχάτην. Ἐνταῦθα ἔμεινε τρεῖς ἡμέρας. Ἐντεῦθεν διελαύνει διὰ τῆς Λυκαονίας σταδμοὺς πέντε, παρασάγγας τριάκοντα. Ταύτην τὴν χώραν ἐπέτρεψε διαρπάσαι τοῖς Ἕλλησιν, ὡς πολεμίαν οὔσαν. 20. Ἐντεῦθεν ὁ Κύρος τὴν Κίλισσαν εἰς Κιλικίαν ἀποπέμπει τὴν ταχίστην ὁδὸν· καὶ συνέπεμψεν αὐτῇ στρατιώτας, οὓς Μένων εἶχε, καὶ αὐτὸν [Μένωνα τὸν Θεσσαλόν]. Κύρος δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ἐξελαύνει διὰ Καππαδοκίας σταδμοὺς τέτταρας, παρασάγγας εἰκοσι καὶ πέντε, πρὸς Δάναν, πόλιν οἰκουμένην, μεγάλην καὶ εὐδαίμονα. Ἐνταῦθα ἔμεινε ἡμέρας τρεῖς· ἐν αἷς Κύρος ἀπέκτεινε ἀνδρα Πέρσην, Μεγαφέρην, φοινικιστὴν βασιλεῖον, καὶ ἕτερόν τινα τῶν ὑπάρχων δυναστὴν, αἰτιασάμενος ἐπιβουλεύειν αὐτῷ. 21. Ἐντεῦθεν ἐπειρῶντο ἐσβάλλειν εἰς τὴν Κιλικίαν· ἡ δὲ εἰσβολὴ ἦν ὁδὸς ἀμαξιτὸς, ὀρθία ἰσχυρῶς, καὶ ἀμήχανος εἰσελθεῖν στρατεύματι, εἴ τις ἐκώλυεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ Συέννεσιν εἶναι ἐπὶ τῶν ἄκρων, φυλάττοντα τὴν εἰσβολήν· δι' ὃ ἔμεινε ἡμέραν ἐν τῷ πεδίῳ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἦκεν ἄγγελος λέγων, ὅτι λελοιπῶς εἶη Συέννεσις τὰ ἄκρα, ἐπεὶ ἦσθητο τό τε Μένωνος στρατεύμα, ὅτι ἦδη ἐν Κιλικίᾳ εἶη εἴσω τῶν ὀρέων, καὶ ὅτι τριήρεις ἦκουε περιπλεύσας ἀπὸ Ἰωνίας εἰς Κιλικίαν Ταμῶν ἔχοντα τὰς Λακεδαιμονίαν καὶ αὐτοῦ Κύρου. 22. Κύρος δ' οὖν ἀνέβη ἐπὶ τὰ ὄρη, οὐθενὸς κωλύοντος, καὶ εἶδε τὰς σκηνάς, οὓς ἐφύλαττον οἱ Κιλικεῖς. Ἐντεῦθεν δὲ κατέβαινε εἰς πῆδιον μέγα, καλὸν καὶ ἐπίρρυτον, καὶ δένδρων παντοδαπῶν ἔμπλεον καὶ ἀμπέλων· πολὺ δὲ καὶ σῆσαμον καὶ μελίην καὶ κέγχρον καὶ πυροὺς καὶ

κρινθὰς φέρει. Ὀρος δ' αὐτὸ περιέχει ὄχυρόν καὶ ὑψηλὸν πάντη ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν.

23. Καταβὰς δὲ διὰ τρύτου τοῦ πεδίου, ἤλασε σταθμοὺς τέσσαρας, παρασάγγας πέντε καὶ εἴκοσιν, εἰς Ταρσοὺς, πόλιν τῆς Κιλικίας μεγάλην καὶ εὐδαίμονα. Ἐνταῦθα ἦσαν τὰ Συεννέσιος βασιλεία, τοῦ Κιλικίων βασιλέως· διὰ μέσης δὲ τῆς πόλεως ῥεῖ ποταμὸς, Κύδνος ὄνομα, εὖρος δύο πλέθρων. 24. Ταύτην τὴν πόλιν ἐξέλιπον οἱ ἐνοικοῦντες, μετὰ Συεννέσιος, εἰς χωρίον ὄχυρόν ἐπὶ τὰ ὄρη, πλὴν οἱ τὰ καπηλεῖα ἔχοντες· ἔμειναν δὲ καὶ οἱ παρὰ τὴν θάλατταν οἰκοῦντες ἐν Σόλοις καὶ ἐν Ἰσσοῖς. 25. Ἐπύαξα δὲ, ἡ Συεννέσιος γυνή, προτέρα Κύρου πέντε ἡμέρας εἰς Ταρσοὺς ἀφίκετο· ἐν δὲ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ὄρων, τῶν εἰς τὸ πεδίου, δύο λόχοι τοῦ Μένωνος στρατεύματος ἀπώλοντο· οἱ μὲν ἔφασαν, ἀρπάζοντάς τι κατακοπῆναι ὑπὸ τῶν Κιλικίων, οἱ δὲ, ὑπολειφθέντας καὶ οὐ δυναμένους εὐρεῖν τὸ ἄλλο στράτευμα οὐδὲ τὰς ὁδοὺς, εἴτα πλανωμένους ἀπολέσθαι· ἦσαν δὲ οὗτοι ἑκατὸν ὀπλίται. 26. Οἱ δ' ἄλλοι ἐπειδὴ ἦκον, τὴν τε πόλιν τοὺς Ταρσοὺς διήρπασαν, διὰ τὸν ὄλεθρον τῶν συστρατιωτῶν ὀργιζόμενοι, καὶ τὰ βασιλεία τὰ ἐν αὐτῇ. Κῦρος δὲ, ἐπεὶ εἰσῆλασεν εἰς τὴν πόλιν, μετεπέμπετο Σύνεσιον πρὸς ἑαυτὸν· ὁ δὲ οὔτε πρότερον οὐδενὶ πω κρείττονι ἑαυτοῦ εἰς χεῖρας ἔλθειν ἔφη, οὔτε τότε Κῦρῳ ἰέναι ἠθέλε, πρὶν ἢ γυνὴ αὐτὸν ἔπεισε, καὶ πίστει ἔλαβε. 27. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπεὶ συνεγένοντο ἀλλήλοις, Σύνεσις μὲν Κῦρῳ ἔδωκε χρήματα πολλὰ εἰς τὴν στρατιάν, Κῦρος δ' ἐκείνῳ δῶρα, ἃ νομίζεται παρὰ βασιλεῖ τίμια, ἵππου χρυσοχάλινον καὶ στρεπτόν χρυσοῦν καὶ ψέλλια καὶ ἀκινάκην χρυσοῦν καὶ στολὴν Περσικὴν, καὶ τὴν χώραν μηκέτι ἀρπάζεσθαι· τὰ δὲ ἥρπασμένα ἀνδράποδα, ἦν πον ἐντυγχάνωσιν, ἀπολαμβάνειν.

Caput III.

Tarsi dies viginti morari Cyrum coëgit Græcorum seditio, quam Clearchus callida oratione sedat. Cyrus etiam, majus stipendium pollicitus, efficit, ut ulterius secum progrediantur.

1. Ἐνταῦθ' ἔμεινε Κῦρος καὶ ἡ στρατιὰ ἡμέρας εἴκοσιν· οἱ γὰρ στρατιῶται οὐκ ἔφασαν ἰέναι τοῦ πρόσω· ὑπώπτενον γὰρ ἦδη ἐπὶ βασιλείᾳ ἰέναι· μισθωθῆναι δὲ οὐκ ἐπὶ τούτῳ ἔφασαν. Πρῶτος δὲ Κλέαρχος τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας ἐβιάζετο ἰέναι· οἱ δὲ αὐτόν τε ἔβαλλον, καὶ τὰ ὑποζύγια τὰ ἐκείνου, ἐπεὶ ἤρξατο προΐέναι. 2. Κλέαρχος δὲ τότε μὲν μικρὸν ἐξέφυγε τοῦ μὴ καταπετρωθῆναι· ὕστερον δὲ, ἐπεὶ ἔγνω, ὅτι οὐ δύνησεται βιάσασθαι, συνήγαγεν ἐκκλησίαν τῶν αὐτοῦ στρατιωτῶν· καὶ πρῶτον μὲν ἐδάκρυε πολὺν χρόνον ἑστῶς· (οἱ δὲ ὀρῶντες ἐθαύμαζον καὶ ἐσιώπων) εἶτα ἔλεξε τοιαύτως·

3. Ἄνδρες στρατιῶται, μὴ θαυμάζετε, ὅτι χαλεπῶς φέρω τοῖς παροῦσι πράγμασιν. Ἐμοὶ γὰρ Κῦρος ξένος ἐγένετο, καὶ με, φεύγοντα ἐκ τῆς πατρίδος, τά τε ἄλλα ἐτίμησε, καὶ μυρίους ἔδωκε δαρεικούς· οὓς ἐγὼ λαβὼν, οὐκ εἰς τὸ ἴδιον κατεθέμην ἔμοι, ἀλλ' οὐδὲ καθηδυνάθησα, ἀλλ' εἰς ὑμᾶς ἐδαπάνων. 4. Καὶ πρῶτον μὲν πρὸς τοὺς Θράκας ἐπολέμησα, καὶ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἐτιμωρούμην μεθ' ὑμῶν, ἐκ τῆς Χερρόνησου αὐτοὺς ἐξελαύνων, βουλομένους ἀφαιρεῖσθαι τοὺς ἐνοικοῦντας Ἑλληνας τὴν γῆν. Ἐπειδὴ δὲ Κῦρος ἐκάλει, λαβὼν ὑμᾶς ἐπορευόμην, ἵνα, εἴ τι δέοιτο, ἀφελοίην αὐτόν, ἀνθ' ᾧ εὖ ἔπαθον ὑπ' ἐκείνου. 5. Ἐπεὶ δὲ ὑμεῖς οὐ βούλεσθε συμπορεύεσθαι, ἀνάγκη δὴ μοι, ἢ ὑμᾶς προδόντα τῇ Κύρου φιλίᾳ χρῆσθαι, ἢ πρὸς ἐκείνον ψευδόμενον μεθ' ὑμῶν ἰέναι. Εἰ μὲν δὴ δίκαια ποιήσω, οὐκ οἶδα· αἰρήσομαι δ' οὖν ὑμᾶς, καὶ σὺν ὑμῖν, ὅ τι ἂν δέη, πείσομαι. Καὶ οὐποτ' ἔρει οὐδεὶς, ὡς ἐγὼ Ἑλληνας ἀγαγὼν εἰς τοὺς βαρβάρους, προδοὺς

τοὺς Ἕλληνας, τὴν τῶν βαρβάρων φιλίαν εἰλόμην. 6. Ἄλλὰ ἐπεὶ ὑμεῖς ἐμοὶ οὐκ ἐθέτετε πείθεσθαι, οὐδὲ ἔπεσθαι, ἐγὼ σὺν ὑμῖν ἔσομαι, καὶ, ὅ τι ἂν δέη, πείσομαι. Νομίζω γάρ, ὑμᾶς ἐμοὶ εἶναι καὶ πατρίδα καὶ φίλους καὶ συμμάχους, καὶ σὺν ὑμῖν μὲν ἂν εἶναι τίμιος, ὅπου ἂν ᾧ ὑμῶν δ' ἐρημωθεῖς, οὐκ ἂν ἱκανὸς εἶναι οἶμαι, οὔτ' ἂν φίλον ὠφελῆσαι, οὔτ' ἂν ἐχθρὸν ἀλέξασθαι. Ὡς ἐμοῦ οὖν ἰόντος, ὅπη ἂν καὶ ὑμεῖς, οὕτω τὴν γνώμην ἔχετε. 7. Ταῦτα εἶπεν· οἱ δὲ στρατιῶται, οἳ τε αὐτοῦ ἐκείνου, καὶ οἱ ἄλλοι, ταῦτα ἀκούσαντες, ὅτι οὐ φαίη παρὰ βασιλέα πορεύεσθαι, ἐπήνεσαν· παρὰ δὲ Ξενίου καὶ Πασίανος πλείους, ἢ δις χίλιοι, λαβόντες τὰ ὄπλα καὶ τὰ σκευοφόρα, ἐστρατοπεδεύσαντο παρὰ Κλέαρχῳ. 8. Κῦρος δὲ, τούτοις ἀπορῶν τε καὶ λυπούμενος, μετεπέμπετο τὸν Κλέαρχον· ὃ δ' ἰέναι μὲν οὐκ ἤθελε, λάθρα δὲ τῶν στρατιωτῶν πέμπων αὐτῷ ἄγγελον, ἔλεγε θαρσύνειν, ὡς καταστησομένων τούτων εἰς τὸ δέον· μεταπέμπεσθαι δ' ἐκέλευεν αὐτόν· αὐτὸς δὲ οὐκ ἔφη ἰέναι. 9. Μετὰ δὲ ταῦτα συναγαγὼν τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ στρατιώτας καὶ τοὺς προσελθόντας αὐτῷ καὶ τῶν ἄλλων τὸν βουλούμενον, ἔλεξε τοιάδε·

Ἄνδρες στρατιῶται, τὰ μὲν δὴ Κῦρον δῆλον ὅτι οὕτως ἔχει πρὸς ἡμᾶς, ὥσπερ τὰ ἡμέτερα πρὸς ἐκείνον· οὔτε γὰρ ἡμεῖς ἔτι ἐκείνου στρατιῶται, (ἐπεὶ γε οὐ συνεπόμεθα αὐτῷ) οὔτε ἐκείνος ἡμῖν ἔτι μισθοδότης. 10. Ὅτι μέντοι ἀδικεῖσθαι νομίζει ὑφ' ἡμῶν, οἶδα ὥστε καὶ, μεταπεμπομένου αὐτοῦ, οὐκ ἐθέλω πείθειν, τὸ μὲν μέγιστον, αἰσχυνόμενος, ὅτι σύνοιδα ἑμαυτῷ πάντα ἔψευσμένος αὐτόν· ἔπειτα δὲ καὶ δεδιώς, μὴ, λαβὼν με, δίκην ἐπιθῆ ᾧ νομίζει ὑπ' ἐμοῦ ἡδικῆσθαι. 11. Ἐμοὶ οὖν δοκεῖ οὐχ ὥρα εἶναι ἡμῖν καθεύδειν, οὐδ' ἀμελεῖν ἡμῶν αὐτῶν, ἀλλὰ βουλευέσθαι, ὅ τι χρὴ ποιεῖν ἐκ τούτων. Καὶ εἴτε μένομεν αὐτοῦ, σκεπτέον μοι δοκεῖ εἶναι, ὅπως ἀσφαλέστατα μένωμεν· εἴτε δὴ δοκεῖ ἀπιέναι, ὅπως ὡς ἀσφαλέστατα ἀπίωμεν, καὶ ὅπως τὰ ἐπιτήδεια ἐξομεν ἄνευ γὰρ τούτων οὔτε στρατηγοῦ οὔτε ἰδιώτου ὄφελος οὐδέν. 12. Ὁ δὲ ἀνὴρ πολλοῦ μὲν

ἄξιος φίλος, ᾧ ἂν φίλος ἢ χαλεπώτατος ὁ ἐχθρὸς, ᾧ ἂν πολέμιος ἢ. Ἔτι δὲ δύναμιν ἔχει καὶ πεζὴν καὶ ἰππικὴν καὶ ναυτικὴν, ἣν πάντες ὁμοίως ὀρῶμεν τε καὶ ἐπιστάμεθα· καὶ γὰρ οὐδὲ πόρρω δοκοῦμεν μοι αὐτοῦ καθέζεσθαι ὥστε ὦρα λέγειν, ὅ, τι τις γιγνώσκει ἀριστον εἶναι. Ταῦτ' εἰπὼν, ἐπαύσατο.

13. Ἐκ δὲ τούτου ἀνίσταντο, οἱ μὲν ἐκ τοῦ αὐτομάτου, λέγοντες ἃ ἐγίγνωσκον· οἱ δὲ καὶ ὑπ' ἐκείνου ἐγκέλευστοι, ἐπιδεικνύντες, οἷα εἶη ἡ ἀπορία, ἀνευ τῆς Κύρου γνώμης καὶ μένειν καὶ ἀπιέναι. 14. Εἷς δὲ δὴ εἶπε, προσποιούμενος σπεύδειν ὡς τάχιστα πορευέσθαι εἰς τὴν Ἑλλάδα, στρατηγούς μὲν ἐλέσθαι ἄλλους ὡς τάχιστα, εἰ μὴ βούλεται Κλέαρχος ἀπάγειν τὰ δ' ἐπιτήδεια ἀγοράζεσθαι, (ἡ δ' ἀγορὰ ἦν ἐν τῷ βαρβαρικῷ στρατεύματι) καὶ συσκευάζεσθαι· ἐλθόντας δὲ Κύρου αἰτεῖν πλοῖα, ὡς ἀποπλέοιεν· ἐὰν δὲ μὴ διδῶ ταῦτα, ἡγεμόνα αἰτεῖν Κύρον, ὅστις ὡς διὰ φιλίας τῆς χώρας ἀπάξει· ἐὰν δὲ μηδὲ ἡγεμόνα διδῶ, συντάττεσθαι τὴν ταχίστην· πέμψαι δὲ καὶ προκαταληφθένους τὰ ἄκρα, ὅπως μὴ φθάσωσι μήτε ὁ Κύρος, μήτε οἱ Κίλικες καταλαβόντες, ὧν πολλοὺς καὶ πολλὰ χρήματα ἔχομεν ἠρπακότες. Οὗτος μὲν δὴ τοιαῦτα εἶπε· μετὰ δὲ τοῦτον Κλέαρχος εἶπε τοσοῦτον. 15. Ὡς μὲν στρατηγήσοντα ἐμὲ ταύτην τὴν στρατηγίαν, μηδεὶς ὑμῶν λεγέτω (πολλὰ γὰρ ἐνορῶ, δι' ἃ ἐμοὶ τοῦτο οὐ ποιητέον) ὡς δὲ τῷ ἀνδρὶ, ὃν ἂν ἔλησθε, πείσομαι ἢ δυνατὸν μάλιστα· ἵνα εἰδῆτε, ὅτι καὶ ἄρχεσθαι ἐπίσταμαι, ὡς τις καὶ ἄλλος μάλιστα ἀνθρώπων. 16. Μετὰ δὲ τοῦτον ἄλλος ἀνέστη, ἐπιδεικνύς μὲν τὴν εὐήθειαν τοῦ τὰ πλοῖα αἰτεῖν κελεύοντος, ὥσπερ πάλιν τὸν στόλον Κύρου μὴ ποιουμένου· ἐπιδεικνύς δὲ, ὡς εὐήθης εἶη, ἡγεμόνα αἰτεῖν παρὰ τούτου, ᾧ λυμαινόμεθα τὴν πρᾶξιν. Εἰ δέ τι καὶ τῷ ἡγεμόνι πιστεύσομεν, ᾧ ἂν Κύρος δῶ, τί κωλύει, καὶ τὰ ἄκρα ἡμῖν κελεύειν Κύρον προκαταλαμβάνειν; 17. Ἐγὼ γὰρ ὀκνοίην μὲν ἂν εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίνειν, ἃ ἡμῖν δοίη, μὴ ἡμᾶς αὐταῖς ταῖς τριήρεσι καταδύσῃ φοβοίμην δ' ἂν τῷ ἡγεμόνι, ᾧ ἂν δοίη, ἔπεσθαι, μὴ ἡμᾶς ἀγάγοι, ὅθεν οὐχ οἶόν

τε ἔσται ἐξελθεῖν βουλομένην δ' ἂν, ἄκουτος ἀπιὼν Κύρου, λαθεῖν αὐτὸν ἀπελθῶν ὃ οὐ δυνατόν ἐστιν.

18. Ἄλλ' ἔγωγε φημί, ταῦτα μὲν φλυαρίας εἶναι δοκεῖ δέ μοι, ἄνδρας ἐλθόντας πρὸς Κύρου, οὔτινες ἐπιτήδειοι, σὺν Κλεάρχῳ, ἐρωτᾶν ἐκείνον, τί βούλεται ἡμῖν χοῆσθαι· καὶ ἂν μὲν ἢ πρᾶξις ἢ παραπλησία, οἷαπερ καὶ πρότερον ἐχοῆτο τοῖς ξένοις, ἐπεσθαι καὶ ἡμᾶς, καὶ μὴ κακίους εἶναι τῶν πρόσθεν τούτῳ συναναβάντων.

19. ἂν δὲ μείζων ἢ πρᾶξις τῆς πρόσθεν φαίνεται, καὶ ἐπιπονωτέρα, καὶ ἐπικινδυνότερα, ἀξιούν, ἢ πείσαντα ἡμᾶς ἄγειν, ἢ πεισθέντα πρὸς φιλίαν ἀφίενα· οὕτω γὰρ καὶ ἐπόμενοι ἂν φίλοι αὐτῷ καὶ πρόθυμοι ἐποίμεθα, καὶ ἀπιόντες ἀσφαλῶς ἂν ἀπίομεν· ὅ τι δ' ἂν πρὸς ταῦτα λέγη, ἀπαγγεῖλαι δεῦρο ἡμᾶς δ' ἀκούσαντας πρὸς ταῦτα βουλευέσθαι.

20. Ἔδοξε ταῦτα, καὶ ἄνδρας ἐλόμενοι σὺν Κλεάρχῳ πέμπουσι, οἱ ἡρώτων Κύρου τὰ δόξαντα τῇ στρατιᾷ. Ὁ δ' ἀπεκρίνατο, ὅτι ἀκούοι Ἀβροκόμαν, ἐχθρὸν ἄνδρα, ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ εἶναι, ἀπέχοντα δώδεκα σταδμούς· πρὸς τοῦτον οὖν ἔφη βούλεσθαι ἐλθεῖν· κἂν μὲν ἢ ἐκεῖ, τὴν δίκην ἔφη χοῆζειν ἐπιθεῖναι αὐτῷ· ἢν δὲ φεύγη, ἡμεῖς ἐκεῖ πρὸς ταῦτα βουλευσόμεθα.

21. Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ αἰρετοὶ, ἀναγγέλλουσι τοῖς στρατιώταις· τοῖς δὲ ὑποψία μὲν ἦν, ὅτι ἄγει πρὸς βασιλέα, ὅμως δὲ ἐδόκει ἐπεσθαι. Προςαιτοῦσι δὲ μισθὸν ὃ Κύρος ὑπισχνεῖται ἡμιόλιον πᾶσι δώσειν, οὐ πρότερον ἔφερον, ἀντὶ δαρεικοῦ τρία ἡμιδαρειακά τοῦ μηνὸς τῷ στρατιώτῃ· ὅτι δ' ἐπὶ βασιλέα ἄγοι, οὐδ' ἐνταῦθ' ἤκουεν οὐδεὶς ἐν γε τῷ φανερωῷ.

Caput IV.

Issis classis Cyri appellit. Portis inde e Cilicia in Syriam superatis, Xenias et Pasio clam ab eo discedunt. Reliqui Græci, æquitate ejus commoti, lubentius cum eo progrediuntur. Thapsaci demum Græcis aperit, expeditionem adversus regem futuram. Novis promissis excitati, vado Euphratem transeunt; in quo Menonis callidum factum narratur.

1. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο, παρασάγγας δέκα, ἐπὶ τὸν Σάρον ποταμὸν, οὗ ἦν τὸ εὖρος τρία πλέθρα. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμὸν ἕνα, παρασάγγας πέντε, ἐπὶ τὸν Πύραμον ποταμὸν, οὗ τὸ εὖρος στάδιον. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο, παρασάγγας πεντεκαίδεκα, εἰς Ἴσσοὺς, τῆς Κιλικίας ἐσχάτην πόλιν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ οἰκουμένην, μεγάλην καὶ εὐδαίμονα. 2. Ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς· καὶ Κύρῳ παρήσαν αἱ ἐκ Πελοποννήσου νῆες, τριάκοντα καὶ πέντε, καὶ ἐπ' αὐταῖς ναύαρχος Πυθαγόρας Λακεδαιμόνιος. Ἠγεῖτο δ' αὐτῶν Ταμῶς Αἰγύπτιος ἐξ Ἐφέσου, ἔχων ναῦς ἑτέρας Κύρου πέντε καὶ εἴκοσιν· αἷς ἐπολιόρκει Μίλητον, ὅτι Τισσαφέρην φίλην ἦν, καὶ συνεπολέμει Κύρῳ πρὸς αὐτόν. 3. Παρῆν δὲ καὶ Χειρίσοφος ὁ Λακεδαιμόνιος ἐπὶ τῶν νεῶν, μετὰπεμτος ὑπὸ Κύρου, ἐπτακασίους ἔχων ὀπλίτας, ὧν ἐστρατήγει παρὰ Κύρῳ. Αἱ δὲ νῆες ὥρμουν κατὰ τὴν Κύρου σιγήν. Ἐνταῦθα καὶ οἱ παρ' Ἀβροκόμα μισθοφόροι Ἕλληνες ἀποστάντες ἦλθον παρὰ Κύρον, τετρακόσιοι ὀπλιται, καὶ συνεστρατεύοντο ἐπὶ βασιλεία.

4. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμὸν ἕνα, παρασάγγας πέντε, ἐπὶ πύλας τῆς Κιλικίας καὶ τῆς Συρίας. Ἦσαν δὲ ταῦτα δύο τεῖχη· καὶ τὸ μὲν ἔσθθεν πρὸ τῆς Κιλικίας Σύννεσις εἶχε καὶ Κιλικίων φυλακή· τὸ δ' ἔξω, τὸ πρὸ τῆς Συρίας, βασιλέως ἐλέγето φυλακή φυλάττειν. Διὰ μέσον δὲ τούτων ρεῖ ποταμὸς, Κέρσος ὄνο-

μα, εὖρος πλείθρον. Ἄπαν δὲ τὸ μέσον τῶν τειχῶν ἦσαν στάδιοι τρεῖς· καὶ παρελθεῖν οὐκ ἦν βία· ἦν γὰρ ἡ πάροδος στενὴ, καὶ τὰ τεῖχη εἰς τὴν θάλατταν καθήκοντα, ὑπερθεῖν δὲ ἦσαν πέτραι ἠλίβατοι ἐπὶ δὲ τοῖς τείχεσιν ἀμφοτέροις ἐφειστήκεσαν πύλαι. 5. Ταύτης οὖν ἕνεκα τῆς παρόδου Κῦρος τὰς ναῦς μετεπέμψατο, ὅπως ὀπλίτας ἀποβιβάσειεν εἰσω καὶ ἔξω τῶν πυλῶν, καὶ βιασάμενοι τοὺς πολεμίους παρέλθοισιν, εἰ φυλάττοιεν ἐπὶ ταῖς Συρίαις πύλαις ὅπερ ᾤετο ποιήσειν τὸν Ἀβροκόμαν ὁ Κῦρος, ἔχοντα πολὺ στρατεύμα. Ἀβροκόμας δὲ οὐ τοῦτο ἐποίησεν, ἀλλ' ἐπεὶ ἤκουε Κῦρον ἐν Κιλικίᾳ ὄντα, ἀναστρέψας ἐκ Φοινίκης παρὰ βασιλέα ἀπήλυνεν, ἔχων, ὡς ἐλέγετο, τριάκοντα μυριάδας στρατιᾶς.

6. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει διὰ Συρίας σταθμὸν ἕνα, παρασάγγας πέντε, εἰς Μυριάνδρον, πόλιν οἰκουμένην ὑπὸ Φοινίκων ἐπὶ τῇ θαλάττῃ· ἐμπόριον δ' ἦν τὸ χωρίον, καὶ ᾤρμον αὐτόθι ὀλιγάδες πολλαί. 7. Ἐνταῦθ' ἔμειναν ἡμέρας ἑπτὰ· καὶ Ξενίας ὁ Ἀρκᾶς στρατηγὸς καὶ Πασίων ὁ Μεγαρεὺς, ἐμβάντες εἰς πλοῖον, καὶ τὰ πλείστου ἄξια ἐνθήμενοι, ἀπέπλευσαν, ὡς μέντοι πλείστοις ἐδόκει, φιλοτιμηθέντες, ὅτι τοὺς στρατιώτας αὐτῶν, παρὰ Κλέαρχον ἀπελθόντας, ὡς ἀπιόντας εἰς τὴν Ἑλλάδα πάλιν, καὶ οὐ πρὸς βασιλέα, εἶα Κῦρος τὸν Κλέαρχον ἔχειν. Ἐπεὶ δ' οὖν ἦσαν ἀφανεῖς, διήλθε λόγος, ὅτι διώκοι αὐτοὺς Κῦρος τριήρεσι· καὶ οἱ μὲν εὐχόντο, ὡς δολίους ὄντας αὐτοὺς ληφθῆναι· οἱ δ' ᾤκτειρον, εἰ ἀλώσοιντο.

8. Κῦρος δὲ, συγκαλέσας τοὺς στρατηγούς, εἶπεν· Ἀπολελοίπασιν ἡμᾶς Ξενίας καὶ Πασίων· ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπιστάσθωσαν, ὅτι οὔτε ἀποδεδράκασιν· οἶδα γὰρ, ὅπη οἴχονται· οὔτε ἀποπεφεύγασιν· ἔχω γὰρ τριήρεις, ὥστε ἐλεῖν τὸ ἐκείνων πλοῖον. Ἀλλὰ, μὰ τοὺς θεοὺς, οὐκ ἔγωγε αὐτοὺς διώξω· οὐδὲ ἔρει οὐδεὶς, ὡς ἐγὼ, ἕως μὲν ἂν καρῆ τις, χρῶμαι· ἐπειδὰν δὲ ἀπιέναι βούληται, συλλαβὼν καὶ αὐτοὺς κακῶς ποιῶ, καὶ τὰ χρήματα ἀποσυλῶ. Ἀλλὰ ἰόντων ἂν, εἰδότες, ὅτι κα-

κλους εἰσι περὶ ἡμᾶς, ἢ ἡμεῖς περὶ ἐκείνους. Καίτοι ἔχω γε αὐτῶν καὶ τέκνα καὶ γυναῖκας, ἐν Τράλλεσι φρουρούμενα· ἀλλ' οὐδὲ τούτων στερήσονται· ἀλλ' ἀπολήφονται, τῆς πρόσθεν ἕνεκα περὶ ἐμὲ ἀρετῆς. 9. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἶπεν· οἱ δ' Ἕλληνες, εἴ τις καὶ ἀδυμότερος ἦν πρὸς τὴν ἀνάβασιν, ἀκούσαντες τὴν Κύρου ἀρετὴν, ἥδιον καὶ προδυμότερον συνεπορεύοντο.

Μετὰ δὲ ταῦτα Κύρος ἐξελαύνει σταθμοὺς τέτταρας, παρασάγγας εἴκοσιν, ἐπὶ τὸν Χάλον ποταμὸν, ὄντα τὸ εὖρος πλέθρου, πλήρη δ' ἰχθύων μεγάλων καὶ πραέων, οὓς οἱ Σύροι θεοὺς ἐνόμιζον, καὶ ἀδικεῖν οὐκ εἶων, οὐδὲ τὰς περιστεράς. Αἱ δὲ κῶμαι, ἐν αἷς ἐσκήνουν, Παρυσάτιδος ἦσαν, εἰς ζώνην δεδομένα. 10. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς πέντε, παρασάγγας τριάκοντα, ἐπὶ τὰς πηγὰς τοῦ Δαράδακος ποταμοῦ, οὗ τὸ εὖρος πλέθρου. Ἐνταῦθα ἦσαν τὰ Βελείσιος βασιλεία, τοῦ Συρίας ἄρξαντος, καὶ παράδεισος πάνυ μέγας καὶ καλὸς, ἔχων πάντα, ὅσα ὄραι φύουσι. Κύρος δ' αὐτὸν ἐξέκοψε, καὶ τὰ βασιλεία κατέκαυσεν.

11. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας πεντεκαίδεκα, ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, ὄντα τὸ εὖρος τεττάρων σταδίων· καὶ πόλις αὐτόθι ὠκειτο μεγάλη καὶ εὐδαίμων, Θάψακος ὀνόματι. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας πέντε· καὶ Κύρος, μεταπεμφάμενος τοὺς στρατηγούς τῶν Ἑλλήνων, ἔλεγεν, ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν, εἰς Βαβυλῶνα· καὶ κελεύει αὐτοὺς λέγειν ταῦτα τοῖς στρατιώταις, καὶ ἀναπέθειν ἐπεσθαι. 12. Οἱ δὲ ποιήσαντες ἐκκλησίαν, ἀπήγγελλον ταῦτα· οἱ δὲ στρατιῶται ἐχαλέπαινον τοῖς στρατηγοῖς, καὶ ἔφασαν, αὐτοὺς πάλαι ταῦτα εἰδότας κρύπτειν· καὶ οὐκ ἔφασαν ἵνα, ἂν μὴ τις αὐτοῖς χρήματα διδῶ, ὥσπερ καὶ τοῖς πρότερον μετὰ Κύρου ἀναβᾶσι παρὰ τὸν πατέρα τοῦ Κύρου· καὶ ταῦτα, οὐκ ἐπὶ μάχην ἰόντων, ἀλλὰ καλοῦντος τοῦ πατρὸς Κύρου. 13. Ταῦτα οἱ στρατηγοὶ Κύρῳ ἀπήγγελλον· ὁ δ' ὑπέσχετο, ἀνδρὶ ἐκάστῳ δῶσειν πέντε ἀργυρίου μνᾶς, ἐπὶ εἰς Βαβυλῶνα ἦκωσι, καὶ τὸν μισθὸν ἐντελεῖ,

μέχρις ἂν καταστήσῃ τοὺς Ἕλληνας εἰς Ἰωνίαν πάλιν. Τὸ μὲν δὴ πολὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ οὕτως ἐπεισθη. Μένων δὲ, πρὶν δῆλον εἶναι, τί ποιήσουσιν οἱ ἄλλοι στρατιῶται, πότερον ἔψονται Κύρῳ, ἢ οὐ, συνέλεξε τὸ αὐτοῦ στρατεύμα χωρὶς τῶν ἄλλων, καὶ ἔλεξε τάδε·

14. Ἄνδρες, ἐὰν ἐμοὶ πεισθῆτε, οὔτε κινδυνεύσαντες, οὔτε πονήσαντες, τῶν ἄλλων πλέον προτιμήσεσθε στρατιωτῶν ὑπὸ Κύρου. Τί οὖν κελεύω ποιῆσαι; Νῦν δεῖται Κύρος ἔπεσθαι τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ βασιλέα· ἐγὼ οὖν φημί, ὑμᾶς χρῆναι διαβῆναι τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, πρὶν δῆλον εἶναι, ὅτι οἱ ἄλλοι Ἕλληνες ἀποκρινοῦνται Κύρῳ. 15. Ἦν μὲν γὰρ ψηφίσωνται ἔπεσθαι, ὑμεῖς δόξετε αἴτιοι εἶναι, ἄρξαντες τοῦ διαβαίνειν· καὶ ὡς προθυμοτάτοις ὑμῖν οὔσι χάριν εἴσεται Κύρος καὶ ἀποδώσει· (ἐπίσταται δ', εἴ τις καὶ ἄλλος) ἣν δ' ἀποψηφίσωνται οἱ ἄλλοι, ἄπιμεν μὲν πάντες εἰς τοῦρπαλιν· ὑμῖν δ', ὡς μόνοις πειδομένοις, πιστοτάτοις χρήσεται καὶ εἰς φρούρια καὶ εἰς λοχαγίας· καὶ ἄλλον οὔτινος ἂν δέησθε, οἶδα, ὅτι ὡς φίλου τεύξεσθε Κύρου. 16. Ἀκούσαντες ταῦτα ἐπίειθοντο καὶ διέβησαν, πρὶν τοὺς ἄλλους ἀποκρίνασθαι. Κύρος δ' ἐπεὶ ἤσθητο διαβεβηκότας, ἤσθη τε, καὶ τῷ στρατεύματι πέμψας Γλοῦν, εἶπεν· Ἐγὼ μὲν, ὦ ἄνδρες, ἤδη ὑμᾶς ἐπαινῶ· ὅπως δὲ καὶ ὑμεῖς ἐμὲ ἐπαινέσητε, ἐμοὶ μελήσει ἢ μηκέτι με Κύρου νομίζετε. 17. Οἱ μὲν δὴ στρατιῶται, ἐν ἐλπίσι μεγάλαις ὄντες, εὔχοντο αὐτὸν εὐτυχεῖν. Μένωνι δὲ καὶ δῶρα ἐλέγετο πέμψαι μεγαλοπρεπῆ. Ταῦτα δὲ ποιήσας διέβαινε· συνείπετο δὲ καὶ τὸ ἄλλο στρατεύμα αὐτῷ ἅπαν· καὶ τῶν διαβαινόντων τὸν ποταμὸν οὔδεις ἐβρέχθη ἀνωτέρω τῶν μασθῶν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ. 18. Οἱ δὲ Θαψακηνοὶ ἔλεγον, ὅτι οὐ πάποθ' οὕτος ὁ ποταμὸς διαβατὸς γένοιτο περὶ, εἰ μὴ τότε, ἀλλὰ πλοίοις· ἃ τότε Ἀβροκόμας προῖων κατέκαυσεν, ἵνα μὴ Κύρος διαβῆ. Ἐδόκει δὲ θεῖον εἶναι, καὶ σαφῶς ὑποχωρῆσαι τὸν ποταμὸν Κύρῳ, ὡς βασιλεύσουσι.

19. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει διὰ τῆς Συρίας σταδμοὺς ἑννέα, παρασάγγας πεντήκοντα, καὶ ἀφικνοῦται πρὸς τὸν Ἀράξην ποταμὸν. Ἐνταῦθα ἦσαν κῶμαι πολλαὶ, μεστὰί σίτου καὶ οἴνου. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς, καὶ ἐπεσιτίσαντο.

Caput V.

Iter juxta Euphratem conficitur passim non sine magna via difficultate et jumentorum strage, ob pabuli inopiam, donec ex urbe Charmanda, flumine utribus trajecto, commeatus comportatur. Periculosa inter Græcos seditio gravissima Cyri oratione sedatur.

1. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει διὰ τῆς Ἀραβίας, τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ἐν δεξιᾷ ἔχων, σταδμοὺς ἑρημούς πεντε, παρασάγγας τριάκοντα καὶ πέντε. Ἐν τούτῳ δὲ τῷ τόπῳ ἦν μὲν ἡ γῆ πεδίου ἅπαν ὀμαλὸν ὥσπερ θάλαττα, ἀψινθίου δὲ πλήρες· εἰ δέ τι καὶ ἄλλο ἐνῆν ὕλης ἢ καλάμου, ἅπαντα ἦσαν εὐώδη, ὥσπερ ἀρώματα· δένδρον δ' οὐδὲν ἐνῆν. 2. Θηρία δὲ παντοῖα, πλείστοι μὲν ὄνοι ἄγριοι, οὐκ ὀλίγαι δὲ στρουθοὶ αἰμεγάλαι· ἐνῆσαν δὲ καὶ ὠτίδες καὶ δορκάδες· ταῦτα δὲ τὰ θηρία οἱ ἵππεῖς ἐδίωκον ἐνίοτε. Καὶ οἱ μὲν ὄνοι, ἐπεὶ τις διώκοι, προδραμόντες ἂν εἰστήκεσαν (πολὺ γὰρ τοῦ ἵππου θάττον ἔτρεχον) καὶ πάλιν ἐπεὶ πλησιάζοι ὁ ἵππος, ταῦτόν ἐποίουν· καὶ οὐκ ἦν λαβεῖν, εἰ μὴ διαστάντες οἱ ἵππεῖς θηρῶεν διαδεχόμενοι τοῖς ἵπποις. Τὰ δὲ κρέα τῶν ἀλισκομένων ἦν παραπλήσια τοῖς ἐλαφείοις, ἀπαλώτερα δέ. 3. Στρουθὸν δὲ οὐδεὶς ἔλαβεν· οἱ δὲ διώξαντες τῶν ἵππέων ταχὺ ἐπαύοντο· πολὺ γὰρ ἀπέπτα φεύγουσα, τοῖς μὲν ποσὶ δρόμῳ, ταῖς δὲ πτέρυξιν, ἄρασα, ὥσπερ ἰστίῳ χρωμένη. Τὰς δὲ ὠτίδας, ἂν τις ταχὺ ἀνιστῆ, ἔστι λαμβάνειν· πέτονται γὰρ βραχὺ, ὥσπερ πέρδικες, καὶ ταχὺ ἀπαγορεύουσι. Τὰ δὲ κρέα αὐτῶν ἥδιστα ἦν.

4. Πορευόμενοι δὲ διὰ ταύτης τῆς χώρας ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸν Μασκῶν ποταμὸν, τὸ εὖρος πλεθριαίου. Ἐνταῦθα ἦν πόλις ἐρήμη, μεγάλη, ὄνομα δὲ αὐτῇ Κορσωτή· περιεῤῥετο δὲ αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Μασκῶ κύκλω. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς, καὶ ἐπεσιτίσαντο. 5. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταδμοὺς ἐρήμους τρισκαίδεκα, παρὰσάγγρας ἑννεήκοντα, τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ἐν δεξιᾷ ἔχων, καὶ ἀφικνεῖται ἐπὶ Πύλας. Ἐν τούτοις τοῖς σταδμοῖς πολλὰ τῶν ὑποζυγίων ἀπώλετο ὑπὸ τοῦ λιμοῦ· οὐ γὰρ ἦν χόρτος, οὐδὲ ἄλλο δένδρον οὐδὲν, ἀλλὰ ψιλὴ ἦν ἅπασα ἡ χώρα· οἱ δὲ ἐνοικοῦντες, ὄνους ἀλέτας περὶ τὸν ποταμὸν ὀρύττοντες καὶ ποιοῦντες, εἰς Βαβυλῶνα ἤγον καὶ ἐπώλουν, καὶ ἀνταγοράζοντες σίτον ἔξων. 6. Τὸ δὲ στρατεύμα ὁ σίτος ἐπέλιπε, καὶ πρίασθαι οὐκ ἦν, εἰ μὴ ἐν τῇ Λυδία ἀγορᾷ, ἐν τῷ Κύρου βαρβαρικῷ, τὴν καπίθην ἀλεύρων ἢ ἀλφίτων τεττάρων σίγλων. Ὁ δὲ σίγλος δύναται ἐπτὰ ὀβολοὺς καὶ ἡμιοβόλιον Ἀττικῶν· ἡ δὲ καπίθη δύο χοίνικας Ἀττικῶν ἐχώρει. Κρέα οὖν ἐσθίοντες οἱ στρατιῶται διεγίννοντο. 7. Ἦν δὲ τούτων τῶν σταδμῶν, οὓς πάνυ μακροὺς ἤλανεν, ὅποτε ἢ πρὸς ὕδωρ βούλοιο διατελέσαι ἢ πρὸς χιλὸν. Καὶ δὴ ποτε στενοχωρίας καὶ πηλοῦ φανέντος ταῖς ἀμάξαις δυσπορευτοῦ, ἐπέστη ὁ Κύρος σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἀρίστοις καὶ εὐδαιμονεστάτοις, καὶ ἔταξε Γλοῦν καὶ Πίγρητα, λαβόντας τοῦ βαρβαρικοῦ στρατοῦ συνεκπιβάξαι τὰς ἀμάξας. 8. Ἐπεὶ δὲ ἐδόκουν αὐτῷ σχολαίως ποιεῖν, ὥσπερ ὀργῇ ἐκέλευσε τοὺς περὶ αὐτὸν Πέρσας τοὺς κρατίστους, συνεπισπεῦσαι τὰς ἀμάξας. Ἐνθα δὴ μέρος τι τῆς εὐταξίας ἦν θεάσασθαι. Ρίψαντες γὰρ τοὺς πορφυροῦς κἀνδύς, ὅπου ἕκαστος ἔτυχεν ἐστηκῶς, ἔντο, ὥσπερ ἂν δράμοι τις περὶ νίκης, καὶ μάλα κατὰ πρᾶνοῦς γηλόφου, ἔχοντες τούτους τε τοὺς πολυτελεῖς χιτῶνας, καὶ τὰς ποικίλας ἀναξυρίδας· ἔνιοι δὲ καὶ στρεπτοὺς περὶ τοῖς τραχήλοις, καὶ ψέλλια περὶ ταῖς χερσίν· εὐθὺς δὲ σὺν τούτοις εἰσπηδήσαντες εἰς τὸν πηλόν, θᾶτον ἢ ὡς τις ἂν ᾤετο, μετεώρους ἐξεκόμισαν τὰς ἀμάξας. 9. Τὸ δὲ σύμπαν, δῆλος ἦν Κύρος σπεύδων πᾶ-

σαν τὴν ὁδὸν, καὶ οὐ διατρίβων, ὅπου μὴ ἐπισιτισμοῦ ἕνεκα ἢ τινὸς ἄλλου ἀναγκαίου ἐκαθέζετο νομίζων, ὅσῳ μὲν ἂν θάττον ἔλθοι, τοσούτῳ ἀπαρασκευαστοτέρῳ βασιλεῖ μάχεσθαι, ὅσῳ δὲ σχολαιότερον, τοσούτῳ πλέον βασιλεῖ συναγείρεσθαι στρατεύμα. Καὶ συνιδεῖν δ' ἦν τῷ προσέχοντι τὸν νοῦν ἢ βασιλείας ἀρχή, πλήθει μὲν χώρας καὶ ἀνθρώπων ἰσχυρὰ οὔσα, τοῖς δὲ μήκεσι τῶν ὁδῶν καὶ τῷ διεσπᾶσθαι τὰς δυνάμεις ἀσθενῆς, εἴ τις διὰ ταχέων τὸν πόλεμον ποιοῖτο.

10. Πέραν δὲ τοῦ Εὐφράτου, κατὰ τοὺς ἐρήμους σταθμοὺς, ἦν πόλις εὐδαίμων καὶ μεγάλη, ὄνομα δὲ Χαρμάνδη· ἐκ ταύτης οἱ στρατιῶται ἠγόραζον τὰ ἐπιτήδεια, σχεδίασι διαβαίνοντες ᾧδε Διφθέρας, ἃς εἶχον στεγᾶσματα, ἐπίμπλασαν χόρτου κούφου, εἶτα συνῆγον καὶ συνέσπων, ὡς μὴ ἄπτεσθαι τῆς κάρφης τὸ ὕδωρ· ἐπὶ τούτων διέβαινον, καὶ ἐλάμβανον τὰ ἐπιτήδεια, οἶνόν τε ἐκ τῆς βαλάνου πεποιημένον τῆς ἀπὸ τοῦ φοίνικος, καὶ σίτον μελίνης· τοῦτο γὰρ ἦν ἐν τῇ χώρῳ πλεῖστον.

11. Ἀμφιλεξάντων δὲ τι ἐνταῦθα τῶν τε τοῦ Μένωνος στρατιωτῶν καὶ τῶν τοῦ Κλεάρχου, ὁ Κλεάρχος, κρίνας ἀδικεῖν τὸν τοῦ Μένωνος, πληγὰς ἐνέβαλεν· ὁ δ' ἐλθὼν πρὸς τὸ ἑαυτοῦ στρατεύμα, ἔλεγεν· ἀκούσαντες δ' οἱ στρατιῶται, ἐχαλέπαινον, καὶ ᾠργίζοντο ἰσχυρῶς τῷ Κλεάρῳ. 12. Τῇ δ' αὐτῇ ἡμέρᾳ Κλεάρχος, ἐλθὼν ἐπὶ τὴν διάβασιν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐκεῖ κατασκευάμενος τὴν ἀγορὰν, ἀφιππεύει ἐπὶ τὴν αὐτοῦ σκηνὴν διὰ τοῦ Μένωνος στρατεύματος σὺν ὀλίγοις τοῖς περὶ αὐτόν· (Κῦρος δ' οὐπὼ ἦκεν, ἀλλ' ἔτι προσήλανε) τῶν δὲ Μένωνος στρατιωτῶν ξύλα σχίζων τις, ὡς εἶδε τὸν Κλεάρχον διελαύνοντα, ἴησι τῇ ἀξίνῃ· καὶ οὗτος μὲν αὐτοῦ ἤμαρτεν· ἄλλος δὲ λίθῳ καὶ ἄλλος, εἶτα πολλοὶ, κραυγῆς γενομένης. 13. Ὁ δὲ καταφεύγει εἰς τὸ ἑαυτοῦ στρατεύμα, καὶ εὐθὺς παραγγέλλει εἰς τὰ ὄπλα· καὶ τοὺς μὲν ὀπίτας ἐκέλευσεν αὐτοῦ μείναι, τὰς ἀσπίδας πρὸς τὰ γόνατα θέντας· αὐτὸς δὲ, λαβὼν τοὺς Θοῤῃκας καὶ τοὺς ἰπ-

πέας, οἳ ἦσαν αὐτῷ ἐν τῷ στρατεύματι πλείους ἢ τετραράκοντα, (τούτων δ' οἱ πλείστοι Θραῖκες) ἤλαυνεν ἐπὶ τοὺς Μένωνος, ὥστε ἐκείνους ἐκπεπλήχθαι καὶ αὐτὸν Μένωνα, καὶ τρέχειν ἐπὶ τὰ ὄπλα. Οἱ δὲ καὶ ἔστασαν ἀποροῦντες τῷ πράγματι. 14. Ὁ δὲ Πρόξενος (ἔτυχε γὰρ ὕστερον προσιῶν, καὶ τάξις αὐτῷ ἐπομένη τῶν ὀπλιτῶν) εὐθὺς οὖν εἰς τὸ μέσον ἀμφοτέρων ἄγων, ἔθετο τὰ ὄπλα, καὶ ἐδεῖτο τοῦ Κλεάρχου, μὴ ποιεῖν ταῦτα. Ὁ δὲ ἐχαλέπαινε, ὅτι, αὐτοῦ ὀλίγου δεήσαντος καταλευσθῆναι, πρῶως λέγοι τὸ αὐτοῦ πάθος· ἐκέλευέ τε αὐτὸν ἐκ τοῦ μέσου ἐξίστασθαι. 15. Ἐν τούτῳ δὲ, ἐπεὶ ἦκε Κῦρος καὶ ἐπύθετο τὸ πρᾶγμα, εὐθὺς ἔλαβε τὰ παλτὰ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ σὺν τοῖς παροῦσι τῶν πιστῶν ἤκεν ἐλαύνων εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει ὧδε. 16. Κλέαρχε καὶ Πρόξενε, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ παρόντες Ἕλληνες, οὐκ ἴστε, ὅ τι ποιεῖτε. Εἰ γὰρ τινα ἀλλήλοις μάχην συνάψετε, νομίζετε, ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ τε κατακεκόψεσθαι, καὶ ὑμᾶς οὐ πολὺ ἐμοῦ ὕστερον· κακῶς γὰρ τῶν ἡμετέρων ἐχόντων, πάντες οὗτοι, οὓς ὁρᾶτε, βάρβαροι πολεμιώτεροι ἡμῖν ἔσονται τῶν παρὰ βασιλεῖ ὄντων. 17. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Κλέαρχος, ἐν ἑαυτῷ ἐγένετο· καὶ πανσάμενοι ἀμφοτέροι, κατὰ χώραν ἔθεντο τὰ ὄπλα.

Caput VI.

Orontes, Persarum nobilissimus, qui jam bis cum Cyro in gratiam redierat, tertium deficere ad regem conatus comprehenditur; proditionis accusatus convictusque de sententia Clearchi et aliorum capitis damnatur et e medio tollitur.

1. Ἐντεῦθεν προϊόντων, ἐφαίνεται ἵχνη ἵππων καὶ κόπρος· εἰκάζετο δὲ εἶναι ὁ στίβος ὡς διςχιλίαν ἵππων. Οὗτοι προϊόντες ἔκαιον καὶ χιλὸν καὶ εἴ τι ἄλλο χρήσιμον ἦν. Ὁρόντης δὲ, Πέρσης ἀνὴρ, γένει τε προσήκων βασιλεῖ, καὶ τὰ πολεμικὰ λεγόμενος ἐν

τοῖς ἀρίστοις Περσῶν, ἐπιβουλεύει Κύρω, καὶ πρόσθεν πολεμήσας. 2. Καταλλαγὴς δὲ οὗτος Κύρω, εἶπεν, εἰ αὐτῷ δοίη ἰππέας χιλίους, ὅτι τοὺς προκατακαίοντας ἰππέας ἢ κατακαίνοι ἂν ἐνεδρεύσας, ἢ ζῶντας πολλοὺς αὐτῶν ἔλοι, καὶ κωλύσειε τοῦ καίειν ἐπιόντας, καὶ ποιήσειεν, ὥστε μήποτε δύνασθαι αὐτούς, ἰδόντας τὸ Κύρου στρατεύμα, βασιλεῖ διαγγεῖλαι. Τῷ δὲ Κύρω ἀκούσαντι ταῦτα ἐδόκει ὠφέλιμα εἶναι· καὶ ἐκέλευεν αὐτὸν λαμβάνειν μέρος παρ' ἐκάστου τῶν ἡγεμόνων.

3. Ὁ δὲ Ὀρόντης, νομίσας, ἐτοιμοὺς αὐτῷ εἶναι τοὺς ἰππέας, γράφει ἐπιστολὴν παρὰ βασιλέα, ὅτι ἤξοι ἔχων ἰππέας ὡς ἂν δύνηται πλείστους· ἀλλὰ φράσαι τοῖς ἑαυτοῦ ἰππεῦσιν ἐκέλευεν, ὡς φίλιον αὐτὸν ὑποδέχεσθαι. Ἐνῆν δ' ἐν τῇ ἐπιστολῇ καὶ τῆς πρόσθεν φιλίας ὑπομνήματα καὶ πίστεως. Ταύτην τὴν ἐπιστολὴν δίδωσι πιστῷ ἀνδρὶ, ὡς ᾤετο· ὁ δὲ λαβὼν, Κύρω δεικνυσὶν. 4. Ἀναγνοὺς δὲ αὐτὴν ὁ Κῦρος, συλλαμβάνει Ὀρόντην, καὶ συγκαλεῖ εἰς τὴν αὐτοῦ σκηνὴν Περσῶν τοὺς ἀρίστους τῶν περὶ αὐτὸν ἑπτὰ καὶ τοὺς τῶν Ἑλλήνων στρατηγούς ἐκέλευεν ὀπλίτας ἀγαγεῖν, τούτους δὲ θέσθαι τὰ ὄπλα περὶ τὴν αὐτοῦ σκηνήν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν, ἀγαγόντες ὡς τριςχιλίους ὀπλίτας. 5. Κλέαρχου δὲ καὶ εἶσω παρεκάλεσε σύμβουλον ὅς γε καὶ αὐτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐδόκει προτιμηθῆναι μάλιστα τῶν Ἑλλήνων. Ἐπεὶ δ' ἐξῆλθεν, ἐξήγγειλε τοῖς φίλοις τὴν κρίσιν τοῦ Ὀρόντου, ὡς ἐγένετο· οὐ γὰρ ἀπόρρητον ἦν. Ἐφη δὲ, Κῦρον ἄρχειν τοῦ λόγου ᾧδε.

6. Παρεκάλεσα ὑμᾶς, ἄνδρες φίλοι, ὅπως σὺν ὑμῖν βουλευόμενος, ὅ τι δικαιοτάτον ἐστὶ καὶ πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων, τοῦτο πράξω περὶ Ὀρόντου τουτουῖ. Τουτου γὰρ πρῶτον μὲν ὁ ἐμὸς πατὴρ ἔδωκεν ὑπήκοον ἐμοὶ εἶναι. Ἐπεὶ δὲ ταχθεὶς, ὡς ἔφη αὐτός, ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ ἀδελφοῦ οὗτος ἐπολέμησεν ἐμοί, ἔχων τὴν ἐν Σάρδεσιν ἀκρόπολιν, καὶ ἐγὼ αὐτὸν προςπολεμῶν ἐποίησα, ὥστε δόξαι τούτῳ, τοῦ πρὸς ἐμὲ πολέμου παύσασθαι, καὶ δεξιὰν ἔλαβον καὶ ἔδωκα. 7. Μετὰ ταῦτα, ἔφη, ᾧ Ὀρόντα, ἔστιν, ὅ τι σε ἠδίκη-

σα; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι οὐ. Πάλιν ὁ Κῦρος ἠρώ-
 τα· Οὐκοῦν ὕστερον, ὡς αὐτὸς σὺ ὁμολογεῖς, οὐδὲν
 ὑπ' ἐμοῦ ἀδικούμενος, ἀποστάς εἰς Μυσοὺς, κακῶς
 ἐποίησας τὴν ἐμὴν χώραν, ὅτι ἐδύνω; Ἔφη ὁ Ὀρόν-
 τῆς. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Κῦρος, ὁπότ' αὐ ἔγνωσ τὴν σεαυ-
 τοῦ δύναμιν, ἐλθὼν ἐπὶ τὸν τῆς Ἀρτέμιδος βωμὸν, με-
 ταμέλειν τέ σοι ἔφησθα, καὶ πείσας ἐμὲ, πιστὰ πάλιν
 ἔδωκάς μοι, καὶ ἔλαβες παρ' ἐμοῦ; Καὶ ταῦθ' ὁμολό-
 γει ὁ Ὀρόντης. 8. Τί οὖν, ἔφη ὁ Κῦρος, ἀδικηθεὶς
 ὑπ' ἐμοῦ, νῦν τὸ τρίτον ἐπιβουλεύων μοι φανερὸς γέ-
 γονας; Εἰπόντος δὲ τοῦ Ὀρόντου, ὅτι οὐδὲν ἀδικη-
 θεὶς, ἠρώτησεν ὁ Κῦρος αὐτόν· Ὁμολογεῖς οὖν, περὶ
 ἐμὲ ἄδικος εἶναι; Ἡ γὰρ ἀνάγκη, ἔφη δ' Ὀρόντης. Ἐκ
 τούτου πάλιν ἠρώτησεν ὁ Κῦρος· Ἔτι οὖν ἂν γένοιο
 τῷ ἐμῷ ἀδελφῷ πολέμιος, ἐμοὶ δὲ καὶ φίλος καὶ πι-
 στός; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι, οὐδ', εἰ γενοίμην, ὦ Κῦ-
 ρε, σοὶ γ' ἂν ἔτι ποτὲ δόξαιμι.

9. Πρὸς ταῦτα ὁ Κῦρος εἶπε τοῖς παροῦσιν· Ὁ
 μὲν ἀνὴρ τοιαῦτα μὲν πεποίηκε, τοιαῦτα δὲ λέγει-
 ῦμῶν δὲ σὺ πρῶτος, ὦ Κλέαρχε, ἀπόφηναι γνώμην,
 ὅτι σοι δοκεῖ. Κλέαρχος δὲ εἶπε τάδε· Συμβουλεύω
 ἔγωγ, τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐκποδῶν ποιεῖσθαι ὡς τάχιστα·
 ὡς μηκέτι δέη τοῦτου φυλάττεσθαι, ἀλλὰ σχολὴ ἢ ἡμῖν,
 τὸ κατὰ τρυῖτον εἶναι, τοὺς ἐθέλοντας φίλους τούτους
 εὖ ποιεῖν. 10. Ταύτη δὲ τῇ γνώμῃ ἔφη καὶ τοὺς ἄλ-
 λους προσθέσθαι. Μετὰ ταῦτα, κελεύοντος Κύρου,
 ἐλάβοντο τῆς ζώνης τὸν Ὀρόντην ἐπὶ θανάτῳ ἅπαν-
 τες ἀναστάντες καὶ οἱ συγγενεῖς· εἶτα δὲ ἐξήγον αὐ-
 τὸν, οἷς προσετάχθη. Ἐπεὶ δὲ εἶδον αὐτόν, οἵπερ
 πρόσθεν προσεκύνουν, καὶ τότε προσεκύνησαν, καίπερ
 εἰδότες, ὅτι ἐπὶ θανάτῳ ἄγοιτο. 11. Ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν
 Ἀρταπάτα σκηπὴν εἰσῆχθη, τοῦ πιστοτάτου τῶν Κύ-
 ρου σκηπτούχων, μετὰ ταῦτα οὔτε ζῶντα Ὀρόντην,
 οὔτε τεθνεῶτα οὐδεὶς πώποτε εἶδεν, οὐδ' ὅπως ἀπέ-
 θανεν οὐδεὶς εἰδὼς ἔλεγεν· εἵκαζον δ' ἄλλοι ἄλλως τά-
 φος δ' οὐδεὶς πώποτε αὐτοῦ ἐφάνη.

Caput VII.

Cyrus, per Babyloniam aliquantum progressus et regem postridie affore suspicatus, media nocte copias lustrat, et Græcis præmia promittit magna. Acie instructa progressus, superat fossam a rege ductam, et, hunc consilium pugnandi abiecisse ratus, deinde iter facit negligentius.

1. Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει διὰ τῆς Βαβυλωνίας σταθμούς τρεῖς, παρασάγγας δάδεκα. Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ σταθμῷ Κύρος ἐξέτασιν ποιεῖται τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐν τῷ πεδίῳ περὶ μέσας νύκτας· (ἐδόκει γὰρ, εἰς τὴν ἐπιούσαν ἕω ἤξειν βασιλέα σὺν τῷ στρατεύματι μαχούμενον) καὶ ἐκέλευε Κλέαρχον μὲν τοῦ δεξιοῦ κέρως ἡγεῖσθαι, Μένωνα δὲ τὸν Θετταλὸν τοῦ εὐωνύμου· αὐτὸς δὲ τοὺς ἑαυτοῦ διέταττε. 2. Μετὰ δὲ τὴν ἐξέτασιν ἅμα τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ αὐτόμολοι παρὰ μεγάλου βασιλέως ἤκουτες ἀπήγγελλον Κύρῳ περὶ τῆς βασιλείας στρατιᾶς. Κύρος δὲ, συγκαλέσας τοὺς στρατηγούς καὶ λοχαγούς τῶν Ἑλλήνων, συνεβουλεύετό τε, πῶς ἂν τὴν μάχην ποιοῖτο, καὶ αὐτὸς παρήνει θαρσύνων τοιάδε. 3. Ὁ ἄνδρες Ἕλληνες, οὐκ ἀνθρώπων ἀπορῶν βαρβάρων συμμάχους ὑμᾶς ἄγω, ἀλλὰ νομίζων, ἀμείνονας καὶ κρείττους πολλῶν βαρβάρων ὑμᾶς εἶναι, διὰ τοῦτο προσέλαβον. Ὅπως οὖν ἔσεσθε ἄνδρες ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας, ἧς κέκτησθε, καὶ ὑπὲρ ἧς ὑμᾶς ἐγὼ εὐδαιμονίζω. Εὖ γὰρ ἴστε, ὅτι τὴν ἐλευθερίαν ἐλοίμην ἂν, ἀντὶ ᾧν ἔχω πάντων καὶ ἄλλων πολλαπλασίων. 4. Ὅπως δὲ καὶ εἰδῆτε, εἰς οἶον ἔρχεσθε ἀγῶνα, ἐγὼ ὑμᾶς εἰδῶς διδάξω. Τὸ μὲν γὰρ πλῆθος πολὺ, καὶ πολλῇ κραυγῇ ἐπίασιν· ἂν δὲ ταῦτα ἀνάσχησθε, τᾶλλα καὶ αἰσχύνεσθαι μοι δοκῶ οἶους ἡμῶν γνῶσεσθε τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ ὄντας ἀνθρώπους. Ἐμῶν δὲ ἀνδρῶν ὄντων, καὶ εὐτόλμων γενομένων, ἐγὼ ὑμῶν τὸ μὲν οἴκαδε βουλόμενον ἀπιέναι τοῖς οἴκοι ζηλωτὸν ποιήσω ἀπελθεῖν πολλοὺς δ' οἶμαι ποιήσειν τὰ παρ' ἐμοὶ ἐλέσθαι ἀντὶ τῶν οἴκοι.

5. Ἐνταῦθα Γαυλίτης παρῶν, φυγὰς Σάμιος, πιστὸς δὲ Κύρῳ, εἶπε· Καὶ μὴν, ὦ Κύρῳ, λέγουσι τινες, ὅτι πολλὰ ὑπισχνῆ νῦν, διὰ τὸ ἐν τοιοῦτῳ εἶναι τοῦ κινδύνου προσιόντος· ἂν δ' εὖ γένηται τι, οὐ μεμνησθαί σε· ἔνιοι δὲ, οὐδ' εἰ μεμνηθῶ τέ καὶ βούλοιο δύνασθαι ἂν ἀποδοῦναι, ὅσα ὑπισχνῆ. 6. Ἀκούσας ταῦτα ἔλεξεν ὁ Κύρῳ· Ἄλλ' ἔστι μὲν ἡμῖν, ὦ ἄνδρες, ἡ ἀρχὴ ἢ πατρώα, πρὸς μὲν μεσημβρίαν, μέχρις οὐ διὰ καῦμα οὐ δύνανται οἰκεῖν οἱ ἄνθρωποι· πρὸς δὲ ἄρκτον, μέχρις ὅτου διὰ χειμῶνα· τὰ δ' ἐν μέσῳ τούτων ἅπαντα σατραπεύουσιν οἱ τοῦ ἐμοῦ ἀδελφοῦ φίλοι. 7. Ἦν δ' ἡμεῖς νικήσωμεν, ἡμᾶς δεῖ τοὺς ἡμετέρους φίλους τούτων ἐγκρατεῖς ποιῆσαι. Ὡστε οὐ τοῦτο δέδοικα, μὴ οὐκ ἔχω, ὅ τι δῶ ἐκάστῳ τῶν φίλων, ἂν εὖ γένηται, ἀλλὰ μὴ οὐκ ἔχω ἰκανοὺς, οἷς δῶ. Ἰμῶν δὲ τῶν Ἑλλήνων καὶ στέφανον ἐκάστῳ χρυσοῦν δώσω. 8. Οἱ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες αὐτοὶ τε ἦσαν πολὺ προθυμότεροι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐξήγγελλον. Εἰσῆσαν δὲ παρ' αὐτὸν [οἳ τε στρατηγοὶ] καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τινὲς, ἀξιούντες εἰδέναί, τί σφισιν ἔσται, εἰάν κρατήσωσιν. Ὁ δὲ ἐμπιπλὰς ἀπάντων τὴν γνώμην ἀπέπεμπε. 9. Παρεκελεύοντο δ' αὐτῷ πάντες, ὅσοιπερ διελέγοντο, μὴ μάχεσθαι, ἀλλ' ὀπισθεν ἑαυτῶν τάττεσθαι. Ἐν δὲ τῷ καιρῷ τούτῳ Κλέαρχος ὠδέ πως ἤρετο Κύρῳ· Οἶει γάρ σοι, ὦ Κύρῳ, μαχεῖσθαι τὸν ἀδελφόν; Νῆ Δί', ἔφη ὁ Κύρῳ, εἶπερ γε Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος ἔστι παῖς, καὶ ἐμὸς δὲ ἀδελφός, οὐκ ἀμαχεῖ ταῦτα ἐγὼ λήψομαι.

10. Ἐνταῦθα δὲ ἐν τῇ ἐξοπλισίᾳ ἀριθμὸς ἐγένετο τῶν μὲν Ἑλλήνων ἄσπις μυρία καὶ τετρακοσιαπελτασταὶ δὲ διςχίλιοι καὶ τετρακόσιοι· τῶν δὲ μετὰ Κύρου βαρβάρων δέκα μυριάδες, καὶ ἄρματα δρεπανηφόρα ἀμφὶ τὰ εἴκοσι. 11. Τῶν δὲ πολεμίων ἐλέγοντο εἶναι ἑκατὸν καὶ εἴκοσι μυριάδες, καὶ ἄρματα δρεπανηφόρα διακόσια. Ἄλλοι δὲ ἦσαν ἑξακισχίλιοι ἰππεῖς, ὧν Ἀρταγέρσης ἤρχεν· οὗτοι δὲ πρὸ αὐτοῦ βασιλέως τεταγμένοι ἦσαν. 12. Τοῦ δὲ βασιλέως στρατεύματος ἦσαν ἄρχοντες καὶ στρατηγοὶ καὶ ἡγεμόνες

τέτταρες, τριάκοντα μυριάδων ἕκαστος, Ἀβροκόμας, Τισσαφέρνης, Γωβρύας, Ἀρβάκης. Τούτων δὲ παρεγένοντο ἐν τῇ μάχῃ ἑννενήκοντα μυριάδες, καὶ ἄρματα δρεπανηφόρα ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα. Ἀβροκόμας γὰρ ὑπέστησε τῆς μάχης ἡμέρας πέντε, ἐκ Φοινίκης ἐλαύνων. 13. Ταῦτα δὲ ἠγγέλλον πρὸς Κῦρον οἱ αὐτομολήσαντες ἐκ τῶν πολεμίων παρὰ μεγάλου βασιλέως πρὸ τῆς μάχης· καὶ μετὰ τὴν μάχην, οἱ ὕστερον ἐλήφθησαν τῶν πολεμίων, ταῦτα ἠγγέλλον. 14. Ἐντεῦθεν δὲ Κῦρος ἐξελαύνει σταθμὸν ἕνα, παρασάγγας τρεῖς, συντεταγμένῳ τῷ στρατεύματι παντὶ καὶ τῷ Ἑλληνικῷ καὶ τῷ βαρβαρικῷ. ὤετο γὰρ, ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μαχεῖσθαι βασιλέα· κατὰ γὰρ μέσον τὸν σταθμὸν τούτου τάφος ἦν ὀρυκτῆ, βαθεῖα, τὸ μὲν εὖρος ὀργυιαὶ πέντε, τὸ δὲ βάθος ὀργυιαὶ τρεῖς. 15. Παρετέτατο δὲ ἡ τάφος ἄνω δια τοῦ πεδίου ἐπὶ δώδεκα παρασάγγας μέχρι τοῦ Μηδίας τείχους. Ἐνθα δὲ εἰσὶν αἱ διώρυχες, ἀπὸ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ ῥέουσαι· εἰσὶ δὲ τέτταρες, τὸ μὲν εὖρος πλεθριαῖαι, βαθεῖαι δὲ ἰσχυρῶς, καὶ πλοῖα πλεῖ ἐν αὐταῖς σιταγωγὰ· εἰσβάλλουσι δὲ εἰς τὸν Εὐφράτην, διαλείπουσι δὲ ἐκάστη παρασάγγην, γέφυραι δὲ ἔπεισιν. Ἦν δὲ παρ' αὐτὸν τὸν Εὐφράτην πάροδος στενὴ μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς τάφρου, ὡς εἴκοσι ποδῶν τὸ εὖρος. 16. Ταύτην δὲ τὴν τάφρον βασιλεὺς μέγας ποιεῖ ἀντὶ ἐρύματος, ἐπειδὴ πυνθάνεται Κῦρον προσελαύνοντα. Ταύτην δὲ τὴν πάροδον Κῦρός τε καὶ ἡ στρατιὰ παρῆλθε, καὶ ἐγένοντο εἰς τὴν τάφρον. 17. Ταύτῃ μὲν οὖν τῇ ἡμέρᾳ οὐκ ἐμαχέσατο βασιλεὺς, ἀλλ' ὑποχωρούντων φανερὰ ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἵχνη πολλά. 18. Ἐνταῦθα Κῦρος, Σιλανὸν καλέσας, τὸν Ἀμβρακιώτην μάντιν, ἔδωκεν αὐτῷ δαρεικοὺς τριςχιλίους, ὅτι τῇ ἐνδεκάτῃ ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας πρότερον θνόμενος, εἶπεν αὐτῷ, ὅτι βασιλεὺς οὐ μαχεῖται δέκα ἡμερῶν· Κῦρος δ' εἶπεν, Οὐκ ἄρα ἔτι μαχεῖται, εἰ μὴ ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις μαχεῖται· ἐὰν δ' ἀληθεύσης, ὑπισχυνοῦμαι σοι δέκα τάλαντα. Τοῦτο τὸ χρυσίον τότε ἀπέδωκεν, ἕπει παρῆλθον αἱ δέκα ἡμέραι. 19. Ἐπεὶ

δ' ἐπὶ τῇ τάφρῳ οὐκ ἐκώλυε βασιλεὺς τὸ Κύρου στρα-
τευμα διαβαίνειν, ἔδοξε καὶ Κύρῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀ-
πεγνωκέναι τοῦ μαχεῖσθαι ὥστε τῇ ὑστεραίᾳ Κῦρος
ἐπορεύετο ἡμελημένος μᾶλλον. 20. Τῇ δὲ τρίτῃ ἐπὶ
τε τοῦ ἄρματος καθήμενος τὴν πορείαν ἐποιεῖτο, καὶ
ὀλίγους ἐν τάξει ἔχων πρὸ αὐτοῦ· τὸ δὲ πολὺ αὐτῷ
ἀνατεταραγμένον ἐπορεύετο, καὶ τῶν ὀπλων τοῖς στρα-
τιώταις πολλὰ ἐπὶ ἀμαξῶν καὶ ὑποζυγίων ἤγετο.

Caput VIII.

Tandem præter opinionem Artaxerxes cum exercitu
egregie instructo appropinquat. Cyrus et Græci ce-
leriter aciem instruunt. Græci, qui dexterum obti-
nent cornu juxta Euphratem, statim primo impetu
barbaros sibi oppositos fugant. Cyrus paucis sti-
patus, dum cupidius pugnat, regemque ipsum petit,
interficitur.

1. Καὶ ἤδη τε ἦν ἀμφὶ ἀγορὰν πλήθουσαν, καὶ
πλησίον ἦν ὁ σταθμὸς, ἐνθα ἔμελλε καταλύσειν, ἠνί-
κα Παταγύας, ἀνὴρ Πέρσης, τῶν ἀμφὶ Κῦρον πι-
στῶν, προφαίνεται ἐλαύνων ἀνὰ κράτος ἰδροῦντι τῷ
ἵππῳ καὶ εὐθύς πᾶσιν, οἷς ἐνετύγχανεν, ἐβόα καὶ
βαρβαρικῶς καὶ Ἑλληνικῶς, ὅτι βασιλεὺς σὺν στρατεύ-
ματι πολλῷ προσέρχεται, ὡς εἰς μάχην παρεσκευασμέ-
νος. 2. Ἐνθα δὴ πολὺς τάραχος ἐγένετο· ἀντίκα γὰρ
ἐδόκουν οἱ Ἕλληνες καὶ πάντες δὲ, ἀτάκτοις σφίσι
ἐπιπεσεῖσθαι. 3. Καὶ Κῦρός τε καταπηδήσας ἀπὸ τοῦ
ἄρματος τὸν θώρακα ἐνέδου, καὶ ἀναβάς ἐπὶ τὸν ἵπ-
πον, τὰ παλτὰ εἰς τὰς χεῖρας ἔλαβε, τοῖς τε ἄλλοις
πᾶσι παρήγγελλεν ἐξοπλίσεσθαι, καὶ καθίστασθαι εἰς
τὴν ἑαυτοῦ τάξιν ἕκαστον. 4. Ἐνθα δὴ σὺν πολλῇ
σπουδῇ καθίσταντο, Κλέαρχος μὲν τὰ δεξιὰ τοῦ κέ-
ρατος ἔχων, πρὸς τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ, Πρόξενος δὲ
ἐχόμενος· οἱ δ' ἄλλοι μετὰ τοῦτον. Μένων δὲ [καὶ τὸ

στράτευμα] τὸ εὐώνυμον κέρας εἶχε τοῦ Ἑλληνικοῦ. 5. Τοῦ δὲ βαρβαρικοῦ ἵππεις μὲν Παφλαγόνες εἰς χιλίους παρὰ Κλέαρχον ἔστασαν ἐν τῷ δεξιῷ, καὶ τὸ Ἑλληνικὸν πελταστικόν ἐν δὲ τῷ εὐωνύμῳ Ἀρριαῖός τε ὁ Κύρου ὑπαρχος καὶ τὸ ἄλλο βαρβαρικόν. 6. Κῦρος δὲ καὶ ἵππεις μετ' αὐτοῦ ἑξακόσιοι (κατὰ τὸ μέσον), ὀπλισμένοι θώραξι μὲν αὐτοὶ καὶ παραμηριδίοις καὶ κράνεσι πάντες, πλὴν Κῦρον. Κῦρος δὲ, ψιλὴν ἔχων τὴν κεφαλὴν, εἰς τὴν μάχην καθίστατο. [Λέγεται δὲ καὶ τοὺς ἄλλους Πέρσας ψιλαῖς ταῖς κεφαλαῖς ἐν τῷ πολέμῳ διακινδυνεύειν.] 7. Οἱ δ' ἵπποι ἅπαντες, οἱ μετὰ Κῦρον, εἶχον καὶ προμετωπίδια καὶ προστερνίδια· εἶχον δὲ καὶ μαχαίρας οἱ ἵππεις Ἑλληνικάς.

8. Καὶ ἤδη τε ἦν μέσον ἡμέρας, καὶ οὐπω καταφανεῖς ἦσαν οἱ πολέμιοι· ἠνίκα δὲ δείλη ἐγένετο, ἐφάνη κονιορτός, ὥσπερ νεφέλη λευκὴ, χρόνῳ δὲ οὐ συχνῷ ὕστερον, ὥσπερ μελανία τις ἐν τῷ πεδίῳ ἐπιπολύ. Ὅτε δὲ ἐγγύτερον ἐγίνοντο, τάχα δὴ καὶ χαλκός τις ἤστραπτε, καὶ αἱ λόγχαι καὶ αἱ τάξεις καταφανεῖς ἐγίνοντο. 9. Καὶ ἦσαν ἵππεις μὲν λευκοθώρακες ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου τῶν πολεμίων (Τισσαφέρους ἐλέγετο τούτων ἄρχειν) ἐχόμενοι δὲ τούτων γερόφοροι· ἐχόμενοι δὲ ὀπλιῖται σὺν ποδήρεσι ξυλλίταις ἀσπίσιν (Ἀλγύπτιοι δὲ οὗτοι ἐλέγοντο εἶναι) ἄλλοι δ' ἵππεις, ἄλλοι τοξόται. Πάντες δὲ οὗτοι κατὰ ἔθνη, ἐν πλαισίῳ πλήρει ἀνθρώπων ἕκαστον τὸ ἔθνος ἐπορεύετο. 10. Πρὸ δ' αὐτῶν ἄρματα διαλείποντα συχνὸν ἀπ' ἀλλήλων, τὰ δρεπανηφόρα λεγόμενα· εἶχον δὲ τὰ δρέπανα ἐκ τῶν ἀξόνων εἰς πλάγιον ἀποτεταμένα, καὶ ὑπὸ τοῖς δίφροις εἰς γῆν βλέποντα, ὡς διακόπτειν, ὅτῳ ἐντύχοιεν. Ἡ δὲ γνώμη ἦν, ὡς εἰς τὰς τάξεις τῶν Ἑλλήνων ἐλάντων καὶ διακοφόντων. 11. Ὁ μὲντοι Κῦρος εἶπεν, ὅτε καλέσας παρεκκελεύετο τοῖς Ἑλλήσι, τὴν κραυγὴν τῶν βαρβάρων ἀνέχεσθαι, ἐψεύσθη τοῦτο· οὐ γὰρ κραυγῇ, ἀλλὰ σιγῇ ὡς ἀνυστὸν καὶ ἡσυχῇ ἐν ἴσῳ καὶ βραδέως προσήεσαν. 12. Καὶ ἐν τούτῳ Κῦρος, παρελάντων αὐτὸς σὺν Πίγρητι τῷ ἐρμηνεῖ καὶ ἄλλοις τρισὶν ἢ τέτταρσι, τῷ Κλέαρχῳ ἐβόα, ἄγειν

τὸ στρατεύμα κατὰ μέσον τὸ τῶν πολεμίων, ὅτι ἐκεῖ βασιλεὺς εἶη· καὶν τοῦτο, ἔφη, νικῶμεν, πάνθ' ἡμῖν πεποιήται. 13. Ὀρῶν δὲ ὁ Κλέαρχος τὸ μέσον στίφος, καὶ ἀκούων Κύρου, ἔξω ὄντα τοῦ Ἑλληνικοῦ εὐωνύμου βασιλέα, (τοσοῦτῳ γὰρ πλήθει περιῆν βασιλεὺς, ὥστε μέσον τὸ ἑαυτοῦ ἔχων τοῦ Κύρου εὐωνύμου ἔξω ἦν) ἀλλ' ὅμως ὁ Κλέαρχος οὐκ ἤθελεν ἀποσπᾶσαι ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τὸ δεξιὸν κέρασ, φοβούμενος, μὴ κυκλωθεῖν ἑκατέρωθεν· τῷ δὲ Κύρῳ ἀπεκρίνατο, ὅτι αὐτῶ μέλοι, ὅπως καλῶς ἔχοι.

14. Καὶ ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ τὸ μὲν βαρβαρικὸν στρατεύμα ὁμαλῶς προῆει· τὸ δ' Ἑλληνικὸν, ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ μένον, συνετάττετο ἐκ τῶν ἔτι προσιόντων. Καὶ ὁ Κύρος παρελαύνων οὐ πάνυ πρὸς αὐτῷ τῷ στρατεύματι, κατεθεᾶτο ἑκατέρους ἄποθεν, τοὺς τε πολεμίους ἀποβλέπων τοὺς τε φιλίους. 15. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ξενοφῶν Ἀθηναῖος, ὑπελάσας ὡς συναντῆσαι, ἤρετο, εἴ τι παραγγέλλοι· ὁ δ' ἐπιστήσας εἶπε, καὶ λέγειν ἐκέλευε πᾶσιν, ὅτι τὰ ἱερὰ καὶ τὰ σφάγια καλὰ εἶη. 16. Ταῦτα δὲ λέγων, θορύβον ἤκουσε διὰ τῶν τάξεων ἰόντος, καὶ ἤρετο, τίς ὁ θόρυβος εἶη. Ὁ δὲ Ξενοφῶν εἶπεν, ὅτι τὸ σύνθημα παρέρχεται δεύτερον ἤδη. Καὶ ὃς ἐθαύμασε, τίς παραγγέλλει, καὶ ἤρετο, ὅ τι καὶ εἶη τὸ σύνθημα. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι ΖΕΥΣ ΣΩΤΗΡ ΚΑΙ ΝΙΚΗ. 17. Ὁ δὲ Κύρος ἀκούσας, ἀλλὰ δέχομαί τε, ἔφη, καὶ τοῦτο ἔστω. Ταῦτα δὲ εἰπὼν, εἰς τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἀπήλαυσε· καὶ οὐκ ἔτι τρία ἢ τέτταρα στάδια ἀπειχέτην τὴν φάλαγγα ἀπ' ἀλλήλων, ἠνίκα ἐπαιάνιζόν τε οἱ Ἕλληνες, καὶ ἤρχοντο ἀντιοὶ ἰέναι τοῖς πολεμίοις. 18. Ὡς δὲ πορευομένων ἐξεκύμαινέ τι τῆς φάλαγγος, τὸ ἐπιλειπόμενον ἤρξατο δρόμον θεῖν· καὶ ἅμα ἐφθέγγαντο πάντες, οἷόν περ τῷ Ἐνναλίῳ ἐλελίξουσι, καὶ πάντες δὲ ἔθειον. Λέγουσι δὲ τινες, ὡς καὶ ταῖς ἀσπίσι πρὸς τὰ δόρατα ἐδούπησαν, φόβον ποιοῦντες τοῖς ἵπποις. 19. Πρὶν δὲ τόξευμα ἐξικνεῖσθαι, ἐκκλίνουσιν οἱ βάρβαροι τοῖς ἵπποις καὶ φεύγουσι. Καὶ ἐνταῦθα δὴ ἐδίωκον μὲν κατὰ κράτος οἱ Ἕλληνες, ἐβόων δὲ

ἀλλήλοις, μὴ θεῖν δρόμῳ, ἀλλ' ἐν τάξει ἔπεσθαι, 20. Τὰ δὲ ἄρματα ἐφέρετο τὰ μὲν δι' αὐτῶν τῶν πολεμίων, τὰ δὲ καὶ δι' αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων, κενὰ ἠνιόχων. Οἱ δὲ, ἐπεὶ προΐδοιεν, διῆσταντο ἔστι δ' ὅστις καὶ κατελήφθη, ὥσπερ ἐν ἵπποδρόμῳ, ἐκπλαγείς· καὶ οὐδὲν μέντοι οὐδὲ τοῦτου παθεῖν ἔφασαν· οὐδὲ ἄλλος δὲ τῶν Ἑλλήνων ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ ἔπαθεν οὐδεὶς οὐδὲν, πλὴν ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ τοξευθῆναι τις ἐλέγετο.

21. Κύρος δὲ, ὁρῶν τοὺς Ἑλληνας νικῶντας τὸ καθ' αὐτοὺς καὶ διώκοντας, ἠδόμενος καὶ προσκυνούμενος ἤδη ὡς βασιλεὺς ὑπὸ τῶν ἀμφ' αὐτὸν, οὐδ' ὡς ἐξήχηθη διώκειν· ἀλλὰ συνεσπειραμένην ἔχων τὴν τῶν σὺν ἑαυτῷ ἑξακοσίων ἱππέων τάξιν, ἐπεμελεῖτο, ὅτι ποιήσει βασιλεὺς. Καὶ γὰρ ἤδει αὐτὸν, ὅτι μέσον ἔχοι τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος. 22. Καὶ πάντες δὲ οἱ τῶν βαρβάρων ἄρχοντες μέσον ἔχοντες τὸ αὐτῶν ἠγοῦντο, νομίζοντες, οὕτως καὶ ἐν ἀσφαλεστάτῳ εἶναι, ἢν ἢ ἰσχύς αὐτῶν ἐκατέρωθεν ἦ, καὶ, εἴ τι παραγγεῖλαι χρήζοιεν, ἡμίσει ἐν χρόνῳ αἰσθάνεσθαι τὸ στρατεύμα. 23. Καὶ βασιλεὺς δὴ τότε, μέσον ἔχων τῆς ἑαυτοῦ στρατιᾶς, ὅμως ἔξω ἐγένετο τοῦ Κύρου εὐωνύμου κέρατος. Ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς αὐτῷ ἐμάχετο ἐκ τοῦ ἐναντίου, οὐδὲ τοῖς αὐτοῦ τεταγμένοις ἔμπροσθεν, ἐπέκαμπεν, ὡς εἰς κύκλωσιν. 24. Ἐνθα δὴ Κύρος δεῖσας, μὴ ὀπίσθεν γενόμενος κατακόψη τὸ Ἑλληνικόν, ἐλαύνει ἀντίος· καὶ ἐμβαλὼν σὺν τοῖς ἑξακοσίοις, νικᾷ τοὺς πρὸ βασιλέως τεταγμένους, καὶ εἰς φυγὴν ἔτρεψε τοὺς ἑξακισχιλίους· καὶ ἀποκτεῖναι λέγεται αὐτὸς τῇ ἑαυτοῦ χειρὶ Ἀρταγέρσην, τὸν ἄρχοντα αὐτῶν.

25. Ὡς δὲ ἡ τροπὴ ἐγένετο, διασπείρονται καὶ οἱ Κύρου ἑξακόσιοι, εἰς τὸ διώκειν ὀρμήσαντες· πλὴν πάνυ ὀλίγοι ἀμφ' αὐτὸν κατελείφθησαν, σχεδὸν οἱ ὀμωτράπεξοι καλούμενοι. 26. Σὺν τούτοις δὲ ὦν, καθ' ὁρᾶ βασιλέα καὶ τὸ ἀμφ' ἐκείνον στίφος· καὶ εὐθύς οὐκ ἠνέσχετο, ἀλλ' εἰπὼν, Ὅρῳ τὸν ἄνδρα, ἕτερο ἐπ' αὐτόν· καὶ παῖει κατὰ τὸ στέρον, καὶ τιτρώσκει διὰ τοῦ θώρακος, ὡς φησὶ Κτησίας ὁ ἱατρός, καὶ ἰᾶσθαι

αὐτὸς τὸ τραῦμά φησι. 27. Παίοντα δ' αὐτὸν ἀκοντί-
 ζει τις παλῶ ὑπὸ τὸν ὀφθαλμὸν βιαίως· καὶ ἐνταῦθα
 μαχόμενοι καὶ βασιλεὺς καὶ Κῦρος, καὶ οἱ ἀμφ' αὐτοὺς
 ὑπὲρ ἑκατέρου· ὁπόσοι μὲν τῶν ἀμφὶ βασιλέα ἀπέθανον,
 Κτησίας λέγει· (παρ' ἐκείνῳ γὰρ ἦν) Κῦρος δὲ
 αὐτὸς τε ἀπέθανε, καὶ ὅκτω οἱ ἄριστοι τῶν περὶ αὐ-
 τὸν ἔκειντο ἐπ' αὐτῶ. 28. Ἀρταπάτης δὲ, ὁ πιστότα-
 τος αὐτῶ τῶν σκηπτούχων θεράπων λέγεται, ἐπειδὴ
 εἶδε πεπτωκότα Κῦρον, καταπηδήσας ἀπὸ τοῦ ἵππου
 περιπεσεῖν αὐτῶ. 29. Καὶ οἱ μὲν φασι, βασιλέα κε-
 λευθαί τινα ἐπισφάξαι αὐτὸν Κύρῳ· οἱ δὲ, ἑαυτὸν
 ἐπισφάξαι, σπασάμενον τὸν ἀκινάκην· εἶχε γὰρ χρυ-
 σοῦν, καὶ στρεπτὸν δὲ ἐφόρει καὶ ψέλλια καὶ τὰ ἄλ-
 λα, ὥσπερ οἱ ἄριστοι τῶν Περσῶν· ἐτετίμητο γὰρ ὑπὸ
 Κύρῳ δι' εὐνοίαν τε καὶ πιστότητα.

Caput IX.

Cyri laudes.

1. Κῦρος μὲν οὖν οὕτως ἐτελεύτησεν, ἀνὴρ ὢν
 Περσῶν τῶν μετὰ Κῦρον τὸν ἀρχαῖον γενομένων βα-
 σιλικώτατος τε καὶ ἄρχειν ἀξιώτατος, ὡς παρὰ πάν-
 των ὁμολογεῖται τῶν Κύρου δοκούντων ἐν πείρᾳ γε-
 νέσθαι. 2. Πρῶτον μὲν γὰρ παῖς ἔτι ὢν, ὅτε ἐπαι-
 δεύετο καὶ σὺν τῷ ἀδελφῶ καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις παισὶ,
 πάντων πάντα κράτιστος ἐνομιζέτο. 3. Πάντες γὰρ
 οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύ-
 ραις παιδεύονται· ἐνθα πολλὴν μὲν σωφροσύνην κατα-
 μάθοι ἂν τις, αἰσχρὸν δ' οὐδὲν οὔτε ἀκούσαι, οὔτ'
 ἰδεῖν ἐστι. 4. Θεῶνται δ' οἱ παῖδες καὶ τοὺς τιμωμέ-
 νους ὑπὸ βασιλέως καὶ ἀκούουσι, καὶ ἄλλους ἀτιμα-
 ζομένους· ὥστ' εὐθύς παῖδες ὄντες μανθάνουσιν ἄρ-
 χειν τε καὶ ἄρχεσθαι. 5. Ἐνθα Κῦρος αἰδημονέστα-
 τος μὲν πρῶτον τῶν ἡλικίων ἐδόκει εἶναι, τοῖς τε πρε-
 σβυτέροις καὶ τῶν ἑαυτοῦ ὑποδεεστέρων μᾶλλον πεί-
 θεσθαι· ἔπειτα δὲ φιλιππότατος, καὶ τοῖς ἵπποις ἄρι-

στα χρῆσθαι. Ἐκρινον δ' αὐτὸν καὶ τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἔργων, τοξικῆς τε καὶ ἀκοντίσεως, φιλομαθέστατον εἶναι καὶ μελετηρότατον. 6. Ἐπεὶ δὲ τῇ ἡλικίᾳ ἔπρεπε καὶ φιλοθηρότατος ἦν, καὶ πρὸς τὰ θηρία μέντοι φιλοκινδυνότατος. Καὶ ἄρκτον ποτὲ ἐπιφερομένην οὐκ ἔτρεσεν, ἀλλὰ συμπεσῶν κατεσπάσθη ἀπὸ τοῦ ἵππου· καὶ τὰ μὲν ἔπαθεν, ὧν καὶ τὰς ὠτειλάς φανερὰς εἶχε, τέλος δὲ κατέκτανε· καὶ τὸν πρῶτον μέντοι βοηθήσαντα πολλοῖς μακαριστὸν ἐποίησεν.

7. Ἐπεὶ δὲ κατεπέμφθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς σατραπῆς Λυδίας τε καὶ Φρυγίας τῆς μεγάλης καὶ Καππαδοκίας, στρατηγὸς δὲ καὶ πάντων ἀπεδείχθη, οἷς καθήκει εἰς Καστωλοῦ πεδῖον ἀθροίζεσθαι, πρῶτον μὲν ἐπέδειξεν αὐτὸν, ὅτι περὶ πλείστου ποιοῖτο, εἴ τῳ σπείσαιτο, καὶ εἴ τῳ συνδοῖτο, καὶ εἴ τῳ ὑπόσχοιτό τι, μηδὲν ψεύδεσθαι. 8. Καὶ γὰρ οὖν ἐπίστευον μὲν αὐτῷ αἱ πόλεις ἐπιτρεπόμεναι, ἐπίστευον δ' οἱ ἄνδρες· καὶ εἴ τις πολέμιος ἐγένετο, σπείσασθαι μὲν οὐκ ἐπείθετο, μηδὲν ἂν παρὰ τὰς σπονδὰς παθεῖν. 9. Τοιγαροῦν ἐπεὶ Τισσαφέρνει ἐπολέμησε, πᾶσαι αἱ πόλεις ἐκοῦσαι Κῦρον εἴλοντο ἀντὶ Τισσαφέρνους, πλὴν Μιλησίων· οὗτοι δὲ, ὅτι οὐκ ἤθελε τοὺς φεύγοντας προέσθαι, ἐφοβοῦντο αὐτόν. 10. Καὶ γὰρ ἔργῳ ἐπεδείκνυτο, καὶ ἔλεγεν, ὅτι οὐκ ἂν ποτε προοῖτο, ἐπεὶ ἅπαξ αὐτοῖς φίλος ἐγένετο, οὐδ' εἴ ἔτι μὲν μείους γένοιτο, ἔτι δὲ καὶ κάκιον πράξειαν. 11. Φανερός δ' ἦν, καὶ εἴ τις τι ἀγαθὸν ἢ κακὸν ποιήσειεν αὐτόν, νικᾶν πειρώμενος· καὶ εὐχὴν δὲ τινες αὐτοῦ ἐξέφερον, ὡς εὐχοίτο, τοσοῦτον χρόνον ζῆν, ἔστε νικῶν καὶ τοὺς εὖ καὶ τοὺς κακῶς ποιῶντας ἀλεξόμενος. 12. Καὶ γὰρ οὖν πλείστοι δὴ αὐτῷ, ἐνὶ γε ἀνδρῶν τῶν ἐφ' ἡμῶν, ἐπεθύμησαν καὶ χρήματα καὶ πόλεις καὶ τὰ ἑαυτῶν σώματα προέσθαι.

13. Οὐ μὲν δὴ οὐδὲ τοῦτ' ἂν τις εἴποι, ὡς τοὺς κακούργους καὶ ἀδίκοις εἶα καταγελαῖν, ἀλλ' ἀφειδέστατα πάντων ἐτιμωρεῖτο. Πολλάκις δ' ἦν ἰδεῖν παρὰ τὰς στειβομένας ὁδοὺς καὶ ποδῶν καὶ χειρῶν καὶ ὀφθαλ-

μῶν στεροσμένους ἀνθρώπους ὥστε ἐν τῇ τοῦ Κύρου ἀρχῇ ἐγένετο καὶ Ἕλλησι καὶ βαρβάρῳ μηδὲν ἀδικοῦντι ἀδεῶς πορεύεσθαι, ὅποι τις ἤθελεν, ἔχοντι ὃ τι προχωροίη. 14. Τούς μέντοι γε ἀγαθούς εἰς πόλεμον ὠμολόγητο διαφερόντως τιμᾶν. Καὶ πρῶτον μὲν ἦν αὐτῷ πόλεμος πρὸς Πεισίδας καὶ Μυσούς· στρατευόμενος οὖν καὶ αὐτὸς εἰς ταύτας τὰς χώρας, οὓς ἑώρα ἐθέλοντας κινδυνεύειν, τούτους καὶ ἄρχοντας ἐποίει, ἧς κατεστρέφετο χώρας, καὶ ἄλλοις δώροις ἐτίμα. 15. Ὡςτα φαίνεσθαι τοὺς μὲν ἀγαθοὺς εὐδαιμονεστάτους, τοὺς δὲ κακοὺς δούλους τούτων ἀξιοῦσθαι εἶναι. Τοιγαροῦν πολλῇ ἦν ἀφθονία τῶν ἐθελόντων κινδυνεύειν, ὅπου τις οἶοιτο Κύρον αἰσθήσεσθαι.

16. Εἷς γε μὴν δικαιοσύνην εἴ τις αὐτῷ φανερός γένοιτο ἐπιδείκνυσθαι βουλόμενος, περὶ παντὸς ἐποιεῖτο τούτους πλουσιωτέρους ποιεῖν τῶν ἐκ τοῦ ἀδίκου φιλοκερδούντων. 17. Καὶ γὰρ οὖν ἄλλα τε πολλὰ δικαίως αὐτῷ διεχειρίζετο, καὶ στρατεύματι ἰάληθινῷ ἐχρήσατο. Καὶ γὰρ στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ οὐ χρημάτων ἕνεκα πρὸς ἐκείνον ἐπλευσαν, ἀλλ' ἐπ' εἰ ἐγνώσαν κερδαλεώτερον εἶναι, Κύρῳ καλῶς πειθαρχεῖν, ἢ τὸ κατὰ μῆνα κέρδος. 18. Ἀλλὰ μὴν εἴ τις γέ τι αὐτῷ προστάξαντι καλῶς ὑπηρετήσειεν, οὐδενὶ πώποτε ἀχάριστον εἶασε τὴν προθυμίαν. Τοιγαροῦν κράτιστοι δὴ ὑπηρεταὶ παντὸς ἔργου Κύρῳ ἐλέχθησαν γενέσθαι. 19. Εἰ δέ τινα ὀρώη δεινὸν ὄντα οἰκονόμον ἐκ τοῦ δικαίου, καὶ κατασκευάζοντά τε ἧς ἄρχοι χώρας, καὶ προσόδους ποιοῦντα, οὐδένα ἂν πώποτε ἀφείλετο, ἀλλὰ καὶ πλείω προσεδίδου· ὥστε καὶ ἠδέως ἐπόνουν, καὶ θαρσάλως ἐκτῶντο, καὶ ἂ πέπατο αὐτὸς τις, ἥμιστα Κύρον ἔκρουπτεν· οὐ γὰρ φθονῶν τοῖς φανερῶς πλουτοῦσιν ἐφαίνετο, ἀλλὰ πειρώμενος χρῆσθαι τοῖς τῶν ὑποκρουπτομένων χρήμασι. 20. Φίλους γε μὴν ὅσους ποιῆσαιτο, καὶ ἱεῖνους γνοίη ὄντας, καὶ ἱκανοὺς κρίνειε συνεργοὺς εἶναι, ὃ τι τυγχάνοι βουλόμενος κατεργάζεσθαι, ὁμολογεῖται πρὸς πάντων κράτιστος δὴ γενέσθαι θεραπέυειν. 21. Καὶ γὰρ αὐτὸ τοῦτο, οὐπερ αὐτὸς

αὐτὸς ἔνεκα φίλων ᾤετο δεῖσθαι, ὡς συνεργὸς ἔχει, καὶ αὐτὸς ἐπειρᾶτο συνεργὸς τοῖς φίλοις κράτιστος εἶναι τούτου, ὅτου ἕκαστον αἰσθάνοιτο ἐπιθυμοῦντα.

22. Δῶρα δὲ πλεῖστα μὲν, οἶμαι, εἰς γε ἀνὴρ ὢν, ἐλάμβανε διὰ πολλά· ταῦτα δὲ πάντων δὴ μάλιστα τοῖς φίλοις διεδίδου, πρὸς τὸν τρόπον ἑκάστου σκοπῶν, καὶ ὅτου μάλιστα ὀρώη ἕκαστον δεόμενον. 23. Καὶ ὅσα τῷ σώματι αὐτοῦ κόσμον πέμποι τις ἢ ὡς εἰς πόλεμον ἢ ὡς εἰς καλλωπισμὸν, καὶ περὶ τούτων λέγειν αὐτὸν ἔφασαν, ὅτι τὸ μὲν ἑαυτοῦ σῶμα οὐκ ἂν δύναίτο τούτοις πᾶσι κοσμηῆσαι, φίλους δὲ καλῶς κεκοσμημένους μέγιστον κόσμον ἀνδρὶ νομίζοι. 24. Καὶ τὸ μὲν τὰ μεγάλα νικᾶν τοὺς φίλους εὖ ποιοῦντα, οὐδὲν θαναμαστὸν, ἐπειδὴ γε καὶ δυνατώτερος ἦν· τὸ δὲ τῇ ἐπιμελείᾳ περιεῖναι τῶν φίλων, καὶ τῷ προθυμεῖσθαι χαρίζεσθαι, ταῦτα μᾶλλον ἔμοιγε δοκεῖ ἀγαστὰ εἶναι. 25. Κύρος γὰρ ἔπεμπε βίκους οἴνου ἡμιδεεῖς πολλάκις, ὁπότε πάνυ ἠδὺν λάβοι, λέγων, ὅτι οὐπω δὴ πολλοῦ χρόνου τούτου ἠδίοι οἶνον ἐπιτύχοι· τοῦτον οὖν σοι ἔπεμψε, καὶ δεῖται σου, τοῦτον ἐκπιεῖν τήμερον, σὺν οἷς μάλιστα φιλεῖς. 26. Πολλάκις δὲ χῆνας ἡμιβρώτους ἔπεμπε, καὶ ἄρτων ἡμίσεια, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἐπιλέγειν κελεύων τὸν φέροντα· Τούτοις ἤσθη Κύρος· βούλεται οὖν, καὶ σὲ τούτων γεύσασθαι. 27. Ὅπου δὲ χιλὸς σπάνιος πάνυ εἴη, αὐτὸς δ' ἐδύνατο παρασκευάσασθαι διὰ τὸ πολλοὺς ἔχειν ὑπερήτας, καὶ διὰ τὴν ἐπιμέλειαν, διαπέμπων ἐκέλευε τοὺς φίλους τοῖς τὰ ἑαυτῶν σώματα ἄγουσιν ἵπποις ἐμβάλλειν τοῦτον τὸν χιλὸν, ὡς μὴ πεινῶντες τοὺς ἑαυτοῦ φίλους ἄγωσιν. 28. Εἰ δὲ δὴ ποτε πορευόιτο, καὶ πλεῖστοι μέλλοιεν ὄψεσθαι, προσκαλῶν τοὺς φίλους ἐσπουδαιολογεῖτο, ὡς δηλοῖη, οὓς τιμᾶ· ὥστε ἔγωγε, ἐξ ὧν ἀκούω, οὐδένα κρῖνω ὑπὸ πλειόνων πεφιλησθαι οὔτε Ἑλλήνων, οὔτε βαρβάρων. 29. Τεκμήριον δὲ τούτου καὶ τόδε· παρὰ μὲν Κύρου, δούλου ὄντος, οὐδεὶς ἀπήει πρὸς βασιλέα· (πλὴν Ὀρόντας ἐπεχείρησε· καὶ οὗτος δὲ, ὃν ᾤετο πιστόν οἱ εἶναι, ταχὺ αὐτὸν εὖρε Κύρῳ φιλαίτερον, ἢ ἑαυτῷ) παρὰ δὲ βασιλέως

πολλοὶ πρὸς Κύρον ἀπῆλθον, ἐπεὶ πόλεμοι ἀλλήλοις ἐγένοντο, καὶ οὗτοι μέντοι οἱ μάλιστα ὑπ' αὐτοῦ ἀγαπώμενοι, νομίζοντες, παρὰ Κύρῳ ὄντες ἀγαθοὶ ἀξιωτέρας ἂν τιμῆς τυγχάνειν ἢ παρὰ βασιλεῖ. 30. Μέγα δὲ τεκμήριον καὶ τὸ ἐν τῇ τελευτῇ τοῦ βίου αὐτῷ γενόμενον, ὅτι καὶ αὐτὸς ἦν ἀγαθὸς, καὶ κρίνειν ὀρθῶς ἐδύνατο τοὺς πιστοὺς καὶ εὐνοὺς καὶ βεβαίους. 31. Ἀποθνήσκοντος γὰρ αὐτοῦ, πάντες οἱ παρ' αὐτὸν φίλοι καὶ συντράπεζοι μαχόμενοι ἀπέθανον ὑπὲρ Κύρου, πλὴν Ἀριαίου· οὗτος δὲ τεταγμένος ἐτύγγανεν ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ, τοῦ ἱππικοῦ ἄρχων· ὡς δ' ἦσθετο Κύρον πεπτωκότα, ἔφυγεν, ἔχων καὶ τὸ στρατεύμα πᾶν, οὗ ἠγεῖτο.

Caput X.

Ariæum fugientem dum persequitur Artaxerxes, potitur Cyri castris eaque diripit: unde, collectis copiis dispersis, redit contra Græcos in suo cornu victores. Sed Græci eum in fugam vertunt, ac deinde in castra sua redeunt.

1. Ἐνταῦθα δὴ Κύρου ἀποτέμνεται ἡ κεφαλὴ καὶ χεῖρ ἢ δεξιὰ. Βασιλεὺς δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ διώκων εἰσπίπτει εἰς τὸ Κυρεῖον στρατόπεδον· καὶ οἱ μὲν μετὰ Ἀριαίου οὐκέτι ἴστανται, ἀλλὰ φεύγουσι διὰ τοῦ αὐτῶν στρατοπέδου εἰς τὸν σταθμὸν, ἔνθεν ὄρμητο· τέτταρες δὲ ἐλέγοντο παρασάγγαι τῆς ὁδοῦ εἶναι. 2. Βασιλεὺς δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τὰ τε ἄλλα πολλὰ διαρπάξουσι, καὶ τὴν Φωκαΐδα, τὴν Κύρου παλλακίδα, τὴν σοφὴν καὶ καλὴν λεγομένην εἶναι, λαμβάνει. 3. Ἡ δὲ Μιλησία, ἡ νεωτέρα, ληφθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀμφὶ βασιλέα, ἐκφεύγει γυμνὴ πρὸς τὸ τῶν Ἑλλήνων, οἳ ἔτυχον ἐν τοῖς σκευοφόροις ὅπλα ἔχοντες, καὶ ἀντιταχθέντες, πολλοὺς μὲν τῶν ἀρπαζόντων ἀπέκτειναν, οἱ δὲ καὶ αὐτῶν ἀπέθανον· οὐ μὴν ἔφυγόν γε, ἀλλὰ καὶ ταύτην ἔσωσαν καὶ τᾶλλα, ὅσα ἐντὸς αὐτῶν καὶ χρή-

ματα καὶ ἄνθρωποι ἐγένοντο, πάντα ἔσωσαν. 4. Ἐνταῦθα διέσχον ἀλλήλων βασιλεὺς τε καὶ οἱ Ἕλληνες ὡς τριάκοντα στάδια, οἱ μὲν διώκοντες τοὺς καθ' ἑαυτοὺς, ὡς πάντας νικῶντες· οἱ δὲ ἀρπάζοντες, ὡς ἤδη πάντες νικῶντες. 5. Ὡς δὲ ἤσθοντο οἱ μὲν Ἕλληνες, ὅτι βασιλεὺς σὺν τῷ στρατεύματι ἐν τοῖς σκευοφόροις εἶη, βασιλεὺς δ' αὐτῷ ἤκουσε Τισσαφέρνους, ὅτι οἱ Ἕλληνες νικῶεν τὸ καθ' ἑαυτοὺς, καὶ εἰς τὸ πρόσθεν οἴχοιντο διώκοντες, ἐνταῦθα δὴ βασιλεὺς μὲν ἀθροίζει τοὺς ἑαυτοῦ, καὶ συντάττεται, ὁ δὲ Κλέαρχος ἐβουλεύετο, Πρόξενον καλέσας, (πλησιαίτατος γὰρ ἦν) εἰ πέμποιέν τινας, ἧ πάντες ἴοιεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἀρῆζοντες.

6. Ἐν τούτῳ βασιλεὺς πάλιν δῆλος ἦν προσίων, ὡς ἐδόκει, ὀπισθεν. Καὶ οἱ μὲν Ἕλληνες συστραφέντες παρασκευάζονται, ὡς ταύτῃ προσιόντες καὶ δεξόμενοι· ὁ δὲ βασιλεὺς ταύτῃ μὲν οὐκ ἤγεν, ἧ δὲ παρῆλθεν ἔξω τοῦ εὐωνύμου κέρατος, ταύτῃ καὶ ἀπήγαγεν, ἀναλαβῶν καὶ τοὺς ἐν τῇ μάχῃ πρὸς τοὺς Ἕλληνας αὐτομολήσαντας, καὶ Τισσαφέρην, καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. 7. Ὁ γὰρ Τισσαφέρης ἐν τῇ πρώτῃ συνόδῳ οὐκ ἔφυγεν, ἀλλὰ διήλασε παρὰ τὸν ποταμὸν κατὰ τοὺς Ἕλληνας πελταστὰς· διελαύνων δὲ κατέκτανε μὲν οὐδένα, διαστάντες δὲ οἱ Ἕλληνες ἔπαιον καὶ ἠμόντιζον αὐτούς· Ἐπισθένης δὲ Ἀμφιπολίτης ἤρχε τῶν πελταστῶν, καὶ ἐλέγετο φρόνιμος γενέσθαι. 8. Ὁ δ' οὖν Τισσαφέρης ὡς μείον ἔχων ἀπηλλάγη, πάλιν μὲν οὐκ ἀναστρέφει, εἰς δὲ τὸ στρατόπεδον ἀφικόμενος τῶν Ἑλλήνων, ἐκεῖ συντυγχάνει βασιλεῖ, καὶ ὁμοῦ δὴ πάλιν συνταξάμενοι ἐπορεύοντο. 9. Ἐπεὶ δ' ἦσαν κατὰ τὸ εὐώνυμον τῶν Ἑλλήνων κέρας, ἔδειςαν οἱ Ἕλληνες, μὴ προσάγοιεν πρὸς τὸ κέρας, καὶ περιπτύξαντες ἀμποτέρωθεν αὐτοὺς κατακόψειαν· καὶ ἐδόκει αὐτοῖς ἀναπτύσσειν τὸ κέρας, καὶ ποιήσασθαι ὀπισθεν τὸν ποταμὸν. 10. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐβουλεύοντο, καὶ δὴ βασιλεὺς παραμειψάμενος εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα κατέστησεν ἐναντίαν τὴν φάλαγγα, ὥσπερ τὸ πρῶτον μαχού-

μενος συνήει. Ὡς δὲ εἶδον οἱ Ἕλληνες ἐγγύς τε ὄντας καὶ παρατεταγμένους, αὐθις παιανίσαντες ἐπήεσαν πολὺ ἔτι προθυμότερον, ἢ τὸ πρόσθεν. 11. Οἱ δ' αὖ βάρβαροι οὐκ ἐδέχοντο, ἀλλ' ἐκ πλείους ἢ τὸ πρόσθεν ἔφευγον· οἱ δ' ἐπεδίωκον μέχρι κώμης τινός· ἐνταῦθα δὲ ἔστησαν οἱ Ἕλληνες. 12. Ἐπεὶ γὰρ τῆς κώμης γήλοφος ἦν, ἐφ' οὗ ἀνεστράφησαν οἱ ἀμφὶ βασιλέα, περὶ μὲν οὐκ ἔτι, τῶν δὲ ἰππέων ὁ λόφος ἐνεπλήσθη, ὥστε τὸ ποιούμενον μὴ γιννώσκειν. Καὶ τὸ βασιλείον σημεῖον ὄρα ἔφασαν, ἀετόν τινα χρυσοῦν ἐπὶ πέλτης ἀνατεταμένον.

13. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἐνταῦθα ἐχώρουν οἱ Ἕλληνες, λείπουσι δὴ καὶ τὸν λόφον οἱ ἰππεῖς· οὐ μέντοι ἔτι ἀθρόοι, ἀλλ' ἄλλοι ἄλλοθεν ἐφιλοῦτο δ' ὁ λόφος τῶν ἰππέων· τέλος δὲ καὶ πάντες ἀπεχώρησαν. 14. Ὁ οὖν Κλέαρχος οὐκ ἀνεβίβαζεν ἐπὶ τὸν λόφον, ἀλλ' ὑπὸ αὐτὸν στήσας τὸ στράτευμα, πέμπει Λύκιον τὸν Συρακούσιον καὶ ἄλλον ἐπὶ τὸν λόφον, καὶ κελεύει, κατιδόντας τὰ ὑπὲρ τοῦ λόφου, τί ἐστίν, ἀπαγγεῖλαι. 15. Καὶ ὁ Λύκιος ἤλασε καὶ ἰδὼν ἀπαγγέλλει, ὅτι φεύγουσιν ἀνὰ κράτος. Σχεδὸν δ' ὅτε ταῦτα ἦν καὶ ἥλιος ἐδύετο. 16. Ἐνταῦθα δ' ἔστησαν οἱ Ἕλληνες, καὶ θέμενοι τὰ ὄπλα ἀνεπαύοντο· καὶ ἅμα μὲν ἐθαύμαζον, ὅτι οὐδαμοῦ Κῦρος φαίνοιτο, οὐδ' ἄλλος ἀπ' αὐτοῦ οὐδεὶς παρείη· οὐ γὰρ ἤδεσαν αὐτὸν τεθνηκότα, ἀλλ' εἵκαζον, ἢ διώκοντα οἴχεσθαι, ἢ καταληψόμενον τι προεληλακέναι. 17. καὶ αὐτοὶ ἐβουλεύοντο, εἰ αὐτοῦ μείναντες τὰ σκευοφόρα ἐνταῦθα ἄγοιντο, ἢ ἀπίοιεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. Ἐδοξεν οὖν αὐτοῖς ἀπίεσθαι καὶ ἀφικνοῦνται ἀμφὶ δόρυπιστον ἐπὶ τὰς σκηνάς. 18. Ταύτης μὲν οὖν τῆς ἡμέρας τοῦτο τὸ τέλος ἐγένετο. Καταλαμβάνουσι δὲ τῶν τε ἄλλων χρημάτων τὰ πλεῖστα διηρησμένα, καὶ εἴ τι σιτίον ἢ ποτὸν ἦν· καὶ τὰς ἀμάξας μεστὰς ἀλεύρων καὶ οἴνου, ἃς παρεσκευάσατο Κῦρος, ἵνα, εἴ ποτε σφοδρὰ λάβοι τὸ στρατόπεδον ἐνδεῖα, διαδοίῃ τοῖς Ἕλλησιν, (ἦσαν δ' αὐταί, ὡς ἐλέγοντο, τετρακόσαι ἀμάξαι), καὶ ταύτας τότε οἱ σὺν

βασιλεὶ διήρπασαν. 19. Ὡστε ἄδειπνοι ἦσαν οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν δὲ καὶ ἀνάριστοι πρὶν γὰρ δὴ καταλῦσαι τὸ στράτευμα πρὸς ἄριστον, βασιλεὺς ἐφάνη. Ταύτην μὲν οὖν τὴν νύκτα οὕτω διεγέροντο.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Caput I.

Græci certiores fiunt de morte Cyri et de Ariæi consilio in Ioniam revertendi. Eum Clearchus revocare studet, deferens ei Persarum imperium. Artaxerxes primo jubet Græcos arma tradere, deinde, si loco maneant, iis offert inducias; sin abierint, bellum minatur. Clearchus legatos cum ambiguo responso dimittit.

1. Ὡς μὲν οὖν ἠθροίσθη Κύρος τὸ Ἑλληνικόν, ὅποτε ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀρταξέρξην ἐστρατεύετο, καὶ ὅσα ἐν τῇ ἀνόδῳ ἐπράχθη, καὶ ὡς ἡ μάχη ἐγένετο, καὶ ὡς Κύρος ἐτελεύτησε, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἐλθόντες οἱ Ἕλληνες ἐκοιμήθησαν, οἴομενοι τὰ πάντα νικᾶν, καὶ Κύρον ζῆν, ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ δεδηλωται. 2. Ἄμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ συνελθόντες οἱ στρατηγοὶ ἐθαύμαζον, ὅτι Κύρος οὔτε ἄλλον πέμποι σημαυῶντα, ὅ τι χρὴ ποιεῖν, οὔτ' αὐτὸς φαίνοιτο. Ἐδοξεν οὖν αὐτοῖς, συσκευασαμένοις, ἅ εἶχον, καὶ ἕξα-

πλισαμένοις, προϊέναι εἰς τὸ πρόσθεν, ἕως Κύρου συμμίξειαν. 3. Ἦδη δὲ ἐν ὁρμῇ ὄντων, ἅμ' ἡλίω ἀνίσχοντι ἦλθε Προκλῆς, ὁ Τευθρανίας ἄρχων, γεγυώς ἀπὸ Δαμαράτου τοῦ Λάκωνος, καὶ Γλοῦς ὁ Ταμῶ. Οὗτοι ἔλεγον, ὅτι Κύρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριαίος δὲ πεφευγώς ἐν τῷ σταθμῷ εἶη μετὰ τῶν ἄλλων βαρβάρων, ὅθεν τῇ προτεραία ὠρμῶντο καὶ λέγοι, ὅτι ταύτην μὲν τὴν ἡμέραν περιμείνειεν ἂν αὐτούς, εἰ μέλλοιεν ἦκειν· τῇ δὲ ἄλλῃ ἀπιέναι φαίη ἐπὶ Ἰωνίας, ὅθεν περ ἦλθε. 4. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες βαρέως ἔφερον. Κλέαρχος δὲ τάδε εἶπεν· ἀλλ' ὄφελε μὲν Κύρος ζῆν· ἐπεὶ δὲ τετελεύτηκεν, ἀπαγγέλλετε Ἀριαίῳ, ὅτι ἡμεῖς γε νικῶμεν βασιλέα, καὶ, ὡς ὁρᾶτε, οὐδεὶς ἡμῖν ἐτι μάχεται· καὶ εἰ μὴ ὑμεῖς ἦλθετε, ἐπορευόμεθα ἂν ἐπὶ βασιλέα. Ἐπαγγελόμεθα δὲ Ἀριαίῳ, ἐὰν ἐνθάδε ἔλθῃ, εἰς τὸν θρόνον τὸν βασιλείου αὐτὸν καθιεῖν· τῶν γὰρ τὴν μάχην νικῶντων καὶ τὸ ἄρχειν ἐστί. 5. Ταῦτ' εἰπὼν ἀποστέλλει τοὺς ἀγγέλους, καὶ σὺν αὐτοῖς Χειρίσοφον τὸν Λάκωνα, καὶ Μένωνα τὸν Θετταλόν· καὶ γὰρ αὐτὸς ὁ Μένων ἐβούλετο· ἦν γὰρ φίλος καὶ ξένος Ἀριαίου. 6. Οἱ μὲν ὄχοντο, Κλέαρχος δὲ περιέμενε. Τὸ δὲ στρατευμα ἐπορίζετο σῖτον, ὅπως ἐδύνατο, ἐκ τῶν ὑποξυγίων, κόπτοντες τοὺς βοῦς καὶ ὄνους· ξύλοις δ' ἐχρῶντο, μικρὸν προϊόντες ἀπὸ τῆς φάλαγγος, οὗ ἡ μάχη ἐγένετο, τοῖς τε οἴστοις, πολλοῖς οὖσιν, (οὓς ἠνάγκαζον οἱ Ἕλληνες ἐκβάλλειν τοὺς αὐτομολοῦντας παρὰ βασιλέως) καὶ τοῖς γέροισι, καὶ ταῖς ξυλίταις ἀσπίσι ταῖς Αἰγυπτίαις· πολλαὶ δὲ καὶ πέλται, καὶ ἄμαξαι ἦσαν φέρεσθαι ἔρημοι· οἷς πᾶσι χρώμενοι, κρέα ἔψουτες ἡσθιον ἐκείνην τὴν ἡμέραν.

7. Καὶ ἦδη τε ἦν περὶ πλήθουςαν ἀγορὰν, καὶ ἔρχονται παρὰ βασιλέως καὶ Τισσαφέρνους κήρυκες, οἱ μὲν ἄλλοι, βάρβαροι· ἦν δὲ αὐτῶν Φαλύνος εἰς Ἕλληνα, ὅς ἐτύγγανε παρὰ Τισσαφέρνει ὦν, καὶ ἐντίμως ἔχων· καὶ γὰρ προσεποιεῖτο ἐπιστήμων εἶναι τῶν περὶ τάξεις τε καὶ ὀπλομαχίαν. 8. Οὗτοι δὲ προσελθόντες τε, καὶ καλέσαντες τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἄρχοντας, λέγουσιν, ὅτι βασι-

λεὺς κελύει τοὺς Ἕλληνας, ἐπεὶ νικῶν τυγχάνει, καὶ Κῦρον ἀπέκτονε, παραδόντας τὰ ὄπλα, λόντας ἐπὶ τὰς βασιλείας θύρας, εὐρίσκεσθαι ἢν τι δύνωνται ἀγαθόν.

9. Ταῦτα μὲν εἶπον οἱ βασιλείως κήρυκες· οἱ δὲ Ἕλληνες βαρέως μὲν ἤκουσαν, ὁμῶς δὲ Κλέαρχος τοσοῦτον εἶπεν, ὅτι οὐ τῶν νικῶντων εἶη τὰ ὄπλα παραδιδόναι· ἀλλ', ἔφη, ὑμεῖς μὲν, ὧ ἄνδρες στρατηγοὶ, τούτοις ἀποκρίνασθε, ὅτι κάλλιστόν τε καὶ ἄριστον ἔχετε· ἐγὼ δὲ αὐτίκα ἤξω. Ἐκάλεσε γάρ τις αὐτὸν τῶν ὑπηρετῶν, ὅπως ἴδοι τὰ ἱερὰ ἐξηρημένα· ἔτυχε γὰρ θυόμενος. 10. Ἐνθα δὴ ἀπεκρίνατο Κλεάνωρ μὲν ὁ Ἀρκᾶς, πρεσβύτατος ὢν, ὅτι πρόσθεν ἂν ἀποθάνοιεν, ἢ τὰ ὄπλα παραδοίεν· Πρόξενος δὲ ὁ Θηβαῖος, Ἄλλ' ἐγὼ, ἔφη, ὧ Φαλύνε, θαυμάζω, πότερα ὡς κρατῶν βασιλεὺς αἰτεῖ τὰ ὄπλα, ἢ ὡς διὰ φιλίαν δῶρα. Εἰ μὲν γὰρ ὡς κρατῶν, τί δεῖ αὐτὸν αἰτεῖν, καὶ οὐ λαβεῖν ἐλθόντα; εἰ δὲ πείσας βούλεται λαβεῖν, λεγέτω, τί ἔσται τοῖς στρατιώταις, ἐὰν αὐτῷ ταῦτα χαρίσωνται. 11. Πρὸς ταῦτα Φαλύνος εἶπε· Βασιλεὺς νικῶν ἡγεῖται, ἐπεὶ Κῦρον ἀπέκτονε. Τίς γὰρ αὐτῷ ἔστιν ὅστις ἀρχῆς ἀντιποιεῖται; Νομίζει δὲ καὶ ὑμᾶς ἑαυτοῦ εἶναι, ἔχων ἐν μέσῃ τῇ ἑαυτοῦ χώρᾳ, καὶ ποταμῶν ἐντὸς ἀδιαβάτων, καὶ πληθὸς ἀνθρώπων ἐφ' ὑμᾶς δυνάμενος ἀγαγεῖν, ὅσον, οὐδ' εἰ παρέχοι ὑμῖν, δύναισθ' ἂν ἀποκτεῖναι.

12. Μετὰ τοῦτον Ξενοφῶν Ἀθηναῖος εἶπε· ὦ Φαλύνε, νῦν, ὡς σὺ ὀρᾷς, ἡμῖν οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἀγαθὸν εἰ μὴ ὄπλα καὶ ἀρετὴ. Καὶ ὄπλα μὲν οὖν ἔχουτες, οἴομεθα ἂν καὶ τῇ ἀρετῇ χρῆσθαι· παραδόντες δ' ἂν ταῦτα, καὶ τῶν σωματίων στερηθῆναι. Μὴ οὖν οἶου, τὰ μόνα ἡμῖν ἀγαθὰ ὄντα ὑμῖν παραδώσειν, ἀλλὰ σὺν τούτοις καὶ περὶ τῶν ὑμετέρων ἀγαθῶν μαχοῦμεθα. 13. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φαλύνος ἐγέλασε, καὶ εἶπεν· Ἀλλὰ φιλοσόφῳ μὲν ἔοικας, ὧ νεανίσκε, καὶ λέγεις οὐκ ἀχάριστα· ἴσθι μέντοι ἀνόητος ὢν, εἰ οἶει ἂν, τὴν ὑμετέραν ἀρετὴν περιγενέσθαι τῆς βασιλείως δυνάμεως. 14. Ἄλλους δὲ τινες ἔφασαν λέγειν ὑπομαλακισμένους, ὡς καὶ Κύρῳ πιστοὶ ἐγίνοντο, καὶ

βασιλεῖ γ' ἂν πολλοῦ ἄξιοι γένοιτο, εἰ βούλοιο φίλος γενέσθαι· καὶ εἴτε τι ἄλλο βούλεται χρῆσθαι, εἴτ' ἐπ' Αἴγυπτου στρατεύειν, συγκαταστρέψαι τ' ἂν αὐτῷ.

15. Ἐν τούτῳ καὶ Κλέαρχος ἤκε, καὶ ἠρώτησεν, εἰ ἤδη ἀποκεκριμένοι εἶεν. Φαλύνος δ' ὑπολαβὼν εἶπεν· Οὔτοι μὲν, ὧ Κλέαρχε, ἄλλος ἄλλα λέγει· σὺ δ' ἡμῖν εἰπὲ, τί λέγεις. 16. Ὁ δ' εἶπεν· Ἐγὼ σε, ὦ Φάλυνε, ἄσμενος ἐώρακα, οἶμαι δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες οὔτοι σὺ τε γὰρ Ἕλλην εἶ, καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτοι ὄντες, ὅσους σὺ ὀραῖς· ἐν τοιούτοις δὲ ὄντες πράγμασι συμβουλευόμεθά σοι, τί χρὴ ποιεῖν, περὶ ὧν λέγεις. 17. Σὺ οὖν, πρὸς Θεῶν, συμβούλευσον ἡμῖν, ὃ τι σοι δοκεῖ κάλλιστον καὶ ἀριστον εἶναι, καὶ ὃ σοι τιμὴν οἶσει εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἀναλεγόμενον, ὅτι Φαλύνος ποτὲ πεμφθεὶς παρὰ βασιλέως, κελεύσων τοὺς Ἕλληνας τὰ ὄπλα παραδοῦναι, συμβουλευομένοις συνεβούλευσεν αὐτοῖς τάδε. Οἶσθα δὲ, ὅτι ἀνάγκη λέγεσθαι ἐν τῇ Ἑλλάδι, ὃ ἂν συμβουλεύσῃς. 18. Ὁ δὲ Κλέαρχος ταῦτα ὑπήγετο, βουλόμενος καὶ αὐτὸν τὸν παρὰ βασιλέως προσβέουonta συμβουλεύσαι, μὴ παραδοῦναι τὰ ὄπλα, ὅπως εὐέλπιδες μᾶλλον οἱ Ἕλληνες εἶεν. Φαλύνος δ' ὑποστρέψας, παρὰ τὴν δόξαν αὐτοῦ εἶπεν ὧδε.

19. Ἐγὼ, εἰ μὲν τῶν μυρίων ἐλπίδων μία τις ὑμῖν ἔστι, σωθῆναι πολεμοῦντας βασιλεῖ, συμβουλεύω, μὴ παραδιδόναι τὰ ὄπλα· εἰ δέ τοι μηδεμία σωτηρίας ἔστιν ἐλπίς ἄκοντος βασιλέως, συμβουλεύω σώζεσθαι ὑμῖν ὅπη δυνατόν. 20. Κλέαρχος δὲ πρὸς ταῦτα εἶπεν· Ἀλλὰ ταῦτα μὲν δὴ σὺ λέγεις· παρ' ἡμῶν δὲ ἀπάγγελλε ταῦτα, ὅτι ἡμεῖς οἴομεθα, εἰ μὲν δέοι βασιλεῖ φίλους εἶναι, πλείονος ἂν ἄξιοι εἶναι φίλοι, ἔχοντες τὰ ὄπλα, ἢ παραδόντες ἄλλῳ· εἰ δὲ δέοι πολεμεῖν, ἄμεινον ἂν πολεμεῖν, ἔχοντες τὰ ὄπλα, ἢ ἄλλῳ παραδόντες. 21. Ὁ δὲ Φαλύνος εἶπε· Ταῦτα μὲν δὴ ἀπαγγελοῦμεν· ἀλλὰ καὶ τάδε ὑμῖν ἐκέλευσεν εἰπεῖν βασιλεὺς, ὅτι μένουσι μὲν ὑμῖν αὐτοῦ σπονδαὶ εἴησαν, προιοῦσι δὲ καὶ ἀπιοῦσι πόλεμος. Εἴπατε οὖν καὶ περὶ τούτου, πότερα μενεῖτε καὶ σπονδαὶ εἰσιν, ἢ ὡς πόλεμον ὄντος παρ' ὑμῶν ἀπαγγελοῦ. 22. Κλέαρχος δ'

ἔλεξεν Ἀπάγγελλε τοίνυν καὶ περὶ τούτων, ὅτι καὶ ἡμῖν ταῦτά δοκεῖ, ἄπερ καὶ βασιλεῖ. Τί οὖν ταῦτ' ἐστίν; ἔφη ὁ Φαλύνος. Ἀπεκρίνατο Κλέαρχος Ἦν μὲν μένωμεν, σπονδαὶ ἀπιούσι δὲ καὶ προιοῦσι, πόλεμος. 23. Ὁ δὲ πάλιν ἠρώτησε· Σπονδὰς ἢ πόλεμον ἀπαγγελῶ; Κλέαρχος δὲ ταῦτά πάλιν ἀπεκρίνατο. Σπονδαὶ μὲν μένουσιν, ἀπιούσι δὲ ἢ προιοῦσι πόλεμος. Ὅτι δὲ ποιήσοι, οὐ διεσήμανε.

Caput II.

Græci duce Clearcho ad Ariæum, qui oblatum Persarum imperium recusaverat, abeunt, et foedere rite icto alia via domum redire constituunt. Luce orta profecti, sub vesperam vicis Babylonix appropinquant, haud procul a regiis castris. Sole occidente in vicis a rege direptos perveniunt: ubi cum pernoctarent non bene compositi, Panicus terror invasit milites, isque callido Clearchi consilio sedatur.

1. Φαλύνος μὲν δὴ ὄχετο, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. Οἱ δὲ παρὰ Ἀριαίου ἦγον, Προκλῆς καὶ Χειρίσοφος· (Μένων δὲ αὐτοῦ ἔμενε παρὰ Ἀριαίῳ) οὗτοι δ' ἔλεγον, ὅτι πολλοὺς φαίη Ἀριαῖος εἶναι Πέρσας, ἑαυτοῦ βελτίους, οὓς οὐκ ἂν ἀνασχεῖσθαι αὐτοῦ βασιλεύοντος· ἀλλ' εἰ βούλεσθε συναπιῆναι, ἡμεῖν ἤδη κελεύει τῆς νυκτός· εἰ δὲ μὴ, αὐτὸς πρῶτ' ἀπιῆναι φησίν. 2. Ὁ δὲ Κλέαρχος εἶπεν· Ἀλλ' οὕτω χρὴ ποιεῖν, ἐὰν μὲν ἦκαμεν, ὥσπερ λέγετε· εἰ δὲ μὴ, πράττετε, ὅποιον ἂν τι ὑμῖν οἴησθε μάλιστα συμφέρειν. Ὅτι δὲ ποιήσοι, οὐδὲ τούτοις εἶπε. 3. Μετὰ δὲ ταῦτα, ἤδη ἡλίου δύνοντος, συγκαλέσας τοὺς στρατηγούς καὶ λοχαγούς, ἔλεξε τοιάδε· Ἐμοί, ὦ ἄνδρες, θυομένῳ ἰέναι ἐπὶ βασιλέα, οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερά. Καὶ εἰκότως ἄρα οὐκ ἐγίγνετο. Ὡς γὰρ ἐγὼ νῦν πυνθάνομαι, ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ βασιλέως ὁ Τίγρης ποταμὸς ἐστι ναυσίπορος, ὃν οὐκ ἂν δυνάμεθα ἄνευ πλοίων διαβῆναι· πλοῖα δ'

ἡμεῖς οὖν ἔχομεν. Οὐ μὲν δὴ αὐτοῦ γε μένειν οἶόν τε· τὰ γὰρ ἐπιτήδεια οὐκ ἔστιν ἔχειν· λέναι δὲ παρὰ τοὺς Κύρου φίλους, πάννυ καλὰ ἡμῖν τὰ ἱερά ἦν. 4. Ὡς οὖν χρὴ ποιεῖν ἀπιόντας δειπνεῖν, ὅ τι τις ἔχει ἐπειδὴν δὲ σημήνη τῷ κέρατι, ὡς ἀναπαύεσθαι, συσκευάζεσθε· ἐπειδὴν δὲ τὸ δεύτερον, ἀνατίθεσθε ἐπὶ τὰ ὑποζύγια· ἐπὶ δὲ τῷ τρίτῳ, ἐπεσθε τῷ ἡγουμένῳ, τὰ μὲν ὑποζύγια ἔχοντες πρὸς τοῦ ποταμοῦ, τὰ δὲ ὄπλα ἔξω. 5. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ λοχαγοὶ ἀπῆλθον, καὶ ἐποίουν οὕτω· καὶ τὸ λοιπὸν ὁ μὲν ἦρχεν, οἱ δ' ἐπίθοντο, οὐχ ἐλόμενοι, ἀλλ' ὀρώωντες, ὅτι μόνος ἐφρόνει, οἷα δεῖ τὸν ἄρχοντα, οἱ δὲ ἄλλοι ἀπειροὶ ἦσαν. 6. Ἀριθμὸς δὲ τῆς ὁδοῦ, ἣν ἦλθον ἐξ Ἐφέσου τῆς Ἰωνίας μέχρι τῆς μάχης, σταθμοὶ τρεῖς καὶ ἐννενήκοντα, παρασάγγαι πέντε καὶ τριάκοντα καὶ πεντακόσιοι, στάδιοι πεντήκοντα καὶ ἑξακισχίλιοι καὶ μύριοι· ἀπὸ δὲ τῆς μάχης ἐλέγοντο εἶναι εἰς Βαβυλῶνα στάδιοι ἑξήκοντα καὶ τριακόσιοι.

7. Ἐντεῦθεν δὴ, ἐπεὶ σκότος ἐγένετο, Μιλοκύθης μὲν ὁ Θραξ, ἔχων τοὺς τε ἰππέας τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τεσσαράκοντα, καὶ τῶν πεζῶν Θρακῶν ὡς τριακοσίου, ἠτύομολησε πρὸς βασιλέα. 8. Κλέαρχος δὲ τοῖς ἄλλοις ἠγείτο κατὰ τὰ παρηγγελμένα, οἱ δ' εἶποντο καὶ ἀφικνοῦνται εἰς τὸν πρῶτον σταθμὸν παρὰ Ἀριαῖον καὶ τὴν ἐκείνου στρατιάν, ἀμφὶ μέσας νύκτας· καὶ ἐν τάξει θέμενοι τὰ ὄπλα, συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ λοχαγοὶ τῶν Ἑλλήνων παρὰ Ἀριαῖον· καὶ ὥμοσαν οἱ τε Ἕλληνες καὶ ὁ Ἀριαῖος, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ οἱ κράτιστοι, μήτε προδώσειν ἀλλήλους, σύμμαχοί τε ἔσεσθαι· οἱ δὲ βάρβαροι προσώμοσαν, καὶ ἠγήσεσθαι ἀδόλως. 9. Ταῦτα δ' ὥμοσαν, σφάξαντες κάπρον, καὶ ταῦρον, καὶ λύκον, καὶ κριόν· εἰς ἀσπίδα βάπτοντες οἱ μὲν Ἕλληνες ξίφος, οἱ δὲ βάρβαροι λόγχην. 10. Ἐπεὶ δὲ τὰ πιστὰ ἐγένετο, εἶπεν ὁ Κλέαρχος· Ἄγε δὴ, ὦ Ἀριαῖε, ἐπέιπερ ὁ αὐτὸς ἡμῖν στόλος ἐστὶ καὶ ὑμῖν, εἰπέ, τίνα γνώμην ἔχεις περὶ τῆς πορείας· πότερον ἀπιμεν, ἢνπερ ἦλθομεν, ἢ ἄλλην τινα ἐννενοηκέναί δοκεῖς ὁδὸν κρεῖττω; 11. Ὁ δ' εἶπεν· Ἦν μὲν ἦλθομεν

ἀπιόντες, πάντες ἂν ὑπὸ λιμοῦ ἀπολοίμεθα· ὑπάρχει γὰρ νῦν ἡμῖν οὐδὲν τῶν ἐπιτηδείων. Ἑπτακαίδεκα γὰρ σταθμῶν τῶν ἐγγυτάτω οὐδὲ δεῦρο ἴοντες ἐκ τῆς χώρας οὐδὲν εἶχομεν λαμβάνειν· ἔνθα δ' εἴ τι ἦν, ἡμεῖς διαπορευόμενοι κατεδαπανήσαμεν. Νῦν δ' ἐπινοοῦμεν πορεύεσθαι μακροτέραν μὲν, τῶν δ' ἐπιτηδείων οὐκ ἀπορήσομεν. 12. Πορευτέον δ' ἡμῖν τοὺς πρώτους σταθμούς ὡς ἂν δυνώμεθα μακροτάτους, ἵνα ὡς πλείστον ἀποσπασθῶμεν τοῦ βασιλικοῦ στρατεύματος· ἦν γὰρ ἅπαξ δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἀπόσχωμεν, οὐκ ἔτι μὴ δύνηται βασιλεὺς ἡμᾶς καταλαβεῖν. Ὀλίγω μὲν γὰρ στρατεύματι οὐ τολμήσει ἐφέπεσθαι· πολὺν δ' ἔχων στόλον, οὐ δυνήσεται ταχὺ πορεύεσθαι· ἴσως δὲ καὶ τῶν ἐπιτηδείων σπανιεῖ. Ταύτην, ἔφη, γνώμην ἔχω ἔγωγε.

13. Ἦν δ' αὕτη ἡ στρατηγία οὐδὲν ἄλλο δυναμένη, ἢ ἀποδράναι ἢ ἀποφυγεῖν· ἢ δὲ τύχη ἐστρατήγησε κάλλιον. Ἐπεὶ γὰρ ἡμέρα ἐγένετο, ἐπορεύοντο, ἐν δεξιᾷ ἔχοντες τὸν ἥλιον, λογιζόμενοι ἦξιεν ἅμα ἡλίῳ δύνοντι εἰς κώμας τῆς Βαβυλωνίας χώρας· καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἐφεύσθησαν. 14. Ἐτι δὲ ἀμφὶ δείλην ἔδοξαν πολεμίους ὄραῖν ἱππέας· καὶ τῶν τε Ἑλλήνων οὐ μὴ ἔτυχον ἐν ταῖς τάξεσιν ὄντες, εἰς τὰς τάξεις ἔθεον, καὶ Ἀριαῖος (ἐτύγγανε γὰρ ἐφ' ἀμάξης πορευόμενος, διότι ἐτέρωτο) καταβὰς ἐθωρακίζετο, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. 15. Ἐν ᾧ δὲ ὠπλίζοντο, ἤκον λέγοντες οἱ προπεμφθέντες σκοποὶ, ὅτι οὐχ ἱππεῖς εἰσιν, ἀλλὰ ὑποζύγια νέμοιτο. Καὶ εὐθύς ἔγνωσαν πάντες, ὅτι ἐγγύς που ἐστρατοπεδεύετο βασιλεὺς· καὶ γὰρ καὶ καπνὸς φαίνεται ἐν κώμας οὐ πρόσω. 16. Κλέαρχος δὲ ἐπὶ μὲν τοὺς πολεμίους οὐκ ἤγεν· (ἦδει γὰρ καὶ ἀπειρηκότηας τοὺς στρατιώτας, καὶ ἀσίτους ὄντας· ἦδη δὲ καὶ ὄψθ' ἦν) οὐ μέντοι οὐδ' ἀπέκλινε, φυλαττόμενος, μὴ δοκοῖη φεύγειν· ἀλλ' ἐυθύωρον ἄγων, ἅμα τῷ ἡλίῳ δυομένῳ εἰς τὰς ἐγγυτάτω κώμας τοὺς πρώτους ἔχων κατεσκήνωσεν, ἐξ ὧν διήρπαστο ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ στρατεύματος καὶ αὐτὰ τὰ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ξύλα. 17. Οἱ μὲν οὖν προῶτοι ὁμοίῳ τρόπῳ τινὶ ἐστρατοπεδεύοντο, οἱ δ' ὕστεροι σκοταῖοι προσιόντες, ὡς ἐτύγγανου ἕκα-

στοι, ἠυλίξοντο, καὶ κραυγὴν πολλὴν ἐποίουν καλοῦν-
 τες ἀλλήλους, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν· ὥστε
 οἱ μὲν ἐγγύτατα τῶν πολεμίων καὶ ἔφυγον ἐκ τῶν σκη-
 νωμάτων. 18. Δῆλον δὲ τοῦτο τῇ ὑστεραία ἐγένετο
 οὔτε γὰρ ὑποζύγιον ἔτι οὐδὲν ἐφάνη, οὔτε στρατόπε-
 δον, οὔτε καπνὸς οὐδαμοῦ πλησίον. Ἐξεπλάγη δὲ, ὡς
 ἔοικε, καὶ βασιλεὺς τῇ ἐφόδῳ τοῦ στρατεύματος· ἐδή-
 λωσε δὲ τοῦτο οἷς τῇ ὑστεραία ἔπραττε. 19. Προϊού-
 σης μέντοι τῆς νυκτὸς ταύτης, καὶ τοῖς Ἑλλησι φόβος
 ἐμπιπτει, καὶ θόρυβος καὶ δοῦπος ἦν, οἷον εἰκὸς φό-
 βου ἐμπεδόντος γίνεσθαι. 20. Κλέαρχος δὲ Τολμίδην
 Ἡλείον, ὃν ἐτύγχανεν ἔχων παρ' ἑαυτῷ κήρυκα ἄρι-
 στον τῶν τότε, τοῦτον ἀνειπεῖν ἐκέλευσε, σιγὴν κα-
 τακηρύξαντα, ὅτι προαγορεύουσιν οἱ ἄρχοντες, ὅς ἂν
 τὸν ἀφέντα τὸν ὄνον εἰς τὰ ὄπλα μνηύσῃ, ὅτι λήψε-
 ται μισθὸν τάλαντον ἀργυρίου. 21. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα
 ἐκηρύχθη, ἔγνωσαν οἱ στρατιῶται, ὅτι κενὸς ὁ φόβος
 εἶη, καὶ οἱ ἄρχοντες σῶοι. Ἀμα δὲ ὄρθρω παρήγγειλε
 Κλέαρχος εἰς τάξιν τὰ ὄπλα τίθεσθαι τοὺς Ἑλληνας,
 ἧπερ εἶχον, ὅτε ἦν ἡ μάχη.

Caput III.

Rex, inopino Græcorum adventu percussus, mittit lega-
 tos de foedere. Clearchus respondet proelio primum
 opus esse Græcis cibo carentibus. Regis igitur jus-
 su, dum foedus faciant, ducuntur in vicos commeatu
 abundantes. Post aliquot dies Tissaphernes a rege
 missus his conditionibus foedus facit cum Græcis, ut
 Persæ sine dolo malo Græcos in patriam deducant
 commeatumque suppeditent; Græci commeatum vel
 emant, vel sine agrorum vastatione ipsi sumant.

1. Ὁ δὲ δὴ ἔγραψα, ὅτι βασιλεὺς ἐξεπλάγη τῇ
 ἐφόδῳ τῆδε, δῆλον ἦν τῇ μὲν γὰρ πρόσθεν ἡμέρᾳ
 πέμπων τὰ ὄπλα παραδιδόναι ἐκέλευε, τότε δὲ ἅμα ἠ-
 λίῳ ἀνατέλλοντι κήρυκας ἐπεμψε περὶ σπονδῶν. 2.

Οἱ δ' ἐπεὶ ἦλθον πρὸς τοὺς προφύλακας, ἐξήτουν τοὺς ἄρχοντας. Ἐπεὶ δ' ἀπήγγειλαν οἱ προφύλακες, Κλέαρχος, τυχῶν τότε τὰς τάξεις ἐπισκοπῶν, εἶπε τοῖς προφύλαξι, κελεύειν τοὺς κήρυκας περιμένειν, ἄχρις ἂν σχολάσῃ. 3. Ἐπεὶ δὲ κατέστησε τὸ στρατεύμα, ὥστε καλῶς ἔχειν ὀραῖσθαι πάντη φάλαγγα πικνήν, τῶν δὲ ἀόπλων μηδένα καταφανῆ εἶναι, ἐκάλεσε τοὺς ἀγγέλους, καὶ αὐτὸς τε προῆλθε, τοὺς τε εὐοπλοτάτους ἔχων καὶ εὐειδεδάτους τῶν αὐτοῦ στρατιωτῶν, καὶ τοῖς ἄλλοις στρατηγοῖς ταῦτά ἔφρασεν. 4. Ἐπεὶ δὲ ἦν πρὸς τοῖς ἀγγέλοις, ἀνηρώτα, τί βούλονται. Οἱ δ' ἔλεγον, ὅτι περὶ σπονδῶν ἤκοιεν ἄνδρες, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται, τὰ τε παρὰ βασιλέως τοῖς Ἑλλησιν ἀπαγγεῖλαι, καὶ τὰ παρὰ τῶν Ἑλλήνων βασιλεῖ. 5. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· Ἀπαγγέλλετε τοίνυν αὐτῷ, ὅτι μᾶχης δεῖ πρῶτον ἄριστον γὰρ οὐκ ἔστιν, οὐδὲ ὁ τολμήσων περὶ σπονδῶν λέγειν τοῖς Ἑλλησι, μὴ πορίσας ἄριστον. 6. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ἄγγελοι ἀπήλαννον, καὶ ἤκου ταχύ· (ᾧ καὶ δῆλον ἦν, ὅτι ἐγγὺς που ἦν βασιλεὺς ἢ ἄλλος τις, ᾧ ἐπετέτακτο ταῦτα πράττειν) ἔλεγον δὲ, ὅτι εἰκότα δοκοῖεν λέγειν βασιλεῖ, καὶ ἤκοιεν ἠγεμόνας ἔχοντες, οἳ αὐτοὺς, ἐὰν αἱ σπονδαὶ γένωνται, ἄξουσιν, ἔνθεν ἔξουσι τὰ ἐπιτήδεια. 7. Ὁ δ' ἠρώτα, εἰ αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσι σπένδοιτο ἰοῦσι καὶ ἀπιοῦσιν, ἢ καὶ τοῖς ἄλλοις ἔσονται σπονδαί. Οἱ δὲ, πᾶσιν, ἔφρασαν, μέχρις ἂν βασιλεῖ τὰ παρ' ὑμῶν διαγγελθῇ. 8. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα εἶπον, μεταστησάμενος αὐτοὺς ὁ Κλέαρχος, ἐβουλεύετο καὶ ἐδόκει ταχύ τὰς σπονδὰς ποιεῖσθαι, καὶ καθ' ἡσυχίαν ἐλθεῖν τε ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια καὶ λαβεῖν. 9. Ὁ δὲ Κλέαρχος εἶπε· Δοκεῖ μὲν καὶ ἐμοὶ ταῦτα· οὐ μέντοι ταχύ γε ἀπαγγεῖλῶ, ἀλλὰ διατρέψω, ἔστ' ἂν ὀκνήσωσιν οἱ ἄγγελοι, μὴ ἀποδόξῃ ἡμῖν τὰς σπονδὰς ποιήσασθαι· οἶμαί γε μέντοι, ἔφη, καὶ τοῖς ἡμετέροις στρατιώταις τὸν αὐτὸν φόβον παρέσεσθαι. Ἐπεὶ δὲ ἐδόκει καιρὸς εἶναι, ἀπήγγελλεν, ὅτι σπένδοιτο, καὶ εὐθύς ἠγεῖσθαι ἐκέλευε πρὸς τὰ ἐπιτήδεια.

10. Καὶ οἱ μὲν ἡγοῦντο, Κλέαρχος μέντοι ἐπορεύετο, τὰς μὲν σπονδὰς ποιησόμενος, τὸ δὲ στρατεύμα ἔχων ἐν τάξει καὶ αὐτὸς δὲ ὠπισθοφυλάκει. Καὶ ἐνετύγχανον τάφροις καὶ αὐλῶσι πλήρεις ὕδατος, ὡς μὴ δύνασθαι διαβαίνειν ἄνευ γεφυρῶν· ἀλλ' ἐποιοῦντο διαβάσεις ἐκ τῶν φοινίκων, οἳ ἦσαν ἐκπεπτωκότες, τοὺς δὲ καὶ ἐξέκοπτον. 11. Καὶ ἐνταῦθα ἦν Κλέαρχον καταμαθεῖν, ὡς ἐπεστάται, ἐν μὲν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τὸ δόρυ ἔχων, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ βακτηρίαν· καὶ εἴ τις αὐτῷ δοκοίη τῶν πρὸς τοῦτο τεταγμένων βλακεύειν, ἐκλεγόμενος τὸν ἐπιτήδειον ἔπαιεν ἄν, καὶ ἅμα αὐτὸς προσελάμβανεν, εἰς τὸν πηλὸν ἐμβαίνων ὥστε πᾶσιν αἰσχύνῃν εἶναι, μὴ οὐ συσπονδάξιν. 12. Καὶ ἐτάχθησαν μὲν πρὸς αὐτὸ οἱ τριάκοντα ἔτη γεγονότες· ἐπεὶ δὲ καὶ Κλέαρχον ἐώρων σπουδάξοντα, προσελάμβανον καὶ οἱ πρεσβύτεροι. 13. Πολὺ δὲ μᾶλλον ὁ Κλέαρχος ἔσπευδεν, ὑποπτεύων μὴ αἰεὶ οὕτω πλήρεις εἶναι τὰς τάφρους ὕδατος· (οὐ γὰρ ἦν ὥρα οἷα τὸ πεδίου ἄρδειν) ἀλλ', ἵνα ἤδη πολλὰ προφαίνοιτο τοῖς Ἕλλησιν δεινὰ εἰς τὴν πορείαν, τούτου ἕνεκα βασιλεία ὑπώπτευεν ἐπὶ τὸ πεδίου τὸ ὕδωρ ἀφεικέναι.

14. Πορευόμενοι δὲ ἀφίκοντο εἰς κώμας, ὅθεν ἀπέδειξαν οἱ ἡγεμόνες λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια. Ἐνῆν δὲ σῖτος πολὺς, καὶ οἶνος φοινίκων, καὶ ὄξος ἐψητὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν. 15. Αὐταὶ δὲ αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων, οἷας μὲν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἔστιν ἰδεῖν, τοῖς οἰκέταις ἀπέκειντο· αἱ δὲ τοῖς δεσπόταις ἀποκείμεναι ἦσαν ἀπόλεκτοι, θαυμάσιοι τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος· ἡ δὲ ὄψις ἡλέκτρον οὐδὲν διέφερε· τὰς δὲ τινες ξηραίνοντες τραγήματα ἀπετίθεσαν. Καὶ ἦν καὶ παρὰ πότον ἡδὺ μὲν, κεφαλαλγὲς δέ. 16. Ἐνταῦθα καὶ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ φοίνικος πρῶτον ἔφαγον οἱ στρατιῶται, καὶ οἱ πολλοὶ ἐθαύμαζον τὸ τε εἶδος, καὶ τὴν ἰδιότητα τῆς ἡδονῆς. Ἦν δὲ σφόδρα καὶ τοῦτο κεφαλαλγὲς. Ὁ δὲ φοινίξ, ὅθεν ἐξαιρεθεῖη ὁ ἐγκέφαλος, ὅλος ἐξηραίνεται.

17. Ἐνταῦθα δὲ ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς· καὶ παρὰ μεγάλου βασιλέως ἦκε Τισσαφέρνης, καὶ ὁ τῆς βασιλείας γυναικὸς ἀδελφός, καὶ ἄλλοι Πέρσαι τρεῖς· δοῦλοι δὲ πολλοὶ εἶποντο. Ἐπεὶ δὲ ἀπήντησαν αὐτοῖς οἱ τῶν Ἑλλήνων στρατηγοί, ἔλεγε πρῶτον Τισσαφέρνης δι' ἑρμηνέως τοιαύδε.

18. Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, γείτων οἰκῷ τῇ Ἑλλάδι καὶ ἐπεὶ ὑμᾶς εἶδον εἰς πολλὰ κακὰ κἀμύχανα ἔμπεπτωκότας, εὖρημα ἐποιησάμην, εἴ πως δυναίμην παρὰ βασιλέως αἰτήσασθαι, δοῦναί μοι, ἀποσῶσαι ὑμᾶς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Οἶμαι γάρ, οὐκ ἂν ἀχαρίστως μοι ἔχειν, οὔτε πρὸς ὑμῶν οὔτε πρὸς τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης. 19. Ταῦτα δε γνοὺς, ἠτούμην βασιλέα, λέγων αὐτῷ, ὅτι δικαίως ἂν μοι χαρίζοιτο, ὅτι αὐτῷ Κῦρον τε ἐπιστρατεύοντα πρῶτος ἠγγεῖλα, καὶ βοήθειαν ἔχων ἅμα τῇ ἀγγελίᾳ ἀφικόμην· καὶ μόνος τῶν κατὰ τοὺς Ἕλληνας τεταγμένων οὐκ ἔφυγον, ἀλλὰ διήλασα, καὶ συνέμιξα βασιλεῖ ἐν τῷ ὑμετέρῳ στρατοπέδῳ, ἔνθα βασιλεὺς ἀφίκετο, ἐπεὶ Κῦρον ἀπέκτεινε. Καὶ τοὺς σὺν Κύρῳ βαρβάρους ἐδίωξα σὺν τοῖςδε τοῖς παροῦσι νῦν μετ' ἐμοῦ, οἵπερ αὐτῷ εἰσι πιστότατοι. 20. Καὶ περὶ μὲν τούτων ὑπέσχετό μοι βουλευσασθαι ἔρεσθαι δέ με ὑμᾶς ἐκέλευσεν ἐλθόντα, τίνος ἔνεκα ἐστρατεύσατε ἐπ' αὐτόν. Καὶ συμβουλεύω ὑμῖν, μετρίως ἀποκρίνασθαι, ἵνα μοι εὐπρακτότερον ἦ, εἴαν τι δύνωμαι ἀγαθὸν ὑμῖν παρ' αὐτοῦ διαπραξασθαι.

21. Πρὸς ταῦτα μεταστάντες οἱ Ἕλληνες ἐβουλεύοντο, καὶ ἀπεκρίναντο· (Κλέαρχος δ' ἔλεγεν) Ἡμεῖς οὔτε συνήλθομεν, ὡς βασιλεῖ πολεμήσοντας, οὔτ' ἐπορευόμεθα ἐπὶ βασιλέα· ἀλλὰ πολλὰς προφάσεις Κῦρος εὕρισκεν, (ὡς καὶ σὺ εὖ οἶσθα) ἵνα ὑμᾶς τε ἀπαρασκευάστους λάβοι, καὶ ἡμᾶς ἐνθάδε ἀναγάγοι. 22. Ἐπεὶ μέντοι ἤδη ἐωρῶμεν αὐτὸν ἐν δεινῷ ὄντα, ἠσχύνθημεν καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους προδοῦναι αὐτόν, ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ παρέχοντες ἡμᾶς αὐτοὺς εὖ ποιεῖν. 23. Ἐπεὶ δὲ Κῦρος τέθνηκεν, οὔτε ἀντιποιούμεθα βασιλεῖ τῆς ἀρχῆς, οὔτ' ἔστιν, ὅτου ἔνεκ' ἂν

βουλοίμεθα τὴν βασιλείῳ χωρὰν κακῶς ποιεῖν· οὐδ' αὐτὸν ἀποτειναι ἂν ἐθέλοιμεν, πορευοίμεθα δ' ἂν οἴκαδε, εἴ τις ἡμᾶς μὴ λυποίῃ· ἀδικοῦντα μέντοι περιρασόμεθα σὺν τοῖς θεοῖς ἀμύνασθαι· ἐὰν μέντοι τις ἡμᾶς καὶ εὖ ποιῶν ὑπάρχη, καὶ τούτου εἰς γε δύναμιν οὐχ ἡττησόμεθα εὖ ποιοῦντες. Ὁ μὲν οὕτως εἶπεν.

24. Ἀκούσας δὲ ὁ Τισσαφέρνης, ἔφη· Ταῦτα ἐγὼ ἀπαγγελῶ βασιλεῖ, καὶ ὑμῖν τὰ πάλιν παρ' ἐκείνου· μέχρι δ' ἂν ἐγὼ ἦκω, αἱ σπονδαὶ μερόντων· ἀγορὰν δὲ ἡμεῖς παρέξομεν. 25. Καὶ εἰς μὲν τὴν ὑστεραίαν οὐχ ἦκεν· ὡςθ' οἱ Ἕλληνας ἐφρόντιζον· τῇ δὲ τρίτῃ ἦκων ἔλεγεν, ὅτι διαπεπραγμένος ἦκοι παρὰ βασιλείῳ, δοθῆναι αὐτῷ σώζειν τοὺς Ἕλληνας· καίπερ πάνυ πολλῶν ἀντιλεγόντων, ὡς οὐκ ἄξιον εἶη βασιλεῖ, ἀφείναι τοὺς ἐφ' ἑαυτὸν στρατευσαμένους. 26. Τέλος δ' εἶπε· Καὶ νῦν ἔξεστιν ὑμῖν πιστὰ λαβεῖν παρ' ἡμῶν, ἢ μὴν φιλίαν ὑμῖν παρέξειν τὴν χώραν, καὶ ἀδόλως ἀπάξειν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀγορὰν παρέχοντας. Ὅπου δ' ἂν μὴ παρέχωμεν ἀγορὰν, λαμβάνειν ὑμᾶς ἐκ τῆς χώρας ἐάσομεν τὰ ἐπιτήδεια. 27. Ὑμᾶς δ' αὖ ἡμῖν δεήσει ὁμόσαι, ἢ μὴν πορευέσθαι ὡς διὰ φιλίας ἀσινῶς, σῖτα καὶ ποτὰ λαμβάνοντας, ὁπόταν μὴ παρέχωμεν ἀγορὰν· ἐὰν δὲ παρέχωμεν ἀγορὰν, ὠνουμένους ἔξειν τὰ ἐπιτήδεια. 28. Ταῦτα ἔδοξε· καὶ ὥμοσαν, καὶ δεξιὰς ἔδωκαν Τισσαφέρνης, καὶ ὁ τῆς βασιλείῳ γυναικὸς ἀδελφὸς, τοῖς τῶν Ἑλλήνων στρατηγοῖς καὶ λοχαγοῖς, καὶ ἔλαβον παρὰ τῶν Ἑλλήνων. 29. Μετὰ δὲ ταῦτα Τισσαφέρνης εἶπε· Νῦν μὲν δὴ ἄπειμι ὡς βασιλεῖ· ἐπειδὰν δὲ διαπράξωμαι, ἀδέομαι, ἢξω συσκευασάμενος, ὡς ἀπάξων ὑμᾶς εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ αὐτὸς ἀπιὼν ἐπὶ τὴν ἑμαντοῦ ἀρχήν.

Caput IV.

Tissapherne absente Ariæus Græcis fit suspectus. Quamobrem cum Tissaphernes, dux itineris, cum copiis suis venisset, quem non magis fidum esse suspicarentur, Græci seorsim et iter facere et castra metari coeperunt. Iter inde a Mediæ muro usque Cænas describitur. Persarum ignavia et fictæ insidiæ sentiuntur. Fratri regis advenienti Clearchus specie multitudinis Græcorum stuporem injicit.

1. Μετὰ ταῦτα περιέμενον Τισσαφέρην οἱ τὲ Ἕλληνες καὶ Ἀριαῖος, ἐγγὺς ἀλλήλων ἐστρατοπεδεύμενοι, ἡμέρας πλείους ἢ εἴκοσιν. Ἐν δὲ ταύταις ἀφικνοῦνται πρὸς Ἀριαῖον καὶ οἱ ἀδελφοὶ καὶ οἱ ἄλλοι ἀναγκαῖοι, καὶ πρὸς τοὺς σὺν ἐκείνῳ Περσῶν τινες, παραθαρόνουντες τε καὶ δεξιᾶς ἐνιοὶ παρὰ βασιλέως φέροντες, μὴ μνησικακήσειν βασιλέα αὐτοῖς τῆς σὺν Κύρῳ ἐπιστρατείας, μηδὲ ἄλλον μηδενὸς τῶν παροικομένων. 2. Τούτων δὲ γιγνομένων, ἐνδηλοὶ ἦσαν οἱ περὶ τὸν Ἀριαῖον ἦττον τοῖς Ἕλλησι προσέχοντες τὸν νοῦν ὥστε καὶ τοῦτο τοῖς μὲν πολλοῖς τῶν Ἑλλήνων οὐκ ἤρεσκεν, ἀλλὰ προσιόντες τῷ Κλεάρχῳ ἔλεγον καὶ τοῖς ἄλλοις στρατηγοῖς. 3. Τί μένομεν; ἢ οὐκ ἐπιστάμεθα, ὅτι βασιλεὺς ἡμᾶς ἀπολέσαι περὶ παντὸς ἀνποιήσαιο, ἵνα καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι φόβος ἢ ἐπὶ βασιλέα στρατεύειν; Καὶ νῦν μὲν ἡμᾶς ὑπάγεται μένειν, διὰ τὸ διεσπάρθαι αὐτῷ τὸ στράτευμα· ἐπειδὴν δὲ πάλιν ἀλισθῆι αὐτῷ ἡ στρατιὰ, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἐπιθήσεται ἡμῖν. 4. Ἴσως δέ που ἢ ἀποσνάπτει τι ἢ ἀποτεριχίξει, ὡς ἄπορος ἢ ἡ ὁδός. Οὐ γάρ ποτε ἐκὼν γε βουλήσεται, ἡμᾶς ἐλθόντας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπαγγεῖλαι, ὡς ἡμεῖς, τοσοῦδε ὄντες, ἐνικῶμεν τὴν βασιλέως δύναμιν ἐπὶ ταῖς θύραις αὐτοῦ, καὶ καταγελάσαντες ἀπήλθομεν.

5. Κλεάρχος δὲ ἀπεκρίνατο τοῖς ταῦτα λέγουσιν· Ἐγὼ ἐνθυμοῦμαι μὲν καὶ ταῦτα πάντα· ἐννοῶ δὲ, ὅτι,

εἰ νῦν ἄπιμεν, δόξομεν ἐπὶ πολέμῳ ἀπιέναι, καὶ παρὰ τὰς σπουδὰς ποιεῖν. Ἐπειτα, πρῶτον μὲν ἀγορὰν οὐδεὶς ἡμῖν παρέξει, οὐδ' ὁπόθεν ἐπισιτιούμεθα· αὐθις δὲ ὁ ἡγησόμενος οὐδεὶς ἔσται καὶ ἅμα ταῦτα ποιούντων ἡμῶν εὐθύς Ἀριαῖος ἀφρεστήξει ὥστε φίλος ἡμῖν οὐδεὶς λελείψεται, ἀλλὰ καὶ οἱ πρόσθεν ὄντες, πολέμιοι ἡμῖν ἔσονται. 6. Ποταμὸς δὲ εἰ μὲν τις καὶ ἄλλος ἄρα ἡμῖν ἔστι διαβατέος, οὐκ οἶδα· τὸν δ' οὖν Εὐφράτην ἴσμεν ὅτι ἀδύνατον διαβῆναι, τῶν κωλύοντων πολεμίων. Οὐ μὲν δὴ, ἂν μάχεσθαι δέη, ἱππεῖς εἰσὶν ἡμῖν σύμμαχοι· τῶν δὲ πολεμίων ἱππεῖς εἰσὶν οἱ πλείστοι καὶ πλείστου ἄξιοι ὥστε νικῶντες μὲν, τίνα ἂν ἀποκτείναιμεν; ἡττωμένων δὲ μὴν οὐδένα οἶόν τε σωθῆναι. 7. Ἐγὼ μὲν οὖν βασιλέα, ᾧ πολλὰ οὕτως ἐστὶ τὰ σύμμαχα, εἴπερ προθυμεῖται ἡμᾶς ἀπολέσαι, οὐκ οἶδα, ὅ τι δεῖ αὐτὸν ὁμόσαι, καὶ δεξιὰν δοῦναι, καὶ θεοὺς ἐπιωρκῆσαι, καὶ τὰ ἑαυτοῦ πιστὰ ἄπιστα ποιῆσαι Ἕλλησι καὶ βαρβάροις. Τοιαῦτα ἔλεγε πολλά.

8. Ἐν δὲ τούτῳ Τισσαφέρους ἦκεν, ἔχων τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ὡς εἰς οἶκον ἀπιὼν, καὶ Ὀρόντας τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἤγε δὲ καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως ἐπὶ γάμῳ. 9. Ἐντεῦθεν δὲ ἤδη Τισσαφέρους ἡγουμένου καὶ ἀγορὰν παρέχοντος, ἐπορεύοντο ἐπορεύετο δὲ καὶ Ἀριαῖος, ἔχων τὸ Κύρου βαρβαρικὸν στρατεύμα, ἅμα Τισσαφέρουσι καὶ Ὀρόντα, καὶ συνεστρατοπεδεύετο σὺν ἐκείνοις. 10. Οἱ δὲ Ἕλληνες, ὑφορῶντες τούτους, αὐτοὶ ἐφ' ἑαυτῶν ἐχώρουν, ἡγεμόνας ἔχοντες. Ἐστρατοπεδεύοντο δὲ ἐκάστοτε ἀπέχοντες ἀλλήλων παρασάγγην, καὶ μείον ἐφυλάττοντο δὲ οἱ ἀμφοτέροισι ὡς περ πολεμίους ἀλλήλους, καὶ εὐθύς τοῦτο ὑποψίαν παρεῖχεν. 11. Ἐνίοτε δὲ καὶ ξυλιζόμενοι ἐκ τοῦ αὐτοῦ, καὶ χόρτον καὶ ἄλλα τοιαῦτα συλλέγοντες, πληγὰς ἐνέτεινον ἀλλήλοις ὥστε καὶ τοῦτο ἔχθραν παρεῖχε.

12. Διελθόντες δὲ τρεῖς σταθμοὺς, ἀφίκοντο πρὸς τὸ Μηδίας καλούμενον τεῖχος, καὶ παρῆλθον αὐτοῦ εἰσὼ ἣν δὲ ᾠκοδομημένον πλίνθοις ὀπταῖς, ἐν ἀσφάλ-

τῶ κειμέναις, εὖρος εἴκοσι ποδῶν, ὕψος δὲ ἑκατόν·
 μῆκος δὲ ἐλέγετο εἶναι εἴκοσι παρασαγγῶν· ἀπέιχε δὲ
 Βαβυλῶνος οὐ πολὺ. 13. Ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν
 σταδμους δύο, παρασάγγας οὐκ ἄνω καὶ διέβησαν διαφύ-
 ρας δύο, τὴν μὲν ἐπὶ γεφύρας, τὴν δ' ἐξευγμένην
 πλοίοις ἑπτά· (αὗται δὲ ἦσαν ἀπὸ τοῦ Τίγρητος πο-
 ταμοῦ· κατατέτημνητο δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ τάφροι ἐπὶ τὴν
 χώραν, αἱ μὲν πρώται μεγάλαι, ἔπειτα δ' ἐλάσσους·
 τέλος δὲ καὶ μικροὶ ὄχετοὶ, ὥσπερ ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐπὶ
 τὰς μελίνας·) καὶ ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸν Τίγρητα ποτα-
 μόν· πρὸς ᾧ πόλις ἦν μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, ἣ
 ὄνομα Σιτάκη, ἀπέχουσα τοῦ ποταμοῦ σταδίους πεν-
 τεκαίδεκα. 14. Οἱ μὲν οὖν Ἕλληνες παρ' αὐτὴν ἐσκή-
 νωσαν, ἐγγὺς παραδείσου καλοῦ καὶ μεγάλου καὶ δα-
 σείος παντοίων δένδρων· οἱ δὲ βάρβαροι, διαβεβηκότες
 τὸν Τίγρητα, οὐ μέντοιγε καταφανεῖς ἦσαν. 15. Με-
 τὰ δὲ τὸ δεῖπνον ἔτυχον ἐν περιπάτῳ ὄντες πρὸ τῶν
 ὄπλων Πρόξενος καὶ Ξενοφῶν καὶ προσελθῶν ἠρώ-
 τησεν ἄνθρωπός τις τοὺς προφύλακας, ποῦ ἂν ἴδοι
 Πρόξενον ἢ Κλέαρχον. Μένωνα δὲ οὐκ ἐξήτει, καὶ
 ταῦτα παρὰ Ἀριαίου ᾧν, τοῦ Μένωνος ξένου. 16.
 Ἐπεὶ δὲ Πρόξενος εἶπεν, ὅτι αὐτὸς εἰμι, ὃν ζητεῖς,
 εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τάδε· Ἐπεμψέ με Ἀριαῖος καὶ Ἀρ-
 τάοχος, πιστοὶ ὄντες Κύρω, καὶ ὑμῖν εὖνοι, καὶ κε-
 λεύουσι φυλάττεσθαι, μὴ ὑμῖν ἐπιθῶνται τῆς νυκτὸς
 οἱ βάρβαροι· ἔστι δὲ στρατεύμα πολὺ ἐν τῷ πλησίον
 παραδείσῳ. 17. Καὶ ἐπὶ τὴν γέφυραν τοῦ Τίγρητος
 ποταμοῦ πέμψαι κελεύουσι φυλακὴν, ὡς διανοεῖται
 λῦσαι αὐτὴν Τισσαφέρους τῆς νυκτὸς, ἣν περ δύνηται,
 ὡς μὴ διαβῆτε, ἀλλ' ἐν μέσῳ ἀποληφθῆτε τοῦ ποταμοῦ
 καὶ τῆς διάρρυχος. 18. Ἀκούσαντες ταῦτα ἄγουσιν αὐ-
 τὸν παρὰ τὸν Κλέαρχον, καὶ φράζουσιν, ἃ λέγει. Ὁ
 δὲ Κλέαρχος ἀκούσας ἐταράχθη, καὶ ἐφοβεῖτο σφόδρα.
 19. Νεανίσκος δὲ τις τῶν παρόντων ἐννοήσας εἶπεν,
 ὡς οὐκ ἀκόλουθα εἶη, τὸ ἐπιθῆσθαι καὶ λῦσαι τὴν γέ-
 φυραν. Δῆλον γάρ, ὅτι ἐπιτιθεμένους ἢ νικᾶν δεή-
 σει αὐτούς, ἢ ἠττάσθαι. Ἐὰν μὲν οὖν νικῶσι, τί δεῖ
 αὐτούς λύειν τὴν γέφυραν; οὐδὲ γάρ, ἂν πολλαὶ γέ-

φυραι ὧσιν, ἔχοιμεν ἄν, ὅποι φυγόντες ἡμεῖς σωθῶμεν. 20. Ἄν δ' αὖ ἡμεῖς νικῶμεν, λελυμένης τῆς γεφύρας οὐχ ἔξουσιν ἐκείνοι, ὅποι ἄν φύγωσιν· οὐδὲ μὴν βοηθῆσαι, πολλῶν ὄντων πέραν, οὐδεὶς αὐτοῖς δυνησεται, λελυμένης τῆς γεφύρας.

21. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Κλέαρχος, ἤρατο τὸν ἄγγελον, πόση τις εἶη χώρα ἢ ἐν μέσῳ τοῦ Τίγρητος καὶ τῆς διώρυχος. Ὁ δὲ εἶπεν, ὅτι πολλή, καὶ κῶμαι ἔννευσι καὶ πόλεις πολλαὶ καὶ μεγάλαι. 22. Τότε δὴ καὶ ἐγνώσθη, ὅτι οἱ βάρβαροι τὸν ἄνθρωπον ὑποπέμψαιεν, ὀκνοῦντες, μὴ οἱ Ἕλληνες, οὐ διελθόντες τὴν γέφυραν, μένοιεν ἐν τῇ νήσῳ, ἐρούματα ἔχοντες, ἐνθεν μὲν τὸν Τίγρητα ποταμὸν, ἐνθεν δὲ τὴν διώρυχα· τὰ δ' ἐπιτήδεια ἔχοιεν ἐκ τῆς ἐν μέσῳ χώρας, πολλῆς καὶ ἀγαθῆς οὔσης, καὶ τῶν ἐργασομένων ἐνότων· εἴτα δὲ καὶ ἀποστροφὴ γένοιτο, εἴ τις βούλοιο βασιλέα κακῶς ποιεῖν. 23. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνεπαύοντο· ἐπὶ μέντοι τὴν γέφυραν ὄμως φυλακὴν ἐπεμψαν· καὶ οὔτε ἐπέθετο οὐδεὶς οὐδαμόθεν, οὔτε πρὸς τὴν γέφυραν οὐδεὶς ἤλθε τῶν πολεμίων, ὡς οἱ φυλάττοντες ἀπήγγελλον. 24. Ἐπειδὴ δὲ ἕως ἐγένετο, διέβαινον τὴν γέφυραν, ἐξευγμένην πλοίοις τριάκοντα καὶ ἑπτὰ, ὡς οἶόν τε μάλιστα πεφυλαγμένως· ἐξήγγελλον γὰρ τινες τῶν παρὰ Τισσαφέρουσι Ἑλλήνων, ὡς διαβαινόντων μέλλοιεν ἐπιτίθεσθαι· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ψευδῆ ἦν· διαβαινόντων μέντοι ὁ Γλοῦς αὐτοῖς ἐπεφάνη μετ' ἄλλων, σκοπῶν, εἰ διαβαίνοιεν τὸν ποταμὸν· ἐπεὶ δὲ εἶδεν, ὤχετο ἀπελαύνων.

25. Ἀπὸ δὲ τοῦ Τίγρητος ἐπορεύθησαν σταθμοὺς τέτταρας, παρασάγγας εἴκοσιν, ἐπὶ τὸν Φύσκον ποταμὸν, τὸ εὖρος πλέθρον· ἐπὴν δὲ γέφυρα. Καὶ ἐνταῦθα ὤκειτο πόλις μεγάλη, ἣ ὄνομα Ὀπις· πρὸς ἣν ἀπήντησε τοῖς Ἕλλησι ὁ Κύρου καὶ Ἀρταξέρξου νόθος ἀδελφός, ἀπὸ Σούσων καὶ Ἐκβατάνων στρατιὰν πολλὴν ἄγων, ὡς βοηθήσων βασιλεῖ· καὶ ἐπιστήσας τὸ ἑαυτοῦ στρατεύμα, παρερχομένους ἐθεώρει τοὺς Ἕλληνας. 26. Ὁ δὲ Κλέαρχος ἠγείτο μὲν εἰς δύο, ἐπο-

ρεύετο δὲ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ἐφιστάμενος. "Ὅσον δ' ἂν χρόνον τὸ ἡγούμενον τοῦ στρατεύματος ἐπιστῆ, τοσοῦτον ἦν ἀνάγκη χρόνον δι' ὅλου τοῦ στρατεύματος γίνεσθαι τὴν ἐπίστασιν ὥστε τὸ στρατεύμα καὶ αὐτοῖς τοῖς Ἕλλησι δόξαι πάμπολυ εἶναι, καὶ τὸν Πέρσῃν ἐκπεπληχθαι θεωροῦντα. 27. Ἐντεῦθεν δὲ ἐπορεύθησαν διὰ τῆς Μηδίας σταθμοὺς ἐρήμους ἕξ, παρασάγγας τριάκοντα, εἰς τὰς Παρυσάτιδος κόμας, τῆς Κύρου καὶ βασιλέως μητρός. Ταῦτας Τισσαφέρνης Κύρῳ ἐπεγγελῶν διαρπάσαι τοῖς Ἕλλησιν ἐπέτρεψε, πλὴν ἀνδραπόδων. Ἐνῆν δὲ σίτος πολὺς καὶ πρόβατα, καὶ ἄλλα χρήματα. 28. Ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν σταθμοὺς ἐρήμους πέντε, παρασάγγας εἴκοσι, τὸν Τίγρητα ποταμὸν ἐν ἀριστερᾷ ἔχοντες. Ἐν δὲ τῇ πρώτῃ σταθμῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ πόλις ὠκεῖτο μεγάλη καὶ εὐδαίμων, ὄνομα Καιναί, ἐξ ἧς οἱ βάρβαροι διηγῶν ἐπὶ σχεδίαις διφθερίναις ἄρτους, τυροὺς, οἶνον.

Caput V.

Cum etiamnum Persæ et Græci sibi invicem suspecti essent, Clearchus ad flumen Zabatum cum Tissapherne colloquitur, ut mutuam hanc suspicionem tolleret. Ejus responso permotus Clearchus cum quatuor aliis prætoribus et viginti lochagis ad eum se confert eo consilio, ut in eos animadverterent, qui falsis criminibus odium inter utrosque excitare studerent. Sed Græcorum duces ibi comprehenduntur, et lochagi trucidantur; quo facto Ariæus ad Græcorum castra veniens, eos arma tradere jubet. Cleanor Græcorum nomine ferociter respondet.

1. Μετὰ ταῦτα ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸν Ζάβατον ποταμὸν, τὸ εὖρος τεττάρων πλέθρων. Καὶ ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς· ἐν δὲ ταύταις ὑποψία μὲν ἦσαν, φανερὰ δ' οὐδεμία ἐφαίνετο ἐπιβουλή. 2. Ἐδοξεν οὖν

τῷ Κλεάρχῳ συγγενέσθαι Τισσαφέρνει, καὶ εἰ πῶς δύναίτο, παῦσαι τὰς ὑποψίας, πρὶν ἐξ αὐτῶν πόλεμον γενέσθαι καὶ ἐπεμφέ τινα ἐροῦντα, ὅτι συγγενέσθαι αὐτῷ χρήζοι. Ὁ δὲ ἐτοίμως ἐκέλευσεν ἤκειν. 3. Ἐπειδὴ δὲ συνῆλθον, λέγει ὁ Κλεάρχος τάδε· Ἐγὼ, ὦ Τισσαφέρνη, οἶδα μὲν ἡμῖν ὄρκους γεγενημένους, καὶ δεξιὰς δεδομένας, μὴ ἀδικήσῃν ἀλλήλους· φυλαττόμενον δὲ σε ὀρῶ ὡς πολεμίους ἡμᾶς· καὶ ἡμεῖς, ὀρῶντες ταῦτα, ἀντιφυλαττόμεθα. 4. Ἐπεὶ δὲ σκοπῶν οὐδὲν δύναμαι οὔτε σὲ αἰσθῆσθαι πειρώμενον ἡμᾶς κακῶς ποιεῖν, ἐγὼ τε σαφῶς οἶδα, ὅτι ἡμεῖς γε οὐδ' ἐπινοοῦμεν οὐδὲν τοιοῦτον, ἔδοξέ μοι εἰς λόγους σοὶ ἔλθειν, ὅπως, εἰ δυναίμεθα, ἐξέλοιμεν ἀλλήλων τὴν ἀπιστίαν. 5. Καὶ γὰρ οἶδα ἤδη ἀνθρώπους τοὺς μὲν ἐκ διαβολῆς τοὺς δὲ καὶ ἐξ ὑποψίας, οἱ φοβηθέντες ἀλλήλους, φθάσαι βουλόμενοι πρὶν παθεῖν, ἐποίησαν ἀνήκεστα κακὰ τοὺς οὔτε μέλλοντας οὔτε βουλομένους τοιοῦτον οὐδέν. 6. Τὰς οὖν τοιαύτας ἀγνωμοσύνας νομίζων συνουσίαις μάλιστα ἂν παύεσθαι, ἤκω, καὶ διδάσκω σε βούλομαι, ὡς σὺ ἡμῖν οὐκ ὀρθῶς ἀπιστεῖς. 7. Πρῶτον μὲν γὰρ καὶ μέγιστον, οἱ θεῶν ὄρκιοι ἡμᾶς κωλύουσι πολεμίους εἶναι ἀλλήλοις· ὅστις δὲ τούτων σὺ νοῖδεν αὐτῷ παρημεληκῶς, τοῦτον ἐγὼ οὔ ποτ' ἂν εὐδαιμονίσαιμι. Τὸν γὰρ θεῶν πόλεμον οὐκ οἶδα οὔτ' ἀπὸ ποίου ἂν τάχους οὔτε ὅποι ἂν τις φεύγων ἀποφύγοι, οὔτ' εἰς ποίου ἂν σκότος ἀποδραίη, οὔθ' ὅπως ἂν εἰς ἐχυρὸν χωρίου ἀποσταίη. Πάντη γὰρ πάντα τοῖς θεοῖς ὑποχα, καὶ πανταχῇ πάντων ἴσον οἱ θεοὶ κρατοῦσι. 8. Περὶ μὲν δὴ τῶν θεῶν τε καὶ τῶν ὄρκων οὕτω γιννώσκω, παρ' οἷς ἡμεῖς τὴν φιλίαν συνθέμενοι κατεθέμεθα· τῶν δὲ ἀνθρώπων σὲ ἔγωγε ἐν τῷ παρόντι νομίζω μέγιστον ἡμῖν εἶναι ἀγαθόν. 9. Σὺν μὲν γὰρ σοὶ πᾶσα μὲν ἡμῖν ὁδὸς εὐπορος, πᾶς δὲ ποταμὸς διαβατός, τῶν δ' ἐπιτηδείων οὐκ ἀπορία· ἄνευ δὲ σοῦ πᾶσα μὲν ἡ ὁδὸς διὰ σκότους, (οὐδὲν γὰρ αὐτῆς ἐπιστάμεθα) πᾶς δὲ ποταμὸς δύσπορος, πᾶς δ' ὄχλος φοβερός· φοβερώτατον δ' ἐρημία· μεστὴ γὰρ πολλῆς ἀπορίας ἐστίν. 10.

Εἰ δὲ δὴ καὶ μανέντες σὲ κατακτείναιμεν, ἄλλο τι ἂν ἦ, τὸν εὐεργέτην κατακτείναντες, πρὸς βασιλέα τὸν μέγιστον ἔφεδρον ἀγωνιζοίμεθα; Ὅσων δὲ δὴ καὶ οἶων ἐλπίδων ἐμαυτὸν ἂν στεροῦμαι, εἴ σέ τι κακὸν ἐπιχειρήσαιμι ποιεῖν, ταῦτα λέξω. 11. Ἐγὼ γὰρ Κῦρον ἐπεθύμησά μοι φίλον γενέσθαι, νομίζων τῶν τότε ἰκανώτατον εἶναι εὖ ποιεῖν, ὃν ἂν βούλοιο. Σὲ δὲ νῦν ὁρῶ τὴν τε Κύρου δύναμιν καὶ χώραν ἔχοντα, καὶ τὴν σεαυτοῦ ἀρχὴν σώζοντα, τὴν δὲ βασιλέως δύναμιν, ἣ Κῦρος πολεμίᾳ ἔχρητο, σοὶ ταύτην σύμμαχον οὖσαν. 12. Τούτων δὲ τοιούτων ὄντων, τίς οὕτω μαίνεται, ὅστις οὐ σοὶ βούλεται φίλος εἶναι; Ἀλλὰ μὴν, (ἐρῶ γὰρ καὶ ταῦτα, ἐξ ὧν ἔχω ἐλπίδας, καὶ σὲ βουλήσεσθαι φίλον ἡμῖν εἶναι.) 13. Οἶδα μὲν γὰρ ὑμῖν Μυσοὺς λυπηροὺς ὄντας, οὓς ἐλπίζω ἂν σὺν τῇ παρούσῃ δυνάμει ταπεινοὺς ὑμῖν παρασχεῖν· οἶδα δὲ καὶ Πεισίδας· ἀκούω δὲ καὶ ἄλλα ἔθνη πολλὰ τοιαῦτα εἶναι, ἃ οἶμαι ἂν παῦσαι ἐνοχλοῦντα ἀεὶ τῇ ὑμετέρῃ εὐδαιμονίᾳ. Αἰγυπτίους δὲ, οἷς μάλιστα ὑμᾶς νῦν γινώσκω τεθυμωμένους, οὐχ ὁρῶ, ποίᾳ δυνάμει συμμάχῳ χρησάμενοι μᾶλλον ἂν κολάσεσθε τῆς νῦν σὺν ἐμοὶ οὐσης. 14. Ἀλλὰ μὴν ἔν γε τοῖς πέριξ οἰκοῦσι σὺ, εἰ μὲν βούλοιό τῳ φίλος εἶναι, ὡς μέγιστος ἂν εἴης· εἰ δὲ τις σὲ λυποῖη, ὡς δεσπότης ἀναστρέφοιο, ἔχων ἡμᾶς ὑπηρέτας, οἳ σοὶ οὐκ ἂν τοῦ μισθοῦ ἕνεκα μόνον ὑπηρετοῖμεν, ἀλλὰ καὶ τῆς χάριτος, ἣν σωθέντες ὑπὸ σοῦ σοὶ ἂν ἔχοιμεν δικαίως. 15. Ἐμοὶ μὲν ταῦτα πάντα ἐνθυμονόμενῳ οὕτω δοκεῖ θαυμαστὸν εἶναι, τὸ σὲ ἡμῖν ἀπιστεῖν, ὥστε καὶ ἥδιστ' ἂν ἀκούσαιο τοῦνομα, τίς ἐστίν, οὕτω δεινὸς λέγειν, ὥστε σὲ πείσαι λέγων, ὡς ἡμεῖς σοὶ ἐπιβουλεύομεν. Κλέαρχος μὲν οὖν τοσαῦτα εἶπε· Τισσαφέρνης δὲ ᾧδε ἀπημείφθη·

16. Ἀλλ' ἦδομαι μὲν, ᾧ Κλέαρχε, ἀκούων σου φρονίμους λόγους· ταῦτα γὰρ γινώσκων, εἴ τι ἐμοὶ κακὸν βουλεύοις, ἅμα ἂν μοι δοκῆις καὶ σεαυτῷ κακόνους εἶναι. Ὅς δ' ἂν μάθης, ὅτι οὐδ' ἂν ὑμεῖς δικαίως οὔτε βασιλεῖ οὔτ' ἐμοὶ ἀπιστοίητε, ἀντάκουσον. 17. Εἰ γὰρ ὑμᾶς ἐβουλόμεθα ἀπολέσαι, πότερὰ σοὶ δο-

χοῦμεν ἰππέων πλήθους ἀπορεῖν, ἢ πεζῶν, ἢ ὀπλίσεως, ἐν ἧ ὑμᾶς μὲν βλάπτειν ἱκανοὶ εἴημεν ἂν, ἀντιπάσχειν δὲ οὐδεὶς κίνδυνος; 18. Ἀλλὰ χωρίων ἐπιτηδεῖων ὑμῖν ἐπιτίθεσθαι ἀπορεῖν ἂν σοι δοκοῦμεν; Οὐ τοσαῦτα μὲν πεδία ἡμῖν φίλια ὄντα σὺν πολλῶ πόνῳ διαπορεύεσθε, τοσαῦτα δὲ ὄρη ὑμῖν ὁρᾶτε ὄντα πορευτέα, ἃ ἡμῖν ἕξεστι προκαταλαβοῦσιν ἄπορα ὑμῖν παρέχειν; τοσοῦτοι δὲ εἰσι ποταμοὶ, ἐφ' ὧν ἕξεστιν ἡμῖν ταμιεύεσθαι, ὁπόσοις ἂν ὑμῶν βουλοίμεθα μάχεσθαι; Εἰσὶ δ' αὐτῶν, οὓς οὐδ' ἂν παντάπασι διαβαίητε, εἰ μὴ ἡμεῖς ὑμᾶς διαπορεύοιμεν. 19. Εἰ δὲ ἐν πᾶσι τούτοις ἠττώμεθα, ἀλλὰ τό γε πῦρ τοῦ καρποῦ κρεῖττόν ἐστιν ὃν ἡμεῖς δυναίμεθ' ἂν κατακαύσαντες λιμὸν ὑμῖν ἀντιτάξαι, ᾧ ὑμεῖς, οὐδ' εἰ πάνν ἀγαθοὶ εἴητε, μάχεσθαι ἂν δύνασθε. 20. Πῶς οὖν ἂν, ἔχοντες τοσοῦτους πόρους πρὸς τὸ ὑμῖν πολεμεῖν, καὶ τούτων μηδένα ἡμῖν ἐπικίνδυνον, ἔπειτα ἐκ τούτων πάντων τοῦτον ἂν τὸν τρόπον ἐξελοίμεθα, ὃς μόνος μὲν πρὸς θεῶν ἀσεβῆς, μόνος δὲ πρὸς ἀνθρώπων αἰσχροῦς; 21. Παντάπασι δὲ ἀπόρων ἐστὶ καὶ ἀμηχάνων καὶ ἀνάγκη ἐχομένων, καὶ τούτων πονηρῶν, οἵτινες ἐθέλουσι δι' ἐπιπορκίας τε πρὸς θεοὺς, καὶ ἀπιστίας πρὸς ἀνθρώπους, πράττειν τι. Οὐχ οὕτως ἡμεῖς, ᾧ Κλέαρχε, οὔτε ἠλίθιοι, οὔτε ἀλόγιστοι ἐσμέν. 22. Ἀλλὰ τί δὴ, ὑμᾶς ἐξὸν ἀπολέσαι, οὐκ ἐπὶ τοῦτο ἤλθομεν; Εὐ ἴσθι, ὅτι ὁ ἐμὸς ἔρωσ τούτου αἴτιος, τοῦ τοῖς Ἑλλήσιν ἐμὲ πιστὸν γενέσθαι, καὶ ᾧ Κῦρος ἀνέβη ξενικῶν διὰ μισθοδοσίαν πιστεύων, τούτῳ ἐμὲ καταβῆναι δι' εὐεργεσίας ἰσχυρόν. 23. Ὅσα δέ μοι ὑμεῖς χρήσιμοι ἔσεσθε, τὰ μὲν καὶ σὺ εἶπες, τὸ δὲ μέγιστον ἐγὼ οἶδα· τὴν μὲν γὰρ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τιάραν βασιλεῖ μόνῳ ἕξεστιν ὀρθὴν ἔχειν, τὴν δ' ἐπὶ τῇ καρδίᾳ ἴσως ἂν ὑμῶν παρόντων καὶ ἕτερος εὐπετῶς ἔχοι.

24. Ταῦτα εἰπὼν ἔδοξε τῷ Κλεάρχῳ ἀληθῆ λέγειν, καὶ εἶπεν· Οὐκοῦν, ἔφη, οἵτινες, τοιούτων ἡμῖν εἰς φιλίαν ὑπαρχόντων, πειρωῶνται διαβάλλοντες πολέμιους ποιῆσαι ἡμᾶς, ἄξιοί εἰσι ἔσχατα παθεῖν; 25. Καὶ ἐγὼ μὲν, ἔφη ὁ Τισσαφέρους, εἰ βούλεσθέ μοι οἷ τε

στρατηγοὶ καὶ οἱ λοχαγοὶ ἐν τῷ ἐμφανεῖ ἔλθειν, λέξω τοὺς πρὸς ἐμὲ λέγοντας, ὡς σὺ ἐπιβουλεύεις ἐμοὶ τε καὶ τῇ σὺν ἐμοὶ στρατιᾷ. 26. Ἐγὼ δ', ἔφη ὁ Κλέαρχος, ἄξω πάντας· καὶ σοὶ αὖ ἐγὼ δηλώσω, ὅθεν ἐγὼ περὶ σοῦ ἀκούω. 27. Ἐκ τούτων δὴ τῶν λόγων ὁ Τισσαφέρνης φιλοφρονούμενος τότε μὲν μένειν τε αὐτὸν ἐκέλευσε καὶ σύνδειπνον ἐποίησατο τῇ δ' ὕστεραία Κλέαρχος, ἔλθων ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, δηλὸς τε ἦν πάνυ φιλικῶς οἴομενος διακεῖσθαι τῷ Τισσαφέρνει, καὶ ἔλεγεν, ἃ ἐκεῖνος ἀπήγγελλεν· ἔφη τε χρῆναι ἰέναι παρὰ Τισσαφέρνην, οὓς ἐκέλευσε, καὶ οἱ ἂν ἐξελεγχθῶσι διαβάλλοντες τῶν Ἑλλήνων, ὡς προδότας αὐτοὺς καὶ κακόνους τοῖς Ἑλλήσιν ὄντας τιμωρηθῆναι. 28. Ἐπώπτευε δὲ, εἶναι τὸν διαβάλλοντα Μένωνα· εἰδὼς αὐτὸν καὶ συγγεγεννημένον Τισσαφέρνει μετὰ Ἀρδιαίου, καὶ στασιάζοντα αὐτῷ καὶ ἐπιβουλεύοντα [αὐτῷ], ὅπως, τὸ στρατεύμα ἅπαν πρὸς ἑαυτὸν λαβὼν, φίλος ἢ Τισσαφέρνει. 29. Ἐβούλετο δὲ καὶ ὁ Κλέαρχος ἅπαν τὸ στρατεύμα πρὸς ἑαυτὸν ἔχειν τὴν γνώμην, καὶ τοὺς παραλυποῦντας ἐκποδῶν εἶναι. Τῶν δὲ στρατιωτῶν ἀντέλεγόν τινες αὐτῷ, μὴ ἰέναι πάντας τοὺς λοχαγοὺς καὶ στρατηγούς, μηδὲ πιστεύειν Τισσαφέρνει. 30. Ὁ δὲ Κλέαρχος ἰσχυρῶς κατέτεινεν, ἔστε διεπράξατο, πέντε μὲν στρατηγούς ἰέναι, εἴκοσι δὲ λοχαγοὺς· συνηκολούθησαν δὲ, ὡς εἰς ἀγορὰν, καὶ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν ὡς διακόσιοι.

31. Ἐπεὶ δ' ἦσαν ἐπὶ ταῖς θύραις Τισσαφέρνους, οἱ μὲν στρατηγοὶ παρεκλήθησαν εἶσω, Πρόξενος Βοιωτίας, Μένων Θετταλὸς, Ἀγίας Ἀρκὰς, Κλέαρχος Λάκων, Σωκράτης Ἀχαιός· οἱ δὲ λοχαγοὶ ἐπὶ θύραις ἔμεινον. 32. Οὐ πολλῷ δ' ὕστερον ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σημείου οἱ τε ἔνδον συνελαμβάνοντο, καὶ οἱ ἔξω κατεκόπησαν. Μετὰ δὲ ταῦτα τῶν βαρβάρων τινὲς ἰππέων, διὰ τοῦ πεδίου ἐλαύνοντες, ᾧτινι ἐντυγχάνοιεν Ἑλληνι ἢ δούλῳ ἢ ἔλευθέρῳ, πάντας ἔκτεινον. 33. Οἱ δὲ Ἕλληνες τὴν τε ἰππασίαν αὐτῶν ἐθαύμαζον, ἐκ τοῦ στρατοπέδου ὀρῶντες, καὶ, ὅ τι ἐποίουν, ἡμφιγνόουν, πρὶν Νικαρχὸς Ἀρκὰς ἦκε φεύγων, τετρωμένος εἰς τὴν

γαστέρα, καὶ τὰ ἔντερα ἐν ταῖς χερσὶν ἔχων, καὶ εἶπε πάντα τὰ γεγενημένα. 34. Ἐκ τούτου δὴ οἱ Ἕλληνες ἔθρον ἐπὶ τὰ ὄπλα πάντες ἐκπεπληγμένοι, καὶ νομίζοντες, αὐτίκα ἤξιεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. 35. Οἱ δὲ πάντες μὲν οὐκ ἦλθον, Ἀριαῖος δὲ καὶ Ἀρτιάος καὶ Μιθριδάτης, οἳ ἦσαν Κύρου πιστότατοι· ὁ δὲ τῶν Ἑλλήνων ἑρμηνεὺς ἔφη καὶ τὸν Τισσαφέρνους ἀδελφὸν σὺν αὐτοῖς ὄραν καὶ γιννώσκειν· συνηκολούθουν δὲ καὶ ἄλλοι Περσῶν τεθωρακισμένοι εἰς τριακοσίους. 36. Οὗτοι, ἐπεὶ ἔγγυς ἦσαν, προσελθεῖν ἐκέλευον, εἴ τις εἶη τῶν Ἑλλήνων ἢ στρατηγός, ἢ λοχαγός, ἵνα ἀπαγγείλωσι τὰ παρὰ βασιλέως. 37. Μετὰ ταῦτα ἐξῆλθον τῶν Ἑλλήνων φυλαττόμενοι, στρατηγοὶ μὲν, Κλεάνωρ Ὀρχομένιος καὶ Σοφαίνετος Στυμφάλιος, σὺν αὐτοῖς δὲ Ξενοφῶν Ἀθηναῖος, ὅπως μάθη τὰ περὶ Προξένου. (Χειρίσοφος δ' ἐτύγγχανεν ἀπὼν ἐν κώμῃ τινὶ σὺν ἄλλοις, ἐπισιτιζόμενος.) 38. Ἐπεὶ δ' ἔστησαν εἰς ἐπήκοον, λέγει Ἀριαῖος· Κλέαρχος μὲν, ὃ ἄνδρες Ἕλληνες, ἐπεὶ ἐπιορκῶν τε ἐφάνη καὶ τὰς σπονδὰς λύων, ἔχει τὴν δίκην καὶ τέθνηκε· Προξένος δὲ καὶ Μένων, ὅτι κατήγγειλαν αὐτοῦ τὴν ἐπιβουλήν, ἐν μεγάλῃ τιμῇ εἰσιν· ὑμᾶς δὲ ὁ βασιλεὺς τὰ ὄπλα ἀπαιτεῖ· ἑαυτοῦ γὰρ εἶναι φησὶν, ἐπίπερ Κύρου ἦσαν τοῦ ἐκείνου δούλου.

39. Πρὸς ταῦτα ἀπεκρίναντο οἱ Ἕλληνες, (ἔλεγε δὲ Κλεάνωρ ὁ Ὀρχομένιος)· ὦ κάμιστε ἀνθρώπων, Ἀριαῖε, καὶ οἱ ἄλλοι, ὅσοι ἦτε Κύρου φίλοι, οὐκ αἰσχύνεσθε οὔτε θεοὺς οὔτε ἀνθρώπους, οἵτινες, ὁμόσαντες ἡμῖν τοὺς αὐτοὺς φίλους καὶ ἐχθροὺς νομῆιν, προδόντες ἡμᾶς σὺν Τισσαφέρνῳ, τῷ ἀθεωτάτῳ τε καὶ πανουροτάτῳ, τοὺς τε ἀνδρας αὐτοὺς, οἷς ὤμνυτε, ὡς ἀπολωλέκατε, καὶ, τοὺς ἄλλους ἡμᾶς προδεδωκότες, σὺν τοῖς πολεμίοις ἔρχεσθε ἐφ' ἡμᾶς; 40. Ὁ δὲ Ἀριαῖος εἶπε· Κλέαρχος γὰρ πρόσθεν ἐπιβουλεύων φανερός ἐγένετο Τισσαφέρνῳ τε καὶ Ὀρόντῳ, καὶ πᾶσιν ἡμῖν τοῖς σὺν τούτοις. 41. Ἐπὶ τούτοις δὲ Ξενοφῶν τὰδε εἶπε· Κλέαρχος μὲν τοίνυν, εἰ παρὰ τοὺς ὄρκους ἔλκε τὰς σπονδὰς, τὴν δίκην ἔχει· δίκαιον γὰρ, ἀπόλ-

λυσθαι τοὺς ἐπιροκοῦντας. Πρόξενος δὲ καὶ Μένων ἐπέειπε· εἶσιν ὑμέτεροι μὲν εὐεργέται, ἡμέτεροι δὲ στρατηγοὶ, πέμψατε αὐτοὺς δεῦρο· δῆλον γάρ, ὅτι, φίλοι γε ὄντες ἀμφοτέροις, πειράσονται καὶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν τὰ βελτιστά συμβουλεύειν. 42. Πρὸς ταῦτα οἱ βάρβαροι, πολὺν χρόνον διαλεχθέντες ἀλλήλοις, ἀπῆλθον οὐδὲν ἀποκρινόμενοι.

Caput VI.

Prætores comprehensi, Clearchus, Proxenus, Meno, Agias et Socrates, ad regem ducti interficiuntur. Eorum ingenia et mores describuntur.

1. Οἱ μὲν δὴ στρατηγοὶ οὕτω ληφθέντες, ἀνήχθησαν ὡς βασιλέα, καὶ ἀποτμηθέντες τὰς κεφαλὰς ἐτελεύτησαν· εἰς μὲν αὐτῶν Κλέαρχος, ὁμολογουμένως ἐκ πάντων τῶν ἐμπείρους αὐτοῦ ἔχοντων ^{part.} δόξας γενέσθαι ἀνὴρ καὶ πολεμικὸς καὶ φιλοπόλεμος ἐσχάτως. 2. Καὶ γὰρ δὴ, ἕως μὲν πόλεμος ἦν τοῖς Λακεδαιμονίοις πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, παρέμεινε· ἐπεὶ δ' εἰρήνη ἐγένετο, πείσας τὴν αὐτοῦ πόλιν, ὡς οἱ Θοῤῃκες ἀδικοῦσι τοὺς Ἕλληνας, καὶ διαπραξάμενος ὡς ἐδύνατο παρὰ τῶν Ἐφόρων, ἐξέπλει, ὡς πολεμήσων τοῖς ὑπὲρ Χερσδονήσου καὶ Πειρίνθου Θοῤῃξίν. 3. Ἐπεὶ δὲ μεταγρόντες πῶς οἱ Ἐφοροὶ, ἤδη ἔξω ὄντος αὐτοῦ, ἀποστρέφειν αὐτὸν ἐπειρῶντο ἐξ Ἰσθμοῦ, ἐνταῦθα οὐκέτι πείθεται, ἀλλ' ὤχετο πλέων εἰς Ἑλλήσποντον. 4. Ἐκ τούτου καὶ ἐθανατώθη ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Σπάρτῃ τελῶν, ὡς ἀπειθῶν. Ἦδη δὲ φυγὰς ὄν, ἔρχεται πρὸς Κῦρον, καὶ ὁποίοις μὲν λόγοις ἔπεισε Κῦρον, ἀλλαχῇ γέγραπται· δίδωσι δ' αὐτῷ Κῦρος μυρίουσ δαρυικούς· 5. ὁ δὲ λαβὼν, οὐκ ἐπὶ ῥαθυμίαν ἐτόραπετο, ἀλλ' ἀπὸ τούτων τῶν χρημάτων συλλέξας στρατεύμα, ἐπολέμη τοῖς Θοῤῃξίν· καὶ μάχῃ τε ἐνίκησε, καὶ ἀπὸ τούτου ἔφερε καὶ ἤγεν αὐτοῦς· καὶ πολεμῶν διεγένετο, μέχρις οὗ

Κῦρος ἐδεήθη τοῦ στρατεύματος· τότε δ' ἀπῆλθεν, ὡς οὖν ἐκείνω αὐτὸν πολεμήσω.

6. Ταῦτα οὖν φιλοπολέμον δοκεῖ ἀνδρὸς ἔργα εἶναι, ὅστις, ἐξὸν μὲν εἰρήνην ἄγειν ἄνευ αἰσχύνης καὶ βλάβης, αἰρεῖται πολεμεῖν· ἐξὸν δὲ ῥαθυμεῖν, βούλεται πονεῖν, ὥστε πολεμεῖν· ἐξὸν δὲ χρήματα ἔχειν ἀκινδύνως, αἰρεῖται πολεμῶν μείονα ταῦτα ποιεῖν. Ἐκεῖνος δὲ, ὥσπερ εἰς παιδικὰ ἢ εἰς ἄλλην τινὰ ἡδονὴν, ἠθέλε δαπανᾶν εἰς πόλεμον· οὕτω μὲν οὖν φιλοπόλεμος ἦν. 7. Πολεμικὸς δὲ αὐτὸν ταύτη εἶναι ἐδόκει, ὅτι φιλοκίνδυνός τε ἦν, καὶ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἄγων ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ ἐν τοῖς δεινοῖς φρόνιμος, ὡς οἱ παρόντες πανταχοῦ πάντες ὠμολόγουν. 8. Καὶ ἀρχικὸς δὲ ἐλέγετο εἶναι, ὡς δυνατὸν ἐκ τοῦ τοιούτου τρόπου, οἷον καὶ ἐκεῖνος εἶχεν. Ἰκανὸς μὲν γὰρ, ὡς τις καὶ ἄλλος, φροντίζειν ἦν, ὅπως ἔξει ἡ στρατιὰ αὐτοῦ τὰ ἐπιτήδεια, καὶ παρασκευάζειν ταῦτα· ἰκανὸς δὲ καὶ ἐμποῖῃσαι τοῖς παροῦσιν, ὡς πιστέον εἶη Κλεάρχῳ. 9. Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐκ τοῦ χαλεπὸς εἶναι. Καὶ γὰρ ὄργᾶν στυγνὸς ἦν καὶ τῇ φωνῇ τραχύς· ἐκόλαξέ τε αἰεὶ ἰσχυρῶς, καὶ ὄργῃ ἐνίοτε, ὥστε καὶ αὐτῷ μεταμέλειν ἔσθ' ὅτε. Καὶ γνώμῃ δὲ ἐκόλαξεν· ἀκολάστου γὰρ στρατεύματος οὐδὲν ἡγεῖτο ὄφελος εἶναι. 10. Ἀλλὰ καὶ λέγειν αὐτὸν ἔφασαν, ὡς δέοι τὸν στρατιώτην φοβεῖσθαι μᾶλλον τὸν ἄρχοντα, ἢ τοὺς πολεμίους, εἰ μέλλοι ἢ φυλακὰς φυλάξειν, ἢ φίλων ἀφέξεισθαι, ἢ ἀπροφασίστως ἰέναι πρὸς τοὺς πολεμίους. 11. Ἐν μὲν οὖν τοῖς δεινοῖς ἠθέλον αὐτοῦ ἀκούειν σφόδρα, καὶ οὐκ ἄλλον ἠροῦντο οἱ στρατιῶται. Καὶ γὰρ τὸ στυγνὸν τότε φαιδρὸν αὐτοῦ ἐν τοῖς προσώποις ἔφασαν φαίνεσθαι, καὶ τὸ χαλεπὸν ἐρόωμένου πρὸς τοὺς πολεμίους ἐδόκει εἶναι ὥστε σωτήριον καὶ οὐκέτι χαλεπὸν ἐφαίνεται. 12. Ὅτε δ' ἔξω τοῦ δεινοῦ γένοιτο, καὶ ἔξειῃ πρὸς ἄλλους ἀρχομένους ἀπιέναι, πολλοὶ αὐτὸν ἀπέλειπον· τὸ γὰρ ἐπίχαρι οὐκ εἶχεν, ἀλλὰ ἀεὶ χαλεπὸς καὶ ὠμὸς ἦν· ὥστε διέκειντο πρὸς αὐτὸν οἱ στρατιῶται, ὥσπερ παῖδες πρὸς διδάσκαλον. 13. Καὶ γὰρ οὖν φιλία μὲν καὶ εὐνοία ἐπομένους οὐ-

δέποτ' εἶχεν· οἵτινες δὲ ἢ ὑπὸ πόλεως τεταγμένοι, ἢ ὑπὸ τοῦ δεῖσθαι, ἢ ἄλλῃ τινὶ ἀνάγκῃ κατεχόμενοι παρεῖσαν αὐτῷ, σφόδρα πειδομένοις ἐχοῖτο. 14. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἤρξαντο νικᾶν σὺν αὐτῷ τοὺς πολεμίους, μεγάλα ἤδη ἦν τὰ χρησίμους ποιοῦντα εἶναι τοὺς σὺν αὐτῷ στρατιώτας· τό τε γὰρ πρὸς τοὺς πολεμίους θαρραλέως ἔχειν παρῆν, καὶ τὸ τὴν παρ' ἐκείνους τιμωρίαν φοβεῖσθαι, αὐτοὺς εὐτάκτους ἐποίει. 15. Τοιοῦτος μὲν δὴ ἄρχων ἦν· ἄρχεσθαι δ' ὑπὸ ἄλλων οὐ μάλα ἐθέλειν ἐλέγετο. Ἦν δὲ, ὅτε ἐτελεύτα, ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα ἔτη.

16. Πρόξενος δὲ ὁ Βοιωτίος εὐθύς μὲν μειράκιον ὦν ἐπεθύμει γενέσθαι ἀνὴρ τὰ μεγάλα πράττειν ἱκανός· καὶ διὰ ταύτην τὴν ἐπιθυμίαν ἔδωκε Γοργία ἀργύριον τῷ Λεοντίῳ. 17. Ἐπει δὲ συνεγένετο ἐκείνῳ, ἱκανός ἤδη νομίσας εἶναι καὶ ἄρχειν, καὶ, φίλος ὦν τοῖς πρώτοις, μὴ ἠτᾶσθαι εὐεργετῶν, ἦλθεν εἰς ταύτας τὰς σὺν Κύρῳ πράξεις· καὶ ᾤετο κτήσεσθαι ἐκ τούτων ὄνομα μέγα, καὶ δύναμιν μεγάλην, καὶ χρήματι πολλά· 18. τούτων δ' ἐπιθυμῶν, σφόδρα ἔνδηλον αὐτῷ καὶ τοῦτο εἶχεν, ὅτι τούτων οὐδὲν ἂν θέλοι κτᾶσθαι μετὰ ἀδικίας, ἀλλὰ σὺν τῷ δικαίῳ καὶ καλῷ ᾤετο δεῖν τούτων τυγχάνειν, ἄνευ δὲ τούτων μὴ. 19. Ἄρχειν δὲ καλῶν μὲν καὶ ἀγαθῶν δυνατός ἦν· οὐ μέντοι οὔτ' αἰδῶ τοῖς στρατιώταις ἑαυτοῦ οὔτε φόβου ἱκανός ἐμποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ ἠσχύνετο μᾶλλον τοὺς στρατιώτας, ἢ οἱ ἀρχόμενοι ἐκείνων· καὶ φοβούμενος μᾶλλον ἦν φανερός τὸ ἀπεχθάνεσθαι τοῖς στρατιώταις, ἢ οἱ στρατιῶται τὸ ἀπιστεῖν ἐκείνῳ. 20. Ὡς δὲ ἀρκεῖν πρὸς τὸ ἀρχικὸν εἶναι καὶ δοκεῖν, τὸν μὲν καλῶς ποιοῦντα ἐπαινεῖν, τὸν δὲ ἀδικοῦντα μὴ ἐπαινεῖν. Τοιγαροῦν αὐτῷ οἱ μὲν καλοὶ κἀγαθοὶ τῶν συνόντων εὖνοι ἦσαν, οἱ δ' ἀδικοὶ ἐπεβούλενον, ὡς εὐμεταχειρίστῳ ὄντι. Ὅτε δὲ ἀπέθνησκεν, ἦν ἑτῶν ὡς τριάκοντα.

21. Μένων δὲ ὁ Θετταλὸς δῆλος ἦν ἐπιθυμῶν μὲν πλουτεῖν ἰσχυρῶς, ἐπιθυμῶν δὲ ἄρχειν, ὅπως πλείω λαμβάνοι ἐπιθυμῶν δὲ τιμᾶσθαι, ἵνα πλείω

κερδαίνοι φίλος τ' ἐβούλετο εἶναι τοῖς μέγιστον δυνα-
 μένοις, ἵνα ἀδικῶν μὴ διδοίῃ δίκην. 22. Ἐπεὶ δὲ τὸ
 κατεργάζεσθαι, ὧν ἐπιθυμοίη, συντομωτάτην ὁδὸν ᾤε-
 το εἶναι διὰ τοῦ ἐπιορκεῖν τε καὶ ψεύδεσθαι καὶ ἔξα-
 πατᾶν· τὸ δὲ ἀπλοῦν τε καὶ ἀληθὲς ἐνόμιζε τὸ αὐτὸ
 τῷ ἡλιθίῳ εἶναι. 23. Στέργων δὲ φανερός μὲν ἦν οὐ-
 δένα, ὅτῳ δὲ φαίη φίλος εἶναι, τούτῳ ἔνδηλος ἐγίγνε-
 το ἐπιβουλεύων. Καὶ πολεμίου μὲν οὐδενὸς κατεγέλα,
 τῶν δὲ συνόντων πάντων ὡς καταγελῶν ἀεὶ διελέγε-
 το. 24. Καὶ τοῖς μὲν τῶν πολεμίων κτήμασιν οὐκ ἐπε-
 βούλενε· χαλεπὸν γὰρ ᾤετο εἶναι, τὰ τῶν φυλαττομέ-
 νων λαμβάνειν· τὰ δὲ τῶν φίλων μόνος ᾤετο εἰδέναί
 ὅτι ῥᾶστον ἀφύλακτα λαμβάνειν. 25. Καὶ ὅσους μὲν
 ἂν αἰσθάνοιτο ἐπιόρκους καὶ ἀδίκους, ὡς εὖ ὀπλι-
 σμένους ἐφοβεῖτο· τοῖς δ' ὀσίοις καὶ ἀλήθειαν ἀσκού-
 σιν ὡς ἀνάνδροις ἐπειρᾶτο χρῆσθαι. 26. Ὡς περ δὲ
 τις ἀγάλλεται ἐπὶ θεοσεβείᾳ, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ δικαιο-
 τητι, οὕτω Μένων ἠγάλλετο τῷ ἔξαπατᾶν δύνασθαι,
 τῷ πλάσασθαι ψευδῆ, τῷ φίλους διαγελᾶν· τὸν δὲ μὴ
 πανοῦργον τῶν ἀπαιδευτῶν ἐνόμιζεν εἶναι. Καὶ παρ'
 οἷς μὲν ἐπεχείρει πρωτεύειν φιλία, διαβάλλων τοὺς
 πρώτους, τούτους ᾤετο δεῖν κτήσασθαι. 27. Τὸ δὲ
 πειδομένους τοὺς στρατιώτας παρέχεσθαι, ἐκ τοῦ συν-
 ἀδικεῖν αὐτοῖς ἐμχανᾶτο. Τιμᾶσθαι δὲ καὶ θερα-
 πεύεσθαι ἠξίου, ἐπιδεικνύμενος, ὅτι πλεῖστα δύναιτο
 καὶ ἐθέλοι ἂν ἀδικεῖν. Εὐεργεσίαν δὲ κατέλεγεν, ὅπό-
 τε τις αὐτοῦ ἀφίστατο, ὅτι χρώμενος αὐτῷ οὐκ ἀπό-
 λεσεν αὐτόν. 28. Καὶ τὰ μὲν δὴ ἀφανῆ ἔξεστι περὶ
 αὐτοῦ ψεύδεσθαι ἃ δὲ πάντες ἴδασι, τὰ δ' ἐστὶ. Παρὰ
 Ἀριστίππῳ μὲν, ἔτι ὠραῖος ὧν, στρατηγεῖν διεπρά-
 ξατο τῶν ξένων· Ἀσιαῖο δὲ βαρβάρῳ ὄντι, ὅτι μειρα-
 κίοις καλοῖς ἦδετο, οἰκειότατος ἔτι ὠραῖος ὧν ἐγένετο·
 αὐτὸς δὲ παιδικὰ εἶχε θαρύπαν, ἀγένειος ὧν γενειῶν-
 τα. 29. Ἀποθνησκόντων δὲ τῶν συστρατηγῶν, ὅτι
 ἐστράτευσαν ἐπὶ βασιλείᾳ σὺν Κύρῳ, τὰ αὐτὰ πεποιη-
 κῶς οὐκ ἀπέθανε· μετὰ δὲ τῶν τῶν ἄλλων θάνατον
 στρατηγῶν, τιμωρηθεῖς ὑπὸ βασιλέως ἀπέθανεν, οὐχ
 ὡς περ Κλέαρχος καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ ἀποτμηθέν-

τες τὰς κεφαλὰς· (ὅσπερ κάλλιστος θάνατος δοκεῖ εἶ-
ναι) ἀλλὰ ζῶν αἰκισθεὶς ἐνιαυτὸν, ὡς πονηρὸς, λέγε-
ται τῆς τελευτῆς τυχεῖν.

30. Ἀγίας δὲ ὁ Ἀρκάς, καὶ Σωκράτης ὁ Ἀχαιὸς,
καὶ τούτῳ ἀπεθανέτην· τούτων δὲ οὐδεὶς οὐδ' ὡς ἐν
πολέμῳ κακῶν κατεγέλα, οὐτ' ἐς φιλίαν αὐτοὺς ἐμέμ-
φετο· ἦσθην τε ἄμφω ἄμφι τετταράκοντα ἔτη ἀπὸ
γενεᾶς.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Caput I.

Cum Græci rebus suis diffiderent, Xenophon somnio
monitus primum Proxeni lochagos ad virtutem exci-
tare coepit. Deinde ceteri duces superstites conve-
niunt: quos Xenophon hortatur, ut ipsi sint bono
animo et militum animos confirment, atque novos
mortuorum loco duces constituent. Ejus sententia ab
omnibus probata novi statim duces creantur.

1. Ὅσα μὲν δὴ ἐν τῇ ἀναβάσει τῇ μετὰ Κύρου οἱ
Ἕλληνες ἐπραξαν μέχρι τῆς μάχης, καὶ ὅσα, ἐπεὶ Κῦ-
ρος ἐτελεύτησεν, ἐγένετο, ἀπιόντων τῶν Ἑλλήνων σὺν
Τισσαφέρει, ἐν ταῖς σπονδαῖς, ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ
δεδήλωται. 2. Ἐπεὶ δὲ οἱ τε στρατηγοὶ συνειλημέ-
νοι ἦσαν, καὶ τῶν λοχαγῶν καὶ τῶν στρατιωτῶν οἱ
συνεπόμενοι ἀπολώλεσαν, ἐν πολλῇ δὴ ἀπορίᾳ ἦσαν

οἱ Ἕλληνες, ἐνθουμούμενοι, ὅτι ἐπὶ ταῖς βασιλείαις θύ-
 ραις ἦσαν, κύκλω δ' αὐτοῖς πάντη πολλὰ καὶ ἔθνη
 καὶ πόλεις πολέμια ἦσαν, ἀγορὰν δὲ οὐδεὶς ἔτι παρέ-
 ξειν ἔμελλεν, ἀπειχον δὲ τῆς Ἑλλάδος πλεον ἢ μύρια
 στάδια, ἡγεμῶν δ' οὐδεὶς τῆς ὁδοῦ ἦν, ποταμοὶ δὲ
 διεῖργον ἀδιάβατοι ἐν μέσῳ τῆς οἴκαδε ὁδοῦ, προδε-
 δώκασι δὲ αὐτοὺς καὶ οἱ σὺν Κύρῳ ἀναβάντες βάρβα-
 ροι, μόνοι δὲ καταλελειμμένοι ἦσαν, οὐδὲ ἰσπέα οὐ-
 δένα σύμμαχον ἔχοντες· ὥστ' εὐδηλον ἦν, ὅτι νικῶν-
 τες μὲν οὐδ' ἂν ἕνα φεύγοντα κατακαίνοιν, ἡττηθέν-
 των δὲ αὐτῶν οὐδεὶς ἂν λειφθεῖη. 3. ταῦτα ἐννοού-
 μενοι, καὶ ἀθύμως ἔχοντες, ὀλίγοι μὲν αὐτῶν εἰς τὴν
 ἐσπέραν σίτου ἐγεύσαντο, ὀλίγοι δὲ πῦρ ἀνέκασαν,
 ἐπὶ δὲ τὰ ὄπλα πολλοὶ οὐκ ἤλθον ταύτην τὴν νύκτα,
 ἀνεπαύοντο δὲ, ὅπου ἐτύγχανεν ἕκαστος, οὐ δυνάμε-
 νοι καθεῦδειν ὑπὸ λύπης, καὶ πόθου πατρίδων, γο-
 νέων, γυναικῶν, παιδῶν, οὓς οὐποτε ἐνόμιζον ἔτι
 ὄψεσθαι. Οὕτω μὲν διακείμενοι πάντες ἀνεπαύοντο.

4. Ἦν δὲ τις ἐν τῇ στρατιᾷ Ξενοφῶν Ἀθηναῖος,
 ὃς οὔτε στρατηγός, οὔτε λοχαγός, οὔτε στρατιώτης
 ὢν συνηκολούθει, ἀλλὰ Πρόξενος αὐτὸν μετεπέμψατο
 οἰκοθεῖν, ξένος ὢν ἀρχαῖος· ὑπισχνεῖτο δὲ αὐτῷ, εἰ
 ἔλθοι, φίλον Κύρῳ ποιήσειν· ὃν αὐτός ἔφη κρεῖττω
 ἑαυτῷ νομίζειν τῆς πατρίδος. 5. Ὁ μέντοι Ξενοφῶν,
 ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν, ἀνακοινοῦται Σωκράτει τῷ
 Ἀθηναίῳ περὶ τῆς πορείας. Καὶ ὁ Σωκράτης, ὑπο-
 πτεύσας, μὴ τι πρὸς τῆς πόλεως οἱ ὑπαίτιον εἶη Κύ-
 ρῳ φίλον γενέσθαι, (ὅτι ἐδόκει ὁ Κῦρος προθύμως
 τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπὶ τὰς Ἀθήνας συμπολεμῆσαι)
 συμβουλεύει τῷ Ξενοφῶντι, ἔλθόντι εἰς Δελφοὺς ἀνα-
 κοινοῦσαι τῷ θεῷ περὶ τῆς πορείας. 6. Ἐλθὼν δὲ ὁ Ξε-
 νοφῶν ἐπήρητο τὸν Ἀπόλλω, τίνι ἂν θεῶν θύων καὶ
 εὐχόμενος κάλλιστ' ἂν καὶ ἄριστα ἔλθοι τὴν ὁδόν, ἣν
 ἐπινοεῖ, καὶ καλῶς πράξας σωθεῖη. Καὶ ἀνείλεν αὐ-
 τῷ ὁ Ἀπόλλων θεοῖς οἷς ἔδει θύειν. 7. Ἐπεὶ δὲ πάλιν
 ἤλθε, λέγει τὴν μαντείαν τῷ Σωκράτει. Ὁ δ'
 ἀκούσας ἠτιάτο αὐτόν, ὅτι οὐ τοῦτο πρότερον ἠρώτα,
 πότε-

πότερον λώϊον αὐτῶ εἴη πορευέσθαι, ἢ μένειν, ἀλλ' αὐτὸς κρίνας, ἰτέον εἶναι, τοῦτο ἐπυνθάνετο, ὅπως ἂν κάλλιστα πορευθεῖη. Ἐπεὶ μέντοι οὕτως ἦρον, ταυτ', ἔφη, χρὴ ποιεῖν, ὅσα ὁ θεὸς ἐκέλευσεν. 8. Ὁ μὲν δὴ Ξενοφῶν, οὕτω θυσάμενος, οἷς ἀνείλεν ὁ θεός, ἐξέπλει, καὶ καταλαμβάνει ἐν Σάρδεσι Προξένου καὶ Κῦρον, μέλλοντας ἤδη ὁρμαῖν τὴν ἄνω ὁδόν· καὶ συνεστάθη Κύρω. 9. Προθυμουμένου δὲ τοῦ Προξένου καὶ ὁ Κῦρος συμπροϋθυμεῖτο μείναι αὐτόν· εἶπε δὲ, ὅτι, ἐπειδὴν τάχιστα ἢ στρατεία λήξῃ, εὐθύς ἀποπέμψει αὐτόν. Ἐλέγετο δὲ ὁ στόλος εἶναι εἰς Πεισίδας.

10. Ἐστρατεύετο μὲν δὴ, οὕτως ἐξαπατηθεῖς, οὐχ ὑπὸ τοῦ Προξένου (οὐ γὰρ ἤδει τὴν ἐπὶ βασιλέα ὁρμὴν οὐδ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων, πλὴν Κλεάρχου) ἐπεὶ μέντοι εἰς Κιλικίαν ἦλθον, σαφὲς πᾶσιν ἤδη ἐδόκει εἶναι, ὅτι ὁ στόλος εἴη ἐπὶ βασιλέα. Φοβούμενοι δὲ τὴν ὁδὸν καὶ ἄκουτες ὅμως οἱ πολλοὶ δι' αἰσχύνην καὶ ἀλλήλων καὶ Κύρου συνηκολούθησαν· ὧν εἰς καὶ Ξενοφῶν ἦν. 11. Ἐπεὶ δ' ἀπορία ἦν, ἐλυπεῖτο μὲν σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ οὐκ ἐδύνατο καθεῦδειν· μικρὸν δὲ ὕπνου λαχὼν, εἶδεν ὄναρ. Ἐδοξεν αὐτῶ, βροντῆς γενομένης, σκηπτὸς πεσεῖν εἰς τὴν πατροφᾶν οἰκίαν, καὶ ἐκ τούτου λάμπεσθαι πᾶσαν. 12. Περίφοβος δ' εὐθύς ἀνηγέρθη, καὶ τὸ ὄναρ πῆ μὲν ἔκρινεν ἀγαθόν (ὅτι, ἐν πόνοις ὧν καὶ κινδύνοις, φῶς μέγα ἐκ Διὸς ἰδεῖν ἔδοξε) (πῆ δὲ καὶ φοβεῖτο, (ὅτι ἀπὸ Διὸς μὲν βασιλέως τὸ ὄναρ ἐδόκει αὐτῶ εἶναι, κύκλω δ' ἐδόκει λάμπεσθαι τὸ πῦρ) μὴ οὐ δύναίτο ἐκ τῆς χώρας ἐξελθεῖν τῆς βασιλείας, ἀλλ' εἴργοιτο πάντοθεν ὑπὸ τινῶν ἀποριῶν.

13. Ὅποιόν τι μὲν δὴ ἔστι τὸ τοιοῦτον ὄναρ ἰδεῖν, ἔξεστι σκοπεῖν ἐκ τῶν συμβάντων μετὰ τὸ ὄναρ. Γίνεται γὰρ τάδε εὐθύς. Ἐπειδὴ ἀνηγέρθη, πρῶτον μὲν ἔννοια αὐτῶ ἐμπίπτει· Τί κατάκειμαι; ἢ δὲ νυξ προβαίνει· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ εἰκὸς τοὺς πολεμίους ἤξειν. Εἰ δὲ γενησόμεθα ἐπὶ βασιλεῖ, τί ἐμποδῶν, μὴ οὐχί

πάντα μὲν τὰ χαλεπώτατα ἐπιδόντας, πάντα δὲ τὰ δεινότερα παθόντας, ὑβριζομένους ἀποθανεῖν; 14. Ὅπως δὲ ἀμυνόμεθα, οὐδεὶς παρασκευάζεται οὐδ' ἐπιμελεῖται, ἀλλὰ κατακείμεθα, ὥσπερ ἔξδὸν ἡσυχίαν ἄγειν. Ἐγὼ οὖν τὸν ἐκ ποίας πόλεως στρατηγὸν προσδοκῶ ταῦτα πράξειν; ποίαν δ' ἡλικίαν ἐμαυτῷ ἐλθεῖν ἀναμένω; οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔτι πρεσβύτερος ἔσομαι, ἐὰν τήμερον προδῶ ἐμαυτὸν τοῖς πολεμίοις. 15. Ἐκ τούτου ἀνίσταται, καὶ συγκαλεῖ τοὺς Προξένου πρῶτου λοχαγούς. Ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, ἔλεξεν· Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες λοχαγοί, οὔτε καθεύδειν δύναμαι, (ὥσπερ, οἶμαι, οὐδ' ὑμεῖς) οὔτε κατακείσθαι ἔτι, ὄρῳν, ἐν οἷοις ἔσμεν. 16. Οἱ μὲν γὰρ δὴ πολέμιοι δῆλον ὅτι οὐ πρότερον πρὸς ἡμᾶς τὸν πόλεμον ἐξέφηναν, πρὶν ἐνόμισαν, τὰ ἑαυτῶν καλῶς παρεσκευάσθαι· ἡμῶν δ' οὐδεὶς οὐδὲν ἀντεπιμελεῖται, ὅπως ὡς κάλλιστα ἀγωνιούμεθα. 17. Καὶ μὴν εἰ ὑψησόμεθα καὶ ἐπὶ βασιλεῖ γενησόμεθα, τί οἰόμεθα πείσεσθαι; ὅς καὶ τοῦ ὁμομητρίου καὶ ὁμοπατρῖου ἀδελφοῦ καὶ τεθνηκότος ἤδη ἀποτεμῶν τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα ἀνεσταύρωσεν· ἡμᾶς δὲ, οἷς κηδεμῶν μὲν οὐδεὶς πάρεστιν, ἐστρατεύσαμεν δ' ἐπ' αὐτὸν, ὡς δοῦλον ἀντὶ βασιλείας ποιήσοντες καὶ ἀποκτενοῦντες, εἰ δυναίμεθα, τί ἂν οἰόμεθα παθεῖν; 18. Ἄρ' οὐκ ἂν ἐπὶ πᾶν ἔλθοι, ὡς, ἡμᾶς τὰ ἔσχατα αἰκισάμενος, πᾶσιν ἀνθρώποις φόβον παράσχη τοῦ στρατεῦσαι ποτε ἐφ' ἑαυτόν; Ἄλλ' ὅπως τοι μὴ ἐπ' ἐκείνῳ γενησόμεθα, πάντα ποιητέον. 19. Ἐγὼ μὲν οὖν, ἔστε μὲν αἱ σπονδαὶ ἦσαν, οὐποτε ἐπανόμην ἡμᾶς μὲν οἰκτείρων, βασιλέα δὲ καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ μακαρίζων, διαθεώμενος αὐτῶν ὄσσην μὲν χώραν καὶ οἶαν ἔχοιεν, ὡς δὲ ἄφθονα τὰ ἐπιτήδεια, ὅσους δὲ θεράποντας, ὅσα δὲ κτήνη, χρυσὸν δὲ, ἔσθητα δέ· 20. τὰ δ' αὐτῶν στρατιωτῶν ὅποτε ἐνθυμοίμην, ὅτι τῶν μὲν ἀγαθῶν πάντων οὐδενὸς ἡμῖν μετεῖη, εἰ μὴ πριαίμεθα, ὅτου δὲ ὠνησόμεθα, ἥδειν ἔτι ὀλίγους ἔχοντας, ἄλλως δὲ πως πορίζεσθαι τὰ ἐπιτήδεια, ἢ ὠνούμενους, ὄρκους ἤδη κατέχοντας ἡμᾶς· ταῦτ' οὖν λογιζόμενος, ἐνίοτε τὰς σπονδὰς μᾶλλον ἐφοβούμην, ἢ νῦν τὸν πόλε-

μον. 21. Ἐπεὶ μέντοι ἐκείνοι ἔλυσαν τὰς σπονδάς, λελύσθαι μοι δοκεῖ καὶ ἡ ἐκείνων ὕβρις, καὶ ἡ ἡμετέρα ὑποψία. Ἐν μέσῳ γὰρ ἤδη κεῖται ταῦτα τὰ ἀγαθὰ, ἄθλα, ὁπότεροι ἂν ἡμῶν ἄνδρες ἀμείνονες ὦσιν ἀγωνοθέται δ' οἱ θεοὶ εἰσιν, οἱ σὺν ἡμῖν, ὡς τὸ εἰκὸς, ἔσονται. 22. Οὗτοι μὲν γὰρ αὐτοὺς ἐπιωροκλήμασι, ἡμεῖς δὲ, πολλὰ ὀρώντες ἀγαθὰ, στεφθῶς αὐτῶν ἀπειχόμεθα, διὰ τοὺς τῶν θεῶν ὄρκους ὥστε ἐξεῖναι μοι δοκεῖ, ἵεναι ἐπὶ τὸν ἀγῶνα πολὺ σὺν φρονήματι μείζονι, ἢ τούτοις. 23. Ἐτι δὲ ἔχομεν σώματα ἱκανώτερα τούτων καὶ ψύχη καὶ θάλαπῃ καὶ πόνοισι φέρειν ἔχομεν δὲ καὶ ψυχὰς σὺν τοῖς θεοῖς ἀμείνονας· οἱ δὲ ἄνδρες καὶ τρωτοὶ καὶ θνητοὶ μᾶλλον ἡμῶν, ἢν οἱ θεοὶ, ὥσπερ τοπρόσθεν, νίκην ἡμῖν διδώσιν. 24. Ἄλλ' ἕως γὰρ καὶ ἄλλοι ταῦτα ἐνθυμοῦνται. Πρὸς τῶν θεῶν, μὴ ἀναμένωμεν, ἄλλους ἐφ' ἡμᾶς ἐλθεῖν, παρακαλοῦντας ἐπὶ τὰ κάλλιστα ἔργα, ἀλλ' ἡμεῖς ἄρξωμεν τοῦ ἐξορμῆσαι καὶ τοὺς ἄλλους ἐπὶ τὴν ἀρετὴν. Φάνητε τῶν λοχαγῶν ἄριστοι, καὶ τῶν στρατηγῶν ἀξιοστρατηγότεροι. 25. Κἀγὼ δὲ, εἰ μὲν ὑμεῖς ἐθέλετε ἐξορμᾶν ἐπὶ ταῦτα, ἔπεσθαι ὑμῖν βούλομαι, εἰ δὲ ὑμεῖς τάτιτέ με ἡγείσθαι, οὐδὲν προφασίζομαι τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ καὶ ἀκμάζειν ἡγοῦμαι, ἐρύκειν ἀπ' ἐμαντοῦ τὰ κακά.

26. Ὁ μὲν ταῦτα ἔλεξεν, οἱ δὲ λοχαγοὶ, ἀκούσαντες ταῦτα, ἡγείσθαι ἐκέλευον ἅπαντες. Πλὴν Ἀπολλωνίδης τις ἦν, βιωτιάζων τῇ φωνῇ· οὗτος δ' εἶπεν, ὅτι φλυαροίη, ὅστις λέγοι, ἄλλως πως σωτηρίας ἀντιχεῖν, ἢ βασιλέα πείσας, εἰ δύναιτο· καὶ ἅμα ἤροχτο λέγειν τὰς ἀπορίας. 27. Ὁ μὲντοι Ξενοφῶν, μεταξὺ ὑπολαβῶν, ἔλεξεν ὧδε· ὦ θαυμασιώτατε ἄνθρωπε, σύ γε οὐδ' ὀρώων γιγνώσκεις, οὐδ' ἀκούων μέμνησαι. Ἐν ταύτῳ γε μέντοι ἤσθαι τούτοις, ὅτε βασιλεὺς, ἐπεὶ Κῦρος ἀπέθανε, μέγα φρονήσας ἐπὶ τούτῳ, πέμπων ἐκέλευε παραδιδόναι τὰ ὄπλα. 28. Ἐπειδὴ δὲ ἡμεῖς οὐ παραδόντες, ἀλλ' ἐξωπλισμένοι ἐλθόντες παρεσκευήσαμεν αὐτῷ, τί οὐκ ἐποίησε πρόσβεις πέμπων, καὶ σπονδάς αἰτῶν, καὶ παρέχων τὰ ἐπιτήδεια, ἔστε σπον-

δῶν ἔτυχεν; 29. Ἐπεὶ δ' αὖ στρατηγοὶ καὶ λοχαγοί, ὡσπερ δὴ καὶ σὺ κελεύεις, εἰς λόγους αὐτοῖς ἄνευ ὀπλων ἦλθον, πιστεύσαντες ταῖς σπονδαῖς, οὐ νῦν ἐκεῖνοι παιόμενοι, κεντούμενοι, ὑβριζόμενοι, οὐδ' ἀποθανεῖν οἱ τλήμονες δύνανται; καὶ μάλ', οἶμαι, ἐρωῶντες τούτου. "Α σὺ πάντα εἰδὼς, τοὺς μὲν ἀμύνεσθαι κελεύοντας φλυαρεῖν φῆς, πείθειν δὲ πάλιν κελεύεις ἰόντας; 30. Ἐμοὶ δὲ, ὦ ἄνδρες, δοκεῖ, τὸν ἄνθρωπον τούτον μήτε προσίεσθαι εἰς ταῦτό ἡμῖν αὐτοῖς, ἀφελομένους τε τὴν λοχαγίαν, σκευὴ ἀναθέντας, ὡς τοιοῦτος χρῆσθαι. Οὗτος γὰρ καὶ τὴν πατρίδα καταισχύρει, καὶ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, ὅτι, "Ἐλλην ὦν; τοιοῦτός ἐστιν.

31. Ἐντεῦθεν ὑπολαβὼν Ἀγασίας Στυμφάλιος, εἶπεν Ἀλλὰ τούτω γε οὔτε τῆς Βοιωτίας προσήκει οὐδὲν, οὔτε τῆς Ἑλλάδος παντάπασιν ἐπεὶ ἐγὼ αὐτὸν εἶδον, ὡσπερ Λυδὸν, ἀμφοτέρω τὰ ὄντα τετροπυημένον. Καὶ εἶχεν οὕτως. 32. Τοῦτον μὲν οὖν ἀπήλασαν οἱ δ' ἄλλοι, παρὰ τὰς τάξεις ἰόντες, ὅπου μὲν στρατηγὸς σῶος εἶη, τὸν στρατηγὸν παρεκάλουν ὀπόθεν δὲ οἴχοιτο, τὸν ὑποστρατηγὸν ὅπου δὲ λοχαγὸς σῶος εἶη, τὸν λοχαγόν. 33. Ἐπεὶ δὲ πάντες συνῆλθον, εἰς τὸ πρόσθεν τῶν ὀπλων ἐκαθέζοντο· καὶ ἐγένοντο οἱ συνελθόντες στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ ἀμφὶ τοὺς ἑκατόν. Ὅτε δὲ ταῦτα ἦν, σχεδὸν ἦσαν μέσαι νύκτες. 34. Ἐνταῦθα Ἰερώνυμος Ἡλείος, πρεσβύτατος ὦν τῶν Προξένου λοχαγῶν, ἤρχετο λέγειν ὧδε. Ἡμῖν, ὦ ἄνδρες στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ, ὁρῶσι τὰ παρόντα ἔδοξε καὶ αὐτοῖς συνελθεῖν, καὶ ὑμᾶς παρακαλέσαι, ὅπως βουλευσάμεθα, εἴ τι δυναίμεθα, ἀγαθόν. Λέξον δ', ἔφη, καὶ σὺ, ὦ Ξενοφῶν, ἅπερ καὶ πρὸς ἡμᾶς.

35. Ἐκ τούτου λέγει τάδε Ξενοφῶν Ἀλλὰ ταῦτα μὲν δὴ πάντες ἐπιστάμεθα, ὅτι βασιλεὺς καὶ Τισσαφέρους, οὓς μὲν ἐδυνήθησαν, συνειλήφασιν ἡμῶν τοῖς δ' ἄλλοις δῆλον ὅτι ἐπιβουλεύουσιν, ὡς, ἦν δύνωνται, ἀπολέσωσιν. Ἡμῖν δ' ἐγῶμαι πάντα ποιητέα, ὡς μήποτ' ἐπὶ τοῖς βαρβάροις γενώμεθα, ἀλλὰ μᾶλλον,

ἦν δυνώμεθα, ἐκείνοι ἐφ' ἡμῖν. 36. Εὖ τοίνυν ἐπίστασθε, ὅτι ὑμεῖς, τοσοῦτοι ὄντες, ὅσοι νῦν συνελήλυθατε, μέγιστον ἔχετε καιρὸν. Οἱ γὰρ στρατιῶται οὗτοι πάντες πρὸς ὑμᾶς ἀποβλέπουσι· κἄν μὲν ὑμᾶς ὀρθῶσιν ἀθυμοῦντας, πάντες κακοὶ ἔσονται· ἦν δὲ ὑμεῖς αὐτοὶ τε παρασκευαζόμενοι φανεροὶ ἦτε ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ τοὺς ἄλλους παρακαλῆτε, εὖ ἴστε, ὅτι ἔψονται ὑμῖν, καὶ πειράσονται μιμῆσθαι. 37. Ἴσως δέ τοι καὶ δίκαιόν ἐστιν ὑμᾶς διαφέρειν τι τούτων. ἤμεῖς γὰρ ἐστὲ στρατηγοὶ, ὑμεῖς ταξίαρχοι καὶ λοχαγοὶ· καὶ ὅτε εἰρήνη ἦν, ὑμεῖς καὶ χρήμασι καὶ τιμαῖς τούτων ἐπλεονεκτεῖτε· καὶ νῦν τοίνυν, ἐπεὶ πόλεμὸς ἐστίν, ἀξιοῦν δεῖ ὑμᾶς αὐτοὺς ἀμείνους τε τοῦ πλήθους εἶναι, καὶ προβουλεύειν τούτων καὶ προπονεῖν, ἦν που δέη. 38. Καὶ νῦν πρῶτον μὲν οἶμαι ἂν ὑμᾶς μέγα ὀνῆσαι τὸ στρατεύμα, εἰ ἐπιμεληθεῖτε, ὅπως ἀντὶ τῶν ἀπολωλότων ὡς τάχιστα στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ κατασταθῶσιν. Ἄνευ γὰρ ἀρχόντων οὐδὲν ἂν οὔτε καλόν, οὔτε ἀγαθὸν γένοιτο, ὡς μὲν συνελόντι εἰπεῖν, οὐδαμοῦ· ἐν δὲ δὴ τοῖς πολεμικοῖς, παντάπασιν. Ἡ μὲν γὰρ εὐταξία σώζειν δοκεῖ, ἡ δὲ ἀταξία πολλοὺς ἤδη ἀπολάλεκεν. 39. Ἐπειδὴν δὲ καταστήσασθε τοὺς ἀρχοντας, ὅσους δεῖ, ἦν καὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας συλλέγητε καὶ παραθαρόννητε, οἶμαι, ὑμᾶς πάννυ ἂν ἐν καιρῷ ποιῆσαι. 40. Νῦν μὲν γὰρ ἴσως καὶ ὑμεῖς αἰσθάνεσθε, ὡς ἀθύμως μὲν ἦλθον ἐπὶ τὰ ὅπλα, ἀθύμως δὲ πρὸς τὰς φυλακάς· ὥστε, οὕτω γε ἐχόντων, οὐκ οἶδα, ὅ τι ἂν τις χρήσαιτο αὐτοῖς, εἴτε νυκτὸς δέοι τι, εἴτε καὶ ἡμέρας. 41. Ἦν δέ τις αὐτῶν τρέψῃ τὰς γνώμας, ὡς μὴ τοῦτο μόνον ἐννοῶνται, τί πείσονται, ἀλλὰ καὶ τί ποιήσουσι, πολὺ εὐθυμότεροι ἔσονται. 42. Ἐπίστασθε γὰρ δήπου, ὅτι οὔτε πλήθὸς ἐστίν οὔτε ἰσχὺς ἢ ἐν τῷ πολέμῳ τὰς νίκας ποιοῦσα· ἀλλ' ὁπότεροι ἂν σὺν τοῖς θεοῖς ταῖς ψυχαῖς ἐρόωμενέστεροι ἴωσιν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, τούτους ὡς ἐπιτοπολὺ οἱ ἐναντίοι οὐ δέχονται. 43. Ἐντεθύμημα δ' ἔγωγε, ὦ ἄνδρες, καὶ τοῦτο, ὅτι, ὁπόσοι μὲν μαστεύουσι ζῆν ἐκ παντὸς τρόπου ἐν τοῖς πολεμικοῖς,

οὔτοι κακῶς τε καὶ αἰσχροῶς ὡς ἐπιτοπολὸν ἀποθνήσκουσιν· ὅποσοι δὲ τὸν μὲν θάνατον ἐγνώκασι πᾶσι κοινὸν εἶναι καὶ ἀναγκαῖον ἀνθρώποις, περὶ δὲ τοῦ καλῶς ἀποθνήσκειν ἀγωνίζονται, τούτους ὀρθῶ μᾶλλον πῶς εἰς τὸ γῆρας ἀφικνουμένους, καὶ, ἕως ἂν ζῶσιν, εὐδαιμονέστερον διάγοντας. 44. Ἄ καὶ ἡμᾶς δεῖ νῦν καταμαθόντας (ἐν τοιούτῳ γὰρ καιρῷ ἐσμὲν) αὐτούς τε ἀγαθούς ἀνδρας εἶναι, καὶ τοὺς ἄλλους παρακαλεῖν. Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν, ἐπαύσατο.

45. Μετὰ τοῦτον δ' εἶπε Χειρίσοφος· Ἄλλὰ πρόσθεν μὲν, ὧ Ἕενοφῶν, τοσοῦτον μόνον σε ἐγίνωσκον, ὅσον ἤκουον Ἀθηναίων εἶναι· νῦν δὲ καὶ ἐπαινώ σε, ἐφ' οἷς λέγεις τε καὶ πράττεεις, καὶ βουλοίμην ἂν, ὅτι πλείστους εἶναι τοιούτους· κοινὸν γὰρ ἂν εἶη τὸ ἀγαθόν. 46. Καὶ νῦν, ἔφη, μὴ μέλλωμεν, ὧ ἄνδρες, ἀλλ' ἀπελθόντες ἤδη αἰρεῖσθε οἱ δεόμενοι ἄρχοντας, καὶ ἐλόμενοι ἤκατε εἰς τὸ μέσον τοῦ στρατοπέδου, καὶ τοὺς αἰρεθέντας ἄγετε· ἔπειτα ἐκεῖ συγκαλοῦμεν τοὺς ἄλλους στρατιώτας· παρέστω δ' ἡμῖν, ἔφη, καὶ Τολμίδης ὁ κήρυξ. 47. Καὶ ἅμα ταῦτα εἰπὼν ἀνέστη, ὡς μὴ μέλλοιτο, ἀλλὰ περαίνοιτο τὰ δέοντα. Ἐκ τούτου ἠρέθησαν ἄρχοντες, ἀντὶ μὲν Κλεάρχου Τιμασίῳν Δαρδανεύς, ἀντὶ δὲ Σωκράτους Ξανθικλῆς Ἀχαιὸς, ἀντὶ δὲ Ἀγίου Ἀρκάδος Κλεάνωρ Ὀρχομένιος, ἀντὶ δὲ Μένωνος Φιλήσιος Ἀχαιὸς, ἀντὶ δὲ Προξένου Ξενοφῶν Ἀθηναῖος.

Caput II.

Concione militum advocata, Chirisophus et Cleanor breviter, multis autem verbis Xenophon eos hortatur, monstrat rationem agminis ducendi et singulis agminis partibus duces assignat.

1. Ἐπεὶ δὲ ἤρηντο, ἡμέρα τε σχεδὸν ὑπέφαινε, καὶ εἰς τὸ μέσον ἦγον οἱ ἄρχοντες, ἔδοξεν αὐτοῖς, προφύλακας καταστήσαντας, συγκαλεῖν τοὺς στρατιώτας,

Ἐπεὶ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι στρατιῶται συνήλθον, ἀνέστη
 πρῶτον μὲν Χειρίσοφος ὁ Λακεδαιμόνιος, καὶ ἔλεξεν
 ὧδε· 2. Ὡς ἄνδρες στρατιῶται, χαλεπὰ μὲν τὰ παρόν-
 τα, ὅποτε ἀνδρῶν στρατηγῶν τοιούτων στερόμεθα καὶ
 λοχαγῶν καὶ στρατιωτῶν· πρὸς δ' ἔτι καὶ οἱ ἀμφὶ Ἀρι-
 ατον, οἱ πρόσθεν σύμμαχοι ὄντες, προδεδώκασιν ἡμᾶς.
 3. Ὅμως δὲ δεῖ ἐκ τῶν παρόντων ἄνδρας ἀγαθοὺς τε
 ἔλθειν, καὶ μὴ ὑφίεσθαι, ἀλλὰ πειραῖσθαι, ὅπως, ἦν
 μὲν δυνάμεθα, καλῶς νικῶντες σωζόμεθα· εἰ δὲ μὴ,
 ἀλλὰ καλῶς γε ἀποθνήσκωμεν, ὑποχείριοι δὲ μήποτε
 γενώμεθα ζῶντες τοῖς πολεμίοις. Οἶμαι γὰρ ἂν ἡμᾶς
 τοιαῦτα παθεῖν, οἷα τοὺς ἐχθροὺς οἱ θεοὶ ποιήσειαν.

4. Ἐπὶ τούτῳ Κλεάνωρ Ὀρχομένιος ἀνέστη, καὶ
 ἔλεξεν ὧδε· Ἄλλ' ὁρᾶτε μὲν, ὦ ἄνδρες, τὴν βασιλείας
 ἐπιτοκίαν καὶ ἀσέβειαν· ὁρᾶτε δὲ τὴν Τισσαφέρου
 ἀπιστίαν, ὅστις, λέγων, ὡς γείτων τε εἶη τῆς Ἑλλά-
 δος, καὶ περὶ πλείστου ἂν ποιήσαιτο σῶσαι ἡμᾶς, καὶ
 ἐπὶ τούτοις αὐτὸς ὁμόσας ἡμῖν, αὐτὸς δεξιὰς δοὺς,
 αὐτὸς ἑξαπατήσας, συνέλαβε τοὺς στρατηγούς, καὶ οὐ-
 δὲ Δία Ξένιον ἠδέσθη, ἀλλὰ, Κλεάρχῳ καὶ ὁμοτρό-
 πεξος γενόμενος, αὐτοῖς τούτοις ἑξαπατήσας τοὺς ἄν-
 δρας ἀπολώλεκεν. 5. Ἀριαιὸς δὲ, ὃν ἡμεῖς ἠθέλομεν
 βασιλέα καθιστάναι, καὶ ἐδώκαμεν καὶ ἐλάβομεν πιστὰ
 μὴ προδώσειν ἀλλήλους, καὶ οὗτος, οὔτε τοὺς θεοὺς
 δείσας, οὔτε Κύρον τὸν τεθνηκότα αἰδεσθεῖς, τιμώ-
 μενος μάλιστα ὑπὸ Κύρου ζῶντος, νῦν πρὸς τοὺς ἐκεί-
 νου ἐχθίστους ἀποστάς, ἡμᾶς τοὺς Κύρου φίλους κα-
 κῶς ποιεῖν πειρᾶται. 6. Ἄλλὰ τούτους μὲν οἱ θεοὶ
 ἀποτίσαιντο· ἡμᾶς δὲ δεῖ, ταῦτα ὁρῶντας, μήποτε ἑξα-
 πατηθῆναι ἔτι ὑπὸ τούτων, ἀλλὰ μαχομένους, ὡς ἂν
 δυνάμεθα κράτιστα, τοῦτο, ὅ τι ἂν δοκῇ τοῖς θεοῖς,
 πάσχειν.

7. Ἐκ τοῦτου Ξενοφῶν ἀνίσταται, ἐσταλμένος
 εἰς πόλεμον ὡς ἐδύνατο κάλλιστα νομίζων, εἴτε νίκην
 δίδοιεν οἱ θεοὶ, τὸν κάλλιστον κόσμον τῶ νικῆν πρό-
 πειν· εἴτε τελευτᾶν δέοι, ὀρθῶς ἔχειν, τῶν καλλίστων
 ἑαυτὸν ἀξιόσαντα, ἐν τούτοις τῆς τελευτῆς τυγχάνειν·

τοῦ δὲ λόγου ἤρχετο ᾧδε· 8. Τὴν μὲν τῶν βαβάρων ἐπιτοκίαν τε καὶ ἀπιστίαν λέγει Κλεάνωρ, ἐπίστασθε δὲ, οἶμαι, καὶ ὑμεῖς. Εἰ μὲν οὖν βουλευόμεθα πάλιν αὐτοῖς διὰ φιλίας ἰέναι, ἀνάγκη ἡμᾶς πολλὴν ἀθυμίαν ἔχειν, ὀρῶντας τοὺς στρατηγούς, οἳ διὰ πίστεως αὐτοῖς ἑαυτοὺς ἐνεχείρισαν, οἷα πεπόνθασιν· εἰ μὲντοι διανοούμεθα σὺν τοῖς ὅπλοις, ᾧν τε πεποιήκασι, δίκην ἐπιθεῖναι αὐτοῖς, καὶ τὸ λοιπὸν διὰ παντός πολέμου αὐτοῖς ἰέναι, σὺν τοῖς θεοῖς πολλὰ ἡμῖν καὶ καλὰ ἐλπίδες εἰσὶ σωτηρίας. 9. Τοῦτο δὲ λέγοντος αὐτοῦ, πτάρννται τις· ἀκούσαντες δὲ οἱ στρατιῶται, πάντες μιᾷ ὁρμῇ προσεκύνησαν τὸν θεόν· καὶ Ξενοφῶν εἶπε· Δοκεῖ μοι, ὦ ἄνδρες, ἐπεὶ περὶ σωτηρίας ἡμῶν λεγόντων οἰωνὸς τοῦ Διὸς τοῦ Σωτῆρος ἐφάνη, εὐξασθαι τῷ θεῷ τούτῳ θύσειν σωτήρια, ὅπου ἂν πρῶτον εἰς φιλίαν χώραν ἀφικώμεθα· συνεπεύξασθαι δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς θύσειν κατὰ δύναμιν. Καὶ ὅτῳ δοκεῖ ταῦτ', ἔφη, ἀνατεινάτω τὴν χεῖρα. Καὶ ἀνέτειναν ἅπαντες. Ἐκ τούτου εὐξάντο καὶ ἐπαιάνισαν. Ἐπεὶ δὲ τὰ τῶν θεῶν καλῶς εἶχεν, ἤρχετο πάλιν ᾧδε·

10. Ἐτόγγανον λέγων, ὅτι πολλὰ καὶ καλὰ ἐλπίδες ἡμῖν εἰεν σωτηρίας. Πρῶτον μὲν γὰρ ἡμεῖς μὲν ἐμπεδοῦμεν τοὺς τῶν θεῶν ὄρκους, οἳ δὲ πολέμιοι ἐπιτοκήκασι τε, καὶ τὰς σπονδὰς καὶ τοὺς ὄρκους λελύκασιν. Οὕτω δ' ἐχόντων, εἰκὸς, τοῖς μὲν πολεμίοις ἐναντίους εἶναι τοὺς θεοὺς, ἡμῖν δὲ συμμάχους, οἵπερ ἱκανοὶ εἰσι, καὶ τοὺς μεγάλους ταχὺ μικροὺς ποιεῖν, καὶ τοὺς μικροὺς, κἂν ἐν δεινοῖς ᾧσι, σώζειν εὐπετῶς, ὅταν βούλωνται. 11. Ἐπειτα δὲ, (ἀναμνήσω γὰρ ὑμᾶς καὶ τοὺς τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων κινδύνους· ἴν' εἰδῆτε, ὡς ἀγαθοῖς τε ὑμῖν προσήκει εἶναι, σώζονται τε σὺν τοῖς θεοῖς καὶ ἐκ πάντων δεινῶν οἱ ἀγαθοί,) ἐλθόντων μὲν γὰρ Περσῶν καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς παμπληθεῖ στόλῳ, ὡς ἀφανιούντων τὰς Ἀθήνας, ὑποστήναι αὐτοῖς Ἀθηναῖοι τολμήσαντες, ἐνίκησαν αὐτούς. 12. Καὶ εὐξάμενοι τῇ Ἀρτεμίδι, ὀπόσους ἂν κατακάνοιεν τῶν πολεμίων, τοσαύτας χιμαῖρας καταθύ-

σειν τῇ θεῷ, ἐπει οὐκ εἶχον ἱκανὰς εὐρεῖν, ἔδοξεν αὐ-
 τοῖς, κατ' ἐνιαυτὸν πεντακοσίας θύειν· καὶ ἔτι καὶ νῦν
 ἀποθύουσιν. 13. Ἐπειτα ὅτε Ξέρξης ὕστερον ἀγείρας
 τὴν ἀναρίθμητον στρατιὰν ἦλθεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα,
 καὶ τότε ἐνίκων οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι τοὺς τούτων
 προγόνους, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. Ὡν
 ἔστι μὲν τεκμήρια ὄραν τὰ τρόπαια, μέγιστον δὲ μαρ-
 τύριον ἡ ἐλευθερία τῶν πόλεων, ἐν αἷς ὑμεῖς ἐγένε-
 σθε καὶ ἐτράφητε· οὐδένα γὰρ ἄνθρωπον δεσπότην,
 ἀλλὰ τοὺς θεοὺς προσκυνεῖτε. Τοιούτων μὲν ἔστε προ-
 γόνων. 14. Οὐ μὲν δὴ τοῦτό γε ἔρω, ὡς ὑμεῖς κατα-
 σχύετε αὐτούς· ἀλλ' οὐπω πολλὰὶ ἡμέραι, ἀφ' οὗ ἄν-
 τιταξάμενοι τούτοις τοῖς ἐκείνων ἐγκόνοις, πολλαπλα-
 σίους ὑμῶν αὐτῶν ἐνικᾶτε σὺν τοῖς θεοῖς. 15. Καὶ
 τότε μὲν δὴ περὶ τῆς Κύρου βασιλείας ἄνδρες ἦτε ἀγα-
 θοί· νῦν δ', ὅποτε περὶ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὁ ἀγὼν
 ἔστι, πολὺ δῆπου ὑμᾶς προσήκει καὶ ἀμείνουας καὶ
 προθυμότερους εἶναι. 16. Ἀλλὰ μὴν καὶ θαρσάλεω-
 τέρους νῦν πρέπει εἶναι πρὸς τοὺς πολεμίους. Τότε
 μὲν γὰρ ἄπειροι ὄντες αὐτῶν, τό τε πλῆθος ἄμετρον
 ὄρωντες, ὅμως ἐτολμήσατε σὺν τῷ πατρίῳ φρονήματι
 ἰέναι εἰς αὐτούς· νῦν δ', ὅποτε καὶ πείρασαν ἤδη ἔχετε
 αὐτῶν, ὅτι θέλουσι καὶ πολλαπλάσιοι ὄντες μὴ δέχε-
 σθαι ὑμᾶς, τί ὑμῖν ἔτι προσήκει τούτους φοβεῖσθαι;
 17. Μηδὲ μέντοι τοῦτο μείον δάξητε ἔχειν, εἰ οἱ Κυ-
 ρεῖοι, πρόσθεν σὺν ὑμῖν ταττόμενοι, νῦν ἀφεστήμα-
 σιν· ἔτι γὰρ οὗτοι κακίονές εἰσι τῶν ὑφ' ἡμῶν ἠττη-
 μένων· ἔφευγον οὖν πρὸς ἐκείνους, καταλιπόντες ὑμᾶς.
 Τοὺς δὲ ἐθέλοντας φυγῆς ἄρχειν, πολὺ κρεῖττον σὺν
 τοῖς πολεμίοις ταττομένους, ἢ ἐν τῇ ὑμετέρᾳ τάξει,
 ὄραν. 18. Ἐὶ δέ τις αὖ ὑμῶν ἀθυμεῖ, ὅτι ὑμῖν μὲν
 οὐκ εἰσὶν ἵππεις, τοῖς δὲ πολεμίοις πολλοὶ πάρεσιεν,
 ἐνθυμήθητε, ὅτι οἱ μύριοι ἵππεις οὐδὲν ἄλλο, ἢ μύ-
 ριοι ἄνθρωποι εἰσὶν ὑπὸ μὲν γὰρ ἵππου ἐν μάχῃ οὐ-
 δεις πάποτε οὔτε δηχθεῖς οὔτε λακτισθεῖς ἀπέθανεν·
 οἱ δ' ἄνδρες εἰσὺν οἱ ποιοῦντες, ὅ τι ἂν ἐν ταῖς μά-
 χαις γίγνηται. 19. Οὐκοῦν τῶν γε ἵππέων πολὺ ἡμεῖς
 ἐπ' ἀσφαλεστέρου ὀχήματος ἔσμεν· οἱ μὲν γὰρ ἐφ' ἵπ-

πων κρέμανται, φοβούμενοι οὐχ ἡμᾶς μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ καταπεσεῖν ἡμεῖς δ' ἐπὶ τῆς γῆς βεβηκότες, πολὺ μὲν ἰσχυρότερον παῖσομεν, ἢν τις προσίη, πολὺ δ' ἐτι μᾶλλον, ὅτου ἂν ἐθέλωμεν, τευξόμεθα. Ἐνὶ μόνῳ προέχουσιν ἡμᾶς οἱ ἱππεῖς· φεύγειν αὐτοῖς ἀσφαλέςτερον ἐστίν, ἢ ἡμῖν. 20. Εἰ δὲ δὴ τὰς μὲν μάχας θαρσεῖτε, ὅτι δ' οὐκέτι ἡμῖν Τισσαφέρουης ἠγήσεται, οὐδὲ βασιλεὺς ἀγορὰν παρέξει, τοῦτο ἄχθεσθε, σκέψασθε, πότερον κρεῖττον, Τισσαφέρουην ἠγεμόνα ἔχειν, ὃς ἐπιβουλεύων ἡμῖν φανερός ἐστίν, ἢ οὓς ἂν ἡμεῖς ἀνδρας λαβόντες ἠγεῖσθαι κελεύωμεν· οἱ εἴδονται, ὅτι, ἢν τι περὶ ἡμᾶς ἀμαρτάνωσι, περὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς καὶ τὰ σώματα ἀμαρτάνουσι. 21. Τὰ δ' ἐπιτήδεια πότερον ᾠνεῖσθαι κρεῖττον ἐκ τῆς ἀγορᾶς, ἣς οὗτοι παρεῖχον, μικρὰ μέτρα πολλοῦ ἀργυρίου, μηδὲ τοῦτο ἐτι ἔχοντας, ἢ αὐτοὺς λαμβάνειν, ἢν περ κρατῶμεν, μέτρῳ χρωμένους, ὁπόσῳ ἂν ἕκαστος βούληται. 22. Εἰ δὲ ταῦτα μὲν γινώσκετε, ὅτι οὕτω κρεῖττον, τοὺς δὲ ποταμοὺς ἀπορον νομίζετε εἶναι, καὶ μεγάλως ἠγεῖσθε ἕξαπατηθῆναι διαβάντες, σκέψασθε, εἰ ἄρα τοῦτο καὶ μωρότατον πεποιήκασιν οἱ βάρβαροι. Πάντες μὲν γὰρ οἱ ποταμοὶ, εἰ καὶ πρόσω τῶν πηγῶν ἀποροι ᾧσι, προιοῦσι πρὸς τὰς πηγὰς διαβατοὶ γίνονται, οὐδὲ τὸ γόνυ βρέχοντες. 23. Εἰ δὲ μήθ' οἱ ποταμοὶ διήσουσιν, ἠγεμῶν τε μὴδεῖς φανεῖται, οὐδ' ὥς ἡμῖν γε ἀδυμητέον. Ἐπιστάμεθα γὰρ Μυσοὺς, οὓς οὐκ ἂν ἡμῶν φαίημεν βελτίους εἶναι, οἷ, βασιλέως ἀκοντος, ἐν τῇ βασιλέως χώρᾳ πολλὰς τε καὶ μεγάλας καὶ εὐδαίμονας πόλεις οἰκοῦσιν· ἐπιστάμεθα δὲ Πεισίδας ὡσαύτως· Ἀνκίονας δὲ καὶ αὐτοὶ εἶδομεν, ὅτι, ἐν τοῖς πεδίοις τὰ ἐρυμνὰ καταλαβόντες, τὴν τούτου χώραν καρποῦνται. 24. Καὶ ἡμᾶς δ' ἂν φαίην ἔργω γε χεῖρα μὴπω φανεροὺς εἶναι οἴκαδε ὠρημένους, ἀλλὰ κατὰ σκευάζεσθαι, ὡς αὐτοῦ που οἰκήσοντας. Οἶδα γὰρ, ὅτι καὶ Μυσοῖς βασιλεὺς πολλοὺς μὲν ἠγεμόνας ἂν δοίη, πολλοὺς δ' ἂν ὀμήρους τοῦ ἀδόλως ἐπιπέμψειν· καὶ ὀδοποιήσειέ γ' ἂν αὐτοῖς, καὶ εἰ σὺν τεθρίποισι βούλονται ἀπιέναι. Καὶ ἡμῖν γ' ἂν οἶδ' ὅτι τριζάσμενος ταῦ-

τα ἐποίει, εἰ ἑώρα ἡμᾶς μένειν παρασκευαζομένους. 25. Ἀλλὰ γὰρ δέδοικα, μὴ, ἂν ἅπαξ μάθωμεν ἄργοι ζῆν, καὶ ἐν ἀφθόνοις βιοτεύειν, καὶ Μήδων δὲ καὶ Περσῶν καλαῖς καὶ μεγάλαις γυναιξὶ καὶ παρθένοις ὀμιλεῖν, μὴ, ὥσπερ οἱ λωτοφάγοι, ἐπιλαθώμεθα τῆς οἴκαδε ὁδοῦ.

26. Δοκεῖ οὖν μοι εἰκὸς καὶ δίκαιον εἶναι, πρῶτον εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ πρὸς τοὺς οἰκείους πειρᾶσθαι ἀφικνεῖσθαι, καὶ ἐπιδειξαι τοῖς Ἕλλησιν, ὅτι ἐκόντες πένονται, ἐξὸν αὐτοῖς, τοὺς νῦν οἴκοι ἀκλήρους πολιτεύοντας, ἐνθάδε κομισαμένους, πλουσίους ὄραν. Ἀλλὰ γὰρ, ὦ ἄνδρες, πάντα ταῦτ' ἀγαθὰ δηλονότι, τῶν κρατούντων ἐστί. 27. Τοῦτο δὲ δεῖ λέγειν, πῶς ἂν πορευοίμεθά τε ὡς ἀσφαλέστατα, καὶ, εἰ μάχεσθαι δεῖοι, ὡς κράτιστα μαχοίμεθα. Πρῶτα μὲν τοίνυν, ἔφη, δοκεῖ μοι κατακαῦσαι τὰς ἀμάξας, ἃς ἔχομεν ἵνα μὴ τὰ ζεύγη ἡμῶν στρατηγῆ, ἀλλὰ πορευώμεθα, ὅποι ἂν τῆ στρατιᾷ συμφέρη· ἔπειτα καὶ τὰς σκηναὺς συγκατακαῦσαι· αὗται γὰρ αὐτὸ ὄχλον μὲν παρέχουσιν ἄγειν, συναφελουσί δὲ οὐδὲν οὔτε εἰς τὸ μάχεσθαι, οὔτ' εἰς τὸ τὰ ἐπιτήδεια ἔχειν. 28. Ἐτι δὲ τῶν ἄλλων σκευῶν τὰ περιττὰ ἀπαλλάξωμεν, πλὴν ὅσα πολέμου ἕνεκεν ἢ σίτων ἢ ποτῶν ἔχομεν ἵν' ὡς πλεῖστοι μὲν ἡμῶν ἐν τοῖς ὅπλοις ᾤσιν, ὡς ἐλάχιστοι δὲ σκευοφορῶσι. Κρατουμένων μὲν γὰρ ἐπίστασθε ὅτι πάντα ἀλλότρια ἦν δὲ κρατῶμεν, καὶ τοὺς πολεμίους δεῖ σκευοφόρους ἡμετέρους νομίζειν. 29. Δοιπὸν μοι εἰπεῖν, ὅπερ καὶ μέγιστον νομίζω εἶναι. Ὁρᾶτε γὰρ καὶ τοὺς πολεμίους, ὅτι οὐ πρόσθεν ἐξενεγκεῖν ἐτόλμησαν πρὸς ἡμᾶς πόλεμον, πρὶν τοὺς στρατηγούς ἡμῶν συνέλαβον, νομίζοντες, ὄντων μὲν τῶν ἀρχόντων, καὶ ἡμῶν πειθομένων, ἱκανοὺς εἶναι ἡμᾶς περιγενέσθαι τῷ πολέμῳ λαβόντες δὲ τοὺς ἀρχοντας, ἀναρχία ἂν καὶ ἀταξία ἐνόμιζον ἡμᾶς ἀπολέσθαι. 30. Δεῖ οὖν πολὺ μὲν τοὺς ἀρχοντας ἐπιμελεστέρους γενέσθαι τοὺς νῦν τῶν πρόσθεν, πολὺ δὲ τοὺς ἀρχομένους εὐτακτοτέρους καὶ πειθομένους μᾶλλον τοῖς ἀρχουσί νῦν, ἢ καὶ πρόσθεν. 31. Ἦν δὲ τις ἀπειθῆ, ἦν ψηφίσησθε τὸν ἀεὶ ὑμῶν

ἐντυγχάνοντα σὺν τῷ ἄρχοντι κολάζειν, οὕτως οἱ πολέμιοι πλείστον ἐψευσμένοι ἔσονται τῆδε γὰρ τῇ ἡμέρᾳ μυρίους ὄφονται ἀνθ' ἐνὸς Κλεάρχους, τοὺς οὐδ' ἐνὶ ἐπιτρέφοντας κακῶ εἶναι. 32. Ἄλλὰ γὰρ καὶ περαινέειν ἤδη ὥρα· ἴσως γὰρ οἱ πολέμιοι αὐτίκα παρέσονται. Ὅτι μὲν οὖν τούτων δοκεῖ καλῶς ἔχειν, ἐπικινώσατε ὡς τάχιστα, ἵν' ἔργῳ περαινῆτε. Εἰ δὲ τίς τι οἶδε τῶν ἄλλων βέλτιον, ἢ ταύτη, τολμάτω καὶ ὁ ἰδιώτης διδάσκειν· πάντες γὰρ κοινῆς σωτηρίας δεόμεθα.

33. Μετὰ ταῦτα Χειρίσοφος εἶπεν· Ἄλλ' εἰ μὲν τις ἄλλου δεῖ πρὸς τούτοις, οἷς εἶπε Ξενοφῶν, καὶ αὐτίκα ἔξεστι ποιεῖν· ἂ δὲ νῦν εἴρηκε, δοκεῖ μοι ὡς τάχιστα ψηφίσασθαι ἄριστον εἶναι καὶ ὅτῳ δοκεῖ ταῦτα, ἀνατεινάτω τὴν χεῖρα. Ἀνέτειναν ἅπαντες. 34. Ἀναστάς δὲ πάλιν εἶπε Ξενοφῶν. ὦ ἄνδρες, ἀκούσατε ὧν προσδοκᾶν δοκεῖ μοι. Δῆλον, ὅτι πορεύεσθαι ἡμᾶς δεῖ, ὅπου ἔξομεν τὰ ἐπιτήδεια. Ἀκούω δὲ, κόμας εἶναι καλὰς, οὐ πλεῖον εἴκοσι σταδίων ἀπεχούσας. 35. Οὐκ ἂν οὖν θαναμάξοιμι, εἰ οἱ πολέμιοι, ὡςπερ οἱ δειλοὶ κύνες τοὺς μὲν παριόντας διώκουσί τε καὶ δάκνουσιν, ἢν δύνωνται, τοὺς δὲ διώκοντας φεύγουσιν, εἰ καὶ οὗτοι ἡμῖν ἀπιούσιν ἐπακολουθοῖεν. 36. Ἴσως οὖν ἀσφαλέστερον ἡμῖν πορεύεσθαι πλαίσιον ποιησάμενους τῶν ὄπλων, ἵνα τὰ σκευοφόρα καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἐν ἀσφαλεστέῳ ᾗ. Εἰ οὖν νῦν ἀποδειχθεῖη, τίνα χρὴ ἡγεῖσθαι τοῦ πλαισίου, καὶ τὰ πρόσθεν κοσμεῖν, καὶ τίνας ἐπὶ τῶν πλευρῶν ἐκατέρων εἶναι, καὶ τίνας ὀπισθοφυλακεῖν, οὐκ ἂν, ὅποτε οἱ πολέμιοι ἔλθοιεν, βουλευέσθαι ἡμᾶς δεοί, ἀλλὰ χρῶμεθ' ἂν εὐθύς τοῖς τεταγμένοις. 37. Εἰ μὲν οὖν ἄλλος τις βέλτιον ὄρα, ἄλλως ἐχέτω· εἰ δὲ μὴ, Χειρίσοφος μὲν ἡγείσθω, ἐπειδὴ καὶ Λακεδαιμόνιος ἔστι τῶν δ' πλευρῶν ἐκατέρων δύο τῶν πρεσβυτάτων στρατηγῶ ἐπιμελοῖσθην· ὀπισθοφυλακῶμεν δὲ ἡμεῖς οἱ νεώτατοι, ἐγὼ τε καὶ Τιμασίω, τὸ νῦν εἶναι. 38. Τὸ δὲ λοιπὸν, περῶμενοι ταύτης τῆς τάξεως, βουλευσόμεθα, ὅτι ἂν αἰεὶ κράτιστον δοκοῖη εἶναι. Εἰ δὲ τις ἄλλο βέλτιον ὄρα, λεξάτω. Ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς ἀντέλεγεν, εἶπεν· Ὅτῳ

δοκεῖ ταῦτα, ἀνατεινάτω τὴν χεῖρα. Ἔδοξε ταῦτα.
 39. Νῦν, ἔφη, ἀπιόντας ποιεῖν δεῖ τὰ δεδογμένα· καὶ ὅστις τε ὑμῶν τοὺς οἰκείους ἐπιθυμεῖ ἰδεῖν, μεμνήσθω ἀνὴρ ἀγαθὸς εἶναι· (οὐ γὰρ ἐστὶν ἄλλως τούτου τυχεῖν) ὅστις τε ζῆν ἐπιθυμεῖ, πειράσθω νικῶν τῶν μὲν γὰρ νικῶντων τὸ κατακαίνειν, τῶν δὲ ἠττωμένων τὸ ἀποδνήσκειν ἐστὶ. Καὶ εἴ τις γε χρημάτων ἐπιθυμεῖ, κρατεῖν πειράσθω· τῶν γὰρ νικῶντων ἐστὶ, καὶ τὰ ἑαυτῶν σώζειν, καὶ τὰ τῶν ἠττωμένων λαμβάνειν.

Caput III.

Græcos jam profecturos tentat Mithridates, sed illi sæpe decepti decernunt, numquam, quamdiu sint in hostico, pacem aut inducias cum rege inire. Cum Zabatum annem trajecissent et idem Mithridates eos vexasset, Xenophon intelligit, funditoribus et equitibus opus esse: qui ejus consilio statim instituuntur.

1. Τούτων λεχθέντων ἀνέστησαν, καὶ ἀπελθόντες κατέκαιον τὰς ἀμάξας καὶ τὰς σκηνάς· τῶν δὲ περικτιῶν, ὅτου μὲν δέοιτό τις, μετεδίδοσαν ἀλλήλοις, τὰ δὲ ἄλλα εἰς τὸ πῦρ ἐξέριπτον. Ταῦτα ποιήσαντες ἠριστοποιοῦντο. Ἀριστοποιουμένων δὲ αὐτῶν ἔρχεται Μιθριδάτης σὺν ἱππεῦσιν ὡς τριάκοντα, καὶ καλεσάμενος τοὺς στρατηγούς εἰς ἐπήκοον, λέγει ὧδε. 2. Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, καὶ Κύρῳ πιστὸς ἦν, ὡς ὑμεῖς ἐπίστασθε, καὶ νῦν ὑμῖν εὐνοῦς· καὶ ἐνθάδε εἰμὶ σὺν πολλῷ φόβῳ διάγων. Εἰ οὖν ὀρέσῃν ὑμᾶς σωτήριόν τι βουλευομένους, ἔλθοιμι ἂν πρὸς ὑμᾶς καὶ τοὺς θεράποντας πάντας ἔχων. Λέξατε οὖν, ἔφη, πρὸς με, τί ἐν νῶ ἔχετε, ὡς πρὸς φίλου τε καὶ εὐνοου, καὶ βουλόμενον κοινῇ σὺν ὑμῖν τὸν στόλον ποιεῖσθαι. 3. Βουλευομένοις τοῖς στρατηγοῖς ἔδοξεν ἀποκρίνασθαι τάδε· (καὶ ἔλεγε Χειρίσοφος) Ἡμῖν δοκεῖ, ἦν μὲν τις ἐξ ἡμᾶς ἀπιέναι οἴκαδε, διαπορεύεσθαι τὴν χώραν ὡς ἂν

δυνάμεθα ἀσινέστατα· ἦν δὲ τις ἡμᾶς τῆς ὁδοῦ ἀποκωλύη, διαπολεμεῖν τούτῳ, ὡς ἂν δυνάμεθα κράτιστα. 4. Ἐκ τούτου ἐπειρᾶτο Μιθριδάτης διδάσκειν, ὡς ἄπορον εἶη, βασιλέως ἄκοντος, σωθῆναι. Ἐνθα δὴ ἐγινώσκειτο, ὅτι ὑπόπεμπτος εἶη· καὶ γὰρ τῶν Τισσαφέρονος τις οικείων παρηκολούθει πίστεως ἕνεκα. 5. Καὶ ἐκ τούτου ἐδόκει τοῖς στρατηγοῖς βέλτιον εἶναι δόγμα ποιήσασθαι, τὸν πόλεμον ἀκήρυκτον εἶναι, ἔστε ἐν τῇ πολεμίᾳ εἶεν· διέφθειρον γὰρ προσιόντες τοὺς στρατιώτας, καὶ ἕνα γε λοχαγὸν διέφθειραν, Νικαρχον Ἀρκάδα· καὶ ᾤχετο ἀπιῶν νυκτὸς σὺν ἀνθρώποις ὡς εἴκοσι.

6. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀριστήσαντες, καὶ διαβάντες τὸν Ζάβατον ποταμὸν, ἐπορεύοντο τεταγμένοι, τὰ ὑποζύγια καὶ τὸν ὄχλον ἐν μέσῳ ἔχοντες. Οὐ πολὺ δὲ προεληλυθότων αὐτῶν, ἐπιφαίνεται πάλιν ὁ Μιθριδάτης, ἰππέας ἔχων ὡς διακοσίους, καὶ τοξότας καὶ σφενδονήτας ὡς τετρακοσίους, μάλα ἐλαφροὺς καὶ εὐζώνους· καὶ προσῆει μὲν, ὡς φίλος ὢν, πρὸς τοὺς Ἑλληνας. 7. Ἐπεὶ δὲ ἐγγὺς ἐγένετο, ἕξαπίνης οἱ μὲν αὐτῶν ἐτόξευον καὶ ἰππεῖς καὶ πεζοί, οἱ δ' ἐσφενδόνων καὶ ἐτίρωσκον. Οἱ δ' ὀπισθοφύλακες τῶν Ἑλλήνων ἔπασχον μὲν κακῶς, ἀντεποιοῦν δὲ οὐδέν· οἱ τε γὰρ Κροῆτες βραχύτερα τῶν Περσῶν ἐτόξευον, καὶ ἅμα φιλοὶ ὄντες εἶσω τῶν ὀπλων κατεκέκλειντο· οἱ τε ἀκοντισταὶ βραχύτερα ἠκόντιζον, ἢ ὡς ἐξικνεῖσθαι τῶν σφενδονητῶν. 8. Ἐκ τούτου Ξενοφῶντι ἐδόκει διωγτέον εἶναι· καὶ ἐδίωκον τῶν τε ὀπλιτῶν καὶ τῶν πελταστῶν οἱ ἔτυχον σὺν αὐτῷ ὀπισθοφυλακοῦντες· διώκοντες δὲ οὐδένα κατελάμβανον τῶν πολεμίων. 9. Οὐτε γὰρ ἰππεῖς ἦσαν τοῖς Ἑλλησιν, οὔτε οἱ πεζοὶ τοὺς πεζοὺς ἐκ πολλοῦ φεύγοντας ἐδύναντο καταλαμβάνειν ἐν ὀλίγῳ χωρίῳ· πολὺ γὰρ οὐχ οἶόν τε ἦν ἀπὸ τοῦ ἄλλου στρατεύματος διώκειν. 10. Οἱ δὲ βάρβαροι ἰππεῖς καὶ φεύγοντες ἅμα ἐτίρωσκον, εἰς τοῦπισθεν τοξεύοντες ἀπὸ τῶν ἵππων· ὀπόσον δὲ προδιώξιαν οἱ Ἑλληνες, τοσοῦτο πάλιν ἐπαναχωρεῖν μαχομένους ἔδει. 11. Ὡστε τῆς ἡμέρας ὅλης διῆλθον οὐ πλέον πέντε καὶ

εἴκοσι σταδίων, ἀλλὰ δαίλης ἀφίκοντο εἰς τὰς κόμας. Ἐνθα δὴ πάλιν ἀθυμία ἦν. Καὶ Χειρίσοφος καὶ οἱ προεσβύτατοι τῶν στρατηγῶν Ξενοφῶντα ἠτιῶντο, ὅτι ἐδίωκεν ἀπὸ τῆς φάλαγγος, καὶ αὐτός τε ἐκινδύνευε, καὶ τοὺς πολεμίους οὐδὲν μᾶλλον ἐδύνατο βλάπτειν.

12. Ἀκούσας δὲ ὁ Ξενοφῶν ἔλεγεν, ὅτι ὀρθῶς ἠτιῶντο, καὶ αὐτό τὸ ἔργον αὐτοῖς μαρτυροῖη. Ἄλλ' ἐγὼ, ἔφη, ἠναγκάσθην διώκειν, ἐπεὶ ἐώρων ἡμᾶς ἐν τῷ μένειν κακῶς μὲν πάσχοντας, ἀντιποιεῖν δ' οὐδὲν δυναμένους. 13. Ἐπειδὴ δὲ ἐδιώκομεν, ἀληθῆ, ἔφη, ὑμεῖς λέγετε· κακῶς μὲν γὰρ οὐδὲν ποιεῖν μᾶλλον ἐδυναμέθα τοὺς πολεμίους, ἀνεχωροῦμεν δὲ πάνυ χαλεπῶς. 14. Τοῖς οὖν θεοῖς χάρις, ὅτι οὐ σὺν πολλῇ θάμῃ ἀλλὰ σὺν ὀλίγοις ἤλθοι· ὥστε βλάψαι μὲν μὴ μεγάλη, δηλωῶσαι δὲ, ὧν δεόμεθα. 15. Νῦν γὰρ οἱ μὲν πολέμιοι τοξεύουσι καὶ σφενδονῶσιν, ὅσον οὔτε οἱ Κροῆτες ἀντιτοξεύειν δύνανται, οὔτε οἱ ἐκ χειρὸς βάλλοντες ἐξικνεῖσθαι· ὅταν δὲ αὐτοὺς διώκωμεν, πολὺ μὲν οὐχ οἶόν τε χωρίον ἀπὸ τοῦ στρατεύματος διώκειν, ὀλίγον δὲ ἔνθα, οὐδ' εἰ ταχὺς εἴη πεζός, πεζὸν ἂν διώκων καταλάβοι ἐκ τόξου δύματος. 16. Ἡμεῖς μὲν οὖν εἰ μέλλομεν τούτους εἰργεῖν, ὥστε μὴ δύνασθαι βλάπτειν ἡμᾶς πορευομένους, σφενδονητῶν τε τὴν ταχίστην δεῖ καὶ ἱππέων. Ἀκούω δ' εἶναι ἐν τῷ στρατεύματι ἡμῶν Ῥοδίους, ὧν τοὺς πολλοὺς φασὶν ἐπίστασθαι σφενδονᾶν, καὶ τὸ βέλος αὐτῶν καὶ διπλάσιον φέρεσθαι τῶν Περσικῶν σφενδονῶν. 17. Ἐκεῖναι γὰρ, διὰ τὸ χειροπληθέσι τοῖς λίθοις σφενδονᾶν, ἐπὶ βραχὺ ἐξικνουῦνται· οἱ δὲ γε Ῥόδιοι καὶ ταῖς μολυβδίσιν ἐπίστανται χοῆσθαι. 18. Ἦν οὖν αὐτῶν ἐπισκεψόμεθα τίνες πέπανται σφενδόνας, καὶ τούτων τῷ μὲν αὐτῶν ἀργύριον δῶμεν, τῷ δὲ ἄλλας πλέκειν ἐθέλουτι ἄλλο ἀργύριον τελεῶμεν, καὶ τῷ σφενδονᾶν ἐντεταγμένῳ ἐθέλουσι ἄλλην τινὰ ἀτέλειαν εὐρίσκωμεν, ἴσως τινὲς φανοῦνται ἱκανοὶ ἡμᾶς ὠφελεῖν. 19. Ὅρῳ δὲ καὶ ἵππους ἐν τῷ στρατεύματι ὄντας, τοὺς μὲν τινὰς παρ' ἐμοί, τοὺς δὲ τῷ Κλεάρχῳ καταλελειμμένους· πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους αἰχμαλώτους σκευοφοροῦντας.

"Αν οὖν τούτους πάντας ἐκλέξαντες, σκευοφόρα μὲν ἀντιδῶμεν, τοὺς δὲ ἵππους εἰς ἰππέας κατασκευάσωμεν, ἴσως καὶ οὗτοί τι τοὺς φεύγοντας ἀνιάσουσιν. 20. Ἐδοξε ταῦτα καὶ ταύτης τῆς νυκτὸς σφενδονῆται μὲν εἰς διακοσίους ἐγένοντο, ἵπποι δὲ καὶ ἰππεῖς ἐδοκιμάσθησαν τῇ ὑστεραίᾳ εἰς πεντήκοντα, καὶ στολάδες καὶ θώρακες αὐτοῖς ἐπορίσθησαν· καὶ ἵππαρχος δὲ ἐπεστάθῃ Λύκιος ὁ Πολυστράτου, Ἀθηναῖος.

Caput IV.

Postridie Mithridates Græcos rursus insecutus facile repellitur. Ad Tigrim amnem perveniunt. In itinere Tissaphernes ipse Græcos cum ingentibus copiis frustra adoritur. Hi, quo tutius procederent hostibus insequentibus, rationem agminis mutant. Hac ratione deinde profecti graviter urgentur ab hostibus, donec vicos quosdam occuparent. Post aliquot dies ad collem perveniunt ab hostibus captum, qui tamen inde a Xenophonte dejiciuntur.

1. Μείναντες δὲ ταύτην τὴν ἡμέραν, τῇ ἄλλῃ ἐπορεύοντο πρωϊαίτερον ἀναστάντες· χαράδραν γὰρ αὐτοὺς ἔδει διαβῆναι, ἐφ' ἣ ἐφοβοῦντο μὴ ἐπιδοῦντο αὐτοῖς διαβαίνουσιν οἱ πολέμιοι. 2. Διαβεβηκόσι δὲ αὐτοῖς ἐπιφαίνεται ὁ Μιθριδάτης πάλιν, ἔχων ἰππέας χιλίους, τοξότας δὲ καὶ σφενδονήτας εἰς τετραμυχιλίους· τοσούτους γὰρ ἤτησε Τισσαφέρην, καὶ ἔλαβεν, ὑποσχόμενος, ἦν τούτους λάβῃ, παραδώσειν αὐτῷ τοὺς Ἕλληνας, καταφρονήσας, ὅτι, ἐν τῇ πρόσθεν προσβολῇ ὀλίγους ἔχων, ἔπαθε μὲν οὐδὲν, πολλὰ δὲ κακὰ ἐνόμισε ποιῆσαι. 3. Ἐπεὶ δὲ οἱ Ἕλληνες διαβεβηκότες ἀπέιχον τῆς χαράδρας ὅσον ὀκτὼ σταδίους, διέβαινε καὶ ὁ Μιθριδάτης, ἔχων τὴν δύναμιν. Παρήγγελο δὲ, τῶν τε πελταστῶν οὓς ἔδει διώκειν, καὶ τῶν ὀπιτῶν, καὶ τοῖς ἰππεῦσιν εἶρητο θαρρόουσι διώκειν, ὡς ἔφε-

ἔφευομένης ἰκανῆς δυνάμεως. 4. Ἐπεὶ δὲ ὁ Μιθριδάτης κατειλήφει, καὶ ἤδη σφενδύσαι καὶ τοξεύματα ἐξικνούντο, ἐσήμηνε τοῖς Ἑλλησι τῇ σάλπιγγι, καὶ εὐθύς ἔθεον ὁμοσε, οἷς εἶρητο, καὶ οἱ ἰππεῖς ἤλαυνον· οἱ δὲ οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἔφευγον ἐπὶ τὴν χαράδραν. 5. Ἐν ταύτῃ τῇ διώξει τοῖς βαρβάροις τῶν τε πεζῶν ἀπέθανον πολλοὶ, καὶ τῶν ἰππέων ἐν τῇ χαράδρᾳ ζωοὶ ἐλήφθησαν ὡς ὀκτωκαίδεκα· τοὺς δ' ἀποθανόντας αὐτοκέλευστοι οἱ Ἕλληνες ἠκίσαντο, ὡς ὅτι φοβερώτατον τοῖς πολεμίοις εἶη ὄραϊν.

6. Καὶ οἱ μὲν πολέμιοι οὕτω πράξαντες ἀπῆλθον· οἱ δ' Ἕλληνες ἀσφαλῶς πορευόμενοι τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας, ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν Τίγρητα ποταμόν. 7. Ἐνταῦθα πόλις ἦν ἐρήμη, μεγάλη, ὄνομα δ' αὐτῇ ἦν Λάρισσα· ᾧκουν δ' αὐτὴν τὸ παλαιὸν Μῆδοι· τοῦ δὲ τείχους ἦν αὐτῆς τὸ εὖρος πέντε καὶ εἴκοσι πόδες, ὕψος δ' ἑκατόν· τοῦ δὲ κύκλου ἢ περιόδος δύο παρασάγγαι· ᾧκοδόμητο δὲ πλίνθοις κεραμίαις· κρητὶς δὲ ὑπῆν λιθίνη, τὸ ὕψος εἴκοσι ποδῶν. 8. Ταύτην βασιλεὺς ὁ Περσῶν, ὅτε παρὰ Μῆδων ἐλάβανον τὴν ἀρχὴν Πέρσαι, πολιορκῶν, οὐδενὶ τρόπῳ ἐδύνατο εἰλεῖν· ἠλίον δὲ νεφέλη προκαλύψασα, ἠφάνισε, μέχρις οἱ ἄνθρωποι ἐξέλιπον, καὶ οὕτως ἐάλω. 9. Παρ' αὐτὴν τὴν πόλιν ἦν πυραμὶς λιθίνη, τὸ μὲν εὖρος ἑνὸς πλέθρου, τὸ δὲ ὕψος δύο πλέθρων. Ἐπὶ ταύτης πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἦσαν, ἐκ τῶν πλησίον κωμῶν ἀποπεφευγότες.

10. Ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν σταθμὸν ἓνα, παρασάγγας ἕξ, πρὸς τεῖχος ἔρημον, μέγα, πρὸς τῇ πόλει κείμενον· ὄνομα δ' ἦν τῇ πόλει Μῆσιλα· Μῆδοι δ' αὐτὴν ποτε ᾧκουν. Ἦν δὲ ἡ μὲν κρητὶς λίδου ξεστοῦ κογχυλιάτου, τὸ εὖρος πεντήκοντα ποδῶν, καὶ τὸ ὕψος πεντήκοντα. 11. Ἐπὶ δὲ ταύτῃ ἐπικοδόμητο πλίνθινον τεῖχος, τὸ μὲν εὖρος πεντήκοντα ποδῶν, τὸ δὲ ὕψος ἑκατόν· τοῦ δὲ κύκλου ἢ περιόδος ἕξ παρασάγγαι. Ἐνταῦθα ἐλέγετο Μηδία γυνὴ βασιλείως καταφυγεῖν, ὅτε ἀπάλεσαν τὴν ἀρχὴν ὑπὸ Περ-

σῶν Μηδοί. 12. Ταύτην δὲ τὴν πόλιν πολιορκιῶν ὁ Περσῶν βασιλεὺς, οὐκ ἐδύνατο οὔτε χρόνῳ ἐλεῖν οὔτε βία· Ζεὺς δ' ἐμβροντήτους ποιεῖ τοὺς ἐνοικοῦντας, καὶ οὕτως ἐάλω.

13. Ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύοντο σταθμὸν ἓνα, παρασάγγας τέτταρας. Εἰς τοῦτον δὲ τὸν σταθμὸν Τισσαφέρης ἐπεφάνη, οὓς τε αὐτὸς ἦλθεν ἰππέας ἔχων, καὶ τὴν Ὀρόντου δύναμιν, τοῦ τὴν βασιλείας θυγατέρα ἔχοντος, καὶ οὓς Κῦρος ἔχων ἀνέβη βαρβάρους, καὶ οὓς ὁ βασιλεὺς ἀδελφὸς ἔχων βασιλεὶ ἐβοήθει, καὶ πρὸς τοῦτοις, ὅσους βασιλεὺς ἔδωκεν αὐτῷ, ὥστε τὸ στρατεύμα πάμπολυ ἐφάνη. 14. Ἐπεὶ ἐγγὺς ἐγένετο, τὰς μὲν τῶν τάξεων εἶχεν ὀπίσθεν καταστήσας, τὰς δὲ εἰς τὰ πλάγια παραγαγὼν, ἐμβάλλειν μὲν οὐκ ἐτόλμησεν, οὐδ' ἐβούλετο διακινδυνεύειν· σφενδονῶν δὲ παρήγγειλε καὶ τοξεύειν. 15. Ἐπεὶ δὲ διαταχθέντες οἱ Ῥόδιοι ἐσφενδόνησαν, καὶ οἱ Σκύθαι τοξόται ἐτόξευσαν, καὶ οὐδεὶς ἡμάρτανεν ἀνδρὸς, (οὐδὲ γὰρ, εἰ πάνυ προὔθυμειτο, ῥάδιον ἦν) καὶ ὁ Τισσαφέρης μάλα ταχέως ἔξω βελῶν ἀπεχώρει, καὶ αἱ ἄλλαι τάξεις ἀπεχώρησαν. 16. Καὶ τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας οἱ μὲν ἐπορεύοντο, οἱ δ' εἶποντο· καὶ οὐκέτι εἰσίνοντο οἱ βάρβαροι τῇ τότε ἀκροβολίσει· μακρότερον γὰρ οἱ τε Ῥόδιοι τῶν Περσῶν ἐσφενδόνων καὶ τῶν πλείστων τοξοτῶν. 17. Μεγάλα δὲ καὶ τὰ τόξα τὰ Περσικά ἐστίν· ὥστε χρήσιμα ἦν, ὅποσα ἀλίσκοιτο τῶν τοξευμάτων, τοῖς Κρησί· καὶ διετέλουν χρώμενοι τοῖς τῶν πολεμίων τοξεύμασι, καὶ ἐμελέτων τοξεύειν ἄνω ἰέντες μακρὰν. Εὐρίσκειτο δὲ καὶ νεῦρα πολλὰ ἐν ταῖς κώμαις καὶ μόλυβδος· ὥστε χρῆσθαι εἰς τὰς σφενδόνας.

18. Καὶ ταύτη μὲν τῇ ἡμέρᾳ, ἐπεὶ κατεστρατοπεδεύοντο οἱ Ἕλληνες κώμαις ἐπιτυχόντες, ἀπῆλθον οἱ βάρβαροι, μείον ἔχοντες ἐν τῇ τότε ἀκροβολίσει· τὴν δὲ ἐπιούσαν ἡμέραν ἔμειναν οἱ Ἕλληνες, καὶ ἐπεσιτίσαντο· ἦν γὰρ πολὺς σίτος ἐν ταῖς κώμαις. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπορεύοντο διὰ τοῦ πεδίου, καὶ Τισσαφέρης εἶπετο ἀκροβολιζόμενος. 19. Ἐνθα δὴ οἱ Ἕλληνες

ἔγνωσαν, ὅτι πλαίσιον ἰσόπλευρον πονηρὰ τάξις εἴη πολεμίων ἐπομένων. Ἀνάγκη γάρ ἐστιν, ἣν μὲν συγκύπτῃ τὰ κέρατα τοῦ πλαισίου, ἢ ὁδοῦ στενωτέρας οὔσης, ἢ ὁρέων ἀναγκαζόντων ἢ γεφύρας, ἐκθλίβεσθαι τοὺς ὀπίστας, καὶ πορεύεσθαι πονηρῶς, ἅμα μὲν πιεζομένους, ἅμα δὲ καὶ ταραττομένους· ὥστε δυσχρήστους εἶναι ἀνάγκη ἀτάκτους ὄντας. 20. Ὅταν δ' αὖ διασχῇ τὰ κέρατα, ἀνάγκη διασπᾶσθαι τοὺς τότε ἐκθλιβομένους, καὶ κενὸν γίνεσθαι τὸ μέσον τῶν κεράτων, καὶ ἀθρυμεῖν τοὺς ταῦτα πάσχοντας, τῶν πολεμίων ἐπομένων. Καὶ ὁπότε δέοι γέφυραν διαβαίνειν ἢ ἄλλην τινὰ διάβασιν, ἔσπευδεν ἕκαστος, βουλόμενος φθάσαι πρῶτος· καὶ εὐεπίθετον ἦν ἐνταῦθα τοῖς πολεμίοις. 21. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἔγνωσαν οἱ στρατηγοὶ, ἐποίησαντο ἕξ λόχους ἀνὰ ἑκατὸν ἄνδρας, καὶ λοχαγοὺς ἐπέστησαν, καὶ ἄλλους πεντηκοντηῶρας, καὶ ἄλλους ἐνωμοτάχους. Οὗτοι δὲ πορευόμενοι οἱ λοχαγοὶ, ὁπότε μὲν συγκύπτοι τὰ κέρατα, ὑπέμενον ὕστεροι, ὥστε μὴ ἐνοχλεῖν τοῖς κέρασι· τότε δὲ παρῆγον ἔξωθεν τῶν κεράτων. 22. Ὅποτε δὲ διάσχοιεν αἱ πλευραὶ τοῦ πλαισίου, τὸ μέσον ἀνεξεπίπλασαν, εἰ μὲν στενωτέρον εἴη τὸ διέχον, κατὰ λόχους· εἰ δὲ πλατύτερον, κατὰ πεντηκοστῦς· εἰ δὲ πάνυ πλατὺ, κατ' ἐνωμοτίας· ὥστε ἀεὶ ἐκπλεων εἶναι τὸ μέσον. 23. Εἰ δὲ καὶ διαβαίνειν τινὰ δέοι διάβασιν ἢ γέφυραν, οὐκ ἔταράττοντο, ἀλλ' ἐν τῷ μέρει οἱ λοχαγοὶ διέβαινον· καὶ εἴ που δέοι τῆς φάλαγγος, ἐπιπαρῆσαν οὗτοι. Τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐπορεύθησαν σταθμοὺς τέτταρας.

24. Ἡνίκα δὲ τὸν πέμπτον ἐπορεύοντο σταθμὸν, εἶδον βασιλείον τι, καὶ περὶ αὐτὸ κώμας πολλὰς· τήν τε ὁδὸν πρὸς τὸ χωρίον τοῦτο διὰ γηλόφων ὑψηλῶν γιγνομένην, οἱ καθῆκον ἀπὸ τοῦ ὄρους, ὑφ' ᾧ ἦν κώμη. Καὶ εἶδον μὲν τοὺς γηλόφους ἄσμενοι οἱ Ἕλληνες, ὡς εἰκὸς, τῶν πολεμίων ὄντων ἱππέων. 25. Ἐπεὶ δὲ πορευόμενοι ἐκ τοῦ πεδίου ἀνέβησαν ἐπὶ τὸν πρῶτον γηλόφον, καὶ κατέβαινον, ὡς ἐπὶ τὸν ἕτερον ἀναβατεν, ἐνταῦθα ἐπιγίγνονται οἱ βάρβαροι, καὶ ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ ἐς τὸ πρᾶνὲς ἔβαλλον, ἔσφενδόνων, ἐτόξευον

ὑπὸ μαστίγων 26. καὶ πολλοὺς κατετίρωσκον, καὶ ἐκράτησαν τῶν Ἑλλήνων γυμνήτων, καὶ κατέκλεισαν αὐτοὺς εἶσω τῶν ὄπλων ὥστε παντάπασι ταύτην τὴν ἡμέραν ἄχρηστοι ἦσαν, ἐν τῷ ὄχλῳ ὄντες, καὶ οἱ σφενδονῆται καὶ οἱ τοξόται. 27. Ἐπεὶ δὲ πιεζόμενοι οἱ Ἕλληνες ἐπεχείρησαν διώκειν, σχολῇ μὲν ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀφικνοῦνται, ὀπλίται ὄντες· οἱ δὲ πολέμιοι ταχὺ ἀνεπήδων. 28. Πάλιν δὲ, ὁπότε ἀπίοιεν πρὸς τὸ ἄλλο στρατεύμα, ταῦτ' ἐπασχον καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου γηλόφου ταῦτ' ἐγίγνετο ὥστε ἀπὸ τοῦ τρίτου γηλόφου ἔδοξεν αὐτοῖς μὴ κινεῖν τοὺς στρατιώτας· πλὴν ἀπὸ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς τοῦ πλαισίου ἀνήγαγον πελταστὰς πρὸς τὸ ὄρος. 29. Ἐπεὶ δ' οὔτοι ἐγένοντο ὑπὲρ τῶν ἐπομένων πολεμίων, οὐκέτι ἐπετίθεντο οἱ πολέμιοι τοῖς καταβαίνουσι, δεδοικότες, μὴ ἀποτμηθεῖσαν, καὶ ἀμφοτέρωθεν αὐτῶν γένοιτο οἱ πολέμιοι. 30. Οὕτω τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας πορευόμενοι, οἱ μὲν τῇ ὁδῷ κατὰ τοὺς γηλόφους, οἱ δὲ κατὰ τὸ ὄρος ἐπιπαριόντες, ἀφίκοντο εἰς τὰς κώμας, καὶ λατροὺς κατέστησαν ὀκτώ. Πολλοὶ γὰρ ἦσαν οἱ τετρωμένοι.

31. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τρεῖς, καὶ τῶν τετρωμένων ἕνεκα, καὶ ἅμα ἐπιτήδεια πολλὰ εἶχον, ἄλευρα, οἶνον, κριθὰς ἵπποις συμβεβλημένας πολλὰς. Ταῦτα δὲ συνηγμένα ἦν τῷ σατραπεύοντι τῆς χώρας. Τετάρτη δ' ἡμέρα καταβαίνουσιν εἰς τὸ πεδίον. 32. Ἐπεὶ δὲ κατέλαβεν αὐτοὺς Τισσαφέρνης σὺν τῇ δυνάμει, εἰδίδαξεν αὐτοὺς ἢ ἀνάγκη κατασκηνηῆσαι, οὐ̄ πρώτον εἶδον κώμην, καὶ μὴ πορεύεσθαι ἔτι μαχομένους· πολλοὶ γὰρ ἦσαν ἀπόμαχοι οἱ τετρωμένοι, καὶ οἱ ἐκείνους φέροντες, καὶ οἱ τῶν φερόντων τὰ ὄπλα δεξιόμενοι. 33. Ἐπεὶ δὲ κατεσκήνησαν, καὶ ἐπεχείρησαν αὐτοῖς ἀκροβολίζεσθαι οἱ βάρβαροι, πρὸς τὴν κώμην προσιόντες, πολὺ περιῆσαν οἱ Ἕλληνες· πολὺ γὰρ διέφερον, ἐκ τῆς χώρας ὀρμωμένους ἀλέξασθαι, ἢ πορευομένους ἐπιούσι τοῖς πολεμίσι μάχεσθαι. 34. Ἦνίκα δ' ἦν ἤδη δείλη, ὥρα ἦν ἀπιέναι τοῖς πολεμίσι· οὐ̄ποτε γὰρ μείον ἀπεστρατοπεδεύοντο οἱ βάρβαροι τοῦ

Ἑλληνικοῦ ἐξήκοντα σταδίων, φοβούμενοι, μὴ τῆς νυκτός οἱ Ἕλληνες ἐπιθοῖντο αὐτοῖς. 35. Πουηρόν γὰρ νυκτός ἐστι στρατεύμα Περσικόν. Οἷ τε γὰρ ἵπποι αὐτοῖς δέδονται, καὶ ὡς ἐπιτοπολὺ πεποδισμένοι εἰσὶ, τοῦ μὴ φεύγειν ἔνεκα, εἰ λυθείησαν ἕάν τε τις θόρυβος γίγηται, δεῖ ἐπισάξαι τὸν ἵππον Πέροση ἀνδρῶν, καὶ χαλινωῶσαι δεῖ, καὶ θωρακισθέντα ἀναβῆναι ἐπὶ τὸν ἵππον. Ταῦτα δὲ πάντα χαλεπὰ νύκτωρ καὶ θορύβου ὄντος ποιεῖν. Τούτου ἔνεκα πόρρω ἀπεσκήνουν τῶν Ἑλλήνων.

36. Ἐπεὶ δὲ ἐγίγνωσκον αὐτοὺς οἱ Ἕλληνες βουλομένους ἀπιέναι καὶ διαγγελομένους, ἐκήρυξε τοῖς Ἕλλησι συσκευάσασθαι, ἀκουόντων τῶν πολεμίων. Καὶ χρόνον μὲν τινα ἐπέσχον τῆς πορείας οἱ βάρβαροι· ἐπειδὴ δὲ ὄψε ἐγίγνωτο, ἀπήεσαν· οὐ γὰρ ἐδόκει λυσιτελεῖν αὐτοῖς νυκτός πορεύεσθαι καὶ κατάγεσθαι ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. 37. Ἐπειδὴ δὲ σαφῶς ἀπιόντας ἤδη ἑώραν οἱ Ἕλληνες, ἐπορεύοντο καὶ αὐτοὶ ἀναξεύξαντες, καὶ διήλθον ὅσον ἐξήκοντα σταδίου· καὶ γίγνεται τοσοῦτον μεταξὺ τῶν στρατευμάτων, ὥστε τῇ ὑστεραίᾳ οὐκ ἐφάνησαν οἱ πολέμιοι, οὐδὲ τῇ τρίτῃ· τῇ δὲ τετάρτῃ, νυκτός προελθόντες, καταλαμβάνουσι χωρίον ὑπερδέξιον οἱ βάρβαροι, ἢ ἔμελλον οἱ Ἕλληνες παρῖέναι, ἀκρωνυχίαν ὄρους, ὑφ' ἣν ἡ κατάβασις ἦν εἰς τὸ πεδίον. 38. Ἐπειδὴ δὲ ἑώρα ὁ Χειρίσοφος προκατελημμένην τὴν ἀκρωνυχίαν, καλεῖ Ξενοφῶντα ἀπὸ τῆς οὐρᾶς· καὶ κελεύει λαβόντα τοὺς πελταστὰς παραγενέσθαι εἰς τὸ πρόσθεν. 39. Ὁ δὲ Ξενοφῶν τοὺς μὲν πελταστὰς οὐκ ἤγε· (ἐπιφαινόμενον γὰρ ἑώρα Τισσαφέρνην, καὶ τὸ στρατεύμα πᾶν) αὐτὸς δὲ προσελάσας ἠρώτα· Τί καλεῖς; Ὁ δὲ λέγει αὐτῷ· Ἐξεστὶν ὄρα· προκατείληπται γὰρ ἡμῖν ὁ ὑπὲρ τῆς καταβάσεως λόφος, καὶ οὐκ ἔστι παρελθεῖν, εἰ μὴ τούτους ἀποκόψομεν. Ἄλλὰ τί οὐκ ἤγες τοὺς πελταστὰς; 40. Ὁ δὲ λέγει, ὅτι οὐκ ἐδόκει αὐτῷ, ἔρημα καταλιπεῖν τὰ ὀπίσθεν, ἐπιφαινόμενων τῶν πολεμίων. Ἄλλὰ μὴν ὦρα γ', ἔφη, βουλευέσθαι, πῶς τις τοὺς ἀνδρας ἀπελαῖ ἐκ

τοῦ λόφου. 41. Ἐνταῦθα Ξενοφῶν ὄρα τοῦ ὄρους τὴν κορυφὴν ὑπὲρ τοῦ ἑαυτῶν στρατεύματος οὖσαν, καὶ ἀπὸ ταύτης ἔφοδον ἐπὶ τὸν λόφον, ἔνθα ἦσαν οἱ πολέμιοι, καὶ λέγει Κράτιστον, ὦ Χειρίσοφε, ἡμῖν ἴεσθαι ὡς τάχιστα ἐπὶ τὸ ἄκρον· ἐὰν γὰρ τοῦτο λάβωμεν, οὐ δυνήσονται μένειν οἱ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ. Ἄλλ', εἰ βούλει, μένε ἐπὶ τῷ στρατεύματι· ἐγὼ δὲ ἐθέλω πορεύεσθαι· εἰ δὲ χρήξεις, πορεύου ἐπὶ τὸ ὄρος, ἐγὼ δὲ μενῶ αὐτοῦ. 42. Ἀλλὰ δίδωμί σοι, ἔφη ὁ Χειρίσοφος, ὀπότερον βούλει, ἐλέσθαι. Εἰπὼν ὁ Ξενοφῶν, ὅτι νεώτερός ἐστιν, αἰρεῖται πορεύεσθαι κελεύει δὲ οἱ συμπέμψαι ἀπὸ τοῦ στόματος ἄνδρας μακρὰν γὰρ ἦν, ἀπὸ τῆς οὐρᾶς λαβεῖν. 43. Καὶ ὁ Χειρίσοφος συμπέμπει τοὺς ἀπὸ τοῦ στόματος πελταστίας· ἔλαβε δὲ τοὺς κατὰ μέσον τοῦ πλαισίου. Συνέπεσθαι δ' ἐκέλευσεν αὐτῷ καὶ τοὺς τριακοσίους ὁ Χειρίσοφος, οὓς αὐτὸς εἶχε τῶν ἐπιλέκτων ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ πλαισίου.

44. Ἐντεῦθεν ἐπορεύοντο ὡς ἐδύνατο τάχιστα. Οἱ δ' ἐπὶ τοῦ λόφου πολέμιοι, ὡς ἐνόησαν αὐτῶν τὴν πορείαν ἐπὶ τὸ ἄκρον, εὐθύς καὶ αὐτοὶ ὤρμησαν ἀμιλλᾶσθαι ἐπὶ τὸ ἄκρον. 45. Καὶ ἐνταῦθα πολλὴ μὲν κραυγὴ ἦν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατεύματος, διακελευομένων τοῖς ἑαυτῶν· πολλὴ δὲ κραυγὴ τῶν ἀμφὶ Τισσαφέρην, τοῖς ἑαυτῶν διακελευομένων. 46. Ξενοφῶν δὲ παρελαύνων ἐπὶ τοῦ ἵππου, παρεκελεύετο Ἄνδρες, νῦν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα νομίζετε ἀμιλλᾶσθαι, νῦν πρὸς τοὺς παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας, νῦν ὀλίγον πονήσαντες χρόνον, ἀμαχεῖ τὴν λοιπὴν πορευσόμεθα. Σωτηρίδας δὲ ὁ Σικυώνιος εἶπεν· 47. Οὐκ ἐξ ἴσου, ὦ Ξενοφῶν, ἐσμέν· σὺ μὲν γὰρ ἐφ' ἵππου ὀχῆ, ἐγὼ δὲ χαλεπῶς κάμνω τὴν ἀσπίδα φέρων. 48. Καὶ ὅς, ἀκούσας ταῦτα, καταπηδήσας ἀπὸ τοῦ ἵππου, ὠθεῖται αὐτὸν ἐκ τῆς τάξεως, καὶ τὴν ἀσπίδα ἀφελόμενος, ὡς ἐδύνατο τάχιστα ἐπορεύετο. Ἐτύγχανε δὲ καὶ θώρακα ἔχων τὸν ἱππικόν· ὥστε ἐπιέζετο. Καὶ τοῖς μὲν ἔμπροσθεν ὑπάγειν παρεκελεύετο, τοῖς δὲ ὀπίσθεν, παριέναι, μόγισ ἐπομένο σ. 49. Οἱ δ' ἄλλοι στρατιῶται παίουσι καὶ βέλλουσι καὶ λοιδοροῦσι τὸν Σωτηρί-

δαν, ἔστε ἠνάγκασαν λαβόντα τὴν ἀσπίδα πορεύεσθαι. Ὁ δὲ ἀναβάς, ἕως μὲν βάσιμα ἦν, ἐπὶ τοῦ ἵππου ἦγεν· ἐπεὶ δὲ ἄβατα ἦν, καταλιπὼν τὸν ἵππον, ἔσπευδε πεζῇ. Καὶ φθάνουσιν ἐπὶ τῷ ἄκρῳ γενόμενοι τοὺς πολεμίους.

Caput V.

Græci, Tigride et montibus Carduchorum clausi, consultant de itinere. Regionum natura e captivis diligenter explorata, per Carduchorum montes iter facere decernunt.

1. Ἐνθα δὴ οἱ μὲν βάρβαροι στραφέντες ἔφευγον, ἢ ἕκαστος ἐδύνατο· οἱ δ' Ἕλληνες εἶχον τὸ ἄκρον. Οἱ δὲ ἀμφὶ Τισσαφέρην καὶ Ἀριαῖον ἀποτραπόμενοι ἄλλην ὁδὸν ᾗχοντο· οἱ δὲ ἀμφὶ Χειρίσοφον, καταβάντες εἰς τὸ πεδίον, ἔστρατοπεθεύσαντο ἐν κώμῃ μεστῇ πολλῶν ἀγαθῶν. Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλαι κῶμαι πολλαὶ, πλήρεις πολλῶν ἀγαθῶν, ἐν τούτῳ τῷ πεδίῳ, παρὰ τὸν Τίγρητα ποταμόν. 2. Ἦνίκα δ' ἦν δείλη, ἕξαπίνης ἐπιφαίνονται οἱ πολέμοι ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ τῶν Ἑλλήνων κατέκοψάν τινες τῶν ἔσκεδασμένων ἐν τῷ πεδίῳ καθ' ἀρπαγὴν· καὶ γὰρ νομαὶ πολλαὶ βοσκημάτων, διαβιβαζόμεναι εἰς τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, κατελήφθησαν. 3. Ἐνταῦθα Τισσαφέρης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ καίειν ἐπεχείρησαν τὰς κώμας. Καὶ τῶν Ἑλλήνων μάλα ἠθύμησάν τινες, ἐννοοῦμενοι, μὴ τὰ ἐπιτήδεια, εἰ κούσειεν, οὐκ ἔχοιεν ὁπόθεν λαμβάνοιεν. 4. Καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ Χειρίσοφον ἀπήεσαν ἐκ τῆς βοηθείας· ὁ δὲ Ξενοφῶν, ἐπεὶ κατέβη, παρελαύνων ἐπὶ τὰς τάξεις, ἠνίκα ἀπὸ τῆς βοηθείας ἀπήντησαν οἱ Ἕλληνες, ἔλεγεν. 5. Ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, ὑφιέντας, τὴν χώραν ἤδη ἡμετέραν εἶναι· ἃ γὰρ, ὅτε ἐσπένδοντο, διεπράττοντο, μὴ κáειν τὴν βασιλέως χώραν, νῦν αὐτοὶ κáουσιν ὡς ἄλλοτριαν. Ἀλλὰ ἐάν που καταλίπωσί γε αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια, ὄψονται καὶ ἡμᾶς

ἐνταῦθα πορευομένους. 6. Ἄλλ', ὦ Χειρίσοφε, ἔφη, δοκεῖ μοι βοηθεῖν ἐπὶ τοὺς κόνοντας, ὡς ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας. Ὁ δὲ Χειρίσοφος εἶπεν. Οὐκ οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ· ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς, ἔφη, κἀωμεν, καὶ οὕτω δάττον παύσονται.

7. Ἐπεὶ δ' ἐπὶ τὰς σκηνὰς ἀπῆλθον, οἱ μὲν ἄλλοι περὶ τὰ ἐπιτήδεια ἦσαν, στρατηγοὶ δὲ καὶ λοχαγοὶ συνῆλθον. Καὶ ἐνταῦθα πολλὴ ἀπορία ἦν. Ἐνθεν μὲν γὰρ ὄρη ἦν ὑπερύψηλα, ἐνθεν δὲ ὁ ποταμὸς τοσοῦτος τὸ βάθος, ὡς μηδὲ τὰ δόρατα ὑπερέχειν πειρωμένοις τοῦ βάθους. 8. Ἀπορουμένοις δὲ αὐτοῖς προσελθὼν τις ἀνὴρ Ῥόδιος, εἶπεν· Ἐγὼ θέλω ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, διαβιβάσαι κατὰ τετρακισχιλίους ὀπίτας, ἦν μοι, ὧν δέομαι, ὑπηρετήσητε, καὶ τάλαντον μισθὸν πορίσητε. 9. Ἐρωτώμενος δὲ, ὄρου δεήσοιτο· Ἀσκῶν, ἔφη, διςχιλίων δεήσομαι· πολλὰ δὲ ὄρω ταῦτα πρόβατα, καὶ αἶγας, καὶ βοῦς, καὶ ὄνους, ἃ ἀποδαρέντα καὶ φουσηθέντα ῥαδίως ἂν παρέχοι τὴν διάβασιν. 10. Δεήσομαι δὲ καὶ τῶν δεσμῶν, οἷς χρῆσθε περὶ τὰ ὑποζύγια. Τούτοις δ', ἔφη, ζεύξας τοὺς ἀσκούς πρὸς ἀλλήλους, ἀρμόσας ἕκαστον ἀσκὸν, λίθους ἀρτήσας καὶ ἀφεις ὡς περ ἀγκύρας, εἰς τὸ ὕδωρ δὲ ἀγαγὼν καὶ ἀμφοτέρωθεν δῆσας, ἐπιβαλῶ ὕλην καὶ γῆν ἐπιφορήσω. 11. Ὅτι μὲν οὖν οὐ καταδύσεσθε, αὐτίκα μάλα εἴσεσθε· ὁ γὰρ ἀσκὸς δύο ἀνδρας ἔξει τοῦ μὴ καταδύναι· ὥστε δὲ μὴ ὀλισθάνειν, ἢ ὕλη καὶ ἢ γῆ στήσει.

12. Ἀκούσας ταῦτα τοῖς στρατηγοῖς τὸ μὲν ἐνθύμημα χαρίεν ἐδόκει εἶναι, τὸ δὲ ἔργον ἀδύνατον ἦσαν γὰρ οἱ κωλύσοντες πέραν πολλοὶ ἱππεῖς, οἳ εὐθύς τοῖς πρώτοις οὐδὲν ἂν ἐπέτρεπον τούτων ποιεῖν. 13. Ἐνταῦθα τὴν μὲν ὑστεραίαν ἐπανεχώρουν εἰς τοῦμπαλιν ἢ πρὸς Βαβυλῶνα, εἰς τὰς ἀκαύστους κώμας, κατακαύσαντες ἐνθεν ἐξήεσαν· ὥστε οἱ πολέμιοι οὐ προσήλυνον, ἀλλὰ ἐθεῶντο, καὶ ὅμοιοι ἦσαν θανμάζοντες, ὅποι ποτὲ τρέφονται οἱ Ἕλληνες, καὶ τί ἐν νῶ ἔχοιεν. 14. Ἐνταῦθα οἱ μὲν ἄλλοι στρατιῶται ἀμφὶ τὰ ἐπιτήδεια ἦσαν· οἱ δὲ στρατηγοὶ καὶ οἱ λοχαγοὶ πά-

λιν συνῆλθον, καὶ συναγαγόντες τοὺς αἰχμαλώτους, ἤλεγχον τὴν κύκλῳ πᾶσαν χώραν, τίς ἐκάστη εἶη. 15. Οἱ δ' ἔλεγον, ὅτι τὰ μὲν πρὸς μεσημβρίαν τῆς ἐπὶ Βαβυλῶνα εἶη καὶ Μηδίαν, δι' ἧσπερ ἤκοιεν· ἡ δὲ πρὸς ἑω, ἐπὶ Σοῦσά τε καὶ Ἐκβάτανα φέροι, ἔνθα θερίζειν καὶ ἐαρίζειν λέγεται βασιλεύς· ἡ δὲ διαβάντι τὸν ποταμὸν πρὸς ἑσπέραν ἐπὶ Λυδίαν καὶ Ἰωνίαν φέροι· ἡ δὲ διὰ τῶν ὀρέων καὶ πρὸς ἄρκτον τετραμμένη ὅτι εἰς Καρδούχους ἄγοι. 16. Τούτους δ' ἔφασαν οἰκεῖν ἀνὰ τὰ ὄρη, καὶ πολεμικοὺς εἶναι, καὶ βασιλέως οὐκ ἀκούειν· ἀλλὰ καὶ ἐμβαλεῖν ποτε εἰς αὐτοὺς βασιλικὴν στρατιάν, δώδεκα μυριάδας· τούτων δὲ οὐδένα ἀπονοστιῆσαι διὰ τὴν δυσχωρίαν· ὁπότε μέντοι πρὸς τὸν σατραπίην τὸν ἐν τῷ πεδίῳ σπείσαιντο, καὶ ἐπιμίγνυσθαι σφῶν τε πρὸς ἐκείνους, καὶ ἐκείνων πρὸς αὐτούς.

17. Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ στρατηγοὶ, ἐκάθισαν χωρὶς τοὺς ἐκασταχόσε φάσκοντας εἰδέναι, οὐδὲν δῆλον ποιήσαντες, ὅποι πορεύεσθαι ἔμελλον. Ἐδόκει δὲ τοῖς στρατηγοῖς ἀναγκαῖον εἶναι, διὰ τῶν ὀρέων εἰς Καρδούχους ἐμβάλλειν· τούτους γὰρ διελθόντας ἔφασαν εἰς Ἀρμενίαν ἤξειν, ἧς Ὀρόντας ἤρχε, πολλῆς καὶ εὐδαίμονος. Ἐντεῦθεν δὲ εὐπορον ἔφασαν εἶναι, ὅποι τις ἐθέλει πορεύεσθαι. 18. Ἐπὶ τούτοις ἐθύσαντο, ὅπως, ὀπηνίκα καὶ δοκοίη τῆς ὥρας, τὴν πορείαν ποιοῦντο (τὴν γὰρ ὑπερβολὴν τῶν ὀρέων ἐδεδοίκεσαν, μὴ προκαταληφθεῖη) καὶ παρήγγειλαν, ἐπειδὴ δειπνήσειαν, συνεσκευασμένους πάντας ἀναπαύεσθαι, καὶ ἔπεσθαι, ἢνικ' ἂν τις παραγγείλῃ.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Caput I.

Græci, fines Carduchorum ingressi, primo et altero die ab hostibus, tertio a tempestate simul gravi vexantur: quum ad locum arduum venissent a barbaris penitus obsessum, e duobus captivis quærun de alia via, eorumque unum inspectante altero trucidant, quo territus is, qui relictus erat, commodo eos itinere se ducturum promittit.

1. Ὅσα μὲν δὴ ἐν τῇ ἀναβάσει ἐγένετο μέχρι τῆς μάχης, καὶ ὅσα μετὰ τὴν μάχην ἐν ταῖς σπονδαῖς, ἃς βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν Κύρῳ ἀναβάντες Ἕλληνες ἐσπίσαντο, καὶ ὅσα, παραβάντος τὰς σπονδὰς βασιλέως καὶ Τισσαφέρου, ἐπολεμήθη πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ἐπακολουθοῦντος τοῦ Περσῶν στρατεύματος, ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ δεδήλωται. 2. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, ἔνθα ὁ μὲν Τίγρησ ποταμὸς παντάπασιν ἄπορος ἦν διὰ τὸ βάθος καὶ μέγεθος, πάροδος δ' οὐκ ἦν, ἀλλὰ τὰ Καρδοῦχια ὄρη ἀπότομα ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ ἐκρέματο, ἐδόκει δὴ τοῖς στρατηγοῖς, διὰ τῶν ὀρέων πορευτέον εἶναι. 3. Ἦκονον γὰρ τῶν ἀλισκομένων, ὅτι, ἐλθὲν διέλθοιεν τὰ Καρδοῦχια ὄρη, ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ τὰς πηγὰς τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ, ἣν μὲν βούλωνται, διαβήσονται ἣν δὲ μὴ βούλωνται, περιῶσι. Καὶ τοῦ Εὐφράτου δὲ τὰς πηγὰς ἐλέγετο οὐ πρόσω τοῦ Τίγρητος εἶναι καὶ ἔστιν οὗ τὸ στενόν. 4. Τὴν δ' εἰς τοὺς

Καρδούχους ἐμβολὴν ᾧδε ποιοῦνται, ἅμα μὲν λαθεῖν πειρώμενοι, ἅμα δὲ φθάσαι, πρὶν τοὺς πολεμίους καταλαβεῖν τὰ ἄκρα. 5. Ἡνίκα δ' ἦν ἀμφὶ τὴν τελευταίαν φυλακὴν, καὶ ἐλείπετο τῆς νυκτὸς ὅσον σκοταίους διελθεῖν τὸ πεδῖον, τηρῆκαῦτα ἀναστάντες ἀπὸ παραγγέλλεως πορευόμενοι ἀφικνοῦνται ἅμα τῇ ἡμέρᾳ πρὸς τὸ ὄρος. 6. Ἐνθα δὲ Χειρίσοφος μὲν ἠγγεῖτο τοῦ στρατεύματος, λαβὼν τὸ ἀμφ' αὐτὸν καὶ τοὺς γυμνήτας πάντας. Ξενοφῶν δὲ σὺν τοῖς ὀπισθοφυλάξι ὀπλίταις εἶπετο, οὐδένα ἔχων γυμνήτα· οὐδεὶς γὰρ ἐδόκει κίνδυνος εἶναι, μὴ τις ἄνω πορευομένων ἐκ τοῦ ὀπισθεν ἐπίσποιο. 7. Καὶ ἐπὶ μὲν τὸ ἄκρον ἀναβαίνει Χειρίσοφος, πρὶν τινα αἰσθῆσθαι τῶν πολεμίων· ἔπειτα δὲ ὑψηγεῖτο· ἐφείπετο δὲ αἰεὶ τὸ ὑπερβάλλον τοῦ στρατεύματος εἰς τὰς κώμας τὰς ἐν τοῖς ἄγκεσι τε καὶ μυχοῖς τῶν ὀρέων.

8. Ἐνθα δὲ οἱ μὲν Καρδοῦχοι, ἐκλιπόντες τὰς οἰκίας, ἔχοντες καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας, ἔφευγον ἐπὶ τὰ ὄρη· τὰ δ' ἐπιτήδεια πολλὰ ἦν λαμβάνειν· ἦσαν δὲ καὶ χαλκώμασι παμπόλλοις κατεσκευασμένοι αἱ οἰκίαι, ὧν οὐδὲν ἔφερον οἱ Ἕλληνες· οὐδὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐδίωκον, ὑποφειδόμενοι, εἰπὼς ἐθελήσειαν οἱ Καρδοῦχοι διέναι αὐτοὺς ὡς διὰ φιλίας τῆς χώρας, ἐπεὶ περ βασιλεῖ πολέμιοι ἦσαν. 9. Τὰ μέντοι ἐπιτήδεια, ὅτῳ τις ἐπιτυγχάνοι, ἐλάμβανον· ἀνάγκη γὰρ ἦν. Οἱ δὲ Καρδοῦχοι οὔτε καλοῦντων ὑπήκουον, οὔτε ἄλλο τι φιλικὸν οὐδὲν ἐποιοῦν. 10. Ὅτε δὲ οἱ τελευταῖοι τῶν Ἑλλήνων κατέβαινον εἰς τὰς κώμας ἀπὸ τοῦ ἄκρου ἤδη σκοταῖοι, (διὰ γὰρ τὸ στενὴν εἶναι τὴν ὁδὸν, ὅλην τὴν ἡμέραν ἢ ἀνάβασις αὐτοῖς ἐγένετο καὶ κατάβασις εἰς τὰς κώμας,) τότε δὲ συλλεγόντες τινὲς τῶν Καρδοῦχων τοῖς τελευταίοις ἐπέθεντο, καὶ ἀπέκτεινάν τινας, καὶ λίθοις καὶ τοξεύμασι κατέτρωσαν, ὀλίγοι τινὲς ὄντες· ἐξ ἀπροσδοκῆτου γὰρ αὐτοῖς ἐπέπεσε τὸ Ἑλληνικόν. 11. Εἰ μέντοι τότε πλείους συνελέγησαν, ἐκινδύνευσεν ἂν διαφθαρῆναι πολὺ τοῦ στρατεύματος. Καὶ ταύτην μὲν τὴν νύκτα οὕτως ἐν ταῖς κώμας ἠϋ-

λίσθησαν· οἱ δὲ Καρδοῦχοι κύκλω πύρᾳ πολλὰ ἔκαιον ἐπὶ τῶν ὀρέων, καὶ συνεώρων ἀλλήλους.

12. Ἄμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ συνελθοῦσι τοῖς στρατηγοῖς καὶ λοχαγοῖς τῶν Ἑλλήνων ἔδοξε, τῶν τε ὑποζυγίων τὰ ἀναγκαῖα καὶ τὰ δυνατώτατα πορεύεσθαι ἐχόντας, καταλιπόντας τὰ ἄλλα, καὶ ὅποσα ἦν νεωστὶ αἰχμάλωτα ἀνδράποδα ἐν τῇ στρατιᾷ, πάντα ἀφιέναι.

13. Σχολαίαν γὰρ ἐποιοῦν τὴν πορείαν πολλὰ ὄντα τὰ ὑποζύγια καὶ τὰ αἰχμάλωτα· καὶ πολλοὶ δὴ αὐτῶν, οἱ ἐπὶ τούτοις ὄντες, ἀπόμαχοι ἦσαν· διπλάσιά τε τὰ ἐπιτήδεια ἔδει πορίζεσθαι καὶ φέρεσθαι, πολλῶν τῶν ἀνθρώπων ὄντων. Δόξαν δὲ ταῦτα, ἐκήρυξαν οὕτω ποιεῖν.

14. Ἐπειδὴ δὲ ἀριστήσαντες ἐπορεύοντο, ὑποστάντες ἐν στενῷ οἱ στρατηγοί, εἴ τι εὐρίσκοιεν τῶν εἰρημμένων μὴ ἀφιέμενον, ἀφηροῦντο· οἱ δ' ἐπείδοντο, πλὴν εἴ τις τι ἔκλεψεν, οἷον ἢ παιδὸς ἐπιθυμίας ἢ γυναικὸς τῶν εὐπρεπῶν. Καὶ ταύτην μὲν τὴν ἡμέραν οὕτως ἐπορεύθησαν, τὰ μὲν τι μαχόμενοι, τὰ δὲ καὶ ἀναπαυόμενοι. 15. Εἰς δὲ τὴν ὑστεραίαν χειμῶν γίνεται πολὺς, ἀναγκαῖον δ' ἦν πορεύεσθαι· οὐ γὰρ ἦν ἱκανὰ τὰ ἐπιτήδεια. Καὶ ἤγετο μὲν Χειρίσοφος, ὠπισθοφυλάκει δὲ Ξενοφῶν. 16. Καὶ οἱ πολέμιοι ἰσχυρῶς ἐπετίθεντο, καὶ, στενῶν ὄντων τῶν χωρίων, ἐγγυὺς προσιόντες ἐτόξευον καὶ ἐσφενδόνων· ὥστε ἠναγκάζοντο οἱ Ἕλληνες ἐπιδιώκοντες καὶ πάλιν ἀναχάζοντες σχολῇ πορεύεσθαι· καὶ θαμινὰ παρήγγειλεν ὁ Ξενοφῶν ὑπομένειν, ὅτε οἱ πολέμιοι ἰσχυρῶς ἐπικέοιντο. 17. Ἐνθα ὁ Χειρίσοφος ἄλλοτε μὲν, ὅτε παρεγγυῶτο, ὑπέμενε, τότε δὲ οὐχ ὑπέμενε, ἀλλ' ἤγε ταχέως, καὶ παρηγγύα ἔπεσθαι· ὥστε δῆλον ἦν, ὅτι πρῶγμά τι εἶη σχολῇ δὲ οὐκ ἦν ἰδεῖν παρελθόντι τὸ αἴτιον τῆς σπουδῆς· ὥστε ἡ πορεία ὁμοία φυγῆς ἐγένετο τοῖς ὠπισθοφύλαξι. 18. Καὶ ἐνταῦθα ἀποδνήσκει ἀνὴρ ἀγαθὸς Λακωνικὸς Κλεώνυμος, τοξενθεὶς διὰ τῆς ἀσπίδος καὶ τῆς στολάδος εἰς τὰς πλευράς, καὶ Βασίαις Ἀρκιάς, διαμπερὲς εἰς τὴν κεφαλὴν. 19. Ἐπεὶ δὲ

ἀφίκοντο ἐπὶ σταθμὸν, εὐθύς ὥσπερ εἶχεν ὁ Ξενοφῶν ἐλθῶν πρὸς τὸν Χειρίσοφον, ἠτιᾶτο αὐτὸν, ὅτι οὐχ ὑπέμεινεν, ἀλλ' ἠναγκάζοντο φεύγοντες ἅμα μάχεσθαι. Καὶ νῦν δύο καλῶ τε κἀγαθῶ ἄνδρες τεθνήσκουσιν, καὶ οὔτε ἀνελεῖσθαι, οὔτε θάψαι αὐτῶ ἐδυνάμεθα. 20. Ἀποκρίνεται πρὸς ταῦτα ὁ Χειρίσοφος· Βλέψον, ἔφη, εἰς τὰ ὄρη, καὶ ἴδε, ὡς ἄβαστα πάντα ἐστί. Μία δὲ αὕτη ὁδὸς, ἣν ὀρέξῃς, ὀρθία· καὶ ἐπὶ ταύτῃ ὀρέῃ ἀνθρώπων ἔξεστί σοι ὄχλον τοσοῦτον, οἳ κατελιηφότες φυλάττουσι τὴν ἔκβασιν. 21. Ταῦτα ἐγὼ ἔσπευδον, καὶ διὰ τοῦτό σε οὐχ ὑπέμενον, εἴ πως δυναίμην φθάσαι, πρὶν κατελιῆφθαι τὴν ὑπερβολὴν· οἳ δὲ ἠγεμόνες, οὓς ἔχομεν, οὐ φασιν εἶναι ἄλλην ὁδόν. 22. Ὁ δὲ Ξενοφῶν λέγει· Ἄλλ' ἐγὼ ἔχω δύο ἄνδρας. Ἐπεὶ γὰρ ἡμῖν πράγματα παρεῖχον, ἐνηδρεύσαμεν, (ὅπερ ἡμᾶς καὶ ἀναπνεῦσαι ἐποίησε,) καὶ ἀπεκτείναμεν τινὰς αὐτῶν, καὶ ζῶντας προὔθυμήθημεν λαβεῖν, αὐτοῦ τούτου ἵνεκεν, ὅπως ἠγεμόσιν εἰδόσι τὴν χώραν χρῆσαιμεθα.

23. Καὶ εὐθύς ἀγαγόντες τοὺς ἀνθρώπους, ἠλεγχον διαλαβόντες, εἴ τινα εἶδειεν ἄλλην ὁδόν, ἢ τὴν φανεράν· Ὁ μὲν οὖν ἕτερος οὐκ ἔφη, καὶ μάλα πολλῶν φόβων προσαγομένων· ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν ὠφέλιμον ἔλεγεν, ὀρώωντος τοῦ ἑτέρου κατεσφάγη. 24. Ὁ δὲ λοιπὸς ἔλεξεν, ὅτι οὗτος μὲν διὰ ταῦτα οὐ φαίη εἰδέναι, ὅτι αὐτῶ τυγχάνει θυγάτηρ ἐκεῖ παρ' ἀνδρὶ ἐκδεδομένη· αὐτὸς δ' ἔφη ἠγήσεσθαι δυνατὴν καὶ ὑποζυγίοις πορεύεσθαι ὁδόν. 25. Ἐρωτώμενος δ', εἴ εἴη τι ἐν αὐτῇ δυσπάριτον χωρίον, ἔφη, εἶναι ἄκρον, ὃ εἰ μὴ τις προκαταλήψοιτο, ἀδύνατον ἔσεσθαι παρελθεῖν. 26. Ἐνταῦθα ἐδόκει, συγκαλέσαντας λοχαγούς καὶ πελταστὰς καὶ τῶν ὀπλιτῶν, λέγειν τε τὰ παρόντα, καὶ ἐρωτᾶν, εἴ τις αὐτῶν ἐστίν, ὅστις ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐθέλοι γενέσθαι, καὶ ὑποστὰς ἐθελοντῆς πορεύεσθαι. 27. Ὑφίστανται τῶν μὲν ὀπλιτῶν Ἀριστάννυμος Μεθυδριεύς Ἀρκᾶς, καὶ Ἀρασίας Στυμφάλιος Ἀρκᾶς. Ἀντεστασίαζεν δὲ αὐτοῖς Καλλίμαχος Παφράσιος Ἀρκᾶς, καὶ οὗτος ἔφη ἐθέλειν πορεύεσθαι,

προσλαβῶν ἐθέλοντάς ἐκ παντός τοῦ στρατεύματος· εὖ γὰρ οἶδα, ἔφη, ὅτι ἔφονται πολλοὶ τῶν νέων ἐμοῦ ἡγουμένου. 28. Ἐκ τούτου ἐρωτῶσιν, εἴ τις καὶ τῶν γυμνήτων ταξιαρχῶν ἐθέλοι συμπορεύεσθαι. Ὑφίσταται Ἀριστέας Χίος, ὃς πολλαχοῦ πολλοῦ ἄξιός τῃ στρατιᾷ εἰς τὰ τοιαῦτα ἐγένετο.

Caput II.

Græci multo cum labore, nec sine clade Carduchorum montes superant, hostibus graviter urgentibus.

1. Καὶ ἦν μὲν δαίλη ἤδη, οἱ δ' ἐκέλευον αὐτοὺς ξυφαγόντας πορεύεσθαι· καὶ τὸν ἡγεμόνα δήσαντες παραδιδόασιν αὐτοῖς· καὶ συντίθενται, τὴν μὲν νύκτα, ἦν λάβωσι τὸ ἄκρον, τὸ χωρίον φυλάττειν· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ σάλπιγγι σημαίνειν· καὶ τοὺς μὲν ἄνω ὄντας εἶναι ἐπὶ τοὺς κατέχοντας τὴν φανεράν· ἐκβασίαν αὐτοὶ δὲ συμβοηθήσειν ἐκβαίνοντες ὡς ἂν δύνωνται τάχιστα. 2. Ταῦτα συνθέμενοι, οἱ μὲν ἐπορεύοντο, πλῆθος ὡς διςχίλιοι (καὶ ὕδωρ πολὺ ἦν ἐξ οὐρανοῦ) Ξενοφῶν δὲ, ἔχων τοὺς ὀπισθοφυλάκας, ἠγείτο πρὸς τὴν φανεράν· ἐκβασίαν, ὅπως ταύτῃ τῇ ὁδῷ οἱ πολέμιοι προσέχοιεν τὸν νοῦν, καὶ ὡς μάλιστα λάθοιεν οἱ περιούντες. 3. Ἐπεὶ δὲ ἦσαν ἐπὶ χαράδρῳ οἱ ὀπισθοφυλάκες, ἦν ἔδει διαβάντας πρὸς τὸ ὄρθιον ἐκβαίνειν, τηνικαῦτα ἐκυλίνδουν οἱ βάρβαροι ὀλοιτρόχους ἀμαξιαίους, καὶ μείζους καὶ ἐλάττους λίθους, οἳ φερόμενοι πταίοντες πρὸς τὰς πέτρας διεσφενδονῶντο· καὶ παντάπασιν οὐδὲ πελάσαι οἶόν τ' ἦν τῇ ὁδῷ. 4. Ἐνιοὶ δὲ τῶν λοχαγῶν, εἰ μὴ ταύτῃ δύναιντο, ἄλλη ἐπειρῶντο· καὶ ταῦτα ἐποίουν, μέχρι σκότος ἐγένετο. Ἐπεὶ δὲ ᾤοντο ἀφανεῖς εἶναι ἀπίοντες, τότε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸ δαίπνον· ἐτύγχανον δὲ καὶ ἀνάριστοι ὄντες αὐτῶν οἱ ὀπισθοφυλακήσαντες. Οἱ μέντοι πολέμιοι, φοβούμενοι δηλονοτι, οὐδ' ἐπαύσαντο δι' ὅλης τῆς νυκτὸς

κυλινδοῦντες τοὺς λίθους· τεκμήρασθαι δ' ἦν τῷ φόφῳ. 5. Οἱ δὲ ἔχοντες τὸν ἡγεμόνα, κύκλω περιούντες καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας ἀμφὶ πῦρ καθημένους· καὶ τοὺς μὲν ἀποκτείναντες, τοὺς δὲ καταδιώξαντες, αὐτοὶ ἐνταῦθα ἔμενον, ὡς κατέχοντες τὸ ἄκρον. 6. Οἱ δ' οὐ κατείχον, ἀλλὰ μαστὸς ἦν ὑπὲρ αὐτῶν, παρ' ὃν ἦν ἡ στενὴ αὐτῆ ὁδός, ἐφ' ἣ ἑκάθηντο οἱ φύλακες. Ἐφοδος μέντοι αὐτόθεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἦν, οἱ ἐπὶ τῇ φανερᾷ ὁδῷ ἑκάθηντο.

7. Καὶ τὴν μὲν νύκτα ἐνταῦθα διήγαγον. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ὑπέφαινε, ἐπορεύοντο σιγῇ συντεταγμένοι ἐπὶ τοὺς πολεμίους· καὶ γὰρ οὐμίχλη ἐγένετο· ὥστε ἔλαθον ἐγγὺς προσελθόντες. Ἐπεὶ δὲ εἶδον ἀλλήλους, ἢ τε σάλπιγξ ἐφθέγγετο, καὶ ἀλαλάξαντες οἱ Ἕλληνες ἴεντο εἰς τοὺς ἀνθρώπους· οἱ δ' οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλὰ καταλιπόντες τὴν ὁδὸν, φεύγοντες ὀλίγοι ἀπέδνησκον· εὖζανοι γὰρ ἦσαν. 8. Οἱ δ' ἀμφὶ Χειρίσοφον ἀκούσαντες τῆς σάλπιγγος, εὐθὺς ἴεντο ἄνω κατὰ τὴν φανεράν ὁδόν· ἄλλοι δὲ τῶν στρατηγῶν κατὰ ἀτριβεῖς ὁδοὺς ἐπορεύοντο, ἢ ἔτυχον ἕκαστοι ὄντες, καὶ ἀναβάντες ὡς ἐδύναντο, ἀνίμων ἀλλήλους τοῖς δόρασι. 9. Καὶ οὗτοι πρῶτοι συνέμιξαν τοῖς προκαταλαβοῦσι τὸ χωρίον. Ξενοφῶν δὲ, ἔχων τῶν ὀπισθοφυλάκων τοὺς ἡμίσεις, ἐπορεύετο, ἢπερ οἱ τὸν ἡγεμόνα ἔχοντες· (εὐνοδατάτη γὰρ ἦν τοῖς ὑποξυγίοις) τοὺς δ' ἡμίσεις ὀπισθεν τῶν ὑποξυγίων ἔταξε. 10. Πορευόμενοι δ' ἐντυγχάνουσι λόφῳ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ, κατελιμμένῳ ὑπὸ τῶν πολεμίων, οὓς ἢ ἀποκόψαι ἦν ἀνάγκη, ἢ διεξεῦχθαι ἀπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Καὶ αὐτοὶ μὲν ἂν ἐπορεύθησαν, ἢπερ οἱ ἄλλοι· τὰ δ' ὑποξύγια οὐκ ἦν ἄλλη ἢ ταύτη ἐκβῆναι. 11. Ἐνθα δὲ παρακελευσάμενοι ἀλλήλοις, προσβάλλουσι πρὸς τὸν λόφον ὀρθίους τοῖς λόχοις, οὐ κύκλω, ἀλλὰ καταλιπόντες ἄφοδον τοῖς πολεμίους, εἰ βούλονται φεύγειν. 12. Καὶ τέως μὲν αὐτοὺς ἀναβαίνοντας, ὅπη ἐδύναντο ἕκαστος, οἱ βάρβαροι ἐτόξευον καὶ ἔβαλλον, ἐγγὺς δ' οὐ προσίεντο, ἀλλὰ φυγῇ λείπουσι τὸ χωρίον. Καὶ τοῦτόν τε παρεληλύθεισαν οἱ Ἕλληνες, καὶ ἕτερον ὁρῶσιν ἔμπροσθεν

λόφον κατεχόμενον ἐπὶ τοῦτον αὐθις ἐδόκει πορευέσθαι. 13. Ἐννοήσας δ' ὁ Ξενοφῶν, μὴ εἰ ἔρημον καταλείποι τὸν ἡλωκίτα λόφον, καὶ πάλιν λαβόντες οἱ πολέμιοι ἐπιθοῖντο τοῖς ὑποξυγίοις παριοῦσιν, (ἐπὶ πολὺ δὲ ἦν τὰ ὑποξύγια, ἅτε διὰ στενῆς τῆς ὁδοῦ πορευόμενα) καταλείπει ἐπὶ τοῦ λόφου λοχαγούς Κηφισόδωρον Κηφισοφῶντος, Ἀθηναῖον, καὶ Ἀμφικράτην Ἀμφιδήμον, Ἀθηναῖον, καὶ Ἀρχαγόραν Ἀργεῖον φυγάδα· αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς λοιποῖς ἐπορευέτο ἐπὶ τὸν δεύτερον λόφον, καὶ τῷ αὐτῷ τρόπῳ καὶ τοῦτον αἰροῦσιν. 14. Ἐτι δ' αὐτοῖς τρίτος μαστὸς λοιπὸς ἦν πολὺ ὀρθιώτατος, ὁ ὑπὲρ τῆς ἐπὶ τῷ πυρὶ καταληφθείσης φυλακῆς τῆς νυκτὸς ὑπὸ τῶν προελθόντων. 15. Ἐπεὶ δ' ἔγγυς ἦγον οἱ Ἕλληνες, λείπουσιν οἱ βάρβαροι ἀμαχητὶ τὸν μαστὸν ὥστε θαναμαστὸν γενέσθαι πᾶσι, καὶ ὑπώπτειον, δείσαντας αὐτούς, μὴ κυκλωθέντες πολιορκοῖντο, ἀπολιπεῖν. Οἱ δὲ ἄρα ἀπὸ τοῦ ἄκρου καθορῶντες τὰ ὀπίσθεν γιγνόμενα, πάντες ἐπὶ τοὺς ὀπισθοφύλακας ἐχώρουν.

16. Καὶ Ξενοφῶν μὲν σὺν τοῖς νεωτάτοις ἀνέβαινον ἐπὶ τὸ ἄκρον, τοὺς δ' ἄλλους ἐκέλευσεν ὑπάγειν, ὅπως οἱ τελευταῖοι λόχοι προσμίξαιεν· καὶ προελθόντας κατὰ τὴν ὁδὸν ἐν τῷ ὀμαλῷ θέσθαι τὰ ὄπλα εἶπεν. 17. Καὶ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἦλθεν Ἀρχαγόρας ὁ Ἀργεῖος πεφευγῶς, καὶ λέγει, ὡς ἀπεκόπησαν ἀπὸ τοῦ πρώτου λόφου, καὶ ὅτι τεθνήκασιν Κηφισόδωρος καὶ Ἀμφικράτης, καὶ ἄλλοι, ὅσοι μὴ ἀλλόμενοι κατὰ τῆς πέτρας πρὸς τοὺς ὀπισθοφύλακας ἀφίκοντο. 18. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι οἱ βάρβαροι, ἤκουον ἐπ' ἀντίπορον λόφον τῷ μαστῷ· καὶ ὁ Ξενοφῶν διελέγετο αὐτοῖς δι' ἔρημνέως περὶ σπονδῶν, καὶ τοὺς νεκροὺς ἀπήτει. 19. Οἱ δ' ἔφασαν ἀποδώσειν, ἐφ' ᾧ μὴ καίειν τὰς κώμας. Συνωμολόγει ταῦτα ὁ Ξενοφῶν. Ἐν ᾧ δὲ τὸ μὲν ἄλλο στρατεύμα παρήει, οἱ δὲ ταῦτα διελέγοντο, πάντες, οἱ ἐκ τούτου τοῦ τόπου συνεῤῥύθησαν, ἐνταῦθα ἴσταντο οἱ πολέμιοι. 20. Καὶ ἐπεὶ ἤρξαντο καταβαίνειν ἀπὸ τοῦ μαστοῦ πρὸς τοὺς ἄλλους, ἔνθα τὰ ὄπλα ἔκειντο, ἔεντο δὴ οἱ πολέμιοι πολλῶν πλήθει καὶ θορῦβῳ· καὶ
ἐπεὶ

ἔπει ἐγένοντο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ μαστοῦ, ἀφ' οὗ Ξενοφῶν κατέβαινον, ἐκυλίνδουν πέτρας· καὶ ἐνὸς μὲν κατέαξαν τὸ σκέλος, Ξενοφῶντα δὲ ὁ ὑπασπιστής, ἔχων τὴν ἀσπίδα, ἀπέλιπεν. 21. Εὐρύλοχος δὲ Λουσιεὺς Ἀρκὰς προσέδραμεν αὐτῷ ὀπλίτης, καὶ πρὸ ἀμφοῖν προβεβλημένος ἀπεχώρει, καὶ οἱ ἄλλοι πρὸς τοὺς συντεταγμένους ἀπῆλθον.

22. Ἐκ δὲ τούτου πᾶν ὁμοῦ ἐγένετο τὸ Ἑλληνικόν, καὶ ἐσκήνησαν αὐτοῦ ἐν πολλαῖς καὶ καλαῖς οἰκίαις, καὶ ἐπιτηδεῖοις δαψιλέσι· καὶ γὰρ οἶνος πολὺς ἦν, ὃν ἐν λάκκοις κονιατοῖς εἶχον. 23. Ξενοφῶν δὲ καὶ Χειρίσοφος διεπράξαντο, ὥστε λαβόντες τοὺς νεκροὺς ἀποδοῦναι τὸν ἡγεμόνα· καὶ πάντα ἐποίησαν τοῖς ἀποθανοῦσιν ἐκ τῶν δυνατῶν, ὥσπερ νομίζεται ἀνδράσιν ἀγαθοῖς. 24. Τῇ δ' ὑστεραία ἄνευ ἡγεμόνος ἐπορεύοντο· μαχόμενοι δ' οἱ πολέμιοι, καὶ ὅπη εἶη στενὸν χωρίον προκαταλαμβάνοντες, ἐκώλνον τὰς παρόδους. 25. Ὅποτε μὲν οὖν τοὺς πρώτους κωλύοιεν, Ξενοφῶν ὀπισθεν ἐκβαίνων πρὸς τὰ ὄρη, ἔλπε τὴν ἀπόφραξιν τῆς παρόδου τοῖς πρώτοις, ἀνωτέρω πειρώμενος γίνεσθαι τῶν κωλύόντων· 26. ὁπότε δὲ τοῖς ὀπισθεν ἐπιθόιντο, Χειρίσοφος ἐκβαίνων, καὶ πειρώμενος ἀνωτέρω γίνεσθαι τῶν κωλύόντων, ἔλπε τὴν ἀπόφραξιν τῆς παρόδου τοῖς ὀπισθεν. Καὶ αἰεὶ οὕτως ἐβοήθουν ἀλλήλοις, καὶ ἰσχυρῶς ἀλλήλων ἐπεμελοῦντο. 27. Ἦν δὲ ὁπότε καὶ αὐτοῖς τοῖς ἀναβάσι πολλὰ πράγματα παρεῖχον οἱ βάρβαροι πάλιν καταβαίνουσιν· ἐλαφροὶ γὰρ ἦσαν, ὥστε καὶ ἐγγύθεν φεύγοντες ἀποφεύγειν· οὐδὲν γὰρ ἄλλο εἶχον ἢ τόξα καὶ σφενδόνας. 28. Ἀριστοι δὲ τοξόται ἦσαν· εἶχον δὲ τόξα ἐγγὺς τριπήχη, τὰ δὲ τοξεύματα πλέον ἢ διπήχη· εἴλικον δὲ τὰς νευράς, ὁπότε τοξεύοιεν, πρὸς τὸ κάτω τοῦ τόξου τῷ ἀριστερῷ ποδὶ προσβαίνοντες. Τὰ δὲ τοξεύματα ἐχώρει διὰ τῶν ἀσπίδων καὶ διὰ τῶν θωράκων· ἐχρῶντο δὲ αὐτοῖς οἱ Ἕλληνες, ἔπει λάβοιεν, ἀκοντίοις, ἐναγκυλῶντες. Ἐν τούτοις τοῖς χωρίοις οἱ Κοῆτες χρησιμώτατοι ἐγένοντο· ἦρχε δὲ αὐτῶν Στρατοκλῆς Κοῆς.

Caput III.

In vicos campestres ad Centriten amnem perveniunt, ubi post septem dierum molestias dulci quiete fruuntur. Flumen tandem vado feliciter transeunt.

1. Ταύτην δ' αὖ τὴν ἡμέραν ἠγλίσθησαν ἐν ταῖς κώμαις ταῖς ὑπὲρ τοῦ πεδίου τοῦ παρὰ τὸν Κεντριτὴν ποταμὸν, εὖρος ὡς δίπλεθρον, ὃς ὀρίζει τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὴν τῶν Καρδούχων χώραν· καὶ οἱ Ἕλληνες ἐνταῦθα ἀνεπαύσαντο ἄσμενοι ἰδόντες πεδίον· ἀπείχε δὲ τῶν ὀρέων ὁ ποταμὸς ὡς ἕξ ἢ ἑπτὰ στάδια τῶν Καρδούχων. 2. Τότε μὲν οὖν ἠγλίσθησαν μάλα ἠδέως, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἔχοντες, καὶ πολλὰ τῶν παρεληλυθότων πόνων μνημονεύοντες. Ἐπτά γὰρ ἡμέρας, ὅσας περ ἐπορεύθησαν διὰ τῶν Καρδούχων, πάσας μαχόμενοι διετέλεσαν, καὶ ἔπαθον κακὰ, ὅσα οὐδὲ τὰ σύμπαντα ὑπὸ βασιλείᾳ καὶ Τισσαφέρουσι. Ὡς οὖν ἀπηλλαγμένοι τούτων, ἠδέως ἐκοιμήθησαν.

3. Ἀμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ὀρῶσιν ἰππέας που πέραν τοῦ ποταμοῦ ἐξωπλισμένους, ὡς κωλύσοντας διαβαίνειν· πεζοὺς δ' ἐπὶ ταῖς ὄχθαις παρατεταγμένους ἄνω τῶν ἰππέων, ὡς κωλύσοντας εἰς τὴν Ἀρμενίαν ἐκβαίνειν. 4. Ἦσαν δὲ οὗτοι Ὀρόντου καὶ Ἀρτούχου, Ἀρμένιοι καὶ Μαρδόνιοι καὶ Χαλδαῖοι μισθοφόροι. Ἐλέγοντο δὲ οἱ Χαλδαῖοι ἐλεύθεροι καὶ ἄλκιμοι εἶναι· ὅπλα δ' εἶχον γέγραφα μακρὰ καὶ λόγχας. 5. Αἱ δὲ ὄχθαι αὐταί, ἐφ' ἧν παρατεταγμένοι οὗτοι ἦσαν, τρία ἢ τέτταρα πλέθρα ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀπέιχον· ὁδὸς δὲ μία ἢ ὀρωμένη ἦν ἄγουσα ἄνω, ὥσπερ χειροποίητος· ταύτην ἐπειρῶντο διαβαίνειν οἱ Ἕλληνες. 6. Ἐπεὶ δὲ πειρωμένοις τό τε ὕδωρ ὑπὲρ τῶν μαστῶν ἐφαίνετο, καὶ τραχὺς ἦν ὁ ποταμὸς μεγάλοις λίθοις καὶ ὀλισθηροῖς, καὶ οὔτε ἐν τῷ ὕδατι τὰ ὅπλα ἦν ἔχειν· εἰ δὲ μὴ, ἤρπαξεν ὁ ποταμὸς ἐπὶ τε τῆς κεφαλῆς τὰ ὅπλα εἴ τις φέροι, γυμνοὶ ἐγίνοντο πρὸς τὰ τοξεύματα καὶ

τὰ ἄλλα βέλη ἀνεχώρησαν οὖν, καὶ αὐτοῦ ἑστρατοπε-
δεύσαντο παρὰ τὸν ποταμὸν.

7. Ἐνθα δὲ αὐτοὶ τὴν πρόσθεν νύκτα ἦσαν, ἐπὶ
τοῦ ὄρους ἐώρων τοὺς Καρδούχους πολλοὺς συνειλεγ-
μένους σὺν τοῖς ὅπλοις. Ἐνταῦθα δὴ πολλὴ ἀθυμία
ἦν τοῖς Ἕλλησιν, ὁρῶσι μὲν τοῦ ποταμοῦ τὴν δυσπο-
ρίαν, ὁρῶσι δὲ τοὺς διαβαίνειν καλύσοντας, ὁρῶσι δὲ
τοῖς διαβαίνουσιν ἐπικεισομένους τοὺς Καρδούχους ὀ-
πισθεν. 8. Ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύ-
κτα ἔμενον ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ὄντες. Ξενοφῶν δὲ ὄναρ
εἶδεν ἔδοξεν ἐν πέδαις δεδέσθαι, αὐταὶ δὲ αὐτῷ αὐ-
τόματοι περιῤῥυῆναι, ὥστε λυθῆναι καὶ διαβαίνειν,
ὅποσον ἐβούλετο. Ἐπεὶ δὲ ὄρθρος ἦν, ἔρχεται πρὸς
τὸν Χειρίσοφον, καὶ λέγει, ὅτι ἐλπίδας ἔχει καλῶς ἔ-
σεσθαι καὶ διηγείται αὐτῷ τὸ ὄναρ. 9. Ὁ δὲ ἤδετό
τε, καὶ ὡς τάχιστα ἕως ὑπέφαινεν, ἐθύοντο πάντες
παρόντες οἱ στρατηγοὶ καὶ τὰ ἱερὰ καλὰ ἦν εὐθύς
ἐπὶ τοῦ πρώτου. Καὶ ἀπιόντες ἀπὸ τῶν ἱερῶν οἱ
στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ παρήγγελλον τῇ στρατιᾷ ἀριστο-
ποιεῖσθαι. 10. Ἀριστῶντι δὲ τῷ Ξενοφῶντι προσέτερε-
χον δύο νεανίσκῳ ἤδεσαν γὰρ πάντες, ὅτι ἔξειη αὐ-
τῷ καὶ ἀριστῶντι καὶ δειπνοῦντι προσελθεῖν, καὶ, εἰ
καθεύδοι, ἐπεγείραντα εἰπεῖν, εἰ τί τις ἔχοι τῶν πρὸς
τὸν πόλεμον. 11. Καὶ τότε ἔλεγον, ὅτι τυγχάνοιεν
φρούρανα συλλέγοντες ὡς ἐπὶ πῦρ, κ᾿πειτα κατίδοιεν
ἐν τῷ πέραν ἐν πέτραις καθηκούσαις ἐπ' αὐτὸν τὸν
ποταμὸν γέροντά τε καὶ γυναῖκα, καὶ παιδίσκας, ὡς-
περ μαρσίπους ἱματίων κατατιθεμένους ἐν πέτρᾳ ἀν-
τροῶδει. 12. Ἴδοῦσι δὲ σφισι δόξαί, ἀσφαλὲς εἶναι δια-
βαίνειν· οὐδὲ γὰρ τοῖς πολεμίοις ἰππεῦσι πρόσβατον
εἶναι κατὰ τοῦτο. Ἐκδύντες δὲ, ἔφασαν ἔχοντες τὰ
ἐγχειρίδια γυμνοὶ ὡς νευσούμενοι διαβαίνειν· πορευό-
μενοι δὲ, πρόσθεν διαβαίνειν, πρὶν βρέξαι τὰ αἰ-
δοῖα· καὶ διαβάντες, καὶ λαβόντες τὰ ἱμάτια, πά-
λιν ἤκειν.

13. Εὐθύς οὖν ὁ Ξενοφῶν αὐτὸς τε ἔσπενδε, καὶ
τοῖς νεανίσκοις ἐγγχεῖν ἐκέλευσε, καὶ εὐχεσθαι τοῖς φή-

νάσι θεοῖς τὰ τε ὄνειρατα καὶ τὸν πόρον καὶ τὰ λοιπὰ ἀγαθὰ ἐπιτελέσαι. Σπείσας δὲ εὐθύς ἤγε τοὺς νεανίσκους παρὰ τὸν Χειρίσοφον· καὶ διηγοῦνται ταῦτά. 14. Ἀκούσας δὲ καὶ ὁ Χειρίσοφος σπουδᾶς ἐποίησε. Σπείσαντες δὲ, τοῖς μὲν ἄλλοις παρήγγελλον συσκευάζεσθαι, αὐτοὶ δὲ, συγκαλέσαντες τοὺς στρατηγούς, ἐβουλεύοντο, ὅπως ἂν κάλλιστα διαβατεν, καὶ τοὺς τε ἔμπροσθεν νικᾶεν καὶ ὑπὸ τῶν ὀπίσθεν μηδὲν κακὸν πάσχοιεν. 15. Καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς, Χειρίσοφον μὲν ἡγεῖσθαι, καὶ διαβαίνειν, ἔχοντα τὸ ἥμισυ τοῦ στρατεύματος, τὸ δὲ ἥμισυ ὑπομένειν σὺν Ξενοφῶντι· τὰ δὲ ὑποζύγια καὶ τὸν ὄχλον ἐν μέσῳ τούτων διαβαίνειν. 16. Ἐπεὶ δὲ καλῶς ταῦτα εἶχεν, ἐπορεύοντο· ἡγοῦντο δὲ οἱ νεανίσκοι, ἐν ἀριστερᾷ ἔχοντες τὸν ποταμόν· ὁδὸς δὲ ἦν ἐπὶ τὴν διάβασιν ὡς τέτταρα στάδια.

17. Πορευομένων δ' αὐτῶν ἀντιπαρήεσαν αἱ τάξεις τῶν ἰππέων. Ἐπεὶ δ' ἦσαν κατὰ τὴν διάβασιν καὶ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, ἔθεντο τὰ ὄπλα, καὶ αὐτὸς πρῶτος Χειρίσοφος στεφανωσάμενος καὶ ἀποδύς ἐλάμβανε τὰ ὄπλα, καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι παρήγγελλε· καὶ τοὺς λοχαγούς ἐκέλευεν ἄγειν τοὺς λόχους ὀρθίως, τοὺς μὲν ἐν ἀριστερᾷ, τοὺς δὲ ἐν δεξιᾷ ἑαυτοῦ. 18. Καὶ οἱ μὲν μάντις ἐσφαγιάζοντο εἰς τὸν ποταμόν· οἱ δὲ πολέμιοι ἐτόξενόν τε καὶ ἐσφενδόνων· ἀλλ' οὐπω ἐξικνοῦντο. 19. Ἐπεὶ δὲ καλὰ ἦν τὰ σφάγια, ἐπαιάνιζον πάντες οἱ στρατιῶται καὶ ἀνηλάλαζον, συνωλόλυζον δὲ καὶ αἱ γυναῖκες ἅπασαι. Πολλοὶ γὰρ ἦσαν ἑταῖροι ἐν τῷ στρατεύματι.

20. Καὶ Χειρίσοφος μὲν ἐνέβαινε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· ὁ δὲ Ξενοφῶν, λαβὼν τῶν ὀπισθοφυλάκων τοὺς εὐζωωτάτους, ἔθει ἀνὰ κράτος πάλιν ἐπὶ τὸν πόρον τὸν κατὰ τὴν ἔκβασιν τὴν εἰς τὰ τῶν Ἀρμενίων ὄρη· προσποιούμενος ταύτῃ διαβὰς ἀποκλείσειν τοὺς παρὰ τὸν ποταμόν ἰππέας. 21. Οἱ δὲ πολέμιοι, ὀρῶντες μὲν τοὺς ἀμφὶ Χειρίσοφον εὐπετῶς τὸ ὕδωρ περῶντας, ὀρῶντες δὲ τοὺς ἀμφὶ Ξενοφῶντα· θέοντες εἰς τοῦμ-

καλιν, δείσαντες, μὴ ἀποκλεισθείησαν, φεύγουσιν ἀνὰ κράτος ὡς πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἔκβασιν ἄνω. Ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν ἐγένοντο, ἔτεινον ἄνω πρὸς τὸ ὄρος. 22. Λύκιος δὲ, ὁ τὴν τάξιν ἔχων τῶν ἰππέων, καὶ Αἰσχίνης, ὁ τὴν τάξιν ἔχων τῶν πελταστῶν τῶν ἀμφὶ Χειρίσοφον, ἐπεὶ ἐώρων ἀνὰ κράτος φεύγοντας, εἶποντο· οἱ δὲ στρατιῶται ἐβόων μὴ ἀπολείπεσθαι, ἀλλὰ συνειβαίνειν ἐπὶ τὸ ὄρος. 23. Χειρίσοφος δ' αὖ, ἐπεὶ διέβη, τοὺς μὲν ἰππέας οὐκ ἐδίωκεν, εὐθύς δὲ κατὰ τὰς προσηκούσας ὄχθας ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἐξέβαινε ἐπὶ τοὺς ἄνω πολεμίους. Οἱ δὲ ἄνω, ὀρώντες μὲν τοὺς ἑαυτῶν ἰππέας φεύγοντας, ὀρώντες δὲ ὀπλίτας ἐπιόντας σφίσι, ἐκλείπουσι τὰ ὑπὲρ τοῦ ποταμοῦ ἄκρα.

24. Ξενοφῶν δὲ, ἐπεὶ τὰ πέραν ἐώρα καλῶς γινόμενα, ἀπεχώρει τὴν ταχίστην πρὸς τὸ διαβαίνον στρατεύμα. (Καὶ γὰρ οἱ Καρδοῦχοι φανεροὶ ἤδη ἦσαν εἰς τὸ πεδίον καταβαίνοντες, ὡς ἐπιδησόμενοι τοῖς τελευταίοις). 25. Καὶ Χειρίσοφος μὲν τὰ ἄνω κατείχε, Λύκιος δὲ σὺν ὀλίγοις ἐπιχειρήσας ἐπιδιῶξαι, ἔλαβε τῶν σκευοφόρων τὰ ὑπολειπόμενα, καὶ μετὰ τούτων ἐσθῆτά τε καλὴν καὶ ἐκπώματα. 26. Καὶ τὰ μὲν σκευοφόρα τῶν Ἑλλήνων καὶ ὁ ὄχλος ἀκμὴν διέβαινε· Ξενοφῶν δὲ στρέψας πρὸς τοὺς Καρδούχους ἀντία τὰ ὄπλα ἔθετο· καὶ παρήγγειλε τοῖς λοχαγοῖς, κατ' ἐνωμοτίας ποιήσασθαι καθάστω τὸν ἑαυτοῦ λόχον, παρ' ἀσπίδας παραγαγόντας τὴν ἐνωμοτίαν ἐπὶ φάλαγγος· καὶ τοὺς μὲν λοχαγοὺς καὶ τοὺς ἐνωμοτάρχας πρὸς τῶν Καρδούχων ἰέναι, οὐραγοὺς δὲ καταστήσασθαι πρὸς τοῦ ποταμοῦ.

27. Οἱ δὲ Καρδοῦχοι, ὡς ἐώρων τοὺς ὀπισθοφυλάκας τοῦ ὄχλου ψιλουμένους καὶ ὀλίγους ἤδη φαινομένους, θᾶττον δὴ ἐπήεσαν, φθᾶς τινὰς ἄδοντες. Ὁ δὲ Χειρίσοφος, ἐπεὶ τὰ παρ' αὐτῷ ἀσφαλῶς εἶχε, πέμπει παρὰ Ξενοφῶντα τοὺς πελταστὰς καὶ σφενδονήτας καὶ τοξότας, καὶ κελεύει ποιεῖν, ὅ τι ἂν παραγγέλλῃ. 28. Ἰδὼν δὲ αὐτοὺς καταβαίνοντας ὁ Ξενο-

φῶν, πέμψας ἄγγελον κελεύει, αὐτοῦ μέναι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ μὴ διαβάντας· ὅταν δ' ἄρξωνται αὐτοὶ διαβαίνειν, ἐναντίους ἐνθεν καὶ ἐνθεν σφῶν ἐμβαίνειν ὡς διαβησομένους, διηγκυλισμένους τοὺς ἀκουτιστάς, καὶ ἐπιβεβλημένους τοὺς τοξότας· μὴ πρόσω δὲ τοῦ ποταμοῦ προβαίνειν. 29. Τοῖς δὲ παρ' ἑαυτῶ παρήγγειλεν, ἐπειδὴν σφενδόνη ἐξικνηῖται, καὶ ἀσπίς ψοφῆ, παιανίσαντας θεῖν ἀεὶ ἐς τοὺς πολεμίους· ἐπειδὴν δὲ ἀναστρέψωσιν οἱ πολέμιοι, καὶ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ὁ σαλπικτῆς σημήνη τὸ πολεμικόν, ἀναστρέψαντας ἐπὶ δόρου ἠγρεῖσθαι μὲν τοὺς οὐραγούς, θεῖν δὲ πάντας ὀπιτάχιστα, καὶ διαβαίνειν, ἧ ἕκαστος τὴν τάξιν εἶχεν, ὡς μὴ ἐμποδίξειν ἀλλήλους· ὅτι οὗτος ἄριστος ἔσοιτο, ὃς ἂν πρῶτος ἐν τῷ πέραν γένηται.

30. Οἱ δὲ Καρδοῦχοι, ὄρῶντες ὀλίγους ἤδη τοὺς λοιπούς, (πολλοὶ γὰρ καὶ τῶν μένειν τεταγμένων ὄχουτο ἐπιμελησόμενοι οἱ μὲν ὑποζυγίων, οἱ δὲ σκευῶν, οἱ δὲ ἐταιρῶν) ἐνταῦθα δὴ ἐπέκειντο θρασείως, καὶ ἤρχοντο σφενδονᾶν καὶ τοξεύειν. 31. Οἱ δὲ Ἕλληνες παιανίσαντες ὤρμησαν δρόμῳ ἐπ' αὐτούς· οἱ δ' οὐκ ἐδέξαντο· καὶ γὰρ ἦσαν ὀπλισμένοι, ὡς μὲν ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἱκανῶς πρὸς τὸ ἐπιθραμεῖν καὶ φεύγειν, πρὸς δὲ τὸ εἰς χεῖρας δέχεσθαι οὐχ ἱκανῶς. 32. Ἐν τούτῳ σημαίνει ὁ σαλπικτῆς· καὶ οἱ μὲν πολέμιοι ἔφευγον πολὺ ἔτι θᾶπτον· οἱ δ' Ἕλληνες τὰ ἐναντία στρέψαντες, ἔφευγον διὰ τοῦ ποταμοῦ ὀπιτάχιστα. 33. Τῶν δὲ πολεμίων οἱ μὲν τινες αἰσθανόμενοι, πάλιν ἔδραμον ἐπὶ τὸν ποταμὸν, καὶ τοξεύοντες ὀλίγους ἔτρωσαν· οἱ δὲ πολλοὶ, καὶ πέραν ὄντων τῶν Ἑλλήνων, ἔτι φανεροὶ ἦσαν φεύγοντες. 34. Οἱ δὲ ὑπαντήσαντες ἀνδριζόμενοι, καὶ προσωτέρω τοῦ καιροῦ προϊόντες, ὕστερον τῶν μετὰ Ξενοφῶντος διέβησαν πάλιν· καὶ ἐτρώθησαν τινες καὶ τούτων.

Caput IV.

Superatis Tigridis fontibus ad Teleboam amnem in Armenia occidentali perveniunt: ubi Teribazus regionis satrapa, etsi sua sponte inducias fecerat, tamen insidias struit.

1. Ἐπεὶ δὲ διέβησαν ἀμφὶ μέσον ἡμέρας, συνταξάμενοι ἐπορεύθησαν διὰ τῆς Ἀρμενίας πεδίου ἅπαν καὶ λείους γηλόφους, οὐ μείον ἢ πέντε παρασάγγας· οὐ γὰρ ἦσαν ἐγγὺς τοῦ ποταμοῦ κῶμαι, διὰ τοὺς πολλέμους τοὺς πρὸς Καρδούχους. 2. Εἰς δὲ ἦν ἀφίκοντο κῶμην, μεγάλη τε ἦν, καὶ βασιλείον τε εἶχε τῷ σατραπῆ, καὶ ἐπὶ ταῖς πλείσταις οἰκίαις τύρσεις ἐπήσαν· ἐπιτήδεια δ' ἦν δαψιλῆ. 3. Ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν σταθμοὺς δύο παρασάγγας δέκα, μέχρις ὑπερῆλθον τὰς πηγὰς τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ. Ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν σταθμοὺς τρεῖς, παρασάγγας πεντεκαίδεκα, ἐπὶ τὸν Τηλεβόαν ποταμόν. Οὗτος δ' ἦν μέγας μὲν οὐ, καλὸς δέ· κῶμαι δὲ πολλαὶ περὶ τὸν ποταμὸν ἦσαν. 4. Ὁ δὲ τόπος οὗτος Ἀρμενία ἐκαλεῖτο ἢ πρὸς ἐσπέραν. Ὑπαρχος δ' αὐτῆς ἦν Τηρίβαζος, ὁ καὶ βασιλεῖ φίλος γενόμενος· καὶ ὁπότε παρείη, οὐδεὶς ἄλλος βασιλεῖα ἐπὶ τὸν ἵππον ἀνέβαλλεν. 5. Οὗτος προσήλασεν ἱππέας ἔχων, καὶ προπέμψας ἐρμηνεία, εἶπεν, ὅτι βούλοιο διαλεχθῆναι τοῖς ἄρχουσι. Τοῖς δὲ στρατηγοῖς ἔδοξεν ἀκούσαι· καὶ προσελθόντες εἰς ἐπήκοον, ἠρώτων, τί θέλοι. 6. Ὁ δὲ ἔλεγεν, ὅτι σπείσασθαι βούλοιο, ἐφ' ᾧ μὴτ' αὐτὸς τοὺς Ἕλληνας ἀδικεῖν, μὴτ' ἐκείνους καίειν τὰς οἰκίας, λαμβάνειν τε τὰ ἐπιτήδεια, ὅσων δέοντο. Ἐδοξε ταῦτα τοῖς στρατηγοῖς, καὶ ἐσπείσαντο ἐπὶ τούτοις.

7. Ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν σταθμοὺς τρεῖς, διὰ τοῦ πεδίου, παρασάγγας πεντεκαίδεκα· καὶ Τηρίβαζος παρηκολούθει, ἔχων τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἀπέχων ὡς δέκα σταδίου· καὶ ἀφίκοντο εἰς βασιλεῖα καὶ κῶμας· περίξ πολλὰς, πολλῶν τῶν ἐπιτηδείων μεστὰς. 8. Στρα-

τοπεδευομένων δ' αὐτῶν γίνεται τῆς νυκτὸς χιῶν πολλή· καὶ ἔωθεν ἔδοξε διασκηνῆσαι τὰς τάξεις καὶ τοὺς στρατηγούς κατὰ τὰς κόμας· οὐ γὰρ ἑώρων πολέμιον οὐδένα, καὶ ἀσφαλὲς ἐδόκει εἶναι, διὰ τὸ πλῆθος τῆς χιόνος. 9. Ἐνταῦθα εἶχον πάντα τὰ ἐπιτήδεια, ὅσα ἐστὶν ἀγαθὰ, ἱερεῖα, σῖτον, οἶνους παλαιούς εὐώδεις, ἀσταφίδας, ὄσπρια παντοδαπά. Τῶν δὲ ἀποσκεδαννυμένων τινὲς ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου ἔλεγον, ὅτι κατίδοιεν στρατεύμα, καὶ νύκτωρ πολλὰ πυρὰ φαίνοιτο. 10. Ἐδόκει δὴ τοῖς στρατηγοῖς οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι διασκηνοῦν, ἀλλὰ συναγαγεῖν τὸ στρατεύμα. Πάλιν ἐντεῦθεν συνηλθον· καὶ γὰρ ἐδόκει διαιθριάζειν. 11. Νυκτερευόντων δ' αὐτῶν ἐνταῦθα, ἐπιπίπτει χιῶν ἄπλετος, ὥστε ἀπέκρουσε καὶ τὰ ὅπλα καὶ τοὺς ἀνθρώπους κατακειμένους· καὶ τὰ ὑποζύγια συνεπέδησεν ἢ χιῶν· καὶ πολὺς ὄκνος ἦν ἀνίστασθαι· κατακειμένων γὰρ ἀλεινὸν ἦν ἢ χιῶν ἐπιπεπτωκυῖα, ὅτῳ μὴ παραφύσειη. 12. Ἐπεὶ δὲ Ξενοφῶν ἐτόλμησε γυμνὸς ὦν ἀναστὰς σχίξειν ξύλα, τάχα ἀναστὰς τις καὶ ἄλλος ἐκείνου ἀφελόμενος ἔσχισεν. Ἐκ δὲ τούτου καὶ οἱ ἄλλοι ἀναστάντες πῦρ ἔκαιον καὶ ἐχρίοντο. 13. πολὺ γὰρ ἐνταῦθα εὐρίσκετο χρῖσμα, ᾧ ἐχρῶντο ἀντ' ἐλαίου, σύειον καὶ σησάμινον καὶ ἀμυγδάλλινον, ἐκ τῶν πικρῶν, καὶ τερεβίνθινον. Ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ μύρον εὐρίσκετο.

14. Μετὰ ταῦτα κάλιν ἐδόκει διασκηνητέον εἶναι κατὰ τὰς κόμας εἰς στέγας. Ἐνθα δὴ οἱ στρατιῶται σὺν πολλῇ κραυγῇ καὶ ἡδονῇ ἔθεον ἐπὶ τὰς στέγας καὶ τὰ ἐπιτήδεια· ὅσοι δὲ, ὅτε τοπρότερον ἀπήεσαν, τὰς οἰκίας ἐνέπρησαν, ὑπὸ τῆς αἰθρίας δίκην ἐδίδοσαν κακῶς σκηνοῦντες. 15. Ἐντεῦθεν ἔπεμψαν τῆς νυκτὸς Δημοκράτην Τεμενίτην, ἄνδρας δόντες, ἐπὶ τὰ ὄρη, ἐνθα ἔφασαν οἱ ἀποσκεδαννύμενοι καθορᾶν τὰ πυρὰ· οὗτος γὰρ ἐδόκει καὶ πρότερον πολλὰ ἤδη ἀληθεῦσαι τοιαῦτα, τὰ ὄντα τε ὡς ὄντα, καὶ τὰ μὴ ὄντα ὡς οὐκ ὄντα. 16. Πορευθεῖς δὲ, τὰ μὲν πυρὰ οὐκ ἔφη ἰδεῖν, ἄνδρα δὲ συλλαβῶν ἤκεν ἄγων ἔχοντα τόξον Περσικόν, καὶ φαρέτραν, καὶ σάγαριν, οἴανπερ

καὶ αἱ Ἀμαζόνες ἔχουσιν. 17. Ἐρωτώμενος δὲ [τὸ] ποδαπὸς εἶη, Πέρσης μὲν ἔφη εἶναι, πορεύεσθαι δὲ ἀπὸ τοῦ Τηριβάζου στρατεύματος, ὅπως ἐπιτήδεια λάβοι. Οἱ δ' ἠρώτων αὐτὸν, τὸ στρατεύμα ὁπόσον τε εἶη, καὶ ἐπὶ τίνι συνειλεγμένον. 18. Ὁ δὲ εἶπεν, ὅτι Τηριβάζος εἶη ἔχων τὴν τε ἑαυτοῦ δύναμιν, καὶ μισθοφόρους Χάλυβας καὶ Ταόχους· παρεσκευάσθαι δὲ αὐτὸν ἔφη, ὡς ἐπὶ τῇ ὑπερβολῇ τοῦ ὄρους ἐν τοῖς στενοῖς, ἥπερ μοναχῇ εἶη πορεία, ἐνταῦθα ἐπιθησόμενον τοῖς Ἕλλησιν.

19. Ἀκούσασι τοῖς στρατηγοῖς ταῦτα ἔδοξε τὸ στρατεύμα συναγαγεῖν καὶ εὐθύς, καταλιπόντες φύλακας καὶ στρατηγὸν ἐπὶ τοῖς μένουσι Σοφαίνετον Στυμφάλιον, ἐπορεύοντο, ἔχοντες ἡγεμόνα τὸν ἀλόντα ἄνθρωπον. 20. Ἐπειδὴ δὲ ὑπερέβαλον τὰ ὄρη, οἱ πελτασταὶ προϊόντες καὶ κατιδόντες τὸ στρατόπεδον οὐκ ἔμειναν τοὺς ὀπλίτας, ἀλλ' ἀνακραγόντες ἔθρον ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. 21. Οἱ δὲ βάρβαροι, ἀκούσαντες τὸν θόρυβον, οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλ' ἔφευγον· ὅμως δὲ ἀπέθανόν τινες τῶν βαρβάρων· καὶ ἵπποι ἤλωσαν ὡς εἴκοσι, καὶ ἡ σικηνὴ ἢ Τηριβάζου ἐάλω, καὶ ἐν αὐτῇ κλίνει ἀργυρόποδες, καὶ ἐκπώματα, καὶ οἱ ἀρτοκόποι καὶ οἱ οἰνοχόοι φάσκοντες εἶναι. 22. Ἐπεὶ δὲ ἐπύθοντο ταῦτα οἱ τῶν ὀπλιτῶν στρατηγοὶ, δοκεῖ αὐτοῖς ἀπιέναι τὴν ταχίστην ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, μή τις ἐπίθεσις γένοιτο τοῖς καταλελειμμένοις. Καὶ εὐθύς ἀνακαλεσάμενοι τῇ σάλπιγγι ἀπήεσαν, καὶ ἀφίκοντο αὐθημερὸν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον.

Caput V.

Græci coguntur sub dio pernoctare, et ingentis nivis, frigoris atque inediae incommoda tolerare, hostibus insequentibus. Tandem in vicos omnibus copiis refertos perveniunt, ubi per dies septem laute vivunt et corpora egregie curant.

1. Τῇ δ' ὑστεραία ἐδόκει πορευτέον εἶναι, ἣ δύ-
ναιτο τάχιστα, πρὶν συλλεγῆναι τὸ στράτευμα πάλιν,
καὶ καταλαβεῖν τὰ στενά. Συσκευασάμενοι δ' εὐθύς,
ἐπορεύοντο διὰ χιόνος πολλῆς, ἠγεμόνας ἔχοντες πολ-
λούς· καὶ ἀνθημερόν ὑπερβαλόντες τὸ ἄκρον, ἐφ' ᾧ
ἔμελλεν ἐπιτίθεσθαι Τηρίβαζος, κατεστρατοπεδεύσαν-
το. 2. Ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν σταθμοὺς ἐρήμονος
τρεις, παρασάγγας πεντεκαίδεκα, ἐπὶ τὸν Εὐφράτην πο-
ταμὸν, καὶ διέβαινον αὐτὸν βροχόμενοι πρὸς τὸν ὀμ-
φαλόν. Ἐλέγοντο δὲ αὐτοῦ αἱ πηγαὶ οὐ πρόσω εἶναι.
3. Ἐντεῦθεν ἐπορεύοντο διὰ χιόνος πολλῆς καὶ πε-
δίου σταθμοὺς τρεις, παρασάγγας πεντεκαίδεκα. Ὁ δὲ
τρίτος ἐγένετο χαλεπὸς, καὶ ἄνεμος Βορρῶς ἐναντίος
ἔπνει, παντάπασιν ἀποκαίων πάντα, καὶ πηγνύς τοὺς
ἀνθρώπους. 4. Ἐνθα δὴ τῶν μάντεων τις εἶπε σφα-
γιαῖεσθαι τῷ ἀνέμῳ· καὶ σφαιγιάζεται· καὶ πᾶσι δὴ πε-
ριφανῶς ἔδοξε λῆξαι τὸ χαλεπὸν τοῦ πνεύματος. Ἦν
δὲ τῆς χιόνος τὸ βάθος ὄργυιᾶ· ὥστε καὶ τῶν ὑποζυ-
γίων καὶ τῶν ἀνδραπόδων πολλὰ ἀπώλετο, καὶ τῶν
στρατιωτῶν ὡς τριάκοντα. 5. Διεγέροντο δὲ τὴν νύ-
κτα πῦρ καίοντες· ξύλα δ' ἦν ἐν τῷ σταθμῷ πολλά· οἱ
δὲ ὀψὲ προσιόντες ξύλα οὐκ εἶχον. Οἱ οὖν πάλαι ἤ-
κοντες καὶ πῦρ καίοντες οὐ προσέεισαν πρὸς τὸ πῦρ
τοὺς ὀψίζοντας, εἰ μὴ μεταδοῖεν αὐτοῖς πυρούς, ἢ ἄλ-
λο τι ᾧ ἔχοιεν βρωτῶν. 6. Ἐνθα δὴ μετεδίδοσαν ἀλ-
λήλοις, ᾧν εἶχον ἕκαστοι. Ἐνθα δὲ τὸ πῦρ ἐκαίετο,
διατηκομένης τῆς χιόνος, βόθροι ἐγίγνοντο μεγάλοι
ἔσπε ἐπὶ τὸ δάπεδον· οὗ δὴ παρῆν μετρεῖν τὸ βάθος
τῆς χιόνος.

7. Ἐντεῦθεν δὲ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ὅλην ἐπορεύοντο διὰ χιόνος, καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐβουλιμίαςαν. Ξενοφῶν δὲ ὀπισθοφυλακῶν, καὶ καταλαμβάνων τοὺς πίπτοντας τῶν ἀνθρώπων, ἡγνῶει, ὃ τι τὸ πάθος εἶη. 8. Ἐπειδὴ δὲ εἶπέ τις αὐτῷ τῶν ἐμπεύρων, ὅτι σαφῶς βουλιμῶσι, καὶ ἐάν τι φάγωσιν, ἀναστήσονται, περιῶν ἐπὶ τὰ ὑποζύγια, εἰ πού τι ὀρφὴ βρωτὸν, ἐδίδου, καὶ διέπεμπε διδόντας τοὺς δυναμένους παρατρέχειν τοῖς βουλιμῶσιν. Ἐπειδὴ δὲ τι ἐμφάγοιεν, ἀνίσταντο καὶ ἐπορεύοντο. 9. Πορευομένων δὲ, Χειρίσοφος μὲν ἀμφὶ κνέφας πρὸς κώμην ἀφικνεῖται, καὶ ὕδροφορούσας ἐκ τῆς κώμης γυναικας καὶ κόρας πρὸς τῇ κρήνῃ καταλαμβάνει ἐμπροσθεν τοῦ ἔρματος. 10. Αὗται ἡρώτων αὐτοῦς, τίνες εἶεν. Ὁ δὲ ἔρμηνεὺς εἶπε περὶστί, ὅτι παρὰ βασιλέως πορεύονται πρὸς τὸν σατραπήν. Αἱ δὲ ἀπεκρίναντο, ὅτι οὐκ ἐνταῦθα εἶη, ἀλλ' ἀπέχοι ὅσον παρασάγγην. Οἱ δ', ἐπεὶ ὀψὲ ἦν, πρὸς τὸν κωμάρχην συνεισέρχονται εἰς τὸ ἔρμα σὺν ταῖς ὕδροφόροις. 11. Χειρίσοφος μὲν οὖν καὶ ὅσοι ἐδυνήθησαν τοῦ στρατεύματος ἐνταῦθα ἐστρατοπεδεύσαντο· τῶν δ' ἄλλων στρατιωτῶν οἱ μὴ δυνάμενοι διατελέσαι τὴν ὁδὸν, ἐνυκτέρευσαν ἄσιτοι καὶ ἄνευ πυρός· καὶ ἐνταῦθά τινες ἀπώλοντο τῶν στρατιωτῶν. 12. Ἐφείποντο δὲ τῶν πολεμίων συνειλεγμένοι τινὲς, καὶ τὰ μὴ δυνάμενα τῶν ὑποζυγίων ἤρπαζον, καὶ ἀλλήλοις ἐμάχοντο περὶ αὐτῶν. Ἐλείποντο δὲ καὶ τῶν στρατιωτῶν οἳ τε διεφθαρμένοι ὑπὸ τῆς χιόνος τοὺς ὀφθαλμούς, οἳ τε ὑπὸ τοῦ ψύχους τοὺς δακτύλους τῶν ποδῶν ἀποσεσηπότες. 13. Ἦν δὲ τοῖς μὲν ὀφθαλμοῖς ἐπικούρημα τῆς χιόνος, εἴ τις μέλαν τι ἔχων πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν πορεύοιτο· τῶν δὲ ποδῶν, εἴ τις κινοῖτο, καὶ μηδέποτε ἡσυχίαν ἔχοι, καὶ εἰ τὴν νύκτα ὑπολύοιτο. 14. Ὅσοι δὲ ὑποδεδεμένοι ἐκοιμῶντο, εἰσεδύνοντο εἰς τοὺς πόδας οἱ ἱμάντες, καὶ τὰ ὑποδήματα περιεπῆγγυντο· καὶ γὰρ ἦσαν, ἐπειδὴ ἀπέλιπε τὰ ἀρχαῖα ὑποδήματα, καρβάτιναι αὐτοῖς πεποιημέναι ἐκ τῶν νεοδάρτων βοῶν. 15. Διὰ τὰς τοιαύτας οὖν ἀνάγκας ὑπελείποντο τινες τῶν στρατιωτῶν· καὶ ἰδόν-

τες μέλαν τι χωρίον, διὰ τὸ ἐκλελοιπέναι αὐτόθι τὴν χιόνα, εἴκαζον τετηκέναι. Καὶ ἐτετήκει διὰ κρήνην τινα, ἣ πλησίον ἦν ἀτμίζουσα ἐν νάπη· ἐνταῦθα ἐκτραπόμενοι ἐκάθητο, καὶ οὐκ ἔφασαν πορεύεσθαι. 16. Ὁ δὲ Ξενοφῶν, ἔχων ὀπισθοφύλακας, ὡς ἦσθετο, εἰδὲν αὐτῶν πάση τέχῃ καὶ μηχανῇ, μὴ ἀπολείπεσθαι, λέγων, ὅτι ἔπονται πολλοὶ πολέμιοι συνειλεγμένοι καὶ τελευτῶν ἐχάλεπαινεν. Οἱ δὲ σφάττειν ἐκέλευον· οὐδὲ γὰρ ἂν δύνασθαι πορευθῆναι. 17. Ἐνταῦθα ἔδοξε κράτιστον εἶναι, τοὺς ἐπομένους πολεμίους φοβῆσαι, εἴ τις δύναίτο, μὴ ἐπιπέσοιεν τοῖς κάμνουσι. Καὶ ἦν μὲν ἤδη σκότος, οἱ δὲ προσήεσαν πολλῶ θορούβῳ, ἀμφὶ ὧν εἶχον διαφερόμενοι. 18. Ἐνθα δὴ οἱ μὴν ὀπισθοφύλακες ἐξαναστάντες, ἄτε ὑγιαίνοντες, ἔδραμον εἰς τοὺς πολεμίους· οἱ δὲ κάμνοντες, ἀνακραγόντες ὅσον ἐδύνατο μέγιστον, τὰς ἀσπίδας πρὸς τὰ δόρατα ἔκρουσαν. Οἱ δὲ πολέμιοι δεισαντες, ἦκαν ἐαυτοὺς κατὰ τῆς χιόνος εἰς τὴν νάπην, καὶ οὐδεὶς ἐτι οὐδαμοῦ ἐφθέρξατο.

19. Καὶ Ξενοφῶν μὲν καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, εἰπόντες τοῖς ἀσθενοῦσιν, ὅτι τῇ ὑστεραίᾳ ἤξουσί τινες ἐπ' αὐτοὺς, πορευόμενοι, πρὶν τέτταρα στάδια διελθεῖν, ἐντυγχάνουσιν ἐν τῇ ὁδῷ ἀναπανομένοις ἐπὶ τῆς χιόνος τοῖς στρατιώταις ἐγκεκαλυμμένοις, καὶ οὐδὲ φυλακὴν οὐδεμίαν καθεισθήκει· καὶ ἀνίστασαν αὐτοὺς. 20. Οἱ δ' ἔλεγον, ὅτι οἱ ἔμπροσθεν οὐχ ὑποχωροῖεν. Ὁ δὲ παριῶν, καὶ παραπροπέμπων τῶν πελταστῶν τοὺς ἰσχυροτάτους, ἐκέλευε σκέψασθαι, τί εἴη τὸ κωλύον. Οἱ δὲ ἀπήγγελλον, ὅτι ὅλον οὕτως ἀναπαύοιτο τὸ στρατεύμα. 21. Ἐνταῦθα καὶ οἱ περὶ Ξενοφῶντα ἠγύλισθησαν αὐτοῦ ἄνευ πυρός καὶ ἄδειπνοι, φυλακᾶς, οἷας ἐδύνατο, καταστησάμενοι. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς ἡμέραν ἦν, ὁ Ξενοφῶν, πέμψας πρὸς τοὺς ἀσθενοῦντας τοὺς νεωτάτους, ἀναστήσοντας, ἐκέλευσεν ἀναγκάζειν προΐεσθαι. 22. Ἐν δὲ τούτῳ Χειρίσοφος πέμπει τοὺς ἐκ τῆς κόμης σκεψομένους, πῶς ἔχοιεν οἱ τελευταῖοι. Οἱ δὲ, ἄσμενοι ἰδόντες, τοὺς μὲν ἀσθενοῦντας τούτοις παρέδωσαν κομίζειν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, αὐτοὶ δὲ ἐπορεύ-

οντο· καὶ πρὶν εἴκοσι στάδια διεληλυθέναι, ἦσαν πρὸς τῇ κώμῃ, ἣ Χειρίσοφος ἠύλιζετο. 23. Ἐπεὶ δὲ συνεγένοντο ἀλλήλοις, ἔδοξε κατὰ τὰς κώμας ἀσφαλὲς εἶναι τὰς τάξεις σκηνοῦν. Καὶ Χειρίσοφος μὲν αὐτοῦ ἔμεινεν, οἱ δὲ ἄλλοι, διαλαχόντες ὡς ἐώρων κώμας, ἐπορεύοντο, ἕκαστοι τὰς ἑαυτῶν ἔχοντες.

24. Ἐνθα δὲ Πολυκράτης Ἀθηναῖος λοχαγὸς ἐκέλευσεν ἀφιέναι αὐτόν· καὶ λαβῶν τοὺς εὐζώνους, θέων ἐπὶ τὴν κώμην, ἣν εἰλήχει Ξενοφῶν, καταλαμβάνει πάντας ἔνδον τοὺς κωμήτας καὶ τὸν κωμάρχην· καὶ πῶλους εἰς δασμὸν βασιλεῖ τροφομένους ἑπτακαίδεκα· καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ κωμάρχου, ἐννάτην ἡμέραν γεγαμημένην· ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς λαγῶς ᾤχετο θηροράσων, καὶ οὐχ ἦλω ἐν ταῖς κώμας. 25. Αἱ δ' οἰκίαι ἦσαν κατάγειοι, τὸ μὲν στόμα ὥσπερ φρέατος, κάτω δ' εὐρεῖται· αἱ δ' εἰσοδοὶ τοῖς μὲν ὑποζυγίοις ὄρονται, οἱ δὲ ἀνθρώποι κατὰ κλίμακας κατέβαινον. Ἐν δὲ ταῖς οἰκίαις ἦσαν αἶγες, οἶες, βόες, ὄρνιθες, καὶ τὰ ἔκγονα τούτων· τὰ δὲ κτήνη πάντα χιλῶ ἔνδον ἐτρέφετο. 26. Ἦσαν δὲ καὶ πυροὶ καὶ κριθαὶ καὶ ὄσπρια καὶ οἶνος κριθίνος ἐν κρατῆροσιν· ἐνῆσαν δὲ καὶ αὐταὶ αἱ κριθαὶ ἰσοχειλεῖς· καὶ κάλαμοι ἐνῆκειντο, οἱ μὲν μείζους, οἱ δὲ ἐλάττους, γόνατα οὐκ ἔχοντες. 27. Τούτους δ' ἔδει, ὁπότε τις διψῶν, λαβόντα εἰς τὸ στόμα ἀμύζειν· καὶ πάνν ἄκρατος ἦν, εἰ μὴ τις ὕδωρ ἐπιχείοι· καὶ μάλα ἠδὺ πόμα συμμαθόντι ἦν.

28. Ὁ δὲ Ξενοφῶν τὸν μὲν ἄρχοντα τῆς κώμης ταύτης σύνδειπνον ἐποιήσατο, καὶ θαρσύνειν ἐκέλευεν αὐτόν, λέγων, ὅτι οὔτε τῶν τέκνων στερήσοιτο, τὴν τε οἰκίαν αὐτοῦ ἀντεμплήσαντες τῶν ἐπιτηδείων ἀπίασιν, ἣν ἀγαθόν τι τῷ στρατεύματι ἐξηγησάμενος φαίνεται, ἔστ' ἂν ἐν ἄλλῳ ἔθνῃ γένωνται. 29. Ὁ δὲ ταῦτα ὑπισχεῖτο, καὶ φιλοφρονούμενος οἴνου ἔφρασεν ἔνθα ἦν κατορωρυγμένος. Ταύτην μὲν οὖν τὴν νύκτα διασκηνήσαντες οὕτως ἐκοιμήθησαν ἐν πᾶσιν ἀφθόνοις πάντες οἱ στρατιῶται, ἐν φυλακῇ ἔχοντες τὸν κωμάρχην καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ ὁμοῦ ἐν ὀφθαλμοῖς. 30. Τῇ δ' ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ Ξενοφῶν, λαβῶν τὸν κωμάρχην, πρὸς

τὸν Χειρίσοφον ἐπορεύετο· ὅπου δὲ παρῖοι κώμην, ἐτρέπετο πρὸς τοὺς ἐν ταῖς κώμαις, καὶ κατελάμβανε πανταχοῦ εὐώχουμένους καὶ εὐθνυμένους, καὶ οὐδαμόθεν ἀφίεσαν, πρὶν παραθεῖναι αὐτοῖς ἄριστον.

31. οὐκ ἦν δ' ὅπου οὐ παρετίθεσαν ἐπὶ τὴν αὐτὴν τράπεζαν κρέα ἄρνηα, ἐρίφεια, χοίρεια, μόσχεια, ὄρνιθια, σὺν πολλοῖς ἄρτοις, τοῖς μὲν πυρίνοις τοῖς δὲ κριθίνοις.

32. Ὅποτε δέ τις φιλοφρονούμενός τῳ βούλοιο προπιεῖν, εἶλκεν ἐπὶ τὸν κρατῆρα· ἐνθεν ὑποκύψαντα ἔδει σοφοῦντα πιεῖν ὥσπερ βοῦν. Καὶ τῷ κωμάρχη ἐδίδοσαν λαμβάνειν, ὅ τι βούλοιο. Ὁ δὲ ἄλλο μὲν οὐδὲν ἐδέχετο· ὅπου δὲ τινα τῶν συγγενῶν ἴδοι, πρὸς ἑαυτὸν αἰεὶ ἐλάμβανεν.

33. Ἐπεὶ δὲ ἤλθον πρὸς Χειρίσοφον, κατελάμβανον καὶ ἐκείνους σκηνοῦντας, ἐστεφανωμένους τοῦ ξηροῦ χιλοῦ στεφάνοις, καὶ διακονοῦντας Ἀρμενίου παιδᾶς σὺν ταῖς βαρβαρικαῖς στολαῖς· τοῖς δὲ παισὶν ἐδεικνυσαν, ὥσπερ ἐνεοῖς, ὅ τι δέοι ποιεῖν.

34. Ἐπεὶ δὲ ἀλλήλους ἐφιλοφρονήσαντο Χειρίσοφος καὶ Ξενοφῶν, κοινῇ δὴ ἀνηρώτων τὸν κωμάρχην διὰ τοῦ περσίζοντος ἐρμηνέως, τίς εἶη ἡ χώρα. Ὁ δ' ἔλεγεν, ὅτι Ἀρμενία. Καὶ πάλιν ἠρώτων, τίνι οἱ ἵπποι τρέφονται. Ὁ δ' ἔλεγεν, ὅτι βασιλεῖ δασμός· τὴν δὲ πλησίον χώραν ἔφη εἶναι Χάλυβας, καὶ τὴν ὁδὸν ἔφραξεν, ἣ εἶη.

35. Καὶ αὐτὸν τότε μὲν ᾤχετο ἄγων ὁ Ξενοφῶν πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ οἰκέτας, καὶ ἵππον, ὃν εἰλήφει, παλαιότερον δίδωσι τῷ κωμάρχη ἀναθρέψαντι καταθῦσαι, (ὅτι ἤκουσεν, αὐτὸν ἱερὸν εἶναι τοῦ Ἥλιου) δεδιώς, μὴ ἀποθάνῃ· ἐκεκάνωτο γὰρ ὑπὸ τῆς πορείας· αὐτὸς δὲ τῶν πῶλων λαμβάνει, καὶ τῶν ἄλλων στρατηγῶν καὶ λοχαγῶν ἔδωκεν ἐκάστῳ πῶλον.

36. Ἦσαν δ' οἱ ταύτη ἵπποι μείονες μὲν τῶν Περσικῶν, θυμοειδέστεροι δὲ πολλῶ. Ἐνταῦθα δὲ καὶ διδάσκει ὁ κωμάρχης, περὶ τοὺς πόδας τῶν ἵππων καὶ τῶν ὑποξυγίων σακκία περιειλεῖν, ὅταν διὰ τῆς χιόνος ἄγασιν· ἄνευ γὰρ τῶν σακκίων κατεδύοντο μέχρι τῆς γαστροῦς.

Caput VI.

Inde profectos dux viæ trium dierum itinere confecto deserit. Ergo sine duce oberrantes septimo tandem die perveniunt ad Phasin amnem. Unde biduo post appropinquant montibus, quos Chalybes, Taochi et Phasiani obsident. Diversa prætorum consilia. Montibus nocte superatis et hostibus pulsis, Græci descendunt in vicos omnibus copiis refertos.

1. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἦν ὀγδόη, τὸν μὲν ἡγεμόνα παραδίδωσι Χειρισόφῳ, τοὺς δ' οἰκίετας καταλείπει τῷ κωμάρχῃ, πλὴν τοῦ υἱοῦ ἄρτι ἡβάσκοντος. Τοῦτον δ' Ἐπισθένεια Ἀμφιπολίτῃ παραδίδωσι φυλάττειν, ὅπως, εἰ καλῶς ἡγήσαιο, ἔχων καὶ τοῦτον ἀπίοι. Καὶ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ εἰσεφόρησαν ὡς ἐδύναντο πλεῖστα, καὶ ἀναξυξάντες ἐπορεύοντο. 2. Ἦγειτο δ' αὐτοῖς ὁ κωμάρχης λελυμένος διὰ χιόνος· καὶ ἤδη τ' ἦν ἐν τῷ τρίτῳ σταθμῷ, καὶ ὁ Χειρισόφος αὐτῷ ἐχαλεπάνθη, ὅτι οὐκ εἰς κώμας ἦγεν. Ὁ δ' ἔλεγεν, ὅτι οὐκ εἶεν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Ὁ δὲ Χειρισόφος αὐτὸν ἐπαισε μὲν, ἔδησε δ' οὐ. 3. Ἀπὸ δὲ τούτου ἐκεῖνος τῆς νυκτὸς ἀποδράς ἄχρητο, καταλιπὼν τὸν υἱόν. Τοῦτό γε δὴ Χειρισόφῳ καὶ Ξενοφῶντι μόνου διάφορον ἐν τῇ πορείᾳ ἐγένετο, ἢ τοῦ ἡγεμόνος κἀκωσις καὶ ἀμέλεια. Ἐπισθένης δὲ ἡράσθη τε τοῦ παιδὸς καὶ οἴκαδε κομίσας πιστοτάτῳ ἐχρήτο.

4. Μετὰ τοῦτο σταθμοὺς ἑπτὰ ἐπορεύθησαν, ἀνὰ πέντε παραβάγγας τῆς ἡμέρας, παρὰ τὸν Φάσιν ποταμόν, εὖρος ὡς πλεθριαῖον. 5. Ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν σταθμοὺς δύο, παραβάγγας δέκα· ἐπὶ δὲ τῇ εἰς τὸ πεδῖον ὑπερβολῇ ἀπήντησαν αὐτοῖς Χάλυβες καὶ Τάοχοι καὶ Φασιανοί. 6. Χειρισόφος δὲ, ἐπεὶ κατεῖδε τοὺς πολεμίους ἐπὶ τῇ ὑπερβολῇ, ἐπαύσατο πορευόμενος, ἀπέχων ὡς πεντήκοντα σταδίους, ἵνα μὴ κατὰ κέρας ἄγων πλησιάσῃ τοῖς πολεμίοις· παρήγγειλε δὲ τοῖς ἄλλοις παραάγειν τοὺς λόχους, ὅπως ἐπὶ φάλαγγος

γένοιτο τὸ στράτευμα. 7. Ἐπεὶ δὲ ἦλθον οἱ ὀπισθοφύλακες, συνεκάλεσε τοὺς στρατηγούς καὶ λοχαγούς καὶ ἔλεξεν ὧδε·

Οἱ μὲν πολέμιοι, ὡς ὁρᾶτε, κατέχουσι τὰς ὑπερβολὰς τοῦ ὄρους. ὧρα δὲ βουλευέσθαι, ὅπως ὡς κάλλιστα ἀγωνιούμεθα. 8. Ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ παραγγέλλειν μὲν ἀριστοποιεῖσθαι τοῖς στρατιώταις, ἡμᾶς δὲ βουλευέσθαι, εἴτε τήμερον εἴτε αὔριον δοκεῖ ὑπερβάλλειν τὸ ὄρος. 9. Ἐμοὶ δέ γε, ἔφη ὁ Κλεάνωρ, δοκεῖ, ἐπὶ ὡς τάχιστα ἀριστήσωμεν, ἐξοπλισμένους ὡς τάχιστα ἰέναι ἐπὶ τοὺς ἄνδρας. Εἰ γὰρ διατρίψομεν τὴν τήμερον ἡμέραν, οἳ τε νῦν ὀρῶντες ἡμᾶς πολέμιοι θαρσαλεώτεροι ἔσονται, καὶ ἄλλους εἰκὸς, τούτων θαφρύντων, πλέους προσγενέσθαι.

10. Μετὰ τοῦτον Ξενοφῶν εἶπεν· Ἐγὼ δ' οὐτῶ γινώσκω· Εἰ μὲν ἀνάγκη ἔστι μάχεσθαι, τοῦτο δεῖ παρασκευάσασθαι, ὅπως ὡς κράτιστα μαχούμεθα· εἰ δὲ βουλόμεθα ὡς ῥᾶστα ὑπερβάλλειν, τοῦτό μοι δοκεῖ σκεπτέον εἶναι, ὅπως ὡς ἐλάχιστα μὲν τραύματα λάβοιμεν, ὡς ἐλάχιστα δὲ σώματα ἀνδρῶν ἀποβάλοιμεν. 11. Τὸ μὲν οὖν ὄρος ἔστι τὸ ὀρώμενον πλεον ἢ ἑφ' ἐξήκοντα στάδια, ἄνδρες δ' οὐδαμῆ φυλάττοντες ἡμᾶς φανεροὶ εἰσιν, ἀλλ' ἢ κατὰ ταύτην τὴν ὁδὸν· πολὺ οὖν κρείττον, τοῦ ξρήμον ὄρους καὶ κλέψαι τι πειρᾶσθαι λαθόντας καὶ ἀρπάσαι φθάσαντας, ἢν δυνώμεθα, μᾶλλον, ἢ πρὸς ἰσχυρὰ χωρία καὶ ἄνδρας παρεσκευασμένους μάχεσθαι. 12. Πολὺ γὰρ ῥῶον, ὀρθιον ἀμαχεῖ ἰέναι, ἢ ὀμαλὸν ἔνθεν καὶ ἔνθεν πολεμίων ὄντων· καὶ νύκτωρ ἀμαχεῖ μᾶλλον ἢν τὰ πρὸ ποδῶν ὀρώη τις, ἢ μεθ' ἡμέραν μαχόμενος· καὶ ἢ τραχεῖα τοῖς ποσὶν ἀμαχεῖ ἰοῦσιν εὐμενεστέρα, ἢ ὀμαλή τὰς κεφαλὰς βαλλομένοις. 13. Κλέψαι δὲ οὐκ ἀδύνατόν μοι δοκεῖ εἶναι, ἐξὸν μὲν νυκτὸς ἰέναι, ὡς μὴ ὀρᾶσθαι· ἐξὸν δὲ ἀπελθεῖν τοσοῦτον, ὡς μὴ αἰσθηθῆσιν παρέχειν. Δοκοῦμεν δ' ἢν μοι, ταύτῃ προσποιούμενοι προσβαλεῖν, ἐρημοτέρῳ ἢν τῷ ἄλλῳ ὄρει χρῆσθαι· μένοιεν γὰρ αὐτοῦ μᾶλλον ἀθρόοι οἱ πολέμιοι. 14. Ἀτὰρ τί ἐγὼ περὶ
κλο·

κλοπῆς συμβάλλομαι; Ὑμᾶς γὰρ ἔγωγε, ὦ Χειρίσοφε, ἀκούω, τοὺς Λακεδαιμονίους, ὅσοι ἐστὲ τῶν ὁμοίων, εὐθύς ἐκ παίδων κλέπτειν μελετᾶν· καὶ οὐκ αἰσχρὸν εἶναι, ἀλλὰ ἀναγκαῖον πλέπτειν, ὅσα μὴ κωλύει νόμος.

15. Ὅπως δὲ ὡς κράτιστα κλέπτητε καὶ πειροᾶσθε λανθάνειν, νόμιμον ἄρα ὑμῖν ἐστίν, ἐὰν ληφθῆτε κλέπτοντες, μαστιγοῦσθαι. Νῦν οὖν μάλα σοι καιρὸς ἐστίν ἐπιδείξασθαι τὴν παιδείαν, καὶ φυλάξασθαι μέντοι, μὴ ληφθῶμεν κλέπτοντες τοῦ ὄρους, ὡς μὴ πολλὰς πληγὰς λάβωμεν.

16. Ἀλλὰ μέντοι, ἔφη ὁ Χειρίσοφος, καὶ ἐγὼ ὑμᾶς ἀκούω τοὺς Ἀθηναίους δεινοὺς εἶναι κλέπτειν τὰ δημόσια, (καὶ μάλα ὄντος δεινοῦ τοῦ κινδύνου τῷ κλέπτοντι) καὶ τοὺς κρατίστους μέντοι μάλιστα, εἴπερ ὑμῖν οἱ κράτιστοι ἄρχειν ἀξιῶνται ὥστε ὦρα καὶ σοὶ ἐπιδείκνυσθαι τὴν παιδείαν. 17. Ἐγὼ μὲν τοίνυν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, ἔτοιμός εἰμι, τοὺς ὀπισθοφυλάκας ἔχων, ἐπειδὴν δειπνήσωμεν, ἵνα καταληψόμενος τὸ ὄρος.

Ἐχω δὲ καὶ ἡγεμόνας· οἱ γὰρ γυμνήτες, τῶν ἐφεπομένων ἡμῖν κλωπῶν ἔλαβόν τινας ἐνεδρεύσαντες· καὶ τούτων πυνθάνομαι, ὅτι οὐκ ἄβατόν ἐστι τὸ ὄρος, ἀλλὰ νέμεται καὶ αἰξί καὶ βουσί· ὥστε, ἦνπερ ἄπαξ λάβωμέν τι τοῦ ὄρους, βατὰ καὶ τοῖς ὑποξυγίοις ἐστίν.

18. Ἐλπίζω μέντοι, οὐδὲ τοὺς πολεμίους μενεῖν ἔτι, ἐπειδὴν ἴδωσιν ἡμᾶς ἐν τῷ ὁμοίῳ ἐπὶ τῶν ἄκρων οὐδὲ γὰρ νῦν ἐθέλουσι καταβαίνειν εἰς τὸ ἴσον ἡμῖν. 19.

Ὁ δὲ Χειρίσοφος εἶπε· Καὶ τί δεῖ σε ἵνα καὶ λείπειν τὴν ὀπισθοφυλακίαν; ἀλλ' ἄλλους πέμψον, ἐὰν μὴ τινες ἐθελούσιοι φαίνωνται. 20. Ἐκ τούτου Ἀριστάννυμος Μεθυρριεύς ἔρχεται, ὀπλίτας ἔχων, καὶ Ἀριστίας Χίος γυμνήτας, καὶ Νικόμαχος Οἰταῖος γυμνήτας· καὶ σύνθημα ἐποίησαντο, ὅποτε ἔχοιεν τὰ ἀκρα, πυρὰ καὶ εἰν πολλά.

21. Ταῦτα συνθέμενοι ἡρώστων· ἐκ δὲ τοῦ ἀρίστου προήγαγεν ὁ Χειρίσοφος τὸ στρατεύμα πᾶν ὡς δέκα στάδια πρὸς τοὺς πολεμίους, ὅπως ὡς μάλιστα δοκοίη ταύτῃ προσάξειν.

22. Ἐπεὶ δὲ ἐδείπνησαν, καὶ νύξ ἐγένετο, οἱ μὲν ταχθέντες ᾤχοντο, καὶ καταλαμβάνουσι τὸ ὄρος· οἱ δ'

ἄλλοι αὐτοῦ ἀνεπαύοντο. Οἱ δὲ πολέμιοι, ὡς ἤσθοντο ἐχόμενον τὸ ὄρος, ἐρηγόρεσαν, καὶ ἔκαιον πυρὰ πολλὰ διὰ νυκτός. 23. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, Χειρίσοφος μὲν θυσάμενος ἤγε κατὰ τὴν ὁδὸν οἱ δὲ τὸ ὄρος καταλαβόντες κατὰ τὰ ἄκρα ἐπήεσαν. 24. Τῶν δ' αὖ πολεμίων τὸ μὲν πολὺ ἔμενευ ἐπὶ τῇ ὑπερβολῇ τοῦ ὄρους, μέρος δ' αὐτῶν ἀπήντα τοῖς κατὰ τὰ ἄκρα. Πρὶν δὲ ὁμοῦ εἶναι τοὺς πολλοὺς, ἀλλήλοις συμιγνύουσιν οἱ κατὰ τὰ ἄκρα, καὶ νικῶσιν οἱ Ἕλληνες καὶ διώκουσιν. 25. Ἐν τούτῳ δὲ καὶ οἱ ἐκ τοῦ πεδίου οἱ μὲν πελτασταὶ τῶν Ἑλλήνων δρόμῳ ἔθεον πρὸς τοὺς παρατεταγμένους, Χειρίσοφος δὲ βάδην ταχὺ ἐφείπετο σὺν τοῖς ὀπλίταις. 26. Οἱ δὲ πολέμιοι οἱ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐπειδὴ τὸ ἄνω ἐώρων ἠττώμενον, φεύγουσι καὶ ἀπέθανον μὲν οἱ πολλοὶ αὐτῶν, γέφυρα δὲ πάμπολλα ἐλήφθη ἃ οἱ Ἕλληνες ταῖς μαχαίραις κόπτοντες ἀχρεῖα ἐποιοῦν. 27. Ὡς δ' ἀνέβησαν, θύσαντες καὶ τροπαῖον στησάμενοι, κατέβησαν εἰς τὸ πεδίου, καὶ εἰς κώμας πολλῶν καὶ ἀγαθῶν γεμούσας ἦλθον.

Caput VII.

Per Taochas et agrum Chalybum, populi fortissimi et ferocissimi, deinde Harpaso amne superato per Scythinos iter faciunt. Quum e Scythinis profecti Gymniam, urbem magnam et copiosam, venissent, praefectus illius agri sponte illis ducem itineris mittit, qui quinto die illis in Thechem montem perducit, e quo mare prospectant. Ibi magnum lapidum tumulum, quasi tropaeum, congerunt et ducem muneribus ornatum remittunt.

1. Ἐκ δὲ τούτων ἐπορεύθησαν εἰς Ταόχους, σταδμοὺς πέντε, παρασάγγας τριάκοντα καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐπέλιπε· χωρία γὰρ ὦκουν ἰσχυρὰ οἱ Τάοχοι, ἐν οἷς καὶ τὰ ἐπιτήδεια πάντα εἶχον ἀνακεκομισμένοι. 2.

Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο εἰς χωρίον, ὃ πόλιν μὲν οὐκ εἶχεν, οὐδ' οἰκίας, συνεληλυθότες δ' ἦσαν αὐτόσε καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ κτήνη πολλὰ, Χειρίσοφος μὲν πρὸς τοῦτο προσέβαλλεν εὐθύς ἤκων· ἐπεὶ δὲ ἡ πρώτη τάξις ἔκαμνεν, ἄλλη προσήει, καὶ αὐτίς ἄλλη· οὐ γὰρ ἦν ἀθρόοις περιστῆναι, ἀλλ' ἀπότομον ἦν κύκλω. 3. Ἐπεὶ δὲ Ξενοφῶν ἦλθε σὺν τοῖς ὀπισθοφυλάξι καὶ πελτασταῖς καὶ ὀπλίταις, ἐνταῦθα δὴ λέγει Χειρίσοφος· Εἰς καλὸν ἦκεις· τὸ γὰρ χωρίον αἰρετέον· τῇ γὰρ στρατιᾷ οὐκ ἔστι τὰ ἐπιτήδεια, εἰ μὴ ληψόμεθα τὸ χωρίον.

4. Ἐνταῦθα δὴ κοινῇ ἐβουλευόντο· καὶ τοῦ Ξενοφώντος ἐρωτῶντος, τί τὸ κωλύον εἶη εἰσελθεῖν, εἶπεν ὁ Χειρίσοφος· Ἀλλὰ μία αὕτη ἐστὶ πάροδος, ἣν ὀρᾶς· ὅταν δέ τις ταύτη πειρᾶται παριέναι, κυλινδοῦσι λίθους ὑπὲρ ταύτης τῆς ὑπερεχούσης πέτρας· ὅς δ' ἂν καταληφθῆι, οὕτω διατίθεται. Ἄμα δ' ἔδειξεν αὐτῷ συντετριμμένους ἀνθρώπους καὶ σκέλη καὶ πλευράς. 5. Ἦν δὲ τοὺς λίθους ἀναλώσωσιν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, ἄλλο τι ἢ οὐδὲν κωλύει παριέναι; οὐ γὰρ δὴ ἐκ τοῦ ἐναντίου ὀρῶμεν, εἰ μὴ ὀλίγους τούτους ἀνθρώπους· καὶ τούτων δύο ἢ τρεῖς ὀπλισμένους. 6. Τὸ δὲ χωρίον, ὡς καὶ σὺ ὀρᾶς, σχεδὸν τρία ἡμίπλευθρά ἐστιν, ἃ δεῖ βαλλομένους παρελθεῖν. Τούτου δὲ ὅσον πλέθρον δασὺ πίτυσι διαλειπούσαις μεγάλαις, ἀνθ' ὧν ἐστιηκότες ἄνδρες τί ἂν πάσχοιεν ἢ ὑπὸ τῶν φερομένων λίθων ἢ ὑπὸ τῶν κυλινδουμένων; τὸ λοιπὸν οὖν ἤδη γίνεται ὡς ἡμίπλευθρον, ὃ δεῖ, ὅταν λωφήσωσιν οἱ λίθοι, παραδραμεῖν. 7. Ἄλλ' εὐθέως, ἔφη ὁ Χειρίσοφος, ἐπειδὴν ἀρξώμεθα εἰς τὸ δασὺ παριέναι, φέρονται οἱ λίθοι πολλοί. Αὐτὸ ἂν, ἔφη, τὸ δέον εἶη· θᾶττον γὰρ ἀναλώσουσι τοὺς λίθους. Ἀλλὰ πορευόμεθα, ἐνθεν ἡμῖν μικρόν τι ὕστερον παραδραμεῖν ἔσται, ἣν δυνώμεθα· καὶ ἀπελθεῖν ῥάδιον, ἣν βουλώμεθα.

8. Ἐντεῦθεν ἐπορευόντο Χειρίσοφος καὶ Ξενοφῶν καὶ Καλλιμάχος Παρθάσιος, λοχαγός· (τούτου γὰρ ἡγεμονία ἦν τῶν ὀπισθοφυλάκων λοχαγῶν ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ) οἱ δὲ ἄλλοι λοχαγοὶ ἔμενον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ. Μετὰ

τοῦτο οὖν ἀπῆλθον ὑπὸ τὰ δένδρα ἄνθρωποι, εἰς τοὺς ἐβδομήκοντα, οὐκ ἀθρόοι, ἀλλὰ καθ' ἕνα, ἕκαστος φυλαττόμενος ὡς ἐδύνατο. 9. Ἀγασίας δὲ ὁ Στυμφάλιος καὶ Ἀριστῶννμος Μεθυδριεύς, καὶ οὗτοι τῶν ὀπισθοφυλάκων λοχαγοὶ ὄντες, καὶ ἄλλοι δὲ, ἐφέστασαν ἔξω τῶν δένδρων· οὐ γὰρ ἦν ἀσφαλὲς ἐν τοῖς δένδροις ἐστάναι πλεῖον, ἢ τὸν ἕνα λόχον. 10. Ἐνθα δὴ καὶ Καλλιμαχος μηχανᾶται τι προέτρεχεν ἀπὸ τοῦ δένδρου, ὑφ' ᾧ ἦν αὐτὸς, δύο ἢ τρία βήματα· ἐπεὶ δὲ οἱ λίθοι φέροντο, ἀνεχάζετο εὐπετῶς· ἐφ' ἑκάστης δὲ προδρομῆς πλεόν ἢ δέκα ἅμαξαι πετρῶν ἀνηλίσκοντο. 11. Ὁ δὲ Ἀγασίας, ὡς ὄρᾳ τὸν Καλλιμαχον, ἃ ἐποίει, καὶ τὸ στρατεύμα πᾶν θεώμενον, δείσας, μὴ οὐ πρῶτος παραδράμοι εἰς τὸ χωρίον, οὔτε τὸν Ἀριστῶννμον πλησίον ὄντα παρακαλέσας, οὔτε Εὐρύλοχον τὸν Λουσιέα, ἑταίρους ὄντας, οὔτ' ἄλλον οὐδένα, χωρεῖ αὐτὸς, καὶ παρέρχεται πάντα. 12. Ὁ δὲ Καλλιμαχος, ὡς ἑώρα αὐτὸν παριόντα, ἐπιλαμβάνεται αὐτοῦ τῆς ἴτιος· ἐν δὲ τούτῳ παρέθει αὐτοὺς Ἀριστῶννμος Μεθυδριεύς, καὶ μετὰ τοῦτον Εὐρύλοχος Λουσιεύς· πάντες γὰρ οὗτοι ἀντεποιοῦντο ἀρετῆς, καὶ διηγωνίζοντο πρὸς ἀλλήλους· καὶ οὕτως ἐρίζοντες αἰροῦσι τὸ χωρίον. Ὡς γὰρ ἅπαξ εἰσέδραμον, οὐδεὶς ἔτι πέτρος ἀνωθεν ἠνέχθη. 13. Ἐνταῦθα δὴ δεινὸν ἦν θέαμα. Αἱ γὰρ γυναῖκες, ῥίπτονσαι τὰ παιδία, εἶτα καὶ ἑαυτὰς ἐπικατεῖρῶσι καὶ οἱ ἄνδρες ὡσανύτως. Ἐνθα δὴ καὶ Αἰνέας ὁ Στυμφάλιος λοχαγός, ἰδὼν τινα θέοντα ὡς ῥίποντα ἑαυτὸν, στολὴν ἔχοντα καλὴν, ἐπιλαμβάνεται ὡς αὐτὸν κωλύσων. 14. Ὁ δ' αὐτὸν ἐπισπᾶται, καὶ ἀμφοτέροι ᾤχοντο κατὰ τῶν πετρῶν φερόμενοι, καὶ ἀπέθανον. Ἐντεῦθεν ἄνθρωποι μὲν ὀλίγοι πάνυ ἐλήφθησαν, βόες δὲ καὶ ὄνοι καὶ πρόβατα πολλὰ.

15. Ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν διὰ Χαλύβων σταθμῶν ἐπτά, παραβάγγας πεντήκοντα. Οὗτοι ἦσαν, ὧν διῆλθον, ἀλκιμώτατοι, καὶ εἰς χεῖρας ἦσαν· εἶχον δὲ θώρακας λινοῦς μέχρι τοῦ ἤτρου, ἀντὶ δὲ τῶν πετρῶν σπάρτα πυκνὰ ἐστραμμένα. 16. Εἶχον δὲ καὶ κνημίδας καὶ κράνη, καὶ παρὰ τὴν ζώνην μαχαίριον,

ὅσον ξυήλην Λακωνικήν, ᾧ ἔσφαττον, ὧν κρατεῖν δύ-
 ναιντο· καὶ ἀποτέμνοντες ἂν τὰς κεφαλὰς, ἔχοντες ἐπο-
 ρεύοντο· καὶ ἦδον, καὶ ἐχόρευον, ὁπότε οἱ πολέμιοι
 ὄψεσθαι αὐτοὺς ἔμελλον· εἶχον δὲ καὶ δόρυ ὡς πεντε-
 καίδεκα πηχῶν, μίαν λόγχην ἔχον. 17. Οὗτοι ἐνέμε-
 νον ἐν τοῖς πολισμάσιν· ἐπεὶ δὲ παρέλθοιεν οἱ Ἕλλη-
 νες, εἶποντο ἀεὶ μαχόμενοι ᾧκουν δὲ ἐν τοῖς ὄχυροῖς,
 καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐν τούτοις ἀνακεκομισμένοι ἦσαν·
 ὥστε μηδὲν λαμβάνειν αὐτόθεν τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ
 διετράφησαν τοῖς κτήνεσιν, ἃ ἐκ τῶν Ταόχων ἔλαβον.
 18. Ἐκ τούτου οἱ Ἕλληνες ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν Ἄρπασον
 ποταμὸν, εὖρος τεττάρων πλέθρων. Ἐντεῦθεν ἐπο-
 ρεύθησαν διὰ Σκυθινῶν σταθμοὺς τέτταρας, παρα-
 σάγγας εἴκοσι, διὰ πεδίου εἰς κώμας· ἐν αἷς ἔμειναν
 ἡμέρας τρεῖς, καὶ ἐπεσιτίσαντο.

19. Ἐντεῦθεν δὲ ἦλθον σταθμοὺς τέτταρας, πα-
 ρασάγγας εἴκοσι, πρὸς πόλιν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα,
 οἰκουμένην· ἐκαλεῖτο δὲ Γυμνίας. Ἐκ ταύτης ὁ τῆς
 χώρας ἄρχων τοῖς Ἕλλησιν ἠγεμόνα πέμπει, ὅπως διὰ
 τῆς ἑαυτῶν πολεμίας χώρας ἐπάγοι αὐτούς. 20. Ἐλ-
 θῶν δὲ αὐτὸς λέγει, ὅτι ἄξει αὐτοὺς πέντε ἡμερῶν
 εἰς χωρίον, ὅθεν ὄψονται θάλατταν· εἰ δὲ μὴ, τεθνά-
 ναι ἐπηγγέλλετο. Καὶ ἠγούμενος, ἐπειδὴ ἐνέβαλεν εἰς
 τὴν ἑαυτοῖς πολεμίαν, παρεκελεύετο αἰθεῖν καὶ φθει-
 ρεῖν τὴν χώραν ᾧ καὶ δῆλον ἐγένετο, ὅτι τούτου ἐνε-
 κα ἔλθοι, οὐ τῆς τῶν Ἑλλήνων εὐνοίας. 21. Καὶ ἀ-
 φικνοῦνται ἐπὶ τὸ ἱερόν ὄρος τῆ πέμπτη ἡμέρα· ὄνο-
 μα δ' ἦν τῷ ὄρει Θήγης. Ἐπειδὴ δὲ οἱ πρῶτοι ἐγέ-
 νοντο ἐπὶ τοῦ ὄρους, καὶ κατείδον τὴν θάλατταν, πολ-
 λὴ κραυγὴ ἐγένετο. 22. Ἀκούσας δὲ ὁ Ξενοφῶν καὶ
 οἱ ὀπισθοφύλακες, φήθησαν καὶ ἔμπροσθεν ἄλλους ἐπι-
 τίθεσθαι πολεμίους· εἶποντο γὰρ καὶ ὀπισθεν οἱ ἐκ
 τῆς καιομένης χώρας· καὶ αὐτῶν οἱ ὀπισθοφύλακες ἀ-
 πέκτεινάν τε τινας καὶ ἐξώγησαν, ἐνέδραν ποιησά-
 μενοι καὶ γέρορα ἔλαβον δασέων βοῶν ὠμοβόινα ἀμφὶ
 τὰ εἴκοσιν.

23. Ἐπειδὴ δὲ βοὴ πλείων τε ἐγίνετο καὶ ἐγγύ-
 τερον, καὶ οἱ ἀεὶ ἐπιόντες ἔθεον δρόμῳ ἐπὶ τοὺς ἀεὶ

βοῶντας, καὶ πολλῶ μείζων ἐγίγνετο ἡ βοή, ὅσῳ δὴ πλείους ἐγίγνοντο, ἐδόκει δὴ μείζον τι εἶναι τῷ Ξενοφῶντι. 24. Καὶ ἀναβὰς ἐφ' ἵππον, καὶ Λύκιον καὶ τοὺς ἱππέας ἀναλαβὼν, παρεβόηθει καὶ τάχα δὴ ἀκούουσι βοῶντων τῶν στρατιωτῶν, θάλαττα, θάλαττα, καὶ παρεγγυῶντων. Ἐνθα δὴ ἔθειον ἅπαντες καὶ οἱ ὀπισθοφύλακες, καὶ τὰ ὑποζύγια ἠλαύνετο καὶ οἱ ἵπποι. 25. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο πάντες ἐπὶ τὸ ἄκρον, ἐνταῦθα δὴ περιέβαλλον ἀλλήλους, καὶ στρατηγούς καὶ λοχαγούς, δακρύνοντες. Καὶ ἐξαπίνης, ὅτου δὴ παρεγγυήσαντος, οἱ στρατιῶται φέρουσι λίθους, καὶ ποιοῦσι κολωνὸν μέγαν. 26. Ἐνταῦθα ἀντιτίθεσαν πλήθος δερμάτων ὀμοβοῖνων, καὶ βακτηρίας, καὶ τὰ αἰχμάλωτα γέρορα, καὶ ὁ ἡγεμὼν αὐτός τε κατέτεμνε τὰ γέρορα, καὶ τοῖς ἄλλοις διεκελεύετο. 27. Μετὰ ταῦτα τὸν ἡγεμόνα ἀποπέμπουσιν οἱ Ἕλληνες, δῶρα δόντες ἀπὸ κοινοῦ, ἵππον, καὶ φιάλην ἀργυρᾶν, καὶ σκευὴν Περσικὴν, καὶ δαρκεικούς δέκα· ἦται δὲ μάλιστα τοὺς δακτυλίους, καὶ ἔλαβε πολλοὺς παρὰ τῶν στρατιωτῶν. Κώμην δὲ δείξας αὐτοῖς, οὓ σκηνήσουσι, καὶ τὴν ὁδὸν, ἣν πορεύσονται εἰς Μάκρωνας, ἐπεὶ ἐσπέρα ἐγένετο, ᾗχετο τῆς νυκτὸς ἀπιών.

Caput VIII.

Agro Macronum, quibuscum foedus faciunt, intra sex dies peragrato ad Colchorum montes perveniunt, ubi barbaris victis vicos copiosos inveniunt. Inde biduo post ad mare et Trapezuntem Græcorum urbem descendunt. Hic intra triginta dierum spatium ex Colchorum agro prædas agunt, vota olim diis nuncupata solvunt et ludos gymnicos celebrant.

1. Ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν οἱ Ἕλληνες διὰ Μακρώνων σταθμούς τρεῖς, παρασάγγας δέκα. Τῇ πρώτῃ δὲ ἡμέρᾳ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμὸν, ὃς ᾠριζε τὴν τε τῶν Μακρώνων χώραν καὶ τὴν τῶν Σκυθιῶν. 2. Εἰ-

χον δ' ὑπερδέξιον χωρίον οἶον χαλεπώτατον, καὶ ἐξ ἀριστερᾶς ἄλλον ποταμὸν, εἰς ἃν ἐνέβαλλεν ὁ ὀρίζων, δι' οὗ ἔδει διαβαίνειν. Ἦν δὲ οὗτος δασύς δένδροις παχέσι μὲν οὐ, πυκνοῖς δέ. Ταῦτα, ἐπεὶ προσῆλθον οἱ Ἕλληνες, ἔκοπτον, σπεύδοντες ὡς τάχιστα ἐκ τοῦ χωρίου ἐξελθεῖν. 3. Οἱ δὲ Μάκρωνες, ἔχοντες γέφυρα καὶ λόγχας καὶ τριχίλους χιτῶνας, καταντιπέρας τῆς διαβάσεως παρατεταγμένοι ἦσαν, καὶ ἀλλήλοις διεκελεύοντο, καὶ λίθους εἰς τὸν ποταμὸν ἐρρίπτουν ἐξικνουῦντο δὲ οὐδὲ οὕτως, οὐδ' ἔβλαπτον οὐδένα.

4. Ἐνθα δὴ προσέροχεται τῷ Ξενοφῶντι τῶν πελαταστῶν τις ἀνὴρ, Ἀθήνησι φάσκων δεδουλενκῆναι, λέγων, ὅτι γιγνώσκω τὴν φωνὴν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ οἶμαι, ἔφη, ἐμὴν ταύτην τὴν πατριδα εἶναι· καὶ, εἰ μὴ τι κωλύει, ἐθέλω αὐτοῖς διαλεχθῆναι. 5. Ἄλλ' οὐδὲν κωλύει, ἔφη· ἀλλὰ διαλέγου, καὶ μάθε πρῶτον αὐτῶν, τίνες εἰσίν. Οἱ δ' εἶπον, ἐρωτήσαντος, ὅτι Μάκρωνες. Ἐρώτα τοίνυν, ἔφη, αὐτοὺς, τί ἀντιτετάχεται, καὶ κηρῆσουσιν ἡμῖν πολέμοι εἶναι; 6. Οἱ δ' ἀπεκρίναντο· Ὅτι καὶ ὑμεῖς ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ἔρχεσθε. Λέγειν ἐκέλευον οἱ στρατηγοὶ, ὅτι γε οὐ κακῶς ποιήσονται, ἀλλὰ βασιλεὶ πολεμήσαντες, ἀπερχόμεθα εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐπὶ θάλατταν βουλούμεθα ἀφικέσθαι. 7. Ἠρώτων ἐκεῖνοι, εἰ δοῖεν ἂν τούτων τὰ πιστὰ. Οἱ δ' ἔφασαν, καὶ δοῦναι καὶ λαβεῖν ἐθέλειν. Ἐντεῦθεν διδόασιν οἱ Μάκρωνες βαρβαρικὴν λόγχην τοῖς Ἕλλησιν, οἱ δὲ Ἕλληνες ἐκείνοις Ἑλληνικὴν ταῦτα γὰρ ἔφασαν πιστὰ εἶναι· θεοὺς δ' ἐπεμαρτύραντο ἀμφοτέρω.

8. Μετὰ δὲ τὰ πιστὰ εὐθύς οἱ Μάκρωνες τὰ δένδρα συνεξέκοπτον, τὴν τε ὁδὸν ἀδοποιοῦν, ὡς διαβιβάσονται, ἐν μέσοις ἀναμεμιγμένοι τοῖς Ἕλλησιν· καὶ ἀγορὰν, οἷαν ἐδύναντο, παρεῖχον· καὶ διήγαγον τρισὶν ἡμέραις, ἔστε ἐπὶ τὰ τῶν Κόλχων ὄρια κατέστησαν τοὺς Ἕλληνας. 9. Ἐνταῦθα ἦν ὄρος μέγα, προσβατὸν δὲ καὶ ἐπὶ τούτου οἱ Κόλχοι παρατεταγμένοι ἦσαν. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἱ Ἕλληνες ἀντιπαρετάξαντο φάλαγγα, ὡς οὕτως ἄξοντες πρὸς τὸ ὄρος· ἔπειτα δὲ ἔδοξε τοῖς στρατηγοῖς συλλεγεῖσι βουλευσάσθαι, ὅπως ὡς

κάλλιστα ἀγωνιοῦνται. 10. "Ἐλεξεν οὖν Ξενοφῶν, ὅτι δοκεῖ, παύσαντας τὴν φάλαγγα, λόχους ὀρθίους ποιῆσαι ἢ μὲν γὰρ φάλαγξ διασπασθήσεται εὐθύς· τῇ μὲν γὰρ ἄνοδον, τῇ δὲ εὐοδον εὐρήσομεν τὸ ὄρος· καὶ εὐθύς τοῦτο ἀθυμίαν ποιήσει, ὅταν τεταγμένοι εἰς φάλαγγα ταύτην διεσπασμένην ὀρῶσιν. 11. "Ἐπειτα δὲ, ἦν μὲν ἐπὶ πολλοὺς τεταγμένοι προσάγωμεν, περιττεύσουσιν ἡμῶν οἱ πολέμιοι, καὶ τοῖς περιττοῖς χρήσονται, ὅ τι ἂν βούλωνται· ἐὰν δ' ἐπὶ ὀλίγων τεταγμένοι ἴωμεν, οὐδὲν ἂν εἶη θαυμαστόν, εἰ διακοπεῖη ἡμῶν ἢ φάλαγξ ὑπὸ ἀθρόων πη καὶ βελῶν καὶ ἀνθρώπων συμπεσόντων· εἰ δὲ πη τοῦτο ἔσται, τῇ ὅλῃ φάλαγγι κἀκὸν ἔσται. 12. Ἄλλὰ μοι δοκεῖ, ὀρθίους τοὺς λόχους ποιησαμένους, τοσοῦτον χωρίον κατασχεῖν διαλιπόντας τοὺς λόχους, ὅσον ἔξω τοὺς ἐσχάτους λόχους γενέσθαι τῶν πολεμίων κεράτων· καὶ οὕτως ἐσόμεθα τῆς τε τῶν πολεμίων φάλαγγος ἔξω οἱ ἐσχατοὶ λόχοι, καὶ ὀρθίους ἄγοντες οἱ κράτιστοι ἡμῶν πρῶτοι προσίασιν, ἢ τε ἂν εὐοδον ἢ, ταύτη ἕκαστος ἄξει ὁ λόχος. 13. Καὶ εἰς τε τὸ διαλείπον οὐ ῥάδιον ἔσται τοῖς πολεμίοις εἰσελθεῖν, ἔνθεν καὶ ἔνθεν λόχων ὄντων, διακόψαι τε οὐ ῥάδιον ἔσται λόχον ὀρθιον προσιόντα. Ἐὰν τέ τις πιέζηται τῶν λόχων, ὁ πλησίον βοηθήσει, ἦν τε πη εἰς δυνηθῆ τῶν λόχων ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀναβῆναι, οὐδεὶς μηκέτι μείνη τῶν πολεμίων. 14. Ταῦτα ἔδοξε, καὶ ἐποίουν ὀρθίους τοὺς λόχους. Ξενοφῶν δὲ ἀπῴων ἐπὶ τὸ εὐώνυμον ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ, εἶπε τοῖς στρατιώταις· "Ἄνδρες, οὗτοί εἰσιν, οὓς ὀράτε, μόνοι ἔτι ἡμῖν ἔμποδῶν τοῦ μὴ ἦδη εἶναι, ἔνθα πάλαί σπεύδομεν· τούτους, ἦν πως δυνώμεθα, καὶ ἄμους δεῖ καταφαγεῖν.

15. Ἐπεὶ δ' ἐν ταῖς χάραις ἕκαστοι ἐγένοντο, καὶ τοὺς λόχους ὀρθίους ἐποίησαντο, ἐγένοντο μὲν λόχοι τῶν ὀπλιτῶν ἀμφὶ τοὺς ὀγδοήκοντα, ὁ δὲ λόχος ἕκαστος σχεδὸν εἰς τοὺς ἑκατόν· τοὺς δὲ πελαστάς καὶ τοὺς τοξότας τριχῆ ἐποίησαντο, τοὺς μὲν τοῦ εὐώνυμου ἔξω, τοὺς δὲ τοῦ δεξιοῦ, τοὺς δὲ κατὰ μέσον, σχεδὸν ἑξακοσίους ἑκάστους. 16. Ἐκ τούτου παρηγήσαν οἱ στρατηγοὶ εὐχεσθαι· εὐξάμενοι δὲ καὶ παια-

νίσαντες ἐπορεύοντο. Καὶ Χειρίσοφος μὲν καὶ Ξενοφῶν καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς πελτασταὶ ἔξω γενόμενοι τῆς τῶν πολεμίων φάλαγγος ἐπορεύοντο. 17. οἱ δὲ πολέμιοι, ὡς εἶδον αὐτούς, ἀντιπορεύονται καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τὸ δεξιὸν οἱ δὲ ἐπὶ τὸ εὐώνυμον διεσπάρσθησαν, καὶ πολὺ τῆς ἑαυτῶν φάλαγγος ἐν τῷ μέσῳ κενὸν ἐποίησαν. 18. Ἰδόντες δὲ αὐτούς διαχάζοντας οἱ κατὰ τὸ Ἄρκαδικὸν πελτασταὶ, ὧν ἤρχεν Αἰσχίνης ὁ Ἀκαρνάν, νομίσαντες φεύγειν, ἀνὰ κράτος ἔθρον· καὶ οὗτοι πρῶτοι ἐπὶ τὸ ὄρος ἀναβαίνουσι. συννεφείπετο δὲ αὐτοῖς καὶ τὸ Ἄρκαδικὸν ὀπλιτικὸν, ὧν ἤρχε Κλεάνωρ ὁ Ὀρχομένιος. 19. Οἱ δὲ πολέμιοι, ἐπεὶ ἤρξαντο θεῖν, οὐκέτι ἔστησαν, ἀλλὰ φυγῇ ἄλλος ἄλλη ἐτρέπετο. Οἱ δὲ Ἕλληνες ἀναβάντες ἐστρατοπεδεύσαντο ἐν πολλαῖς κώμαις καὶ τὰ ἐπιτήδεια πολλὰ ἐχούσαις. 20. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα οὐδὲν ἦν, ὅ τι καὶ ἐθαύμασαν· τὰ δὲ σμήνη πολλὰ ἦν αὐτόθι, καὶ τῶν κηρίων ὅσοι ἔφαγον τῶν στρατιωτῶν, πάντες ἄφρονές τε ἐγίνοντο, καὶ ἤμουν, καὶ κάτω διεχώρει αὐτοῖς, καὶ ὀρθὸς οὐδεὶς ἐδύνατο ἵστασθαι. ἀλλ' οἱ μὲν ὀλίγον ἐδηδοκότες σφόδρα μεθύουσιν ἐώκεσαν· οἱ δὲ πολὺ, μαινομένοις· οἱ δὲ καὶ ἀποθνήσκουσιν. 21. Ἐκείντο δὲ οὕτω πολλοὶ, ὥσπερ τροπῆς γεγεννημένης, καὶ πολλὴ ἦν ἡ ἀθυμία. Τῇ δ' ὑστεραία ἀπέθανε μὲν οὐδεὶς, ἀμφὶ δὲ τὴν αὐτὴν που ὦραν ἀνεφρόνου· τρίτη δὲ καὶ τετάρτη ἀνίσταντο ὥσπερ ἐκ φαρμακοποσίας.

22. Ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν δύο σταθμοὺς ἐπὶ παρασάγγας, καὶ ἦλθον ἐπὶ θάλατταν, εἰς Τραπεζοῦντα, πόλιν Ἑλληνίδα οἰκουμένην, ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, Σιωπέων ἀποικίαν, ἐν τῇ Κόλχων χώρα. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας ἀμφὶ τὰς τριάκοντα, ἐν ταῖς τῶν Κόλχων κώμαις. 23. καὶ ἐντεῦθεν ὁρμώμενοι ἐληΐζοντο τὴν Κολχίδα. Ἀγορὰν δὲ παρῆχον ἐν τῷ στρατοπέδῳ Τραπεζοῦντιοι, καὶ ἐδέξαντό τε τοὺς Ἕλληνας καὶ ξένια ἔδοσαν, βοῦς καὶ ἄλφιτα καὶ οἶνον. 24. Συνδιεπράττοντο δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν πλησίον Κόλχων, τῶν ἐν τῷ πεδίῳ μάλιστα οἰκούντων· καὶ ξένια καὶ παρ' ἐκείνων ἦλθον, τὸ πλέον βόες. 25. Μετὰ δὲ

τοῦτο τὴν θυσίαν, ἣν εὗξαντο, παρεσκευάζοντο ἦλθον δὲ αὐτοῖς ἱκανοὶ βόες ἀποθῦσαι τῷ Διὶ τῷ Σωτήρι καὶ τῷ Ἡρακλεῖ ἡγεμόσυνα· καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ θεοῖς, ἃ εὗξαντο. Ἐποίησαν δὲ καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν ἐν τῷ ὄρει, ἔνθα περ ἐσκήνουν· εἶλοντο δὲ Δρακόντιον Σπαρτιάτην (ὃς ἔφυγε παῖς ἔτι ὢν οἴκοθεν, παῖδα ἄκων κατακτανῶν, ξυήλη πατάξας) δρόμου τε ἐπιμεληθῆναι καὶ τοῦ ἀγῶνος προστατῆσαι.

26. Ἐπειδὴ δὲ ἡ θυσία ἐγένετο, τὰ δέσματα παρεδίδουσαν τῷ Δρακοντίῳ, καὶ ἡγεῖσθαι ἐκέλευον, ὅπου τὸν δρόμον πεποικηκῶς εἶη. Ὁ δὲ, δείξας, ὅπου παρεστηκότες ἐτύγγανον, Οὗτος ὁ λόφος, ἔφη, κάλλιστος τρέχειν, ὅπου ἂν τις βούληται. Πῶς οὖν, ἔφασαν, δυνήσονται παλαίειν ἐν σκληρῷ καὶ δασεῖ οὕτω; Ὁ δὲ εἶπε· Μᾶλλον τι ἀνιάσεται ὁ καταπεσών. 27. Ἡγωνίζοντο δὲ παῖδες μὲν στάδιον τῶν αἰχμαλώτων οἱ πλείστοι, δόλιχον δὲ Κρηῆτες πλείους ἢ ἐξήκοντα ἔθεον· πάλην δὲ, καὶ πυγμῆν, καὶ παγκράτιον ἔτεροι· καὶ καλὴ θεά ἐγένετο· πολλοὶ γὰρ κατέβησαν, καὶ, ἅτε θεωμένων τῶν ἑταίρων, πολλὴ φιλονεικία ἐγίνετο. 28. Ἐθεον δὲ καὶ ἵπποι· καὶ ἔδει αὐτοῦς, κατὰ τοῦ πρανοῦς ἐλάσαντας, ἐν τῇ θαλάττῃ ἀναστρέψαντας πάλιν ἄνω πρὸς τὸν βῶμον ἤκειν. Καὶ κάτω μὲν οἱ πολλοὶ ἐκυλινδοῦντο· ἄνω δὲ πρὸς τὸ ἰσχυρῶς ὄρθιον μόλις βάδην ἐπορεύοντο οἱ ἵπποι. Ἐνθα πολλὴ κραυγὴ καὶ γέλως καὶ παρακέλευσις ἐγίνετο αὐτῶν.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Caput I.

De itinere consultantibus placet iter maritimum et Chirisophus ad naves conquiendas mittitur. Reliquis rebus prospicit Xenophon, ut et commeatum habeant et sat navium viasque munitas, si terra iter esset continuandum. Hinc ad navigia deducenda mittitur Dexippus, sed cum navi aufugit: contra Polycrates fidem servat.

1. Ὅσα μὲν δὴ ἐν τῇ ἀναβάσει τῇ μετὰ Κύρου ἐπραξάν οἱ Ἕλληνες, καὶ ὅσα ἐν τῇ πορείᾳ τῇ μέχρις ἐπὶ θάλατταν τὴν ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, καὶ ὡς ἐπὶ Τραπεζοῦντά πόλιν Ἑλληνίδα ἀφίκοντο, καὶ ὡς ἀπέθυσαν, ἃ εὗξαντο σωτήρια θύσειν, ἐνθα πρῶτον εἰς φιλίαν γῆν ἀφίκοντο, ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ δεδήλωται. 2. Ἐκ δὲ τούτου συνελθόντες ἐβουλευόντο περὶ τῆς λοιπῆς πορείας· ἀνέστη δὲ πρῶτος Ἀντιλέων Θούριος, καὶ ἔλεξεν ὧδε· Ἐγὼ μὲν τοίνυν, ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἀπειρήκα ἤδη συσκευαζόμενος, καὶ βαδίξων, καὶ τρέχων, καὶ τὰ ὄπλα φέρων, καὶ ἐν τάξει ἰών, καὶ φυλακὰς φυλάττων, καὶ μαχόμενος· ἐπιθυμῶ δὲ ἤδη, παυσάμενος τούτων τῶν πόνων, ἐπεὶ θάλατταν ἔχομεν, πλεῖν τὸ λοιπὸν, καὶ ἐκταθεῖς, ὥσπερ Ὀδυσσεὺς, καθεύδων ἀφικέσθαι εἰς τὴν Ἑλλάδα. 3. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ στρατιῶται ἀνεθορύβησαν, ὡς εὖ λέγεται καὶ ἄλλος ταῦτα ἔλεγε, καὶ πάντες οἱ παρόντες. Ἐπειτα Χειρίσοφος ἀνέστη, καὶ εἶπεν ὧδε. 4. Φίλος μοι

ἔστιν, ὧ ἄνδρες, Ἀναξίβιος, ναυαρχῶν δὲ τυγχάνει ἦν οὖν πέμψητέ με, οἶμαι ἂν ἔλθειν καὶ τριήρεις ἔχων καὶ πλοῖα, τὰ ὑμᾶς ἄξοντα· ὑμεῖς δ', ἐπέπερ πλεῖν βούλεσθε, περιμένετε, ἔστ' ἂν ἐγὼ ἔλθω ἢ ἔξω δὲ ταχέως. Ἀκούσαντες ταῦτα οἱ στρατιῶται ἠσθησάν τε καὶ ἐψηφίσαντο, πλεῖν αὐτὸν ὡς τάχιστα.

5. Μετὰ τοῦτον Ξενοφῶν ἀνέστη, καὶ ἔλεξεν ὧδε· Χειρίσοφος μὲν δὴ ἐπὶ πλοῖα στέλλεται, ἡμεῖς δὲ ἀναμενοῦμεν. "Ὅσα οὖν μοι δοκεῖ καιρὸς εἶναι ποιεῖν ἐν τῇ μονῇ, ταῦτα ἐρῶ. 6. Πρῶτον μὲν τὰ ἐπιτήδεια δεῖ πορίζεσθαι ἐκ τῆς πολεμίας· οὔτε γὰρ ἀγορά ἐστὶν ἱκανή, οὔτε ὅτου ἀνησόμεθα πάρεστιν, εἰ μὴ ὀλίγοις, ἢ τε χώρα πολεμία· κίνδυνος οὖν, πολλοὺς ἀπόλλυσθαι, ἦν ἀμελῶς τε καὶ ἀφυλάκτως πορεύσθε ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια. 7. Ἀλλὰ μοι δοκεῖ σὺν προνομαῖς λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια, ἄλλως δὲ μὴ πλανᾶσθαι, ὡς σώζησθε ἡμᾶς δὲ τούτων ἐπιμελεῖσθαι. "Ἐδοξε ταῦτα. 8. "Ἐτι τοίνυν ἀκούσατε καὶ τάδε· Ἐπὶ λείαν γὰρ ὑμῶν ἐκπορεύονται τινες. Οἶμαι οὖν βέλτιον εἶναι, ἡμῖν εἰπεῖν τὸν μέλλοντα ἐξιέναι, φράζειν δὲ καὶ ὅποι, ἵνα καὶ τὸ πλῆθος ἴδωμεν τῶν ἐξιόντων καὶ τῶν μενόντων, καὶ συμπαρασκευάζωμεν, εἴαν τι δέη· καὶ βοηθῆσαι τισὶν ἂν καιρὸς ἦ, ἴδωμεν, ὅποι δεήσει βοηθεῖν· καὶ ἂν τις τῶν ἀπειροτέρων ἐγχειρῇ τι ποιεῖν, συμβουλεύωμεν, πειρώμενοι εἰδέναι τὴν δύναμιν, ἐφ' οὓς ἂν ἴωσιν. "Ἐδοξε καὶ ταῦτα. 9. Ἐννοεῖτε δὴ καὶ τόδ', ἔφη· Σχολὴ τοῖς πολεμίοις ληΐζεσθαι καὶ δικαίως ἡμῖν ἐπιβουλεύουσιν· ἔχομεν γὰρ τὰ ἐκείνων ὑπερκάθηται δ' ἡμῶν. Φύλακας δὴ μοι δοκεῖ δεῖν περὶ τὸ στρατόπεδον εἶναι· εἴαν οὖν κατὰ μέρος μερισθέντες φυλάττωμεν καὶ σκοπῶμεν, ἦττον δύναιντ' ἂν ἡμᾶς θηρῶν οἱ πολέμιοι. 10. "Ἐτι τοίνυν τάδε ὁρᾶτε· Εἰ μὲν ἠπιστάμεθα σαφῶς, ὅτι ἤξει πλοῖα Χειρίσοφος ἄγων ἱκανά, οὐδὲν ἂν ἔδει, ὧν μέλλω λέγειν· νῦν δ', ἐπεὶ τοῦτ' ἀδηλον, δοκεῖ μοι πειρᾶσθαι πλοῖα συμπαρασκευάζειν καὶ αὐτόθεν. "Ἦν μὲν γὰρ ἔλθῃ, ὑπαρχόντων ἐνθάδε, ἐν ἀφθονωτέροις πλευσόμεθα· εἴαν δὲ μὴ ἄγῃ, τοῖς ἐνθάδε χρησόμεθα. 11. Ἐγὼ δ' ὁρῶ πλοῖα πολ-

λάκις παραπλέοντα· εἰ οὖν αἰτησάμενοι παρὰ Τραπεζουντίων μακρὰ πλοῖα, κατάγοιμεν καὶ φυλάττοιμεν αὐτὰ, τὰ πηδάλια παραλυόμενοι, ἕως ἂν ἱκανὰ τὰ ἄξοντα γένηται, ἴσως ἂν οὐκ ἀπορήσαιμεν κομιδῆς, οἷας δεόμεθα. "Εδοξε καὶ ταῦτα. 12. Ἐννοήσατε δ', ἔφη, εἰ εἰκὸς καὶ τρέφειν ἀπὸ κοινοῦ, οὓς ἂν καταγάγωμεν, ὅσον ἂν χρόνον ἡμῶν ἔνεκα μένωσι, καὶ ναῦλον συνθέσθαι, ὅπως ὠφελούντες καὶ ὠφελῶνται. "Εδοξε καὶ ταῦτα. 13. Δοκεῖ τοίνυν μοι, ἔφη, ἦν ἄρα καὶ ταῦτα ἡμῖν μὴ ἐκπεραίνηται, ὥστε ἀρκεῖν πλοῖα, τὰς ὁδοὺς, ἃς δυσπόρους ἀκούομεν εἶναι, ταῖς παρὰ θάλατταν οἰκουμέναις πόλεσιν ἐντείλασθαι ὁδοποιεῖν· πείσονται γὰρ καὶ διὰ τὸ φοβεῖσθαι καὶ διὰ τὸ βούλεσθαι ἡμῶν ἀπαλλαγῆναι.

14. Ἐνταῦθα δὴ ἀνέκραγον, ὡς οὐ δέοι ὁδοποιεῖν. Ὁ δὲ, ὡς ἔγνω τὴν ἀφροσύνην αὐτῶν, ἐπεψήφισε μὲν οὐδὲν, τὰς δὲ πόλεις ἐκούσας ἔπεισε ποιεῖν τὰς ὁδοὺς· λέγων, ὅτι θᾶττον ἀπαλλάξονται, ἢν εὐποροὶ γένωνται αἱ ὁδοί. 15. Ἐλαβον δὲ καὶ πεντηκόντορον παρὰ τῶν Τραπεζουντίων, ἣ ἐπέστησαν Δέξιππον Λακωνικὸν περιόικον. Οὗτος, ἀμελήσας τοῦ συλλαβεῖν πλοῖα, ἀποδράς ᾗχετο ἐξω τοῦ Πόντου, ἔχων τὴν ναῦν. Οὗτος μὲν οὖν δίκαια ἔπαθεν ὕστερον· ἐν Θοράκῃ γὰρ παρὰ Σεύθη πολυπραγμονῶν τι ἀπέθανεν ὑπὸ Νικάνδρου τοῦ Λακωνικοῦ. 16. Ἐλαβον δὲ καὶ τριακόντορον, ἣ ἐπεστάθη Πολυκράτης Ἀθηναῖος· ὃς, ὁπόσα λαμβάνοι πλοῖα, κατήγγεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. Καὶ τὰ μὲν ἀγώγιμα, ἃ ἐπῆγον, ἐξαιρούμενοι, φύλακας καθίστασαν, ὅπως σῶα εἴη· τοῖς δὲ πλοίοις ἐχρήσαντο εἰς παραγωγὴν. 17. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἦν, ἐπὶ λείαν ἐξήεσαν οἱ Ἕλληνες· καὶ οἱ μὲν ἐνετύγχανον, οἱ δὲ καὶ οὐ. Κλεαίνετος δ' ἐξαγαγὼν καὶ τὸν ἑαυτοῦ καὶ ἄλλον λόχον πρὸς χωρίον χαλεπὸν, αὐτός τε ἀπέθανε καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

Caput II.

Interea ad com meatum comparandum Trapezuntiis ducentibus dimidia copiarum pars exit adversus Drilas, gentem bellicosissimam. Hi se receperant ad urbem valde munitam, qua maximis cum difficultatibus expugnata, Græci postero die salvi in castra redeunt.

1. Ἐπει δὲ τὰ ἐπιτήδεια οὐκέτι ἦν λαμβάνειν, ὥστε ἀπαυθημερίζειν ἐπὶ τὸ στρατεύμα, ἐκ τούτου λαβῶν ὁ Ξενοφῶν ἠγεμόνας τῶν Τραπεζουντίων, ἐξάγει εἰς Δρίλας τὸ ἥμισυ τοῦ στρατεύματος, τὸ δὲ ἥμισυ φυλάττειν κατέλιπε τὸ στρατόπεδον· οἱ γὰρ Κόλχοι, ἅτε ἐκπεπτωκότες ἐκ τῶν οἰκιῶν, πολλοὶ ἦσαν ἀθρόοι, καὶ ὑπερεκάθητο ἐπὶ τῶν ἄκρων. 2. Οἱ δὲ Τραπεζούντιοι, ὀπόθεν μὲν τὰ ἐπιτήδεια ῥάδιον ἦν λαβεῖν, οὐκ ἤγον· φίλοι γὰρ αὐτοῖς ἦσαν· εἰς τοὺς Δρίλας δὲ προθύμως ἤγον, ὑφ' ὧν κακῶς ἔπασχον, εἰς χωρία τε ὄρεινά καὶ δύσβατα, καὶ ἀνθρώπους πολεμικωτάτους τῶν ἐν τῷ Πόντῳ.

3. Ἐπει δὲ ἦσαν ἐν τῇ ἄνω χώρᾳ οἱ Ἕλληες, ὅποια τῶν χωρίων τοῖς Δρίλαις ἀλώσιμα ἐδόκει εἶναι, ἐμπιπράντες ἀπήεσαν· καὶ οὐδὲν ἦν λαβεῖν, εἰ μὴ ὄς καὶ βοῦς, ἢ ἄλλο τι κτήνος τὸ πῦρ διαπεφευγός. Ἐν δ' ἦν χωρίον, ὃ μητρόπολις αὐτῶν ἐκαλεῖτο· εἰς τοῦτο πάντες συνεθρόνηεσαν· περὶ δὲ τοῦτο ἦν χαράδρα ἰσχυρῶς βαθεῖα, καὶ πρόσοδοι χαλεπαὶ πρὸς τὸ χωρίον. 4. Οἱ δὲ πελτασταὶ, προτρέχοντες στάδια πέντε ἢ ἕξ τῶν ὀπλιτῶν, διαβάντες τὴν χαράδραν, ὀρῶντες πρόβατα πολλὰ καὶ ἄλλα χρήματα, προσέβαλλον πρὸς τὸ χωρίον. Συνείποντο δὲ καὶ δορυφόροι πολλοὶ, οἱ ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐξωρημένον ὥστε ἐγένοντο οἱ διαβάντες πλείους, ἢ εἰς διςχιλίους ἀνθρώπους. 5. Ἐπει δὲ μαχόμενοι οὐκ ἐδύναντο λαβεῖν τὸ χωρίον, (καὶ γὰρ τάφος ἦν περὶ αὐτὸ εὐρεία ἀναβεβλημένη, καὶ σκόλοπες ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς καὶ τύρσεις πυκναὶ ξύλιναι πεποιημέναι) ἀπιέναι ἤδη ἐπεχείρουν· οἱ δὲ ἐπέ-

καινο αυτοις. 6. Ως δ' οὐκ ἐδύναντο ἀπελθεῖν, (ἦν γὰρ ἐφ' ἐνὸς ἢ κατάβασις ἐκ τοῦ χωρίου εἰς τὴν χαράδραν) πέμπουσι πρὸς Ξενοφῶντα, ὃς ἦγειτο τοῖς ὀπλίταις. 7. Ο δ' ἐλθὼν λέγει, ὅτι ἐστὶ χωρίον χρημάτων πολλῶν μεστόν· τοῦτο οὔτε λαβεῖν δυνάμεθα· ἰσχυρὸν γὰρ ἐστίν· οὔτε ἀπελθεῖν ῥάδιον· μάχονται γὰρ ἐπεξεληλυθότες, καὶ ἡ ἄφοδος χαλεπή.

8. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Ξενοφῶν, προσαγαγὼν πρὸς τὴν χαράδραν, τοὺς μὲν ὀπλίτας ἐκέλευε θέσθαι τὰ ὄπλα· αὐτὸς δὲ διαβὰς σὺν τοῖς λοχαγοῖς, ἐσκοπεῖτο, πότερον εἴη κρεῖττον ἀπάγειν καὶ τοὺς διαβεβηκότας, ἢ καὶ τοὺς ὀπλίτας διαβιβάσειν, ὡς ἀλόντος ἂν τοῦ χωρίου. 9. Καὶ ἐδόνει τὸ μὲν ἀπάγειν οὐκ εἶναι ἄνευ πολλῶν νεκρῶν, ἐλεῖν δ' ἂν ᾧοντο καὶ οἱ λοχαγοὶ τὸ χωρίον· καὶ ὁ Ξενοφῶν συνεχώρησε, τοῖς ἱεροῖς πιστεύσας· οἱ γὰρ μάντις ἀποδεδειγμένοι ἦσαν, ὅτι μάχη μὲν εἴη, τὸ δὲ τέλος καλὸν τῆς ἐξόδου. 10. Καὶ τοὺς μὲν λοχαγοὺς πέμπει διαβιβάσοντας τοὺς ὀπλίτας, αὐτὸς δ' ἔμενευ ἀναχωρίσας ἅπαντας τοὺς πελταστὰς, καὶ οὐδένα εἶα ἀροβολίζεσθαι. 11. Ἐπεὶ δ' ἦκον οἱ ὀπλίται, ἐκέλευσε τὸν λόχον ἕκαστον ποιῆσαι τῶν λοχαγῶν, ὡς ἂν κράτιστα οἴηται ἀγωνιεῖσθαι ἦσαν γὰρ οἱ λοχαγοὶ πλησίον ἀλλήλων, οἳ πάντα τὸν χρόνον ἀλλήλοις περὶ ἀνδραγαθίας ἀντεποιοῦντο. 12. Καὶ οἱ μὲν λοχαγοὶ ταῦτα ἐποιοῦν· ὁ δὲ τοῖς πελτασταῖς πᾶσι παρήγγελλε διηγκυλισμένους ἰέναι, ὡς, ὀπότεν σημήνη, ἀκοντίζειν δεῆσον· καὶ τοὺς τοξότας ἐπιβεβλήσθαι ἐπὶ ταῖς νευραῖς, ὡς, ὀπότεν σημήνη, τοξεύειν δεῆσον· καὶ τοὺς γυμνητάς λίθων ἔχειν μεστάς τὰς διφθέρας· καὶ τοὺς ἐπιτηδεῖους ἐπεμψε τούτων ἐπιμεληθῆναι. 13. Ἐπεὶ δὲ πάντα παρεσκευάστο, καὶ οἱ λοχαγοὶ καὶ ὑπολοχαγοὶ καὶ οἱ ἀξιοῦντες τούτων μὴ χείρους εἶναι πάντες παρατεταγμένοι ἦσαν, καὶ ἀλλήλους μὲν δὴ συνεώρων· (μνηοειδῆς γὰρ ἦν ἢ παράταξις διὰ τὸ χωρίον) 14. ἐπεὶ δ' ἐπαιάνισαν, καὶ ἡ σάλπιγξ ἐφθέγγετο, ἅμα τε τῷ Ἐνναλίῳ ἠλάλαξαν καὶ ἔθεον δρόμῳ οἱ ὀπλίται, καὶ τὰ βέλη ὁμοῦ ἐφέρετο, λόγχαι, τοξεύματα, σφενδόνας, καὶ πλείστοι

δ' ἐκ τῶν χειρῶν λίθοι ἦσαν δὲ οἱ καὶ πῦρ προσέφερον. 15. Ὑπὸ δὲ τοῦ πλήθους τῶν βελῶν ἔλιπον οἱ πολέμιοι τὰ τε σταυρώματα καὶ τὰς τύρσεις· ὥστε Ἀγασίας Στυμφάλιος καὶ Φιλόξενος Πεληνεὺς, καταθέμενοι τὰ ὄπλα, ἐν χιτῶνι μόνου ἀνέβησαν, καὶ ἄλλος ἄλλον εἶλκε, καὶ ἄλλος ἀναβεβήκει, καὶ ἠλώκει τὸ χωρίον, ὡς ἐδόκει. 16. Καὶ οἱ μὲν πελτασταὶ καὶ οἱ ψιλοὶ εἰσδραμόντες ἤρπαζον, ὅτι ἵκαστος ἐδύνατο· ὁ δὲ Ξενοφῶν, στὰς κατὰ πύλας, ὁπόσους ἐδύνατο κατεκώλυε τῶν ὀπλιτῶν ἔξω· πολέμιοι γὰρ ἄλλοι ἐφαίνοντο ἐπ' ἄκροις τισὶν ἰσχυροῖς. 17. Οὐ πολλοῦ δὲ χρόνου μετὰξὺ γενομένου, κραυγὴ τ' ἐγίγνετο ἔνδον, καὶ ἔφευγον, οἱ μὲν καὶ ἔχοντες, ἃ ἔλαβον, τάχα δὲ τίς καὶ τετραμένος· καὶ πολὺς ἦν ὠθισμὸς ἀμφὶ τὰ θύρετρα. Καὶ ἐρωτώμενοι οἱ ἐκπίπτοντες, ἔλεγον, ὅτι ἄκρα τις ἐστὶν ἔνδον, καὶ οἱ πολέμιοι πολλοὶ, οἳ παίουσιν ἐκδεδραμηκότες τοὺς ἔνδον ἀνθρώπους.

18. Ἐνταῦθα ἀνείπειν ἐκέλευσε Τολμίδην τὸν κήρυκα, ἵνα εἴσω τὸν βουλόμενόν τι λαμβάνειν. Καὶ ἔεντο πολλοὶ εἴσω, καὶ νικῶσι τοὺς ἐκπίπτοντας οἱ εἴσω ὠθοῦμενοι, καὶ κατακλείουσι τοὺς πολεμίους πάλιν εἰς τὴν ἄκραν. 19. Καὶ τὰ μὲν ἔξω τῆς ἀκρας πάντα διηρπάσθη, καὶ ἔξεκομίσαντο οἱ Ἕλληνες· οἱ δ' ὀπλιταὶ ἔθεντο τὰ ὄπλα, οἱ μὲν περὶ τὸ σταύρωμα, οἱ δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐπὶ τὴν ἄκραν φέρουσαν. 20. Ὁ δὲ Ξενοφῶν καὶ οἱ λοχαγοὶ ἐσκόπουν, εἰ οἶόν τ' εἴη τὴν ἄκραν λαβεῖν· ἦν γὰρ οὕτω σωτηρία ἀσφαλής· ἄλλως δὲ πάνυ χαλεπὸν ἐδόκει εἶναι ἀπελθεῖν· σκοποῦμένοις δ' αὐτοῖς ἔδοξε παντάπασιν ἀνάλωτον εἶναι τὸ χωρίον. 21. Ἐνταῦθα παρεσκευάζοντο τὴν ἄφοδον, καὶ τοὺς μὲν σταυροὺς ἕκαστοι τοὺς καθ' αὐτοὺς διήρουν, καὶ τοὺς ἀχρεῖους καὶ φορτία ἔχοντας ἔξεπέμποντο καὶ τῶν ὀπλιτῶν τὸ πλῆθος· κατέλιπον δὲ οἱ λοχαγοὶ, οἷς ἕκαστος ἐπίστευεν.

22. Ἐπεὶ δὲ ἤρξαντο ἀποχωρεῖν, ἐπεξέθεον ἔνδοθεν πολλοὶ, γέφυρα καὶ λόγχας ἔχοντες, καὶ κνημίδας, καὶ κρήνη Παφλαγονικά· καὶ ἄλλοι ἐπὶ τὰς οἰκίας

κίας ἀνέβαινον τὰς ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς εἰς τὴν ἄκραν φερούσης ὁδοῦ. 23. ὥστ' οὐδὲ διώκειν ἀσφαλὲς ἦν αὐτοὺς κατὰ τὰς πύλας, τὰς εἰς τὴν ἄκραν φερούσας· καὶ γὰρ ξύλα μεγάλα ἐπερῶριπτον ἄνωθεν, ὥστε χαλεπὸν ἦν καὶ μένειν καὶ ἀπιέναι· καὶ ἡ νύξ φοβερὰ ἦν ἐπιούσα. 24. Μαχομένων δ' αὐτῶν καὶ ἀπορομένων, θεῶν τις αὐτοῖς μηχανὴν σωτηρίας δίδωσιν. Ἐξαπίνης γὰρ ἀνέλαμψεν οἰκία τῶν ἐν δεξιᾷ, ὅτου δὴ ἀνάψαντος. Ὡς δ' αὕτη συνέπιπτεν, ἔφευγον οἱ ἀπὸ τῶν ἐν δεξιᾷ οἰκιῶν. 25. Ὡς δ' ἔμαθεν ὁ Ξενοφῶν τοῦτο παρὰ τῆς τύχης, ἀνάπτειν ἐκέλευε καὶ τὰς ἐν ἀριστερᾷ οἰκίας· αἱ δὲ ξύλιναι ἦσαν· ὥστε καὶ ταχὺ ἐκαίοντο. Ἐφευγον οὖν καὶ οἱ ἀπὸ τούτων τῶν οἰκιῶν. 26. Οἱ δὲ κατὰ τὸ στόμα δὴ ἔτι μόνοι ἐλύπουν, καὶ δῆλοι ἦσαν, ὅτι ἐπικέσσονται ἐπὶ τῇ ἐξόδῳ τε καὶ καταβάσει. Ἐνταῦθα παραγγέλλει φορεῖν ξύλα, ὅσοι ἐτύγχανον ἔξω ὄντες τῶν βελῶν, εἰς τὸ μέσον ἑαυτῶν καὶ τῶν πολεμιῶν. Ἐπεὶ δὲ ἱκανὰ ἦδη ἦν, ἀνηψαν' ἀνηπτὸν δὲ καὶ τὰς παρ' αὐτὸ τὸ χαράκωμα οἰκίας, ὅπως οἱ πολέμιοι ἀμφὶ ταῦτα ἔχοιεν. 27. Οὕτω μόλις ἀπῆλθον ἀπὸ τοῦ χωρίου, πῦρ ἐν μέσῳ ἑαυτῶν καὶ τῶν πολεμιῶν ποιησάμενοι. Καὶ κατεκαύθη πᾶσα ἡ πόλις καὶ αἱ οἰκίαι καὶ αἱ τύρσεις καὶ τὰ σταυρώματα καὶ τᾶλλα πάντα, πλὴν τῆς ἄκρας.

28. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀπήεσαν οἱ Ἕλληνες, ἔχοντες τὰ ἐπιτήδεια. Ἐπεὶ δὲ τὴν κατάβασιν ἐφοβοῦντο τὴν εἰς Τραπεζοῦντα, (πρᾶνῆς γὰρ ἦν καὶ στενὴ) ψευδενέδραν ἐποίησαντο. 29. καὶ ἀνῆρ, Μυσοῦ τὸ γένος, καὶ τοῦνομα τοῦτο ἔχων, τῶν Κρητῶν λαβῶν τέτταρας ἢ πέντε, ἔμενεν ἐν λασίῳ χωρίῳ, καὶ προσεποιεῖτο τοὺς πολεμίους λανθάνειν πειραῶσθαι. αἱ δὲ πέλται αὐτῶν ἄλλη καὶ ἄλλη διεφαίνοντο, χαλκαὶ οὔσαι. 30. Οἱ μὲν οὖν πολέμιοι, ταῦτα ὁρῶντες, ἐφοβοῦντο ὡς ἐνέδραν οὔσαν· ἡ δὲ στρατιὰ ἐν τούτῳ κατέβαινε. Ἐπεὶ δὲ ἐδόκει ἱκανὸν ἦδη ὑπεληλυθέναι τῷ Μυσῷ, ἐσήμηνε φεύγειν ἀνὰ κράτος· καὶ ὃς ἔξαναστὰς φεύγει καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. 31. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι Κρητες, (ἀλίσκεσθαι γὰρ ἔφασαν τῷ δρόμῳ) ἐκ-

πεσόντες ἐν τῆς ὁδοῦ, εἰς ὕλην κατὰ τὰς νάπας κυ-
λινδούμενοι ἐσώθησαν. 32. ὁ Μυσὸς δὲ, κατὰ τὴν ὁ-
δὸν φεύγων, ἐβόα βοηθεῖν καὶ ἐβοήθησαν αὐτῷ, καὶ
ἀνέλαβον τετραμένον. Καὶ αὐτοὶ ἐπὶ πόδα ἀνεχώρη-
σαν βαλλόμενοι οἱ βοηθήσαντες, καὶ ἀντιτοξεύοντες
τινες τῶν Κρητῶν· οὕτως ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸ στρα-
τόπεδον πάντες σῶοι ὄντες.

Caput III.

Cum Chrisophi reditum ob frumenti penuriam diutius
exspectare non possent, imbellem turbam navibus im-
ponunt, ipsi pedestri itinere Cerasuntem perveniunt.
Ibi recensent exercitum et pecuniam e captivis ven-
ditis redactam inter se partiuntur: decimam autem
partem, quam Apollini et Dianæ voverant, inter se
distribuunt prætores: unde Xenophon Apollinem Del-
phicum et postea Dianam egregiis muneribus affecit.

1. Ἐπεὶ δὲ οὔτε ὁ Χειρίσοφος ἦκεν, οὔτε πλοῖα
ἱκανὰ ἦν, οὔτε τὰ ἐπιτήδεια ἦν λαμβάνειν ἔτι, ἐδόκει
ἀπιτεῖον εἶναι. Καὶ ἐς μὲν τὰ πλοῖα τοὺς τε ἀσθε-
νοῦντας ἐνεβίβασαν καὶ τοὺς ὑπὲρ τετραράκοντα ἔτη
καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τῶν σκευῶν ὅσα μὴ ἀ-
νάγκη ἦν ἔχειν· καὶ Φιλήσιον καὶ Σοφαίνετον τοὺς
πρεσβυτάτους τῶν στρατηγῶν εἰσβιβάσαντες, τούτων
ἐκέλευον ἐπιμελεῖσθαι· οἱ δὲ ἄλλοι ἐπορεύοντο· ἡ δὲ
ὁδὸς ὁδοποιουμένη ἦν. 2. Καὶ ἀφικνοῦνται πορευό-
μενοι εἰς Κερασοῦντα τριταῖοι, πόλιν Ἑλληνίδα, ἐπὶ
τῇ θαλάσῃ, Σινωπέων ἄποικον, ἐν τῇ Κολχίδι χῶ-
ρα. 3. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας δέκα· καὶ ἐξέτασις
ἐν τοῖς ὅπλοις γίνυεται καὶ ἀριθμὸς, καὶ ἐγένοντο
ὀκτακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι. Οὗτοι ἐσώθησαν ἐκ τῶν
ἀμφὶ τοὺς μυρίους· οἱ δὲ ἄλλοι ἀπώλοντο ὑπὸ τε τῶν
πολεμίων καὶ τῆς χιόνος, καὶ εἴ τις νόσῳ.

4. Ἐνταῦθα καὶ διαλαμβάνουσι τὸ ἀπὸ τῶν αἰχμαλώτων γενόμενον ἀργύριον· καὶ τὴν δεκάτην, ἣν τῷ Ἀπόλλωνι ἐξείλον καὶ τῇ Ἐφεσίᾳ Ἀρτέμιδι, διέλαβον οἱ στρατηγοὶ, τὸ μέρος ἕκαστος, φυλάττειν τοῖς θεοῖς· ἀντὶ δὲ Χειρισόφου Νέων ὁ Ἀσιναῖος ἔλαβε. 5. Ξενοφῶν οὖν τὸ μὲν τοῦ Ἀπόλλωνος ἀνάθημα ποιησάμενος ἀνατίθησιν εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς τῶν Ἀθηναίων θησαυρὸν, καὶ ἐπέγραψε τὸ τε αὐτοῦ ὄνομα καὶ τὸ Προξένου, ὃς σὺν Κλεάρχῳ ἀπέθανε· ξένος γὰρ ἦν αὐτῷ. 6. Τὸ δὲ τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Ἐφεσίας, ὅτε ἀπῆει σὺν Ἀγησιλάῳ ἐκ τῆς Ἀσίας τὴν εἰς Βοιωτὸς ὁδὸν, κατέλιπε παρὰ Μεγαβύζῳ τῷ τῆς Ἀρτέμιδος νεωκόρῳ, ὅτι αὐτὸς κινδυνεύσων ἐδόκει εἶναι μετὰ Ἀγησιλάου ἐκ Κορωνείας· καὶ ἐπέστειλεν, ἣν μὲν αὐτὸς σπαθῇ, ἑαυτῷ ἀποδοῦναι· εἰ δὲ τι πάθοι, ἀναθεῖναι, ποιησάμενον τῇ Ἀρτέμιδι, ὅ τι οἴοιτο χαριεῖσθαι τῇ θεῷ. 7. Ἐπεὶ δ' ἔφυγεν ὁ Ξενοφῶν, κατοικοῦντος ἤδη αὐτοῦ ἐν Σκιλλοῦντι, ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων οἰκισθέντι παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν, ἀφικνεῖται Μεγάβυζος εἰς Ὀλυμπίαν θεωρήσων, καὶ ἀποδίδωσι τὴν παρακαταθήκην αὐτῷ. Ξενοφῶν δὲ λαβὼν, χωρίου ὠνεῖται τῇ θεῷ, ὅπου ἀνεῖλεν ὁ θεός. 8. Ἐτυχε δὲ διὰ μέσου ῥέων τοῦ χωρίου ποταμὸς Σελινοῦς. Καὶ ἐν Ἐφέσῳ δὲ παρὰ τὸν τῆς [Ἐφεσίας] Ἀρτέμιδος νεῶν Σελινοῦς ποταμὸς παραρρεῖ, καὶ ἰχθύες δὲ ἐν ἀμφοτέροις ἔννεισι καὶ κόγχαι· ἐν δὲ τῷ Σκιλλοῦντι χωρίῳ καὶ θῆραι πάντων, ὅποσα ἐστὶν ἀγρευόμενα θηρία. 9. Ἐποίησε δὲ καὶ ναὸν καὶ βωμὸν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἀργυρίου· καὶ τολοιπὸν αἰεὶ δεκατεύων τὰ ἐκ τοῦ ἀγροῦ ὠραιὰ, θυσίαν ἐποίει τῇ θεῷ· καὶ πάντες οἱ πολῖται καὶ οἱ πρόσχωροι ἄνδρες καὶ γυναῖκες μετεῖχον τῆς ἑορτῆς. Παρεῖχε δὲ ἡ θεὸς τοῖς σκηνοῦσιν ἄλφιστα, ἄρτους, οἶνον, τραγήματα, καὶ τῶν θυομένων ἀπὸ τῆς ἱεραῆς νομῆς λάχος, καὶ τῶν θηρευομένων δέ. 10. Καὶ γὰρ θήραν ἐποιοῦντο εἰς τὴν ἑορτὴν οἱ τε Ξενοφῶντος παῖδες καὶ οἱ τῶν ἄλλων πολιτῶν· οἱ δὲ βουλόμενοι καὶ ἄνδρες συνεθήρων· καὶ ἠλίσκετο τὰ μὲν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ χωρίου, τὰ δὲ ἐκ τῆς Φολόης, σύεας

καὶ δορκάδες καὶ ἔλαφοι. 11. Ἔστι δὲ ὁ τόπος, ἧ ἔκ Λακεδαιμόνος εἰς Ὀλυμπίαν πορεύονται, ὡς εἴκοσι στάδιοι ἀπὸ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διὸς ἱεροῦ. Ἐν δ' ἐν τῷ ἱερῷ τόπῳ καὶ ἄλση καὶ ὄρη δένδρων μεστὰ, ἱκανὰ καὶ σῦς καὶ αἶγας καὶ οἷς τρέφειν καὶ ἵππους, ὥστε καὶ τὰ τῶν εἰς τὴν ἑορτὴν ἰόντων ὑποζύγια εὐωχεῖσθαι. 12. Περὶ δ' αὐτὸν τὸν ναὸν ἄλλος ἡμέρων δένδρων ἐφυτεύθη, ὅσα ἐστὶ τρωκτὰ ὠραία. Ὁ δὲ ναὸς, ὡς μικρὸς μέγαν, τῷ ἐν Ἐφέσῳ εἴκασται καὶ τὸ ξόανον ἔοικεν, ὡς κυπαρίσσινον χρυσοῦ ὄντι, τῷ ἐν Ἐφέσῳ. 13. Καὶ στήλη ἐστήκει παρὰ τὸν ναὸν, γραμματα ἔχουσα **ΙΕΡΟΣ Ο ΧΩΡΟΣ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ. ΤΟΝ ΔΕ ΕΧΟΝΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΥΜΕΝΟΝ, ΤΗΝ ΜΕΝ ΔΕΚΑΤΗΝ ΚΑΤΑΘΥΕΙΝ ΕΚΑΣΤΟΥ ΕΤΟΥΣ, ΕΚ ΔΕ ΤΟΥ ΠΕΡΙΤΤΟΥ ΤΟΝ ΝΑΟΝ ΕΠΙΣΚΕΤΑΖΕΙΝ. ΕΑΝ ΔΕ ΤΙΣ ΜΗ ΠΟΙΗΙ ΤΑΥΤΑ, ΤΗΙ ΘΕΩΙ ΜΕΛΗΣΕΙ.**

Caput IV.

Mosynoeci, locis munitis freti, Græcos a transitu prohibere conantur; sed cum altera Mosynoecorum parte adversus alteram societatis initur. Victis ad postremum hostibus fugatisque, regio eorum expugnatur, diripitur, comburitur. Describuntur in fine Mosynoecorum mores.

1. Ἐκ Κερασσοῦντος δὲ κατὰ θάλατταν μὲν ἐκομίζοντο οἵπερ καὶ πρόσθεν, οἱ δ' ἄλλοι κατὰ γῆν ἐπορεύοντο. 2. Ἐπεὶ δ' ἦσαν ἐπὶ τοῖς Μοσυνοίκων ὀρίοις, πέμπουσιν εἰς αὐτοὺς Τιμησίθεον τὸν Τραπεζούντιον, πρόξενον ὄντα τῶν Μοσυνοίκων, ἐρωτῶντες, πότερον ὡς διὰ φιλίας, ἢ ὡς διὰ πολεμίας πορεύονται τῆς χώρας. Οἱ δ' εἶπον, ὅτι οὐ διοίσειεν ἐπίστινον γὰρ τοῖς χωρίοις. 3. Ἐντεῦθεν λέγει ὁ Τιμησίθεος, ὅτι πολέμιοι εἰσιν αὐτοῖς οἱ ἐκ τοῦ ἐπέκεινα καὶ ἐδόκει καλέσαι ἐκείνους, εἰ βούλοιντο συμμαχίαν

ποιήσασθαι· καὶ πεμφθεὶς ὁ Τιμησίθεος, ἦκεν ἄγων τοὺς ἄρχοντας. 4. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, συνῆλθον οἱ τε τῶν Μοσυνοίκων ἄρχοντες καὶ οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἑλλήνων· καὶ ἔλεγε μὲν Ξενοφῶν, ἡρμῆνευε δὲ Τιμησίθεος.

5. Ὡς ἄνδρες Μοσύνοικοι, ἡμεῖς διασωθῆναι βουλόμεθα εἰς τὴν Ἑλλάδα περὶ πλοῖα γὰρ οὐκ ἔχομεν· κωλύουσι δὲ οὗτοι ἡμᾶς, οὓς ἀκούομεν ὑμῖν πολεμίουσ εἶναι. 6. Εἰ οὖν βούλεσθε, ἔξεστιν ὑμῖν ἡμᾶς λαβεῖν συμμάχους, καὶ τιμωρήσασθαι, εἴ τι πάποδ' ὑμᾶς οὗτοι ἠδίκησαν, καὶ τολοιπὸν ὑμῶν ὑπηκόους εἶναι τούτους. 7. Εἰ δὲ ἡμᾶς ἀφήσετε, σκέψασθε, πόθεν αὐθις ἂν τοσαύτην δύναμιν λάβοιτε σύμμαχον. 8. Πρὸς ταῦτα ἀπεκρίνατο ὁ ἄρχων τῶν Μοσυνοίκων, ὅτι καὶ βούλοιντο ταῦτα, καὶ δέχοιντο τὴν συμμαχίαν. 9. Ἄγετε δὴ, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, τί ἡμῶν δεήσεσθε χρήσασθαι, ἂν σύμμαχοι ὑμῶν γενώμεθα; καὶ ὑμεῖς τί οἰοίτε ἔσεσθε ἡμῖν συμπρᾶξαι περὶ τῆς διόδου; 10. Οἱ δὲ εἶπον, ὅτι ἱκανοὶ ἐσμὲν εἰς τὴν χώραν εἰσβάλλειν ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα τὴν τῶν ὑμῖν τε καὶ ἡμῖν πολεμίων, καὶ δεῦρο ὑμῖν πέμψαι ναῦς τε καὶ ἄνδρας, οἵτινες ὑμῖν συμμαχοῦνται τε καὶ τὴν ὁδὸν ἡγήσονται.

11. Ἐπὶ τούτοις πιστὰ δόντες καὶ λαβόντες ὄχοντο· καὶ ἦκον τῇ ὑστεραίᾳ ἄγοντες τριακόσια πλοῖα μονόξυλα, καὶ ἐν ἐκάστῳ τρεῖς ἄνδρας· ὧν οἱ μὲν δύο ἐκβάντες, εἰς τάξιν ἔθεντο τὰ ὄπλα· ὁ δὲ εἷς ἔμενε. 12. Καὶ οἱ μὲν, λαβόντες τὰ πλοῖα, ἀπέπλευσαν· οἱ δὲ μένοντες ἐξετάξαντο ὧδε· Ἔστησαν ἀνὰ ἑκατὸν μάλιστα, ὥσπερ οἱ χοροὶ, ἀντιστοιχοῦντες ἀλλήλοις, ἔχοντες γέροντα πάντες λευκῶν βοῶν δασέα, εἰκασμένα κίττου πετάλῳ· ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ παλτὸν ὡς ἐξάπηχυ, ἔμπροσθεν μὲν λόγχην ἔχον, ὀπίσθεν δὲ αὐτοῦ τουξύλου σφαιροειδές. 13. Χιτωνίσκους δὲ ἐνεδεδύκεσαν ὑπὲρ γονάτων, πάχος ὡς λινοῦ στρωματοδέσμον· ἐπὶ δὲ τῇ κεφαλῇ κράνη σκύτινα, οἷά περ τὰ Παφλαγονικά, κρόβυλον ἔχοντα κατὰ μέσον ἐγγυτάτω τιαροειδῆ· εἶχον δὲ καὶ σαγάρεις σιδηραῖς. 14. Ἐντεῦθεν

ἐξῆρχε μὲν αὐτῶν εἰς, οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἄδουτες ἐπορεύοντο ἐν θυθμῶ, καὶ διελθόντες διὰ τῶν τάξεων καὶ διὰ τῶν ὀπλων τῶν Ἑλλήνων ἐπορεύοντο εὐθύς πρὸς τοὺς πολεμίους, ἐπὶ χωρίον, ὃ ἐδόκει ἐπιμαχώτατον εἶναι. 15. Ἐκείτο δὲ τοῦτο πρὸ τῆς πόλεως, τῆς μητροπόλεως καλουμένης αὐτοῖς, καὶ ἐχούσης τὸ ἀκρότατον τῶν Μοσυνοίκων καὶ περὶ τούτου ὁ πόλεμος ἦν· οἱ γὰρ ἀεὶ τοῦτ' ἐχοντες ἐδόκουν ἐγκρατεῖς καὶ πάντων Μοσυνοίκων εἶναι. Καὶ ἔφασαν, τούτους οὐ δικαίως ἔχειν τοῦτο, ἀλλὰ κοινὸν ὄν καταλαβόντας πλεονεκτεῖν.

16. Εἶποντο δ' αὐτοῖς καὶ τῶν Ἑλλήνων τινές, οὐ ταχθέντες ὑπὸ τῶν στρατηγῶν, ἀλλ' ἀρπαγῆς ἐνεκεν. Οἱ δὲ πολέμοι, προσιόντων, τέως μὲν ἠσύχαζον· ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἐγένοντο τοῦ χωρίου, ἐκδραμόντες τρέπονται αὐτούς, καὶ ἀπέκτειναν συκνοὺς τῶν βαρβάρων, καὶ τῶν συναναβάντων Ἑλλήνων τινάς, καὶ ἐδίωκον, μέχρις οὗ εἶδον τοὺς Ἑλληνας βοηθοῦντας. 17. εἶτα δὲ ἀποτραπόμενοι ᾤχοντο καὶ ἀποτεμόντες τὰς κεφαλὰς τῶν νεκρῶν, ἐπεδείκνυσαν τοῖς τε Ἑλλησι καὶ τοῖς ἑαυτῶν πολεμίοις· καὶ ἅμα ἐχόρευον, νόμῳ τινὶ ἄδουτες. 18. Οἱ δ' Ἑλληνες μάλα ἤχθοντο, ὅτι τοὺς τε πολεμίους ἐπεποιήκεσαν θρασυτέρους, καὶ ὅτι οἱ ἐξελθόντες Ἑλληνες σὺν αὐτοῖς ἐπεφεύγεσαν, μάλ' ὄντες συκνοί· ὃ οὐπω πρόσθεν ἐπεποιήκεσαν ἐν τῇ στρατείᾳ. 19. Ξενοφῶν δὲ, συγκαλέσας τοὺς Ἑλληνας, εἶπεν· Ἄνδρες στρατιῶται, μηδὲν ἀθυμήσητε ἵνεκα τῶν γεγενημένων· ἔστι γὰρ ὅ τι καὶ ἀγαθὸν οὐ μείον τοῦ κακοῦ γεγένηται. 20. Πρῶτον μὲν γὰρ ἐπίστασθε, ὅτι οἱ μέλλοντες ἡμῖν ἠγεῖσθαι τῶ ὄντι πολέμοι εἰσιν, οἷσπερ καὶ ἡμᾶς ἀνάγκη· ἔπειτα δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων οἱ ἀφροντιστήσαντες τῆς σὺν ἡμῖν τάξεως, καὶ ἠρησάμενοι ἱκανοὶ εἶναι σὺν τοῖς βαρβάροις ταῦτ' ἀράττειν, ἅπερ σὺν ἡμῖν, δίκην δεδώκασιν· ὥστε αὐθις ἤττω τῆς ἡμετέρας τάξεως ἀπολείφονται. 21. Ἄλλ' ὑμᾶς δεῖ παρασκευάσασθαι, ὅπως καὶ τοῖς φίλοις οὕσι τῶν βαρβάρων δόξετε κρείττους αὐτῶν εἶναι, καὶ τοῖς πολεμίοις δηλώσετε, ὅτι οὐχ ὁμοίους

ἀνδράσι μαχοῦνται νῦν τε καὶ ὅτε τοῖς ἀτάκτοις ἐμάχοντο.

22. Ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν οὕτω διέμειναν τῇ δ' ὑστεραία θύσαντες, ἐπεὶ ἐκαλλιέρησαν, ἀριστήσαντες, ὀρθίους τοὺς λόχους ποιησάμενοι, καὶ τοὺς βαρβάρους ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κατὰ ταῦτ' αὐτὰ ταξάμενοι ἐπορεύοντο, τοὺς τοξότας μεταξὺ τῶν λόχων ὀρθίων ὄντων ἔχοντες, ὑπολειπομένους δὲ μικρὸν τοῦ στόματος τῶν ὀπλιτῶν. 23. Ἦσαν γὰρ τῶν πολεμίων, οἱ εὗζωνοὶ κατατρέχοντες τοῖς λίθοις ἔβαλλον. Τούτους οὖν ἀνέστελλον οἱ τοξόται καὶ οἱ πελτασταί· οἱ δ' ἄλλοι βάδην ἐπορεύοντο, πρῶτον μὲν ἐπὶ τὸ χωρίον, ἀφ' οὗ τῇ προτεραίᾳ οἱ βάρβαροι ἐτράπησαν, καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς. Ἐνταῦθα γὰρ οἱ πολέμοι ἦσαν ἀντιτεταγμένοι. 24. Τοὺς μὲν οὖν πελταστὰς ἐδέξαντο οἱ βάρβαροι, καὶ ἐμάχοντο· ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦσαν οἱ ὀπλίται, ἐτράποντο. Καὶ οἱ μὲν πελτασταὶ εὐθύς εἶποντο, διώκοντες ἄνω πρὸς τὴν μητρόπολιν· οἱ δὲ ὀπλίται ἐν τάξει εἶποντο. 25. Ἐπεὶ δ' ἄνω ἦσαν πρὸς ταῖς τῆς μητροπόλεως οἰκίας, ἐνταῦθα δὴ οἱ πολέμοι ὁμοῦ δὴ πάντες γενόμενοι ἐμάχοντο, καὶ ἐξηκόντιζον τοῖς παλτοῖς· καὶ ἄλλα δόρατα ἔχοντες παχέα, μακρὰ, ὅσα ἂν ἀνὴρ φέροι μόλις, τούτοις ἐπειρῶντο ἀμύνεσθαι ἐκ χειρός.

26. Ἐπεὶ δὲ οὐχ ὑφίεντο οἱ Ἕλληνες, ἀλλ' ὁμοῦς ἐχώρουν, ἔφυγον οἱ βάρβαροι καὶ ἐντεῦθεν ἅπαντες λιπόντες τὸ χωρίον. Ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτῶν, ὁ ἐν τῷ μόνον τῷ ἐπ' ἄκρου ἀνοδομημένῳ, (ὃν τρέφουσι πάντες κοινῇ αὐτοῦ μένοντα καὶ φυλάττοντα) οὐκ ἤθελεν ἐξελεῖν, οὐδὲ οἱ ἐν τῷ πρότερον αἰρεθέντι χωρίῳ ἀλλ' αὐτοῦ σὺν τοῖς μούνοις κατακαύθησαν. 27. Οἱ δ' Ἕλληνες, διαρπάζοντες τὸ χωρίον, εὗρισκον θησαυροὺς ἐν ταῖς οἰκίαις ἄρτων νενημένων [πατρίους] περουσινῶν, ὡς ἔφασαν οἱ Μοσύνοικοι· τὸν δὲ νέον σῖτον σὺν τῇ καλάμῃ ἀποκείμενον ἦσαν δὲ ζειαίαι πλεῖσται. 28. Καὶ δελφίνων τεμάχη ἐν ἀμφορεῦσιν εὗρισκετο τεταριχενμένν, καὶ στέαρ ἐν τεύχεσι τῶν δελφί-

νων, ὃ ἔχρῳντο οἱ Μοσύνοικοι, καθάπερ οἱ Ἕλληνες τῷ ἐλαίῳ. 29. Κάρυα δ' ἐπὶ τῶν ἀνωγαίων ἦν πολλὰ τὰ πλατέα, οὐκ ἔχοντα διαφυὴν οὐδεμίαν. Τούτῳ καὶ πλείστῳ σίτῳ ἔχρῳντο ἔφοντες καὶ ἄρτους ὀπτῶντες. Οἶνος δ' εὐρίσκειτο, ὃς ἄκρατος μὲν, ὄξυς ἐφαίνετο εἶναι ὑπὸ τῆς αὐστηρότητος· κεραθεῖς δὲ, εὐώδης τε καὶ ἠδύς.

30. Οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες ἀριστήσαντες ἐνταῦθα, ἐπορεύοντο εἰς τὸ πρόσω, παραδόντες τὸ χωρίον τοῖς συμμαχήσασιν τῶν Μοσυνοίκων. Ὅποσα δὲ καὶ ἄλλα παρήεσαν χωρία τῶν σὺν τοῖς πολεμίοις ὄντων, τὰ εὐπροσοδώτατα οἱ μὲν ἔλειπον, οἱ δὲ ἐκόντες προσεχώρουν. 31. Τὰ δὲ πλείστα τοιάδ' ἦν τῶν χωρίων· ἀπειχον ἀλλήλων αἱ πόλεις στάδια ὀγδοήκοντα, αἱ δὲ πλείον, αἱ δὲ μείον· ἀναβοώντων δὲ, ἀλλήλων συνήκουον εἰς τὴν ἑτέραν ἐκ τῆς ἑτέρας πόλεως. Οὕτως ὑψηλὴ τε καὶ κοίλη ἡ χώρα ἦν. 32. Ἐπεὶ δὲ πορευόμενοι ἐν τοῖς φίλοις ἦσαν, ἐπεδείκνυσαν αὐτοῖς παύδας τῶν εὐδαιμόνων σιτευτοῦς, τεθραμμένους καρύοις ἐφθοῖς, ἀπαλοῦς καὶ λευκοῦς σφόδρα, καὶ οὐ πολὺν δέοντας ἴσους τὸ πλάτος καὶ τὸ μῆκος εἶναι· ποιήλους δὲ τὰ νῶτα, καὶ τὰ ἔμπροσθεν πάντα ἐστιγμένους ἀνθέμιον. 33. Ἐζήτουν δὲ καὶ ταῖς ἐταίραις, αἷς ἦγον οἱ Ἕλληνες, ἐμφανῶς συγγενέσθαι νόμος γὰρ ἦν σφίσιν οὗτος. Λευκοὶ δὲ πάντες οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες. 34. Τούτους ἔλεγον οἱ στρατευσάμενοι βαρβαρωτάτους διελθεῖν, καὶ πλείστον τῶν Ἑλληνικῶν νόμων κεχωρισμένους. Ἐν τε γὰρ ὄχλῳ ὄντες, ἐποίουν, ἅπερ ἄνθρωποι ἐν ἐρημίᾳ ποιήσειαν, ἄλλως δὲ οὐκ ἂν τολμῶεν· μόνοι τε ὄντες ὅμοια ἔπραττον, ἅπερ ἂν μετ' ἄλλων ὄντες· διελέγοντό τε ἑαυτοῖς, καὶ ἐγέλων ἐφ' ἑαυτοῖς, καὶ ὠρχοῦντο ἐφιστάμενοι, ὅπου τύχοιεν, ὥσπερ ἄλλοις ἐπιδεικνύμενοι.

Caput V.

Iter per agrum Chalybum et Tibarenorum. Cotyora perveniunt. Ubi dum commeatum ab incolis sibi denegatum partim ex Paphlagonia partim ex Cotyorensium agris prædando sibi adquireunt, Xenophon Sinopensium legatos de injuria Cotyorensibus illata querentes et Græcis minitantes gravi responso ad meliorem mentem revocat.

1. Διὰ ταύτης τῆς χώρας οἱ Ἕλληνες, διὰ τε τῆς πολεμίας καὶ τῆς φιλίας, ἐπορεύθησαν ὀκτὼ σταθμούς· καὶ ἀφικνοῦνται εἰς Χάλυβας. Οὗτοι ὀλίγοι ἦσαν καὶ ὑπήκοοι τῶν Μοσνοϊκῶν· καὶ ὁ βίος ἦν τοῖς πλείστοις αὐτῶν ἀπὸ σιδηρείας. Ἐντεῦθεν ἀφικνοῦνται εἰς Τιβαρηνοὺς. 2. Ἡ δὲ τῶν Τιβαρηνοῶν χώρα πολὺ ἦν πεδινωτέρα, καὶ χωρία εἶχεν ἐπὶ θαλάττῃ ἤττον ἐρυμνά. Καὶ οἱ στρατηγοὶ ἔχρηζον πρὸς τὰ χωρία προσβάλλειν, καὶ τὴν στρατιὰν ὀνηθῆναι τι καὶ τὰ ξένια, ἃ ἤκε παρὰ τῶν Τιβαρηνοῶν, οὐκ ἐδέχοντο, ἀλλ', ἐπιμείναι κελεύσαντες, ἔστε βουλευσάιντο, ἐθύοντο. 3. Καὶ πολλὰ καταθυσάων, τέλος ἀπεδείξαντο μάντις πάντες γνώμην, ὅτι οὐδαμῇ προσίεντο οἱ θεοὶ τὸν πόλεμον. Ἐντεῦθεν δὴ τὰ ξένια ἐδέξαντο, καὶ ὡς διὰ φιλίας πορευόμενοι δύο ἡμέρας, ἀφίκοντο εἰς Κοτύωρα, πόλιν Ἑλληνίδα, Σιωπέων ἀποίκους, οἰκοῦντας ἐν τῇ Τιβαρηνοῶν χώρᾳ.

4. Μέχρις ἐνταῦθα ἐπέξευσεν ἡ στρατιά. Πλήθος τῆς καταβάσεως τῆς ὁδοῦ ἀπὸ τῆς ἐν Βαβυλῶνι μάχης ἄχρι εἰς Κοτύωρα σταθμοὶ ἑκατὸν εἴκοσι δύο, παρασάγγαι ἑξακόσιοι εἴκοσι, στάδιοι μύριοι ὀκτανισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι· χρόνου πλήθος ὀκτὼ μῆνες. 5. Ἐνταῦθα ἔμειναν ἡμέρας τετταράκοντα καὶ πέντε. Ἐν δὲ ταύταις πρῶτον μὲν τοῖς θεοῖς ἔθυσαν, καὶ πομπάς ἐποίησαν κατὰ ἔθνος ἕκαστος τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἀγῶνας γυμνικούς. 6. Τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐλάμβανον, τὰ μὲν ἐκ τῆς Παφλαγονίας, τὰ δ' ἐκ τῶν χωρίων τῶν

Κοτυωριτῶν· οὐ γὰρ παρεῖχον ἀγορὰν, οὐδ' εἰς τὸ τεῖχος τοὺς ἀσθενοῦντας ἐδέχοντο. ✕

7. Ἐν δὲ τούτῳ ἔρχονται ἐκ Σινώπης πρέσβεις, φοβούμενοι περὶ τῶν Κοτυωριτῶν τῆς τε πόλεως, (ἦν γὰρ ἐκείνων, καὶ φόρους ἐκείνοις ἔφερον) καὶ περὶ τῆς χώρας, ὅτι ἤκουον δηουμένην καὶ ἐλθόντες ἐς τὸ στρατόπεδον, ἔλεγον (προηγόρει δὲ Ἐκατόννμος, δεινὸς νομιζόμενος εἶναι λέγειν). 8. Ἐπεμψεν ἡμᾶς, ὧ ἄνδρες στρατιῶται, ἢ τῶν Σινωπέων πόλις, ἐπαινέσοντας τε ὑμᾶς, ὅτι ἐνικᾶτε Ἕλληνας ὄντες βαρβάρους, (ἔπειτα δὲ καὶ συνησθησομένους, ὅτι διὰ πολλῶν τε καὶ δεινῶν (ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν) πραγμάτων σεσωσμένοι πάρεστε. 9. Ἀξιοῦμεν δὲ, Ἕλληνας ὄντες καὶ αὐτοὶ, ὑφ' ὑμῶν ὄντων Ἑλλήνων ἀγαθὸν μὲν τι πάσχειν, κακὸν δὲ μηδέν· οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς ὑμᾶς οὐδὲν πώποθ' ὑπήρξαμεν κακῶς ποιοῦντες. 10. Κοτυωρίζεται δὲ οὗτοι εἰσὶ μὲν ἡμέτεροι ἄποικοι καὶ τὴν χώραν ἡμεῖς αὐτοῖς ταύτην παραδεδώκαμεν, βαρβάρους ἀφελόμενοι· διὸ καὶ δασμὸν ἡμῖν φέρουσιν οὗτοι τεταγμένοι, καὶ Κερασσοῦντιοὶ καὶ Τραπεζοῦντιοὶ ὡσαύτως· ὡςθ' ὅτι ἂν τούτους κακὸν ποιήσητε, ἢ Σινωπέων πόλις νομίζει πάσχειν. 11. Νῦν δὲ ἀκούομεν, ὑμᾶς, εἰς τε τὴν πόλιν βία παρεληλυθότας, ἐνίοις σκηνοῦν ἐν ταῖς οἰκίαις, καὶ ἐκ τῶν χωρίων λαμβάνειν, ὧν ἂν δέησθε, οὐ πείθοντας. 12. Ταῦτ' οὖν οὐκ ἀξιοῦμεν· εἰ δὲ ταῦτα ποιήσητε, ἀνάγκη ἡμῖν, καὶ Κορύλαν καὶ Παφλαγόνας, καὶ ἄλλον, ὅντινα ἂν δυνώμεθα, φίλον ποιῆσθαι.

13. Πρὸς ταῦτα ἀναστὰς Ξενοφῶν ὑπὲρ τῶν στρατιωτῶν εἶπεν· Ἡμεῖς δ', ὧ ἄνδρες Σινωπεῖς, ἤκομεν ἀγαπῶντες, ὅτι τὰ σώματα διεσώσαμεθα καὶ τὰ ὄπλα· οὐ γὰρ ἡμῖν ἦν δυνατὸν, ἅμα τε χρήματα ἄγειν καὶ φέρειν, καὶ τοῖς πολεμίοις μάχεσθαι. 14. Καὶ νῦν, ἔπειδ' εἰς τὰς Ἑλληνίδας πόλεις ἦλθομεν, ἐν Τραπεζοῦντι μὲν (παρεῖχον γὰρ ἡμῖν ἀγορὰν) ἀνούμενοι εἶχομεν τὰ ἐπιτήδεια, καὶ ἀνθ' ὧν ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ ξένια ἔδωκαν τῇ στρατιᾷ, ἀντετιμῶμεν αὐτούς· καὶ μὴν εἴ τις αὐτοῖς φίλος ἦν τῶν βαρβάρων, τούτων ἀπει-

χόμεθα· τοὺς δὲ πολεμίους αὐτῶν, ἐφ' οὓς αὐτοὶ ἠγοῖν-
 το, κακὸν ἐποιοῦμεν, ὅσον ἐδυνάμεθα. 15. Ἐρωτᾷτε
 δε αὐτούς, ὁποίων τιῶν ἡμῶν ἔτυχον· πάρεισι γὰρ
 ἐνθάδε, οὓς ἡμῖν ἠγεμόνας διὰ φιλίαν ἢ πόλις συνέ-
 πεμψεν. 16. Ὅποι δ' ἂν ἐλθόντες ἀγορὰν μὴ ἔχωμεν,
 ἂν τε εἰς βάρβαρον γῆν ἂν τε εἰς Ἑλληνίδα, οὐχ ὕβρει
 ἀλλ' ἀνάγκῃ λαμβάνομεν τὰ ἐπιτήδεια. 17. Καὶ Καρ-
 δούχους καὶ Χαλδαίους καὶ Ταόχους, καίπερ βασιλέως
 οὐχ ὑπηκόους ὄντας, ὅμως, καὶ μάλα φοβερούς ὄντας,
 πολεμίους ἐκτησάμεθα, διὰ τὸ ἀνάγκην εἶναι λαμβά-
 νειν τὰ ἐπιτήδεια, ἐπεὶ ἀγορὰν οὐ παρεῖχον. 18. Μά-
 κρωνας δὲ, καίπερ βαρβάρους ὄντας, ἐπεὶ ἀγορὰν,
 οἷαν ἐδύναντο, παρεῖχον, φίλους τε ἐνομίζομεν εἶναι,
 καὶ βία οὐδὲν ἐλαμβάνομεν τῶν ἐκείνων. 19. Κοττω-
 ρίτας δὲ, οὓς ὑμετέρους φατὲ εἶναι, εἴ τι αὐτῶν εἰ-
 λήφαμεν, αὐτοὶ αἴτιοι εἰσὶν· οὐ γὰρ ὡς φίλοι προσε-
 φέροντο ἡμῖν, ἀλλὰ κλείσαντες τὰς πύλας, οὐτ' εἶσω
 ἐδέχοντο, οὐτ' ἔξω ἀγορὰν ἔπεμπον· ἠτιῶντο δὲ τὸν
 παρ' ὑμῶν ἀρμοστὴν τούτων αἴτιον εἶναι. 20. Ὁ δὲ
 λέγεις, βία παρελθόντας σκηνοῦν, ἡμεῖς ἠξιοῦμεν,
 τοὺς κάμνοντας εἰς τὰς στέγας δέξασθαι· ἐπεὶ δὲ οὐκ
 ἀνέωγον τὰς πύλας, ἢ ἡμᾶς οὐκ ἐδέχοντο, αὐτὸ τὸ
 χωρίον ταύτῃ εἰσελθόντες, ἄλλο μὲν οὐδὲν βίαιον ἐ-
 ποιήσαμεν· σκηνοῦσι δ' ἐν ταῖς στέγαις οἱ κάμνοντες,
 τὰ ἑαυτῶν δαπανῶντες· καὶ τὰς πύλας φρουροῦμεν,
 ὅπως μὴ ἐπὶ τῷ ὑμετέρῳ ἀρμοστῇ ὧσιν οἱ κάμνοντες
 ἡμῶν, ἀλλ' ἐφ' ἡμῖν ἢ κομίσασθαι, ὅταν βουλώμεθα.
 21. Οἱ δ' ἄλλοι, ὡς ὁρᾶτε, σκηνοῦμεν ὑπαίθριοι ἐν τῇ
 τάξει, παρεσκευασμένοι, ἂν μὲν τις εὔ ποιῇ, ἀντεν-
 ποιεῖν· ἂν δὲ κακῶς, ἀλέξασθαι. 22. Ἄ δὲ ἠπειλησας,
 ὡς, ἦν ὑμῖν δοκῇ, Κορύλαν καὶ Παφλαγόνας συμμά-
 χους ποιήσεσθε ἐφ' ἡμᾶς· ἡμεῖς δὲ, ἦν μὲν ἀνάγκῃ ἢ,
 πολεμήσομεν καὶ ἀμφοτέροις· (ἤδη γὰρ καὶ ἄλλοις πολ-
 λαπλασίοις ὑμῶν ἐπολεμήσαμεν) ἂν δὲ δοκῇ ἡμῖν, καὶ
 τὸν Παφλαγόνα ποιούμεθα φίλον. 23. Ἀκούομεν δὲ,
 αὐτὸν καὶ ἐπιθυμεῖν τῆς ὑμετέρας πόλεως, καὶ χω-
 ρίων τῶν ἐπιδαλατιῶν. Πειρασόμεθα οὖν, συμπράτ-
 τουτας αὐτῷ, ὧν ἐπιθυμεῖ, φίλοι γενέσθαι.

24. Ἐκ τούτου μάλα μὲν δῆλοι ἦσαν οἱ συμπρόσβεις τῶ Ἐκατωνύμῳ χαλεπαίνοντες τοῖς εἰρημένοις. Παρελθὼν δ' αὐτῶν ἄλλος, εἶπεν, ὅτι οὐ πόλεμον ποιησόμενοι ἤκοιεν, ἀλλ' ἐπιδείξοντες, ὅτι φίλοι εἰσὶ. Καὶ ξενίοις, ἣν μὲν ἔλθητε πρὸς τὴν Σινωπέων πόλιν, ἐκεῖ δεξόμεθα· νῦν δὲ τοὺς ἐνθάδε κελεύσομεν διδόναι, ἃ δύνανται· ὁρῶμεν γὰρ πάντα ἀληθῆ ὄντα, ἃ λέγετε. 25. Ἐκ τούτου ξενιά τε ἔπεμπον οἱ Κοτυωρίται, καὶ οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἑλλήνων ἐξένιζον τοὺς τῶν Σινωπέων πρέσβεις· καὶ πρὸς ἀλλήλους πολλά τε καὶ ἐπιτήδεια διελέγοντο, τὰ τε ἄλλα καὶ περὶ τῆς λοιπῆς πορείας ἐπυνθάνοντο, καὶ ὧν ἑκάτεροι ἐδέοντο.

Caput VI.

De sententia Hecatonymi, Sinopensium legati, iter maritum decernitur, hac tamen conditione, ut Sinopenses naves præbeant, easque universo Græcorum exercitui sufficientes. Xenophontis consilium de urbe in Ponto condenda Silani vatis calumnia impeditur. Tunc demum reliqui duces, qui præstare non poterant, quod de stipendio promiserant, per centuriones militibus persuadere conantur, ut sedes in Colchide figant.

1. Ταύτη μὲν οὖν τῇ ἡμέρᾳ τοῦτο τὸ τέλος ἐγένετο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ συνέλεξαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς στρατιώτας, καὶ ἐδόκει αὐτοῖς περὶ τῆς λοιπῆς πορείας, παρακαλέσαντας τοὺς Σινωπέας, βουλευέσθαι. Εἴτε γὰρ περὶ δέοι πορεύεσθαι, χρήσιμον ἂν ἐδόκουν εἶναι οἱ Σινωπεῖς ἡγούμενοι (ἔμπειροι γὰρ ἦσαν τῆς Παφλαγονίας) εἴτε κατὰ θάλατταν, προσδεῖν ἐδόκει Σινωπέων μόνοι γὰρ ἂν ἐδόκουν ἱκανοὶ εἶναι πλοῖα παρασχεῖν ἀρκοῦντα τῇ στρατιᾷ. 2. Καλέσαντες οὖν τοὺς πρέσβεις συνεβουλεύοντο, καὶ ἤξιον, "Ἑλληνας ὄντας" Ἑλλησι τούτῳ πρῶτον καλῶς δαίκεσθαι, τῶ εὐνοῦς τε εἶναι καὶ τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν.

3. Ἀναστάς δὲ Ἐκατόννυμος, πρῶτον μὲν ἀπελο-
γήσατο, περὶ οὗ εἶπεν, ὡς τὸν Παφλαγῶνα φίλον ποιή-
σονται, ὅτι οὐχ, ὡς τοῖς Ἑλλησι πολεμησόντων σφῶν,
εἶποι, ἀλλ' ὅτι, ἐξὸν τοῖς βαρβάροις φίλους εἶναι, τοὺς
Ἑλληνας αἰρήσονται. Ἐπεὶ δὲ συμβουλευεῖν ἐκέλευον,
ἐπευξάμενος ᾧδε εἶπεν 4. Εἰ μὲν συμβουλευόμι, ἃ
βέλτιστά μοι δοκεῖ εἶναι, πολλά μοι ἀγαθὰ γένοιτο,
εἰ δὲ μὴ, τάναντία· αὕτη γὰρ ἡ ἱερά συμβουλή λεγο-
μένη εἶναι, δοκεῖ μοι παρεῖναι· νῦν γὰρ δὴ, ἂν μὲν
εὖ συμβουλεύσας φανῶ, πολλοὶ ἔσεσθε οἱ ἐπαινοῦν-
τές με· ἂν δὲ κακῶς, πολλοὶ ἔσεσθε οἱ καταρώμενοι.

5. Πράγματα μὲν οὖν οἶδ' ὅτι πολὺ πλείω ἔξομεν, ἐὰν
κατὰ θάλατταν κομίζησθε· ἡμᾶς γὰρ δεήσει τὰ πλοῖα
πορίζειν· ἣν δὲ κατὰ γῆς στέλλησθε, ὑμᾶς δεήσει τοὺς
μαχομένους εἶναι.

6. Ὅμως δὲ λεκτέα, ἃ γιννώσκω·
ἔμπειρος γὰρ εἰμι καὶ τῆς χώρας τῶν Παφλαγόνων,
καὶ τῆς δυνάμεως· ἔχει γὰρ ἡ χώρα ἀμφοτέρω, καὶ πε-
διά κάλλιστα καὶ ὄρη ὑψηλότατα.

7. Καὶ πρῶτον μὲν
οἶδα εὐθύς, ἣ τὴν εἰσβολὴν ἀνάγκη ποιείσθαι· οὐ γὰρ
ἔστιν ἄλλη, ἣ ἣ τὰ κέρατα τοῦ ὄρους τῆς ὁδοῦ καθ'
ἐκάτερά ἐστιν ὑψηλά· ἃ κρατεῖν κατέχοντες καὶ πάνυ
ὀλίγοι δύναιντ' ἂν τούτων δὲ κατεχομένων, οὐδ' ἂν
οἱ πάντες ἄνθρωποι δύναιντο διελθεῖν. Ταῦτα δὲ καὶ
δείξαιμι ἂν, εἴ μοι τινὰ βούλοισθε συμπέμψαι.

8.
Ἐπειτα δὲ οἶδα καὶ πεδία ὄντα καὶ ἰππείαν, ἣν αὐ-
τοὶ οἱ βάρβαροι νομίζουσι κρείττω εἶναι ἀπάσης τῆς
βασιλέως ἰππείας. Καὶ νῦν οὗτοι οὐ παρεγένοντο βα-
σιλεῖ καλοῦντι· ἀλλὰ καὶ μείζον φρονεῖ ὁ ἄρχων αὐ-
τῶν.

9. Ἦν δὲ καὶ δυνηθῆτε τὰ τε ὄρη κλέψαι, ἣ
φθάσαι λαβόντες, καὶ ἐν τῷ πεδίῳ κρατῆτε μαχόμενοι
τούς τε ἰππέας τούτων καὶ πεζῶν μυριάδας πλέον ἢ
δώδεκα, ἣξετε ἐπὶ ποταμοῦς, πρῶτον μὲν τὸν Θεο-
μῶδοντα, εὗρος τριῶν πλέθρων, ὃν χαλεπὸν οἶμαι δια-
βαίνειν, ἄλλως τε καὶ πολεμίων πολλῶν μὲν ἔμπρο-
σθεν ὄντων, πολλῶν δὲ ὀπίσθεν ἐπομένων· δεύτερον
δ' Ἴριν, τρίπλεθρον ὡσαύτως· τρίτον δ' Ἄλυν, οὐ
μείον δυοῖν σταδίων, ὃν οὐκ ἂν δύναισθε ἄνευ πλοίων
διαβῆναι· πλοῖα δὲ τίς ἔσται ὁ παρέχων; ὡς δ' αὕτως

καὶ ὁ Παρθένιος ἄβατος. ἐφ' ὃν ἔλθοιτε ἄν, εἰ τὸν Ἄλυν τοῦτον διαβαίητε. 10. Ἐγὼ μὲν οὖν οὐ χαλεπήν ὑμῖν εἶναι νομίζω τὴν πορείαν, ἀλλὰ παντάπασιν ἀδύνατον. Ἄν δὲ πλέητε, ἔστιν ἐνθὲνδε μὲν εἰς Σινώπην παραπλευσαι, ἐκ Σινώπης δὲ εἰς Ἡρακλείαν ἐξ Ἡρακλείας δὲ οὔτε πεζῆ, οὔτε κατὰ θάλατταν ἀπορία· πολλὰ γὰρ ἔστι πλοῖα ἐν Ἡρακλείᾳ.

11. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἔλεξεν, οἱ μὲν ὑπόπτενον, φιλίας ἔνεκα τῆς Κορύλα λέγειν, (καὶ γὰρ ἦν πρόξενος αὐτῷ) οἱ δὲ καὶ ὡς δῶρα ληψόμενον διὰ τὴν συμβουλήν ταύτην· οἱ δ' ὑπόπτενον, καὶ τούτου ἔνεκα λέγειν, ὡς μὴ πεζῆ ἰόντες τὴν Σενωπέων χώραν κακόν τι ἐργάζονται. Οἱ δ' οὖν Ἕλληνες ἐψηφίσαντο, κατὰ θάλατταν τὴν πορείαν ποιῆσθαι. 12. Μετὰ ταῦτα Ξενοφῶν εἶπεν· ὦ Σινωπεῖς, οἱ μὲν ἄνδρες ἤρηνται πόρειαν, ἣν ὑμεῖς συμβουλευέτε· οὕτω δ' ἔχει· εἰ μὲν μέλλει πλοῖα ἔσεσθαι ἱκανὰ ἀριθμῶ, ὡς ἕνα μὴ καταλείπεσθαι ἐνθάδε, ἡμεῖς δὲ πλέοιμεν ἄν· εἰ δὲ μέλλοιμεν οἱ μὲν καταλείψεσθαι, οἱ δὲ πλεύσεσθαι, οὐκ ἄν ἐμβαίημεν εἰς τὰ πλοῖα. 13. Γινώσκομεν γὰρ, ὅτι, ὅπου μὲν ἄν κρατῶμεν, δυναίμεθ' ἄν καὶ σώζεσθαι, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἔχειν· εἰ δέ που ἤττους τῶν πολεμίων ληφθησόμεθα, εὐδηλον δὴ, ὅτι ἐν ἀνδραπόδων χώρα ἐσόμεθα. 14. Ἀκούσαντες ταῦτα οἱ πρέσβεις, πέμπειν ἐκέλευον πρέσβεις. Καὶ πέμπουσι Καλλιμάχον Ἀρκάδα καὶ Ἀρίστωνα Ἀθηναῖον καὶ Σαμολᾶν Ἀχαιοῦν καὶ οἱ μὲν ὄχοντο.

15. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ Ξενοφῶντι, ὁρῶντι μὲν πολλοὺς ὀπλίτας τῶν Ἑλλήνων, ὁρῶντι δὲ πολλοὺς πελταστὰς, πολλοὺς δὲ καὶ τοξότας καὶ σφενδονήτας καὶ ἰππέας δὲ, καὶ μάλα ἤδη διὰ τὴν τριβὴν ἱκανοὺς ὄντας, ἐν τῷ Πόντῳ (ἐνθα οὐκ ἄν ἀπ' ὀλίγων χρημάτων τσαούτη δύναμις παρεσκευάσθη) καλὸν αὐτῷ ἐδόκει εἶναι καὶ χώραν καὶ δύναμιν τῇ Ἑλλάδι προσκτήσασθαι, πόλιν κατοικήσαντας. 16. Καὶ γενέσθαι ἄν ἐδόκει αὐτῷ μεγάλη, καταλογιζομένῳ τό τε αὐτῶν πλῆθος, καὶ τοὺς περιοικοῦντας τὸν Πόντον. Καὶ ἐπὶ τούτοις ἐθύετο, πρὶν τι εἰπεῖν τῶν στρα-

τιωτῶν, Σιλανὸν παρακαλέσας, τὸν Κύρου μάντιν γε-
 νόμενον, τὸν Ἀμβρακιώτην. 17. Ὁ δὲ Σιλανός, δε-
 διῶς, μὴ γένοιτο ταῦτα, καὶ καταμείνειε που ἢ στρα-
 τιά, ἐκφέρει εἰς τὸ στράτευμα λόγον, ὅτι Ξενοφῶν
 βούλεται καταμείναι τὴν στρατιάν, καὶ πόλιν οἰκίσαι,
 καὶ ἑαυτῷ ὄνομα καὶ δύναμιν περιποιήσασθαι. 18.
 Αὐτὸς δὲ ὁ Σιλανός ἐβούλετο ὅτι τάχιστα εἰς τὴν Ἑλ-
 λάδα ἀφικέσθαι οὓς γὰρ παρὰ Κύρου ἔλαβε τριςχι-
 λίους δαρεικούς, ὅτε τὰς δέκα ἡμέρας ἠλήθευσε θνό-
 μενος Κύρῳ, διεσεσώκει. 19. Τῶν δὲ στρατιωτῶν,
 ἐπεὶ ἤκουσαν. τοῖς μὲν ἐδόκει βέλτιστον εἶναι κατα-
 μείναι, τοῖς δὲ πολλοῖς οὐ. Τιμασίῳν δὲ ὁ Δαρδα-
 νεὺς, καὶ Θῶραξ ὁ Βοιωτίος, πρὸς ἐμπόρους τινὰς
 παρόντας τῶν Ἡρακλεωτῶν καὶ Σινοπέων λέγουσιν,
 ὅτι, εἰ μὴ ἐκποριοῦσι τῇ στρατιᾷ μισθὸν, ὥστε ἔχειν
 τὰ ἐπιτήδεια ἐκπλέοντας, ὅτι κινδυνεύσει μείναι το-
 σαύτη δύναμις ἐν τῷ Πόντῳ· βουλεύεται γὰρ Ξενο-
 φῶν, καὶ ἡμᾶς παρακαλεῖ, ἐπειδὴν ἔλθῃ τὰ πλοῖα,
 τότε εἰπεῖν ἐξαίφνης τῇ στρατιᾷ. 20. Ἄνδρες, νῦν
 μὲν ὀρῶμεν ἡμᾶς ἀπόρους ὄντας, καὶ ἐν τῷ ἀπόπλω
 ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια, καὶ οἴκαδε ἀπελθόντας ὀνῆσαι τι
 τοὺς οἴκοι. Εἰ δὲ βούλεσθε τῆς κύκλω χώρας περὶ τὸν
 Πόντον οἰκουμένης ἐκλεξάμενοι, ὅπη ἂν βούλησθε,
 κατασχεῖν, καὶ τὸν μὲν θέλοντα, ἀπιέναι οἴκαδε, τὸν
 δὲ ἐθέλοντα, μένειν αὐτοῦ, πλοῖα δὲ ἡμῖν πάρεστιν,
 ὥστε, ὅπη ἂν βούλησθε, ἐξαίφνης ἂν ἐπιπέσοιτε. +

21. Ἀκούσαντες ταῦτα οἱ ἔμποροι ἀπήγγελλον
 ταῖς πόλεσι συνέπεμψε δ' αὐτοῖς Τιμασίῳν ὁ Δαρδα-
 νεὺς Ἐρύμαχόν τε τὸν Δαρδανέα, καὶ Θῶρακα τὸν
 Βοιωτίον, τὰ αὐτὰ ταῦτα ἐροῦντας. Σινοπεῖς δὲ καὶ
 Ἡρακλεῶται ταῦτα ἀκούσαντες πέμπουσι πρὸς Τιμα-
 σίῳνα, καὶ κελεύουσι προστατεῦσαι, λαβόντα χρήμα-
 τα, ὅπως ἐκπλεύσῃ ἡ στρατιά. 22. Ὁ δὲ, ἄσμενος
 ἀκούσας, ἐν συλλόγῳ τῶν στρατιωτῶν ὄντων, λέγει
 τάδε· Οὐ δεῖ προσέχειν μονῆ, ᾧ ἄνδρες, οὐδὲ τῆς Ἑλ-
 λάδος οὐδὲν περὶ πλείονος ποιεῖσθαι. Ἀκούω δὲ τινὰς
 θύεσθαι ἐπὶ τούτῳ, οὐδ' ὑμῖν λέγοντας. 23. Ἐπι-
 σχροῦμαι δὲ ὑμῖν, ἐὰν ἐκπλήτε ἀπὸ νομηνίας, μι-

μισθοφορὰν παρέξειν ὑμῖν Κυζικηνὸν ἐκάστω τοῦ μηνός· καὶ ἄξω ὑμᾶς εἰς τὴν Τρωάδα, ἔνθεν καὶ εἰμὶ φυγὰς· καὶ ὑπάρξει ὑμῖν ἢ ἐμὴ πόλις· ἐκόντες γὰρ με δέξονται. 24. Ἠγήσομαι δὲ αὐτὸς ἐγὼ, ἔνθεν πολλὰ χρήματα λήψεσθε. "Εμπειρος δὲ εἰμι τῆς Αἰολίδος καὶ τῆς Φρυγίας καὶ τῆς Τρωάδος καὶ τῆς Φαρναβάζου ἀρχῆς πάσης· τῆς μὲν, διὰ τὸ ἐκεῖθεν εἶναι, τῆς δὲ, διὰ τὸ ἐστρατεῦσθαι ἐν αὐτῇ σὺν Κλεάρχῳ τε καὶ Δερκυλλίδῃ.

25. Ἀναστὰς δ' εὐθύς Θώραξ ὁ Βοιώτιος, (ὃς αἰεὶ περὶ στρατηγίας Ξενοφῶντι ἐμάχετο) ἔφη, εἰ ἐξέλθοιεν ἐκ τοῦ Πόντου, ἔσεσθαι αὐτοῖς Χερσόνησον, χώραν καλὴν καὶ εὐδαίμονα· ὥστε τῷ βουλομένῳ, ἐνοικεῖν, τῷ δὲ μὴ βουλομένῳ, ἀπιέναι οἴκαδε· γελοῖον δ' εἶναι, ἐν τῇ Ἑλλάδι οὔσης χώρας πολλῆς καὶ ἀφθόνου, ἐν τῇ βαρβάρων μαστεύειν. 26. Ἔστε δ' ἂν, ἔφη, ἐκεῖ γένησθε, κἀγὼ, καθάπερ Τιμασίων, ὑπισχνούμαι ὑμῖν τὴν μισθοφορὰν. Ταῦτα δ' ἔλεγεν, εἰδὼς, ἃ Τιμασίῳ οἱ Ἡρακλεῶται καὶ οἱ Σινωπεῖς ἐπαγγέλοιτο, ὥστε ἐκπλεῖν. 27. Ὁ δὲ Ξενοφῶν ἐν τούτῳ εἶσα. Ἀναστὰς δὲ Φιλήσιος καὶ Λύκων, οἱ Ἀχαιοὶ, ἔλεγον, ὡς δεινὸν εἶη, ἰδίᾳ μὲν Ξενοφῶντα πείθειν τε καταμένειν, καὶ θύεσθαι ὑπὲρ τῆς μονῆς, μὴ κοινούμενον τῇ στρατιᾷ· εἰς δὲ τὸ κοινὸν μηδὲν ἀγορεύειν περὶ τούτων· ὥστε ἠναγκάσθη ὁ Ξενοφῶν ἀναστῆναι καὶ εἰπεῖν τάδε·

28. Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες, θύομαι μὲν, (ὡς ὁρᾶτε) ὀπόσα δύναμαι, καὶ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὑπὲρ ἐμαντοῦ, ὅπως ταῦτα τυγχάνω καὶ λέγων καὶ νοῶν καὶ πράττων, ὅποια μέλλει τε ὑμῖν κάλλιστα καὶ ἄριστα ἔσεσθαι καὶ ἐμοί. Καὶ νῦν ἐθνόμεν περὶ αὐτοῦ τούτου, εἰ ἄμεινον εἶη ἄρχεσθαι λέγειν εἰς ὑμᾶς καὶ πράττειν περὶ τούτων, ἢ παντάπασιν μὴδ' ἄπτεσθαι τοῦ πράγματος. 29. Σιλανὸς δὲ μοι ὁ μάντις ἀπεκρίνατο, τὸ μὲν μέγιστον, τὰ ἱερὰ καλὰ εἶναι (ἦδει γὰρ καὶ ἐμὲ οὐκ ἄπειρον ὄντα, διὰ τὸ αἰεὶ παρεῖναι τοῖς ἱεροῖς) ἔλεξε δὲ, ὅτι ἐν τοῖς ἱεροῖς φαίνοιτό τις δολος καὶ ἐπιβουλή

λὴ ἐμοὶ, ὡς ἄρα γινώσκων, ὅτι αὐτὸς ἐπεβούλευε διαβάλλειν με πρὸς ὑμᾶς. Ἐξήνεγκε γὰρ τὸν λόγον, ὡς ἐγὼ πράττειν ταῦτα διανοοίμην ἤδη, οὐ πείσας ὑμᾶς. 30. Ἐγὼ δὲ, εἰ μὲν ἀποροῦντας ὑμᾶς ἐώρων, τοῦτ' ἂν ἐσκόπουν, ἀφ' οὗ ἂν γένοιτο, ὥστε λαβόντας ὑμᾶς πόλιν, τὸν μὲν βουλόμενον, ἀποπλεῖν ἤδη, τὸν δὲ μὴ βουλόμενον, ἐπεὶ κτήσαιο ἱκανά, ὥστε καὶ τοὺς ἑαυτοῦ οἰκίους ὠφελῆσαι τι. 31. Ἐπεὶ δ' ὁρῶ ὑμῖν καὶ τὰ πλοῖα πέμποντας Ἡρακλεώτας καὶ Σιωπεῖς, ὥστε ἐκπλεῖν, καὶ μισθὸν ὑπισχνουμένους ὑμῖν ἄνδρας ἀπὸ νοσηνίας, καλὸν μοι δοκεῖ εἶναι, σωζομένους, ἔνθα βουλόμεθα, μισθὸν τῆς σωτηρίας λαμβάνειν· καὶ αὐτὸς τε ἀναπαύομαι ἐκείνης τῆς διανοίας, καὶ ὁπόσοι πρὸς με προσήεσαν, λέγοντες, ὡς χορητὰ ταῦτα πράττειν, ἀναπαύσασθαι φημι χορῆναι. 32. Οὕτω γὰρ γινώσκω ὁμοῦ μὲν ὄντες πολλοὶ, ὥσπερ νυνὶ, δοκεῖτε ἂν μοι καὶ ἔντιμοι εἶναι, καὶ ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια· (ἐν γὰρ τῷ κρατεῖν ἐστὶ καὶ τὸ λαμβάνειν τὰ τῶν ἡττωμένων) διασπασθέντες δὲ, καὶ κατὰ μικρὰ γενομένης τῆς δυνάμεως, οὔτ' ἂν τροφήν δύνασθε λαμβάνειν, οὔτε χαίροντες ἂν ἀπαλλάξαιτε. 33. Δοκεῖ οὖν μοι, ἄπερ ὑμῖν, ἐκπορεύεσθαι εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἂν τις μείνη, ἢ ἀπολιπών τινα ληφθῆ, πρὶν ἐν ἀσφαλεῖ εἶναι πᾶν τὸ στρατεύμα, κρίνεσθαι αὐτὸν ὡς ἀδικοῦντα. Καὶ ὅτῳ δοκεῖ, ἔφη, ταῦτα, ἀράτω τὴν χεῖρα. Ἀνέτειναν πάντες.

34. Ὁ δὲ Σιλανὸς ἐβόα, καὶ ἐπεχειρεῖ λέγειν, ὡς δίκαιον εἶη ἀπιέναι τὸν βουλόμενον. Οἱ δὲ στρατιῶται οὐκ ἠνείχοντο, ἀλλ' ἠπέλουν αὐτῷ, εἰ λήφονται ἀποδιδράσκοντα, ὅτι τὴν δίκην ἐπιθήσοιεν. 35. Ἐντεῦθεν, ἐπεὶ ἔγνωσαν οἱ Ἡρακλεῶται, ὅτι ἐκπλεῖν δεδογμένον εἶη, καὶ Ξενοφῶν αὐτὸς ἐπεψηφικῶς εἶη, τὰ μὲν πλοῖα πέμπουσι, τὰ δὲ χορήματα, ἃ ὑπέσχοντο Τιμασίῳ καὶ Θώρακι, ἐψευσμένοι ἦσαν τῆς μισθοφορᾶς. 36. Ἐνταῦθα ἐκπεπληγμένοι ἦσαν, καὶ ἐδεδίεσαν τὴν στρατιάν, οἱ τὴν μισθοφορὰν ὑπεσχημένοι. Καὶ παραλαβόντες οὗτοι καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγούς, οἷς ἀνεκεκοίνωντο, ἃ πρόσθεν ἔπραττον, (ἅπαντες δ'

ἦσαν, πλὴν Νέωνος τοῦ Ἀσιναιίου, ὃς Χειρισόφῳ ὑπε-
στρατήγει· Χειρισόφος δὲ οὐπω παρῆν) ἔρχονται πρὸς
Ξενοφῶντα, καὶ λέγουσιν, ὅτι μεταμέλοι αὐτοῖς, καὶ
δοκοίη κράτιστον εἶναι πλεῖν εἰς Φάσιν, ἐπεὶ πλοῖα
ἐκεῖ ἔστι, καὶ κατασχεῖν τὴν Φασιανῶν χώραν. 37.
Αἰήτου δ' υἱὸς ἐτύγγανε βασιλεύων αὐτῶν. Ξενοφῶν
δ' ἀπεκρίνατο, ὅτι οὐδὲν ἂν τούτων εἴποι εἰς τὴν
στρατιάν· ὑμεῖς δὲ συλλέξαντες, ἔφη, εἰ βούλεσθε,
λέγετε. Ἐνταῦθα ἀποδείκνυται Τιμασίῳ ὁ Δαρδα-
νεὺς γνώμην, μὴ ἐκκλησιάζειν, ἀλλὰ τοὺς ἑαυτοῦ ἕκα-
στον λοχαγούς πρώτους πειρᾶσθαι πείσαι. Καὶ ἀπελ-
θόντες ταῦτα ἐποιοῦν.

Caput VII.

Cujus consilii auctor cum Xenophon diceretur, hic ora-
tione se defendit. In qua etiam de crudeli et nefario
Græcorum quorundam facto exponit: de quo quæ-
rendum et in auctores animadvertendum esse com-
muni consilio statuunt.

1. Οἱ δὲ στρατιῶται ἀνεπύθοντο ταῦτα πραττό-
μενα. Καὶ ὁ Νέων λέγει, ὡς Ξενοφῶν, ἀναπεπεικῶς
τοὺς ἄλλους στρατηγούς, διανοεῖται ἄγειν ἐξαπατήσας
τοὺς στρατιῶτας πάλιν εἰς Φάσιν. 2. Ἀκούσαντες δὲ
οἱ στρατιῶται χαλεπῶς ἔφερον· καὶ σύλλογοι ἐγίννον-
το, καὶ κύκλοι συνίσταντο· καὶ μάλα φοβεροὶ ἦσαν, μὴ
ποιήσειαν, οἷα καὶ τοὺς τῶν Κόλχων κήρυκας ἐποίη-
σαν, καὶ τοὺς ἀγορανόμους· ὅσοι γὰρ μὴ εἰς τὴν θά-
λατταν κατέφυγον, κατελεύσθησαν. 3. Ἐπεὶ δὲ ἦσθάν-
ετο ὁ Ξενοφῶν, ἔδοξεν αὐτῷ ὡς τάχιστα συναγαγεῖν
αὐτῶν ἀγοράν, καὶ μὴ εἶσαι συλληγῆναι αὐτομάτους·
καὶ ἐκέλευσε τὸν κήρυκα συλλέξει ἀγοράν. 4. Οἱ δ',
ἐπεὶ τοῦ κήρυκος ἤκουσαν, συνέδραμον καὶ μάλα ἐτοίμως.
Ἐνταῦθα Ξενοφῶν τῶν μὲν στρατηγῶν οὐ κατηγόρει,
ὅτι ἦλθον πρὸς αὐτὸν, λέγει δὲ ὧδε·

5. Ἀκούω τινὰ διαβάλλειν, ὧ ἄνδρες, ἐμὲ, ὡς ἐγὼ ἄρα ἐξαπατήσας ὑμᾶς μέλλω ἄγειν εἰς Φάσιν. Ἀκούσατε οὖν ἐμοῦ, πρὸς θεῶν καὶ ἐὰν μὲν ἐγὼ φαίνομαι ἀδικῶν, οὐ χρὴ με ἐνθένδε ἀπελθεῖν, πρὶν ἂν δῶ τὴν δίκην· ἂν δ' ὑμῖν φαίνωνται ἀδικοῦντες οἱ ἐμὲ διαβάλλοντες, οὕτως αὐτοῖς χρῆσθε, ὡς περ ἄξιον. 6. Ὑμεῖς δὲ ἐπίστασθε δήπου, ὁπόθεν ὁ ἥλιος ἀνίσχει, καὶ ὅποι δύνεται καὶ ὅτι, ἐὰν μὲν τις εἰς τὴν Ἑλλάδα μέλλῃ ἰέναι, πρὸς ἑσπέραν δεῖ πορεύεσθαι· ἐὰν δὲ τις βούληται εἰς τοὺς βαρβάρους, τοῦμπαλιν πρὸς ἑω. Ἔστιν οὖν, ὅστις τοῦτο δύναται ἂν ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ, ὡς ὁ ἥλιος, ἐνθεν μὲν ἀνίσχει, δύνεται δ' ἐνταῦθα· ἐνθα δὲ δύνεται, ἀνίσχει δ' ἐντεῦθεν; 7. Ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτο γε ἐπίστασθε, ὅτι ὁ Βορέας μὲν ἔξω τοῦ Πόντου εἰς τὴν Ἑλλάδα φέρει, Νότος δὲ εἴσω εἰς Φάσιν· καὶ λέγετε, ὅταν ὁ Βορρῆας πνέῃ, ὡς καλοὶ πλοῖ εἰσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τοῦτο οὖν ἔστιν ὅπως τις ἂν ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ, ὡς τ' ἐμβαίνειν, ὁπόταν Νότος πνέῃ; 8. Ἀλλὰ γὰρ ὑμᾶς, ὁπόταν γαλήνῃ ἦ, ἐμβιβῶ. Οὐκ οὖν ἐγὼ μὲν ἐν ἐνὶ πλοίῳ πλευσοῦμαι, ὑμεῖς δὲ τοῦλάχιστον ἐν ἑκατόν. Πῶς ἂν οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ἢ βιασαίμην σὺν ἐμοὶ πλεῖν, μὴ βουλομένους, ἢ ἐξαπατήσας ἄγοιμι; 9. Ποιῶ δ' ὑμᾶς ἐξαπατηθέντας καὶ καταγορευθέντας ὑπ' ἐμοῦ ἦκειν εἰς Φάσιν· καὶ δὴ καὶ ἀποβαίνομεν εἰς τὴν χώραν· γινώσσεσθε δήπου, ὅτι οὐκ ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐστέ· καὶ ἐγὼ μὲν ἔσομαι ὁ ἐξηπατηκῶς εἰς ὑμᾶς, ὑμεῖς δὲ οἱ ἐξηπατημένοι ἐγγὺς μυριάων, ἔχοντες ὅπλα. Πῶς ἂν οὖν εἰς ἀνήρ μᾶλλον δοίῃ δίκην, ἢ οὕτω περὶ αὐτοῦ τε καὶ ὑμῶν βουλευόμενος; 10. Ἄλλ' οὗτοι εἰσιν οἱ λόγοι ἀνδρῶν ἡλιθίων, καὶ ἐμοὶ φθορῶντων, ὅτι ἐγὼ ὑφ' ὑμῶν τιμῶμαι. Καίτοι οὐ δικαίως γ' ἂν μοι φθοροῖεν. Τίνα γὰρ αὐτῶν ἐγὼ κωλύω ἢ λέγειν, εἴ τις τι δύναται ἀγαθὸν ἐν ὑμῖν, ἢ μάχεσθαι, εἴ τις ἐθέλει, ὑπὲρ ὑμῶν τε καὶ ἑαυτοῦ, ἢ ἐργοηγορεῖναι περὶ τῆς ὑμετέρας ἀσφαλείας ἐπιμελούμενον; Τί γάρ; ἄρχοντας αἰρουμένων ὑμῶν, ἐγὼ τίνα ἐμποδῶν εἰμι; Παρήμι, ἀρχέτω· μόνον ἀγαθὸν τι ποιῶν ὑμᾶς φαινέσθω. 11. Ἀλλὰ γὰρ ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ

περὶ τούτων τὰ εἰρημένα· εἰ δέ τις ὑμῶν ἢ αὐτὸς ἂν
 εξαπατηθῆναι οἶεται ταῦτα, ἢ ἄλλον εξαπατῆσαι ταῦ-
 τα, λέγων διδασκέτω. 12. "Ὅταν δὲ τούτων ἄλις ἔχη-
 τε, μὴ ἀπέλθητε, πρὶν ἂν ἀκούσητε, οἷον ὄρω ἐν τῇ
 στρατιᾷ ἀρχόμενον πρᾶγμα· ὃ εἰ ἐπεισι καὶ ἔσται, οἷον
 ὑποδείκνυσιν, ὧρα ἡμῖν βουλευέσθαι περὶ ἡμῶν αὐ-
 τῶν, μὴ κάκιστοί τε καὶ ἀσχιστοὶ ἄνδρες φανῶμεν
 καὶ πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων καὶ φίλων καὶ
 πολεμίων, καὶ καταφρονηθῶμεν. 13. Ἀκούσαντες ταῦ-
 τα οἱ στρατιῶται, ἔθαύμασαν τε, τί εἶη, καὶ λέγειν
 ἐκέλευον. Ἐκ τούτου ἄρχεται πάλιν Ἐπίστασθέ μου,
 ὅτι χωρία ἦν ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς βαρβαρικοῖς φίλια τοῖς
 Κερασούντιοις, ὅθεν κατιόντες τινὲς καὶ ἱερεῖα ἐπώ-
 λουν ἡμῖν, καὶ ἄλλα, ὧν εἶχον. Δοκοῦσι δέ μοι καὶ
 ὑμῶν τινες, εἰς τὸ ἐγγυτάτω χωρίον τούτων ἐλθόν-
 τες, ἀγοράσαντές τι, πάλιν ἐλθεῖν. 14. Τοῦτο κατα-
 μαθὼν Κλεάρετος ὁ λοχαγὸς, ὅτι καὶ μικρὸν εἶη, καὶ
 ἀφύλακτον, διὰ τὸ φίλιον νομίζειν εἶναι, ἔρχεται ἐπὶ
 αὐτοὺς τῆς νυκτὸς, ὡς πορθήσων, οὐδενὶ ἡμῶν εἰ-
 πῶν. 15. Διενερόητο δὲ, εἰ λάβοι τὸ χωρίον, εἰς μὲν
 τὸ στράτευμα μηκέτι ἐλθεῖν, ἐμβὰς δ' εἰς τὸ πλοῖον,
 ἐν ᾧ ἐτύγγανον οἱ σύσκηνοι αὐτοῦ παραπλέοντες, καὶ
 ἐνθήμενος, εἴ τι λάβοι, ἀποπλέων οἴχεσθαι ἔξω τοῦ
 Πόντου. Καὶ ταῦτα συνωμολόγησαν αὐτῷ οἱ ἐν τῷ
 πλοίῳ σύσκηνοι, ὡς ἐγὼ νῦν αἰσθάνομαι. 16. Παρα-
 καλέσας οὖν, ὁπόσους ἔπειθεν, ἤγεν ἐπὶ τὸ χωρίον.
 Πορευόμενον δὲ αὐτὸν φθάνει ἡμέρα γενομένη, καὶ
 συστάντες οἱ ἄνθρωποι, ἀπὸ ἰσχυρῶν τόπων βάλλον-
 τες καὶ παίοντες, τὸν τε Κλεάρετον ἀποκτείνουσι καὶ
 τῶν ἄλλων συκνοῦς· οἱ δὲ τινες καὶ εἰς Κερασούντα
 αὐτῶν ἀποχωροῦσι. 17. Ταῦτα δ' ἦν ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ἣ
 ἡμεῖς δεῦρο ἐξωρμῶμεν περὶ. Τῶν δὲ παραπλεόντων
 ἔτι τινὲς ἦσαν ἐν Κερασούντι, οὕπω ἀνηγμένοι. Με-
 τὰ τοῦτο, ὡς οἱ Κερασούντιοι λέγουσιν, ἀφικνοῦνται
 τῶν ἐκ τοῦ χωρίου τρεῖς ἄνδρες τῶν γεραιτέρων, πρὸς
 τὸ κοινὸν τὸ ἡμέτερον χρήζοντες ἐλθεῖν. 18. Ἐπεὶ δὲ
 ἡμᾶς οὐ κατέλαβον, πρὸς τοὺς Κερασούντιους ἔλεγον
 ὅτι θαυμάζοιεν, τί ἡμῖν δόξειεν ἐλθεῖν ἐπὶ αὐτοὺς·

Ἐπεὶ μέντοι σφᾶς λέγειν ἔφασαν, ὅτι οὐκ ἀπὸ κοινοῦ γένοιτο τὸ πρᾶγμα, ἠδεσθαί τε αὐτοὺς καὶ μέλλειν πλεῖν δεῦρο, ὡς ἡμῖν λέξαι τὰ γινόμενα, καὶ τοὺς νεκροὺς θάπτειν αὐτοὺς κελεύειν λαβόντας τοὺς τούτου δεομένους. 19. Τῶν δ' ἀποφυγόντων τινὲς Ἕλληνες ἔτυχον ἔτι ὄντες ἐν Κερασούντι αἰσθόμενοι δὲ τοὺς βαρβάρους, ὅποι ἴοιεν, αὐτοὶ τε ἐτόλμησαν βάλλειν τοῖς λίθοις, καὶ τοῖς ἄλλοις παρεκελεύοντο. Καὶ οἱ ἄνδρες ἀποθνήσκουσι, τρεῖς ὄντες οἱ πρόεβεις, καταλευσθέντες. 20. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο, ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς οἱ Κερασούντιοι, καὶ λέγουσι τὸ πρᾶγμα καὶ ἡμεῖς οἱ στρατηγοὶ ἀκούσαντες ἠχθόμεθα τοῖς γεγενημένοις, καὶ ἐβουλευόμεθα σὺν τοῖς Κερασουντίοις, πῶς ἂν ταφείησαν οἱ τῶν Ἑλλήνων νεκροί. 21. Συγκαθήμενοι δ' ἐξῴθεν τῶν ὄπλων, ἐξαίφνης ἀκούομεν θορύβου πολλοῦ, παῖε, παῖε, βάλλε, βάλλε. Καὶ τάχα δὴ ὀρῶμεν πολλοὺς προσθέοντας, λίθους δ' ἔχοντας ἐν ταῖς χερσὶ, τοὺς δὲ καὶ ἀναιρουμένους. 22. Καὶ οἱ μὲν Κερασούντιοι, ὡς ἂν καὶ ἑωρακότες τὸ παρ' ἑαυτοῖς πρᾶγμα, δείσαντες ἀποχωροῦσι πρὸς τὰ πλοῖα. Ἦσαν δὲ, νῆ Δία, οἱ καὶ ἡμῶν ἔδεισαν. 23. Ἐγώ γε μὴν ἦλθον πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἠρώτων, ὅ τι ἐστὶ τὸ πρᾶγμα. Τῶν δ' ἦσαν μὲν, οἱ οὐδὲν ἠδεσαν, ὅμως δὲ λίθους εἶχον ἐν ταῖς χερσίν. Ἐπεὶ δὲ καὶ εἰδότες τινὲ ἐνέτυχον, λέγει μοι, ὅτι οἱ ἀγορανόμοι δεινότατα ποιοῦσι τὸ στράτευμα. 24. Καὶ ἐν τούτῳ τις ὄρα τὸν ἀγορανόμον Ζήλαρχον, πρὸς τὴν θάλατταν ἀποχωροῦντα, καὶ ἀνέκραγεν· οἱ δ', ὡς ἤκουσαν, ὡσπερ ἢ σὺς ἀγρίου ἢ ἐλάφου φανέντος, ἵενται ἐπ' αὐτόν. 25. Οἱ δ' αὖ Κερασούντιοι, ὡς εἶδον ὀρμῶντας καθ' ἑαυτοὺς, νομίζαντες ἐπὶ σφᾶς ἔσεσθαι, φεύγουσι δρόμῳ, καὶ ἐμπίπτουσιν εἰς τὴν θάλατταν. Συνεισέπεσον δὲ καὶ ἡμῶν αὐτῶν τινες, καὶ ἐπνίγετο, ὅστις μὴ ἐτύγχανεν ἐπιστάμενος νεῖν. 26. Καὶ τούτους τί δοκαίτε; ἠδίκουν μὲν οὐδὲν, ἔδεισαν δὲ, μὴ λύσσα τις ὡσπερ κυσὶν ἡμῖν ἐμπεπτῶκοι. Εἰ οὖν ταῦτα τοιαῦτα ἔσται, θεάσασθε, οἷα κατάστασις ἡμῖν ἔσται τῆς στρατιᾶς. 27. Ὅτι μὲν οἱ πάντες οὐκ ἔσεσθε κύριοι οὐτ'

ἀνελέσθαι πόλεμον, ᾧ ἂν βούλησθε, οὔτε καταλῦσαι·
 ἰδίᾳ δὲ ὁ βουλόμενος ἄξει στρατεύματα, ἐφ' ὅτι ἂν ἐ-
 θέλη. Καὶν τινες πρὸς ὑμᾶς ἴωσι πρέσβεις, ἢ εἰρήνης
 δεόμενοι ἢ ἄλλου τινὸς, κατακαίνοντες τούτους οἱ βου-
 λόμενοι, ποιήσουσιν ὑμᾶς τῶν λόγων μὴ ἀκοῦσαι τῶν
 πρὸς ὑμᾶς ἰόντων. 28. Ἐπειτα δὲ, οὓς μὲν ἂν ὑμεῖς
 ἅπαντες ἐλήσθε ἄρχοντας, ἐν οὐδεμιᾷ χώρᾳ ἔβονται·
 ὅστις δ' ἂν ἐαυτὸν ἔληται στρατηγὸν, καὶ ἐθέλη λέγειν,
 βάλλε, βάλλε, οὗτος ἔσται ἱκανὸς καὶ ἄρχοντα κατα-
 καίνειν καὶ ἰδιώτην ὑμῶν, ὃν ἂν ἐθέλη, ἄκριτον, ἂν
 ᾧσιν οἱ πεισόμενοι αὐτῷ, ὥσπερ καὶ νῦν ἐγένετο. 29.
 Οἷα δ' ὑμῖν καὶ διαπεπράχασιν οἱ αὐθαίρετοι οὔτοι
 στρατηγοὶ, σκέψασθε. Ζήλαρχος μὲν γὰρ ὁ ἀγορανό-
 μος, εἰ μὲν ἀδικεῖ ὑμᾶς, οἴχεται ἀποπλέων, οὐ δοῦς
 ὑμῖν δίκην· εἰ δὲ μὴ ἀδικεῖ, φεύγει ἐκ τοῦ στρατεύ-
 ματος, δείσας, μὴ ἀδίκως ἄκριτος ἀποθάνῃ. 30. Οἱ
 δὲ καταλείψαντες τοὺς πρέσβεις διεπράξαντο, ὑμῖν
 μόνοις μὲν τῶν Ἑλλήνων εἰς Κερασοῦντα μὴ ἀσφαλὲς
 εἶναι, ἐὰν μὴ σὺν ἰσχύϊ, ἀφικνεῖσθαι τοὺς δὲ νε-
 κροῦς, οὓς πρόσθεν αὐτοὶ οἱ κατακαίνοντες ἐκέλευον
 θάπτειν, τούτους διεπράξαντο μηδὲ σὺν κηρυκῷ εἶτι
 ἀσφαλὲς εἶναι ἀνελέσθαι. Τίς γὰρ ἐθελήσει κήρυξ ἵε-
 ναι, κήρυκας ἀπεικονῶς; 31. Ἄλλ' ἡμεῖς Κερασου-
 τίων θάψαι αὐτοὺς ἐδεήθημεν. Εἰ μὲν οὖν καλῶς ἔ-
 χει ταῦτα, δοξάτω ὑμῖν ἕνα, ὡς τοιοῦτων ἐδομένων,
 καὶ φυλακὴν ἰδίᾳ ποιήσῃ τις, καὶ τὰ ἐρυμνὰ ὑπερδέ-
 ξια πειρᾶται ἔχων σκηνοῦν. 32. Εἰ μέντοι δοκεῖ ὑμῖν
 θηρίων, ἀλλὰ μὴ ἀνθρώπων, εἶναι τὰ τοιαῦτα ἔργα,
 σκοπεῖτε παῦλάν τιν' αὐτῶν· εἰ δὲ μὴ, πρὸς Διὸς, πῶς
 ἢ θεοῖς θύσομεν ἠδέως, ποιοῦντες ἔργα ἀσεβῆ, ἢ τοῖς
 πολεμίοις πῶς μαχοῦμεθα, ἢν ἀλλήλους κατακαίνω-
 μεν; 33. Πόλις δὲ φιλία τίς ἡμᾶς δέξεται, ἥτις ἂν ὀ-
 ρᾶ τσαύτην ἀνομίαν ἐν ἡμῖν; Ἀγορὰν δὲ τίς ἄξει
 θαρρόων, ἢν περὶ τὰ μέγιστα τοιαῦτα ἐξαμαρτάνοντες
 φαινώμεθα; Οὐ δὲ δὴ πάνν οἴομεθα τεύξεσθαι ἐπά-
 νου, τίς ἂν ἡμᾶς τοιοῦτους ὄντας ἐπαινέσειεν; ἡμεῖς
 μὲν γὰρ οἶδ' ὅτι πονηροῦς ἂν φαίημεν εἶναι τοὺς τα
 τοιαῦτα ποιοῦντας.

34. Ἐκ τούτου ἀνιστάμενοι πάντες ἔλεγον, τοὺς μὲν τούτων ἄρξαντας δοῦναι δίκην, τοῦ δὲ λοιποῦ μηκέτι ἐξεῖναι ἀνομίας ἄρξαι· ἐὰν δὲ τις ἄρξη, ἄγεσθαι αὐτοὺς ἐπὶ θανάτῳ· τοὺς δὲ στρατηγοὺς εἰς δίκας πάντα καταστήσαι· εἶναι δὲ δίκας, καὶ εἴ τι ἄλλο τις ἠδίκητο, ἐξ οὗ Κῦρος ἀπέθανε· δικαστὰς δὲ τοὺς λοχαγοὺς ἐποίησαντο. 35. Παραينوῦντος δὲ Ξενοφῶντος, καὶ τῶν μάντεων συμβουλευόντων, ἔδοξε καὶ καθᾶραι τὸ στρατεύμα. Καὶ ἐγένετο καθαρός.

Caput VIII.

Cum ex decreto etiam duces rationem redderent, Xenophontem accusarunt nonnulli de vi et verberibus. Concedit ille se interdum verberibus usum, sed jure meritoque ob ordinis negligentiam nec non in cuiusque proprium commodum.

1. Ἐδοξε δὲ καὶ τοὺς στρατηγοὺς δίκην ὑποσχεῖν τοῦ παρεληλυθότος χρόνου. Καὶ διδόντες, Φιλήσιος μὲν ὄφλε καὶ Ξανθικλῆς τῆς φυλακῆς τῶν γαυλικῶν χορημάτων τὸ μείωμα, εἴκοσι μνᾶς· Σοφαίνετος δὲ, ὅτι ἄρχων αἰρεθεὶς κατημέλει, δέκα μνᾶς. Ξενοφῶντος δὲ κατηγόρησάν τινες, φάσκοντες παῖσθαι ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ὡς ὑβρίζοντος τὴν κατηγορίαν ἐποιοῦντο. 2. Καὶ ὁ Ξενοφῶν ἀναστὰς ἐκέλευσεν εἰπεῖν τὸν πρῶτον, πρῶτον λέξαντα, ποῦ καὶ ἐπλήγη. Ὁ δὲ ἀποκρίνεται· Ὅπου καὶ τῷ θίγει ἀπολλύμεθα, καὶ χιῶν πλείστη ἦν. 3. Ὁ δ' εἶπεν· Ἀλλὰ μὲν καὶ χειμῶνός γε ὄντος, οἴου λέγεις, σίτου δὲ ἐπιλελοιπότης, οἴνου δὲ μηδ' ὄσφρανεσθαι παρόντος, ὑπὸ δὲ πόνων πολλῶν ἀπαγορευόντων, πολεμίων δὲ ἐπομένων, εἰ ἐν τοιούτῳ καιρῷ ὑβρίζον, ὁμολογῶ καὶ τῶν ὄνων ὑβριστότερος εἶναι οἷς φασὶν ὑπὸ τῆς ὑβρεως κόπον οὐκ ἐγγίνεσθαι. 4. Ὅμως δὲ καὶ λέξον, ἔφη, ἐκ τίνος ἐπλήγης. Πότερον ἦτουν τί σε, καὶ, ἐπεὶ οὐκ ἐδίδως, ἔπαιον; ἀλλ' ἀπήτουν; ἀλλὰ περὶ παιδικῶν μαχόμενος, ἀλλὰ μεθύων παρῶ-

νησα; 5. Ἐπεὶ δὲ τούτων οὐδὲν ἔφησεν, ἐπήρето αὐτὸν, εἰ ὀπλιτεύου· Οὐκ ἔφη· πάλιν, εἰ πελτάζου· Οὐδὲ τοῦτ' ἔφη· ἀλλ' ἡμίονου ἤλαυνου, ταχθεὶς ὑπὸ τῶν συσκήνων, ἐλεύθερος ὢν. 6. Ἐνταῦθα δὲ ἀναγινώσκει τε αὐτὸν, καὶ ἤρето· Ἡ σὺ εἰ ὁ τὸν κίμνοντα ἀπάγων; Ναὶ μὰ Δί', ἔφη· σὺ γὰρ ἠνάγκαζες· τὰ δὲ τῶν ἐμῶν συσκήνων σκευὴ διέβριψας. 7. Ἄλλ' ἢ μὲν διάβριψις, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, τοιαύτη τις ἐγένετο· Διέδωκα ἄλλοις ἄγειν, καὶ ἐκέλευσα πρὸς ἐμὲ ἀπάγειν· καὶ ἀπολαβῶν ἅπαντα σῶα, ἀπέδωκά σοι, ἐπεὶ καὶ σὺ ἐμοὶ ἀπέδειξας τὸν ἄνδρα. Οἶον δὲ τὸ πρῶγμα ἐγένετο, ἀκούσατε, ἔφη· καὶ γὰρ ἄξιον·

8. Ἀνὴρ κατελείπετο, διὰ τὸ μηκέτι δύνασθαι πορεύεσθαι. Καὶ ἐγὼ τὸν μὲν ἄνδρα τοσοῦτον ἐγίνωσκον, ὅτι εἰς ἡμῶν εἴη· ἠνάγκασα δὲ σε τοῦτον ἄγειν, ὡς μὴ ἀπόλοιτο· καὶ γὰρ, ὡς ἐγὼ οἶμαι, πολέμιοι ἐφείποντο. Συνέφη τοῦτο ὁ ἄνθρωπος. 9. Οὐκ οὔν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, ἐπεὶ προὔπεμψά σε, καταλαμβάνω αὐτίς, σὺν τοῖς ὀπισθοφύλαξι προσιῶν, βόθρον ὀρύττοντα, ὡς κατορύξοντα τὸν ἄνθρωπον· καὶ ἐπιστάς ἐπήρουν σε. 10. Ἐπεὶ δὲ παρεστηκότων ἡμῶν συνέκαμψε τὸ σκέλος ὁ ἀνὴρ, ἀνέκραγον οἱ παρόντες, ὅτι ζῆ ὁ ἀνὴρ· σὺ δ' εἶπες· Ὅποσα γε βούλεται ὡς ἔγωγε αὐτὸν οὐκ ἄξω. Ἐνταῦθα ἐπαϊσά σε· ἀληθῆ λέγεις· ἔδοξας γὰρ μοι εἰδοῦτι εἰκέναι, ὅτι ἔζη. 11. Τί οὔν; ἔφη, ἤττόν τι ἀπέθανεν, ἐπεὶ ἐγὼ σοι ἀπέδειξα αὐτόν; Καὶ γὰρ καὶ ἡμεῖς, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, πάντες ἀποθανοῦμεθα· τούτου οὔν ἕνεκα ζῶντας ἡμᾶς δεῖ κατορυχθῆναι; 12. Τοῦτον μὲν ἀνέκραγον πάντες ὡς ὀλίγας παῖσειεν· ἄλλους δ' ἐκέλευε λέγειν, διὰ τί καστος ἐπλήγη. Ἐπεὶ δ' οὐκ ἀνίσταντο, αὐτὸς ἔλεγεν.

13. Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες, ὁμολογῶ, παῖσαι δὴ ἄνδρας πολλοὺς ἕνεκα ἀταξίας· οἷς σώζεσθαι μὲν ἤρκει δι' ὑμᾶς, ἐν τάξει τε ἰόντων καὶ μαχομένων, ὅπου δέου· αὐτοὶ δὲ λιπόντες τὰς τάξεις, προθέοντες ἀρπάξιν ἠθέλον, καὶ ὑμῶν πλεονεκτεῖν. Εἰ δὲ τοῦτο πάντες ἐποιοῦμεν, ἅπαντες ἂν ἀπωλόμεθα. 14. Ἦδη δὲ καὶ μαλακιζόμενόν τινα, καὶ οὐκ ἐθέλοντα ἀνίστασθαι,

ἀλλὰ προῖέμενον ἑαυτὸν τοῖς πολεμίοις, καὶ ἔπαισα, καὶ ἐβιασάμην πορευέσθαι. Ἐν γὰρ τῷ ἰσχυρῷ χειμῶνι καὶ αὐτός ποτε ἀναμένων τινὰς συσκευαζομένους, καθεζόμενος συχνὸν χρόνον, κατέμαθον ἀναστάς μόγισ καὶ τὰ σκέλη μόγισ ἐκτείνας. 15. Ἐν ἑμαυτῷ οὖν πείραυν λαβῶν, ἐκ τούτου καὶ ἄλλον, ὁπότε ἴδοιμι καθήμενον καὶ βλακεύοντα, ἤλαυνον· τὸ γὰρ κινεῖσθαι καὶ ἀνδρῖζεσθαι παρεῖχε θελημασίαν τινὰ καὶ ὑγρότητα· τὸ δὲ καθῆσθαι καὶ ἡσυχίαν ἔχειν ἐώρων ὑπουρογὸν ὃν τῷ τε ἀποπήγνυσθαι τὸ αἷμα, καὶ τῷ ἀποσῆπεσθαι τοὺς τῶν ποδῶν δακτύλους· ἄπερ πολλοὺς καὶ ὑμεῖς ἴστε παθόντας. 16. Ἄλλον δὲ γε ἴσως ὑπολειπόμενόν που διὰ φραστώνην, καὶ κωλύοντα καὶ ὑμᾶς τοὺς πρόσθεν καὶ ἡμᾶς τοὺς ὀπίσθεν πορευέσθαι, ἔπαισα πύξ, ὅπως μὴ λόγχῃ ὑπὸ τῶν πολεμίων παίειτο. 17. Καὶ γὰρ οὖν νῦν ἔξεστιν αὐτοῖς σωθεῖσιν, εἴ τι ὑπ' ἐμοῦ ἔπαθον παρὰ τὸ δίκαιον, δίκην λαβεῖν. Εἰ δ' ἐπὶ τοῖς πολεμίοις ἐγένοντο, τί μέγα ἂν οὕτως ἔπαθον, ὅτου δίκην ἂν ἠξίουν λαμβάνειν; 18. Ἀπλοῦς μοι, ἔφη, ὁ λόγος. Ἐγὼ γὰρ, εἰ μὲν ἐπ' ἀγαθῷ ἐκόλασά τινα, ἀξίω ὑπέχειν δίκην, οἷαν καὶ γονεῖς υἱοῖς καὶ διδάσκαλοι παισὶ. Καὶ γὰρ καὶ οἱ ἰατροὶ τέμνουσι καὶ καίουσιν ἐπ' ἀγαθῷ. 19. Εἰ δὲ ὑβρεῖ νομίζετε με ταῦτα πράττειν, ἐνθυμήθητε, ὅτι νῦν ἐγὼ θαρσύνω σὺν τοῖς θεοῖς μᾶλλον, ἢ τότε, καὶ θαρσύτερός εἰμι νῦν, ἢ τότε, καὶ οἶνον πλείω πίνω· ἀλλ' ὅμως οὐδένα παίω· ἐν εὐδία γὰρ ὄρω ὑμᾶς. 20. Ὅταν δὲ χειμῶν ἦ, καὶ θάλαττα μεγάλη ἐπιφέρηται, οὐχ ὄρατε, ὅτι καὶ νεύματος μόνου ἕνεκα χαλεπαίνει μὲν προωρὸς τοῖς ἐν πρῶρα, χαλεπαίνει δὲ κυβερνήτης τοῖς ἐν πρύμνῃ; Ἰκανὰ γὰρ ἐν τῷ τοιούτῳ καὶ μικρὰ ἀμαρτηθέντα, πάντα συνεπιτρίψαι. 21. Ὅτι δὲ δικαίως ἔπαιον αὐτούς, καὶ ὑμεῖς κατεδικάσατε τότε· ἔχοντες γὰρ οὐ ψήφους ἀλλ' ὅπλα παρειστήκετε, καὶ ἐξῆν ὑμῖν ἐπικουρεῖν αὐτοῖς, εἰ ἐβούλεσθε. Ἀλλὰ μὰ Δία οὔτε τούτοις ἐπεκουρεῖτε, οὔτε σὺν ἐμοὶ τὸν ἀτακτοῦντα ἐπαίετε. 22. Τοιγαροῦν ἐξουσίαν ἐποιήσατε τοῖς κακοῖς αὐτῶν, ὑβρίζειν ἐῶντες αὐτούς. Οἶμαι γὰρ, εἰ ἐθέλετε

σκοπεῖν, τοὺς αὐτοὺς εὐρήσεσθαι τότε καλίστους, καὶ νῦν ὑβριστοτάτους. 23. Βοῦσκος μὲν οὖν ὁ πύκτης ὁ Θετταλὸς τότε μὲν διεμάχετο, ὡς κάμων, ἀσπίδα μὴ φέρειν· νῦν δ', ὡς ἐγὼ ἀκούω, Κοτυωριτῶν πολλοὺς ἀποδέδυκεν. 24. Ἄν οὖν σωφρονῆτε, τούτῳ τὰναντία ποιήσετε, ἢ τοὺς κύνας ποιοῦσι· τοὺς μὲν γὰρ κύνας τοὺς χαλεποὺς τὰς μὲν ἡμέρας δεσμεύουσι, τὰς δὲ νύκτας ἀφιαῖσι· τοῦτον δὲ, ἂν σωφρονῆτε, τὴν νύκτα μὲν δήσετε, τὴν δὲ ἡμέραν ἀφήσετε. 25. Ἄλλὰ γὰρ, ἔφη, θαυμάζω, ὅτι, εἰ μὲν τιμι ὑμῶν ἀπηχθόμην, μέμνησθε, καὶ οὐ σιωπᾶτε· εἰ δὲ τῷ ἢ χεμιῶνα ἐπεκούρησα, ἢ πολέμιον ἀπήρυσξα, ἢ ἀσθενοῦντι ἢ ἀποροῦντι συνεξεπόρισά τι, τούτων οὐδεὶς μέμνηται· οὐδ' εἴ τινα καλῶς τι ποιοῦντα ἐπήνεσα, οὐδ' εἴ τιν' ἄνδρα ἀγαθὸν ὄντα ἐτίμησα, ὡς ἐδυνάμην, οὐδὲ τούτων μέμνησθε. 26. Ἄλλὰ μὴν καλόν γε καὶ δίκαιον, καὶ ὄσιον καὶ ἥδιον, τῶν ἀγαθῶν μᾶλλον, ἢ τῶν κακῶν μνησθαι.

Ἐκ τούτου μὲν δὴ ἀνίσταντο καὶ ἀνεμίμνησκον καὶ περιεγένετο, ὥστε καλῶς ἔχειν.

Caput IX.

Paphlagonum legatos de pace missos Græci epulis ludisque excipiunt, et, pace cum iis facta, Cotyoris tandem universi solventes ad Harmeñem Sinopes portum appellunt; ubi in unum Xenophontem totius exercitus imperium deferunt. Illo recusante, summæ rerum præficitur Chirisophus modo redux.

1. Ἐκ τούτου δὲ ἐν τῇ διατριβῇ οἱ μὲν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς ἔζων, οἱ δὲ, ληϊζόμενοι ἐκ τῆς Παφλαγονίας. Ἐκλώπευον δὲ καὶ οἱ Παφλαγόνες εὖ μάλα τοὺς ἀποσκευασμένους, καὶ τῆς νυκτὸς δὲ τοὺς πρόσω σκηνοῦντας ἐπειρώωντο κακουργεῖν· καὶ πολεμικώτερον πρὸς ἀλλήλους εἶχον ἐκ τούτων. 2. Ὁ δὲ Κορύλας, ὃς ἐ-

τύγχανε τότε Παφλαγονίας ἄρχων, πέμπει παρὰ τοῦς Ἑλληνας πρέσβεις, ἔχοντας ἵππους καὶ στολὰς καλὰς, λέγοντας, ὅτι Κορύλας ἔτοιμος εἶη, τοὺς Ἑλληνας μὴτ' ἀδικεῖν, μὴτ' αὐτὸς ἀδικεῖσθαι. 3. Οἱ δὲ στρατηγοὶ ἀπεκρίναντο, ὅτι περὶ μὲν τούτων σὺν τῇ στρατιᾷ βουλευσούντο, ἐπὶ ξενίᾳ δὲ ἐδέχοντο αὐτούς· παρεκάλεσαν δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀνδρῶν, οὓς ἐδόκει δικαιοτάτον εἶναι. 4. Θύσαντες δὲ τῶν αἰχμαλώτων βοῶν καὶ ἄλλα ἱερεῖα, εὐωχίαν μὲν ἀρκοῦσαν παρεῖχον, κατακείμενοι δὲ ἐν στιβάσιν ἐδείπνου, καὶ ἔπινον κερατίνους ποτηρίοις, οἷς ἐνετύγχανον ἐν τῇ χώρᾳ.

5. Ἐπεὶ δὲ αἱ σπονδαὶ τ' ἐγένοντο καὶ ἐπαιώνισαν, ἀνέστησαν, πρῶτον Θραῖκες καὶ πρὸς αὐλὸν ὠρχοῦντο σὺν τοῖς ὄπλοις, καὶ ἤλλοντο ὑψηλά τε καὶ κούφως, καὶ ταῖς μαχαίραις ἐχρῶντο· τέλος δὲ ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον παῖει, ὡς πᾶσι δοκεῖν πεπληγένοι τὸν ἄνδρα· ὁ δ' ἔπεσε τεχνικῶς πωσ. Καὶ ἀνέκραγον οἱ Παφλαγόνης. Καὶ ὁ μὲν, σκυλεύσας τὰ ὄπλα τοῦ ἑτέρου, ἐξῆι ἀδων Σιτάλκων· ἄλλοι δὲ τῶν Θρακῶν τὸν ἕτερον ἐξέφερον ὡς τεθνεῶτα· ἦν δὲ οὐδὲν πεπονθώς. 7. Μετὰ τοῦτο Αἰνιᾶνες καὶ Μάγνητες ἀνέστησαν, οὐ ὠρχοῦντο τὴν Καρπαίαν καλουμένην ἐν τοῖς ὄπλοις. 8. Ὁ δὲ τρόπος τῆς ὀρχήσεως ἦν ὁδε· Ὁ μὲν παραθέμενος τὰ ὄπλα σπείρει καὶ ζευγηλατεῖ, πυκνὰ μεταστρεφόμενος, ὡς φοβούμενος· ληστής δὲ προσέρχεται· ὁ δ', ἐπειδὴν προῖδηται, ἀπαντᾷ ἀρπάσας τὰ ὄπλα, καὶ μάχεται πρὸ τοῦ ζεύγους· (καὶ οὗτοι ταῦτ' ἐποίουν ἐν θυθμῶ πρὸς τὸν αὐλὸν), καὶ τέλος ὁ ληστής δήσας τὸν ἄνδρα καὶ τὸ ζεῦγος ἀπάγει· ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ ζευγηλάτης τὸν ληστήν· εἶτα παρὰ τοὺς βούς ζεῦξας, ὀπίσω τῷ χεῖρε δεδεμένον ἐλαύνει.

9. Μετὰ τοῦτο Μυσοὺς εἰσῆλθεν, ἐν ἑκατέρᾳ τῇ χειρὶ ἔχων πέλτην· καὶ τοτὲ μὲν ὡς δύο ἀντιταττομένων μιμούμενος ὠρχεῖτο, τοτὲ δὲ ὡς πρὸς ἓνα ἐχρῆτο ταῖς πέλταις, τοτὲ δὲ ἐδινεῖτο καὶ ἐξεκυβίστα, ἔχων τὰς πέλτας· ὥστε ὄψιν [ἔχων] καλὴν φαίνεσθαι. 10. Τέλος δὲ τὸ Περσικὸν ὠρχεῖτο, κροτῶν τὰς πέλτας·

καὶ ὠκλαζε, καὶ ἀνίστατο· καὶ ταῦτα πάντα ἐν ὄνθμῳ πρὸς τὸν αὐλὸν ἐποίει. 11. Ἐπὶ δὲ τούτῳ ἐπιόντες οἱ Μαντινεῖς, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν Ἀρκάδων ἀναστάντες, ἐξοπλισάμενοι ὡς ἐδύνατο κάλλιστα, ἤσσαν τε ἐν ὄνθμῳ, πρὸς τὸν ἐνόπλιον ὄνθμὸν αὐλούμενοι, καὶ ἐπαιώνισαν, καὶ ὠρχήσαντο, ὡσπερ ἐν ταῖς πρὸς τοὺς θεοὺς προσόδοις. Ὁρῶντες δὲ οἱ Παφλαγόνες, δεινὰ ἐποιούντο, πάσας τὰς ὠρχήσεις ἐν ὄπλοις εἶναι. 12. Ἐπὶ τούτῳ ὀρῶν ὁ Μυσὸς ἐκπεπληγμένους αὐτοὺς, πείσας τῶν Ἀρκάδων τινὰ, πεπαμένον ὠρχηστρίδα, εἰσάγει, σκευάσας ὡς ἐδύνατο κάλλιστα, καὶ ἀσπίδα δούς κούφην αὐτῇ. Ἡ δὲ ὠρχήσατο Πυθόριχην ἐλαφρῶς. 13. Ἐνταῦθα κρότος ἦν πολὺς· καὶ οἱ Παφλαγόνες ἠρώτων, εἰ καὶ γυναικες συνεμάχοντο αὐτοῖς. Οἱ δ' ἔλεγον, ὅτι αὐταὶ καὶ αἱ τρεψάμεναι εἰεν βασιλέα ἐκ τοῦ στρατοπέδου. Τῇ μὲν οὖν νυκτὶ ταύτῃ τοῦτο τὸ τέλος ἐγένετο.

14. Τῇ δ' ὑστεραία προσῆγον αὐτοὺς εἰς τὸ στρατευμα· καὶ ἔδοξε τοῖς στρατιώταις, μῆτε ἀδικεῖν Παφλαγόνας, μῆτε ἀδικεῖσθαι. Μετὰ τοῦτο οἱ μὲν πρέσβεις ὄχοντο· οἱ δ' Ἕλληνες, ἐπειδὴ πλοῖα ἱκανὰ ἐδόκει παρεῖναι, ἀναβάντες ἔπλεον ἡμέραν καὶ νύκτα πνεύματι καλῷ, ἐν ἀριστερᾷ ἔχοντες τὴν Παφλαγονίαν. 15. Τῇ δ' ἄλλῃ ἀφικνοῦνται εἰς Σινώπην, καὶ ὠρμίσαντο εἰς Ἀρμῆνην τῆς Σινώπης. Σινωπεῖς δὲ οἰκοῦσι μὲν ἐν τῇ Παφλαγονικῇ, Μιλησίων δ' ἀποικοὶ εἰσὶν. Οὗτοι ξένια πέμπουσι τοῖς Ἕλλησιν, ἀλφίτων μὲν μεδίμνους τριςχιλίους, οἴνου δὲ κεράμια χίλια καὶ πεντακόσια. 16. Καὶ Χειρίσοφος ἐνταῦθα ἦλθε τριήρεις ἔχων. Καὶ οἱ μὲν στρατιῶται προεδόκων, ἄγοντά τι σφίσιν ἤκειν· ὁ δὲ ἦγε μὲν οὐδὲν, ἀπήγγελλε δὲ, ὅτι ἐπαινοῖ αὐτοὺς καὶ Ἀναξίβιος ὁ ναύαρχος καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ ὅτι ὑπισχνεῖτο Ἀναξίβιος, εἰ ἀφικνοῦντο ἔξω τοῦ Πόντου, μισθοφορὰν αὐτοῖς ἔσσειν.

17. Καὶ ἐν ταύτῃ τῇ Ἀρμῆνῃ ἔμειναν οἱ στρατιῶται ἡμέρας πέντε. Ὡς δὲ τῆς Ἑλλάδος ἐδόκουν ἐγγὺς γίνεσθαι, ἤδη μᾶλλον ἢ πρόσθεν εἰσῆει αὐτοὺς,

ὅπως ἂν καὶ ἔχοντες τι οἴκαδε ἀφίκωνται. 18. Ἠγήσαντο οὖν, εἰ ἓνα ἔλοιντο ἄρχοντα, μᾶλλον ἂν ἢ πολυαρχίας οὔσης δύνασθαι τὸν ἓνα χρῆσθαι τῷ στρατεύματι καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας· καὶ εἴ τι δέοι λανθάνειν, μᾶλλον ἂν καὶ κρύπτεσθαι· καὶ εἴ τι αὖ δέοι φθάνειν, ἤτιον ἂν ὑστερίζειν· οὐ γὰρ ἂν λόγων δεῖν πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ τὸ δόξαν τῷ ἐνὶ περαινέσθαι ἂν τὸν δὲ πρόσθεν χρόνον ἐκ τῆς νικώσης ἔπραττον πάντα οἱ στρατηγοί. 19. Ὡς δὲ ταῦτα διενουοῦντο, ἐτρέποντο ἐπὶ τὸν Ξενοφῶντα· καὶ οἱ λοχαγοὶ ἔλεγον προσιόντες αὐτῷ, ὅτι ἡ στρατιὰ οὕτω γινώσκει· καὶ εὐνοϊαν ἐνδεικνύμενος ἕκαστός τις ἔπειθεν αὐτὸν ὑποστῆναι τὴν ἀρχήν. 20. Ὁ δὲ Ξενοφῶν τῇ μὲν ἐβούλετο ταῦτα, νομίζων καὶ τὴν τιμὴν μείζω οὕτως ἔαντῷ γίνεσθαι, καὶ πρὸς τοὺς φίλους καὶ εἰς τὴν πόλιν τοῦνομα μείζον ἀφίξεσθαι αὐτοῦ· τυχὸν δὲ καὶ ἀγαθοῦ τινος ἂν αἴτιος τῇ στρατιᾷ γενέσθαι.

21. Τὰ μὲν δὴ τοιαῦτα ἐνθυμήματα ἐπῆρεν αὐτὸν, ἐπιθυμῆν αὐτοκράτορα γενέσθαι ἄρχοντα. Ὅποτε δ' αὖ ἐνθυμοῖτο, ὅτι ἄδηλον μὲν παντὶ ἀνθρώπῳ, ὅπη τὸ μέλλον ἔξει, διὰ τοῦτο δὲ καὶ κίνδυνος εἶη, μὴ καὶ τὴν προειργασμένην δόξαν ἀποβάλοι, ἠπορεῖτο. 22. Ἀπορομένῳ δὲ αὐτῷ διάκριναι, ἔδοξε κράτιστον εἶναι τοῖς θεοῖς ἀνακοινῶσαι· καὶ παραστησάμενος δύο ἱερεῖα, ἐθύετο τῷ Διὶ τῷ Βασιλεῖ, ὅσπερ αὐτῷ μαντευτὸς ἦν ἐκ Δελφῶν· καὶ τὸ ὄναρ δὴ ἀπὸ τούτου τοῦ θεοῦ ἐνόμιζεν ἐωρακέναι, ὃ εἶδεν, ὅτε ἤρχετο ἐπὶ τὸ συνεπιμελεῖσθαι τῆς στρατιᾶς καθίστασθαι. 23. Καὶ ὅτε ἐξ Ἐφέσου δὲ ὠρμᾶτο, Κύρω συσταθησόμενος, αἰετὸν ἀνεμιμνήσκειτο ἑαυτῷ δεξιὸν φθεγγόμενον, καθήμενον μέντοι, ὃνπερ ὁ μάντις προπέμπων αὐτὸν ἔλεγεν, ὅτι μέγας μὲν οἰωνὸς εἶη καὶ οὐκ ἰδιωτικὸς, καὶ εὐδοξος, ἐπίπνονος μέντοι· καὶ γὰρ τὰ ὄρνεα μάλιστα ἐπιτίθεσθαι τῷ αἰετῷ καθημένῳ· οὐ μέντοι χρηματιστικὸν εἶναι τὸν οἰωνόν· τὸν γὰρ αἰετὸν περιπετόμενον μᾶλλον λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια. 24. Οὕτω δὲ θυομένῳ αὐτῷ διαφανῶς ὁ θεὸς σημαίνει, μήτε προσδεῖσθαι τῆς ἀρχῆς, μήτ' εἰ αἰροῖντο, ἀποδέχεσθαι.

Τοῦτο μὲν δὴ οὕτως ἐγένετο. 25. Ἡ δὲ στρατιὰ συν-
ῆλθε, καὶ πάντες ἔλεγον ἕνα αἰρεῖσθαι καὶ ἐπεὶ τοῦ-
το ἔδοξε, προεβάλλοντο αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ ἐδόκει δῆ-
λον εἶναι, ὅτι αἰρήσονται αὐτόν, εἴ τις ἐπιψηφίξοι,
ἀνέστη, καὶ ἔλεξε τάδε·

26. Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες, ἦδομαι μὲν ὑπὸ ὑμῶν τιμώ-
μενος, εἶπερ ἄνθρωπός εἰμι, καὶ χάριν ἔχω, καὶ εὐχο-
μαι, δοῦναί μοι τοὺς θεοὺς αἰτιόντινος ὑμῖν ἀγαθοῦ γε-
νέσθαι τὸ μέντοι ἐμὲ προκριθῆναι ὑφ' ὑμῶν ἄρχον-
τα, Λακεδαιμονίου ἀνδρὸς παρόντος, οὐδ' ὑμῖν, οὗτ'
ἐμοὶ δοκεῖ συμφέρον εἶναι, ἀλλ' ἦρτον ἂν διὰ τοῦτο
τυγχάνειν, εἴ τι δέοισθε, παρ' αὐτῶν ἐμοὶ δ' αὖ πά-
νυ τι νομίζω τοῦτο ἀσφαλὲς εἶναι. 27. Ὅρω γάρ,
ὅτι καὶ τῇ πατριδι μου οὐ πρόσθεν ἐπαύσαντο πολε-
μοῦντες, πρὶν ἐποίησαν πᾶσαν τὴν πόλιν ὁμολογεῖν,
Λακεδαιμονίους καὶ αὐτῶν ἡγεμόνας εἶναι. 28. Ἐπεὶ
δὲ τοῦτο ὁμολόγησαν, εὐθύς ἐπαύσαντο πολεμοῦντες,
καὶ οὐκέτι πέρα ἐπολιόρησαν τὴν πόλιν. Εἰ οὖν,
ταῦτα ἐγὼ ὀρώω, δοκοίην, ὅπου δυναίμην, ἐνταῦθ'
ἄκυρον ποιεῖν τὸ ἐκείνων ἀξίωμα, ἐκείνο ἐννοῶ, μὴ
λίαν ἂν ταχὺ σωφροισθείην. 29. Ὁ δ' ὑμεῖς ἐννοεῖ-
τε, ὅτι ἦρτον ἂν στάσις εἴη ἐνὸς ἄρχοντος, ἢ πολλῶν,
εὖ ἴστε, ὅτι ἄλλον μὲν ἐλόμενοι οὐχ εὐρήσετε με στα-
σιάζοντα νομίζω γάρ, ὅστις ἐν πολέμῳ ὦν στασιάζει
πρὸς ἄρχοντα, τοῦτον πρὸς τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν στα-
σιάζειν ἂν δ' ἐμὲ ἔλησθε, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, εἴ τι-
να εὐροῖτε καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ ἀχθόμενον.

30. Ἐπεὶ δὲ ταῦτ' εἶπε, πολὺ πλείους ἐξανίσταν-
το, λέγοντες, ὡς δέοι αὐτόν ἄρχειν. Ἀγασίας δὲ ὁ
Στυμφάλιος εἶπεν, ὅτι γελοῖον εἴη, εἰ οὕτως ἔχοι, ὡς
ὀργιοῦνται Λακεδαιμόνιοι, καὶ ἐὰν σύνδειπνοι συνελ-
θόντες μὴ Λακεδαιμόνιον συμποσίαρχον αἰρῶνται· ἐ-
πεὶ εἰ οὕτω γε τοῦτ' ἔχει, ἔφη, οὐδὲ λοχαγεῖν ἡμῖν
ἔξεστιν, ὡς ἔοικεν, ὅτι Ἀρκάδες ἐσμέν. Ἐνταῦθα δὴ,
ὡς εὖ εἰπόντος τοῦ Ἀγασίου, ἀνεθροῦβησαν.

31. Καὶ ὁ Ξενοφῶν, ἐπειδὴ ἐώρα πλείονος ἐν-
δέον, παρελθὼν εἶπεν Ἀλλ', ὦ ἄνδρες, ἔφη, ὡς πάνυ

εἰδητε, ὁμνῶ ὑμῖν θεοὺς πάντας καὶ πάσας, ἢ μὴν ἐγὼ, ἐπεὶ τὴν ὑμετέραν γνώμην ἤσθανόμην, ἐθυόμην, εἰ βέλτιον εἶη ὑμῖν τε, ἐμοὶ ἐπιτρέψαι ταύτην τὴν ἀρχὴν, καὶ ἐμοὶ, ὑποστῆναι καὶ ἐμοὶ οἱ θεοὶ οὕτως ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐσήμεναν, ὡς καὶ ἰδιώτην ἂν γινῶναι, ὅτι ταύτης τῆς μοναρχίας ἀπέχεσθαι με δεῖ. 32. Οὕτω δὴ Χειρίσοφον αἰροῦνται. Χειρίσοφος δ' ἐπεὶ ἤρθε, παρελθὼν εἶπεν· Ἄλλ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, τοῦτο μὲν ἴστε, ὅτι οὐκ ἂν ἐγῶγε ἐστασίαζον, εἰ ἄλλον εἴλεσθε. Ξενοφῶντα μέντοι, ἔφη, ἀνήσατε, οὐχὶ ἐλόμενοι ὡς καὶ νῦν Δέξιππος ἤδη διέβαλεν αὐτὸν πρὸς Ἀναξίβιον, ὃ τι ἐδύνατο, καὶ μάλα ἐμοῦ αὐτὸν σιγάζοντος. Ὁ δὲ ἔφη νομίζειν, αὐτὸν Τιμασίῳ μᾶλλον συνάρχειν ἐδεληῆσαι, Λαρδανεῖ ὄντι, τοῦ Κλεάρχου στρατεύματος, ἢ ἑαυτῷ, Λάκωνι ὄντι. 33. Ἐπεὶ μέντοι ἐμὲ εἴλεσθε, ἔφη, καὶ ἐγὼ πειράσομαι, ὅ τι ἂν δύνωμαι, ὑμᾶς ἀγαθὸν ποιεῖν. Καὶ ὑμεῖς οὕτω παρασκευάζεσθε, ὡς αὐρίον, ἐὰν πλοῦς ἦ, ἀναξόμενοι ὃ δὲ πλοῦς ἐστὶ εἰς Ἡράκλειαν ἅπαντας οὖν δεῖ ἐκείσε πειρᾶσθαι ἢ κεινὰ τὰ δὲ ἄλλα, ἐπειδὴν ἐκείσε ἔλθωμεν, βουλευσόμεθα.

Caput X.

Universus exercitus Heracleam navigat. Ibi seditione orta exercitus trifariam dividitur. Pars una eaque maxima, Arcadum scilicet et Achæorum, sibi decem prætores creat; altera Chirisophi est; tertia Xenophontis.

1. Ἐντεῦθεν τῇ ὑστεραίᾳ ἀναγόμενοι πνεύματι καλῷ ἔπλεον ἡμέρας δύο παρὰ τὴν γῆν. Καὶ παραπλέοντες ἐθεώρουν τὴν τ' Ἰασονίαν ἀκτὴν, ἔνθα ἢ Ἀργῶ λέγεται ὀρμίσασθαι, καὶ τῶν ποταμῶν τὰ στόματα· πρῶτον μὲν τοῦ Θερμῶδοντος, ἔπειτα δὲ τοῦ Ἴριος, ἔπειτα δὲ τοῦ Ἄλως, μετὰ δὲ τοῦτον τοῦ Παρθενίου· τοῦτον δὲ παραπλεύσαντες, ἀφίκοντο εἰς Ἡρά-

κλειαν, πόλιν Ἑλληνίδα, Μεγαρέων ἀποικον, οὐσαν δ' ἐν τῇ Μαριανδυνῶν χώρα. 2. Καὶ ὤρμισαντο παρὰ τῇ Ἀχερουσιάδι χερσονήσῳ· ἔνθα λέγεται Ἡρακλῆς ἐπὶ τὸν Κέρβερον κύνα καταβῆναι, οὗ νῦν τὰ σημεῖα δεικνύουσι τῆς καταβάσεως, τὸ βάθος πλέον ἢ ἐπὶ δύο στάδια. 3. Ἐνταῦθα τοῖς Ἑλλησιν οἱ Ἡρακλεῶται ξένια πέμπουσιν, ἀλφίτων μεδίμνους τρισχίλιους, καὶ οἶνον κεράμια δισχίλια, καὶ βοῦς εἴκοσι, καὶ οἷς ἑκατόν. Ἐνταῦθα διὰ τοῦ πεδίου ῥεῖ ποταμὸς, Λύκος ὄνομα, εὖρος ὡς δύο πλέθρων.

4. Οἱ δὲ στρατιῶται συλλεγέυτες ἐβουλευόντο, τὴν λοιπὴν πορείαν πότερον κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλατταν χρῆ πορεύεσθαι ἐκ τοῦ Πόντου. Ἀναστὰς δὲ Λύκων Ἀχαιὸς εἶπε· Θαυμάζω μὲν, ὧ ἄνδρες, τῶν στρατηγῶν, ὅτι οὐ πειρῶνται ἡμῖν ἐμπορίζειν σιτηρέσιον· τὰ μὲν γὰρ ξένια οὐ μὴ γένηται τῇ στρατιᾷ τριῶν ἡμερῶν σίτα· ὁπόθεν δ' ἐπισιτισάμενοι πορευσόμεθα, οὐκ ἔστιν, ἔφη· Ἐμοὶ οὖν δοκεῖ, αἰτεῖν τοὺς Ἡρακλεώτας μὴ ἔλαττον ἢ τρισχίλιους Κυζικηνοὺς. 5. Ἄλλος δ' εἶπε, μηνὸς μισθὸν, μὴ ἔλαττον ἢ μυρίους· καὶ ἐλομένους πρέσβεις αὐτίκα μάλα, ἡμῶν καθημένων, πέμπειν πρὸς τὴν πόλιν, καὶ εἰδέναί, ὅ τι ἂν ἀπαγγέλλωσι, καὶ πρὸς ταῦτα βουλεύεσθαι. 6. Ἐντεῦθεν προὔβαλλοντο πρέσβεις, πρῶτον μὲν Χειρίσοφον, ὅτι ἄρχων ἦρητο· εἰσὶ δ' οἱ καὶ Ξενοφῶντα· οἱ δ' ἰσχυρῶς ἀπεμάχοντο· ἀμφοῖν γὰρ ταῦτά ἐδόκει, μὴ ἀναγκάζειν πόλιν Ἑλληνίδα καὶ φιλίαν, ὅ τι μὴ αὐτοὶ ἐθέλοντες διδοίεν. 7. Ἐπεὶ δ' οὖν οὗτοι ἐδόκουν ἀπρόθυμοι εἶναι, πέμπουσι Λύκωνα Ἀχαιὸν, καὶ Καλλιμαχον Παρθάσιον, καὶ Ἀγασίαν Στυμφάλιον. Οὗτοι ἐλθόντες ἔλεγον τὰ δεδογμένα· τὸν δὲ Λύκωνα ἔφασαν καὶ ἐπαπειλεῖν, εἰ μὴ ποιήσαιεν ταῦτα. 8. Ἀκούσαντες δ' οἱ Ἡρακλεῶται, βουλεύσεσθαι ἔφασαν· καὶ εὐθύς τὰ τε χρήματα ἐκ τῶν ἀργῶν συνῆγον, καὶ τὴν ἀγορὰν εἶσω ἀνεσκεύασαν, καὶ αἱ πύλαι ἐκέκλειντο, καὶ ἐπὶ τῶν τευχῶν ὄπλα ἐφαίνετο.

9. Ἐκ τούτου οἱ ταραξάντες ταῦτα, τοὺς στρατηγούς ἠτιῶντο διαφθεῖρειν τὴν προᾶξιν· καθυψίσταν-

το οἱ Ἀρκάδες καὶ οἱ Ἀχαιοὶ προειστήκει δὲ μάλιστα αὐτῶν Καλλίμαχος τε ὁ Παρθάσιος καὶ Λύκων ὁ Ἀχαιός. 10. Οἱ δὲ λόγοι ἦσαν αὐτοῖς, ὡς αἰσχροὺν εἶη ἄρχειν ἓνα Ἀθηναῖον Πελοποννησίων καὶ Λακεδαιμονίων, μηδεμίαν δύναμιν παρεχόμενον εἰς τὴν στρατιάν· καὶ τοὺς μὲν πόρους σφᾶς ἔχειν, τὰ δὲ κέρδη ἄλλους, καὶ ταῦτα, τὴν σωτηρίαν σφῶν κατειργασμένων εἶναι γὰρ τοὺς κατειργασμένους Ἀρκάδας καὶ Ἀχαιοὺς· τὸ δ' ἄλλο στράτευμα οὐδὲν εἶναι (καὶ ἦν δὲ τῇ ἀληθείᾳ ὑπερήμισυ τοῦ ἄλλου στρατεύματος Ἀρκάδες καὶ Ἀχαιοὶ) 11. εἰ οὖν σωφρονοῖεν οὗτοι, συστάντες καὶ στρατηγούς ἐλόμενοι ἑαυτῶν, καθ' ἑαυτούς τε ἂν τὴν πορείαν ποιοῖντο, καὶ περὶ ὧν ἀγαθόν τι λαμβάνειν. 12. Ταῦτα ἔδοξε καὶ ἀπολιπόντες Χειρίσοφον, εἴ τινες ἦσαν παρ' αὐτῶ Ἀρκάδες ἢ Ἀχαιοὶ, καὶ Ξενοφῶντα, συνέστησαν· καὶ στρατηγούς αἰροῦνται ἑαυτῶν δέκα· τούτους δ' ἐψηφίσαντο ἐκ τῆς νικώσης, ὅ τι δοκοίη, τοῦτο ποιεῖν. Ἡ μὲν οὖν τοῦ παντός ἀρχὴ Χειρίσοφῳ ἐνταῦθα κατελύθη, ἡμέρα ἕκτη ἢ ἑβδόμη, ἀφ' ἧς ἠρέθη.

13. Ξενοφῶν μέντοι ἐβούλετο κοινῇ μετ' αὐτῶν τὴν πορείαν ποιεῖσθαι, νομίζων, οὕτως ἀσφαλέστερον εἶναι, ἢ ἰδίᾳ ἕκαστον στέλλεσθαι· ἀλλὰ Νέων ἐπειθεὺς αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν πορεύεσθαι, ἀκούσας τοῦ Χειρίσοφου, ὅτι Κλέανδρος ὁ ἐν Βυζαντίῳ ἀρμολογῆς φαίη, τριήρεις ἔχων ἦξειν εἰς Κάλπης λιμένα· 14. ὅπως οὖν μηδεὶς μετάσχοι, ἀλλ' αὐτοὶ καὶ οἱ αὐτῶν στρατιῶται ἐκπλεύσειαν ἐπὶ τῶν τριήρων, διὰ ταῦτα συνεβούλευε. Καὶ Χειρίσοφος, ἅμα μὲν ἀθυμῶν τοῖς γεγενημένοις, ἅμα δὲ μισῶν ἐκ τούτου τὸ στράτευμα, ἐπιτρέπει αὐτῷ ποιεῖν, ὅ τι βούλεται. 15. Ξενοφῶν δὲ ἔτι μὲν ἐπεχείρησεν ἀπαλλαγεῖς τῆς στρατιᾶς ἐκπλεῦσαι θυομένη δὲ αὐτῷ τῷ Ἡγεμόνι Ἡρακλεῖ, καὶ κοινουμένῳ, πότερα λῶον καὶ ἄμεινον εἶη στρατεύεσθαι, ἔχοντι τοὺς παραμείναντας τῶν στρατιωτῶν, ἢ ἀπαλλάττεσθαι, ἐσήμηνεν ὁ θεὸς τοῖς ἱεροῖς συστρατεύεσθαι. 16. Οὐ-

τω γίνεται τὸ στράτευμα τριχῆ· Ἀρκάδες μὲν καὶ Ἀχαιοὶ πλείους ἢ τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι, ὀπλῆται πάντες· Χειρισόφω δὲ ὀπλῆται μὲν εἰς τετρακοσίους καὶ χιλίους, πελτασταὶ δὲ εἰς ἑπτακοσίους, οἱ Κλέαρχου Θοῤῃκες· Ξενοφῶντι δὲ ὀπλῆται μὲν εἰς ἑπτακοσίους καὶ χιλίους, πελτασταὶ δὲ εἰς τριακοσίους· ἱππικὸν δὲ μόνος οὗτος εἶχεν, ἀμφὶ τοὺς τετταράκοντα ἱππέας.

17. Καὶ οἱ μὲν Ἀρκάδες, διαπραξάμενοι πλοῖα παρὰ τῶν Ἡρακλεωτῶν, πρῶτοι πλέουσιν, ὅπως ἐξαίφνης ἐπιπεσόντες τοῖς Βιδυνοῖς, λάβοιεν ὅτι πλείστα καὶ ἀποβαίνουσιν εἰς Κάλπης λιμένα, κατὰ μέσον πωσ τῆς Θοῤῃκης. 18. Χειρισόφος δ' εὐθύς ἀπὸ τῆς πόλεως τῶν Ἡρακλεωτῶν ἀρξάμενος, πεξῆ ἐπορεύετο διὰ τῆς χώρας· ἐπεὶ δ' εἰς τὴν Θοῤῃκην ἐνέβαλε, παρὰ τὴν δάλατταν ἐπορεύετο· καὶ γὰρ ἤδη ἤσθενει. 19. Ξενοφῶν δὲ, πλοῖα λαβὼν, ἀποβαίνει ἐπὶ τὰ ὄρια τῆς Θοῤῃκης καὶ τῆς Ἡρακλεώτιδος, καὶ διὰ μεσογαίας ἐπορεύετο.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Caput I.

Arcades primi proficiscuntur, et in portum Calpes cum venissent, inde egressi Bithynos opprimunt et prædas agunt. Sed mox ab iisdem in colle quodam obsessi de salute periclitantur. Quod cum audisset, Xenophon callide barbaros terruit nocturnis ignibus, ut obsidione sublata discederent. Postridie salvus cum suis et Arcadibus venit ad Calpes portum, quo jam Chirisophus cum suis salvus advenerat.

1. Ὅν μὲν οὖν τρόπον ἢ τε Χειρισόφου ἀρχὴ τοῦ παντὸς κατελύθη, καὶ τῶν Ἑλλήνων τὸ στράτευμα ἐσχίσθη, ἐν τοῖς ἐπάνω εἴρηται. 2. Ἐπραξαν δ' αὐτῶν ἕκαστοι τάδε· Οἱ μὲν Ἀρκάδες, ὡς ἀπέβησαν νυκτὸς εἰς Κάλπης λιμένα, πορεύονται εἰς τὰς πρώτας κώμας, στάδια ἀπὸ θαλάττης ὡς πεντήκοντα. Ἐπεὶ δὲ φῶς ἐγένετο, ἤγεεν ἕκαστος στρατηγὸς τὸ αὐτοῦ λάχος ἐπὶ κώμην· ὅποια δὲ μελίων κώμη ἐδόκει εἶναι, σύνδυο λόχους ἤγον οἱ στρατηγοί. 3. Συνεβάλοντο δὲ καὶ λόφου, εἰς ὃν δέοι πάντας ἀλίεσθαι καὶ, ἅτε ἐξαίφνης ἐπιπεσόντες, ἀνδράποδά τε πολλὰ ἔλαβον, καὶ πρόβατα πολλὰ περιεβάλοντο.

4. Οἱ δὲ Θραῖκες ἠθροίζοντο οἱ διαφεύγοντες· πολλοὶ δὲ διέφυγον, πελτασταὶ ὄντες, ὀπλίτας, ἐξ αὐτῶν τῶν χειρῶν. Ἐπεὶ δὲ συνελέγησαν, πρῶτον μὲν τῶ

Σμίρκητος λόχῳ, ἐνὸς τῶν Ἀρκάδων στρατηγῶν, ἀπιόντι ἤδη εἰς τὸ συγκείμενον, καὶ πολλὰ χρήματα ἄγοντι, ἐπιτίθενται. 5. Καὶ τῆς μὲν ἐμάχοντο ἅμα πορευόμενοι οἱ Ἕλληνες· ἐπὶ δὲ διαβάσει χαράδρας τρέπονται αὐτούς· καὶ αὐτὸν μὲν τὸν Σμίρκητα ἀποκτινύουσι, καὶ τοὺς ἄλλους πάντας· ἄλλου δὲ λόχου τῶν δέκα στρατηγῶν, τοῦ Ἡγησάνδρου, ὅκτω μόνους κατέλιπον· καὶ αὐτὸς Ἡγήσανδρος ἐσώθη. 6. Καὶ οἱ ἄλλοι μὲν λοχαγοὶ συνήλθον, οἱ μὲν σὺν πράγμασιν οἱ δ' ἄνευ πραγμάτων, οἱ δὲ Θοῤᾳκες, εὐτυχήσαντες τοῦτο τὸ εὐτύχημα, συνεβόων τε ἀλλήλους, καὶ συνελέγοντο ἐρῶμένως τῆς νυκτός· Καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ κύκλῳ περὶ τὸν λόφον, ἐνθα οἱ Ἕλληνες ἐστρατοπεδεύσαντο, ἐτάττοντο καὶ ἱππεῖς πολλοὶ καὶ πελτασταὶ, καὶ αἰεὶ πλείονες συνέρροον. 7. καὶ προσέβαλλον πρὸς τοὺς ὀπίστας ἀσφαλῶς· οἱ μὲν γὰρ Ἕλληνες οὔτε τοξότην εἶχον οὔτε ἀκοντιστήν οὔτε ἱππέα· οἱ δὲ προσθέοντες καὶ προσελεύοντες ἠμόντιζον· ὁπότε δ' αὐτοῖς ἐπίοιεν, ῥαδίως ἀπέφευγον· ἄλλοι δὲ ἄλλη ἐπετίθεντο. 8. Καὶ τῶν μὲν πολλοὶ ἐτιτρώσκοντο, τῶν δὲ οὐδεὶς ὥστε κινηθῆναι οὐκ ἐδύνατο ἐκ τοῦ χωρίου, ἀλλὰ τελευτῶντες καὶ ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶργον αὐτούς οἱ Θοῤᾳκες. 9. Ἐπεὶ δ' ἀπορία πολλή ἦν, διέλεγοντο περὶ σπονδῶν· καὶ τὰ μὲν ἄλλα ὠμολόγητο αὐτοῖς, ὁμήρους δ' οὐκ ἐδίδοσαν οἱ Θοῤᾳκες, αἰτούντων τῶν Ἑλλήνων· ἀλλ' ἐν τούτῳ ἴσχετο. Τὰ μὲν δὲ τῶν Ἀρκάδων οὕτως εἶχε.

10. Χειρίσοφος δὲ, ἀσφαλῶς πορευόμενος παρὰ θάλατταν, ἀφικνεῖται εἰς Κάλπησ λιμένα. Ξενοφῶντι δὲ διὰ τῆς μεσογαίας πορευομένῳ οἱ ἱππεῖς προκαταδέοντες ἐντυγχάνουσι πρεσβύταις πορευομένοις ποι. Καὶ ἐπειδὴ ἤχθησαν πρὸς Ξενοφῶντα, ἐρωτᾷ αὐτούς, εἴ που ἤσθηται ἄλλου στρατεύματος ὄντος Ἑλληνικοῦ. 11. Οἱ δ' ἔλεγον πάντα τὰ γεγενημένα, καὶ νῦν ὅτι πολιορκοῦνται ἐπὶ λόφον, οἱ δὲ Θοῤᾳκες πάντες περικεκυκλωμένοι εἶεν αὐτούς. Ἐνταῦθα τοὺς μὲν ἀνθρώπους τούτους ἐφύλαττεν ἰσχυρῶς, ὅπως ἡγεμό-

νες εἶεν, ὅπη δέοι σκοπούς δὲ καταστήσας δέκα, συνέλεξε τοὺς στρατιῶτας, καὶ ἔλεξεν

12. Ἄνδρες στρατιῶται, τῶν Ἀρκάδων οἱ μὲν τεθναῖσιν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπὶ λόφον τινὸς πολιορκοῦνται. Νομίζω δ' ἐγώ γε, εἰ καὶ ἐκεῖνοι ἀπολοῦνται, εὐδ' ἡμῖν εἶναι οὐδεμίαν σωτηρίαν, οὕτω μὲν πολλῶν ὄντων πολεμίων, οὕτω δὲ τεθρασηκότων. 13. Κρατίστον οὖν ἡμῖν, ὡς τάχιστα βοηθεῖν τοῖς ἀνδράσιν, ὅπως, εἰ ἔτι εἰσὶ σωῖσι, σὺν ἐκείνοις μαχώμεθα, καὶ μὴ, μόνοι λειφθέντες, μόνοι καὶ κινδυνεύσωμεν. 14. Νῦν μὲν οὖν στρατοπεδευόμεθα, προελθόντες, ὅσον ἂν δοκῇ καιρὸς εἶναι εἰς τὸ δειπνοποιεῖσθαι ἕως δ' ἂν πορευώμεθα, Τιμασίων, ἔχων τοὺς ἰππέας, προελαννέτω, ἐφορῶν ἡμᾶς, καὶ σκοπεῖτω τὰ ἔμπροσθεν, ὡς μηδὲν ἡμᾶς λάθῃ. 15. (Παρέπεμψε δὲ καὶ τῶν γυμνήτων ἀνθρώπους εὐζώνους εἰς τὰ πλάγια καὶ εἰς τὰ ἄκρα, ὅπως, εἴ ποὺ τί ποθεν καθορῶεν, σημαίνοιεν ἐκέλευε δὲ καίειν ἅπαντα, ὅτῃ ἐντυγχάνοιεν καυσίμῳ) 16. Ἡμεῖς μὲν γὰρ ἀποδραῖνῃμεν ἂν οὐδαμοῦ ἐνθένδε· πολλὴ μὲν γὰρ, ἔφη, εἰς Ἡράκλειαν πάλιν ἀπιέναι, πολλὴ δὲ εἰς Χρυσόπολιν διελθεῖν· οἱ δὲ πολέμιοι πλησίον· εἰς Κάλπης δὲ λιμένα, ἔνθα Χειρίδορον εἰκάζομεν εἶναι, εἰ σέσωσται, ἐλαχίστη ὁδός. Ἄλλὰ δὴ ἐκεῖ μὲν οὔτε πλοιά ἐστίν, οἷς ἀποπλευσοῦμεθα· μένουσι δὲ αὐτοῦ οὐδὲ μιᾶς ἡμέρας ἐστὶ τὰ ἐπιτήδεια. 17. Τῶν δὲ πολιορκουμένων ἀπολομένων, σὺν τοῖς Χειρίδορον μόνοις κείων ἐστὶ διακινδυνεύειν, ἢ σωθέντων πάντας εἰς ταῦτόν ἐλθόντας κοινῇ τῆς σωτηρίας ἔχασθαι. Ἄλλὰ χρὴ παρασκευασαμένους τὴν γνώμην πορεύεσθαι, ὡς νῦν ἢ εὐκλεῶς τελευτῆσαί ἐστιν, ἢ κάλλιστον ἔργον ἐργάσασθαι, Ἐλλήνας τοσοῦτους σώσαντας. 18. Καὶ ὁ θεὸς ἴσως ἄγει οὕτως, ὃς τοὺς μεγαληγορήσαντας, ὡς πλείον φρονοῦντας, ταπεινώσαι βούλεται ἡμᾶς δὲ, τοὺς ἀπὸ τῶν θεῶν ἀρχομένους, ἐντιμότερους ἐκείνων καταστήσει. Ἄλλ' ἔπεσθαι χρὴ, καὶ προσέχειν τὸν νοῦν, ὡς ἂν τὸ παραγγελλόμενον δύνῃσθε ποιεῖν. 1

19. Ταῦτ' εἰπὼν, ἤγειτο. Οἱ δ' ἵππεῖς, διασπειρόμενοι ἐφ' ὅσον καλῶς εἶχεν, ἔκαιον, ἢ ἐβάδιζον. Καὶ οἱ πελτασταὶ ἐπιπαριόντες κατὰ τὰ ἄκρα, ἔκαιον πάντα, ὅσα καύσιμα ἐώρων· καὶ ἡ στρατιὰ δὲ, εἴ τιμι παραλειπομένῳ ἐντυγχάνοιεν· ὥστε πᾶσα ἡ χώρα αἰθεσθαι ἐδόκει, καὶ τὸ στράτευμα πολὺ εἶναι. 20. Ἐπεὶ δ' ὥρα ἦν, κατεστρατοπεδεύσαντο ἐπὶ λόφον ἐκβάντες, καὶ τὰ τε τῶν πολεμίων πυρὰ ἐώρων, (ἀπειχον γὰρ ὡς τετταράκοντα στάδια) καὶ αὐτοὶ ὡς ἐδύνατο πλεῖστα πυρὰ ἔκαιον. 21. Ἐπεὶ δ' ἐδειπνησαν τάχιστα, παρηγγέλθη τὰ πυρὰ κατασβεννῦναι πάντα. Καὶ τὴν μὲν νύκτα φυλακὰς ποιησάμενοι ἐκάθευδον· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ προσευξάμενοι τοῖς θεοῖς, καὶ συνταξάμενοι ὡς εἰς μάχην, ἐπορεύοντο ἢ ἐδύνατο τάχιστα. 22. Τιμασίων δὲ καὶ οἱ ἵππεῖς, ἔχοντες τοὺς ἡγεμόνας καὶ προελαύνοντες, ἔλαθον αὐτοὺς ἐπὶ τῷ λόφῳ γενόμενοι, ἔνθα ἐπολιορκοῦντο οἱ Ἕλληνες. Καὶ οὐχ ὄρωσιν οὔτε τὸ φίλιον στράτευμα, οὔτε τὸ πολέμιον· (καὶ ταῦτα παραγγέλλουσι πρὸς τὸν Ξενοφῶντα καὶ τὸ στράτευμα) γραῖδια δὲ καὶ γερόντια καὶ προβάτια ὀλίγα καὶ βοῦς καταλελειμμένους. 23. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον θαῦμα ἦν, τί εἴη τὸ γεγενημένον· ἔπειτα δὲ καὶ τῶν καταλελειμμένων ἐπνυθάνοντο, ὅτι οἱ μὲν Θραῖκες ἐνθὺς ἀφ' ἐσπέρας ᾤχοντο ἀπιόντες· ἔωθεν δὲ καὶ τοὺς Ἕλληνας ἔφασαν οἴχεσθαι· ὅπου δὲ, οὐκ εἰδέναι.

24. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ἀμφὶ Ξενοφῶντα, ἐπεὶ ἠρίστησαν, συσκευασάμενοι ἐπορεύοντο, βουλόμενοι ὡς τάχιστα συμμίξαι τοῖς ἄλλοις εἰς Κάλπης λιμένα. Καὶ πορευόμενοι ἐώρων τὸν στίβον τῶν Ἀρχάδων καὶ Ἀχαιῶν κατὰ τὴν ἐπὶ Κάλπης ὁδόν. Ἐπεὶ δ' ἀφίκοντο εἰς τὸ αὐτὸ, ἄσμενοί τε εἶδον ἀλλήλους, καὶ ἠσπάζοντο ὥσπερ ἀδελφούς. 25. Καὶ ἐπνυθάνοντο οἱ Ἀρχάδες τῶν περὶ Ξενοφῶντα, τί τὰ πυρὰ κατασβέσειαν· ἡμεῖς μὲν γὰρ, ἔφασαν, φόμεθα, ὑμᾶς τὸ μὲν πρῶτον, ἐπειδὴ τὰ πυρὰ οὐχ ἐωρῶμεν, τῆς νυκτὸς ἤξιεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους· (καὶ οἱ πολέμιοι δὲ, ὡς ἴ' ἡμῖν ἐδόκουν, τοῦτο δεῖσαντες ἀπῆλθον· σχεδὸν γὰρ ἀμφὶ τοῦ-

τον τὸν χρόνον ἀπήεσαν). 26. Ἐπεὶ δ' οὐκ ἀφίκεσθε, ὁ δὲ χρόνος ἐξῆκεν, ἀόμεθ', ὑμᾶς, πνυθόμενους τὰ παρ' ἡμῖν, φοβηθέντας οἴχεσθαι ἀποδράντας ἐπὶ θάλατταν· καὶ ἐδόκει ἡμῖν, μὴ ἀπολιπέσθαι ὑμῶν. Οὕτως οὖν καὶ ἡμεῖς δεῦρο ἐπορεύθημεν.

Caput II.

Descriptio portus Calpes, ubi milites ad littus transegerunt noctem. Deinde decernunt, ut capitale foret, si quis posthac de exercitu distrahendo referre auderet. Ad commeatum, quo jam laborabant, comparandum Neo, extis non addicentibus, duo millia hominum prædatum educit, quorum quingentis a Pharnabazi equibus cæsis, ceteros, qui in montem confugerant, in castra reducit Xenophon.

1. Ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν αὐτοῦ ἠύλιζοντο ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ ἐν τῷ λιμένι. Τὸ δὲ χωρίον τοῦτο, ὃ καλεῖται Κάλπης λιμὴν, ἔστι μὲν ἐν τῇ Θράκῃ τῇ ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἀρξαμένη δὲ ἡ Θράκη αὕτη ἐστὶν ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Πόντου μέχρις Ἡρακλείας, ἐπὶ δεξιᾷ εἰς τὸν Πόντον εἰσπλέοντι. 2. Καὶ τριήρει μὲν ἐστὶν εἰς Ἡρακλείαν ἐκ Βυζαντίου κόπαις ἡμέρας μάλα μακρᾶς πλοῦς· ἐν δὲ τῷ μέσῳ ἄλλη μὲν πόλις οὐδεμία, οὔτε φιλία, οὔτε Ἑλληνίς, ἀλλ' ἡ Θράκες οἱ Βιδυνοὶ· καὶ οὐδ' ἂν λάβωσι τῶν Ἑλλήνων ἢ ἐκπίπτοντας ἢ ἄλλως πως, δεινὰ ὑβρίζειν λέγονται τοὺς Ἑλληνας. 3. Ὁ δὲ Κάλπης λιμὴν ἐν μέσῳ μὲν κεῖται ἑκατέρωθεν πλεόντων ἐξ Ἡρακλείας καὶ Βυζαντίου· ἔστι δ' ἐν τῇ θαλάττῃ προκείμενον χωρίον, τὸ μὲν εἰς τὴν θάλατταν καθῆκον αὐτοῦ, πέτρα ἀπορῥῶξ, ὕψος, ὅπη ἐλάχιστον, οὐ μείον εἴκοσι ὀργυιῶν· ὁ δὲ αὐχὴν, ὁ εἰς τὴν γῆν ἀνήκων τοῦ χωρίου, μάλιστα τεττάρων πλέθρων τὸ εὖρος· τὸ δ' ἐντὸς τοῦ αὐχένος χωρίου ἱκανὸν μυρίοις ἀνθρώποις οἰκῆσαι. 4. Λιμὴν δ' ὑπ'

αὐτῇ τῇ πέτρῳ, τὸ πρὸς ἐσπέραν αἰγιαλὸν ἔχων. Κορήνη δὲ ἡδέος ὕδατος καὶ ἀφθόνου ρέουσα ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάττῃ, ὑπὸ τῇ ἐπικρατείᾳ τοῦ χωρίου. Ξύλα δὲ, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, πάνυ δὲ πολλὰ καὶ καλὰ ναυπηγῆσιμα ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάττῃ. 5. Τὸ δὲ ὄρος τὸ ἐν τῷ λιμένι εἰς μεσόγαιαν μὲν ἀνήκει, ὅσον ἐπὶ εἴκοσι σταδίους, καὶ τοῦτο γεῶδες καὶ ἄλιθον· τὸ δὲ παρὰ θάλατταν, πλεόν ἢ ἐπὶ εἴκοσι σταδίους, θασύ πολλοῖς καὶ παντοδαποῖς καὶ μεγάλοις ξύλοις. 6. Ἡ δ' ἄλλη χώρα καλὴ καὶ πολλή· καὶ κῶμαι ἐν αὐτῇ εἰσι πολλαὶ καὶ εὖ οἰκούμεναι· φέρει γὰρ ἡ γῆ καὶ κριθὰς καὶ πυρούς καὶ ὄσπρια πάντα καὶ μελίνας καὶ σῆσαμον καὶ σῦκα ἀρκοῦντα καὶ ἀμπέλους πολλὰς καὶ ἡδυοίνους, καὶ τάλλα πάντα, πλὴν ἐλαιῶν. Ἡ μὲν χώρα ἦν τοιαύτη.

7. Ἐσκήρουν δὲ ἐν τῷ αἰγιαλῷ ἐπὶ τῇ θαλάττῃ· εἰς δὲ τὸ πόλισμα ἂν γενόμενον οὐκ ἐβούλοντο στρατοπεδεύεσθαι· ἀλλὰ ἐδόκει καὶ τὸ ἐλθεῖν ἐνταῦθα ἐξ ἐπιβουλῆς εἶναι, βουλομένων τινῶν κατοικίσαι πόλιν. 8. Τῶν γὰρ στρατιωτῶν οἱ πλείστοι ἦσαν οὐ σπάνει βίου ἐκπεπλευκότες ἐπὶ ταύτην τὴν μισθοφορὰν, ἀλλὰ τὴν Κύρου ἀρετὴν ἀκούοντες, οἱ μὲν καὶ ἄνδρας ἄγοντες, οἱ δὲ καὶ προσανηλωκότες χρήματα, καὶ τούτων ἕτεροι ἀποδεδρακότες πατέρας καὶ μητέρας, οἱ δὲ καὶ τέκνα καταλιπόντες, ὡς, χρήματα αὐτοῖς κτησάμενοι, ἤξοντες πάλιν, ἀκούοντες καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παρὰ Κύρῳ πολλὰ καὶ ἀγαθὰ πράττειν. Τοιοῦτοι οὖν ὄντες, ἐπεθύμουν εἰς τὴν Ἑλλάδα σῶζεσθαι.

9. Ἐπειδὴ δὲ ὕστεραία ἡμέρα ἐγένετο τῆς εἰς ταῦτο συνόδου, ἐπ' ἐξόδῳ ἐθύετο Ξενοφῶν· ἀνάγκη γὰρ ἦν ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐξάγειν· ἐπενόει δὲ καὶ τοὺς νεκροὺς θάψαι. Ἐπεὶ δὲ τὰ ἱερά ἐγένετο, εἶποντο καὶ οἱ Ἀρκιάδες, καὶ τοὺς νεκροὺς τοὺς μὲν πλείστους ἐνθαπερῶ ἔπεσον ἐκάστους ἔθαψαν (ἦδη γὰρ ἦσαν πεμπταῖοι, καὶ οὐχ οἷόν τε ἀναιρεῖν ἔτι ἦν) ἐνίους δὲ τοὺς ἐκ τῶν ὁδῶν συνενεγκόντες, ἔθαψαν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἐδύναντο κάλλιστα· οὓς δὲ μὴ εὗρισκον, κενό-

τάφιον αὐτοῖς ἐποίησαν μέγα, καὶ πυρὰν μεγάλην, καὶ στεφάνους ἐπέθεσαν. 10. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. Καὶ τότε μὲν δειπνήσαντες ἐκοιμήθησαν· τῇ δ' ὑστεραία συνῆλθον οἱ στρατιῶται πάντες, (συνῆγον δὲ αὐτοὺς μάλιστα Ἀγασίας Στυμφάλιος ὁ λοχαγός, καὶ Ἰερώνυμος Ἡλείος λοχαγός, καὶ ἄλλοι πρεσβύτατοι τῶν Ἀρκάδων). 11. καὶ δόγμα ἐποίησαντο, εἴαν τις τοῦ λοιποῦ μνησθῆ ἴδῃ τὸ στράτευμα ποιεῖν, θανάτῳ αὐτὸν ζημιοῦσθαι· καὶ κατὰ χώραν ἀπιέναι, ἥπερ πρόσθεν εἶχε τὸ στράτευμα, καὶ ἄρχειν τοὺς πρόσθεν στρατηγούς. Καὶ Χειρίσοφος μὲν ἤδη τετελευτήκει, φάρμακον πιῶν, πυρέτων· τὰ δ' ἐκείνου Νέων ὁ Ἀσιναῖος παρέλαβε.

12. Μετὰ δὲ ταῦτα ἔξαναστὰς εἶπε Ξενοφῶν ὦ ἄνδρες στρατιῶται, τὴν μὲν πορείαν, ὡς ἔοικε, δηλονότι περὶ ποιητέον· οὐ γὰρ ἔστι πλοῖα· ἀνάγκη δὲ πορεύεσθαι ἤδη· οὐ γὰρ ἔστι μένουσι τὰ ἐπιτήδεια. Ἡμεῖς μὲν οὖν, ἔφη, θυσόμεθα· ὑμᾶς δὲ δεῖ παρασκευάζεσθαι ὡς μαχομένους, εἴ ποτε καὶ ἄλλοτε· οἱ γὰρ πολέμοι ἀνατεταρσῆκασιν. 13. Ἐκ τούτου ἐθύοντο οἱ στρατηγοὶ, μάντις δὲ παρῆν Ἀρηξίων Ἀρκάς· ὁ δὲ Σιλανός ὁ Ἀμβρακιώτης ἤδη ἀποδεδράκει, πλοῖον μισθωσάμενος, ἐξ Ἡρακλείας. Θυομένοις δὲ ἐπὶ τῇ ἀφόδῳ οὐκ ἐρίγνετο τὰ ἱερά. 14. Ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν ἐπαύσαντο. Καὶ τινες ἐτόλμων λέγειν, ὡς ὁ Ξενοφῶν, βουλόμενος τὸ χωρίον οἰκίσαι, πέπεικε τὸν μάντιν λέγειν, ὡς τὰ ἱερά οὐ γίνετα ἐπὶ ἀφόδῳ. 15. Ἐντεῦθεν κηρύξας Ξενοφῶν, τῇ αὔριον παρεῖναι ἐπὶ τὴν θυσίαν τὸν βουλόμενον, καὶ, μάντις εἴ τις εἶη, παραγγείλας παρεῖναι, ὡς συνθεασόμενον τὰ ἱερά, ἔθνε· καὶ ἐνταῦθα παρῆσαν πολλοί. 16. Θυομένων δὲ πάλιν εἰς τρεῖς ἐπὶ τῇ ἀφόδῳ, οὐκ ἐρίγνετο τὰ ἱερά. Ἐκ τούτου χαλεπῶς εἶχον οἱ στρατιῶται· καὶ γὰρ τὰ ἐπιτήδεια ἐπέλιπεν, ἃ ἔχοντες ἦλθον, καὶ ἄγορά οὐδεμία παρῆν.

17. Ἐκ τούτου συνελθόντων, εἶπε πάλιν Ξενοφῶν ὦ ἄνδρες, ἐπὶ μὲν τῇ πορείᾳ, ὡς ὁράτε, τὰ

ἱερὰ οὐπω γίνεταί· τῶν δ' ἐπιτηδείων ὄρω ὑμᾶς δεο-
 μένους· ἀνάγκη οὖν μοι δοκεῖ θύεσθαι περὶ αὐτοῦ τού-
 του. 18. Ἀναστὰς δέ τις εἶπε· Καὶ εἰκότως ἄρα ἡμῖν
 οὐ γίνεταί τὰ ἱερὰ· ὡς γὰρ ἐγὼ, ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου
 χθὲς ἤκοντος πλοίου, ἤκουσά τινος, ὅτι Κλέανδρος ἐκ
 Βυζαντίου ἀρμολογῆς μέλλει ἤξειν, πλοῖα ἔχων καὶ τριή-
 ρεις. 19. Ἐκ τούτου δὲ ἀναμένειν μὲν πᾶσιν ἐδόκει·
 ἐπὶ δὲ τὰ ἐπιτήδεια ἀναγκαῖον ἦν ἐξιέναι· καὶ ἐπὶ τού-
 τῳ πάλιν ἐθύετο εἰς τρις, καὶ οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερὰ·
 καὶ ἤδη καὶ ἐπὶ σκηνὴν ἰόντες τὴν Ξενοφῶντος, ἔλε-
 γον, ὅτι οὐκ ἔχοιεν τὰ ἐπιτήδεια. Ὁ δ' οὐκ ἂν ἔφη
 ἐξαγαγεῖν, μὴ γιγνομένων τῶν ἱερῶν.

20. Καὶ πάλιν τῇ ὑστεραία ἐθύετο, καὶ σχεδόν
 τι πᾶσα ἡ στρατιὰ, διὰ τὸ μέλειν πᾶσιν, ἐκνικλοῦτο
 περὶ τὰ ἱερὰ· τὰ δὲ θύματα ἐπελελοιπίει. Οἱ δὲ στρα-
 τηγοὶ ἐξῆγον μὲν οὐ, συνεκάλεσαν δέ. 21. Εἶπεν οὖν
 ὁ Ξενοφῶν· Ἴσως οἱ πολέμιοι συνειλεγμένοι εἰσὶ, καὶ
 ἀνάγκη μάχεσθαι· εἰ οὖν, καταλιπόντες τὰ σκεύη ἐν
 τῷ ἐρυμνῷ χωρίῳ, ὡς εἰς μάχην παρεσκευασμένοι ἴοι-
 μεν, ἴσως ἂν τὰ ἱερὰ μᾶλλον προχωροῖ ἡμῖν. 22.
 Ἀκούσαντες δὲ οἱ στρατιῶται ἀνέκραγον, ὡς οὐδὲν
 δέον εἰς τὸ χωρίον ἄγειν, ἀλλὰ θύειν ὡς τάχιστα.
 Καὶ πρόβατα μὲν οὐκέτι ἦν, βοῦν δὲ ὑφ' ἀμάξης προιά-
 μενοι ἐθύοντο· καὶ Ξενοφῶν Κλεάνορος ἐδεήθη τοῦ
 Ἀρχάδος προθυμείσθαι, εἴ τι ἐν τούτῳ εἴη. Ἄλλ' οὐδ'
 ὡς ἐγένετο τὰ ἱερὰ.

23. Νέων δὲ ἦν μὲν στρατηγὸς κατὰ τὸ Χειρισό-
 φου μέρος· ἐπεὶ δὲ ἑώρα τοὺς ἀνθρώπους, ὡς εἶχον
 δεινῶς τῇ ἐνδείᾳ, βουλόμενος αὐτοῖς χαρίσασθαι, εὐ-
 ρῶν τινα ἄνθρωπον Ἡρακλεώτην, ὃς ἔφη κόμας ἐγ-
 γὺς εἰδέναί, ὅθεν εἴη λαβεῖν τὰ ἐπιτήδεια, ἐκήρυσσε,
 τὸν βουλόμενον ἰέναι ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια, ὡς ἡγεμόνος
 ἐσομένου. Ἐπεξέρχονται δὲ σὺν δορατίοις, καὶ ἀσκοῖς,
 καὶ θυλάκοις, καὶ ἄλλοις ἀγγείοις, εἰς διςχιλίους ἀν-
 θρώπους. 24. Ἐπεὶ δὲ ἦσαν ἐν ταῖς κόμαις, καὶ διε-
 σπείροντο ὡς ἐπὶ τὸ λαμβάνειν, ἐπιπίπτουσιν αὐτοῖς
 οἱ Φαρναβάζου ἰππεῖς πρῶτοι, (βεβοηθηκότες γὰρ ἦ-

σαν τοῖς Βιθυνοῖς) βουλόμενοι σὺν τοῖς Βιθυνοῖς, εἰ δύναιντο, ἀποκωλύσαι τοὺς Ἕλληνας, μὴ ἐλθεῖν εἰς τὴν Φρυγίαν. Οὗτοι οἱ ἵππεῖς ἀποκτείνουσι τῶν Ἑλλήνων οὐ μείον ἢ πεντακοσίους· οἱ δὲ λοιποὶ ἐπὶ τὸ ὄρος ἀνέφυγον.

25. Ἐκ τούτου ἀπαγγέλλει τις ταῦτα τῶν ἀποπεφευγόντων εἰς τὸ στρατόπεδον. Καὶ Ξενοφῶν, ἐπειδὴ οὐκ ἐγγένητο τὰ ἱερά ταύτη τῇ ἡμέρᾳ, λαβὼν βοῦν ὑπὸ ἀμάξης, (οὐ γὰρ ἦν ἄλλα ἱερεῖα) σφαγιασάμενος ἐβοήθει, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ μέχρι πεντήκοντα ἐτῶν πάντες. 26. Καὶ ἀναλαβόντες τοὺς λοιποὺς ἄνδρας, εἰς τὸ στρατόπεδον ἀφικνοῦνται. Καὶ ἤδη μὲν ἀμφὶ ἡλίου δυσμᾶς ἦν, καὶ οἱ Ἕλληνες μάλα ἀθύμως ἔχοντες ἐδειπνοποιοῦντο. Καὶ ἑξαπίνης διὰ τῶν λασίων τῶν Βιθυνῶν τινες ἐπιγενόμενοι τοῖς τροφύλαξι τοὺς μὲν κατέκανον, τοὺς δὲ ἐδίωξαν μέχρις εἰς τὸ στρατόπεδον. 27. Καὶ κραυγῆς γενομένης, εἰς τὰ ὄπλα πάντες συνέδραμον οἱ Ἕλληνες· καὶ διώκειν μὲν καὶ κινεῖν τὸ στρατόπεδον νυκτὸς οὐκ ἀσφαλὲς ἐδόκει εἶναι· δασέα γὰρ ἦν τὰ χωρία· ἐν δὲ τοῖς ὅπλοις ἐνυκτέρευον, φυλαττόμενοι ἱκανοῖς φύλαξι.

Caput III.

Periculo moniti tandem milites castra in loco munito poni munirique patiuntur. Cum litasset Xenophon, praesidio in castris relicto, copias intractas educit et milites priore praelio caesos sepeliendos curat. Hinc adversus barbaros in colle quodam instructos Graecorum copiae pergunt, quos valle superata vincunt et in fugam vertunt.

1. Τὴν μὲν νύκτα οὕτω διήγαγον· ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ οἱ στρατηγοὶ εἰς τὸ ἐρυμνὸν χωρίον ἤροῦντο· οἱ δὲ εἶποντο, ἀναλαβόντες τὰ ὄπλα καὶ τὰ σκεύη. Πρὶν δὲ ἀρίστου ὥραν εἶναι, ἀπετάφρευσαν, ἧ ἡ εἴσοδος ἦν

εἰς τὸ χωρίον, καὶ ἀπεσταύρωσαν ἅπαντα, καταλιπόν-
τες τρεῖς πύλας. Καὶ πλοῖον ἐξ Ἡρακλείας ἤκεν, ἄλ-
φιστα ἄγον καὶ ἱερεῖα καὶ οἶνον. 2. Πρωτὶ δ' ἀναστὰς
Ξενοφῶν ἐθύετο ἐπεξόδια, καὶ γίγνεται τὰ ἱερά ἐπὶ
τοῦ πρώτου ἱερείου. Καὶ ἤδη τέλος ἰσχύοντων τῶν ἱε-
ρῶν, ὄρα αἰετὸν αἴσιον ὁ μάντις Ἀρηξίων Παρθρά-
σιος, καὶ ἠγεῖσθαι κελεύει τὸν Ξενοφῶντα. 3. Καὶ
διαβάντες τὴν τάφρον, τὰ ὄπλα τίθενται, καὶ ἐκήρυ-
ξαν, ἀριστήσαντας ἐξιέναι τοὺς στρατιώτας σὺν τοῖς
ὄπλοις, τὸν δὲ ὄχλον καὶ τὰ ἀνδράποδα αὐτοῦ κατα-
λιπεῖν. 4. Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι πάντες ἐξήεσαν, Νέων δὲ
οὐκ ἐδόκει γὰρ κάλλιστον εἶναι, τοῦτον φύλακα κατα-
λιπεῖν τῶν ἐπὶ τῷ στρατοπέδῳ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ λοχα-
γοὶ καὶ οἱ στρατιῶται ἀπέλιπον αὐτὸν, αἰσχυρόμενοι
μὴ ἔπεσθαι, τῶν ἄλλων ἐπεξιόντων, κατέλιπον αὐτοῦ
τοὺς ὑπὲρ πέντε καὶ τετραράκοντα ἔτη. Καὶ οὗτοι μὲν
ἔμενον· οἱ δ' ἄλλοι ἐπορεύοντο. 5. Πρὶν δὲ πέντε καὶ
δέκα στάδια διεληλυθέναι, ἐνέτυχον ἤδη νεκροῖς· καὶ
τὴν οὐρὰν τοῦ κέρατος ποιησάμενοι κατὰ τοὺς πρώ-
τους φανέντας νεκροὺς, ἔθαπτον πάντας, ὁπόσους ἐπε-
λάμβανε τὸ κέρασ. 6. Ἐπειδὴ δὲ τοὺς πρώτους ἔθα-
ψαν, προαγαγόντες, καὶ τὴν οὐρὰν αὐθις ποιησάμενοι
κατὰ τοὺς πρώτους τῶν ἀτάφων, ἔθαπτον τὸν αὐτὸν
τρόπον, ὁπόσους ἐπελάμβανεν ἡ στρατιὰ. Ἐπεὶ δὲ εἰς
τὴν οδὸν ἤκου τὴν ἐκ τῶν κωμῶν, ἐνθα ἔκειντο ἀ-
θροοί, συννευγκόντες αὐτοὺς ἔθαψαν.

7. Ἦδη δὲ πέρα μεσοῦσης τῆς ἡμέρας προαγα-
γόντες τὸ στρατεύμα ἐξω τῶν κωμῶν, ἐλάμβανον τὰ
ἐπιτήδεια, ὅ τι τις ὄρωῃ ἐντὸς τῆς φάλαγγος. Καὶ
ἐξαίφνης ὄρωσι τοὺς πολεμίους ὑπερβάλλοντας κατὰ
λόφους τινὰς ἐκ τοῦ ἐναντίου, τεταγμένους ἐπὶ φά-
λαγγος, ἰπέας τε πολλοὺς καὶ πεζοὺς· καὶ γὰρ Σπι-
θριδάτης καὶ Ραθίνης ἤκου παρὰ Φαρναβάζου ἔχου-
τες δύναμιν. 8. Ἐπεὶ δὲ κατεῖδον τοὺς Ἕλληνας οἱ
πολέμιοι, ἔστησαν ἀπέχοντες αὐτῶν ὅσον πεντεκαίδε-
κα σταδίους. Ἐκ τούτου εὐθύς Ἀρηξίων ὁ μάντις
τῶν Ἑλλήνων σφαγιάζεται, καὶ ἐγένετο ἐπὶ τοῦ πρώ-
του καλὰ τὰ σφάγια. 9. Ἐνταῦθα ὁ Ξενοφῶν λέγει·

Δοκεῖ μοι, ὧ ἄνδρες στρατηγοί, ἐπιτάξασθαι τῇ φάλαγγι λόχους φύλακας, ἵνα, ἣν που δέη, ὧσιν οἱ ἐπιβοηθήσουσες τῇ φάλαγγι, καὶ οἱ πολέμιοι τεταραγμένοι ἐμπίπτωσιν εἰς τεταγμένους καὶ ἀνεραίους. Συνεδόκει ταῦτα πᾶσιν. 10. Ὑμεῖς μὲν τοίνυν, ἔφη, προηγεῖσθε τὴν πρὸς τοὺς ἐναντίους, ὡς μὴ ἐστήκωμεν, ἐπεὶ ὠφθημεν καὶ εἶδομεν τοὺς πολεμίους· ἐγὼ δὲ ἤξω, τοὺς τελευταίους λόχους καταχωρίσας, εἴπερ ὑμῖν δοκεῖ.

11. Ἐκ τούτου οἱ μὲν ἡσύχως προῆγον· ὁ δὲ, τρεῖς ἀφελῶν τὰς τελευταίας τάξεις, ἀνὰ διακοσίους ἄνδρας, τὴν μὲν ἐπὶ τὸ δεξιὸν ἐπέτρεψεν ἔφρασεσθαι, ἀπολιπόντας ὡς πλῆθρον· Σαμόλας Ἀχαιοὺς ταύτης ἤρχε τῆς τάξεως· τὴν δ' ἐπὶ τῷ μέσῳ ἐχώρισεν ἔπεσθαι· Πυρίας Ἀρκὰς ταύτης ἤρχε· τὴν δὲ μίαν ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ Φρασίας Ἀθηναῖος ταύτη ἐφειστήκει. 12. Προϊόντες δὲ, ἐπεὶ ἐγένοντο οἱ ἠγούμενοι ἐπὶ νάπει μεγάλῳ καὶ δυσπόρῳ, ἔστησαν, ἀγνοοῦντες, εἰ διαβατέον εἴη τὸ νάπος· καὶ παρεγγυῶσι στρατηγούς καὶ λοχαγούς παριέναι ἐπὶ τὸ ἠγούμενον. 13. Καὶ ὁ Ξενοφῶν, θανμάσας, ὅτι τὸ ἴσχον εἴη τὴν πορείαν, καὶ τάχα ἀκούων τὴν παρεγγυήν, ἐλαύνει ἢ ἐδύνατο τάχιστα. Ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, λέγει Σοφαίνετος, πρεσβύτατος ὢν τῶν στρατηγῶν, ὅτι οὐκ ἄξιον εἴη διαβαίνειν τοιοῦτον ὄν τὸ νάπος.

14. Καὶ ὁ Ξενοφῶν σπουδῇ ὑπολαβῶν ἔλεξεν· Ἄλλ' ἴστε μὲν με, ὧ ἄνδρες, οὐδένα πω κίνδυνον προξενήσαντα ὑμῖν ἐθελούσιον· οὐ γὰρ δόξης ὀρῶ δεομένους ὑμᾶς εἰς ἀνδρειότητα, ἀλλὰ σωτηρίας. 15. Νῦν δὲ οὕτως ἔχει ἀμαχεῖ μὲν ἐνθένδε οὐκ ἔστιν ἀπελθεῖν· ἣν γὰρ μὴ ἡμεῖς ἴωμεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, οὔτοι ἡμῖν, ὅταν ἀπίωμεν, ἔψονται καὶ ἐπιπεσοῦνται. 16. Ὁρᾶτε δὴ, πότερον κρεῖττον ἵναί ἐστι ἐπὶ τοὺς ἄνδρας, προβαλλομένους τὰ ὄπλα, ἢ μεταβαλλομένους, ὀπισθεν ἡμῶν ἐπιόντας τοὺς πολεμίους θεύσασθαι. 17." Ἰστε γε μέντοι, ὅτι τὸ μὲν ἀπιέναι ἀπὸ πολεμίων οὐδενὶ καλῶ ἔοικε, τὸ δὲ ἐφάπεσθαι καὶ τοῖς κακίσι

θάρσος ἐμποιεῖ. "Εγώ' οὖν ἥδιον ἂν σὺν ἡμίσεσιν ἐποίμην, ἢ σὺν διπλασίοις ἀποχωροίην. Καὶ τούτους οἶδ' ὅτι, ἐπιόντων μὲν ἡμῶν, οὐδ' ὑμεῖς ἐλπίζετε δέξασθαι ἡμᾶς· ἀπιόντων δὲ, πάντες ἐπιστάμεθα, ὅτι πολυμήσουσιν ἐφάπεσθαι. 18. Τὸ δὲ διαβάντας ὄπισθεν νάπος χαλεπὸν ποιήσασθαι, μέλλοντας μάχεσθαι, ἄρ' οὐχὶ καὶ ἀρπάσαι ἄξιον; Τοῖς μὲν γὰρ πολεμίοις ἔγωγε βουλοίμην ἂν εὖπορα πάντα φαίνεσθαι, ὥστε ἀποχωρεῖν· ἡμᾶς δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ χωρίου δεῖ διδάσκεσθαι, ὅτι οὐκ ἔστι μὴ νικῶσι σωτηρία. 19. Θαυμάζω δ' ἔγωγε καὶ τὸ νάπος τοῦτο εἶ τις μᾶλλον φοβερὸν νομίζει εἶναι τῶν ἄλλων, ὧν διαπεπορεύμεθα χωρίων. Πῶς μὲν γὰρ διαβατὸν τὸ πεδίον, εἰ μὴ νικήσομεν τοὺς ἱππέας; πῶς δὲ ἂ διεληλύθαμεν ὄρη, ἣν πελτασταὶ τοσοῖδε ἐφέπωνται; 20. "Ἦν δὲ δὴ καὶ σωθῶμεν ἐπὶ θάλατταν, πόσον τι νάπος ὁ Πόντος; ἔνθα οὔτε πλοιά ἐστὶ τὰ ἀπάξοντα, οὔτε σῖτος, ᾧ θρεψόμεθα μένοντες· δεήσει δὲ, ἂν θᾶττον ἐκεῖ γενώμεθα, θᾶττον ἐξιέναι πάλιν ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια. 21. Οὐκοῦν νῦν κρεῖττον ἠριστηκότας μάχεσθαι, ἢ αὔριον ἀναρίστους; "Ἄνδρες, τά τε ἱερὰ ἡμῖν καλὰ οἵ τε οἰωνοὶ αἰσίοι, τά τε σφάγια κάλλιστα." Ἴωμεν ἐπὶ τοὺς ἄνδρας. Οὐ δεῖ ἔτι τούτους, ἐπεὶ ἡμᾶς πάντας εἶδον, ἠδέως δειπνῆσαι, οὐδ' ὅπου ἂν ἐθέλωσι σκηνηῆσαι.

22. Ἐντεῦθεν οἱ λοχαγοὶ ἠγγεῖσθαι ἐκέλευον, καὶ οὐδεὶς ἀντέλεγε. Καὶ ὅς ἠγγεῖτο, παραγγείλας διαβαίνειν, ἧ ἕκαστος ἐτύγχανε τοῦ νάπος ὧν θᾶττον γὰρ ἂν ἀθρόον ἐδόκει οὕτω πέραν γενέσθαι τὸ στρατεύμα, ἢ εἰ κατὰ τὴν γέφυραν, ἢ ἐπὶ τῷ νάπει ἦν, ἐξεμηρύνοντο. 23. Ἐπεὶ δὲ διέβησαν, παριῶν παρὰ τὴν φάλαγγα, ἔλεγεν· "Ἄνδρες, ἀναμιμνήσκεσθε, ὅσας δὴ μάχας σὺν τοῖς θεοῖς ὁμόσε ἴοντες νενικήκατε, καὶ οἷα πάσχουσιν οἱ πολεμίους φεύγοντες, καὶ τοῦτ' ἐνοήσατε, ὅτι ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς Ἑλλάδος ἐσμέν. 24. Ἄλλ' ἔπεσθε Ἠγεμόνι τῷ Ἡρακλεῖ, καὶ ἀλλήλους παρακαλεῖτε ὀνομαστί. Ἠδύ τοι, ἀνδρείον τι καὶ κалὸν νῦν εἰπόντα καὶ ποιήσαντα, μνήμην, ἐν οἷς ἐθέλει, παρέχειν ἑαυτοῦ.

25. Ταῦτα παρελαύνων ἔλεγε, καὶ ἅμα ὑφηγεῖτο ἐπὶ φάλαγγος, καὶ τοὺς πελταστὰς ἐκατέρωθεν ποιησάμενοι ἐπορεύοντο ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Παρηγγέλλετο δὲ, τὰ μὲν δόρατα ἐπὶ τὸν δεξιὸν ἄμρον ἔχειν, ἕως σημαίνοι τῇ σάλπιγγι· ἔπειτα δὲ εἰς προσβολὴν καθέντας ἐπεσθαι βάρην, καὶ μηδένα δρόμῳ διώκειν. Ἐκ τούτου σύνθημα παρῆι, ΖΕΥΣ ΣΩΤΗΡ, ΗΡΑΚΛΗΣ ΗΓΕΜΩΝ. 26. Οἱ δὲ πολέμιοι ὑπέμενον, νομίζοντες, καλὸν ἔχειν τὸ χαριῶν. Ἐπεὶ δὲ ἐπλησίαζον, ἀλαλάξαντες οἱ Ἕλληνες πελτασταὶ ἔθεον ἐπὶ τοὺς πολεμίους, πρὶν τινα κελεύειν· οἱ δὲ πολέμιοι ἀντίοι ἄρμησαν, οἳ τε ἱππεῖς καὶ τὸ στίφος τῶν Βιδυνοῶν καὶ τρέπονται τοὺς πελταστὰς. 27. Ἄλλ' ἐπεὶ ὑπηντίαζεν ἡ φάλαγξ τῶν ὀπλιτῶν ταχὺ πορευομένη, καὶ ἅμα ἡ σάλπιγξ ἐφθέγγετο, καὶ ἐπαιάνιζον, καὶ μετὰ ταῦτα ἠλάλαζον, καὶ ἅμα τὰ δόρατα καθίεσαν· ἐνταῦθα οὐκέτι ἐδέξαντο οἱ πολέμιοι, ἀλλ' ἔφρουγον. 28. Καὶ Τιμασίων μὲν ἔχων τοὺς ἱππέας ἐφείπετο, καὶ ἀπεκτίννυσαν, ὅσους περ ἐδύναντο, ὡς ὀλίγοι ὄντες. Τῶν δὲ πολεμίων τὸ μὲν εὐάνυμον εὐθύς διεσπάρη, καθ' ὃ οἱ Ἕλληνες ἱππεῖς ἦσαν· τὸ δὲ δεξιὸν, ἅτε οὐ σφόδρα διωκόμενον, ἐπὶ λόφου συνέστη. 29. Ἐπεὶ δὲ εἶδον οἱ Ἕλληνες ὑπομένοντας αὐτοὺς, ἐδόκει ῥᾶστόν τε καὶ ἀκινδυνότατον εἶναι, λέναι ἤδη ἐπ' αὐτούς. Παιανίσαντες οὖν, εὐθύς ἐπέκειντο· οἱ δὲ οὐκ ὑπέμειναν. Καὶ ἐνταῦθα οἱ πελτασταὶ ἐδίωκον, μέχρι τὸ δεξιὸν αὐτῶν διεσπάρη· ἀπέθανον δ' ὀλίγοι τὸ γὰρ ἱππικὸν φόβον παρείχε, τὸ τῶν πολεμίων, πολὺ ὄν. 30. Ἐπεὶ δὲ εἶδον οἱ Ἕλληνες τὸ τε Φαρναβάζου ἱππικὸν ἔτι συρρακτικὸς, καὶ τοὺς Βιδυνοὺς ἱππέας πρὸς τούτους συναθροισμένους, καὶ ἀπὸ λόφου τινὸς καταθεωρούμενους τὰ γιννόμενα, ἀπειρήκεσαν μὲν, ὅμως δ' ἐδόκει καὶ ἐπὶ τούτους ἰτέον εἶναι οὕτως, ὅπως δύναιτο, ὡς μὴ τεθαρόρηκότες ἀναπαύσαιτο. Συνταξάμενοι δὴ πορεύονται. 31. Ἐντεῦθεν οἱ πολέμιοι ἱππεῖς φεύγουσι κατὰ τοῦ πρηνοῦς, ὁμοίως ὥσπερ ὑπὸ ἱππέων διωκόμενοι· νάπος γὰρ αὐτοὺς ὑπέδεχτο, ὃ οὐκ ἤδεισαν οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ προαπετρά-

ποντο διαΰκοντες· ὄψε γὰρ ἦν. 32. Ἐπανελθόντες δὲ, ἔνθα δὴ ἡ πρώτη συμβολὴ ἐγένετο, στηθάμενοι τροπαιον, ἀπήεσαν ἐπὶ θάλατταν περὶ ἡλίον δυσμάς· στάδιοι γὰρ ἦσαν ὡς ἐξήκοντα ἐπὶ τὸ στρατόπεδον.

Caput IV.

Græci undique ex Bithynorum agris prædas agunt. Interim advenit Cleander Spartanus harmosta, qui Dexippi improbitate a rebus Græcorum alienior factus Xenophontis maxime opera reconciliatur. Idem Cleander delatum ad se summum exercitus imperium religione sacrorum impeditus non suscipit. Ergo exercitus sub prioribus ducibus per Bithynos Chryso-polin Chalcedoniæ pervenit.

1. Ἐντεῦθεν οἱ μὲν πολέμιοι εἶχον ἀμφὶ τὰ ἑαυτῶν, καὶ ἀπήγοντο καὶ τοὺς οἰκέτας καὶ τὰ χορήματα, ὅπη ἐδύνατο προσωτάτω· οἱ δὲ Ἕλληνες ἀνέμενον μὲν Κλέανδρον, καὶ τὰς τριήρεις, καὶ τὰ πλοῖα, ὡς ἤξοντα· ἐξιόντες δὲ ἐκάστης ἡμέρας σὺν τοῖς ὑποζυγίοις καὶ τοῖς ἀνδραπόδοις, ἐφέροντο ἀδεῶς ἤδη πυρρὸς, κριθὰς, οἶνον, ὄσπρια, μελλίνας, σῦκα· πάντα γὰρ εἶχεν ἡ χώρα, πλὴν ἐλαίου. 2. Καὶ ὁπότε μὲν καταμένονι τὸ στρατεύμα ἀναπαυόμενον, ἐξῆν ἐπὶ λείαν ἰέναι· καὶ ἐλάμβανον οἱ ἐξιόντες· ὁπότε δ' ἐξίλοι πᾶν τὸ στρατεύμα, εἴ τις χωρὶς ἀπελθὼν λάβοι τι, δημόσιον ἔδοξεν εἶναι. 3. Ἦδη δὲ ἦν πολλὴ πάντων ἀφθονία· καὶ γὰρ ἀγοραὶ πάντοθεν ἀφικνοῦντο ἐκ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, καὶ οἱ παραπλέοντες ἄσμενοι κατήγον, ἀκούοντες, ὡς οἰκίζοιτο πόλις, καὶ λιμὴν εἶη. 4. Ἐπεμπον δὲ καὶ οἱ πολέμιοι, οἷ πλησίον ᾤκουν, πρὸς Ξενοφῶντα, ἀκούοντες, ὅτι οὗτος πολίζει τὸ χωρίον, ἐρωτῶντες, ὅ τι δέοι ποιοῦντας φίλους εἶναι. Ὁ δ' ἐπεδείκνυε αὐτοὺς τοῖς στρατιώταις. 5. Καὶ τούτῳ Κλέανδρος ἀφικνεῖται, δύο τριήρεις ἔχων, πλοῖον δ' οὐδέν.

οὐδέν. Ἐτύγχανε δὲ τὸ στράτευμα ἔξω ὄν, ὅτε ἀφίκετο, καὶ ἐπὶ λείαν τινὲς οἰχόμενοι, ἄλλοι εἰς τὸ ὄρος· καὶ εἰλήφεσαν πρόβατα πολλὰ· ὀκνοῦντες δὲ μὴ ἀφαιρεθεῖεν, τῷ Δεξιππῷ λέγουσιν, (ὃς ἀπέδρα τὴν πενητηκόντορον ἔχων ἐν Τραπεζοῦντος) καὶ κελεύουσι διασώσαντα τὰ πρόβατα, τὰ μὲν αὐτὸν λαβεῖν, τὰ δὲ σφίσιν αὐτοῖς ἀποδοῦναι.

6. Εὐθύς δ' ἐκεῖνος ἀπελαύνει τοὺς περιεστῶτας τῶν στρατιωτῶν, καὶ λέγοντας, ὅτι δημόσια ταῦτ' εἴη· καὶ τῷ Κλεάνδρῳ εὐθύς ἐλθὼν λέγει, ὅτι ἀρπάξουσιν ἐπιχειροῦσιν. Ὁ δὲ κελεύει τὸν ἀρπάζοντα ἄγειν πρὸς αὐτόν. 7. Καὶ ὁ μὲν λαβὼν ἄγει τινὰ περιτυχῶν δ' Ἀγασίας ἀφαιρεῖται· καὶ γὰρ ἦν αὐτῷ ὁ ἀγόμενος λοχίτης. Οἱ δὲ ἄλλοι οἱ παρόντες τῶν στρατιωτῶν ἐπιχειροῦσι βάλλειν τὸν Δεξιππον, ἀνακαλοῦντες τὸν προδότην. Ἐδείσαν δὲ καὶ τῶν τριηριτῶν πολλοὶ, καὶ ἔφευγον εἰς τὴν θάλατταν· καὶ Κλεάνδρος δ' ἔφευγε. 8. Ξενοφῶν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ κατεκάλυδόν τε, καὶ τῷ Κλεάνδρῳ ἔλεγον, ὅτι οὐδὲν εἴη πρᾶγμα, ἀλλὰ τὸ δόγμα εἴη αἴτιον, τὸ τοῦ στρατεύματος, ταῦτα γενέσθαι. 9. Ὁ δὲ Κλεάνδρος, ὑπὸ τοῦ Δεξιππου τε ἀνερεθιζόμενος, καὶ αὐτὸς ἀχθεσθεὶς, ὅτι ἐφοβήθη, ἀποπλευσεῖσθαι ἔφη καὶ κηρύξειν, μηδεμίαν πόλιν δέχεσθαι αὐτοὺς ὡς πολεμίους. Ἦρχον δὲ τότε πάντων τῶν Ἑλλήνων οἱ Λακεδαιμόνιοι.

10. Ἐνταῦθα πονηρὸν ἐδόκει τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο εἶναι τοῖς Ἑλλησι, καὶ ἐδέοντο, μὴ ποιεῖν ταῦτα. Ὁ δ' οὐκ ἂν ἄλλως ἔφη γενέσθαι, εἰ μὴ τις ἐκδώσει τὸν ἄρξαντα βάλλειν καὶ τὸν ἀφελόμενον. 11. Ἦν δὲ, ὃν ἐζήτει, Ἀγασίας, διὰ τέλους φίλος τῷ Ξενοφῶντι· ἐξ οὗ καὶ διέβαλεν αὐτὸν ὁ Δεξιππος. Καὶ ἐντεῦθεν, ἐπειδὴ ἀπορία ἦν, συνήγαγον τὸ στράτευμα οἱ ἄρχοντες· καὶ ἔνιοι μὲν αὐτῶν παρ' ὀλίγον ἐποιοῦντο τὸν Κλεάνδρον· τῷ δὲ Ξενοφῶντι οὐκ ἐδόκει φαῦλον εἶναι τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἀναστὰς ἔλεξεν·

12. Ὡς ἄνδρες στρατιῶται, ἐμοὶ δ' οὐ φαῦλον δοκεῖ εἶναι τὸ πρᾶγμα, εἰ ἡμῖν οὕτως ἔχων τὴν γνώμην

Κλεάνδρος ἄπεισιν, ὥσπερ λέγει. Εἰσὶ μὲν γὰρ ἤδη ἐγγυὲς αἱ Ἑλληνίδες πόλεις τῆς δ' Ἑλλάδος Λακεδαιμόνιοι προεστῆκασιν, ἱκανοὶ δὲ εἶσι καὶ εἰς ἕκαστος Λακεδαιμονίων ἐν ταῖς πόλεσιν, ὅ τι βούλονται, διαπράττεσθαι. 13. Εἰ οὖν οὗτος πρῶτον μὲν ἡμᾶς Βυζαντίου ἀποκλείσει, ἔπειτα δὲ τοῖς ἄλλοις ἀρμοσταῖς παραγγελεῖ, εἰς τὰς πόλεις μὴ δέχεσθαι, ὡς ἀπιστοῦντας Λακεδαιμονίοις καὶ ἀνόμους ὄντας· ἔτι δὲ πρὸς Ἀναξίβιον τὸν ναύαρχον οὗτος ὁ λόγος περὶ ἡμῶν ἦξει· χαλεπὸν ἐστὶ καὶ μένιν καὶ ἀποπλεῖν· καὶ γὰρ ἐν τῇ γῇ ἄρχουσι Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ τὸν νῦν χρόνον. 14. Οὐκ οὖν δεῖ οὔτε ἐνὸς ἀνδρὸς ἕνεκα οὔτε δυοῖν ἡμᾶς τοὺς ἄλλους τῆς Ἑλλάδος ἀποσχέσθαι, ἀλλὰ πειστέον, ὅ τι ἂν κελεύσῃ καὶ γὰρ αἱ πόλεις ἡμῶν, ὅθεν ἐσμὲν, πείθονται αὐτοῖς. 15. Ἐγὼ μὲν οὖν, (καὶ γὰρ ἀκούω, Δεξιππον λέγειν πρὸς Κλεάνδρον, ὡς οὐκ ἂν ἐποίησεν Ἀγασίας ταῦτα, εἰ μὴ ἐγὼ αὐτὸν ἐκέλευσα) ἐγὼ οὖν ἀπολύω καὶ ὑμᾶς τῆς αἰτίας, καὶ Ἀγασίαν, ἂν αὐτὸς Ἀγασίας φήσῃ, ἐμέτινος τούτων αἴτιον εἶναι, καὶ καταδικάζω ἑμαυτοῦ, εἰ ἐγὼ πετροβολίας ἢ ἄλλου τινὸς βιαίου ἐξάρχω, τῆς ἐσχάτης δίκης ἄξιος εἶναι, καὶ ὑφέξω τὴν δίκην. 16. Φημὶ δὲ, καὶ εἴ τινα ἄλλον αἰτιᾶται, ἑαυτὸν χορῆναι παρασχέειν Κλεάνδρῳ κρῖναι· οὕτω γὰρ ἂν ὑμεῖς ἀπολελυμένοι τῆς αἰτίας εἴητε. Ὡς δὲ νῦν ἔχει, χαλεπὸν, εἰ, οἰόμενοι ἐν τῇ Ἑλλάδι καὶ ἐπαίνου καὶ τιμῆς τεύξεσθαι, ἀντὶ τούτων μὴδ' ὅμοιοι τοῖς ἄλλοις ἐσόμεθα, ἀλλ' εἰρηξόμεθα ἐκ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων.

17. Μετὰ ταῦτα ἀναστὰς Ἀγασίας εἶπεν Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες, ὕμνυμι θεοὺς καὶ θεᾶς, ἢ μὴν μῆτε ἐμὲ Ξενοφῶντα κελεῦσαι ἀφελέσθαι τὸν ἄνδρα, μῆτε ὑμῶν ἄλλον μηδένα· ἰδόντι δὲ μοι ἄνδρα ἀγαθὸν ἀγόμενον τῶν ἐμῶν λοχιτῶν ὑπὸ Δεξιππου, (ὃν ὑμεῖς ἐπίστασθε ὑμᾶς προδόντα) δεινὸν ἔδοξεν εἶναι· καὶ ἀφειλόμην, ὁμολογῶ. 18. Καὶ ὑμεῖς μὲν μὴ ἐκδῶτε· ἐγὼ δ' ἑμαυτὸν, ὥσπερ Ξενοφῶν λέγει, παρασχῆσω κρῖναντι Κλεάνδρῳ, ὅ τι ἂν βούληται ποιῆσαι· τούτου ἕνεκα μῆτε πολεμεῖτε Λακεδαιμονίοις, σώζεσθέ τε ἀσφαλῶς,

ὅπη θέλει ἕκαστος. Συμπέμψατε μέντοι ὑμῶν αὐτῶν ἐλόμενοι πρὸς Κλέανδρον, οἵτινες, εἴαν τι ἐγὼ παραλείπω, καὶ λέξουσιν ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ πράξουσιν. 19. Ἐκ τούτου ἔδωκεν ἡ στρατιὰ, οὔστινας βούλοιο προε-λόμενον ἰέναι. Ὁ δὲ προεἴλετο τοὺς στρατηγούς. Μετὰ ταῦτα ἐπορεύοντο πρὸς Κλέανδρον Ἀγασίας καὶ οἱ στρατηγοὶ, καὶ ὁ ἀφαιρεθεὶς ἀνὴρ ὑπὸ Ἀγασίου καὶ ἔλεγον οἱ στρατηγοί.

20. Ἐπεμψεν ἡμᾶς ἡ στρατιὰ πρὸς σε, ὦ Κλέανδρε καὶ κελεύουσί σε, εἴτε πάντας αἰτιᾶ, κρίναντα σε αὐτὸν χρῆσθαι, ὅ τι ἂν βούλη· εἴτε ἓνα τινὰ ἢ δύο, ἢ καὶ πλείους αἰτιᾶ, τούτους ἀξιούσι παρασχεῖν σοι ἑαυτοὺς εἰς κρίσιν. Εἴτε οὖν ἡμῶν τινὰ αἰτιᾶ, πάρεσμέν σοι ἡμεῖς· εἴτε καὶ ἄλλον τινὰ αἰτιᾶ, φράσον· οὐδεὶς γάρ σοι ἀπέσται, ὅστις ἂν ἡμῖν ἐδελήσῃ πείθεσθαι. 21. Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ Ἀγασίας εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι, ὦ Κλέανδρε, ὁ ἀφελόμενος Δέξιππου ἄγοντος τοῦτον τὸν ἄνδρα, καὶ παίειν κελεύσας Δέξιππον. 22. Τοῦτον μὲν γὰρ οἶδα ἄνδρα ἀγαθὸν ὄντα. Δέξιππον δὲ αἰρεθέντα οἶδα ὑπὸ τῆς στρατιᾶς ἄρχειν τῆς πεντηκοντόρου, ἧς ἠτησάμεθα παρὰ Τραπεζουντίων, ἐφ' ᾧ τε πλοῖα συλλέγειν, ὡς σωζοίμεθα· καὶ ἀποδράντα Δέξιππον, καὶ προδόντα τοὺς στρατιώτας, μεθ' ἧν ἐσώθη. 23. Καὶ τοὺς τε Τραπεζουντίους ἀπεστερήκαμεν τὴν πεντηκόντορον, καὶ κακοὶ δοκοῦμεν εἶναι διὰ τοῦτον· αὐτοὶ τε, τὸ ἐπὶ τούτῳ, ἀπολώλαμεν πάντες. Ἦκουε γὰρ, ὡσπερ ἡμεῖς, ὡς ἄπορον εἶη, περὶ ἀπιόντας τοὺς ποταμούς τε διαβῆναι, καὶ σωθῆναι εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τοῦτον οὖν τοιοῦτον ὄντα ἀφελόμεν. 24. Εἰ δὲ σὺ ἤγες, ἢ ἄλλος τις τῶν παρὰ σοῦ, καὶ μὴ τῶν παρ' ἡμῶν ἀποδράντων, εὖ ἴσθι, ὅτι οὐδὲν ἂν τούτων ἐποίησα. Νόμιζε δ', εἴαν ἐμὲ νῦν ἀποκτείνῃς, δι' ἄνδρα δειλόν τε καὶ πονηρόν, ἄνδρα ἀγαθὸν ἀποκτενῶν.

25. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Κλέανδρος ἔφη, ὅτι Δέξιππον μὲν οὐκ ἐπαινεῖ, εἰ ταῦτα πεποιηκώς εἶη· οὐ μέντοι ἔφη νομίζειν, οὐδ' εἰ παμπόνηρος ἦν Δέξιππος,

βίαν χοῖναι πάσχειν αὐτόν, ἀλλὰ κριθέντα (ὥσπερ καὶ ὑμεῖς νῦν ἀξιούτε) τῆς δίκης τυχεῖν. 26. Νῦν μὲν οὖν ἄπειτε, καταλιπόντες τοῦτον τὸν ἄνδρα· ὅταν δ' ἐγὼ κελεύσω, πάρεστε πρὸς τὴν κρίσιν. Αἰτιῶμαι δὲ οὔτε τὴν στρατιάν, οὔτε ἄλλον οὐδένα· ἐπεὶ γε οὗτος αὐτὸς ὁμολογεῖ ἀφελῆσθαι τὸν ἄνδρα. 27. Ὁ δ' ἀφαιρεθεὶς εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ Κλέανδρε, εἰ καὶ οἶμαι με ἀδικοῦντά τι ἄγεσθαι, οὔτ' ἔπαιον οὐδένα, οὔτ' ἔβαλλον, ἀλλ' εἶπον, ὅτι δημόσια εἶη τὰ πρόβατα· ἦν γὰρ τῶν στρατιωτῶν δόγμα, εἴ τις, ὁπότε ἡ στρατιὰ ἐξίῃ, ἰδίᾳ ληΐζοιτο, δημόσια εἶναι τὰ ληφθέντα. 28. Ταῦτ' εἶπον· καὶ ἐκ τούτου με λαβῶν οὗτος ἦγεν, ἵνα μὴ φθέγγοιτο μηδεὶς, ἀλλ' αὐτὸς, λαβῶν τὸ μέρος, διασώσειε τοῖς λησταῖς παρὰ τὴν ῥήτραν τὰ χρήματα. Πρὸς ταῦτα ὁ Κλέανδρος εἶπεν· Ἐπεὶ τοίνυν τοιοῦτος εἶ, κατάμενε, ἵνα καὶ περὶ σοῦ βουλευσώμεθα.

29. Ἐκ τούτου οἱ μὲν ἀμφὶ Κλέανδρον ἠρίστων τὴν δὲ στρατιάν συνῆγε Ξενοφῶν, καὶ συνεβούλευε, πέμψαι ἄνδρας πρὸς Κλέανδρον, παραιτησομένους περὶ τῶν ἀνδρῶν. 30. Ἐκ τούτου ἔδοξεν αὐτοῖς, πέμψαντας στρατηγούς καὶ λοχαγούς καὶ Δρακόντιον τὸν Σπαρτιάτην, καὶ τῶν ἄλλων οἱ ἔδοκουν ἐπιτήδειοι εἶναι, δεῖσθαι Κλέανδρου κατὰ πάντα τρόπον, ἀφεῖναι τὸν ἄνδρα. 31. Ἐλθῶν οὖν Ξενοφῶν λέγει· Ἐχεις μὲν, ὦ Κλέανδρε, τοὺς ἄνδρας· καὶ ἡ στρατιὰ σοι ἐφέιτο, ὅτι ἐβούλου ποιῆσαι καὶ περὶ τούτων, καὶ περὶ ἑαυτῶν ἀπάντων. Νῦν δέ σε αἰτοῦνται καὶ δέονται, δοῦναι σφίσι τὸν ἄνδρα, καὶ μὴ κατακαίνειν· πολλὰ γὰρ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ περὶ τὴν στρατιάν ἐμοχθησάτην. 32. Ταῦτα δὲ σοῦ τυχόντες, ὑπισχνοῦνταί σοι ἀντὶ τούτων, ἐὰν βούλη ἠγγεῖσθαι αὐτῶν, καὶ ἐὰν οἱ θεοὶ ἴλεω ᾖσιν, ἐπιδείξειν σοι, καὶ ὡς κόσμοι εἰσι, καὶ ὡς ἱκανοὶ, τῷ ἄρχοντι πειθόμενοι, τοὺς πολεμίους σὺν τοῖς θεοῖς μὴ φοβεῖσθαι. 33. Δέονται δέ σου καὶ τοῦτο, παραγενόμενον καὶ ἄρξαντα ἑαυτῶν πείραν λαβεῖν καὶ Δεξιππου καὶ σφῶν καὶ τῶν ἄλλων, οἷος ἑκαστός ἐστι, καὶ τὴν ἀξίαν ἐκάστοις νεῖμαι. 34. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Κλέανδρος· Ἀλλὰ ναὶ μὰ τὸ Σιώ, ἔφη,

ταχύ τοι ὑμῖν ἀποκρινοῦμαι. Καὶ τῷ τε ἄνδρι ὑμῖν δίδωμι, καὶ αὐτὸς παρέσομαι· καὶ ἂν οἱ θεοὶ παραδιδῶσί τι, ἐξηγήσομαι εἰς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ πολὺ οἱ λόγοι οὗτοι ἀντίοι εἰσίν, ἢ οὓς ἐγὼ περὶ ὑμῶν ἐνίων ἤκουον, ὡς τὸ στρατεύμα ἀφιστάτε ἀπὸ Λακεδαιμονίων.

35. Ἐκ τούτου οἱ μὲν ἐπαινοῦντες ἀπῆλθον, ἔχοντες τὸ ἄνδρι· Κλέανδρος δὲ ἐθύετο ἐπὶ τῇ πορείᾳ, καὶ συνῆν Ξενοφῶντι φιλικῶς, καὶ ξενίαν συνεβάλλουτο. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἐώρα αὐτοὺς τὸ παραγγελλόμενον εὐτάκτως ποιοῦντας, καὶ μᾶλλον ἐπεθύμει ἡγεμῶν γενέσθαι αὐτῶν. 36. Ἐπεὶ μέντοι θυομένῳ αὐτῷ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οὐκ ἐρίγνετο τὰ ἱερὰ, συγκαλέσας τοὺς στρατηγούς εἶπεν· Ἐμοὶ μὲν οὐκ ἐθέλει γενέσθαι τὰ ἱερὰ ἐξάγειν· ὑμεῖς μέντοι μὴ ἀθυμεῖτε τούτου ἕνεκα· ὑμῖν μὲν γὰρ, ὡς ἔοικε, δέδοται ἐκκομίσαι τοὺς ἄνδρας· ἀλλὰ πορεύεσθε. Ἡμεῖς δὲ ὑμᾶς, ἐπειδὴν ἐκεῖσε ἦμῃτε, δεξόμεθα, ὡς ἂν θυνώμεθα κάλλιστα.

37. Ἐκ τούτου ἔδοξε τοῖς στρατιώταις, δοῦναι αὐτῷ τὰ δημόσια πρόβατα. Ὁ δὲ, δεξάμενος, πάλιν αὐτοῖς ἀπέδωκε· καὶ αὐτὸς μὲν ἀπέπλει. Οἱ δὲ στρατιῶται, διαθέμενοι τὸν σίτον, ὃν ἦσαν συγκεκομισμένοι, καὶ τᾶλλα, ἃ εἰλήφεσαν, ἐξεπορεύοντο διὰ τῶν Βιθυνῶν. 38. Ἐπεὶ δὲ οὐδενὶ ἐνέτυχον πορευόμενοι τὴν ὀρθὴν ὁδόν, ὡστ' ἔχοντές τι εἰς τὴν φιλίαν διεξελθεῖν, ἔδοξεν αὐτοῖς, τοῦμπαλιν ὑποστρέψαντας ἐλθεῖν μίαν ἡμέραν καὶ νύκτα. Τοῦτο δὲ ποιήσαντες, ἔλαβον πολλὰ καὶ ἀνδράποδα καὶ πρόβατα· καὶ ἀφίκοντο ἑκτατοὶ εἰς Χρυσόπολιν τῆς Χαλκηδονίας, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν ἡμέρας ἑπτὰ, τὰ λάφυρα πωλοῦντες.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΚΥΡΟΥ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Caput I.

Anaxibius, classis Spartanæ præfectus, Pharnabazi promissis adductus Græcos falsa stipendiorum spe movet, ut Byzantium trajiciant. Mox alia spe eos ex urbe elicit. Sed milites portis clausis illic vi redeunt: quos tamen oratione placatos Xenophon movet, ut iterum urbem relinquant. Coeratades quidam Græcis se ducem offert: sed paucis post diebus homo vanus imperio se abdicat.

1. Ὅσα μὲν δὴ τῇ ἀναβάσει τῇ μετὰ Κύρου ἐπραξαν οἱ Ἕλληνες μέχρι τῆς μάχης, καὶ ὅσα, ἐπεὶ Κῦρος ἐτελεύτησεν, ἐν τῇ πορείᾳ, μέχρις εἰς τὸν Πόντου ἀφίκοντο, καὶ ὅσα ἐκ τοῦ Πόντου πεζοὶ ἐξιόντες καὶ πλείοντες ἐποίησαν, μέχρις ἔξω τοῦ στόματος ἐγένοντο ἐν Χρυσοπόλει τῆς Ἀσίας, πάντα ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ δεδήλωται.

2. Ἐκ τούτου δὲ Φαρνάβαξος, φοβούμενος τὸ στρατεύμα, μὴ ἐπὶ τὴν αὐτοῦ ἀρχὴν στρατεύηται, πέμψας πρὸς Ἀναξίβιον τὸν ναύαρχον, (ὁ δὲ ἔτυχεν ἐν Βυζαντίῳ ὄν) ἔδειτο, διαβιβάσαι τὸ στρατεύμα ἐκ τῆς Ἀσίας, καὶ ὑπισχνεῖτο, πάντα ποιήσειν αὐτῷ, ὅσα δέοι. 3. Καὶ Ἀναξίβιος μετεπέμψατο τοὺς στρατηγούς καὶ λοχαγούς τῶν στρατιωτῶν εἰς Βυζάντιον, καὶ ὑπισχνεῖτο, εἰ διαβαῖεν, μισθοφορὰν ἔσεσθαι τοῖς στρατιώταις. 4. Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι ἔφασαν βουλευσάμενοι

ἀπαγγελεῖν· Ξενοφῶν δὲ εἶπεν αὐτῷ, ὅτι ἀπαλλάξοιτο ἤδη ἀπὸ τῆς στρατιᾶς, καὶ βούλοιο ἀποπλεῖν. Ὁ δὲ Ἀναξίβιος ἐκέλευσεν αὐτὸν, συνδιαβάντα, ἔπειτα οὕτως ἀπαλλάττεσθαι. Ἔφη οὖν ταῦτα ποιήσειν.

5. Σεύθης δὲ ὁ Θράξ πέμπει Μηδοσάδην, καὶ κελεύει Ξενοφῶντα συμπροθυμεῖσθαι, ὅπως διαβῆ τὸ στρατεύμα, καὶ ἔφη αὐτῷ ταῦτα συμπροθυμηθέντι οὐ μεταμελήσειν. 6. Ὁ δ' εἶπεν· Ἀλλὰ τὸ μὲν στρατεύμα διαβήσεται· τούτου ἕνεκα μηδὲν τελείτω μήτε ἐμοί, μήτε ἄλλῳ μηδενί· ἐπειδὴν δὲ διαβῆ, ἐγὼ μὲν ἀπαλλάξομαι· πρὸς δὲ τοὺς διαμένοντας καὶ ἐπικαιρίους ὄντας προσφρέσθω, ὡς ἂν αὐτῷ δοκῆ.

7. Ἐκ τούτου διαβαίνουσι πάντες εἰς Βυζάντιον οἱ στρατιῶται· καὶ μισθὸν μὲν οὐκ ἐδίδου ὁ Ἀναξίβιος· ἐκήρυξε δὲ, λαβόντας τὰ ὄπλα καὶ τὰ σκευῆ τοὺς στρατιώτας ἐξιέναι, ὡς ἀποπέμψων τε ἅμα καὶ ἀριθμὸν ποιήσων. Ἐνταῦθα οἱ στρατιῶται ἤχθοντο, ὅτι οὐκ εἶχον ἀργύριον ἐπισιτιζέσθαι εἰς τὴν πορείαν, καὶ ὀκνηρῶς συνεσκευάζοντο.

8. Καὶ ὁ Ξενοφῶν, Κλεάνδρῳ τῷ ἀρμοστῇ ξένος γεγενημένος, προσελθὼν ἠσπάζετο αὐτὸν, ὡς ἀποπλευσόμενος ἤδη. Ὁ δ' αὐτῷ λέγει· Μὴ ποιήσης ταῦτα· εἰ δὲ μὴ, ἔφη, αἰτίαν ἔξεις· ἐπεὶ καὶ νῦν τινὲς ἤδη σὲ αἰτιῶνται, ὅτι οὐ ταχὺ ἐξέρπει τὸ στρατεύμα. 9. Ὁ δ' εἶπεν· Ἀλλ' αἴτιος μὲν ἔγωγε οὐκ εἰμὶ τούτου, οἱ δὲ στρατιῶται αὐτοὶ, ἐπισιτισμοῦ δεόμενοι, καὶ οὐκ ἔχοντες, διὰ τοῦτο ἀθυμοῦσι πρὸς τὴν ἐξοδον. 10. Ἀλλ' ὅμως, ἔφη, ἐγὼ σοι συμβουλεύω, ἐξελθεῖν μὲν ὡς πορευσόμενον· ἐπειδὴν δ' ἔξω γένηται τὸ στρατεύμα, τότε ἀπαλλάττεσθαι. Ταῦτα τοίνυν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, ἐλθόντες πρὸς Ἀναξίβιον διαπραξόμεθα. Οὕτως ἐλθόντες ἔλεγον ταῦτα. 11. Ὁ δ' ἐκέλευσεν οὕτω ποιεῖν, καὶ τὴν ταχίστην ἐξιέναι συνεσκευασμένους, καὶ προσανεπιπεῖν, ὅς ἂν μὴ παρῆ εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν, ὅτι αὐτὸς αὐτὸν αἰτιάσεται. 12. Ἐντεῦθεν ἐξῆσαν οἱ τε στρατηγοὶ πρῶτον, καὶ οἱ ἄλλοι. Καὶ ἤδη πάντες πλὴν ὀλίγων ἔξω ἦσαν, καὶ

Ἐτεόνικος εἰστήκει παρὰ τὰς πύλας, ὡς, ὁπότεν ἔξω γένωνται πάντες, ἀποκλείσων τὰς πύλας, καὶ τὸν μοχλὸν ἐμβάλλων.

13. Ὁ δὲ Ἀναξίβιος, συγκαλέσας τοὺς στρατηγούς καὶ τοὺς λοχαγούς, ἔλεγε· Τὰ μὲν ἐπιτήδεια, ἔφη, λαμβάνετε ἐκ τῶν Θοράκιων κωμῶν (εἰσὶ δὲ αὐτόθι πολλαὶ κριθαὶ καὶ πυροὶ, καὶ τᾶλλα τὰ ἐπιτήδεια) λαβόντες δὲ πορεύεσθε εἰς τὴν Χερσόνησον, ἐκεῖ δὲ Κυνίσκος ὑμῖν μισθοδοτήσει. 14. Ἐπακούσαντες δὲ τινες τῶν στρατιωτῶν ταῦτα ἢ καὶ τῶν λοχαγῶν τις, διαγγέλλει εἰς τὸ στράτευμα. Καὶ οἱ μὲν στρατηγοὶ ἐπυθάνοντο περὶ τοῦ Σεύθου, πότερα πολέμιος εἶη ἢ φίλος, καὶ πότερα διὰ τοῦ ἱεροῦ ὄρους δέοι πορεύεσθαι, ἢ κύκλω διὰ μέσης τῆς Θοράκης.

15. Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι ταῦτα διελέγοντο, οἱ στρατιῶται ἀναρπάσαντες τὰ ὄπλα θέουσι δρόμῳ πρὸς τὰς πύλας, ὡς πάλιν εἰς τὸ τεῖχος εἰσιόντες. Ὁ δὲ Ἐτεόνικος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ὡς εἶδον προσθέοντας τοὺς ὀπίτας, συγκλείουσι τὰς πύλας, καὶ τὸν μοχλὸν ἐμβάλλουσιν. 16. Οἱ δὲ στρατιῶται ἔκοπτον τὰς πύλας, καὶ ἔλεγον, ὅτι ἀδικιώτατα πάσχοιεν ἐκβαλλόμενοι εἰς τοὺς πολεμίους· καὶ κατασχίσειν τὰς πύλας ἔφασαν, εἰ μὴ ἐκόντες ἀνοιξουσιν. 17. Ἄλλοι δ' αὐτῶν ἔθεον παρὰ τὴν θάλατταν, καὶ παρὰ τὴν χηλὴν τοῦ τείχους ὑπερβάλλουσιν εἰς τὴν πόλιν· ἄλλοι δ', οἳ ἐτύγγανον ἔνδον ὄντες τῶν στρατιωτῶν, ὡς ὀρώσι τὰ ἐπὶ ταῖς πύλαις πράγματα, διακόψαντες ταῖς ἀξίνας τὰ κλείθρα ἀναπεταννύουσι τὰς πύλας· οἱ δ' εἰσπίπτουσιν.

18. Ὁ δὲ Ξενοφῶν, ὡς εἶδε τὰ γιγνόμενα, δεισας, μὴ ἐφ' ἀρπαγὴν τράποιτο τὸ στράτευμα, καὶ ἀνήκεστα κακὰ γένοιτο τῇ πόλει καὶ αὐτῷ καὶ τοῖς στρατιώταις, ἔθει, καὶ συνεισπίπτει εἴσω τῶν πυλῶν σὺν τῷ ὄχλῳ. 19. Οἱ δὲ Βυζάντιοι, ὡς εἶδον τὸ στράτευμα βίᾳ εἰσπίπτον, φεύγουσιν ἐκ τῆς ἀγορᾶς, οἱ μὲν εἰς τὰ πλοῖα, οἱ δὲ οἴκαδε· ὅσοι δὲ ἔνδον ἐτύγγανον ὄντες, ἔξω· οἱ δὲ καθείκνον τὰς τριήρεις, ὡς ἐν ταῖς τριήρεσι σώζονται· πάντες δὲ ὦντο ἀπολωλέναι, ὡς

ἐαλωκυίας τῆς πόλεως. 20. Ὁ δὲ Ἐτεόνικος εἰς τὴν ἄκρην ἀποφεύγει. Ὁ δὲ Ἀναξίβιος, καταδραμὼν ἐπὶ τὴν θάλατταν, ἐν ἀλιευτικῷ πλοίῳ περιέπλει εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ εὐθύς μεταπέμπεται ἐκ Χαλκηδόνος φρουρούς· οὐ γὰρ ἱκανοὶ ἐδόκουν εἶναι οἱ ἐν τῇ ἀκροπόλει σχεῖν τοὺς ἄνδρας.

21. Οἱ δὲ στρατιῶται ὡς εἶδον τὸν Ξενοφῶντα, προσπίπτουσιν αὐτῷ πολλοὶ, καὶ λέγουσι· Νῦν σοι ἔξεστιν, ὦ Ξενοφῶν, ἀνδρὶ γενέσθαι. Ἐχεις πόλιν, ἔχεις τριήρεις, ἔχεις χρήματα, ἔχεις ἄνδρας τοσοούτους. Νῦν ἂν, εἰ βούλοιο, σύ τε ἡμᾶς ὀνήσαις, καὶ ἡμεῖς σὲ μέγαν ποιήσαιμεν. 22. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· Ἄλλ' εὖ τε λέγετε, καὶ ποιήσω ταῦτα· εἰ δὲ τούτων ἐπιθυμεῖτε, θέσθε τὰ ὄπλα ἐν τάξει ὡς τάχιστα. (Βουλόμενος αὐτοὺς κατηρεμῆσαι, καὶ αὐτὸς παρηγγύα ταῦτα, καὶ τοὺς ἄλλους ἐκέλευσε παρεγγυᾶν, καὶ τίθεσθαι τὰ ὄπλα). 23. Οἱ δὲ, αὐτοὶ ὑφ' ἑαυτῶν ταττόμενοι, οἱ τε ὀπλιταὶ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ εἰς πεντήκοντα ἐγένοντο, καὶ οἱ πελτασταὶ ἐπὶ τὸ κέρας ἐκάτερον παραδεδραμῆκεσαν. 24. Τὸ δὲ χωρίον οἶον κάλλιστον ἐκτάξασθαι ἔστι, τὸ Θράκιον καλούμενον, ἔρημον οἰκιῶν καὶ πεδινόν. Ἐπεὶ δὲ ἔκειτο τὰ ὄπλα, καὶ κατηρεμῆθησαν, συγκαλεῖ Ξενοφῶν τὴν στρατιάν, καὶ λέγει τάδε·

25. Ὅτι μὲν ὀργίζεσθε, ὦ ἄνδρες στρατιῶται, καὶ νομίζετε δεινὰ πάσχειν ἔξαπατώμενοι, οὐ θανατάζω. Ἐὰν δὲ τῷ θυμῷ χαριζώμεθα, καὶ Λακεδαιμονίους τε τοὺς παρόντας τῆς ἔξαπάτης τιμωρησώμεθα, καὶ τὴν πόλιν τὴν οὐδὲν αἰτίαν διαρπάσωμεν, ἐνθυμήθητε, ἃ ἔσται ἐντεῦθεν. 26. Πολέμιοι μὲν ἐδόμεθα ἀποδεδειγμένοι Λακεδαιμονίοις τε καὶ τοῖς συμμάχοις· οἷος δ' ὁ πόλεμος ἂν γένοιτο, εἰκάξειν δὴ πάρεστιν, ἑωρακότας καὶ ἀναμνησθέντας τὰ νῦν δὴ γεγενημένα. 27. Ἡμεῖς γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι εἰσῆλθομεν εἰς τὸν πόλεμον τὸν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς συμμάχους, ἔχοντες τριήρεις, τὰς μὲν ἐν θαλάττῃ, τὰς δ' ἐν τοῖς νεωροῖς, οὐκ ἐλάττους τετρακοσίων, ὑπαρχόντων δὲ πολλῶν χρημάτων ἐν τῇ πόλει, καὶ προσόδου οὐσης κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τε τῶν ἐνδήμων

καὶ ἐκ τῆς ὑπεροφίας, οὐ μείον χιλίων ταλάντων ἄρχοντες τε τῶν νήσων ἀπασῶν, καὶ ἐν τε τῇ Ἀσίᾳ πόλεις πολλὰς ἔχοντες, καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἄλλας τε πολλὰς, καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ Βυζάντιον, ὅπου νῦν ἐσμέν, ἔχοντες, κατεπολεμήθημεν οὕτως, ὡς πάντες ὑμεῖς ἐπίστασθε. 28. Νῦν δὲ δὴ τί ἂν οἰόμεθα παθεῖν, Δαιμονίων μὲν καὶ τῶν Ἀχαιῶν συμμαχῶν ὑπαρχόντων, Ἀθηναίων δὲ, καὶ ὅσοι ἐκείνοις τότε ἦσαν σύμμαχοι, πάντων προσγεγεννημένων, Τισσαφέρου δὲ, καὶ τῶν ἐπὶ θαλάττῃ ἄλλων βαρβάρων πάντων πολεμίων ἡμῖν ὄντων, πολεμιοτάτου δ' αὐτοῦ τοῦ ἄνω βασιλέως; ὃν ἤλθομεν ἀφαιρησόμενοί τε τὴν ἀρχὴν, καὶ ἀποκτενοῦντες, εἰ δυναίμεθα. Τούτων δὲ πάντων ὁμοῦ ὄντων, ἔστι τις οὕτως ἄφρων, ὅστις οἶται ἂν ἡμᾶς περιγενέσθαι; 29. Μὴ, πρὸς θεῶν, μαινώμεθα, μηδὲ αἰσχροῶς ἀπολώμεθα, πολέμιοι ὄντες καὶ τοῖς πατράσι, καὶ τοῖς ἡμετέροις αὐτῶν φίλοις τε καὶ οἰκείοις. Ἐν γὰρ ταῖς πόλεσιν εἰσὶ πάντες, ταῖς ἐφ' ἡμᾶς στρατευσομέναις· καὶ δικαίως· εἰ βάρβαρον μὲν πόλιν οὐδεμίαν ἠθελήσαμεν κατασχεῖν, καὶ ταῦτα, κρατοῦντες· Ἑλληνίδα δὲ, εἰς ἣν πρῶτον ἤλθομεν πόλιν, ταύτην ἐξαλαπάξομεν. 30. Ἐγὼ μὲν τοίνυν εὐχομαί, πρὶν ταῦτα ἐπιθεῖν ὑφ' ὑμῶν γενόμενα, μυρίας ἐμέ γε κατὰ τῆς γῆς ὀργνιάς γενέσθαι. Καὶ ὑμῖν δὲ συμβουλεύσω, Ἑλληνας ὄντας, τοῖς Ἑλλήνων προεστηκόσι πειθομένους πειρᾶσθαι τῶν δικαίων τυγχάνειν. Ἐὰν δὲ μὴ δύνησθε ταῦτα, ἡμᾶς δεῖ ἀδικουμένους τῆς γούν Ἑλλάδος μὴ στέρεσθαι. 31. Καὶ νῦν μοι δοκεῖ, πέμψαντας Ἀναξιβίῳ εἰπεῖν, ὅτι ἡμεῖς οὐδὲν βίαιον ποιήσοντες παρεληλύθαμεν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' ἦν μὲν δυνώμεθα παρ' ὑμῶν ἀγαθόν τι εὐρίσκεισθαι· εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ δηλώσοντες ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἐξαπατώμενοι, ἀλλὰ πειθόμενοι ἐξερχόμεθα.

32. Ταῦτα ἔδοξε· καὶ πέμπουσιν Ἱερώνυμόν τε Ἡλείον, ἔροῦντα ταῦτα, καὶ Εὐρύλοχον Ἀρχάδα, καὶ Φιλήσιον Ἀχαιόν. Οἱ μὲν ταῦτα ᾤχοντο ἔροῦντες.

33. Ἐτι δὲ καθημένων τῶν στρατιωτῶν, προσέρχεται Κοιρατᾶδης Θηβαῖος, ὃς οὐ φεύγων τὴν Ἑλλάδα

περιήει, ἀλλὰ στρατηγιῶν, καὶ ἐπαγγελόμενος, εἴ τις ἢ πόλις ἢ ἔθνος στρατηγοῦ δέοιτο· καὶ τότε προσελθὼν ἔλεγεν, ὅτι ἔτοιμος εἶη ἠγρεῖσθαι αὐτοῖς εἰς τὸ Δέλτα καλούμενον τῆς Θράκης, ἔνθα πολλὰ καὶ ἀγαθὰ λήφουιντο· ἔστε δ' ἂν μόλωσιν, εἰς ἀφθονίαν παρέξιν ἔφη καὶ σῖτα καὶ ποτὰ.

34. Ἀκούουσι ταῦτα οἱ στρατιῶται, καὶ τὰ παρὰ Ἀναξιβίου ἅμα ἀπαγγελόμενα· ἀπειρίνατο γὰρ, ὅτι πειθομένοις αὐτοῖς οὐ μεταμελήσει, ἀλλὰ τοῖς τε οἴκοι τέλεσι ταῦτα ἀπαγγελεῖ, καὶ αὐτὸς βουλευέσσοιτο περὶ αὐτῶν, ὅ τι δύναιτο ἀγαθόν. 35. Ἐκ τούτου οἱ στρατιῶται τὸν τε Κοιρατάδην δέχονται στρατηγόν, καὶ ἔξω τοῦ τείχους ἀπῆλθον. Ὁ δὲ Κοιρατάδης συντίθεται αὐτοῖς εἰς τὴν ὑστεραίαν παρέσεσθαι ἐπὶ τὸ στράτευμα, ἔχων καὶ ἱερεῖα καὶ μάντιν, καὶ σῖτα καὶ ποτὰ τῇ στρατιᾷ. 36. Ἐπεὶ δ' ἐξῆλθον, ὁ Ἀναξίβιος ἔκλεισε τὰς πύλας, καὶ ἐκήρυξεν, ὅτι, ὅστις ἂν ἀλῶ ἔνδον ἂν τῶν στρατιωτῶν, πεπράσεται. 37. Τῇ δ' ὑστεραία ὁ Κοιρατάδης μὲν ἔχων τὰ ἱερεῖα καὶ τὸν μάντιν ἦκε, καὶ ἄλφιτα φέροντες εἶποντο αὐτῷ εἴκοσιν ἄνδρες, καὶ ἄλλοι οἶνον εἴκοσιν ἄνδρες, καὶ ἐλαιῶν τρεῖς καὶ σκοροδῶν εἰς ἀνῆρ ὅσον ἐδύνατο μέγιστον φορτίον, καὶ ἄλλος κρομμύων. Ταῦτα δὲ καταθέμενος ὡς ἐπὶ δάσμευσιν, ἐθύετο.

38. Ξενοφῶν δὲ, μεταπεμπάμενος Κλέανδρον, ἐκέλευέν οἱ διαπραῖξαι, ὅπως εἰς τὸ τεῖχος τε εἰσέλθοι, καὶ ἀποπλεύσαι ἐκ Βυζαντίου. 39. Ἐλθὼν δὲ Κλέανδρος, Μάλα μόλις, ἔφη, διαπραξάμενος ἡμῶ· λέγειν γὰρ Ἀναξίβιον, ὅτι οὐκ ἐπιτήδειον εἶη, τοὺς μὲν στρατιώτας πλησίον εἶναι τοῦ τείχους, Ξενοφῶντα δὲ ἔνδον· τοὺς Βυζαντίους δὲ στασιάζειν καὶ πονηροὺς εἶναι πρὸς ἀλλήλους· ὅμως δὲ εἰσιέναι, ἔφη, ἐκέλευσεν, εἰ μέλλοι σὺν ἑαυτῷ ἐκπλεῖν. 40. Ὁ μὲν οὖν Ξενοφῶν, ἀσπασάμενος τοὺς στρατιώτας, εἶσω τοῦ τείχους ἀπῆει σὺν Κλεάνδρῳ. Ὁ δὲ Κοιρατάδης τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ οὐκ ἐκαλλιέργει, οὐδὲ διεμέτρησεν οὐδὲν τοῖς στρατιώταις· τῇ δ' ὑστεραία τὰ μὲν ἱερεῖα εἰστήκει πα-

ρὰ τὸν βωμὸν, καὶ Κοιρατάδης ἐστεφανωμένος, ὡς
 θύσων· προσελθὼν δὲ Τιμασίῳ ὁ Λαρδανεύς καὶ Νέων
 ὁ Ἀσιναῖος καὶ Κλεάνωρ ὁ Ὀρχομένιος ἔλεγον Κοιρα-
 τάδῃ, μὴ θύειν, ὡς οὐχ ἠγησόμενον τῇ στρατιᾷ, εἰ
 μὴ δώσει τὰ ἐπιτήδεια. 41. Ὁ δὲ κελεύει διαμετρεῖ-
 σθαι. Ἐπεὶ δὲ πολλῶν ἐνέδει αὐτῷ, ὥστε ἡμέρας σί-
 τον ἐκάστῳ γενέσθαι τῶν στρατιωτῶν, ἀναλαβὼν τὰ
 ἱερεῖα ἀπήει, καὶ τὴν στρατηγίαν ἀπειπῶν.

Caput II.

Dissidentibus de itinere dncibus multi de exercitu di-
 labuntur milites, eorumque ad quadringentos vendit
 Aristarchus, in locum Cleandri constitutus Byzantii
 harmosta. Qui cum Xenophonti quoque insidiaretur,
 hic ad Seuthen se confert, ut conditionem, qua
 is Græcos apud sese stipendia merere vellet, cog-
 nosceret.

1. Νέων δὲ Ἀσιναῖος καὶ Φρυνίσκος Ἀχαιὸς καὶ
 Φιλήσιος Ἀχαιὸς καὶ Ξανδικλῆς Ἀχαιὸς καὶ Τιμασίῳ
 Λαρδανεύς ἐπέμενον τῇ στρατιᾷ, καὶ εἰς κόμας τῶν
 Θρησκῶν προσελθόντες, τὰς κατὰ Βυζάντιον, ἐστρατο-
 πεδεύοντο. 2. Καὶ οἱ στρατηγοὶ ἐστασίαζον, Κλεάνωρ
 μὲν καὶ Φρυνίσκος πρὸς Σεύθην βουλόμενοι ἄγειν
 (ἔπειθε γὰρ αὐτοὺς, καὶ ἔδωκε τῷ μὲν ἵππον, τῷ δὲ
 γυναικα) Νέων δὲ εἰς Χερρόνησον, οἰόμενος, εἰ ὑπὸ
 Λακεδαιμονίοις γένοιτο, παντὸς ἂν προσεστιάναι τοῦ
 στρατεύματος· Τιμασίῳ δὲ προὔθυμειτο πέραν εἰς
 τὴν Ἀσίαν πάλιν διαβῆναι, οἰόμενος ἂν οἴκαδε κατελ-
 θεῖν. Καὶ οἱ στρατιῶται ταῦτά ἐβούλοντο. 3. Δια-
 τριβομένον δὲ τοῦ χρόνου, πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν,
 οἱ μὲν τὰ ὄπλα ἀποδιδόμενοι κατὰ τοὺς χώρους, ἀπέ-
 πλεον ὡς ἐδύναντο· οἱ δὲ καὶ δίδόντες τὰ ὄπλα κατὰ
 τοὺς χώρους εἰς τὰς πόλεις κατεμίγνυντο. 4. Ἀναξι-
 βιος δ' ἔχαιρεν ἀκούων διαφθειρόμενον τὸ στρατεύ-

μα' τούτων γὰρ γιγνομένων, ᾗτεο μάλιστα χαρίζεσθαι Φαρναβάζῳ.

5. Ἀποπλέοντι δὲ Ἀναξίβιῳ ἐκ Βυζαντίου συναντᾷ Ἀρίσταρχος ἐν Κυζίκῳ, διάδοχος Κλεάνδρου, Βυζαντίου δὲ ἀρμοστής· ἔλεγε δὲ καί, ὅτι ναύαρχος διάδοχος Πῶλος ὅσον οὐ παρείη ἤδη εἰς Ἑλλήσποντον.
6. Καὶ ὁ Ἀναξίβιος τῷ μὲν Ἀριστάρχῳ ἐπιστέλλει, ὁπόσους ἂν εὗροι ἐν Βυζαντίῳ τῶν Κύρου στρατιωτῶν ὑπολειμμένους ἀποδόσθαι· ὁ δὲ Κλεάνδρος οὐδένα ἐπεπράκει, ἀλλὰ καὶ τοὺς κάμνοντας ἐθεράπευεν, οἰκτεῖρων, καὶ ἀναγκάζων οἰκία δέχεσθαι· Ἀρισταρχος δ' ἐπεὶ ἦλθε τάχιστα, οὐκ ἐλάττους τετρακοσίων ἀπέδοτο.
7. Ἀναξίβιος δὲ, παραπλεύσας εἰς Πάριον, πέμπει παρὰ Φαρνάβαζον κατὰ τὰ συγκείμενα. Ὁ δ', ἐπεὶ ἦσθετο Ἀρίσταρχόν τε ἦκοντα εἰς Βυζάντιον ἀρμοστήν, καὶ Ἀναξίβιον οὐκέτι ναυαρχοῦντα, Ἀναξίβιου μὲν ἠμέλησε, πρὸς Ἀρίσταρχον δὲ διεπραττετο τὰ αὐτὰ περὶ τοῦ Κυρείου στρατεύματος, ἅπερ καὶ πρὸς Ἀναξίβιον.

8. Ἐκ τούτου δὴ Ἀναξίβιος, καλέσας Ξενοφῶντα, κελεύει πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ πλεῦσαι ἐπὶ τὸ στράτευμα ὡς τάχιστα, καὶ συνέχειν τε τὸ στράτευμα καὶ συναθροίζειν τῶν διεσπαρμένων ὡς ἂν πλείστους δύνηται, καὶ παραγαγόντα εἰς Πέρινθον, διαβιβάζειν εἰς τὴν Ἀσίαν ὅτι τάχιστα· καὶ δίδωσιν αὐτῷ τριακόντορον καὶ ἐπιστολήν, καὶ ἄνδρα συμπέμπει, κελεύσοντα τοὺς Περινθίους ὡς τάχιστα Ξενοφῶντα προπέμψαι τοῖς ἵπποις ἐπὶ τὸ στράτευμα.
9. Καὶ ὁ μὲν Ξενοφῶν διαπλεύσας ἀφικνεῖται ἐπὶ τὸ στράτευμα· οἱ δὲ στρατιῶται ἐδέξαντο ἠδέως, καὶ εὐθύς εἶποντο ἄσμενοι, ὡς διαβησόμενοι ἐκ τῆς Θράκης εἰς τὴν Ἀσίαν.

10. Ὁ δὲ Σεύθης, ἀκούσας ἦκοντα πάλιν Ξενοφῶντα, πέμψας πρὸς αὐτὸν κατὰ θάλατταν Μηδοσάδην, εἰδεῖτο τὴν στρατιάν ἄγειν πρὸς ἑαυτὸν ὑπισχνόμενος αὐτῷ, ὅ τι ᾗτεο λέγων πείσειν. Ὁ δ' ἀπεκρίνατο αὐτῷ, ὅτι οὐδὲν οἶόν τε εἶη τούτων γενέσθαι.
11. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα ἀκούσας ᾗχετο. Οἱ δ' Ἕλληνες,

ἐπεὶ ἀφίκοντο εἰς Πέρινθον, Νέων μὲν ἀποσπάσας, ἔστρατοπεδεύσατο χωρὶς, ἔχων ὡς ὀκτακοσίους ἀνθρώπους· τὸ δ' ἄλλο στράτευμα πᾶν ἐν τῷ αὐτῷ παρὰ τὸ τεῖχος τῶν Περινθίων ἦν.

12. Μετὰ ταῦτα Ξενοφῶν μὲν ἔπραττε περὶ πλοίων, ὅπως ὅτι τάχιστα διαβαῖεν εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἐν δὲ τούτῳ ἀφικόμενος Ἀρίσταρχος ἐκ Βυζαντίου ἀρμοστής, ἔχων δύο τριήρεις, πεπεισμένος ὑπὸ Φαρναβάξου, τοῖς τε ναυκλήροις ἀπέειπε μὴ διάγειν, ἐλθῶν τε ἐπὶ τὸ στράτευμα, εἶπε τοῖς στρατιώταις, μὴ περαιοῦσθαι εἰς τὴν Ἀσίαν. 13. Ὁ δὲ Ξενοφῶν ἔλεγεν, ὅτι Ἀναξίβιος ἐκέλευσε, καὶ ἐμὲ πρὸς τοῦτο ἔπεμψεν ἐνθάδε. Πάλιν δ' Ἀρίσταρχος ἔλεξεν Ἀναξίβιος μέντοι νῦν οὐκ ἔστι ναύαρχος, ἐγὼ δὲ τῆδε ἀρμοστής· εἰ δέ τινα ὑμῶν λήψομαι, ἐν τῇ θαλάττῃ καταδύσω. Ταῦτα εἰπὼν, ὄχητο εἰς τὸ τεῖχος. 14. Τῆ δ' ὑστεραία μετεπέμπετο τοὺς στρατηγούς καὶ λοχαγούς τοῦ στρατεύματος. Ἦδη δὲ ὄντων πρὸς τῷ τείχει, ἐξαγγέλλει τις τῷ Ξενοφῶντι, ὅτι, εἰ εἰσεῖσι, συλληφθήσεται, καὶ ἢ αὐτοῦ τι πείσεται, ἢ καὶ Φαρναβάζῳ παραδοθήσεται. Ὁ δὲ, ἀκούσας ταῦτα, τοὺς μὲν προπέμπεται, αὐτὸς δ' εἶπεν ὅτι θῦσαι τι βούλοιο. 15. Καὶ ἀπελθὼν ἐθύετο, εἰ προσεῖεν αὐτῷ οἱ θεοὶ πειραῶσθαι πρὸς Σεύθην ἄγειν τὸ στράτευμα· ἐώρα γὰρ οὔτε διαβαίνειν ἀσφαλὲς ὄν, τριήρεις ἔχοντος τοῦ κωλύσοντος· οὔτ' εἰς Χερρόνησον ἐλθὼν κατακλεισθῆναι ἐβούλετο, καὶ τὸ στράτευμα ἐν πολλῇ σπάνει πάντων γενέσθαι· ἐνθα δὴ πείθεσθαι μὲν ἀνάγκη τῷ ἐκεῖ ἀρμοστῆ, τῶν δὲ ἐπιτηδείων οὐδὲν ἔμελλεν ἔξειν τὸ στράτευμα.

16. Καὶ ὁ μὲν ἀμφὶ ταῦτα εἶχεν· οἱ δὲ στρατηγοὶ καὶ οἱ λοχαγοὶ ἦκοντες παρὰ τοῦ Ἀριστάρχου, ἀπήγγελλον, ὅτι νῦν μὲν ἀπιέναι σφᾶς κελεύει, τῆς δαίλης δὲ ἤκειν· ἐνθα καὶ δῆλη μᾶλλον ἐδόκει εἶναι ἢ ἐπιβουλή. 17. Ὁ οὖν Ξενοφῶν, ἐπεὶ ἐδόκει τὰ ἱερὰ γενέσθαι καὶ ἑαυτῷ καὶ τῷ στρατεύματι, ἀσφαλῶς πρὸς Σεύθην ἰέναι, παραλαβὼν Πολυκράτην τὸν Ἀθηναίου, λοχαγόν, καὶ παρὰ τῶν στρατηγῶν ἐκάστου

ἄνδρα, (πλὴν παρὰ Νέωνος) ᾧ ἕκαστος ἐπίστευεν, ᾧχετο τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὸ Σεύθου στρατεύμα ἐξήκοντα στάδια. 18. Ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦσαν αὐτοῦ, ἐπιτυγχάνει πυροῖς ἐρήμοις. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ᾧετο μετακεχωρημέναι ποι τὸν Σεύθην. Ἐπεὶ δὲ θορούβου τε ἤσθετο, (καὶ, σημαινόντων ἀλλήλοις τῶν περὶ Σεύθην κατέμαθεν, ὅτι τούτου ἕνεκα τὰ πυρὰ προκεκαυμένα εἶη τῷ Σεύθῃ πρὸ τῶν νυκτοφυλάκων, ὅπως οἱ μὲν φύλακες μὴ ὀρῶντο ἐν τῷ σκότει ὄντες, μήθ' ὅπου εἶεν, οἱ δὲ προσιόντες μὴ λανθάνοιεν, ἀλλὰ διὰ τὸ φῶς καταφανεῖς εἶεν) 19. ἐπεὶ δὲ ἤσθετο, προπέμπει τὸν ἐρμηνεά, ὃν ἐτύγχανεν ἔχων, καὶ εἰπεῖν κελεύει Σεύθῃ, ὅτι Ξενοφῶν παρείη, βουλόμενος συγγενέσθαι αὐτῷ. Οἱ δ' ἤροντο, εἰ ὁ Ἀθηναῖος, ὁ ἀπὸ τοῦ στρατεύματος. 20. Ἐπειδὴ δ' ἔφη οὗτος εἶναι, ἀναπηδήσαντες ἐδίωκον καὶ ὀλίγον ὕστερον παρῆσαν πελασταὶ ὅσον διακόσιοι, καὶ παραλαβόντες Ξενοφῶντα, καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, ἤγον πρὸς Σεύθην. 21. Ὁ δ' ἦν τύρσει μάλα φυλαττόμενος, καὶ ἵπποι περὶ αὐτὴν κύκλω ἐγκεκαλινωμένοι· διὰ γὰρ τὸν φόβον τὰς μὲν ἡμέρας ἐχίλου τοὺς ἵππους, τὰς δὲ νύκτας ἐφυλάττετο. 22. Ἐλέγετο γὰρ καὶ πρόσθεν Τήρης, ὁ τούτου πρόγονος, ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ, πολὺ ἔχων στρατεύμα, ὑπὸ τούτων τῶν ἀνδρῶν πολλοὺς ἀπολέσαι, καὶ τὰ σκευοφόρα ἀφαιρεθῆναι ἦσαν δ' οὗτοι Θυνοὶ, πάντων λεγόμενοι εἶναι μάλιστα νυκτὸς πολεμικώτατοι.

23. Ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦσαν, ἐκέλευεν εἰσελθεῖν Ξενοφῶντα, ἔχοντα δύο, οὓς βούλοιο. Ἐπειδὴ δὲ ἔνδον ἦσαν, ἠσπάζοντο μὲν πρῶτον ἀλλήλους, καὶ κατὰ τὸν Θοράκιον νόμον κέρατα οἴνου προῦπινον· παρῆν δὲ καὶ Μηδοσάδης τῷ Σεύθῃ, ὅσπερ ἐπρέσβευεν αὐτῷ πάντοσε. 24. Ἐπειτα δὲ Ξενοφῶν ἤρχετο λέγειν· Ἐπεμφας πρὸς ἐμὲ, ᾧ Σεύθῃ, εἰς Χαλικηδόνα πρῶτον Μηδοσάδην τουτοῦ, δεόμενός μου, συμπροθυμηθῆναι διαβῆναι τὸ στρατεύμα ἐκ τῆς Ἀσίας, καὶ ὑπισχνόμενος, εἰ ταῦτα πράξαιμι, εὖ ποιήσεις, ὡς ἔφη Μηδοσάδης οὐτοσί. 25. Ταῦτα εἰπὼν, ἐπήρετο τὸν Μηδοσάδην, εἰ ἀληθῆ ταῦτ' εἶπεν. Ὁ δ' ἔφη· Αὐτίς ἤλ-

θε Μηδοσάδης οὗτος, ἐπεὶ ἐγὼ διέβην πάλιν ἐπὶ τὸ στρατεύμα ἐκ Παρίου, ὑπισχνόμενος, εἰ ἄγοιμι τὸ στρατεύμα πρὸς σέ, τᾶλλα τέ σοι φίλω χρήσεσθαι καὶ ἀδελφῶ, καὶ τὰ ἐπὶ θαλάττῃ μοι χωρία, ὧν σὺ κρατεῖς, ἔσεσθαι παρὰ σοῦ. 26. Ἐπὶ τούτοις πάλιν ἐπήρετο Μηδοσάδην, εἰ ἔλεγε ταῦτα. Ὁ δὲ συνέφη καὶ ταῦτα. Ἴθι νῦν, ἔφη, ἀφήγησαι τούτῳ, τί σοι ἀπεκρινάμην ἐν Χαλκηδόνι. 27. Πρῶτον ἀπεκρίνω, ὅτι τὸ στρατεύμα διαβήσοιτο εἰς Βυζάντιον, καὶ οὐδὲν τούτου ἕνεκα δέοι τελεῖν, οὔτε σοι, οὔτ' ἄλλῳ αὐτός τ', ἐπεὶ διαβαίης, ἀπιέναι ἔφησθα καὶ ἐγένετο οὕτως, ὡσπερ σὺ ἔλεγες. 28. Τί γὰρ ἔλεγον, ἔφη, ὅτε κατὰ Σηλυβρίαν ἀφίκου; Οὐκ ἔφησθα οἶόν τ' εἶναι, ἀλλ' εἰς Πέρινθον ἐλθόντας διαβαίνειν εἰς τὴν Ἀσίαν. 29. Νῦν τοίνυν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, πάρεμι καὶ ἐγὼ καὶ οὗτος Φρουνίσκος, εἰς τῶν στρατηγῶν, καὶ Πολυκράτης οὗτος, εἰς τῶν λοχαγῶν καὶ ἔξω εἰσὶν ἀπὸ τῶν στρατηγῶν ὁ πιστότατος ἐκάστῳ, πλὴν Νέωνος τοῦ Λακωνικοῦ. 30. Εἰ οὖν βούλει πιστοτέραν εἶναι τὴν πρᾶξιν, καὶ ἐκείνους κάλεσον. Τὰ δὲ ὅπλα σὺ ἐλθὼν εἶπε, ὧ Πολύκρατες, ὅτι ἐγὼ κελεύω καταλιπεῖν καὶ αὐτὸς ἐκεῖ καταλιπὼν τὴν μάχαιραν εἰσιθι.

31. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Σεύθης εἶπεν, ὅτι οὐδεὶς ἂν ἀπιστήσειεν Ἀθηναίων καὶ γὰρ ὅτι συγγενεῖς εἶεν εἰδέναι, καὶ φίλους εὐνοὺς ἔφη νομίζειν. Μετὰ ταῦτα δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον, οὓς ἔδει, πρῶτον Ξενοφῶν ἐπήρετο Σεύθην, τί δέοιτο χρῆσθαι τῇ στρατιᾷ. 32. Ὁ δ' εἶπεν ὧδε· Μαισάδης ἦν μοι πατήρ· ἐκείνου δ' ἦν ἀρχὴ Μελαυνδέπται, καὶ Θυνοὶ, καὶ Τρανίφαι. Ἐκ ταύτης οὖν τῆς χώρας, ἐπεὶ τὰ Ὀδρουσῶν πράγματα ἐνόσησεν, ἐκπεσὼν ὁ πατήρ, αὐτὸς μὲν θνήσκει νόσῳ, ἐγὼ δ' ἔξετράφην ὄρφανὸς παρὰ Μηδόκῳ τῷ νῦν βασιλεῖ. 33. Ἐπεὶ δὲ νεανίσκος ἐγενόμην, οὐκ ἐδυνάμην ζῆν, εἰς ἀλλοτρίαν τράπεζαν ἀποβλέπων καὶ ἐκαθεζόμεν ἐνδίδριος αὐτῷ ἰκέτης, δοῦναι μοι, ὁπόσους δυνατὸς εἶη, ἄνδρας, ὅπως καὶ τοὺς ἐκβαλόντας ἡμᾶς, εἴ τι δυναίμην, κακὸν ποιόην, καὶ ζῶην, μὴ εἰς τὴν

ἐκεῖ-

ἐκείνου τράπεζαν ἀποβλέπων, ὥσπερ κύων. 34. Ἐκ τούτου μοι δίδωσι τοὺς ἄνδρας καὶ τοὺς ἵππους, οὓς ὑμεῖς ὄψεσθε, ἐπειδὴν ἡμέρα γένηται. Καὶ νῦν ἐγὼ ζῶ τούτους ἔχων ληϊζόμενος τὴν ἔμμαντοῦ πατρῶαν χώραν. Εἰ δέ μοι ὑμεῖς παραγένοισθε, οἶμαι ἂν σὺν τοῖς θεοῖς ῥαδίως ἀπολαβεῖν τὴν ἀρχήν. Ταῦτ' ἐστίν, ἃ ἐγὼ ὑμῶν δέομαι.

35. Τί οὖν ἂν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, σὺ δύναιο, εἰ ἔλθοιμεν, τῇ τε στρατιᾷ διδόναι καὶ τοῖς λοχαγοῖς καὶ τοῖς στρατηγοῖς, λέξον· ἵνα οὗτοι ἀπαγγείλωσιν. 36. Ὁ δὲ ὑπέσχετο τῷ μὲν στρατιώτῃ Κυζικηνόν, τῷ δὲ λοχαγῷ διμοιρίαν, τῷ δὲ στρατηγῷ τετραμοιρίαν καὶ γῆν, ὀπόσῃν ἂν βούλωνται, καὶ ζεύγη, καὶ χωρίον ἐπὶ θαλάττῃ τέτειχισμένον. 37. Ἄν δ', ἔφη ὁ Ξενοφῶν, ταῦτα πειρώμενοι μὴ διαπράξωμεν, ἀλλὰ τις φόβος ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἦ, δέξῃ εἰς τὴν σαντοῦ, ἂν τις βούληται ἀπιέναι πρὸς σε; 38. Ὁ δ' εἶπε· Καὶ ἀδελφούς γε ποιήσομαι, καὶ ἐνδιφρούς, καὶ κοινωνοὺς ἀπάντων, ἂν ἂν δυνώμεθα κτήσασθαι. Σοὶ δ', ὦ Ξενοφῶν, καὶ θυγατέρα δώσω, καὶ εἴ τις σοὶ ἐστὶ θυγάτηρ, ἀνήσομαι Θρακίῳ νόμῳ καὶ Βισάνθην οἰκησιν δώσω, ὅπερ ἐμοὶ κάλλιστον χωρίον ἐστὶ τῶν ἐπὶ θαλάττῃ.

Caput III.

Græci, præter Neonem, ad Seuthen pergunt, ab eoque duces eorum foedere facto excipiuntur convivio. Inde sub mediam noctem contra hostes proficiscuntur, quos postridie opprimunt et magna præda exuunt.

1. Ἀκούσαντες ταῦτα, καὶ δεξιὰς δόντες καὶ λαβόντες, ἀπήλυνον καὶ πρὸ ἡμέρας ἐγένοντο ἐπὶ τῷ στρατοπέδῳ, καὶ ἀπήγγειλαν ἕκαστοι τοῖς πέμψασιν.
2. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, ὁ μὲν Ἀρίσταρχος πάλιν ἐκάλει τοὺς στρατηγούς καὶ λοχαγούς· τοῖς δ' ἔδοξε τὴν μὲν πρὸς Ἀρίσταρχον ὁδὸν εἶσαι, τὸ δὲ στρατεύ-

μα συγκαλέσαι. Καὶ συνῆλθον πάντες, πλὴν οἱ Νέωνος· οὗτοι δὲ ἀπείχον ὡς δέκα στάδια. 3. Ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, ἀναστὰς Ξενοφῶν εἶπε τάδε· Ἄνδρες, διαπλεῖν μὲν, ἔνθα βουλόμεθα, Ἀριστάρχος ὅδε, τριήρεις ἔχων, καλύει ὥστ' εἰς πλοῖα οὐκ ἀσφαλὲς ἱμβαίνειν· οὗτος δὲ ὁ αὐτὸς εἰς Χερσόνησον κελεύει βίβα διὰ τοῦ ἱεροῦ ὄρους πορεύεσθαι· ἦν δὲ κρατήσαντες τούτου, ἐκεῖσε ἔλθομεν, οὔτε πωλήσειν ἔτι φησὶν ὑμᾶς, ὥσπερ ἐν Βυζαντίῳ, οὔτε ἐξαπατήσεσθαι ἔτι ὑμᾶς, ἀλλὰ λήψεσθαι μισθὸν μᾶλλον, οὔτε περιόψεσθαι ἔτι, ὥσπερ νυνὶ, ἐνδεομένους τῶν ἐπιτηδίων. 4. Οὗτος μὲν ταῦτα λέγει· Σεύθης δὲ φησὶν, ἂν πρὸς ἐκείνον ἴητε, εὖ ποιήσειν ὑμᾶς. Νῦν οὖν σκέψασθε, πότερον ἐνθάδε μένοντες τοῦτο βουλευέσεσθε, ἢ εἰς τὰ ἐπιτήδεια ἐπανελθόντες. 5. Ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ, ἐπεὶ ἐνθάδε οὔτε ἀργύριον ἔχομεν, ὥστε ἀγοράζειν, οὔτε ἄνευ ἀργυρίου ἐῶσι λαμβάνειν τὰ ἐπιτήδεια, ἐπανελθόντας εἰς τὰς κώμας, ὅθεν οἱ ἥττους ἐῶσι λαμβάνειν, ἐκεῖ ἔχοντας τὰ ἐπιτήδεια, καὶ ἀκούοντας, ὅ τι τις ὑμῶν δεῖται, αἰρεῖσθαι, ὅ τι ἂν ὑμῖν δοκῇ κράτιστον εἶναι. 6. Καὶ ὅτῳ, ἔφη, ταῦτα δοκεῖ, ἀράτω τὴν χεῖρα. Ἀνέτειναν πάντες. Ἀπίοντες τοίνυν, ἔφη, συσκευάζεσθε, καὶ ἐπειδὴν παραγγείλη τις, ἔπεσθε τῷ ἡγουμένῳ.

7. Μετὰ τοῦτο Ξενοφῶν μὲν ἡγήετο, οἱ δ' εἶποντο. Νέων δὲ καὶ παρὰ Ἀριστάρχου ἄλλοι ἔπειθον ἀποτρέπεσθαι· οἱ δὲ οὐχ ὑπήκουον. Ἐπεὶ δὲ ὅσον τριάκοντα στάδιους προεληλύθεσαν, ἀπαντᾷ Σεύθης. Καὶ ὁ Ξενοφῶν ἰδὼν αὐτὸν, προσελάσαι ἐκέλευσεν, ὅπως ὅτι πλείστων ἀκούοντων εἴποι αὐτῷ, ἃ ἐδόκει συμφέρειν. 8. Ἐπεὶ δὲ προσῆλθεν, εἶπεν ὁ Ξενοφῶν· Ἡμεῖς πορευόμεθα, ὅπου μέλλει τὸ στράτευμα ἔξειν τροφὴν· ἐκεῖ δὲ ἀκούοντας καὶ σοῦ καὶ τῶν τοῦ Λακωνικοῦ, αἰρησόμεθα, ἃ ἂν κράτιστα δοκῇ εἶναι. Ἦν οὖν ἡμῖν ἡγήση, ὅπου πλείστα ἐστὶν ἐπιτήδεια, ὑπό σου νομιοῦμεν ἐξενίσθαι. 9. Καὶ ὁ Σεύθης εἶπεν· Ἀλλὰ οἶδα κώμας πολλὰς ἀθρόας, καὶ πάντα ἐχούσας τὰ ἐπιτήδεια, ἀπεχούσας ἡμῶν, ὅσον διελθόντες ἂν ἡδέως ἀριστῶμεν. Ἦγοῦ τοίνυν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν. 10.

Ἐπεὶ δὲ ἀφίοντο εἰς αὐτὰς τῆς δαίλης, συνῆλθον οἱ στρατιῶται, καὶ εἶπε Σεύθης τοιάδε· Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες, δέομαι ὑμῶν στρατεύεσθαι σὺν ἐμοί· καὶ ὑπισχνοῦμαι ὑμῖν τοῦ μηγὸς δάσειν Κυζικηνὸν, λοχαγοῖς τε καὶ στρατηγοῖς τὰ νομιζόμενα· ἔξω δὲ τούτων, τὸν ἄξιον τιμήσω· οἷτα δὲ καὶ ποτὰ, ὡςπερ καὶ νῦν, ἐκ τῆς χώρας λαμβάνοντες ἔξετε· ὅποσα δὲ ἀλίσκηται, ἀξιώσω αὐτὸς ἔχειν, ἵνα ταῦτα διατιθέμενος ὑμῖν τὸν μισθὸν πορίζω. 11. Καὶ τὰ μὲν φεύγοντα καὶ ἀποδιδράσκοντα ἡμεῖς ἱκανοὶ ἐσόμεθα διώκειν καὶ μαστεύειν· ἦν δὲ τις ἀνδίστηται, σὺν ὑμῖν πειρασόμεθα χειροῦσθαι. 12. Ἐπήρατο Ξενοφῶν· Πόσον δὲ ἀπὸ θαλάττης ἀξιώσεις συνέπεσθαι σοι τὸ στράτευμα; Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· Οὐδαμῆ πλεῖον ἐπὶ τὰ ἡμερῶν, μείον δὲ πολλαχῆ.

13. Μετὰ ταῦτα ἐδίδοτο λέγειν τῷ βουλομένῳ· καὶ ἔλεγον πολλοὶ κατὰ ταῦτα, ὅτι παντὸς ἄξια λέγει Σεύθης· χειμῶν γὰρ εἴη, καὶ οὔτε οἴναδε ἀποπλεῖν τῷ βουλομένῳ δυνατὸν εἴη, διαγενέσθαι τε ἐν φιλίᾳ οὐχ οἷόν τ' εἴη, εἰ δέοι ὠνούμενους ζῆν· ἐν δὲ τῇ πολεμῖα διατρίβειν καὶ τρέφεσθαι ἀσφαλέστερον μετὰ Σεύθου, ἢ μόνους, ὄντων ἀγαθῶν τοσούτων· εἰ δὲ μισθὸν προσλήψοιντο, εὖρημα ἐδόκει εἶναι. 14. Ἐπὶ τούτοις εἶπε Ξενοφῶν· Εἴ τις ἀντιλέγει, λεγέτω· εἰ δὲ μὴ, ἐπιψηφίζετε ταῦτα. Ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς ἀντέλεγεν, ἐπεψηφισαν, καὶ ἔδοξε ταῦτα. Εὐθύς δὲ Σεύθῃ εἶπεν, ὅτι συστρατεύσοιντο αὐτῷ.

15. Μετὰ τοῦτο οἱ μὲν ἄλλοι κατὰ τάξεις ἐσκήνησαν· στρατηγούς δὲ καὶ λοχαγούς ἐπὶ δεῖπνον Σεύθῃς ἐκάλεσε, πλησίον κόμην ἔχων. 16. Ἐπεὶ δ' ἐπὶ θύραις ἦσαν, ὡς ἐπὶ δεῖπνον ἰόντες, ἦν τις Ἡρακλείδης Μαρωνεΐτης· οὗτος προσιὼν ἐνὶ ἐκάστῳ, οὕστινας ᾤετο ἔχειν τι δοῦναι Σεύθῃ, πρῶτον μὲν πρὸς Παριανούς τινας, (οἳ παρήσαν φιλίαν διαπραξόμενοι πρὸς Μήδοκον, τὸν Ὀδρουσῶν βασιλέα, καὶ δῶρα ἄγοντες αὐτῷ τε καὶ τῇ γυναικί) ἔλεγεν, ὅτι Μήδοκος μὲν ἄνω εἴη δώδεκα ἡμερῶν ἀπὸ θαλάττης ὁδόν· Σεύθῃς δὲ, ἐπειδὴ τὸ στράτευμα τοῦτο εἴληφεν, ἄρχων ἔσοιτο ἐπὶ

θαλάττη. 17. Γείτων οὖν ὧν, ἰκανώτατος ἔσται ὑμᾶς καὶ εὖ καὶ κακῶς ποιεῖν ἦν οὖν σωφρονῆτε, τούτῳ δώσετε, ὅ τι ἄγετε· καὶ ἄμεινον ὑμῖν διακίσειται, ἢ εἰς Μηδόκῳ τῷ πρόσω οἰκοῦντι δῶτε. Τούτους μὲν οὕτως ἔπειθεν. 18. Αὐθις δὲ Τιμασίῳ τῷ Δαρδανεῖ προσελθὼν, ἐπεὶ ἤκουεν αὐτῷ εἶναι καὶ ἐκπώματα καὶ τάπιδας βαρβαρικὰς, ἔλεγεν, ὅτι νομίζοιτο, ὅποτε ἐπὶ δεῖπνον καλέσαι Σεύθης, δωρεῖσθαι αὐτῷ τοὺς κληθέντας· οὗτος δ' ἦν μέγας ἐνθάδε γένηται, ἰκανὸς ἔσται σε καὶ οἴκαδε καταγαγεῖν, καὶ ἐνθάδε πλούσιον ποιῆσαι. Τοιαῦτα προῦμνᾶτο, ἐκάστῳ προσιών. 19. Προσελθὼν δὲ καὶ Ξενοφῶντι, ἔλεγε· Σὺ καὶ πόλεως μεγίστης εἶ, καὶ παρὰ Σεύθῃ τὸ σὸν ὄνομα μέγιστόν ἐστι· καὶ ἐν τῆδε τῇ χώρῃ ἴσως ἀξιώσεις καὶ τείχη λαμβάνειν, ὥσπερ καὶ ἄλλοι τῶν ὑμετέρων ἔλαβον, καὶ χώραν ἄξιον οὖν σοι καὶ μέγαλοπρεπέστατα τιμῆσαι Σεύθην. 20. Εὐνοὺς δέ σοι ὧν παραινῶ· εὖ οἶδα γάρ, ὅτι, ὅσω ἂν μείζω τούτων δωρήσῃ, τοσούτῳ μείζω ὑπὸ τούτου ἀγαθὰ πείσῃ. Ἀκούων ταῦτα ὁ Ξενοφῶν, ἠπόρει· οὐ γὰρ διαβεβήκει ἔχων ἐκ Παρίου, εἰ μὴ παῖδα καὶ ὄσον ἐφόδιον.

21. Ἐπεὶ δὲ εἰσῆλθον ἐπὶ τὸ δεῖπνον τῶν τε Θρακῶν οἱ κράτιστοι τῶν τότε παρόντων, καὶ οἱ στρατηγοὶ, καὶ οἱ λοχαγοὶ τῶν Ἑλλήνων, καὶ εἴ τις πρεσβεία παρῆν ἀπὸ πόλεως, τὸ δεῖπνον μὲν ἦν καθημένους κύκλῳ· ἔπειτα δὲ τρίποδες εἰσηνέχθησαν πᾶσιν· οὗτοι δ' ἦσαν κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων, καὶ ἄρτοι ζυμίται μεγάλοι προσπεπερονημένοι ἦσαν πρὸς τοῖς κρέασι. 22. Μάλιστα δὲ αἱ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους αἰεὶ ἐτίθεντο· νόμος γὰρ ἦν. Καὶ πρῶτος τοῦτο ἐποίει Σεύθης· ἀνελόμενος τοὺς παρακειμένους αὐτῷ ἄρτους, διέκλα κατὰ μικρὸν, καὶ διεφρίπτει, οἷς αὐτῷ ἐδόκει· καὶ τὰ κρέα ὡσαύτως, ὅσον μόνον γεύσασθαι ἑαυτῷ καταλιπῶν. 23. Καὶ οἱ ἄλλοι δὲ κατὰ ταῦτα ἐποίουν, καθ' οὓς αἱ τράπεζαι ἐκείντο. Ἀρκὰς δὲ τις, Ἀρύστας ὄνομα, φαγεῖν δεινὸς, τὸ μὲν διαφρίπτειν εἶα χαίρειν, λαβὼν δὲ εἰς τὴν χεῖρα ὅσον τριχοίνικον ἄρτον, καὶ κρέα θέμενος ἐπὶ τὰ γόνατα, ἐδείπνει. 24. Κέρατα δ'

οἴνου περιέφερον, καὶ πάντες ἐδέχοντο· ὁ δ' Ἀρύ-
 στας, ἐπεὶ παρ' αὐτὸν φέρων τὸ κέρας ὁ οἰνοχόος ἦκεν,
 εἶπεν, ἰδὼν τὸν Ξενοφῶντα οὐκέτι δειπνοῦντα· Ἐκεί-
 νῳ, ἔφη, δός· σχολάζει γὰρ ἤδη, ἐγὼ δ' οὐπω. 25.
 Ἀκούσας ὁ Σεῦθης τὴν φωνήν, ἠρώτα τὸν οἰνοχόον,
 τί λέγοι. Ὁ δὲ οἰνοχόος εἶπεν. ἑλληνίζειν γὰρ ἠπίστα-
 το. Ἐνταῦθα μὲν δὴ γέλωσ ἐγένετο.

26. Ἐπεὶ δὲ προὔχῳρει ὁ πότος, εἰσῆλθεν ἀνήρ
 Θοῤῥᾶξ, ἵππον ἔχων λευκόν· καὶ λαβὼν κέρας μεστὸν,
 εἶπε· Προπίνω σοι, ὦ Σεῦθη, καὶ τὸν ἵππον τοῦτον
 δωροῦμαι, ἐφ' οὗ καὶ διώκων, ὃν ἂν ἐθέλης, αἰρή-
 σεις, καὶ ἀποχωρῶν οὐ μὴ δείσης τὸν πολέμιον. 27.
 Ἄλλος, παῖδα εἰσαγαγὼν, οὕτως ἐδωρήσατο προπίνων,
 καὶ ἄλλος ἱμάτια τῇ γυναικί. Καὶ Τιμασίων προπί-
 νων ἐδωρήσατο φιάλην τε ἀργυρᾶν καὶ τάπιδα ἀξίαν
 δέκα μνῶν. 28. Γνησιππος δὲ τις Ἀθηναῖος ἀναστάς
 εἶπεν, ὅτι ἀρχαῖος εἶη νόμος κάλλιστος, τοὺς μὲν ἔχοντας
 δίδοναι τῷ βασιλεῖ τιμῆς ἕνεκα· τοῖς δὲ μὴ ἔχουσι δι-
 δόναι τὸν βασιλέα· ἵνα καὶ γὰρ, ἔφη, σοὶ ἔχω δορεῖσθαι
 καὶ τιμᾶν. 29. Ὁ δὲ Ξενοφῶν ἠπορεῖτο, ὅ τι ποιή-
 σοι· καὶ γὰρ ἐτύγχανεν, ὡς τιμώμενος, ἐν τῷ πλησι-
 αιτάτῳ δίφρῳ Σεῦθη καθήμενος. Ὁ δὲ Ἡρακλείδης
 ἐκέλευσεν αὐτῷ τὸ κέρας ὀρέξει τὸν οἰνοχόον. Ὁ δὲ
 Ξενοφῶν (ἤδη γὰρ ὑποπεπωκὼς ἐτύγχανεν) ἀνέστη,
 θαρσάλως δεξιόμενος τὸ κέρας, καὶ εἶπεν. 30. Ἐγὼ
 δέ σοι, ὦ Σεῦθη, δίδωμι ἑμαυτὸν καὶ τοὺς ἐμοὺς τού-
 τους ἐταίρους, φίλους εἶναι πιστούς· καὶ οὐδένα ἄκου-
 τα, ἀλλὰ πάντας μᾶλλον ἔτι ἐμοῦ σοὶ βουλομένους φί-
 λους εἶναι. 31. Καὶ νῦν πάρεισιν οὐδέν σε προσαι-
 τοῦντες, ἀλλὰ καὶ προἰέμενοι καὶ πονεῖν ὑπὲρ σοῦ καὶ
 προκινδυνεύειν ἐθέλοντες· μεθ' ὧν, ἂν οἱ θεοὶ θέλω-
 σι, πολλὴν χώραν τὴν μὲν ἀπολήψῃ, πατρῶαν οὐσαν,
 τὴν δὲ κτήσῃ· πολλοὺς δὲ ἵππους, πολλοὺς δὲ ἄνδρας
 καὶ γυναῖκας καλὰς κτήσῃ, οὓς οὐ ληΐζεσθαι δεήσει,
 ἀλλ' αὐτοὶ φέροντες παρέδονται πρὸς σε δῶρα. 32.
 Καὶ ὁ Σεῦθης ἀναστάς συνεξέπιε καὶ συγκατεσκεδά-
 σατο μετ' αὐτοῦ τὸ κέρας. Μετὰ ταῦτα εἰσῆλθον κέ-
 ρασί τε, οἷσις σημαίνουσιν, ἀβλοῦντες· καὶ σάλπιγξιν

ώμοβοῦναις, θυθμούς τε καὶ οἶον μαγάδι σαλπίζοντες. 33. Καὶ αὐτὸς Σεύθης ἀναστὰς ἀνέκραγέ τε πολεμικὸν, καὶ ἐξήλατο, ὥσπερ βέλος φυλαττόμενος, μάλα ἐλαφρῶς. Εἰσήεσαν δὲ καὶ γελωτοποιοί.

34. Ὡς δ' ἦν ἥλιος ἐπὶ δυσμαῖς, ἀνέστησαν οἱ Ἕλληνες, καὶ εἶπον, ὅτι ὥρα εἴη νυκτοφύλακας καθίσταναι, καὶ σύνθημα παραδιδόναι. Καὶ Σεύθην ἐκέλευον παραγγεῖλαι, ὅπως εἰς τὰ Ἑλληνικὰ στρατόπεδα μηδεὶς τῶν Θρακῶν εἴρῃσι νυκτός· οἳ τε γὰρ πολέμιοι Θρακῆς ἡμῖν, καὶ ὑμεῖς οἱ φίλοι. 35. Ὡς δ' ἐξήεσαν, συνανέστη ὁ Σεύθης, οὐδέν τι μεθύοντι ἐοικώς. Ἐξελθὼν δ' εἶπεν, αὐτοὺς τοὺς στρατηγούς ἀποκαλέσας· Ὡ ἄνδρες, οἱ πολέμιοι ἡμῶν οὐκ ἴσασι πῶ τὴν ἡμετέραν συμμαχίαν· ἦν οὖν ἔλθωμεν ἐπ' αὐτοὺς, πρὶν φυλάξασθαι, ὥστε μὴ ληφθῆναι, ἢ παρασκευάσασθαι, ὥστε ἀμύνασθαι, μάλιστα ἂν λάβοιμεν χρήματα καὶ ἀνθρώπους. 36. Συνεπήρουν ταῦτα οἱ στρατηγοί, καὶ ἠγείσθαι ἐκέλευον. Ὁ δ' εἶπε· Παρασκευασάμενοι ἀναμενεῖτε· ἐγὼ δ', ὅποταν καιρὸς ἦ, ἦξω παρ' ὑμᾶς· καὶ τοὺς πελταστὰς καὶ ὑμᾶς ἀναλαβὼν, ἠγήσομαι σὺν τοῖς θεοῖς. 37. Καὶ ὁ Ξενοφῶν εἶπε· Σκέψαι τοίνυν, εἴπερ νυκτός πορευσόμεθα, εἰ ὁ Ἑλληνικὸς νόμος κάλλιον ἔχει· μεθ' ἡμέραν μὲν γὰρ ἐν ταῖς πορείαις ἠγρεῖται τοῦ στρατευματος, ὁποῖον αἰεὶ πρὸς τὴν χώραν συμφέρει, ἐὰν τε ὀπλιτικὸν, ἐὰν τε πελταστικὸν, ἐὰν τε ἵππικόν· νύκτωρ δὲ νόμος τοῖς Ἕλλησίν ἐστιν ἠγρεῖσθαι τὸ βραδύτατον· 38. οὕτω γὰρ ἥκιστα διασπᾶται τὰ στρατεύματα, καὶ ἥκιστα λανθάνουσιν ἀποδιδράσκοντες ἀλλήλους· οἳ δὲ διασπασθέντες πολλάκις καὶ περιπίπτουσιν ἀλλήλοις, καὶ ἀγνοοῦντες κακῶς ποιοῦσιν καὶ πάσχουσιν. 39. Εἶπεν οὖν Σεύθης· Ὅρθῶς τε λέγετε, καὶ τῶ νόμῳ τῶ ὑμετέρου πείσομαι. Καὶ ὑμῖν μὲν ἠγεμόνας δάσω, τῶν πρεσβυτάτων τοὺς ἐμπειροτάτους τῆς χώρας, αὐτὸς δ' ἐφέψομαι τελευταῖος, τοὺς ἵππους ἔχων· ταχὺ γὰρ πρῶτος, ἂν δέη, παρέσομαι. Σύνθημα δ' εἶπον ἈΘΗΝΑΙΑ κατὰ τὴν συγγένειαν. Ταῦτ' εἰπόντες ἀνεπαύοντο.

40. Ἦνίκα δ' ἦν ἀμφὶ μέσας νύκτας, παρῆν Σεύθης, ἔχων τοὺς ἰππέας τεθωρακισμένους, καὶ τοὺς πελταστὰς σὺν τοῖς ὅπλοις. Καὶ ἐπεὶ παρέδωκε τοὺς ἡγεμόνας, οἱ μὲν ὀπλίται ἠγοῦντο, οἱ δὲ πελτασταὶ εἶποντο, οἱ δὲ ἰππεῖς ὠπισθοφυλάκουν. 41. Ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἦν, ὁ Σεύθης παρήλαυεν εἰς τὸ πρὸςθεν, καὶ ἐπήνεσε τὸν Ἑλληνικὸν νόμον· πολλάκις γὰρ ἔφη νύκτωρ αὐτὸς, καὶ σὺν ὀλίγοις πορευόμενος, ἀποσπασθῆναι σὺν τοῖς ἵπποις ἀπὸ τῶν πεζῶν νῦν δὲ, ὡς περ δεῖ, ἀθρόοι πάντες ἅμα τῇ ἡμέρᾳ φαινόμεθα. Ἄλλ' ὑμεῖς μὲν περιμένετε αὐτοῦ, καὶ ἀναπαύεσθε· ἐγὼ δὲ σκεψάμενός τι ἤξω. 42. Ταῦτ' εἰπὼν ἤλαυε δι' ὄρους ὁδὸν τινα λαβῶν. Ἐπεὶ δ' ἀφίκετο εἰς χιόνα πολλήν, ἐσκέψατο ἐν τῇ ὁδῷ, εἰ εἶη ἔχνη ἀνθρώπων ἢ προηγούμενα, ἢ ἐναντία. Ἐπεὶ δὲ ἀτριβῆ ἑώρα τὴν ὁδόν, ἦκε ταχὺ πάλιν, καὶ ἔλεγε· 43. Καλῶς, ὦ ἄνδρες, ἔσται, εἰὰν θεὸς θέλῃ· τοὺς γὰρ ἀνθρώπους λήσομεν ἐπιπεσόντες. Ἄλλ' ἐγὼ μὲν ἠγήσομαι τοῖς ἵπποις, ὅπως, ἂν τινα ἴδωμεν, μὴ διαφυγῶν σημήνη τοῖς πολεμίοις· ὑμεῖς δ' ἔπεσθε· κἂν λειψθῆτε, τῷ στίβῳ τῶν ἵππων ἔπεσθε· ὑπερβάντες δὲ τὰ ὄρη ἤξομεν εἰς τὰς κώμας πολλὰς τε καὶ εὐδαίμονας.

44. Ἦνίκα δὲ ἦν μέσον ἡμέρας, ἤδη τε ἦν ἐπὶ τοῖς ἄκροις, καὶ κατιδὼν τὰς κώμας, ἦκεν ἐλαύνων πρὸς τοὺς ὀπλίτας, καὶ ἔλεγεν· Ἀφήσω ἤδη καταθεῖν τοὺς μὲν ἰππέας εἰς τὸ πεδίον, τοὺς δὲ πελταστὰς ἐπὶ τὰς κώμας. Ἄλλ' ἔπεσθε ὡς ἂν δύνησθε τάχιστα, ὅπως, ἂν τις ὑφιστῆται, ἀλέξησθε. 45. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Ξενοφῶν, κατέβη ἀπὸ τοῦ ἵππου. Καὶ ὃς ἤρευτο· Τί καταβαίνεις, ἐπεὶ σπεύδειν δεῖ; Οἶδα, ἔφη, ὅτι οὐκ ἐμοῦ μόνον δέη· οἱ δ' ὀπλίται θᾶττον δραμοῦνται καὶ ἥδιον, ἂν καὶ ἐγὼ πεζὸς ἠγῶμαι.

46. Μετὰ ταῦτα ὦχετο, καὶ Τιμασίῳ μετ' αὐτοῦ, ἔχων ἰππέας ὡς τετταράκοντα τῶν Ἑλλήνων. Ξενοφῶν δὲ παρηγγύησε τοὺς εἰς τριάκοντα ἔτη παριέναι ἀπὸ τῶν λόχων εὐζώνους. Καὶ αὐτὸς μὲν ἐτρόχαζε, τούτους ἔχων· Κλεάνῳ δὲ ἠγείτο τῶν ἄλλων

Ἑλλήνων. 47. Ἐπεὶ δ' ἐν ταῖς κώμαις ἦσαν, Σεύθης, ἔχων ὅσον πενήκοντα ἰππείας, προσελάσας εἶπε· Τάδε δὲ δὴ, ᾧ Ξενοφῶν, ἃ σὺ ἔλεγες· ἔχονται οἱ ἄνθρωποι· ἀλλὰ γὰρ οἱ ἰππεῖς ἔρημοι οἴχονται μοι, ἄλλος ἀλλαχῆ διώκων καὶ δέδοικα, μὴ συστάντες ἀθρόοι που κακόν τι ἐργάσωνται οἱ πολέμοι. Δεῖ δὲ καὶ ἐν ταῖς κώμαις καταμένειν τινὰς ἡμῶν· μεστὰί γάρ εἰσι ἀνθρώπων. 48. Ἄλλ' ἐγὼ μὲν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, σὺν οἷς ἔχω, τὰ ἄκρα καταλήψομαι· σὺ δὲ Κλεάνορα κέλευε διὰ τοῦ πεδίου παρατεῖναι τὴν φάλαγγα παρὰ τὰς κώμας. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐποίησαν, συνηλίσθησαν ἀνδράποδα μὲν ὡς χιλιά, βόες δὲ διςχιλιοί, καὶ ἄλλα πρόβατα μύρια. Καὶ τότε μὲν αὐτοῦ ἠυλίσθησαν.

Caput IV.

Seuthes hostium vicos comburit, et in fines Thynorum pergit. Græci summo frigore vexantur, ejus vim Thracæ idoneis vestibibus propulsant. Qui in montes confugerant barbari se foedus inituros esse simulant: sed nocte ad domos notas descendunt et repente invadunt Græcos, a quibus in fugam compulsi tandem fidei Seuthæ se suaque committunt.

1. Τῇ δ' ὕστεραιᾷ κατακαύσας ὁ Σεύθης τὰς κώμας παντελῶς, καὶ οὐδεμίαν οἰκίαν λιπῶν, (ὅπως φόβον ἐνθείη καὶ τοῖς ἄλλοις, οἷα πείσονται, ἂν μὴ πείθωνται) ἀπήει πάλιν. 2. Καὶ τὴν μὲν λείαν ἀπέπεμψε διατίθεσθαι Ἡρακλείδῃ εἰς Πέρινθον, ὅπως μισθὸς γένηται τοῖς στρατιώταις· αὐτὸς δὲ καὶ οἱ Ἕλληνες ἐστρατοπεδεύσαντο ἀνὰ τὸ Θυνῶν πεδίου. Οἱ δ' ἐκλιπόντες, ἔφρευγον εἰς τὰ ὄρη.

3. Ἦν δὲ χιῶν πολλή, καὶ ψύχος οὕτως, ὥστε τὸ ὕδωρ, ὃ ἐφέροντο ἐπὶ δεῖπνον, ἐπήγγυτο, καὶ ὁ οἶνος ὃ ἐν τοῖς ἀγγείοις, καὶ τῶν Ἑλλήνων πολλῶν καὶ ῥυγες ἀπεκαίοντο καὶ ὤτα. 4. Καὶ τότε δῆλον ἐγένετο,

οὐ ἔνεκα οἱ Θοῤᾳκες τὰς ἀλωπεκίδας ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι καὶ τοῖς ὠσὶ, καὶ χιτῶνας οὐ μόνον περὶ τοῖς στέροισι, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῖς μηροῖς· καὶ χειρὰς μέχρι τῶν ποδῶν ἐπὶ τῶν ἵππων ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ χλαμύδας. 5. Ἀφιεῖς δὲ τῶν αἰχμαλώτων ὁ Σεύθης εἰς τὰ ὄρη, ἔλεγεν, ὅτι, εἰ μὴ καταβήσονται οἰκήσονται καὶ πείσονται, ὅτι κατακαύσει καὶ τούτων τὰς κώμας καὶ τὸν σίτον, καὶ ἀπολοῦνται τῷ λιμῷ. Ἐκ τούτου κατέβαινον καὶ γυναῖκες καὶ παῖδες καὶ πρεσβύτεροι· οἱ δὲ νεώτεροι ἐν ταῖς ὑπὸ τὸ ὄρος κώμαις ἠυλίζοντο. 6. Καὶ ὁ Σεύθης καταμαθὼν, ἐκέλευσε τὸν Ξενοφῶντα τῶν ὀπλιτῶν τοὺς νεωτάτους λαβόντα συνεπισπέσθαι. Καὶ ἀναστάντες τῆς νυκτὸς ἅμα τῇ ἡμέρᾳ παρῆσαν ἐπὶ τὰς κώμας· καὶ οἱ μὲν πλείστοι ἐξέφυγον (πλησίον γὰρ ἦν τὸ ὄρος) ὅσους δὲ ἔλαβε, κατηκόντισεν ἀφειδῶς Σεύθης.

7. Ἐπισθένης δὲ ἦν τις Ὀλύμπιος παιδεραστής, ὃς ἰδὼν καλὸν παῖδα ἠβάσκοντα ἄρτι, πέλτην ἔχοντα, μέλλοντα ἀποθνήσκειν, προσδραμὼν Ξενοφῶντα ἰκέτευσε βοηθῆσαι παιδί καλῷ. 8. Καὶ ὃς προσελθὼν τῷ Σεύθῃ δεῖται, μὴ ἀποκτείνειν τὸν παῖδα· καὶ τοῦ Ἐπισθένους διηγείται τὸν τρόπον, καὶ ὅτι λόχον ποτὲ συνελέξατο, σκοπῶν οὐδὲν ἄλλο, ἢ εἴ τινες εἶεν καλοὶ· καὶ μετὰ τούτων ἦν ἀνὴρ ἀγαθός. 9. Ὁ δὲ Σεύθης ἤρετο· Ἡ καὶ ἐθέλοις ἂν, ᾧ Ἐπίσθενες, ὑπὲρ τούτου ἀποθανεῖν; Ὁ δ' ἐπανατείνας τὸν τράχηλον· Παῖε, εἶπεν, εἰ κελεύει ὁ παῖς, καὶ μέλλει χάριν εἰδέναι. 10. Ἐπήρετο ὁ Σεύθης τὸν παῖδα, εἰ παίσειεν αὐτὸν ἀντὶ ἐκείνου. Οὐκ εἶα ὁ παῖς, ἀλλ' ἰκέτευε μηδὲ ἕτερον κατακαίνειν. Ἐνταῦθα δὴ ὁ Ἐπισθένης, περιλαβὼν τὸν παῖδα, εἶπεν· Ὡρα σοι, ᾧ Σεύθῃ, περὶ τοῦδέ μοι διαμάχεσθαι· οὐ γὰρ μεθήσω τὸν παῖδα. 11. Ὁ δὲ Σεύθης γελῶν, ταῦτα μὲν εἶα· ἔδοξε δ' αὐτῷ αὐτοῦ ἀυλισθῆναι, ἵνα μὴ ἐκ τούτων τῶν κωμῶν οἱ ἐπὶ τοῦ ὄρους τρέφοντο. Καὶ αὐτὸς μὲν ἐν τῷ πεδίῳ ὑποκαταβάς ἐσκήνον· Ξενοφῶν δὲ, ἔχων τοὺς ἐπιλέκτους, ἐν τῇ ὑπὸ τὸ ὄρος ἀνωτάτῳ κώμῃ· καὶ οἱ ἄλλοι

λοι Ἕλληνες ἐν τοῖς ὄρεινοῖς καλουμένοις Θραξὶ πλησίον κατεσκήνησαν.

12. Ἐκ τούτου ἡμέραι οὐ πολλαὶ διετρίβοντο, καὶ οἱ ἐκ τοῦ ὄρους Θραῖκες, καταβαίνοντες πρὸς τὸν Σεύθην, περὶ ὁμήρων καὶ σπονδῶν διεπράττοντο. Καὶ Ξενοφῶν ἐλθὼν ἔλεγε τῷ Σεύθῃ, ὅτι ἐν πονηροῖς τόποις σκηνοῦεν, καὶ πλησίον εἶεν οἱ πολέμιοι ἡδίου δ' ἂν ἔξω ἀλλίξεσθαι ἔφη ἐν ἐχυροῖς ἂν χωρίοις μάλλον, ἢ ἐν τοῖς στεγνοῖς, ὥστε ἀπολέσθαι. 13. Ὁ δὲ θαρσύνειν ἐκέλευε, καὶ ἔδειξεν ὁμήρους παρόντας αὐτῷ. Ἐδέοντο δὲ καὶ τοῦ Ξενοφῶντος καταβαίνοντές τινες τῶν ἐκ τοῦ ὄρους, συμπρᾶξαι σφίσι τὰς σπονδίας. Ὁ δ' ὁμολόγει καὶ θαρσύνειν ἐκέλευε, καὶ ἠγγυᾶτο μηδὲν αὐτοὺς κακὸν πείσεσθαι πειθομένους Σεύθῃ. Οἱ δ' ἄρα ταῦτ' ἔλεγον κατασκοπῆς ἕνεκα.

14. Ταῦτα μὲν τῆς ἡμέρας ἐγένετο· εἰς δὲ τὴν ἑπιούσαν νύκτα ἐπιτίθενται ἐλθόντες ἐκ τοῦ ὄρους οἱ Θυνοί. Καὶ ἠγρεμῶν μὲν ἦν ὁ δεσπότης ἐκάστης τῆς οἰκίας· χαλεπὸν γὰρ ἦν ἄλλω τὰς οἰκίας, σκότους ὄντος, ἀνευρίσκειν ἐν ταῖς κώμαις· καὶ γὰρ αἱ οἰκίαι κύκλῳ περισταύρωντο μεγάλοις σταυροῖς τῶν προβάτων ἕνεκα. 15. Ἐπεὶ δ' ἐγένοντο κατὰ τὰς θύρας ἐκαστου τοῦ οἰκήματος, οἱ μὲν εἰσηκόντιζον, οἱ δὲ τοῖς σκυτάλοις ἔβαλλον, ἃ ἔχειν ἔφασαν, ὡς ἀποκόψοντες τῶν δοράτων τὰς λόγχας· οἱ δὲ ἐνεπίμπρασαν καὶ Ξενοφῶντα ὀνομαστὶ καλοῦντες, ἐξιόντα ἐκέλευον ἀποδύσκειν, ἢ αὐτοῦ ἔφασαν κατακαυθῆσεσθαι αὐτόν.

16. Καὶ ἤδη τε διὰ τοῦ ὀρόφου ἐφαίνετο πῦρ, καὶ ἐντεθωρακισμένοι οἱ περὶ Ξενοφῶντα ἔνδον ἦσαν, ἀσπίδας καὶ μαχαίρας καὶ κράνη ἔχοντες. Καὶ Σιλανὸς Μακέστιος, ἐτῶν ὀκτωκαίδεκα ὢν, σημαίνει τῇ σάλπιγγι καὶ εὐθύς ἐκπηδῶσιν ἐσπασμένοι τὰ ξίφη καὶ οἱ ἐκ τῶν ἄλλων σκηνωμάτων. 17. Οἱ δὲ Θραῖκες φεύγουσιν, ὥσπερ δὴ τρόπος αὐτοῖς, ὅπισθεν περιβαλλόμενοι τὰς πέλτας· καὶ αὐτῶν ὑπεραλλομένων τοὺς σταυροὺς ἐλήφθησάν τινες κρεμασθέντες, ἐνισχομένων τῶν πελτῶν ἐν τοῖς σταυροῖς· οἱ δὲ καὶ ἀπέθανον,

διαμαρτόντες τῶν ἐξόδων· οἱ δ' Ἕλληνες ἐδίωκον ἐξω τῆς κώμης. 18. Τῶν τε Θυνῶν ὑποστραφέντες τινὲς ἐν τῷ σκότει, τοὺς παρατρέχοντας παρ' οἰκίαν καιομένην ἠκόντιζον εἰς τὸ φῶς ἐκ τοῦ σκοτούς· καὶ ἔτρωσαν Ἰερώνυμόν τε καὶ Ἐνοδίαν τὸν λοχαγόν, καὶ Θεαγένην δὲ Λοκρὸν τὸν λοχαγόν· ἀπέθανε δὲ οὐδεὶς· κατεκαύθη μέντοι καὶ ἐσθῆς τινων καὶ σκευή. 19. Σεύθης δὲ ἦκε βοηθήσων σὺν ἑπτὰ ἰππεύσει τοῖς πρώτοις, καὶ τὸν σαλπικτήν ἔχων τὸν Θράκιον. Καὶ ἐπέπερ ἤσθετο, ὅσον περ χρόνον ἐβοήθει, τοσοῦτον καὶ τὸ κέρας ἐφθέγγετο αὐτῷ· ὥστε καὶ τοῦτο φόβον συμπαρεῖχε τοῖς πολεμίοις. Ἐπεὶ δ' ἦλθεν, ἐδεξιούτο τε καὶ ἔλεγεν, ὅτι οἶοιτο τεθνεῶτας πολλοὺς εὐρήσειν.

20. Ἐκ τούτου ὁ Ξενοφῶν δεῖται τοὺς ὁμήρους τε αὐτῷ παραδοῦναι, καὶ ἐπὶ τὸ ὄρος, εἰ βούλεται, συστρατεύεσθαι· εἰ δὲ μὴ, αὐτὸν ἔασαι. 21. Τῇ οὖν ὑστεραία παραδίδωσιν ὁ Σεύθης τοὺς ὁμήρους, πρεσβυτέρους ἄνδρας, τοὺς κρατίστους, ὡς ἔφασαν, τῶν ὄρεινῶν· καὶ αὐτὸς ἔρχεται σὺν τῇ δυνάμει. Ἦδη δ' εἶχε καὶ τριπλασίαν δύναμιν ὁ Σεύθης· ἐκ γὰρ τῶν Ὀδρουσῶν, ἀκούοντες, ἃ πράττει ὁ Σεύθης, πολλοὶ κατέβαινον συστρατευσόμενοι. 22. Οἱ δὲ Θυνοὶ, ἐπεὶ εἶδον ἀπὸ τοῦ ὄρους πολλοὺς μὲν ὀπλίτας, πολλοὺς δὲ πελταστάς, πολλοὺς δὲ ἰππέας, καταβάντες ἰκέτενον σπείσασθαι· καὶ πάντα ὠμολόγουν ποιήσειν, καὶ τὰ πιστὰ λαμβάνειν ἐκέλευον. 23. Ὁ δὲ Σεύθης, καλέσας τὸν Ξενοφῶντα, ἐπεδείκνυεν, ἃ λέγοιεν· καὶ οὐκ ἂν ἔφη σπείσασθαι, εἰ Ξενοφῶν βούλοιο τιμωρῆσασθαι αὐτοὺς τῆς ἐπιθέσεως. 24. Ὁ δ' εἶπεν· Ἄλλ' ἔγωγε ἱκανὴν νομίζω καὶ νῦν δίκην ἔχειν, εἰ οὗτοι δοῦλοι ἔσονται ἀντ' ἐλευθέρων· συμβουλεύειν μέντοι ἔφη αὐτῷ, τὸ λοιπὸν ὁμήρους λαμβάνειν τοὺς δυνατωτάτους κακόν τι ποιεῖν, τοὺς δὲ γέροντας οἴκοι ἔῃν. Οἱ μὲν οὖν ταύτη πάντες δὴ προσωμολόγουν.

Caput V.

Græci, etsi non plenum solvitur stipendium, pollicitationibus tamen ducti Seuthem ulterius comitantur. Sed cum ne nunc quidem acciperent stipendium, ea de re Xenophonti succensent, quamquam is nimis efflagitando in Seuthæ jam incurrerat offensionem.

1. Ὑπερβάλλουσι δὲ πρὸς τοὺς ὑπὲρ Βυζαντίου Θραῖκας, εἰς τὸ Δέλτα καλούμενον· αὕτη δ' ἦν οὐκ ἐτι ἀρχὴ Μαισάδου, ἀλλὰ Τήρου τοῦ Ὀδρουσοῦ, ἀρχαίου τινός. 2. Καὶ ὁ Ἡρακλείδης ἐνταῦθα ἔχων τὴν τιμὴν τῆς λείας παρῆν. Καὶ Σεύθης, ἔξαγαγὼν ζεύγη ἡμιονικὰ τρία, (οὐ γὰρ ἦν πλείω) τὰ δ' ἄλλα βοεικὰ, καλέσας Ξενοφῶντα ἐκέλευσε λαβεῖν, τὰ δ' ἄλλα διανεῖμαι τοῖς στρατηγοῖς καὶ λοχαγοῖς. 3. Ξενοφῶν δὲ τὰδ' εἶπεν· Ἐμοὶ μὲν τοίνυν ἀρκεῖ καὶ αὐτίς λαβεῖν· τούτοις δὲ τοῖς στρατηγοῖς δωροῦ, οἱ σὺν ἐμοὶ ἠκολούθησαν, καὶ λοχαγοῖς. 4. Καὶ τῶν ζευγῶν λαμβάνει ἔν μὲν Τιμασίῳν ὁ Δαρδανεύς, ἔν δὲ Κλεάνωρ ὁ Ὀρχομένιος, ἔν δὲ Φρονίσκος ὁ Ἀχαιοῖς· τὰ δὲ βοεικὰ ζεύγη τοῖς λοχαγοῖς κατεμερίσθη. Τὸν δὲ μισθὸν ἀποδίδωσιν, ἐξεληλυθῶτος ἤδη τοῦ μηνός, εἴκοσι μόνον ἡμερῶν· ὁ γὰρ Ἡρακλείδης ἔλεγεν, ὅτι οὐ πλείον ἐμπολήσαι. 5. Ὁ οὖν Ξενοφῶν ἀχθεσθεῖς εἶπε· Δοκεῖς μοι, ὦ Ἡρακλείδη, οὐχ ὡς δεῖ κήδεσθαι Σεύθου· εἰ γὰρ ἐκῆδου, ἡμεῖς ἂν πλήρη φέρων τὸν μισθὸν, καὶ προσδανεισάμενος, εἰ μὴ γ' ἄλλως ἐδύνω, καὶ ἀποδόμενος τὰ σαυτοῦ ἱμάτια.

6. Ἐντεῦθεν ὁ Ἡρακλείδης ἠχθέσθη τε, καὶ ἔδεισε, μὴ ἐκ τῆς Σεύθου φιλίας ἐκβληθεῖν· καὶ ὅ τι ἐδύνατο ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας Ξενοφῶντα διέβαλλε πρὸς Σεύθην. 7. Οἱ μὲν δὴ στρατιῶται Ξενοφῶντι ἐνεκάλουν, ὅτι οὐκ εἶχον τὸν μισθόν· Σεύθης δὲ ἠχθετο αὐτῷ, ὅτι ἐντόνως τοῖς στρατιώταις ἀπῆτει τὸν μισθόν. 8. Καὶ τέως μὲν αἰεὶ ἐμέμνητο, ὡς, ἐπειδὴν ἐπὶ θάλατταν ἀπέλθῃ, παραδώσοι αὐτῷ Βισάνθην καὶ Γά-

νον καὶ Νέον-τείχος· ἀπὸ δὲ τούτου τοῦ χρόνου οὐδενὸς ἔτι τούτων ἐμέμνητο. Ὁ μὲν γὰρ Ἡρακλείδης καὶ τοῦτο διαβεβλήκει, ὡς οὐκ ἀσφαλὲς εἶη, τείχη παραδιδόναι ἀνδρὶ δύναμιν ἔχοντι.

9. Ἐκ τούτου ὁ μὲν Ξενοφῶν ἐβουλεύετο, τί χρῆ ποιεῖν περὶ τοῦ ἔτι ἄνω στρατεύεσθαι· ὁ δ' Ἡρακλείδης, εἰσαγαγὼν τοὺς ἄλλους στρατηγούς πρὸς Σεύθην, λέγειν τε ἐκέλευεν αὐτοὺς, ὅτι οὐδὲν ἂν ἦττον σφεῖς ἀγάγοιεν τὴν στρατιάν, ἢ Ξενοφῶν, τὸν τε μισθὸν ὑπίσχευτο αὐτοῖς ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἔκπλεων παρέσεσθαι δυοῖν μηνοῖν· συστρατεύεσθαι τε ἐκέλευε.

10. Καὶ ὁ Τιμασίων εἶπεν· Ἐγὼ μὲν τοίνυν, οὐδ' ἂν πέντε μηνῶν μισθὸς μέλλῃ εἶναι, στρατευσαίμην ἂν ἄνευ Ξενοφῶντος. Καὶ ὁ Φρυνίσκος καὶ Κλεάνωρ συνωμολόγουν Τιμασίωσι.

11. Ἐντεῦθεν Σεύθης ἐλοιδόρει τὸν Ἡρακλείδην, ὅτι οὐ παρακαλεῖ καὶ Ξενοφῶντα. Ἐκ δὲ τούτου παρακαλοῦσιν αὐτὸν μόνον. Ὁ δὲ γνούς τοῦ Ἡρακλείδου τὴν πανουργίαν, ὅτι βούλοιο αὐτὸν διαβάλλειν πρὸς τοὺς ἄλλους στρατηγούς, παρέρχεται λαβὼν τοὺς τε στρατηγούς πάντας καὶ τοὺς λοχαγούς.

12. Καὶ ἐπεὶ πάντες ἐπέισθησαν, συνηστρατεύοντο, καὶ ἀφικνοῦνται, ἐν δεξιᾷ ἔχοντες τὸν Πόντον, διὰ τῶν Μελινοφάγων καλουμένων Θρακῶν, εἰς τὸν Σαλμυδησσόν. Ἐνθα τῶν εἰς τὸν Πόντον πλεουσῶν νηῶν πολλὰν ὀκέλλουσι καὶ ἐκπίπτουσι τέναγος γὰρ ἔστιν ἐπὶ πάμπαν τῆς θαλάττης.

13. Καὶ οἱ Θρακῆς οἱ κατὰ ταῦτα οἰκοῦντες, στήλας ὀρισάμενοι, τὰ καθ' αὐτοὺς ἕκαστοι ἐκπίπτοντα ληΐζονται· τῶς δ' ἐλέγοντο, πρὶν ὀρίσασθαι, ἀρπάζοντες πολλοὶ ὑπ' ἀλλήλων ἀποθνήσκειν.

14. Ἐνταῦθα εὐρίσκοντο πολλὰ μὲν κλίνας, πολλὰ δὲ κιβώτια, πολλὰ δὲ βίβλοι, καὶ ταλλα πολλὰ, ὅσα ἐν ξυλίνοις τεύχεσι ναύκληροι ἄγουσιν. Ἐντεῦθεν ταῦτα καταστρεψάμενοι, ἀπήεσαν πάλιν.

15. Ἐνθα δὲ Σεύθης εἶχε στρατεύματα ἤδη πλέον τοῦ Ἑλληνικοῦ· ἐκ τε γὰρ Ὀδρουσῶν πολὺν ἔτι πλείους καταβέβηκεσαν, καὶ οἱ αἰεὶ πειθόμενοι συνηστρατεύοντο.

Κατηνλίσθησαν δὲ ἐν τῷ πεδίῳ ὑπὲρ Σηλυβρίας, ὅσον πεντήκοντα σταδίους ἀπέχοντες τῆς θαλάττης. 16. Καὶ μισθὸς μὲν οὐδεὶς πω ἐφαίνεται· πρὸς δὲ τὸν Ξενοφῶντα οἷ τε στρατιῶται πάνυ χαλεπῶς εἶχον, ὅτε Σεύθης οὐκέτι οἰκείως διέκειτο, ἀλλ' ὁπότε συγγενέσθαι αὐτῷ βουλόμενος ἔλθοι, πολλαὶ ἤδη ἀσχολίαι ἐφαίνοντο.

Caput VI.

Thimbro Lacedæmoniorum dux Tissapherni bellum illaturus Græcos, stipendio promisso, per legatos ad hanc expeditionem invitat, quod et Seuthes et Græcorum exercitus comprobat. Xenophon diserta oratione a criminationibus cujusdam Arcadis se purgat. Defenditur etiam testimonio Lacedæmoniorum legati. Mox a Seutha rogatus, ut cum mille militibus apud se remaneat, sacris factis cum exercitu discedere statuit.

1. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ, σχεδὸν ἤδη δύο μηνῶν ὄντων, ἀφικνοῦνται Χαρμῖνός τε ὁ Λάκων καὶ Πολύνεικος παρὰ Θίμβρωνος· καὶ λέγουσιν, ὅτι Λακεδαιμονίοις δοκεῖ στρατεύεσθαι ὡς ἐπὶ Τισσαφέρην, καὶ Θίμβρων ἐκπέπλευκεν ὡς πολεμήσων· καὶ δεῖται ταύτης τῆς στρατιᾶς, καὶ λέγει, ὅτι δαρεικὸς ἐκάστῳ ἔσται μισθὸς τοῦ μηνὸς, καὶ τοῖς λοχαγοῖς διμοιρία, καὶ τοῖς στρατηγοῖς τετραμοιρία. 2. Ἐπεὶ δ' ἦλθον οἱ Λακεδαιμόνιοι, εὐθύς ὁ Ἡρακλείδης, πυθόμενος, ὅτι ἐπὶ τὸ στράτευμα ἤκουσι, λέγει τῷ Σεύθῃ, ὅτι κάλλιον γεγένηται· Οἱ μὲν γὰρ Λακεδαιμόνιοι δέονται τοῦ στρατεύματος, σὺ δὲ οὐκ ἔτι δέη· ἀποδιδούς δὲ τὸ στράτευμα αὐτοῖς χαριεῖ, σὲ δὲ οὐκ ἔτι ἀπαιτῆσονται τὸν μισθόν, ἀλλ' ἀπαλλάξονται ἐκ τῆς χώρας.

3. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Σεύθης, κελεύει παράγειν· καὶ ἐπεὶ εἶπον, ὅτι ἐπὶ τὸ στράτευμα ἤκουσι, λέγει,

ὅτι τὸ στράτευμα ἀποδίδωσι, φίλος τε καὶ σύμμαχος βούλεται εἶναι, καλεῖ τε αὐτοὺς ἐπὶ ξενίᾳ. Καὶ ἐξέ-
 νιξε μεγαλοπρεπῶς. Ξενοφῶντα δὲ οὐ καλεῖ, οὐδὲ
 τῶν ἄλλων στρατηγῶν οὐδένα. 4. Ἐρωτῶντων δὲ τῶν
 Λακεδαιμονίων, τίς ἀνὴρ εἶη Ξενοφῶν, ἀπεκρίνατο,
 ὅτι τὰ μὲν ἄλλα εἶη οὐ κακός, φιλοστρατιωτῆς δὲ καὶ
 διὰ τοῦτο χειρόν ἐστιν αὐτῷ. Καὶ οἱ εἶπον Ἄλλ' ἢ
 δημαγωγεῖ ὁ ἀνὴρ τοὺς ἄνδρας; Καὶ ὁ Ἡρακλείδης
 Πάνν μὲν οὖν, ἔφη. 5. Ἀρ' οὖν, ἔφασαν, μὴ καὶ ἡ-
 μῖν ἐναντιώσεται περὶ τῆς ἀπαγωγῆς; Ἄλλ' ἦν ὑμεῖς,
 ἔφη ὁ Ἡρακλείδης, συλλέξαντες αὐτοὺς ὑπόσχησθε
 τὸν μισθόν, ὀλίγον ἐκείνῳ προσχόντες ἀποδραμοῦνται
 σὺν ὑμῖν. 6. Πῶς ἂν οὖν, ἔφασαν, ἡμῖν συλλεγεῖεν;
 Αὐρίου ὑμᾶς, ἔφη ὁ Ἡρακλείδης, πρῶτ' ἄξομεν πρὸς
 αὐτούς· καὶ οἶδα, ἔφη, ὅτι, ἐπειδὴν ὑμᾶς ἴδωσιν, ἄσμε-
 νοι συνδραμοῦνται. Αὕτη μὲν ἡ ἡμέρα οὕτως ἔληξε.

7. Τῇ δ' ὑστεραία ἄγουσιν ἐπὶ τὸ στράτευμα τοὺς
 Λάκωνας Σεύθης τε καὶ Ἡρακλείδης, καὶ συλλέγεται
 ἡ στρατιά· τῷ δὲ Λάκωνε ἐλεγέτην, ὅτι Λακεδαιμο-
 νίοις δοκεῖ πολεμεῖν Τισσαφέρνει, τῷ ὑμᾶς ἀδικήσαν-
 τι ἦν οὖν ἴητε σὺν ἡμῖν, τὸν τε ἐχθρὸν τιμωρήσε-
 σθε, καὶ δαρεικὸν ἕκαστος οἴσει τοῦ μηνὸς ὑμῶν· λο-
 χαγὸς δὲ, τὸ διπλοῦν· στρατηγὸς δὲ, τὸ τετραπλοῦν.
 8. Καὶ οἱ στρατιῶται ἄσμενοί τε ἤκουσαν, καὶ εὐθύς
 ἀνίσταται τις τῶν Ἀρκάδων, τοῦ Ξενοφῶντος κατη-
 γορήσων. Παρῆν δὲ καὶ Σεύθης, βουλόμενος εἰδέναι,
 τι πραχθήσεται· καὶ ἐν ἐπηκόῳ εἰστήκει, ἔχων τὸν ἐρ-
 μηνέα· συνίει δὲ καὶ αὐτὸς Ἑλληνιστὶ τὰ πλείεστα. 9.
 Ἐνθα δὴ λέγει ὁ Ἀρκάς· Ἄλλ' ἡμεῖς μὲν, ὧ Λακεδαι-
 μόνιοι, καὶ πάλαι ἂν ἡμῖν παρ' ὑμῖν, εἰ μὴ Ξενοφῶν
 δεῦρο ἡμᾶς πείσας ἀπήγαγεν· ἔνθα δὴ ἡμεῖς μὲν τὸν
 δεινὸν χειμῶνα στρατευόμενοι καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν
 οὐδὲν πεπάμεθα· ὁ δὲ τοὺς ἡμετέρους πόνους ἔχει
 καὶ Σεύθης ἰδίᾳ μὲν ἐκείνον πεπλούτικεν, ἡμᾶς δὲ
 ἀποστερεῖ τὸν μισθόν· 10. ὥστε, ὅ γε πρῶτος λέγων,
 ἐγὼ μὲν, ἔφη, εἰ τοῦτον ἴδοιμι καταλευσθέντα, καὶ
 δόντα δίκην, ὧν ἡμᾶς περιεῖλκε, καὶ τὸν μισθὸν ἂν
 μοι δοκῶ ἔχειν, καὶ οὐδὲν ἂν ἔτι τοῖς πεπονημένοις

ἄχθεσθαι. Μετὰ τοῦτον ἄλλος ἀνέστη ὁμοίως καὶ ἀλλος. Ἐκ δὲ τούτων Ξενοφῶν ἔλεξεν ὧδε·

11. Ἄλλὰ πάντα μὲν ἄρα ἀνθρώπων ὄντα προσδοκᾶν δεῖ, ὅποτε καὶ ἐγὼ νυνὶ μὲν ὑφ' ὑμῶν αἰτίας ἔχω, ἐν ᾧ πλείστην προθυμίαν ἐμαυτῷ γε δοκῶ συνειδέναί περὶ ὑμᾶς παρεσχημένος. Ἀπειραπόμην μὲν γε ἤδη οἴκαδε ὠρημένος, μὰ τὸν Δία, οὐ τι πυνθανόμενος ὑμᾶς εὖ πράττειν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀκούων ἐν ἀπόροις εἶναι, ὡς ὠφελήσω, εἴ τι δυναίμην. 12. Ἐπεὶ δ' ἦλθον, Σεύθου τουτουῖ πολλοὺς ἀγγέλους πρὸς ἐμὲ πέμποντος, καὶ πολλὰ ὑπισχνουμένον ἐμοὶ, εἰ πείσαιμι ὑμᾶς πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν, τοῦτο μὲν οὐκ ἐπεχείρησα ποιεῖν, ὡς αὐτοὶ ὑμεῖς ἐπίστασθε ἤγρον δ', ὅθεν ὦμην τάχιστ' ἂν ὑμᾶς εἰς τὴν Ἀσίαν διαβῆναι. Ταῦτα γὰρ καὶ βέλτιστα ἐνόμιζον ὑμῖν εἶναι, καὶ ὑμᾶς ἦδειν βουλομένους. 13. Ἐπεὶ δὲ Ἀριστάρχος, ἐλθὼν σὺν τριήρεσιν, ἐκώλυσε διαπλεῖν ἡμᾶς, ἐκ τούτου (ὅπερ εἰκὸς δήπου ἦν) συνέλεξα ὑμᾶς, ὅπως βουλευσάμεθα, ὅ τι χρὴ ποιεῖν. 14. Οὐκοῦν ὑμεῖς ἀκούοντες μὲν Ἀριστάρχου ἐπιτάττοντος ὑμῖν εἰς Χερσόνησον πορεύεσθαι, ἀκούοντες δὲ Σεύθου πείθοντος ἑαυτῷ συστρατεύεσθαι, πάντες μὲν ἐλέγετε σὺν Σεύθῃ ἵεναι, πάντες δ' ἐψηφίσασθε ταῦτα. Εἴ τι οὖν ἐγὼ ἐνταῦθα ἠδίκησα, ἀγαγὼν ὑμᾶς, ἔνθα πᾶσιν ὑμῖν ἐδόκει, εἶπατε. 15. Ἐπεὶ γε μὴν ψεύδεσθαι ἤρξατο Σεύθης περὶ τοῦ μισθοῦ, εἰ μὲν ἐπαινω αὐτὸν, δικαίως ἂν με καὶ αἰτιῶσθε καὶ μισοῖτε· εἰ δὲ πρόσθεν αὐτῷ πάντων μάλιστα φίλος ὢν, νῦν πάντων διαφορώτατός εἰμι, πῶς ἂν ἔτι δικαίως, αἰρούμενος ὑμᾶς ἀντὶ Σεύθου, ὑφ' ὑμῶν αἰτίαν ἔχοιμι περὶ ὧν πρὸς τοῦτον διαφέρομαι; 16. Ἄλλ' εἶπότε ἂν, ὅτι ἔξεστι, καὶ τὰ ὑμέτερα ἔχοντα παρὰ Σεύθου τεχνάζειν. Οὐκοῦν δήλον τοῦτό γε, ὅτι, εἴπερ ἐμοὶ ἐτέλει τι Σεύθης, οὐχ οὕτως ἐτέλει δήπου, ὡς ὢν τε ἐμοὶ δολῆ στεροῖτο, καὶ ἄλλα ὑμῖν ἀποτίσειεν; Ἄλλ' οἶμαι, εἰ ἐδίδου, ἐπὶ τούτῳ ἂν ἐδίδου, ὅπως ἐμοὶ δοῦς μείον, μὴ ἀποδοίη ὑμῖν τὸ πλεῖον. 17. Εἰ τοίνυν οὕτως ἔχειν οἴεσθε,

ἔξεστιν ὑμῖν αὐτίκα μάλα ματαίαν ταύτην τὴν προᾶξιν ἀμποτέροις ἡμῖν ποιῆσαι, ἐὰν πράττητε αὐτὸν τὰ χρήματα. Δῆλον γὰρ, ὅτι Σεύθης, εἰ ἔχω τι παρ' αὐτοῦ, ἀπαιτήσῃ με, καὶ ἀπαιτήσῃ μέντοι δικαίως, ἐὰν μὴ βεβαιῶ τὴν προᾶξιν αὐτῷ, ἐφ' ἣ ἔδωροδόκουν. 18. Ἀλλὰ πολλοῦ μοι δοκῶ δεῖν τὰ ὑμέτερα ἔχειν ὀμνύω γὰρ ὑμῖν θεοὺς ἅπαντας καὶ πάσας, μηδὲ, ἃ ἔμοι ἰδίᾳ ὑπέσχετο Σεύθης, ἔχειν· πάρεστι δὲ αὐτὸς, καὶ ἀκούων σύννοιδέ μοι, εἰ ἐπινοκῶ. 19. Ἴνα δὲ μᾶλλον θαυμάσητε, συννεπόμνυμι, μηδὲ, ἃ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ ἔλαβον, εἰληφῆναι, μὴ τοίνυν μηδ' ὅσα τῶν λοχαγῶν ἔνιοι. 20. Καὶ τί δὴ ταῦτα ἐποιοῦν; Ῥιμην, ὃ ἄνδρες, ὅσῳ μᾶλλον συμφέροίμι τούτῳ τὴν τότε πενίαν, τοσοῦτῳ μᾶλλον αὐτὸν φίλον μοι ἔσεσθαι, ὁπότε δυνηθῆι. Ἐγὼ δὲ ἅμα ὀρω αὐτὸν εὖ πράττοντα, καὶ γιγνώσκω δὴ αὐτοῦ τὴν γνώμην. 21. Εἶποι δὴ τις ἄν Οὐκ οὐκ αἰσχύνῃ οὕτω μωρῶς ἔξαπατῶμενος; Ναὶ μὰ Δία ἡσχυνόμην μέντοι, εἰ ὑπὸ πολεμίῳ γε ὄντος ἐξαπατήθην· φίλῳ δ' ὄντι ἔξαπατῶν αἰσχίον μοι δοκεῖ εἶναι ἢ ἔξαπατᾶσθαι. 22. Ἐπεὶ, εἰ γε πρὸς φίλους ἐστὶ φυλακὴ, πᾶσαν οἶδα ὑμᾶς φυλαξαμένους, ὡς μὴ παρασχεῖν τούτῳ πρόφασιν δικαίαν, μὴ ἀποδιδόναι ὑμῖν, ἃ ὑπέσχετο· οὔτε γὰρ ἠδικήσαμεν τοῦτον οὐδὲν, οὔτε κατεβλακεύσαμεν τὰ τούτου, οὔτε μὴν κατεδειλιάσαμεν οὐδὲν, ἐφ' ὃ τι ἡμᾶς οὗτος παρεκάλεσεν. 23. Ἀλλὰ φαίητε ἄν, ἔδει τὰ ἐνέχυρα τότε λαβεῖν, ὡς μηδὲ, εἰ ἐβούλετο, ἐδύνατο ἄν ταῦτα ἔξαπατῶν. Πρὸς ταῦτα δὲ ἀκούσατε, ἃ ἐγὼ οὐκ ἄν ποτε εἶπον τούτου ἐναντίον, εἰ μὴ μοι παντάπασιν ἀγνώμονες ἔδοκεῖτε εἶναι, ἢ λίαν εἰς ἐμὲ ἀχάριστοι. 24. Ἀναμνήσθητε γὰρ, ἐν ποίοις τισὶν ὄντες πράγμασιν ἐτυγχάνετε, ἐξ ὧν ὑμᾶς ἐγὼ ἀνήγαγον πρὸς Σεύθην. Οὐκ εἰς μὲν Πέρινθον, ἐπεὶ πρόσσιτε τῇ πόλει, Ἀρίσταρχος ὑμᾶς ὁ Λακεδαιμόνιος οὐκ εἶα εἰσιέναι, ἀποκλείσας τὰς πύλας· ὑπαίθριοι δὲ ἔξω ἐστρατοπεδεύετε· μέσος δὲ χειμῶν ἦν· ἀγορᾶ δὲ ἐχρησθε, σπάνια μὲν ὀρωῶντες τὰ ὦνια, σπάνια δὲ ἔχοντες, ὅτων ὠνήσεσθε. 25. Ἀνάγκη δὲ ἦν μένειν ἐπὶ Θράκης· (τρίηρεις γὰρ ἐφοροῦ-

σαι ἐκώλονον διαπλεῖν) εἰ δὲ μένοι τις, ἐν πολεμίᾳ χώ-
 ρα εἶναι, ἔνθα πολλοὶ μὲν ἰππεῖς ἐναντίοι ἦσαν, πολ-
 λοὶ δὲ πελτασταί. 26. Ἡμῖν δὲ ὀπλιτικὸν μὲν ἦν, ὦ,
 ἀθρόοι μὲν ἰόντες ἐπὶ τὰς κώμας, ἴσως ἂν ἐδυνάμε-
 θα σίτον λαμβάνειν οὐδέν τι ἄφθονον· ὅτῳ δὲ διώ-
 κουτες ἂν ἢ ἀνδράποδα ἢ πρόβατα κατελαμβάνομεν,
 οὐκ ἦν ἡμῖν· οὔτε γὰρ ἰππικὸν οὔτε πελταστικὸν ἔτι
 ἐγὼ συνεστηκὸς κατέλαβον παρ' ὑμῖν. 27. Εἰ οὖν, ἐν
 τοιαύτῃ ἀνάγκῃ ὄντων ὑμῶν, μηδ' ὄντιναοῦν μισθὸν
 προσαιτήσας, Σεύθῃν σύμμαχον ὑμῖν προσέλαβον, ἔχον-
 τα ἰππέας καὶ πελταστὰς, ὧν ὑμεῖς προσεδείσθε, κα-
 κῶς ἂν ἐδόκουν ὑμῖν βεβουλεῦσθαι πρὸ ὑμῶν; 28.
 Τούτων γὰρ δήπου κοινωνήσαντες, καὶ σίτον ἀφθο-
 νώτερον ἐν ταῖς κώμας εὐρίσκετε, διὰ τὸ ἀναγκάζε-
 σθαι τοὺς Θυράκας κατὰ σπουδὴν μᾶλλον φεύγειν καὶ
 προβάτων καὶ ἀνδραπόδων μετέσχετε. 29. Καὶ πολέ-
 μιον οὐδένα ἔτι ἐωρῶμεν, ἐπειδὴ τὸ ἰππικὸν ἡμῖν προσ-
 εγένετο· τέως δὲ θαρσαλέως ἡμῖν ἐφείποντο οἱ πολέ-
 μοι καὶ ἰππικῶ καὶ πελταστικῶ, καλύοντες μηδαμῆ
 κατ' ὀλίγους ἀποσκεδαννυμένους τὰ ἐπιτήδεια ἀφθο-
 νώτερα ἡμᾶς πορίζεσθαι. 30. Εἰ δὲ δὴ ὁ συμπαρέχων
 ὑμῖν ταύτην τὴν ἀσφάλειαν, μὴ πάνυ πολὺν μισθὸν
 προσετέλει τῆς ἀσφαλείας, τοῦτο δὴ τὸ πάθημα τὸ
 σχέτλιον; καὶ διὰ τοῦτο οὐδαμῆ οἴεσθε χρῆναι ζῶντα
 ἐμὲ ἂν εἶναι; 31. Νῦν δὲ δὴ πῶς ἀπέρχεσθε; Οὐ δια-
 χειμάσαντες μὲν ἐν ἀφθόνοις τοῖς ἐπιτηθείοις, περι-
 τὸν δ' ἔχοντες τοῦτο, εἴ τι ἐλάβετε παρὰ Σεύθου; τὰ
 γὰρ τῶν πολεμίων ἔδαπανᾶτε· καὶ ταῦτα πρᾶττοντες,
 οὔτε ἄνδρας ἐπειδέτε ὑμῶν αὐτῶν ἀποθανόντας, οὔτε
 ζῶντας ἀπεβάλετε. 32. Εἰ δέ τι καλὸν πρὸς τοὺς ἐν
 τῇ Ἀσίᾳ βαρβάρους ἐπέπρακτο ὑμῖν, οὐ καὶ ἐκεῖνο
 σῶν ἔχετε, καὶ πρὸς ἐκείνοις νῦν ἄλλην εὐκλειαν προσ-
 ειλήφατε, καὶ τοὺς ἐν τῇ Εὐρώπῃ Θυράκας, ἐφ' οὓς
 ἐστρατεύεσθε, κρατήσαντες; Ἐγὼ μὲν ὑμᾶς φημί δι-
 καίως ἂν, ὧν ἐμοὶ χαλεπαίνετε, τούτων τοῖς θεοῖς χά-
 ριν εἶδέναι, ὡς ἀγαθῶν. 33. Καὶ τὰ μὲν δὴ ὑμέτερα
 τοιαῦτα. Ἄγετε δὲ πρὸς τῶν θεῶν, καὶ τὰ ἐμὰ σκέ-
 ψασθε ὡς ἔχει. Ἐγὼ μὲν γὰρ, ὅτι πρῶτον ἀπῆρα οἴ-

καδε, ἔχων μὲν ἔπαινον πολὺν πρὸς ὑμῶν ἀπεπορευό-
 μην, ἔχων δὲ δι' ὑμᾶς καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων
 εὐκλειαν· ἐπιστευόμην δὲ ὑπὸ Λακεδαιμονίων· οὐ γὰρ
 ἂν με ἔπεμπον πάλιν πρὸς ὑμᾶς. 34. Νῦν δ' ἀπέρ-
 χομαι, πρὸς μὲν Λακεδαιμονίους ὑφ' ὑμῶν διαβεβλη-
 μένος, Σεύθῃ δὲ ἀπήχθημένος ὑπὲρ ὑμῶν, ὃν ἤλι-
 ζον, εὖ ποιήσας μεθ' ὑμῶν, ἀποστροφὴν καὶ ἐμοὶ κα-
 λὴν καὶ παισίν, εἰ γένοιτο, καταθήσεσθαι. 35. Ὑμεῖς
 δ', ὑπὲρ ὧν ἐγὼ ἀπήχθημαί τε πλείστα, καὶ ταῦτα
 πολὺ κρείττωσιν ἐμαντοῦ, πραγματευόμενός τε οὐδὲ
 νῦν πῶ πέπαυμαι ὅτι δύναμαι ἀγαθὸν ὑμῖν, τοιαύ-
 την γνώμην ἔχετε περὶ ἐμοῦ. 36. Ἄλλ' ἔχετε μὲν με,
 οὔτε φεύγοντα λαβόντες, οὔτε ἀποδιδράσκοντα· ἦν δὲ
 ποιήσητε, ἃ λέγετε, ἴστε, ὅτι ἄνδρα κατακαυόντες ἔσε-
 σθε, πολλὰ μὲν δὴ πρὸ ὑμῶν ἀγρουπνήσαντα, πολλὰ
 δὲ σὺν ὑμῖν πονήσαντα καὶ κινδυνεύσαντα, καὶ ἐν τῷ
 μέρει καὶ παρὰ τὸ μέρος· θεῶν δὲ ἴλεων ὄντων καὶ
 τρόπαια βαρβάρων πολλὰ δὴ σὺν ὑμῖν στησάμενον· ὅ-
 πως δέ γε τῶν Ἑλλήνων μηδενὶ πολέμιοι γένοισθε,
 πᾶν ὅσον ἐγὼ ἐδυνάμην, πρὸς ὑμᾶς διατεινόμενον.
 37. Καὶ γὰρ οὖν νῦν ὑμῖν ἕξεστιν ἀνεπιλήπτως πο-
 ρεύεσθαι, ὅποι ἂν ἔλησθε, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θά-
 λατταν. Ὑμεῖς δὲ, ὅτι πολλὴ ὑμῖν εὐπορία φαίνεται,
 καὶ πλεῖτε, ἔνθα δὴ ἐπιθυμεῖτε πάλαι, δέονται δὲ ὑμῶν
 οἱ τὸ μέγιστον δυνάμενοι, μισθὸς δὲ φαίνεται, ἠγεμό-
 νες δὲ ἤκουσι Λακεδαιμόνιοι, οἱ κράτιστοι νομιζόμε-
 νοι εἶναι, νῦν δὴ καιρὸς δοκεῖ ὑμῖν εἶναι, ὡς τάχιστα
 ἐμὲ κατακταεῖν; 38. οὐ μὲν, ὅτε γε ἐν τοῖς ἀπόροις
 ἦμεν, ὧ πάντων μνημονικώτατοι· ἀλλὰ καὶ πατέρα ἐμὲ
 ἐκαλεῖτε, καὶ ἀεὶ ὡς εὐεργέτου μεμνήσθαι ὑπισχνεί-
 σθε. Οὐ μέντοι ἀγνώμονες οὐδ' οὗτοι εἰσιν, οἱ νῦν
 ἤκουτες ἐφ' ὑμᾶς· ὥστε, ὡς ἐγὼ οἶμαι, οὐδὲ τούτοις
 δοκεῖτε βελτίονες εἶναι, τοιοῦτοι ὄντες περὶ ἐμέ. Ταῦ-
 τα εἰπὼν ἐπαύσατο.

39. Χαρμῖνος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος ἀναστὰς εἶπεν
 οὕτως· Ἄλλ' ἐμοὶ μέντοι, ὧ ἄνδρες, οὐ δικαίως γε
 δοκεῖτε τῷ ἀνδρὶ τούτῳ χαλεπαίνειν· ἔχω γὰρ καὶ αὐ-
 τὸς αὐτῷ μαρτυροῦσαι· Σεύθῃς γὰρ, ἐρωτῶντος ἐμοῦ

καὶ Πολυνείκου περὶ Ξενοφῶντος, τίς ἀνὴρ εἶη, ἄλλο μὲν οὐδὲν εἶχε μέμφεσθαι, ἄγαν δὲ φιλοστρατιώτην ἔφη αὐτὸν εἶναι· διὸ καὶ χεῖρον αὐτῷ εἶναι πρὸς ἡμῶν τε τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ πρὸς αὐτοῦ. 40. Ἀναστὰς ἐπὶ τούτῳ Εὐρύλοχος ὁ Λουσιάτης Ἀρκὰς εἶπε· Δοκεῖ γέ μοι, ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, τοῦτο ὑμᾶς πρῶτον ἡμῶν στρατηγῆσαι, παρὰ Σεύθου ἡμῖν τὸν μισθὸν ἀναπρᾶξι ἢ ἐκόντος ἢ ἄκοντος, καὶ μὴ πρότερον ἡμᾶς ἀπαγαγεῖν. 41. Πολυκράτης δὲ Ἀθηναῖος εἶπεν ἀναστὰς ὑπὲρ Ξενοφῶντος· Ὁρῶ γε μὴν, ὧ ἄνδρες, ἔφη, καὶ Ἡρακλείδην ἐνταῦθα παρόντα· ὃς παραλαβὼν τὰ χρήματα, ἃ ἡμεῖς ἐπονήσαμεν, ταῦτα ἀποδόμενος, οὔτε Σεύθῃ ἀπέδωκεν, οὔτε ἡμῖν τὰ γινόμενα, ἀλλ' αὐτὸς κλέψας πέπαται. Ἦν οὖν σωφρονῶμεν, ἐξόμεθα αὐτοῦ· οὐ γὰρ δὴ οὗτός γε, ἔφη, Θορᾶξ ἐστίν, ἀλλὰ Ἕλληνα ὧν Ἕλληνας ἀδικεῖ.

42. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἡρακλείδης μάλα ἐξεπλάγη· καὶ προσελθὼν τῷ Σεύθῃ λέγει· Ἡμεῖς, ἦν σωφρονῶμεν, ἄπιμεν ἐντεῦθεν ἐκ τῆς τούτων ἐπικρατείας. Καὶ ἀναβάντες ἐπὶ τοὺς ἵππους, ὥχοντο ἀπελαύνοντες εἰς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον. 43. Καὶ ἐντεῦθεν Σεύθης πέμπει Ἐβοξέλιμον τὸν ἑαυτοῦ ἐρμηνεῖα πρὸς Ξενοφῶντα, καὶ κελεύει αὐτὸν καταμεῖναι παρ' ἑαυτῷ, ἔχοντα χιλίους ὀπλίτας· καὶ ὑπισχνεῖται αὐτῷ ἀποδώσειν τὰ τε χωρία τὰ ἐπὶ θαλάττῃ, καὶ τὰ ἄλλα, ἃ ὑπέσχετο. Καὶ ἐν ἀπορρήτῳ ποιησάμενος, λέγει, ὅτι ἀκῆκος Πολυνείκου, ὡς, εἰ ὑποχείριος ἔσται Λακεδαιμονίοις, σαφῶς ἀποθανοῖτο ὑπὸ Θίμβρωνος. 44. Ἐπέστελλον δὲ ταῦτά καὶ οἱ ἄλλοι πολλοὶ ξένοι τῷ Ξενοφῶντι, ὡς διαβεβλημένος εἶη, καὶ φυλάττεσθαι δεῖοι. Ὁ δ' ἀκούων ταῦτα, δύο ἰερεῖα λαβὼν, ἔθυσε τῷ Διὶ τῷ βασιλεῖ, πότερὰ οἱ λῳίον καὶ ἄμεινον εἶη μένειν παρὰ Σεύθῃ, ἐφ' οἷς Σεύθῃς λέγει, ἢ ἀπιέναι σὺν τῷ στρατεύματι. Ἀναιρεῖ δὲ αὐτῷ ἀπιέναι.

Caput VII.

Græci cum e vicis, quos Medosades dono acceperat, res necessarias petere coepissent, is omni modo egit, ut inde discederent. Xenophon copiosa oratione Suthen docet, quam honestum et utile ipsi foret persolvere Græcis reliquam stipendii partem. Quam, cum accepisset, Spartanorum legatis tradit militibus distribuendam.

1. Ἐντεύθην Σεύθης μὲν ἀπεστρατοπεδεύσατο προσωτέρω· οἱ δὲ Ἕλληνες ἐσκήνησαν εἰς κώμας, ὅθεν ἔμελλον, πλεῖστα ἐπισιτισάμενοι, ἐπὶ θάλατταν ἤξαι. Αἱ δὲ κώμαι αὗται ἦσαν δεδομένα ὑπὸ Σεύθου Μηδοσάδῃ. 2. Ὁρῶν οὖν ὁ Μηδοσάδης δαπανώμενα τὰ ἐν ταῖς κώμας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, χαλεπῶς ἔφερε· καὶ λαβῶν ἄνδρα Ὀδρύσην, δυνατάτατον τῶν ἄνωθεν καταβεβηκότων, καὶ ἰππέας ὅσον πεντήκοντα, ἔρχεται καὶ προσκαλεῖται Ξενοφῶντα ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατεύματος· καὶ ὅς, λαβῶν τινὰς τῶν λοχαγῶν καὶ ἄλλους τινὰς τῶν ἐπιτηδείων, προσέρχεται. 3. Ἐνθα δὲ λέγει ὁ Μηδοσάδης· Ἀδικεῖτε, ὦ Ξενοφῶν, τὰς ἡμετέρας κώμας πορθοῦντες. Προλέγομεν οὖν ὑμῖν, ἐγώ τε ὑπὲρ Σεύθου, καὶ ὅδε ὁ ἀνὴρ, παρὰ Μηδόκου ἥκων τοῦ ἄνω βασιλέως, ἀπιέναι ἐκ τῆς χώρας· εἰ δὲ μὴ, οὐκ ἐπιτρέφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν ποιῆτε κακῶς τὴν ἡμετέραν χώραν, ὡς πολεμίους ἀλεξήσομεθα.

4. Ὁ δὲ Ξενοφῶν, ἀκούσας ταῦτα, εἶπεν· Ἄλλὰ σοὶ μὲν τοιαῦτα λέγοντι καὶ ἀποκρίνασθαι χαλεπὸν τοῦδε δὲ ἔνεκα τοῦ νεανίσκου λέξω, ἵν' εἰδῆ, οἷοί τε ὑμεῖς ἐστέ, καὶ οἷοί ἡμεῖς. 5. Ἡμεῖς μὲν γάρ, ἔφη, πρὶν φίλοι γενέσθαι ὑμῖν, ἐπορευόμεθα διὰ ταύτης τῆς χώρας, ὅποι ἐβουλόμεθα, ἦν μὲν ἐθέλοιμεν πορθοῦντες, ἦν δ' ἐθέλοιμεν κατακαίοντες. 6. Καὶ σὺ, ὅποτε πρὸς ἡμᾶς ἦλθες πρεσβεύων, ἠύλιζον παρ' ἡμῖν, οὐδένα φοβούμενος τῶν πολεμίων. Ὑμεῖς δὲ οὐκ

ἦτε εἰς τήνδε τὴν χώραν, ἢ, εἴ ποτε ἔλθοιτε, ὡς ἐν κρειττόνων χώρα ἠύλιξοσθε ἐγκεχαλινωμένοι τοῖς ἵπποις. 7. Ἐπεὶ δὲ ἡμῖν φίλοι ἐγένεσθε, καὶ δι' ἡμᾶς σὺν θεοῖς ἔχετε τήνδε τὴν χώραν, νῦν δὴ ἐξελαύνετε ἡμᾶς κατὰ κράτος ἐκ τῆς χώρας, ἣν παρ' ἡμῶν ἐκόντων παρελάβετε· ὡς γὰρ αὐτὸς οἶσθα, οἱ πολέμιοι οὐκ ἦσαν ἱκανοὶ ἡμᾶς ἐξελαύνειν. 8. Καὶ οὐχ ὅπως δῶρα δοῦς καὶ εὖ ποιήσας, ἀνθ' ὧν εὖ ἔπαθες, ἀξιοῖς ἡμᾶς ἀποπέμψασθαι, ἀλλ' ἀποπορευομένους ἡμᾶς οὐδ' ἐναυλισθῆναι, ὅσον δύνασαι, ἐπιτρέπεις. 9. Καὶ ταῦτα λέγων οὔτε θεοὺς αἰσχύνῃ οὔτε τόνδε τὸν ἄνδρα, ὃς νῦν μὲν σε ὀρεῖ πλουτοῦντα, πρὶν δὲ ἡμῖν φίλον γενέσθαι, ἀπὸ ληστείας τὸν βίον ἔχοντα, ὡς αὐτὸς ἔφησθα. 10. Ἀτὰρ τί καὶ πρὸς ἐμὲ ταῦτα λέγεις; ἔφη οὐ γὰρ ἐγὼ ἔτι ἄρχω, ἀλλὰ Λακεδαιμόνιοι, οἷς ὑμεῖς παρεδώκατε τὸ στράτευμα ἀπάγειν, οὐδὲ ἐμὲ παρακαλέσαντες, ᾧ θανμαστότατοι, ὅπως, ὥσπερ ἀπηχθάνομην αὐτοῖς, ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦγον, οὕτω καὶ χαρισάιμην νῦν ἀποδιδούς.

11. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἤκουσεν ὁ Ὀδρόσης, εἶπεν Ἐγὼ μὲν, ᾧ Μηδόσαδες, κατὰ τῆς γῆς καταδύομαι ὑπὸ τῆς αἰσχύνῃς, ἀκούων ταῦτα. Καὶ εἰ μὲν πρόσθεν ἠπιστάμην, οὐδ' ἂν συνηκολούθησά σοι· καὶ νῦν ἄπειμι· οὐ γὰρ ἂν Μήδοκός με ὁ βασιλεὺς ἐπαινοίῃ, εἰ ἐξελαύνοιμι τοὺς εὐεργέτας. 12. Ταῦτ' εἰπὼν, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον ἀπήλαυσε, καὶ σὺν αὐτῷ οἱ ἄλλοι ἵππεις, πλὴν τεττάρων, ἢ πέντε. Ὁ δὲ Μηδοσάδης (ἐλύπει γὰρ αὐτὸν ἡ χώρα πορθομένη) ἐκέλευε τὸν Ξενοφῶντα καλέσαι τῷ Λακεδαιμονίῳ. 13. Ὁ δ' ἀπολαβὼν τοὺς ἐπιτηδειοτάτους, προσῆλθε τῷ Χαρμίνῳ καὶ τῷ Πολυνεῖκῳ, καὶ ἔλεξεν, ὅτι καλεῖ αὐτοὺς Μηδοσάδης, προερωῶν ἅπερ αὐτῷ, ἀπιέναι ἐκ τῆς χώρας. 14. Οἶμαι ἂν οὖν, ἔφη, ὑμᾶς ἀπολαβεῖν τῇ στρατιᾷ τὸν ὀφειλόμενον μισθὸν, εἰ εἴποιτε, ὅτι δεοίτο ὑμῶν ἢ στρατιᾷ συναναπράξαι τὸν μισθὸν ἢ παρὰ ἐκόντος ἢ παρὰ ἄκοντος Σεύθου· καὶ ὅτι τούτων τυχόντες, προθύμως μὲν ἂν συνέπεσθαι ὑμῖν φασί· καὶ ὅτι δι-

καὶ ὑμῖν δοκοῦσι λέγειν· καὶ ὅτι ὑπέσχεσθε αὐτοῖς τότε ἀπιέναι, ὅταν τὰ δίκαια ἔχωσιν οἱ στρατιῶται.

15. Ἀκούσαντες οἱ Λάκωνες ταῦτα, ἔφασαν ἔρειν, καὶ ἄλλα, ὅποια ἂν δύνωνται κράτιστα· καὶ εὐθύς ἐπορεύοντο ἔχοντες πάντας τοὺς ἐπικαιρίους. Ἐλθόντων δ' ἔλεξε Χαρμίνος· Εἰ μὲν τι σὺ ἔχεις, ὦ Μηδόσαδες, πρὸς ἡμᾶς λέγειν· εἰ δὲ μὴ, ἡμεῖς πρὸς σε ἔχομεν. 16. Ὁ δὲ Μηδοσάδης μάλα ὑφειμένως· Ἄλλ' ἐγὼ μὲν, ἔφη, λέγω, καὶ Σεύθης ταῦτά, ὅτι ἀξιοῦμεν, τοὺς φίλους ἡμῖν γεγεννημένους μὴ κακῶς πάσχειν ὑφ' ὑμῶν· ὅ τι γὰρ ἂν τούτους κακῶς ποιῆτε, ἡμᾶς ἤδη ποιεῖτε· ἡμέτεροι γὰρ εἰσιν. 17. Ἡμεῖς τοίνυν, ἔφασαν οἱ Λάκωνες, ἀπίοιμεν ἂν, ὅποτε τὸν μισθὸν ἔχοιεν οἱ ταῦτα ὑμῖν καταπράξαντες· εἰ δὲ μὴ, ἐρχόμεθα μὲν καὶ νῦν βοηθήσοντες τούτοις, καὶ τιμωρησόμενοι ἄνδρας, οἳ τούτους παρὰ τοὺς ὅρκους ἠδίκησαν· ἦν δὲ καὶ ὑμεῖς τοιοῦτοι ἦτε, ἐνθένδε ἀρξόμεθα τὰ δίκαια λαμβάνειν. 18. Ὁ δὲ Ξενοφῶν εἶπεν· Ἐθέλοιτε δ' ἂν, ὦ Μηδόσαδες, τούτοις ἐπιτρέψαι, (ἐπειδὴ φατὲ φίλους εἶναι ὑμῖν) ἐν ᾧ τῇ χώρᾳ ἐσμέν, ὁπότερα ἂν ψηφίσωνται, εἴθ' ὑμᾶς προσῆκεν ἐκ τῆς χώρας ἀπιέναι εἴθ' ἡμᾶς; 19. Ὁ δὲ ταῦτα μὲν οὐκ ἔφη· ἐκέλευε δὲ μάλιστα μὲν αὐτῷ ἐλθεῖν τῷ Λάκωνε παρὰ Σεύθην περὶ τοῦ μισθοῦ, καὶ οἴεσθαι ἂν Σεύθην ἀκούσαι· εἰ δὲ μὴ, Ξενοφῶντα σὺν αὐτῷ πέμπειν, καὶ συμπράξειν ὑπισχνεῖτο· ἐδεῖτο δὲ τὰς κώμας μὴ κείν. 20. Ἐντεῦθεν πέμπουσι τὸν Ξενοφῶντα, καὶ σὺν αὐτῷ, οἳ ἐδόκουν ἐπιτηδειότατοι εἶναι. Ὁ δ' ἐλθὼν λέγει πρὸς τὸν Σεύθην·

21. Οὐδὲν ἀπαιτήσων, ὦ Σεύθη, πάρειμι σε, ἀλλὰ διδάξων, ἦν δύνωμαι, ὡς οὐ δικαίως μοι ἠχθέσθης, ὅτι ὑπὲρ τῶν στρατιωτῶν ἀπήτουν σε, ἃ ὑπέσχον αὐτοῖς προθύμως· σοὶ γὰρ ἔγωγε οὐχ ἦττον ἐνόμιζον εἶναι συμφέρον ἀποδοῦναι, ἢ ἐκείνοις ἀπολαβεῖν. 22. Πρῶτον μὲν γὰρ οἶδα, μετὰ τοὺς θεοὺς, εἰς τὸ φανερόν σε τούτους καταστήσαντας, ἐπεὶ γε βασιλέα σε ἐποίησαν πολλῆς χώρας καὶ πολλῶν ἀνθρώ-

πων ὥστε οὐχ οἷόν τ' ἐστὶ λανθάνειν, οὔτε ἦν τι καλὸν, οὔτε ἦν τι αἰσχροὺν ποιήσης. 23. Τοιοῦτω δ' ὄντι ἀνδρὶ μέγα μὲν μοι δοκεῖ εἶναι, μὴ δοκεῖν ἀχαρίστως ἀποπέμψασθαι ἄνδρας εὐεργέτας, μέγα δ', εὖ ἀκούειν ὑπὸ ἑξακισχιλίων ἀνθρώπων· τὸ δὲ μέγιστον, μηδαμῶς ἄπιστον σαυτὸν καταστήσει, ὃ τι λέγεις. 24. Ὅρω γάρ, τῶν μὲν ἀπίστων ματαίους καὶ ἀδυνάτους καὶ ἀτίμους τοὺς λόγους πλανωμένους· οἱ δ' ἂν φανεροὶ ὦσιν ἀλήθειαν ἀσκοῦντες, τούτων οἱ λόγοι, ἦν τι δέονται, οὐδὲν μείον δύνωνται ἀνύσασθαι, ἢ ἄλλων ἢ βία· ἦν τε τινὰ σφραονίζειν βούλωνται, γινώσκω τὰς τούτων ἀπειλὰς οὐχ ἦντον σφραονιζούσας, ἢ ἄλλων τὰς ἤδη κολάσεις· ἦν τέ τω τὶ ὑπισχνῶνται οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες, οὐδὲν μείον διαπράττονται, ἢ οἱ ἄλλοι παραχρηῖμα διδόντες. 25. Ἀναμνήσθητι δὲ καὶ σὺ, τί προτελέσας ἡμῖν συμμάχους ἡμᾶς ἔλαβες. Οἶσθ', ὅτι οὐδέν· ἀλλὰ πιστευθεὶς ἀληθεύσειν, ἃ ἔλεγες, ἐπήρας τοσοῦτους ἀνθρώπους συστρατεύσασθαι τε καὶ συγκατεργάσασθαι σοὶ ἀρχήν, οὐ πεντήκοντα μόνον ἀξίαν ταλάντων, (ὅσα οἶονται δεῖν οὔτοι νῦν ἀπολαβεῖν) ἀλλὰ πολλαπλασίων. 26. Οὐκοῦν τοῦτο μὲν προῶτον, τὸ πιστεῦσθαι σε, τὸ καὶ τὴν βασιλείαν σοὶ κατεργασάμενον, τούτων τῶν χρημάτων ὑπὸ σοῦ πιπράσκειται. 27. Ἴθι δὴ, ἀναμνήσθητι, πῶς μέγα ἡγοῦτό τε καταπράξασθαι, ὃ νῦν καταστρεψάμενος ἔχεις. Ἐγὼ μὲν οἶδ', ὅτι εὗξω ἂν, τὰ νῦν πεπραγμένα μᾶλλον σοὶ καταπραχθῆναι, ἢ πολλαπλάσια τούτων τῶν χρημάτων γενέσθαι. 28. Ἐμοὶ τοίνυν μείζον βλάβος καὶ αἰσχίον δοκεῖ εἶναι, τὸ ταῦτα νῦν μὴ κατασχεῖν, ἢ τότε μὴ λαβεῖν, ὅσω περ χαλεπώτερον ἐκ πλουσίου πένητα γενέσθαι, ἢ τὴν ἀρχὴν μὴ πλουτήσαι· καὶ ὅσω λυπηρότερον ἐκ βασιλείως ἰδιώτην φανῆναι, ἢ ἀρχὴν μὴ βασιλεῦσαι. 29. Οὐκοῦν ἐπίστασαι μὲν, ὅτι οἱ νῦν σοὶ ὑπήκοοι γενόμενοι οὐ φιλίᾳ τῇ σῇ ἐπέισθησαν ὑπὸ σοῦ ἄρχεσθαι, ἀλλ' ἀνάγκη· καὶ ὅτι ἐπιχειροῦσιν ἂν πάλιν ἐλεύθεροι γίνεσθαι, εἰ μὴ τις αὐτοὺς φόβος κατέχοι. 30. Ποτέρως οὖν οἶει, μᾶλλον ἂν φοβείσθαι τε αὐτοὺς, καὶ φρονεῖν τὰ πρὸς σε, εἰ ὀρῶέν σοι τοὺς

στρατιώτας οὕτω διακειμένους, ὡς νῦν τε μένοντας ἄν, εἰ σὺ κελύεις, αὐτίς τ' ἄν ταχὺ ἐλθόντας, εἰ δέοι, ἄλλους τε, τούτων περὶ σοῦ ἀκούοντας πολλὰ ἀγαθὰ, ταχὺ ἄν σοί, ὁπότε βούλοιο, παραγενέσθαι ἢ εἰ καταδοξάσειαν, μήτε ἄν ἄλλους σοι ἐλθεῖν, δι' ἀπιστίαν ἐκ τῶν νῦν γεγενημένων, τούτους τε αὐτοῖς εὐνουστέρους εἶναι ἢ σοι; **31.** Ἀλλὰ μὴν οὐδὲν πλήθει γε ἡμῶν λειψθέντες ὑπείξάν σοι, ἀλλὰ προστατῶν ἀπορία. Οὐκοῦν νῦν καὶ τοῦτο κίνδυνος, μὴ λάβωσι προστάτας αὐτῶν τινὰς τούτων, οἳ νομίζουσιν ὑπὸ σοῦ ἀδικεῖσθαι, ἢ καὶ τούτων κρείττονας τοὺς Λακεδαιμονίους, ἔάν οἱ μὲν στρατιῶται ὑπισχνῶνται προθυμότερον αὐτοῖς συστρατεύεσθαι, ἔάν τὰ παρὰ σοῦ ἀναπράξωσιν, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, διὰ τὸ δεῖσθαι τῆς στρατιᾶς, συναινέσωσιν αὐτοῖς ταῦτα. **32.** Ὅτι γε μὴν οἱ ὑπὸ σοι Θοῤᾰκες γενόμενοι πολὺ ἄν προθυμότερον ἴοιεν ἐπὶ σε ἢ σὺν σοι, οὐκ ἄδηλον· σοῦ μὲν γὰρ κρατοῦντος, δουλεία ὑπάρχει αὐτοῖς· κρατουμένου δὲ σοῦ, ἐλευθερία. **33.** Εἰ δὲ καὶ τῆς χώρας προνοεῖσθαι ἤδη τι δεῖ ὡς σῆς οὔσης, ποτέρως ἄν οἶει ἀπαθῆ κακῶν αὐτὴν εἶναι μᾶλλον, εἰ οὗτοι οἱ στρατιῶται, ἀπολαβόντες ἂ ἐγκαλοῦσιν, εἰρήνην καταλιπόντες οἴχονται, ἢ εἰ οὗτοί τε μένοιεν ὡς ἐν πολεμίᾳ, σὺ τε ἄλλους πειρωθῶ πλείονας τούτων ἔχων ἀντιστρατοπεδεύεσθαι, δεομένους τῶν ἐπιτηδεῶν; **34.** Ἀργύριον δὲ ποτέρως ἄν πλείον ἀναλωθεῖη, εἰ τούτοις τὸ ὀφειλόμενον ἀποδοθεῖη, ἢ εἰ ταῦτά τε ὀφείλοιο, ἄλλους τε κρείττονας τούτων δέοι μισθοῦσθαι; **35.** Ἀλλὰ γὰρ Ἡρακλείδη, ὡς πρὸς ἐμὲ ἐδήλου, πάμπαν τοῦτο δοκεῖ τὸ ἀργύριον εἶναι. Ἡ μὴν πολὺ γέ ἐστιν ἔλαττον νῦν σοι καὶ λαβεῖν τοῦτο καὶ ἀποδοῦναι, ἢ, πρὶν ἡμᾶς ἐλθεῖν πρὸς σε, τὸ δέκατον τούτου μέρος. **36.** Οὐ γὰρ ἀριθμὸς ἐστὶν ὁ ὀρίζων τὸ πολὺ καὶ ὀλίγον, ἀλλ' ἢ δύναμις τοῦ τε ἀποδιδόντος καὶ τοῦ λαμβάνοντος. Σοὶ δὲ νῦν ἢ κατ' ἐνιαυτὸν πρόσσδος πλείων ἐστὶν, ἢ τὰ πρόσθεν παρόντα, ἂ ἐκέκτησο. **37.** Ἐγὼ μὲν, ὡς Σεύδη, ταῦτα, ὡς φίλου ὄντος σοῦ προενοούμην, ὅπως σὺ τε ἄξιος δοκοῖης εἶναι, ὧν οἱ θεοὶ σοι

ἔδωκαν ἀγαθῶν, ἐγὼ τε μὴ διαφθαρεῖην ἐν τῇ στρατιᾷ. 38. Εὖ γὰρ ἴσθι, ὅτι νῦν ἐγὼ οὐτ' ἂν ἐχθρὸν βουλόμενος κακῶς ποιῆσαι δυνηθεῖην σὺν ταύτῃ τῇ στρατιᾷ, οὐτ' ἂν, εἴ σοι πάλιν βουλοίμην βοηθῆσαι, ἱκανὸς ἂν γενοίμην. Οὕτω γὰρ πρὸς ἐμὲ ἡ στρατιὰ διάκειται. 39. Καίτοι αὐτόν σε μάρτυρα σὺν τοῖς θεοῖς εἰδόσι ποιοῦμαι, ὅτι οὔτε ἔχω παρὰ σοῦ ἐπὶ τοῖς στρατιώταις οὐδὲν, οὔτε ἤτησα πώποτε εἰς τὸ ἴδιον τὰ ἐκείνων, οὔτε ἂ ὑπέσχου μοι ἀπήτησα. 40. Ὁμνυμι δέ σοι, μηδ' ἀποδιδόντος δέξασθαι ἂν, εἰ μὴ καὶ οἱ στρατιῶται ἐμελλον τὰ ἑαυτῶν συναπολαμβάνειν. Αἰσχροὺν γὰρ ἦν τὰ μὲν ἐμὰ διαπεπραῆχθαι, τὰ δὲ ἐκείνων περιορᾶν ἐμὲ κακῶς ἔχοντα, ἄλλως τε καὶ τιμώμενον ὑπ' ἐκείνων. 41. Καίτοι γε Ἡρακλείδῃ λῆρος πάντα δοκεῖ εἶναι, πρὸς τὸ ἀργύριον ἔχειν ἐκ παντὸς τρόπον· ἐγὼ δὲ, ὦ Σεύθη, οὐδὲν νομίζω γε ἀνδρὶ, ἄλλως τε καὶ ἄρχοντι, κάλλιον εἶναι κτῆμα, οὐδὲ λαμπρότερον, ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης καὶ γενναιότητος. 42. Ὁ γὰρ ταῦτα ἔχων πλουτεῖ μὲν ὄντων φίλων πολλῶν, πλουτεῖ δὲ καὶ ἄλλων βουλομένων γενέσθαι καὶ εὖ μὲν πράττων ἔχει τοὺς συνησθησομένους, ἐὰν δέ τι σφαλῆ, οὐ σπανίζει τῶν βοηθησόντων. 43. Ἀλλὰ γὰρ εἰ μήτε ἐκ τῶν ἐμῶν ἔργων κατέμαθες, ὅτι σοι ἐκ τῆς ψυχῆς φίλος ἦν, μήτε ἐκ τῶν ἐμῶν λόγων δύνασαι τοῦτο γινῶναι, ἀλλὰ τοὺς τῶν στρατιωτῶν λόγους πάντας κατανόησον· παρῆσθα γὰρ, καὶ ἤκουες, ἂ ἔλεγον οἱ ψέγειν ἐμὲ βουλόμενοι. 44. Κατηγόρου μὲν γὰρ μου πρὸς Λακεδαιμονίους, ὡς σὲ περὶ πλείονος βουλοίμην, ἢ Λακεδαιμονίους· αὐτοὶ δ' ἐνεκάλουν ἐμοί, ὡς μᾶλλον μέλει μοι, ὅπως τὰ σὰ καλῶς ἔχοι, ἢ ὅπως τὰ ἑαυτῶν· ἔφασαν δὲ καὶ δῶρα ἔχειν παρὰ σοῦ. 45. Καίτοι τὰ δῶρα ταῦτα πότερον οἶε αὐτούς, κακόνοιάν τινα ἐνιδόντας μοι πρὸς σε, αἰτιάσθαι με ἔχειν παρὰ σοῦ, ἢ προθυμίαν πολλήν περὶ σὲ κατανόησαντας; 46. Ἐγὼ μὲν οἶμαι πάντας ἀνθρώπους εὐνοίαν δεῖν ἀποδείκνυσθαι τούτῳ, παρ' οὗ ἂν τις δῶρα λαμβάνῃ. Σὺ δὲ, πρὶν μὲν ὑψηρετῆσαι τι σοι, ἐδέξω ἐμὲ ἠδέως καὶ ὄμμασι καὶ φωνῇ καὶ ξενίοις, καὶ

ὅσα ἔσοιτο ὑπισχνούμενος οὐκ ἐνεπίπλαστο· ἐπεὶ δὲ κατέπραξας, ἃ ἐβούλου, καὶ γεγένησαι, ὅσον ἐγὼ ἐδυνάμην, μέγιστος, νῦν οὕτω με ἄτιμον ὄντα ἐν τοῖς στρατιώταις τολμᾶς περιορᾶν; 47. Ἄλλὰ μὴν, ὅτι σοὶ δόξει ἀποδοῦναι, πιστεύω καὶ τὸν χρόνον διδάξειν σε, καὶ αὐτόν γέ σε οὐκ ἀνέξεσθαι τοὺς σοι προεμένους εὐεργεσίαν ὀρῶντα ἐγκαλοῦντάς σοι. Δέομαι οὖν σοῦ, ὅταν ἀποδιδῶς, προθυμείσθαι ἐμὲ παρὰ τοῖς στρατιώταις τοιοῦτον ποιῆσαι, οἷόν περ καὶ παρέλαβες.

48. Ἀκούσας ταῦτα ὁ Σεύθης κατηράσατο τῷ αἰτίῳ τοῦ μὴ πάσαι ἀποδεδοῦσθαι τὸν μισθόν· (καὶ πάντες τὸν Ἡρακλείδην ὑπόπτεισαν εἶναι). Ἐγὼ γάρ, ἔφη, οὔτε διανοήθην πώποτε ἀποστερῆσαι, ἀποδώσω τε. 49. Ἐντεῦθεν πάλιν εἶπεν ὁ Ξενοφῶν· Ἐπεὶ τοίνυν ἀποδιδόναι βούλει, νῦν ἐγὼ σοι δέομαι δι' ἐμοῦ ἀποδιδόναι, καὶ μὴ περιῖδειν με διὰ σε ἀνομοίως ἔχοντα ἐν τῇ στρατιᾷ νῦν τε, καὶ ὅτε πρὸς σε ἀφικόμην. 50. Ὁ δ' εἶπεν· Ἄλλὰ οὔτε τοῖς στρατιώταις ἔση δι' ἐμὲ ἀτιμότερος· ἂν τε μένης παρ' ἐμοὶ, χιλίους μόνους ὀπλίτας ἔχων, ἐγὼ σοι τὰ τε χωρία ἀποδώσω καὶ τὰ ἄλλα πάντα, ἃ ὑπεσχόμην. 51. Ὁ δὲ πάλιν εἶπε· Ταῦτα μὲν ἔχειν οὕτως οὐχ οἷόν τε· ἀπόπεμπε δὲ ἡμᾶς. Καὶ μὴν, ἔφη ὁ Σεύθης, καὶ ἀσφαλέστερόν γέ σοι οἶδα ὄν, παρ' ἐμοὶ μένειν, ἢ ἀπιέναι. 52. Ὁ δὲ πάλιν εἶπεν· Ἄλλὰ τὴν μὲν σὴν πρόνοιαν ἐπαινῶ· ἐμοὶ δὲ μένειν οὐχ' οἷόν τε· ὅπου δ' ἂν ἐγὼ ἐντιμότερος ᾶ, νόμιζε, καὶ σοὶ τοῦτο ἀγαθὸν ἔσσεσθαι. 53. Ἐντεῦθεν λέγει Σεύθης· Ἀργύριον μὲν οὐκ ἔχω, ἀλλ' ἢ μικρόν τι, καὶ τοῦτό σοι δίδωμι, τάλαντον· βοῦς δ' ἑξακοσίους καὶ πρόβατα εἰς τετρακισχίλια καὶ ἀνδράποδα εἰς εἴκοσι καὶ ἑκατόν. Ταῦτα λαβὼν, καὶ τοὺς τῶν ἀδικησάντων σε ὁμήρους προσλαβὼν, ἄπιθι. 54. Γελάσας ὁ Ξενοφῶν εἶπεν· Ἦν οὖν μὴ ἐξαρκῆ ταῦτα εἰς τὸν μισθόν, τίνος τάλαντον φήσω ἔχειν; Ἄρ' οὐκ ἔτι δὴ μοὶ ἔστιν ἀπίοντι ἄμεινον φυλάττεσθαι τοὺς πέτρους; Ἦκουες δὲ τὰς ἀπειλάς. Τότε μὲν δὴ αὐτοῦ ἔμειναν.

55. Τῇ δ' ὕστεραία ἀπέδωκεν αὐτοῖς, ἃ ὑπέσχετο, καὶ τοὺς ταῦτα ἐλάσσοντας συνέπεμψεν. Οἱ δὲ στρατιῶται τέως μὲν ἔλεγον, ὡς Ξενοφῶν οἴχοιτο πρὸς Σεύθην οἰκίσεων, καὶ ἃ ὑπέσχετο αὐτῷ ἀποληψόμενος· ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἤμοντα εἶδον, ἤσθησάν τε καὶ προσέθεον. 56. Ξενοφῶν δ', ἐπεὶ εἶδε Χαρμῖνον καὶ Πολύνεικον· Ταῦτα, ἔφη, καὶ σέσωσται δι' ὑμᾶς τῆ στρατιᾶ, καὶ παραδίδωμι αὐτὰ ἐγὼ ὑμῖν· ὑμεῖς δὲ διαθήμενοι διάδοτε τῇ στρατιᾷ. Οἱ μὲν οὖν, παραλαβόντες καὶ λαφυροπάλας καταστήσαντες, ἐπώλουν, καὶ πολλὴν εἶχον αἰτίαν. 57. Ξενοφῶν δὲ οὐ προσήει, ἀλλὰ φανερός ἦν οἴκαδε παρασκευαζόμενος· οὐ γὰρ παψήφος αὐτῷ ἐπῆντο Ἀθήνησι περὶ φυγῆς. Προσελθόντες δὲ αὐτῷ οἱ ἐπιτήδαιοι ἐν τῷ στρατεύματι, ἐδέοντο μὴ ἀπελθεῖν, πρὶν ἂν ἀπαγάγοι τὸ στρατεύμα, καὶ Θίμβρωνι παραδοίη.

Caput VIII.

Exercitu [Lampsacum] trajecto per varia loca Pergamum tandem perveniunt. Inde expeditione contra Asidatem Persarum quemdam principem suscepta, exercitus Pergamum redit cum magna præda, cujus exiuiam partem Xenophonti tribuunt. Exercitus Thimbronon traditur.

1. Ἐντεῦθεν διέπλευσαν εἰς Λάμψαχον καὶ ἀπαντᾷ τῷ Ξενοφῶντι Εὐκλείδης, μάντις Φλιάσιος, Κλεαγόρου υἱὸς τοῦ τὰ ἐνύπνια ἐν Λυκίῳ γεγραφότος. Οὗτος συνήδετο τῷ Ξενοφῶντι, ὅτι ἐσέσωστο· καὶ ἠρώτα αὐτὸν, πόσον χρυσίου ἔχει. 2. Ὁ δ' αὐτῷ ἐπομόσας εἶπεν, ἧ μὴν ἔσεσθαι μὴδ' ἐφόδιον ἱκανὸν οἴκαδε ἀπιέναι, εἰ μὴ ἀπόδοιτο τὸν ἵππον, καὶ ἃ ἀμφὶ αὐτὸν εἶχεν. Ὁ δ' αὐτῷ οὐκ ἐπίστευεν. 3. Ἐπεὶ δ' ἐπεμψαν Λαμψακηνοὶ ξένια τῷ Ξενοφῶντι, καὶ θύων

τῷ Ἀπόλλωνι παρεστήσατο τὸν Εὐκλείδην, ἰδὼν τὰ ἱερεῖα ὃ Εὐκλείδης εἶπεν, ὅτι πείθεται αὐτῷ, μὴ εἶναι χρήματα. Ἄλλ' οἶδα, ἔφη, ὅτι, κἄν μέλλῃ ποτὲ γενήσεσθαι, φαίνεται τι ἐμπόδιον, ἐὰν μηδὲν ἄλλο, σὺ σαυτῷ. Συνωμολόγει ταῦτα ὃ Ξενοφῶν. 4. Ὁ δ' εἶπεν Ἐμπόδιος γάρ σοι ὃ Ζεὺς ὃ Μειλίχιός ἐστι καὶ ἐπήρετο, εἰ ἤδη ποτὲ θύσειεν, ὥσπερ οἴκοι, ἔφη, εἰώθειν ἐγὼ ὑμῖν θύεσθαι καὶ ὀλοκαυτεῖν. Ὁ δὲ οὐκ ἔφη, ἐξ ὅτου ἀπεδήμησε, τεθυκέναι τούτῳ τῷ θεῷ. Συνεβούλευσεν οὖν αὐτῷ θύεσθαι καὶ ἂ εἰώθει, καὶ ἔφη συνοίσειν ἐπὶ τὸ βέλτιον. 5. Τῇ δ' ὕστεραία ὃ Ξενοφῶν προσελθὼν εἰς Ὀφρύνιον ἐθύετο, καὶ ὀλοκαύτει χοίρους τῷ πατρίῳ νόμῳ καὶ ἐκαλλιέρει. 6. Καὶ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀφικνεῖται Βίτων καὶ ἄμα Εὐκλείδης, χρήματα δώσοντες τῷ στρατεύματι καὶ ξενοῦνται τε τῷ Ξενοφῶντι, καὶ ἔππου, ὃν ἐν Λαμψάκῳ ἀπέδοτο πεντήκοντα δαρεικῶν, ὑποπτεύοντες αὐτὸν δι' ἔνδειαν πεπρακέναι, ὅτι ἤκουον αὐτὸν ἤδεσθαι τῷ ἔππῳ, λυσάμενοι ἀπέδοσαν, καὶ τὴν τιμὴν οὐκ ἤθελον ἀπολαβεῖν.

7. Ἐντεῦθεν ἐπορεύοντο διὰ τῆς Τροίας, καὶ ὑπερβάντες τὴν Ἰδην εἰς Ἀντανδρον ἀφικνοῦνται πρῶτον εἶτα παρὰ θάλατταν πορευόμενοι τῆς Λυδίας, εἰς Θήβης πεδῖον. 8. Ἐντεῦθεν δι' Ἀτραμυττίου καὶ Κερτουίου παρ' Ἀταρνεία εἰς Καῖκου πεδῖον ἐλθόντες, Πέργαμον καταλαμβάνουσι τῆς Μυσίας.

Ἐνταῦθα δὲ ξενοῦται Ξενοφῶν παρ' Ἑλλάδι, τῇ Γογγύλου τοῦ Ἐρετριέως γυναικὶ, καὶ Γοργίανος καὶ Γογγύλου μητρὶ. 9. Αὕτῃ δ' αὐτῷ φράζει, ὅτι Ἀσιδάτης ἐστὶν ἐν τῷ πεδίῳ, ἀνὴρ Πέρσης· τοῦτον ἔφη αὐτὸν, εἰ ἔλθοι τῆς νυκτὸς σὺν τριακοσίοις ἀνδράσι, λαβεῖν αὐν καὶ αὐτὸν καὶ γυναῖκα καὶ παῖδας καὶ τὰ χρήματα· εἶναι δὲ πολλά. Ταῦτα δὲ καθηγησομένους ἔπεμψε τὸν τε αὐτῆς ἀνεψιὸν καὶ Δαφναγόραν, ὃν περὶ πλείστου ἐποιεῖτο. 10. Ἐχων οὖν ὃ Ξενοφῶν τούτους παρ' ἑαυτῷ, ἐθύετο. Καὶ Ἀγασίας ὃ Ἥλειος μάντις παρῶν εἶπεν, ὅτι κάλλιστα εἶεν τὰ ἱερὰ αὐτῷ,

καὶ οἱ ὁ ἀνὴρ ἂν ἀλώσιμος εἴη. 11. Δειπνήσας οὖν ἐπορεύετο, τοὺς τε λοχαγούς τοὺς μάλιστα φίλους λαβῶν καὶ πιστοὺς γεγεννημένους διαπαντός, ὅπως εὖ ποιῆσαι αὐτούς. Συνεξέρχονται δὲ αὐτῷ καὶ ἄλλοι βιασάμενοι, εἰς ἑξακοσίους· οἱ δὲ λοχαγοὶ ἀπήλαννον, ἵνα μὴ μεταδοῖεν τὸ μέρος, ὡς ἐτοιμῶν δὴ χρημάτων.

12. Ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο περὶ τὰς μείσας νύκτας, τὰ μὲν περίξ ὄντα ἀνδράποδα τῆς τύρσιος καὶ χρήματα πλείστα ἀπέδρα αὐτούς παραμελοῦντας, ὡς τὸν Ἀσιδάτην αὐτὸν λάβοιεν καὶ τὰ ἐκείνου. 13. Πυργομαχοῦντες δ' ἐπεὶ οὐκ ἐδύναντο λαβεῖν τὴν τύρσιν, (ὕψηλὴ γὰρ ἦν καὶ μεγάλη, καὶ προμαχεῶνας καὶ ἀνδρας πολλοὺς καὶ μαχίμους ἔχουσα) διορῦττειν ἐπεχειρήσαν τὸν πύργον. 14. Ὁ δὲ τοῖχος ἦν ἐπὶ ὀκτῶ πλίνθων γήντων τὸ εὖρος. Ἄμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ διωρόρουκτο· καὶ ὡς τὸ πρῶτον διεφάνη, ἐπάταξεν ἔνδοθεν βουπόρῳ τις ὀβελίσκῳ διαμπερὲς τὸν μηρὸν τοῦ ἐγγυτάτῳ· τὸ δὲ λοιπὸν ἐκτοξεύοντες ἐποιοῦν μὴδὲ παρῆναι ἔτι ἀσφαλὲς εἶναι. 15. Κεκραγόντων δ' αὐτῶν καὶ πυρσερόντων, ἐκβοηθοῦσιν Ἰταβέλιος μὲν ἔχων τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἐκ Κομανίας δὲ ὀπλίται φρουροὶ, καὶ ἰππεῖς Ἰρκάνιοι, καὶ οὗτοι βασιλέως μισθοφόροι, ὡς ὀγδοήκοντα, καὶ ἄλλοι πελτασταὶ εἰς ὀκτακοσίους· ἄλλοι δ' ἐκ Παρθενίου, ἄλλοι δ' ἐξ Ἀπολλωνίας καὶ ἐκ τῶν πλησίον χωρίων καὶ ἰππεῖς.

16. Ἐνταῦθα δὴ ὥρα ἦν, πῶς ἔσται ἡ ἄφοδος, σκοπεῖν· καὶ λαβόντες, ὅσοι ἦσαν βόες καὶ πρόβατα, ἤλαννον, καὶ τὰ ἀνδράποδα ἐντὸς πλαισίου ποιησάμενοι· οὐ τοῖς χρήμασιν οὕτω προσέχοντες τον νοῦν, ἀλλὰ μὴ φυγὴ εἴη ἡ ἄφοδος, εἰ καταλιπόντες τὰ χρήματα ἀπίοιεν, καὶ οἱ τε πολέμιοι θρασύτεροι εἶεν, καὶ οἱ στρατιῶται ἀθυρότεροι· νῦν δὲ ἀπήεσαν ὡς περὶ τῶν χρημάτων μαχοῦμενοι. 17. Ἐπεὶ δὲ ἑώρα Γογγύλος ὀλίγους μὲν τοὺς Ἕλληνας, πολλοὺς δὲ τοὺς ἐπικειμένους, ἐξέρχεται καὶ αὐτὸς βίᾳ τῆς μητρὸς, τὴν

ἑαυτοῦ δύναμιν ἔχων, βουλόμενος συμμετασχεῖν τοῦ ἔργου· συνεβοήθει δὲ καὶ Προκλῆς ἐξ Ἑλισάαρνης καὶ Τευθρανίας, ὁ ἀπὸ Λαμαράτου. 18. Οἱ δὲ περὶ Ξενοφῶντα, ἐπεὶ πάνυ ἤδη ἐπιέζοντο ὑπὸ τῶν τοξευμάτων καὶ σφενδονῶν πορευόμενοι κύκλῳ, ὅπως τὰ ὄπλα ἔχοιεν πρὸ τῶν τοξευμάτων, μόλις διαβαίνουσι τὸν Κάικον ποταμὸν, τετρωμένοι ἐγγὺς οἱ ἡμίσεις. 19. Ἐνταῦθα καὶ Ἀγασίας Στυμφάλιος ὁ λοχαγὸς τιτρώσκειται, τὸν πάντα χρόνον μαχόμενος πρὸς τοὺς πολεμίους. Καὶ διασώζονται, ἀνδράποδα ὡς διακόσια ἔχοντες, καὶ πρόβατα ὅσον θύματα.

20. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ θυσάμενος ὁ Ξενοφῶν, ἐξάγει νύκτωρ πᾶν τὸ στράτευμα, ὅπως ὅτι μακροτάτην ἔλθοι τῆς Λυδίας, ὥστε μὴ διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι φοβεῖσθαι, ἀλλ' ἀφυλακτεῖν. 21. Ὁ δὲ Ἀσιδάτης, ἀκούσας, ὅτι πάλιν ἐπ' αὐτὸν τεθυμένος εἶη Ξενοφῶν, καὶ παντὶ τῷ στρατεύματι ἤξει, ἐξαυλίζεται εἰς κώμας ὑπὸ τὸ Παρθένιον πόλισμα ἐχούσας. 22. Ἐνταῦθα οἱ περὶ Ξενοφῶντα συμπεριτυγχάνουσιν αὐτῷ, καὶ λαμβάνουσιν αὐτὸν, καὶ γυναῖκα, καὶ παῖδας, καὶ τοὺς ἵππους, καὶ πάντα τὰ ὄντα· καὶ οὕτω τὰ πρότερα ἱερὰ ἀπέβη. 23. Ἐπειτα πάλιν ἀφικνοῦνται εἰς Πέργαμον. Ἐνταῦθα τὸν θεὸν οὐκ ἠτιάσατο ὁ Ξενοφῶν· συνέπραττον γὰρ καὶ οἱ Λάκωνες, καὶ οἱ λοχαγοὶ, καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ, καὶ οἱ στρατιῶται, ὥστε ἐξαιρετα λαμβάνειν, καὶ ἵππους, καὶ ζεύγη, καὶ τᾶλλα ὥστε ἱκανὸν εἶναι καὶ ἄλλον ἤδη εὖ ποιεῖν.

24. Ἐκ τούτου Θίμβρων παραγενόμενος παρελάβε τὸ στράτευμα, καὶ συμμίσξας τῷ ἄλλῳ Ἑλληνικῷ ἐπολέμει πρὸς Τισσαφέρην καὶ Φαρνάβαζον.

25. Ἀρχοντες δὲ οἶδε τῆς βασιλείας χώρας, ὅσην ἐπήλθομεν Λυδίας, Ἀρτίμας Φρυγίας, Ἀρτακάμας Λυκαονίας καὶ Καππαδοκίας, Μιθριδάτης Κιλικίας, Συέννεσις Φοινίκης καὶ Ἀραβίας, Δέρονης Συρίας καὶ Ἀσσυρίας, Βέλεσις Βαβυλῶνος, Ῥωπάρας Μηδείας, Ἀρβάκας Φασιανῶν καὶ Ἑσπεριτῶν, Τηρίβαζος (Καρδοῦχοι δὲ, καὶ Χάλυβες, καὶ Χαλδαῖοι, καὶ Μάκρω-

νες, καὶ Κόλχοι, καὶ Μοσύνοικοι [καὶ Κοῖτοι,] καὶ Τι-
βαρηνοὶ, αὐτόνομοι) Παφλαγονίας, Κορύλας· Βιδυ-
νῶν, Φαρνάβαζος· τῶν ἐν Εὐρώπῃ Θρακῶν, Σεύθης.

26. Ἀριθμὸς συμπάσης τῆς ὁδοῦ τῆς ἀναβάσεως
καὶ καταβάσεως, σταθμοὶ διακόσιοι δεκαπέντε, παρα-
σάγγαι χίλιοι ἑκατὸν πενήκοντα πέντε, στάδια τρις-
μύρια τετρακισχίλια ἑξακόσια πενήκοντα. Χρόνου
πλήθος τῆς ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως, ἑνιαυτὸς καὶ
τρεῖς μῆνες.

O R D B O K

TILL

XENOPHONS ANABASIS

AF

G. W. GUMÆLIUS.

Fjerde förbättrade Upplagan.

ÖREBRO,

N. M. Lindhs Boktryckeri, 1840.

Cursiven utmärker allmänna termer (se Art. A.), latinska ord och sådana i boken ej förekommande bemärkelser, som antingen äro de första eller till förklaringen af sammanhanget mellan bemärkelserna nödvändiga.

Parentheser innehålla ordledning, eller constructionssätt, eller förklaringar, eller sådana ord, som i texten ej finnas utsatta, men som fordras till constructionens fullständighet.

Dessutom måste följande tecken och förkortningar med sina förklaringar märkas:

α n. 1.	—	betyder α privativum.
α n. 2.	—	α congregativum.
ss.	—	såsom.
o.	—	och.
obr.	—	obruklig.
eg.	—	egentligen.
sdr.	—	sammandraget.
=	—	lika med.
jfr	—	jämför.
hkn	—	hvilken.
ngn	—	någon.
bem.	—	bemärkelse.
Med.	—	Medium, Passiv form med activ eller reciprok bemärkelse.

A.

A, i sammansatta ord, är 1) *Privativum*, som beröfvar det sammansatta ordet det enklas egentliga bemärkelse och ger det en motsatt, liksom *in* i latinen och *o* i svenskan. Detta *a* är eg. en förkortning af *ἀνευ*, hvarför ock *v* bibehålles framför vocal, (t. e. *ἀνάξιος*, indignus, ovärdig, af *ἀνευ* och *ξιός*) men bortfaller för eonsonant (t. e. *ἀβατος*). 2) *congregativum*, förkortadt af *ἀμα*, utmärker något samvarande, t. e. *ἀδελφός*, *ἀπας*. 3) *intensivum* (förkortadt af *ἄγαν*) förekommer ej i *Anabasis*.

ἀβατος, *ov*, (α n. 1, *βατός*) obeträdd, obestiglig (berg), omöjlig att öfvergå (flod).

ἀγαθός, *η*, *όν* (med oregel. grader, t. e. *βελτίων*, *κρείττων*, *ἀριστες* m. fl., som på sina ställen äro upptagna) god, förträfflig, duglig, dugtig, käck, tapper: *χάρα* bördig: *ἀγαθόν*, *τό*, ss. subst. godt, fördel: egendom. II. 1, 12.

ἀγάλλω, f. *αἰῶ*, *hedra*, poet. Med. *anse sig hedrad*, vara stolt, skryta öfver (*τινί* och *ἐπί τινι*).

ἄγαμαι, aor. *ἠγάσθη*, göra mycket (*ἄγαν*) af, högagta, beundra, (*τινά*).

ἄγαν, adv. mycket, högeligen: för mycket, VII. vi, 39.

ἀγαπάω, *ήσω*, älska: med *ὅτι* vara glad el. nöjd att, V. v, 13.

ἀγαστός, *η*, *όν*, (*ἄγαμαι*) beundransvärd.

ἄγγελιον, *τό*, kärl.

ἄγγελία, *η*, bud, budskap.

ἀγγέλλω, *ελῶ*, aor. *ἠγγειλα*, buda, berätta, (*τινί* o. *πρός τινα*).

ἄγγελος, *ός*, bud, budbärare, ntskickad.

ἄγε o. *ἄγετε*, adv. (eg. imperat. af *ἄγω*) välan! *ἄ*. *δή* nå väl!

ἄγειρω, *ερώ*, aor. *ἠγειρα*, samla. *ἄγενειος*, *ov*, (*γένειον* skägg) skägglös.

ἄγκος, *εος*, *τό*, dal.

ἄγκυρα, *η*, *ancora*, ankare.

ἄγνωέω, (α n. 1, *νοέω*, *γνοέω*) icke veta, icke känna: vara osäker.

ἄγνωμοσύνη, *η*, missförstånd.

ἄγνώμων, *ov*, g. *ονος*, (*γνώμη*) obetänksam, obillig, VII. vi, 23, 38.

ἀγορά, *η* (*ἀγείρω*) 1) samling (af mycket folk), *concio*, = *ἐκκλησία*, med *συνάγειν* o. *συλλέγειν*. V. vii, 3. 2.) samlingsplats för allmänna ärenders afgörande och handels idkande, *forum*, *torg*: i lägrer. I. iii, 14. v, 12. *οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς* köpmän, isynnerh. hökare. *ἄ*. *πλήθουσα*, fullt *torg*: så kallades tiden från morgonen till middagen, emedan folket då vistades på *ἀγορά* för handel el. allm. angelägenheter. 3) lifsmedel, till salu, (äfven köpta, V. ix, 1).

ἀγοράζω, *άσω*, (föreg.) köpa. Med. köpa sig.

ἀγορανόμος, *ός*, (*νέμω*) uppsyningsman öfver *ἀγορά*, d. ä., öfver handeln med lifsmedel, hvilken pröfvade vigdens riktighet.

ἀγορεύω, *σω*, tala i folksamlingen (*ἀγορά*), offentlig yttra. *ἀγρεύω*, *σω*, jaga.

ἄγριος, *ιος*, *ιον*, till fältet (*ἀγρός*) hörande, vild.

ἀγρός, *ός*, *ager*, fält, åker. åkerfält, land. V. iii, 9. x, 8.

ἀγρυπνέω, ἦσω, (ὑπνος) vara sömnlös, vaka.

ἄγω, ξω, aor. 2. ἤγαγον, föra, medföra: anföra: låta framföra: bära (om hästar): föra el. draga inför rätta: föra en här (suppl. στρατιάν) fram, framrycka, tåga: styra, skicka, θεός οὕτως ἄγει, VI. 1, 18: ἄγειν καὶ φέρεσιν, plundra all lös egendom, eg. bortdrifva och bortföra, näml. boskap och saker: lefva (εἰρήνην, ἡσυχίαν, i fred, ro). Med. låta föra till sig, I. x, 17.

ἄγωγμος, ον, som kan föras: τὰ ἀγωγμια (χρηματα) skeppslast, varor.

ἄγων, ὄνος, ὁ, samling: kampspel, täfning i gymniska lekar, (πίθμη anställa): kamp, strid.

ἀγωνίζομαι, ἴσομαι, Att. ιούμαι, täfva, kämpa, strida.

ἀγωνοθέτης, ου, ὁ, (τίθμη) som anställer ἄγων: ämbetsman som dömde om de täflande, prisdomare.

ἄδειπνος, ον, (α n. 1, δεῖπνον) utan aftonmåltid, som ej spiset.

ἄδελφός, ὁ (α n. 2, δελφύς moderlif) broder.

αἰδέω, adv. (adj. αἰδέης, af α n. 1, δέος fruktan) utan fruktan, utan fara, säkert.

ἄδηλος, ον, (δῆλος) otydlig, obekant, oviss.

ἀδιάβατος, ον, (διαβαίνω) som man ej kan genoingå, öfverväda (ποταμος).

αἰδέω, ἦσω, aor. ἠδίκησα, Pass. pf. ἠδίκημαι, vara αἰδιος, ha orätt; oförrätta (τινά τι), misshandla.

αἰδία, ἡ, orätt, orättvisa.

αἰδιος, ον, (δίκη) orättvis, orättfärdig, elak, περί τινα, I. vi, 8. förbrytare: ἐκ τοῦ αἰδιου med orätta, I. ix, 16: αἰδιώτατα πάσχειν, lida den största orättvisa, VII. 1, 16.

αἰδίων, adv. orättvist.

αἰδύλας, adv. (δόλος) utan svek. αἰδύνατος, ον, (δύναμαι) utan kraft, kraftlös: omöjlig.

ἄειδω, ἄσω, sdr. af αἰείδω, sjunga. αἰεί ο. αἰεί, adv. alltid, ständigt, hvarje gång: οἱ αἰ. τοῦτ' ἔχοντες ἐδόκουν, de som innehade detta ansågo sig alltid.

αἰετός, ο. αἰτετός, ὁ, örn: bild af örn (fälttecken).

αἰθερος, ον, (θεός) gudlös, ogudaktig; superl. ωτατος.

αἰθναία, ἡ, = αἰθήνη, Athéne, (Minerva) Athens skyddsgudinna, VII. iii, 39.

αἰθλον, τό, (αἰθλος kamp) pris, segerbelöning.

αἰθροίξω, οἶσω, samla, värfva.

αἰθρός, ον, (α n. 2. θρός sorl) sorlande, ss. större folksamlingar, samlad; oskingrad, tät, tät tillsammans belägen, talrik, hoptals.

αἰθυμέω, ἦσω, vara modlös, nedslagen: misströsta: vara ledsen öfver (τινί): vara obenägen (πρός ἔξοδον).

αἰθυμῆτιον, m. dat. pers., man bör fälla modet, man måste misströsta, III. ii, 23.

αἰθυμία, ἡ, modlöshet, nedslagenhet, fruktan.

αἰθυμός, ον, (θυμός) modlös, obenägen, comp. οτερος.

αἰθύω, adv. nedslaget: ἔχειν = αἰθυμείν, vara nedslagen.

αἰγιαλός, ὁ, hafstrand (af αἰτσω stöta, hvaraf αἰξ get, äfven, enligt Artemidor. 2. 22, våg, störtsjö, och αἰς haf).

αἰδέομαι, ἔσομαι, aor. 1. ἠδέσθην blygas: hafva el. visa agtning för (τινά).

αἰδήμων, ον, blygsam, sedig, superl. αἰδημονέστατος.

αἰδοῖον, τό, pl. αἰδοία, pudenda, blygddelar, medjan (på kroppen).

αἰδώς, ὄος sdr. οὔς, ἡ, blygsel, agtning.

αἰεί = αἰ. αἰετός = αἰετός.

αἰθήρια, ἡ, (αἰθήρ aether) klar luft: ὑπό τῆς α. under bar himmel.

αἰθεῖω, (blott i praes. o. impf. brukligt) bränna: Pass. brinna.

αἰκίζω, (sdr. af αἰκνίζω, af α. n. 1. ο. εἰκός) och Med. ομαι,

- aor. *ἡμισάην*, obilligt be-
handla, misshandla, vanstäl-
la. Pass. aor. 1. *ἡμισθήν*.
- αἶμα*, τος, τό, blod, V. viii, 15.
- αἶξ*, ἡ, αἶγός, ὁ, ἡ, (αἶσσω, ru-
sä fram, stöta) bock, get.
- αἰρετός*, α, ον, som bör inta-
gas, IV. vii, 3.
- αἰρετός*, ἡ, ὄν, vald.
- αἰροῦν*, ἡσώ, pf. *ἤρηκα*, aor. 2.
εἶλον, Pass. pf. *ἤρημαι*, aor.
1. *ἠρέθην*, taga, intaga, fast-
taga, tillfångtaga. Med. ut-
taga åt sig, välja, utvälja,
föredraga, (*τινά ἀντι τινος*).
αἶρω, ἄρω, aor. *ἤρα*, lyfta,
upplyfta.
- αἰσθάνομαι*, θήσομαι, pf. *ἤσθη-
καί*, aor. 2. *ἤσθόμην*: mär-
ka, förmärka, bli varse, få
veta, höra af, (*τινός ο. τί*).
- αἰσθησις*, σεως, ἡ, varseblif-
ning.
- αἴσιος*, ον, (*αἴσα* öde) med (lyck-
ligt) öde, af lycklig betydelse
(*αἰετός*).
- αἰσχρός*, ὁ, ὄν, (*αἰσχος* skam)
skamlig, skändlig, oanständ-
ig: comp. *αἰσχίων*, superl.
αἰσχιστος.
- αἰσχροῦς*, adv., skamligen.
- αἰσχρῆν*, ἡ, blygsel, μή οὐ, II.
iii, 11. skam, vanära.
- αἰσχύνω*, skymfa, göra skam-
flät, Med. o. Pass. ομαι, aor.
1. *ἠσχύνθην*: skämmas (ὄτι):
blygas för (*τινά*): hafva agt-
ning för, frukta (*τινά*).
- αἰτέω*, ἡσώ, Act. o. Med. bed-
ja, begära, fordra (*τινά τι*
o. *παρά τινος*): Med. utbe-
dja sig, genom böner utver-
ka, erhålla.
- αἰτία*, ἡ, orsak, skuld, beskyll-
ning, anklagelse.
- αἰτιάομαι*, ἄσομαι, aor. *ἠτιάσα-
μην*, skylla, beskylla, ankla-
ga, förebrå.
- αἰτίας*, ἰα, ἰων, som är orsak,
skuld till något, skyldig,
brottslig: οὐδέν α. oskyldig:
αἰτιον, τό = *αἰτία*, ἡ.
- αἰχμάλωτος*, ον, (*αἰχμή* spjut,
krig, *ἀλίσκομαι*) i krig tagen,
krigsfängen.
- αἰκαυτός*, ον, (*καίω*) obränd.
- αἰεραῖος*, ον, (*περάννυμι*) o-
blandad, oförvirrad, i ord-
ning, oskadd.
- αἰρητικός*, ον, (*πόλεμος*) ett
krig utan häröld (*κηροῦς*), d.
ä., der ingen beskickning med
förslag mottages, oförsonligt.
- αἰνώνης*, ον, ὁ, en liten per-
sisk sabel. (Ordet är af per-
siskt ursprung).
- αἰνιδνυός*, ον, (*κινιδνυός*) ej
farlig: superl. *ότατος*.
- αἰνιδνύως*, adv., utan fara, II.
vi, 6.
- αἰκλήρος*, ον, (α n. 1, ο. *κλήρος*
arfvedel) fattig.
- αἰμάζω*, ἄσω, vara i blomstran-
de ålder, äga full kraft.
- αἰμή*, ἡ, 1) ägg, spets: (*κατό*)
αἰμήν, ss. adv., på punkten,
just nu: 2) högsta spetsen
af menniskolifvet, åldrens
blomma.
- αἰκόλαστος*, ον, (*κολάζω*) ej a-
gad, odisciplinerad (*στοά-
τευμα*).
- αἰκόλουθῆω*, ἡσώ, följa (*σύν*).
- αἰκόλουθος*, ον, (α n. 2, ο. *κέ-
λευθος* väg) följande, som
följer af hvarannan, samman-
hängande.
- αἰκοντιζώ*, kasta, träffa med spjut
(*τινά*).
- αἰκόντιον*, τό, (dimin. af *αἰκων*
spjut) kastspjut.
- αἰκόντισις*, σεως, ἡ, spjutkast-
ning.
- αἰκοντιστής*, οὐ, ὁ, spjutkastare.
- αἰκούω*, σομαι, pf. att. *αἰκήκοα*,
aor. *ἠκούσα*, höra, få veta
(*τί τινος ο. παρά τινος*): ly-
da, vara hörsam, undergifven
(*τινός*): εὖ ἄ. ὑπό τινος höra
godt om sig af någon, bli
berömd.
- αἰκρά*, se *αἰκρός*.
- αἰκράτος*, ον, (*περάννυμι*) oblan-
dad, stark.
- αἰκρίτος*, ον, (*κρίνω*) odömd,
ohörd.
- αἰκροβολίζομαι* (*βάλλω*) kasta el.
skjuta (på afstånd).
- αἰκροβόλισις*, σεως, ἡ, kast-
ning eller skjutning på långt
håll.
- αἰκρόπολις*, εως, ἡ, (*αἰκρός*, πᾶ-

λις) den högsta befästade punkten i en stad, borg, slott.
 ἄκρος, α, ον, (ἀκρή acies, ägg, spets), som är på spetsen, högst, ytterst: ἀκροα, ἡ, spets, udde, VII. 1, 20: befästad höjd, borg, citadell: ἀκρον, τὸ βεργσπετς, höjd: superl. ἀκρότατον, τὸ, högsta befästade punkten.
 ἀκρονυχία, ἡ, (ὄνυξ) nagel-spets: (ὄρους) bergspets.
 ἀκτῆ, ἡ, acte, hafstrand, (hvar emot svallet bryter sig, af ἄγνυμι bryta).
 ἄκυρος, ον, utan kraft (κῦρος), icke gällande.
 ἄκων, ουσα, ον, (α n. 1, ἐκόν) ovillig, mot sin vilja, motvillig.
 ἀλαλάξω, ἄξω, ropα ἀλαλά (hurrah!), gifva ett härskri, (= ἐλελίξω).
 ἀλεινός, ἡ, ὄν, (ἀλέα värme) varm, värmande, IV. 14, 11. se ἐλεινός.
 ἀλέξω, α. ἀλεξέω (Pindar. Olymp. 13, 9. ed. Thiersch), Med. ομαι, f. ἤσομαι aor. ξάμην. Med. afvärja från sig, försvara sig mot (τινά): slå tillbaka, förjaga: vedergälla, I. ix, 11.
 ἀλίτης, ου, ὄ, (ἀλέω mala) malande, jfr ὄνος.
 ἄλευρον, τὸ, (ἀλέω) hvetemjöl.
 ἀλήθεια, ἡ, sanning, sannfärdighet: τῇ ἀληθείᾳ verkligen V. x, 10.
 ἀληθεύω, σα, aor. ἠλήθευσα, säga sannt.
 ἀληθής, ἐς, (λήθω = λανθάνω) icke dold, upprigtig, sann.
 ἀληθινός, ἡ, ὄν, sannfärdig, pålitlig.
 ἀληθῶς, adv. sannt, verkligen.
 ἀλειυτικός, ἡ, ὄν, (ἀλιεύς fiskare): ἄ. πλοῖον fiskarbåt.
 ἀλίξω, ἰσα, (ἄλις) samla.
 ἀλίθος, ον, (λίθος) utan stenar, ej stenig.
 ἄλις, adv. kopvis: nog: ἄ τούτων ἔχειν, ha nog deraf, vara tillfreds dermed.
 ἀλίσσω, (praes. act. obr. i dess ställe αἰρέω), pf. ἤλωκα och

ἔλωκα, aor. 2. ἦλων ο. ἔλλων, med passiv bem., och Pass. ἀλίσκομαι, f. ἀλώσομαι, blifva tagen, intagen, fången: anträffas: upphinnas (θροῦμα) V. n, 31.
 ἄλκιμος, ον, (ἀλκή styrka, mod), kraftfull, modig, tapper: superl. ὠτατος, IV. vii, 15.
 ἄλλά, conj. (af ἄλλος, pl. neutr. ἄλλα, hvarföre det också utmärker öfvergång till något annat, ofta motsatt) men: efter nekande, utan: i början af en period, Ja! ja i sanning! sannerligen, nå väl: att utmärka eftersats, så, således, dock, dock åtminstone: äfvenså ἄλλά γε: efter πότερον, eller? eller snarare? i flere på hvarandra följande frågor: α. γάρ men, men dock, likväl: α. μὴν, ο. α. μ. γε, men också, ja i sanning, III. n, 16: vidare: α. ἢ efter nekningssord, annat än, utom: α. οὐδέ = οὐδέ, dock kan det äfven öfversättas, men icke engång I. 14, 8.
 ἀλλαχῆ, adv., annorstädes, åt annat håll: ἄλλος α. den ena hit den andra dit, VII. m, 47. der nu enl. HSS. står ἄλλη.
 ἀλλαχού, adv., = föreg., stod fört II. vi, 4, der nu enligt HSS. står ἄλλη.
 ἀλλήλων, pron. recipr., hvarandra: (brukas blott i plur. men aldrig i nominat.)
 ἄλλοθεν, adv., från annat el. olika ställe: ἄλλοι α., den ena från en, den andra från en annan sida, hit och dit, I. x, 13. jfr anm.
 ἄλλομαι, f. ἀλοῦμαι, aor. ἠλάμην, salto, hoppa, dansa, springa.
 ἄλλος, η, ο, alius, en annan, pl. andra: med artikeln ὁ, den andra, den öfriga: ἄλλοι δέ, men dessutom: καὶ ἄλλα och dessutom: τὰ ἄλλα i andra afseenden, för öfrigt: ἄλλο τι ἂν (hafve vi väl uträttat) något annat? II. v, 10: ἄλλη καὶ ἄ. (χώρῃ) här

och der: ἄλλη (ὀδῶ) annorstädes, åt annat håll: τῆ ἄλλῃ (ἡμέρᾳ) följande dagen.
 ἄλλοτε, adv., (ἄλλος. ὅτε) en annan gång, annars: ἄ. καὶ ἄ. då och då.
 ἄλλοτριος, ἰα, ἰον, andra tillhörig, främmande.
 ἄλλως, adv. annorlunda, på annat sätt, ännars, med annat vilkor: ἄ. τε καὶ så väl annars såsom ock, d. ä. särdeles: utan ordning V. 1, 7.
 ἀλόγιστος, ον, (λογίζομαι) obetänksam.
 ἄλσος, εος, τό, lund.
 ἄλφειτον, τό, vanl. plur. ἄλφιστα, τά, kornmjöl.
 ἀλωπεκίς, ἰδος, ἡ, (ἀλώπηξ rä) räfskinn.
 ἀλώσιμος, ον, (ἀλίσκομαι) in- taglig, som kan tillfångatagas.
 ἄμα, adv., tillika: med dat. ss. præp. = σύν, om tid, tillika med, vid, t. e. ἡμέρᾳ vid dagningen.
 ἄμαξα, ἡ, (ἄγω) fragtvagn med 4 hjul.
 ἀμαξιαίος, αία, αίων, som fyller en vagn, utgör last för en vagn, jfr ὀλοίτροχος.
 ἀμαξιτός, όν, (ἀμαξα, εἶμι), som befares af vagn, hvarpå blott en vagn i sönder kan gå fram (ὀδός).
 ἀμαρτάνω, f. ἀμαρτήσω, aor. 2. ἤμαρτον, Pass. aor. 1. ἤμαρτηθην, fela: (τινός) förfela, kasta miste om.
 ἀμαχεί, adv., (α. n. 1, μάχη) utan strid.
 ἀμαχητι adv. = föreg.
 ἀμείνων, ον, oregel. compar. till ἀγαθός, bättre, tappare.
 ἀμέλεια, ἡ, ovårdighet, försummad uppmärksamhet.
 ἀμελέω, ἦσω, (μέλει) vårdslösa, försumma, ej bry sig om (τινός), Pass. pf. partic. ἡμελημένος, vårdslös.
 ἀμελώς, adv., (ἀμελής ovärdig) ovärdigt, vårdslöst, V. 1, 6.
 ἀμετρος, ον, (μέτρον) omätlig.
 ἀμήχανος, ον, (μηχανή) utan medel, omöjlig: ἀμήχανα (κακά) oöfvervinnerliga svå-

righeter eller olyckor, II. u, 18.
 ἀμιλλάομαι, ἦσομαι, (ἀμιλλα kamp) täflla, kappas.
 ἄμπελος, ἡ, vinranka.
 ἀμυγδάλινος, η, ον, (ἀμυγδάλη mandel) af mandel (beredd).
 ἀμύζω, (α. n. 2, μύζω suga) sannol. skriffel: suga IV. v, 27. Andra läsa på detta ställe μυζειν enligt Suidas vittnesbörd, hvilken form äfven Porson anser vara den rätta. Hesychius deremot har formen μύζειν, hkn de nyare gjilla.
 ἀμύω, υνῶ, Med. ομαι, f. οὔμαι, aor. ἤμυνάμην, afvärja, Med. afvärja från sig (τινά), försvara sig.
 ἀμφί, præp., lat. amb —, svensk. om: grundbemärkelse, o m kring. (1 med genit. = περί, om, angående, IV. v, 17. 2) med accusativus: 1) ställe, omkring, vid: 2) tid, omkring, vid, vid pass: 3) antal, omkring, vid pass: 4) personer, οἱ ἄ. τινα, de som omgifva någon, äfven understundom tillika med den omgifna, t. e. οἱ ἄ. βασιλέα κόνυngen och hans folk: 5) ting: t. e. ἄ. τι ἔχειν eller εἶναι, vara sysselsatt omkring, d. ä. med något: δαπανᾶν, påkosta på ngt: i afseende på, II 1, 7.
 ἀμφιγνοέω, ἦσω, impf. ἤμφιγνόουν, (νοέω, Aeol. γνοέω) sväfva omkring med tankarne, tveka, vara oviss.
 ἀμφιλέγω, ξω, träta (τι) om något.
 ἀμφορεύς, έως, ό, kärl med handtag (ἀμφί) omkring, d. ä. på bägge sidor, för att bära (φέρω), amphora.
 ἀμφοτέρος, έρα, ερον, (ἀμφω), bäggedera, bägge (i sing. sällsynt).
 ἀμφοτέρωθεν, adv., på bägge sidor om (τινός), III. iv, 29.
 ἀμφω, οί, αί, τά, nom. acc. ἀμφοίν gen. o. dat., ambo, bägge.

ἄν, conj. med subjunct. =
 εἰς: ἄν τε — ἄν τε, antin-
 gen — eller, (= εἴτε).
 ἄν, conj. construeras med alla
 tempora och modi: modifice-
 rar meningen, så att uttryc-
 ket blir mindre bestämdt,
 väl: tilläfsventyr, nu, då:
 ofta kan det icke med någon
 särskild partikel i vårt språk
 öfversättas: med subjunct. ef-
 ter pron. och adv. relat. då
 de ej hafva afseende på ett
 bestämdt föremål, t. e. ὅ τι
 ἄν δέη ehvad som må fordras,
 ὅπου ἄν ᾗ hvarhelst jag må
 vara: med particip. præs. o.
 aor. utmärker det futurum
 l. 1, 10. V. II, 8. V. VIII, 9.
 ἀνά, praep., förekommer i A-
 nab. blott med acc. på, ut-
 efter, ἀ. ὄρη, III. V, 16, ἀ. πε-
 διον VII. IV, 2: efter, enligt,
 ἀ. κράτος, efter(yttersta) för-
 måga: med numror utmärker
 det afdelningar, t. e. ἀ. ἐκα-
 τόν och ἀ. διακοσίους, 100
 el. 200 i hvardera: ἀ. πέντε
 παρασάγγας τῆς ἡμέρας, 5
 par. hvar dag: i sammansätt-
 ning, upp, åter, tillbaka.
 ἀναβαίνω, βῆσομαι, (βαίνω)
 vanl. i intransit. bem. upp-
 stiga, ἐπι τὸν ἵππον, äfven
 γηλοφον: gå ombord, V. IX,
 14. gå uppføre, isynh. från
 kusterna till de inre, högre
 trakterna af landet.
 ἀναβάλλω, βαλῶ (βάλλω) upp-
 kasta (en graf), V. II, 5: upp-
 lyfta (ἐπι τὸν ἵππον).
 ἀναβασίς, σεως, ἡ, (ἀναβαίνω)
 uppstigande IV. I, 10: tåg
 uppåt landet.
 ἀναβιβάζω, ἄσω (βιβάζω = βαι-
 νω i act. bem.) låta gå upp:
 (στράτευμα) tåga uppføre.
 ἀναβοάω, ἦσω, (βοάω) upphäf-
 va ett rop, ropa.
 ἀναβολή, ἡ, (ἀναβάλλω) upp-
 kastad jord, jordvall.
 ἀναγγέλλω, (ἀγγέλλω) återför-
 kunna, återföra budskap,
 lemna svar.
 ἀναγιγνώσκω, γνώσομαι, (γι-

γνώσκω) igenlämna: V. VIII,
 6: läsa, lat. cognoscere.
 ἀναγκάζω, ἄσω, aor. ἠνάγκασα,
 tvinga, τινά τι, V. X, 6.
 ἀναγκαιός, αἰα, αἰον, nödvän-
 dig, oundviklig: subst. anhö-
 rig, slägtning, necessarius.
 ἀνάγκη, ἡ, nödtvång, tvingan-
 de omständighet, svårighet:
 ἀ. (ἔστι), det är nödvändigt,
 oundvikligt: ἀνάγκη ἐχόμενος
 nödtvungen.
 ἀνάγω, ξω, (ἄγω) föra upp,
 uppåt (från kusterna inåt
 landet), låta uppstiga: Med.
 fara ut på öppna sjön, lat.
 ferri in altum, afsegla.
 ἀναζεύγνυμι, ζεύξω, (ζεύγνυ-
 μι) åter oka på, späanna fö-
 re: (om en här) bryta upp,
 aftåga.
 ἀναθαροῦσθαι, ἦσω, (θαροῦσθαι) åter
 hämta mod.
 ἀνάθημα, τό, (ἀνατίθημι), ett
 kärl af ädel metall, konstverk
 eller annan dyrbarhet, som
 blifvit skänkt åt en gud och
 till prydnad i dess tempel
 uppställdt, tempelskänk.
 ἀναθορυβέω, ἦσω, (θορυβός)
 sortla, med sorl yttra bifall,
 höja bifallsrop.
 ἀναιρέω, ἦσω, (αιρέω) upplyfta,
 borttaga (om döda, vanl.
 i Med.), VI. II, 9: (φωνήν)
 höja rösten, gifva orakel,
 svara, tillkännagifva (om Gu-
 darne): Med. taga upp (åt
 sig), upplyfta: medtaga: πό-
 λεμον begynna krig.
 ἀνακαίω, κούσω, (καίω) upp-
 tända,
 ἀνακαλέω, ἔσω, (καλέω) kalla:
 Med. kalla till sig, ge tecken
 till aftåg (σάλπιγγι).
 ἀνακοινῶ, ὄσω, Act. o. Med.,
 (κοινῶ) meddela (τινι περὶ
 τινος) åt någon för att in-
 hämta råd, rådfråga: (τι τι-
 νι) förtro någon något.
 ἀνακομίζω, ἴσω, (κομίζω) upp-
 föra: Med. sammanföra åt
 sig.
 ἀνακράζω, ἄσω, ropa, gifva ett
 anskri.
 ἀναλαλάζω = ἀλαλάζω.

ἀναλαμβάνω, λήψομαι, (λαμβάνω) återtaga, medtaga.
 ἀναλάμπω, ψω, (λάμπω) uppfamma, komma i låga.
 ἀναλέγω, ξω, (λέγω, tala) om-tala el. läsa, II. 1, 17. Pass. se anm. t. d. ställe.
 ἀναλίσκω, ώσω, (ἀνά, ἀλίσκω) påkosta (om pengar): göra slut på, bortkasta (om vapen).
 ἀνάλωτος, ον, (α n. 1, ἀλίσκω) ointaglig.
 ἀναμένω, νω, (μένω) förbida, afvakta, vänta på, (τινά): intrans. vänta.
 ἀναμίγνυμι, μίξω, (μίγνυμι, jon. μίσγω, misceo, blanda) inblanda.
 ἀναμιμνήσκω, μνήσω, (= μιμνήσκω af μνάομαι) påminna (τινά τι) III. 11, 11. påminna sig, erkänna, V. viii, 26: Med. o. Pass. påminna sig.
 ἀνάνδρος, ον, (α n. 1, ἀνήρ) omannlig, svag, värnlös.
 ἀναξυρίδες, αι, vidbyxor, som brukades af Perser och andra barbarer. Ordet är ej af Grekiskt ursprung.
 ἀναπαύω, σω, (παύω) låta hvila. Med. hvila sig, gå till hvila: afstå ifrån (διανοίας en tanka).
 ἀναπειθω, σω, (πειθω) beveka, öfvertala (τινά).
 ἀναπεταννώω, f. πετάσω, (= πεταννώω eller νυμι) utbreda, slå opp (portar).
 ἀναπηδάω, ήσω, (πηδάω springa) uppspringa.
 ἀναπνέω, εύσω, (πνέω) återandas, hämta andan.
 ἀναπράττω, άξω, (πράττω) utverka, utkräfva, (τι παρά τινος).
 ἀναπτύσσω, ύξω, (πτύσσω vika) utveckla, utbreda, el. draga ihop, repliera, (κέρως I. x, 92: se anm. t. d. st.).
 ἀναπυνθάνομαι, πυνθόομαι (πυνθάνομαι) utforska, få veta (τι).
 ἀνάπτω, ψω, (= άπτω) påtända V. u, 24. De flesta Codd. hafva här det liktydiga ἐνά-

ψαντος, hvilket Lion i sin upplaga infört.
 ἀναρίθμητος, ον, (α n. 1, ἀριθμός) oräknelig.
 ἀνάριστος, ον, (ἀριστον), utan frukost, som ej frukosterat, på fastande mage.
 ἀναρπάξω, άσω, (αρπάξω) återgripa till, (τά όπλα).
 ἀναρχία, ή, (αρχή) brist på styrelse el. befäl.
 ἀνασκευάζω, άσω, (σκευάζω) åter inpacka, afföra, flytta på annat ställe.
 ἀνασταυρόω, ώσω, (σταυρός) uppspika på päle el. kors.
 ἀναστέλλω, ελω, (στέλλω skicka) tillbakaskicka, kasta el. drifva tillbaka (om en fiende).
 ἀναστρέφο, ψω, (στρέφω) intrans. vända om, återvända: Med. o. Pass. vända sig om på ett ställe (efter flykt), fatta stånd, I. x, 12: underlägga sig, el. rättare, föra sig vara, lat. *versari*, II. v, 14.
 ἀναταράττω, άξω, (ταράττω) bringa i oordning, Pass. vara utan ordning.
 ἀναταίνω, ενω, (τείνω) sträcka upp (χείρα): Pass. pf. partic. ἀνατεταμένως med uppsträckta (el. utspända) vingar, I. x, 12.
 ἀνατέλλω, ελω, aor. ἀνέτειλα, (τέλλω, τελω, fullända) låta uppgå: intr. (om solen) uppgå.
 ἀνατίθημι, θήσω, (τίθημι) pålägga, pålassa, lägga ofvanpå, IV. vii, 26. III. 1, 30: uppställa ett ἀνάθημα i ett tempel, helga en skänk åt en Gud: Med. Pålassa.
 ἀνατρέφω, ψω, (τρέφω) genom bättre föda återge hull, väl fodra.
 ἀναφεύγω, (φεύγω) återfly upp.
 ἀναφρονέω, ήσω, (φρονέω) återfå sitt förnuft, åter bli redig.
 ἀναγάζω, άσω, (γάζω vika): draga sig tillbaka (Act. och Med.) vanl. poet. ord.
 ἀναχωρέω, ήσω, aor. I, ησα, (χωρέω gå), draga sig tillbaka.

- ἀναχωρίζω, ἰσω, (χωρίζω) låta draga sig tillbaka, återkalla.
 ἀνδραγαθία, ἡ, (ἀνὴρ, ἀγαθός) manhaftighet, tapperhet.
 ἀνδράποδον, τὸ, (ἀνὴρ, ποῦς) träl, krigsfånge, (sannolikt så kallad, emedan den, som gaf sig till fånge, kastade sig för segrarens fot, eller därför att segraren satte sin fot på hans nacke).
 ἀνδρείος, εἶα, εἶον, (ἀνὴρ) manhaftig, tapper.
 ἀνδρείότης, ἡ, tapperhet.
 ἀνδρίζω, ἰσω, göra till man: Med. uppföra sig som en karl, visa sig tapper: anstränga sig, V. viii, 15.
 ἀνεγείρω, εἶω, (ἀνά, ἐγείρω) uppväcka: Pass. (aor. ἀνηγέρθη) vakna.
 ἀνεῖλεν se ἀναιρέω.
 ἀνεῖπον, aor. 2., (ἀνά, εἶπον) utropa.
 ἀνεκπίμπλημι, πλήσω, (ἀνά, ἐν, πίμπλημι) åter uppfylla.
 ἀνεμος, ὁ, (ἄνιμ blåsa) väder, vind.
 ἀνεπιλήπτως, adv. (α n. 1, ἐπιλαμβάνω) obehindradt.
 ἀνερεθίζω, ἰσω, (ἐρεθίζω, ἐρεθίζω, reta) uppreta.
 ἀνερωτάω, ἦσω, (ἐρωτάω) fråga.
 ἀνευ, adv. med genit., utan, jfr. α n. 1.
 ἀνευρίσκω, ρήσω, (ἀνά, εὐρίσκω) återfinna, upptäcka.
 ἀνέχω, (έχω) hålla upp, tillbakahålla. Med. ομαι, f. ἐξομαι, aor. 2. ἤνεσχόμην, impf. ἤνειχόμεν. 1) hålla sig uppe, uthålla, uthärda, fördraga, tåla, (med genit. II. u, 1.) 2) hålla sig tillbaka, styrasig. I. viii, 26.
 ἀνεψιός, ὁ, syskonbarn.
 ἀνέφρον se ἀνοίγω.
 ἀνήκεστος, ον, (α n. 1, ἀκέομαι hela, bota) obotlig.
 ἀνήκω, ξω, (ἦκω) höja sig, sträcka sig uppåt.
 ἀνὴρ, g. ἀνέρος, vanl. ἀνδρός, man, karl: ofta med tydligt bibegrepp af dugtighet, tapperhet, magt, I. vii, 3, 4. VII. i, 21. gift man, IV. v, 24.
 ἀνθέμιον, τό (ἄνθος blomma) blomma: blomsterlik teckning el. tatuering. V. iv, 32.
 ἀνδίστημι, ἀντιστήσω, (ἀντι, ἴστημι) i de act. tempora, ställa emot: i de intrans. temp. och Med. sätta sig till motvärd; göra motstånd.
 ἀνθρώπινος, ἰνῆ, ἰνον, mensklig.
 ἄνθρωπος, ὁ, menniska.
 ἀνιάω, ἄσω, (ἀνία, sorg, oro) bedröfva, oroa, besvära: Pass. vara bedröfvad, nedslagen, I. u, 11; känna smärta, IV. viii, 26.
 ἀνίημι, skicka bort, släppa, (ἴημι): inf. ἀνεῖναι, VII. vi, 30. Schn. har der enl. några Codd. ἀν εἶναι, orätt, ty ἄν kan icke här äga rum. Poppo, med Dind. o. Born, läser enl. Cod. Vat. ἐμὲ εἶν εἶναι, hvilket ger en lätt mening.
 ἀνιμάω, ἦσω, hissa eller lyfta upp (ἀνά, ἰμός, sål. eg. med rep).
 ἀνίστημι, ἀναστήσω, (ἴστημι) i de transit. tempora, låta uppstå, uppresa, väcka: uppjaga, uppskrämma: i de intrans. temp. ὁ. Med., uppstå, resa sig upp.
 ἀνίσχω = ἀνέχω, äfven intrans., gå upp (om solen): brukas blott i præs. o. impf.
 ἄνοδος, ἡ, (ἀνά, ὁδός) = ἀνάβασις, tåg uppåt.
 ἄνοδος, ον, (α n. 1, ὁδός) utan väg, obanad, otillgänglig.
 ἀνόητος, ον, (α n. 1, νοεῶ) oförståndig.
 ἀνοίγω, fut. ξω, impf. ἀνέφρον, (οἴγω) öppna.
 ἀνομία, ἡ, (ἄνομος) laglöshet, olaglighet.
 ἀνομοίως, adv. (α n. 1, ὁμοίως) olika: ἄ. ἔχειν, vara i olika förhållande, stå olika.
 ἄνομος, ον, (νόμος) laglös, ofverträdare af lag o. ordning.
 ἀνταγοράζω, ἄσω, (ἀντι, ἀγοράζω) köpa i stället.
 ἀντακούω, σω, deremot höra, höra svar.
 ἀντεπιμπλήμι, πλήσω, aor. ἐ-

πλησα. (πληρημι) deremot uppfylla, (med något (τινός)).
 ἀντεπιμελέομαι, ἦσομαι, deremot påtänka (τί).

ἀντενποιέω, ἦσω, (εὔ, ποιέω) göra godt tillbaka.

ἀντί, præp. med genit. e mot.

1) midt emot, framför, för, ante, IV. vii, 6: 2) utmärkes derigenom något motsvarigt, t. e. i stället för, till ersättning för, för, I. vii, 3: i någons ställe, I. i, 4: fattas III. iii, 18 (ἀντί) τούτων, i betalning derföre.

ἀντιδίδομι, δάσω, (δίδομι) ge i stället, i utbyte.

ἀντιλέγω, ξω, (λέγω) motsäga.

ἀντίος, α, ον, (ἀντί) mötande, till mötes, emot: motsatt, anorlunda än, VI. iv, 34 (ἦ).

ἀντιπαρασκευάζομαι, (παρασκευάζω) rusta sig emot, till motvärn.

ἀντιπαρατάτω, ξω, Med., uppställa sig emot.

ἀντιπάρεμι, (εἶμι) gå jäms med på motsatt sida.

ἀντιπάσχω, f. πείσομαι, deremot lida, bli skadad tillbaka.

ἀντιποιέω, ἦσω, deremot göra, uträtta: Med. bemöda sig, tvista, täfla med någon (τινί) om något (τινός, äfven περί τινος).

ἀντιπορεύομαι, σομαι, gå emot.

ἀντίπορος, ον, (πόρος) midt emot liggande.

ἀντιστασιάζω, άσω, uppväcka ett motparti: täfla, rivalisera (τινί).

ἀντιστασιώτης, ον, ό, anhångare af motpartiet.

ἀντιστοιχέω, ἦσω, (στοιχος rad) stå i rad mot hvarandra, dansa midt emot.

ἀντιστρατοπεδεύω, och Med. ομαι, lägra sig midt emot, VII. vii, 33.

ἀντιτάτω, ξω, uppställa emot (såsom fiende): Med. o. Pass. uppställa sig emot, ställa sig till motvärn: Pf. 3. pl. ἀντιτετάχεται eg. en jonisk form för ἀντιτεταγμένοι εἰσι, IV. viii, 5.

ἀντιτιμάω, ἦσω, deremot hedra, visa agtning tillbaka.

ἀντιτοξεύω, σω, skjuta med bågge emot.

ἀντιφουλάτω, άξω, deremot bevakka: Med. deremot agta sig.

ἀντρον, τό, antrum, grotta.

ἀντροδης, es, hålig, full af grottor.

ἀνυστός, όν, görlig: σιγῆ ὡς ἀνυστόν så tyst som möjligt.

ἀνώ, ο. ὑτώ, f. νσω fullända, utföra: Med. uträtta, VII. vii, 24.

ἄνω, adv. upp, uppåt, uppföre, inåt landet (från kusterna, mots. ἐπί θαλάττη): uppe, V. iv, 25: ό ἀ βασιλεύς, konungen deruppe (i Asien), VII. i, 28. ofvanföre, IV. iii, 3. comp. ἀνωτέρω (τινός) högre än, superl. ἀνωτάτω.

ἀνώγειον, τό, (γαία = γῆ) byggnad öfver jordytan, högre byggnad, öfvervåning, spannmålsvind.

ἄνωθεν, adv., uppifrån.

ἄξιη, ἦ, γχα.

ἄξιος, ία, ίον, värd (τινός, t. e. πολλοῦ, mycket värd): värdig, förtjent, billig, med någons förtjenst eller värdighet öfverensstämmande, t. e. τιμῆ, I. ix, 29, äfven ἦ ἄξια såsom subst. (suppl. τιμῆ) förtjent lön, VI. iv, 33, comp. ἄτερος, superl. ἄτατος.

ἄξιοστρατηγος, ον, (στρατηγός) värdig att vara härförare: comp. οτερος.

ἄξιόω, άσω, anse för värdig (τινά τινος): anse för billigt, billiga, äfven i Med. I. ix, 15. såsom billigt önska, begära, fordra.

ἄξιωμα, τό, värdighet, anseende.

ἄξων, ονος, ό, vagnsaxel.

ἄσπλος, ον, (όπλον) obeväpnad.

ἀπαγγέλλω, ελω, (ἀπό, ἀγγέλλω) framföra budskap, svar, uppdrag (ifrån någon): afgifva svar: (τινί τι).

ἀπαγορεύω, σω, afsäga sig, afstå ifrån: tröttna.

ἀπάγω, ξω, afföra, bortföra, återföra, föra tillbaka (hären), I. m, 14: intrans. (tillägg στρατιῶν) återtåga, I. x, 6: köra bort (dragare), V. ix, 8: Med. bortföra med sig, VI. vi, 1.

ἀπαγωγή, ἡ, bortförande.
ἀπαθής, ἐς, (α η. 1, πάθος) icke lidande, oskadad (κακῶν).

ἀπαίδευτος, ον, (παίδευω) oundervisad, okunnig, dum.

ἀπαίρω, αρω, aor. I. ἀπήρα (ἀπό, αἶρω, lyfta bort: (ἐάντων) bege sig bort, afresa, (till sjös el. lands).

ἀπαιτέω, ἦσω, affordra (τινά τι), fordra, begära: Med. utkräva åt sig, kräfva (τινά τι).

ἀπαλλάττω, ξομαι, aor. ἀπῆλλαξα, pass. pf. ἀπῆλλαγμαί, aor. 2. ἀπηλλάγην, (ἀλλάττω förändra, af ἄλλος), aflägsna, bortskaffa (τι): intr. aflägsna sig, gå bort: Med. o. Pass. skilja sig från (τινός): bortgå, ifrån (ἀπό, ἐν): undkomma, komma ifrån, frias ifrån (τινός).

ἀπαλός, ἡ, ὄν, (ἄπτω) len att vidröra, mjuk, fin, mör: compar. ὠτερος.

ἀπαμειβομαι, φομαι, aor. I. ἀπημειβην, αμειβω växla, afväxla (i tal), svara.

ἀπαντάω, ἦσω (ἀντάω möta, af ἀντί) möta, råka: gå till mötes.

ἄπαξ, adv., engång: ὡς ἄ., så snart.

ἀπαρασκευάστος, ον, (α η. 1, παρασκευάζω) orustad, oberedd: comp. ὀτερος, superl. ὄτατος.

ἄπας, ασα, αν, (α η. 2, πᾶς) all, hel: pl. allihop I. vii, 7.

ἀπανθημερίζω, ἴσω, (ἀπό, ἀντός, ἡμέρα) återkomma samma dag.

ἀπειθέω, ἦσω, (πειθω) vara o-hörsam.

ἀπειλέω, ἦσω, aor. ἠπειλησα, hota, (τι).

ἀπειλή, ἡ, hotelse, VII. vii, 24.

ἄπειμι, ἐσομαι, (εἶμι) vara borta, uteblifva.

ἄπειμι, (εἶμι) o. ἀπίημι, Præs. I. pl. ἄπιμεν, 3. ἀπίαισι, imper. ἀπίθι pl. ιτε, opt. ἴοιμι, inf. ἴεναι, part. ἴών, plqpf. ἀπῆειν pl. ἦσαν: afgå, bortgå, öfvergå (παρά, πρὸς) återgå, gå tillbaka. Præs. har ofta hos Att. förff. futuri bemärkelse.

ἄπειπον, aor. 2, (εἶπον) afsäga sig (τι), säga ifrån, förbjuda, (τινὶ μή).

ἄπειρος, ον, (πέρα) utan erfarenhet, oerfaren, okunnig, som ej försökt (τινός), comp. ὀτερος.

ἀπελαύνω, ο. ἀπελάω f. ελάσω; (ἐλαύνω) jaga bort, förjaga: intr. rida bort eller tillbaka, aftåga, bege sig bort.

ἀπέπτα, sdr. af ἀπέπταε, impf. af ἀποπτάω obr. = ἀποπέτομαι, ἀπόπτωμαί och ἀφίπταμαι bortflyga I. v, 3.

ἀπερέω obr. (ἐρέω) pf. ἀπέρηκα = ἀπαγορεύω, vara trött.

ἀπερούω, ξω, aor. ἀπερυσά, afhålla, afvärja.

ἀπέρχομαι, f. ελεύσομαι, afgå, bortgå, utgå, öfvergå till (παρά, πρὸς), återgå, återkomma.

ἀπεχθάνομαι, f. εχθήσομαι, pf. ἤχθημαι: vara förhatlig, hatas (τινὶ).

ἀπέχω, ἀφίξω, afhålla: intr. vara skild ifrån, på afstånd ifrån (τινός o. ἀπό τινος; själfva afståndet står i acc.): Med. afhålla sig ifrån, skona (τινός); Pass. hållas skild ifrån (τινός).

ἀπιστέω, ἦσω, misstro (τινὶ): äfven = ἀπειθέω, vara ohörsam (τινὶ).

ἀπιστία, ἡ, misstroende: tro-löshet.

ἄπιστος, ον, (πίστις) icke trodd, misstrodd: ej trovärdig, opålitlig.

ἀπιτέον, (ἄπειμι) med ἐστί, man bör eller måste bortgå.

ἄπλετος, ον, (= ἀπλευτος, som också verkligen finnes i ett par Codd. af α. η. 1, o. πελάω nalkas; sål. eg. som man

ej kan el. törs nalkas. Riemer härleder det orätt af πλέω, (πιμπλημι) förskräckligt, ofantligt mycken, IV. iv, 11.

ἀπλόος, sdr. ἀπλοῦς, ἦ, οὖν, enkel: ärlig.

ἀπό, apostroph. ἀπ' och framför aspirata ἀφ', lat. ab, vårt af, præp. m. genit., grundbem. ifrån. 1) om ställe: ifrån: ἀ. ἵππου ifrån hästen, I. ix, 6, ifrån hästryggen, till häst, I. n, 7. 2) om tid: ἀ. νομηνίας, vid nytändningen: ἀφ' ἐσπέρας, efter mörkningen. 3) om hvarje ting el. anledning, hvaraf något utgår, uppkommer, verkas: ἀ. τούτου, af denna anledning: ἀ. παραγγέλλεως, i följd af ordres: ἀ. τοῦ αὐτοῦ σημείου, på samma tecken: ἀ. τοῦ αὐτομάτου, af egen fri vilja: ἀ. χρημάτων, med el. för pengar, ävenså ἀ. τοῦ ἰεροῦ ἀργυρίου: ἀ. κοινοῦ, af gemensam (tillgång), IV. vu, 27: äfven, enl. allmänt (beslut, βουλευματος), V. vii, 18. ἀ. ποίου τάχους, med hurudan skyndsamt: ὁ ἀ. τοῦ στρατεύματος, han ifrån hären, d. ä., härens befälhafvare, Schn., el. kanske förtärra, han ifrån lägret, den från hären förväntade, VII. n, 19.

ἀποβαίνω, f. βήσομαι, (βαίνω) stiga af (skeppet), landstiga: få en utgång, slå in, (om spådom).

ἀποβάλλω, f. βαλῶ, bortkasta, mista, förlora.

ἀποβιβάζω, ἄσω, (βιβάζω = βαίνω i act. bem.) låta stiga af, landsätta.

ἀποβλέπω, φω, beskåda (på afstånd): (πρός) vända sina ögon till, lita till, VII. n, 33. el. på III. r, 36.

ἀπογινώσκω, f. γνώσομαι, pf. ἔγνωκα, afstå från sin mening, slå ur hägen.

ἀποδείκνυμι, δείξω, visa, uppvisa; anvisa, ge anvisning, II. m, 14: tillkännagifva, yttra,

äfven pass. (γνώμην), V. n, 9: förklara: utnämna, eg. föreställa för folket.

ἀποδέρω, δεῶ, aor. ἔδειρα, Pass. aor. 2. ἐδάσην, (δέρω flå) aftaga hud, flå.

ἀποδέχομαι, ξομαι, mottaga.

ἀποδημέω, ἦσω, vara från sitt folk (δήμος), vistas utomlands.

ἀποδιδράσκω, δράσομαι, pf. δέδρακα, aor. 2. ἀπέδραν, 3 pers. ἀπέδρα, VI. iv, 5. (διδράσκω obr.) löpa bort, aflägsna sig, VII. m, 38 (från någon τινά), förlöpa, VI. n, 8: hemligen fly (så att ingen vet hvar, jfr ἀποφεύγω), smyga bort, rymma.

ἀποδίδωμι, δώσω, afgifva, aflemna, öfverlemna, återgifva, (en skuld) betala I. n, 11: (löfte) hålla I. vii, 5, 18: χάριν, visa tacksamhet, vedergålla, I. iv, 16. Med. låta betala sig för något, sälja.

ἀποδοκεῖ, impers., det misshagar: aor. subj. ἀποδόξῃ, II. m, 8.

ἀποδράη, ἀποδράναι, ἀποδράς, af ἀποδιδράσκω.

ἀποδύω, σω, pf. δέδυνκα, aor. 2. ἔδυν: afkläda, plundra: aor. 2. afkläda sig.

ἀποθεν, adv., på afstånd.

ἀποδνήσκω, f. θανούμαι, aor. 2. ἔθανον, (dual. ἀπεθανέτην II. vi, 30) aflida, dö, förlora lifvet, omkomma: ἀ. ὑπό τινος, blifva ihjelslagen af någon.

ἀποθύω, σω, offra (sådana offer som förut blifvit lofvade).

ἀποικία, ἦ, utflytning, coloni.

ἀποικος, ον, som utvandrat från (ἀπό) hemmet (οἶκος): adj. (πόλις) coloni, V. m, 2, subst. colonist.

ἀποκαίω, καύσω, afbränna: äfven om stark köld, afkyla. ἀποκαλέω, ἔσω, kalla tillbaka, till sides.

ἀπόκειμαι, κείσομαι, vara af-lagd, förvarad.

ἀποκλείω, σω, afstänga, afskä-

ra (om en trupp): utestänga från (τινός): stänga.
 ἀποκλίνω, νῶ, aor. ἐκλίνα, (κλίνω böja) afböja: intr. undvika, gå till sides.
 ἀποκόπτω, ψω, afslå: störta ned, förfjaga.
 ἀποκρίνω, νῶ, afsöndra. Med. svara.
 ἀποκρύπτω, ψω, undangömma, hölja.
 ἀποκτείνω, f. ενῶ, pf. ἀπέκτεονα, aor. ἀπέκτεινα, döda.
 ἀποκτείννυμι = föreg. Att. form: 3 pl. pres. ὕασι, VI. 1, 5: impf. ἀπεκτείννυσαν, VI. m, 28.
 ἀποκωλύω, σω, hindra ifrån (τινός).
 ἀπολαμβάνω, λήψομαι, återtaga, återfå: mottaga, erhålla: medtaga: få någon fast, instänga, II. iv, 17.
 ἀπολείπω, ψω, lemna, qvarlemna, öfvergifva: skilja sig ifrån, vara efter: Med. skilja sig ifrån, bli efter: öfvergifva (τινός).
 ἀπόλεκτος, ον, (λέγω) utvald.
 ἀπόλλυμι, f. ἀπολω ο. έσω, pf. ὤλεκα ο. Att. ὀλώλεκα, aor. ὤλεσα. Med. ἀπόλλυμαι, f. ἀπολούμαι, pf. ἀπόλωλα, aor. 2. ἀπώλομην, (ἔλλυμι förderfva) förderfva, förgöra: förlora, mista (ὑπό τινος): Med. omkomma (ὑπό τινος), gå förlorad.
 ἀπολογέομαι, ήσομαι, (λόγος) säga sig fri ifrån, ursäkta sig, (περί τινος).
 ἀπολύω, σω, aflösa, frisäga, (τινά τῆς αἰτίας någon från en beskyllning).
 ἀπολωλός, præt. partic. Med. af ἀπόλλυμι.
 ἀπομάχομαι, μαχέσομαι, kämpa emot, sätta sig emot, vägra.
 ἀπομαχος, ον, (μάχη) ifrån striden, ej stridför, ur stånd att strida.
 ἀπονοστήω, ήσω, (νοστήω gå) återgå, komma tillbaka.
 ἀποπέμπω, ψω, afskicka, skicka, återskicka; släppa ifrån sig, låta gå: Med. skicka

ifrån sig, förfäskeda, åter-skicka.
 ἀποπηγνυμι, f. πήξω, låta stelna, frysa: Med. frysa, stelna.
 ἀποπηθάω, ήσω, (πηθάω springa) nedspringa.
 ἀποπλέω, ενσω, Med. f. πλεουσούμαι, afsegla, segla hem.
 ἀπόπλους, ον, ὄ, afsegling, företagande af en sjöresa.
 ἀποπορεύομαι, σομαι, bortgå, afresa.
 ἀποροέω, ήσω, (ἄπορος), Act. o. Med., vara i förlägenhet, i bekymmer, (τινί öfver något I. m, 8. v, 13), vara rädlös, tvekande, tveka (διακρίναι): vara i förlägenhet om, ha brist på (τινός).
 ἀπορία, ή, brist på väg, på utväg, på lägenhet: förlägenhet, svårighet: rädlöshet, tvekan: rädlös och förtviflad belägenhet.
 ἄπορος, ον, (α n. 1, πόρος) ofarbar, omöjlig att färdas: omöjlig att öfvergå: utan utväg: omöjlig: ur stånd (att, med inf.): ἄπορα, τά, svårigheter, betryck.
 ἀπόρρητος, ον, som ej får omtalas, hemlig: ἐν ἀπορρήτῳ ποιησάμενος λέγει, han säger honom i förtroende, VII. vi, 43.
 ἀπορρώξω, ὠγος, ὄ, ή, (ἀπορρώγγνυμι afbryta) afbruten, tvärbrant.
 ἀποσήπω, ψω, låta förruttna: Præt. ὀσσηκα ο. Med. ruttna af: ὑπὸ τοῦ ψύχους, frysa af sig.
 ἀποσκάπτω, ψω, med graf afsöndra el. tillspärra vägen.
 ἀποσκειδάιννυμι, δάσω, afsöndra från hvartiannat, skingra: Med. skingra sig, kringströfva.
 ἀποσκηνέω, ήσω, lägga sig på afstånd från (τινός).
 ἀποσπάω, άσω, draga ifrån: intr. draga sig bort: Med. o. Pass. blifva skiljd ifrån, aflägsna sig ifrån (τινός).
 ἀποσταυρώω, ώσω, med (vall

och) pallisader (σταυρός) afstänga, befästa.
 ἀποστέλλω, εἶω, afsända, bortskicka.
 ἀποστρέφω, ἦσω, beröfva (τινά τι).
 ἀποστατοπεδεύομαι = ἀποσκήνέω.
 ἀποστρέφω, ψω, afvända: återföra, återkalla.
 ἀποστοροφή, ἦ, ställe dit man kan vända sig för att erhålla skydd, tillflyktsort.
 ἀποσπύλω, ἦσω, (σπύλω plundra) frånröfva, bortröfva.
 ἀποσώζω, ὠσω, rädda: εἰς, återföra till II. III, 18.
 ἀποταφρεύω, σω, (τάφος) med graf afsöndra, befästa.
 ἀποτείνω, ἐνῶ, Pass. pf. τέταμαι: utsträcka.
 ἀποτεριχίζω, ἴσω, genom en mur afstänga.
 ἀποτέμνω, τεμῶ, aor. 2. ἔτεμον, III. 1, 17, V. IV, 17: Pass. aor. 1. ἐτεμήθην: afskära (om trupp): afhugga.
 ἀποτίθημι, θήσω, aflägga, förvara.
 ἀποτιώ, σω, ersätta, utbetala. Med. skaffa sig ersättning, hämnas, straffa.
 ἀπότομος, ον, (ἀποτέμνω) afskuren, tvärbrant.
 ἀποτρέπω, ψω, Med. ομαι, aor. 2. ἐτραπέμην afvända: Med. vända sig bort, draga sig ifrån: återvända.
 ἀποτρέχω, φ. δραμούμαι, löpa bort.
 ἀποφαίνω, φανῶ, Med. aor. ἐφηνάμην, framvisa, Med. ἀγνώμην, yttira sin tanka.
 ἀποφενύω, φ. ξομαι, pf. πέφενυα, fly bort, undankomma (så att man ej kan uppinnas, jfr ἀποδιδράσκω, I. IV, 8).
 ἀπόφραξις, εως, ἦ, (ἀποφράσσω, ξω tillspärra) tillspärning, stängning.
 ἀποχωρέω, ἦσομαι, bortgå, afstå, draga sig tillbaka.
 ἀποψηφίζομαι, ἴσομαι, afslå genom röstning, vägra.
 ἀπόθυμος, ον, (α n. 1, πρόθυμος) obenägen.

ἀπροσδοκῆτος, ον, (προσδοκάω) oväntad: ἐξ ἀπροσδοκῆτον, ex improviso, oförmodadt.
 ἀπροφασίστως, adv., (προφασίς) utan invändning, utan krus.
 ἄπτω, ἄψω, Med. aor. ἠψάμην: fästa: Med. (τινός) fästa sig vid, vidröra, I. v, 10: befatta sig med, V. VI, 28.
 ἄρα, en fyllningspartikel, som ofta tyckes sakna all bemärkelse; vanligen kan den dock öfversättas med: nu, då, visserligen, alldeles, nämligen.
 ἄρα, eg. samma part. som föreg. men utmärkande fråga: manne? α. οὐν μὴ manne icke således?
 ἀργός, ον, (α n. 1, ἔργον) o-verksam, sysslolös.
 ἀργύρεος, α, ον, sdr. οὔς, ἄ, οὔν, af silfver (förfärdigad).
 ἀργύριον, τό (= ἄργυρος) silfver, pengar.
 ἀργυρόπους, ὁ, ἦ, φ. ποδός, (πούς) med silfverfötter.
 ἄρδην, adv., (sdr. af ἀέρδην af αἴρω) i grund, alldeles.
 ἄρθω, φ. ἄρσω, vattna (med kanaler).
 ἀρέσκω, φ. ἀρέσω, aor. ἤρεσα, (ἄρω, obr. passa, foga) sammanfoga: impers. m. dat., det behagar.
 ἀρετή, ἦ, (kanske af Ἄρης krigsgudens namn) dugtighet, tapperhet, frikostighet, ädelmod, förtjenst (περί τινα).
 ἀρήγω, ξω, försvara, hjälpa.
 ἀριθμός, ὁ, (ἄρω, se ἀρέσκω) mått: antal: räkning, räkande.
 ἀριστάω, ἦσω, (ἄριστον) frukostera.
 ἀριστερός, ἄ, ὄν, venster.
 ἄριστον, τό, (eg. neutr. af ἄριστος, jfr vårt taga till bästa), frukost.
 ἀριστοποιέω, ἦσω, bereda (ποιέω) frukost: Med. laga sig frukost, frukostera.
 ἄριστος, ἦ, ον, (oregelm. superl. till ἀγαθός, beslägtadt med ἀρετή) bäst, dugtigast, förnämst, förträffligast: ἀρι-

στα ss. adv., på det skickliga-
ste, förträffligaste.
ἀρέω, έσω, förslå, vara nog:
vanl. impers. ἀρεῖ, det är
nog: ἀ. μοι, jag är nöjd: οἷς
ἤρηκε, hvilka voro nöjda, läto
sig behaga, V. viii, 13.
ἀρετος, ό, ή, björn, I. ix, 6.
ή, Constellationen Björn vid
Nordpolen, Norr.
άρμα, τό, (άρω, se ἀρέσκω)
vagn, krigsvagn (med 2 hjul
och par hästar).
ἀραμάξα, ή, (άρμα, άμαξα)
en täckt österländsk prakt-
vagn med 4 hjul, isynh. för
fruntimmer.
ἀροόζω, όσω, (άρω, se ἀρέσκω)
foga, sammanpassa, III. v, 10.
ἀροοστής, ό, styresman, Lands-
höfding, i synh. i ett under
Sparta lydande landskap.
ἀρνειος, ον, (αρήν lamm) af
lamm: ἀ. κρέα färfkött.
ἀροπαγή, ή, (följ.) plundring.
ἀροπάζω, άσω (äfven άζω), pf.
ήροπακα, aor. ασα, Pass. pf.
ήροπασμαι, taga, gripa till (va-
pen, V. ix, 8, gripa efter,
ifrigt företaga VI. iii, 18),
borttaga, borttrycka, röfva,
bortröfva, plundra.
ἀρτάω, ήσω, aor. ήρησα, hän-
ga el. fästa vid.
άρτι, adv., först nu, just nu,
nyss.
ἀροτοκόπος, ό, (κόπτω) bagare.
άρτος, ό, bröd.
ἀρχαιος, αία, αἶον, den fordna,
äldre, gammal: τό αρχαιον
ss. adv., från längre tid, förut.
ἀρχή, ή, början: befäl, styrel-
se: väld, rike, höfdingedö-
me: αρχήν ο. τήν αρχήν, ss.
adv., från början, alldeles.
ἀρχικός, ή, όν, till styrande,
anförande skicklig.
άρχω, έξω, aor. ήρξα, Act. ο.
Med., börja (λόγου I. vi, 5),
vara upphofsman till (τιός)
V. vii, 34, vara den förste,
höfding, styresman, befälhaf-
vare: anfordra, regera, herr-
ska: (med gen. eller infin.):
Pass. blifva beherrskad, lyda,

Partic. άρχων höfding, befäl-
hafvare.
άρωμα, τος, τό, krydda.
ἀσέβεια, η, ogudaktighet.
ἀσεβής, ές, (α n. 1, σέβω dyr-
ka) ogudaktig, brottslig.
ἀσθενέω, ήσω, vara kraftlös,
matt, sjuk.
ἀσθενής, ές, (α n. 1, σθένος
kraft) kraftlös, svag I. v, 9.
ἀσινής, ές, (σίνουμαι skada) icke
skadande, superl. έστατος:
ασινέστατα ss. adv., III. iii, 3.
ἀσινώς, adv., utan att skada.
άσιτος, ον, (σίτος) utan mat,
fastande.
άσκείω, ήσω, sorgfälligt utar-
beta: utöfva, öfva.
άσκιός, ό, lädersäck.
άσμενος, η, ον, (= ήμένος pf.
partic. αφήδομαι) förnöjd, med
nöje, gärna.
άσπάζομαι, άσομαι, (α n. 2,
σπάω) draga till sig, om-
famna, helsa: taga afsked.
άσπίς, ιδος, ή, sköld: hela den
sköldbeväpnade hären, tun-
ga infanteriet = όπλιται, I.
vii, 10: παρά άσπίδας, åt sköl-
darne, d. ä., åt venster, eme-
dan skölden hölls i venstra
handen, jfr όόρυ.
άσταρίς, ιδος, ή, (= σταρίς,
ή, med euphoniskt α) torkad
druvva; russin.
άστράπτω, ψω, blixtra, glänsa,
skina.
άσφαλεία, ή, säkerhet.
άσφαλής, ές, (σφάλω, lat. fal-
lo, falla) ej fallande, stadig,
säker: εν τώ άσφαλει (τόπω),
på säkert ställe, comp. έστε-
ρος superl. έστατος: άσφαλέ-
στατα. ss. adv., på det säkra-
ste, I. iii, 11.
άσφαλώς, adv., säkert, utan fara.
άσφαλτος, ή, jordbeck.
άσχολία, ιη, (σχολη) brist på le-
dighet, angeläget göromål.
άτακτώ, ήσω, icke iakttaga
ordning.
άτακτος, ον, (α n. 1, τάττω)
icke ordnad, ej ordentligt
uppställd.
άταξία, ή, (τάττω) oordning,
brist på disciplin.

ἀτάρ, conj. men;
 ἀταφος, *ov*, (θάπτω) obgraf-
 ven.
 ἄτε, (eg. acc. pl. af ὄστε) så-
 som, emedan, alldenstund
 (om verklig orsak).
 ἀτέλεια, ἡ, (τέλος utlagor) *skatt-
 frihet*: förmon.
 ἀτιμάζω, ἄσω, icke hedra, för-
 agtligt behandla.
 ἀτιμος, *ov*, (α n. 1, τιμή) utan
 heder, föragtad: comp. ὄτε-
 ρος, mindre agtad.
 ἀτιρίζω, ἰσω (ἀτιμός rök, ånga)
 röka.
 ἀτριβής, ἒς, (τριβω nöta) oba-
 nad, obehändrad.
 ἀυ, adv. åter, deremot, nu, vi-
 dare, likaledes.
 ἀυαίνω, *torka*: Somliga Edd.
 hafva II. II. 16. enl. HSS.
 ἀυαίνετο, i st. f. vanliga läs-
 arten ἐξηραίνετο.
 ἀυθαίρετος, *ov*, (αυτός, αἰρέω)
 sjelfvald.
 ἀυθήμερον, adv. (αυτῆ, ἡμέρα)
 samma dag.
 ἀυθις, adv. åter, vidare, en an-
 nan gång.
 ἀυλέω, ἦσω, blåsa (eg. på flöjt
 αὔλος): Med. låta blåsa flöjt
 för sig V. ix, 11.
 ἀυλίջομαι, ἰσομαι, aor. 1. ἠυλί-
 σθην, (αυλή, aula, boning)
 inqvartera sig, lägga sig,
 dröja öfver natten.
 ἀυλός, ὁ, (αὔω, αὔω blåsa) flöjt.
 ἀυλών, ὄνος, ὁ, graf, kanal.
 ἀυροιον, adv. i morgon: ἡ ἄ.
 (ἡμέρα) morgondagen.
 ἀυστηρότης, ητος, ὁ, (αυστηρός,
 austerus, sträf) sträfhet, sur-
 het.
 ἀυτίνα, adv. på (sjelfva) stället,
 straxt.
 ἀυτόθεν, adv. (part. insepar.
 θεν ifrån) derifrån, härifrån.
 ἀυτόθι, adv. derstädes.
 ἀυτοκίλευτος, *ov*, (κελεύω) på
 egen befallning, af egen drift.
 ἀυτοκοάτωρ, ὄρος, ὁ, (κρατέω)
 sjelfherrskande, ensam be-
 fallande.
 ἀυτοματος, *ov*, (μάω obr. åstun-
 da) af egen drift handlande,
 frivillig, af sig sjelf: ἀπό ο. ἐξ

τοῦ αὐτομάτου af egen fri
 vilja, på eget beråd, *spont-
 te*: händelsevis.
 ἀυτομολία, ἦσω, aor. ἠυτομό-
 λησα, komma som öfverlö-
 pare.
 ἀυτομολος, *ov*, (μόλω) som kom-
 mer af sig sjelf, öfverlöpare
 (i krig).
 ἀυτόνομος, *ov*, (νόμος) som sty-
 res efter egna lagar, oafhän-
 gig, fri.
 ἀυτός, ἡ, ὁ, sjelf, han, hon:
 af sig sjelf, frivillig: ensam,
 endast: αὐτοὶ ἐφ' ἑαυτῶν en-
 sammå, för sig sjelfva: ὁ αὐ-
 τός densamme: εἰς τό αὐτό
 till samma (ställe), tillsam-
 mans: αὐτό τοῦτο just der-
 för.
 ἀυτόςε, adv. (part. insepar. σε
 till) dit.
 ἀυτοῦ, adv. på sjelfva stället,
 här, der.
 ἀυτοῦ = ἑαυτοῦ I. iv, 13.
 ἀυτως, adv. således: ὡς δ' αὐ-
 τως = ὡσαύτως δέ.
 ἀυχήν, ἔνος, ὁ, *hals, svalg*:
 trång dal (om en landtunga)
 VI. II, 3.
 ἀφαιρέω, ἦσω, (ἀπό, αἰρέω) af-
 taga, afskilja, VI. III, 11: Med.
 frantaga, beröfva (τινά τι):
 taga lös, befria VI. iv, 7, 10:
 frantaga någon (τινός) ett gö-
 romål, aflösa, biträda IV. iv,
 12.
 ἀφανής, ἒς, (α n. 1, φαίνω) o-
 synlig, obemärkt, obekant.
 ἄ. εἶναι försvinna.
 ἀφανίζω, ἰσω, Att. Iω, aor. ἠ-
 φάνισα, göra osynlig: tillin-
 tetgöra, förstöra.
 ἀφειδής, ἒς, (α n. 1, φείδομαι
 skona) skoningslös, sträng:
 superl. pl. ἀφειδέστατα såsom
 adv.
 ἀφειδῶς, adv. skoningslöst.
 ἀφελόμενος, aor. 2. partic. Med.
 af ἀφαιρέω.
 ἀφροστήνω, obr. f. ἦξω, (= ἀ-
 φρίσταιμι, bildadt af pf. ἀφέ-
 στηκα) affalla, skilja sig ifrån
 II. iv, 5. jfr Buttmanns Grek.
 gramm. S. 107, II, 4.

ἀφηγέομαι, ἡσούμαι, (ἀπό, ἡγέομαι) anföras, berättas.

ἀφθονία, ἡ, öfverflöd, rik tillgång.

ἀφθονος, ον, utan (α n. 1.) afund (φθόνος): ymnig, öfverflödigt, fruktbar, (χώρα): τὰ ἀφθονα ἴσθησια.

ἀφίημι, ἀφήσω, pf. ἀφείκα, aor. 2. ἀφῆν, (ἀπό, ἴημι), afskicka: släppa, lössläppa, låta gå, förskjuta: låta nedhänga, sänka III. v, 10.

ἀφικνέομαι, ἀφίξομαι, aor. 2. ἀφικόμεν, (= ἰκνέομαι, aor. 2. ἰκόμεν) komma, ankomma, framkomma, anlända.

ἀφιππεύω, εω, (ἵππεύω rida, af ἵππος) rida bort, tillbaka.

ἀφίστημι, ἀποστήσω, pf. ἀπέστηκα, aor. ἀπέστην, Med. ἵσταμαι, (ἴσθημι) act. göra afälligt (ἀπό τινος): i de intr. temp. o. Med. gå bort, draga sig undan, undkomma: skilja sig ifrån, affalla.

ἀφoδος, ἡ, (ὁδός) väg hvar på man kan undkomma: bortgång, aftåg, återtåg.

ἀφροντιστέω, ἡσω, (α n. 1. φροντισώ) vara obekymrad, ej bry sig om (τινός) V. iv, 20.

ἀφροσύνη, ἡ, (ῥόλη) oförstånd, obetänksamhet.

ἄφρων, ον, (α n. 1, φρήν) van-sinnig.

ἄφυλακτέω, ἡσω, vara obevakad, oberedd.

ἄφύλακτος, ον, (φυλάττω) obevakad.

ἄφύλακτως, adv. utan vaksamhet.

ἄχαριστος, ον, (χαρίζομαι) obehaglig, utan behag II. i, 13: utan tack, d. ä. act. otacksam, VII. vi, 23, pass. obelönad I. ix, 18.

ἄχαριστως, adv. utan tack, otacksamt: οὐκ ἔ. μοι ἔχει πρὸς τινος, det lärer mig ej till otack hos någon.

ἄχθομαι, δέσσομαι, aor. 1. ἤχθησθην, (ἄχθος börda, besvär) besväras af, lat. gravari o. graviter ferre, vara missnöjd, bekymrad, ledsen, förargad öfver (τι, τινί o. ὅτι).

ἄχρηστος, ον, (χρεία nytta af χρᾶμαι) onyttig.

ἄχρηστος, ον, (χρηστός brukbar, nyttig, af χρᾶμαι) obrukbar, onyttig III. iv, 26.

ἄχρι ο. ἄχρως, adv. (vanl. med gen.) till dess (om tid) II. iii, 2. ända till (om rum) V. v, 4.

ἀψίνθιον, τό, absinthium, Malört.

B.

βαδην, adv. (βαίνω) i gående: långsamt: β. ταχύ med snabb gång (mots. δρόμω) IV. vi, 25.

βαδίζω, ἰσω, gå, marschera.

βάθος, εος, τό, djup.

βαθύς, εἶα, ὄ, djup I. vii, 14, 15.

βαίνω, f. βήσομαι, pf. βέβηκα, aor. 2. ἔβην, stiga, gå.

βακτηρία, ἡ, käpp.

βάλανος, ἡ, ollon, ollonformig frukt: β. τῶν φοινίκων, frukt af Dadelpalmen, Dadel.

βάλλω, f. βαλῶ, pf. βέβληκα aor. 2. ἔβαλον, kasta, med allahanda slags kastvapen, t. e. stenar, pilar, spjut, träffa, såra: οἱ ἐκ χειρὸς βάλλοντες, spjutkastare III. iii, 15.

βαπτω, ψω, doppa, II. ii, 9.

βαρβαρικὸς, ἡ, ὄν, hörande till Barbarerna, icke-Grekisk: τὸ β. (στροφάτευμα) den här som bestod af icke-Greker.

βαρβαρικῶς, adv. på barbariskt (persiskt) tungomål, I. viii, 1.

βαρβαρος, *ον*, *iche-Grekisk*: βαρβαροι, *οι*, subst. kallades alla folk, som ej voro Greker och ej talade Grekiska språket, isynnerhet Perserna och de under dem lydande folkstammar; γῆ V. v, 16: rå, ohyfsad, superl. *άτατος* V. iv, 34.

βαρῆως, adv. (*βαρῆς* tung) tungt, med missnöje: β. φέρειν *graviter ferre*, bära eller lägga tungt på sinnet, vara ledsen, missnöjd.

βασιλεία, ἡ, kungadöme, regering I. 1, 3. III. 11, 15.

βασιλείον, τό, (eg. neutr. af följ. näml. suppl. δῶμα) kunglig boning, slott, residens för Kung el. Satrap: äfvenså i plur. I. 11, 7.

βασιλείος, α, *ον*, kunglig, I. 11, 20.

βασιλεύς, ἕως, ὁ, konung; β. μέγας, kallade Grekerna Konungen i Persien i jämförelse med de öfriga smärre furstar, som hade konunganamn.

βασιλεύω, σω, vara konung, regera.

βασιλικός, ἡ, *ον*, konungslig, I. ix, 1. kunglig: superl. *άτατος*.

βασιμιος, *ον*, (*βαίνω*) möjlig att gå, färdas (till häst III. iv, 49).

βατός, ἡ, ὄν, = föreg.

βέβαιος, α, *ον*, (*βαίνω*) stadig, pålitlig, beständig.

βεβαιόω, ὠσω, bekräfta: πράξιν *τινι*, verkställa en sak (som man lofvat någon) VII. vi, 17.

βέλος, εος, τό, (*βάλλω*) kastvapen, spjut, sten: ἔξω *βελῶν* utom skotthåll.

βελτίων, *ον*, o. βέλτιστος, η, *ον*, (oregelm. comp. o. superl. till ἀγαθός) tapprare, förnärmare, bättre.

βῆμα, τό, (*βαίνω*) steg.

βία, ἡ, våld: våldsamt behandling: βία *τῆς μητρός* i trots af modern.

βιάζω, ἄσω, *tvinga*: Med. med våld förmå, söka tvinga,

tvinga, (*τινά*): betvinga, undantränga I. iv, 5: βιασάμενοι våldsamt trängande sig med, (mot andras vilja) VII. viii, 11.

βίαιος, αία, αιον, våldsamt.

βιαιώς, adv. våldsamt, häftigt.

βιβλος, ἡ, pappersrulle.

βίκος, ὁ, kruka (af ler, med öron) att förvara vin, vatten, m. m. uti.

βίος, ὁ, lif I. 1, 1: lifsupphälle.

βιοτεύω, σω, lefva.

βλάβη, ἡ, II. vi, 6: βλάβος, εος, τό VII. viii, 28: (βλάπτω) skada.

βλακεύω, σω, vara trög, liknörd, lat.

βλάπτω, ψω, skada.

βλέπω, ψω, se: syfta åt, vända sig mot, I. viii, 10.

βοάω, ἦσω, ropa.

βοεικος, ἡ, ὄν, (*βοῦς*) hörande till oxar, t. e. β. ζεύγη *par oxar*.

βοή, ἡ, rop.

βοήθεια, ἡ, hjälp.

βοηθέω, ἦσω, pf. βεβοήθηκα, *vid rop (βοή) springa till* (θέω): skynda el. komma till hjälp, hjälpa.

βόθρος, ὁ, grop.

βοιωτιάζω, ἄσω, *τῇ φωνῇ*, tala el. bryta på Boeotiska, III. 1, 26.

βορέας, V. viii, 7, och βορρᾶς g. ᾶ, ὁ, *Boreas*, Nordanvind.

βόσκημα, τό, (*βόσκω* beta) boskap.

βουλεύω, σω, (*βουλή* råd, beslut) rådslå med sig, ha i sinnet (*τι τινι*): Med. skaffa sig råd, rådslå, öfverlägga, besluta, (*τι, ὅπως*): ἀγαθόν *περί τινος* befordra någons fördel VII. 1, 34.

βουλιμία, ἄσω, (*βοῦς*, λιμός hunger) vara plågad af häftig hunger (*βουλιμία*, en sjukdom som medför vanmagt, men botas genom njutning af mat) IV. v, 7.

βούλομαι, f. ἦσομαι, vilja, önska: (äldsta formen βόλομαι

hos Homeros, af ett obr. act. βόλω lat. volo).
 βοῦπόρος, ov, som genombor-
 rar (πειρώ) en ox (βοῦς) t.
 e. ὀβελισκος stekspett VII. viii,
 14.
 βοῦς, ὁ, ἡ, g. βοός, acc. βοῦν,
 pl. nom. βόες VII. viii, 16.
 i analogi med hvilken acc.
 βόας väl bör bibehållas,
 III. v, 9, ehuru vanl. Att. for-
 men i acc. är βοῦς: bos, bo-
 skap, ox, ko.
 βοαδέως, adv. långsamt.

βραδύς, εἶα, ὄ, långsam, tung,
 superl. βραδύτατος (στροφάτευ-
 μα) de tyngsta (långsammat
 gående) tropparne VII. iii,
 37.

βραχύς, εἶα, ὄ, kort: ἐπὶ βρα-
 χύ, på kort (håll): compar.
 βραχύτερα ss. adv. kortare.
 βραχέω, ξω, väta.
 βροντή, ἡ, dunder, åskeslag:
 (slägt med βρέω, fremö).
 βρωτός, ἡ, ov, (βρωτώω äta)
 ätlig: τὰ βρωτά matvaror.
 βωμός, ὁ, altare.

I.

Γαλήνη, ἡ, lugn (på hafvet).
 γαμέω, ἔσω, gifta sig (om
 mannen): Med. o. Pass. om
 hustrun.
 γάμος, ὁ, ägtskap.
 γάρ, conj. ty: nämligen: (i
 fråga) väl? οἶει γάρ, tror du
 väl? I. vii, 9.
 γαστήρ, g. ἔρος o. γαστρός, ὁ,
 mage, buk.
 γαυλικός, ἡ, ὄν, till köpmans-
 fartyg (γαῦλος, ὁ) hörande:
 τῆς φυλακῆς τῶν γαυλικῶν
 χρημάτων μείωμα, förminsk-
 ning af de köpmansvaror,
 som varit under deras upp-
 sigt, enl. Weiskes sannolika
 förklaring, V. viii, 16. se
 anm. t. d. ställe.
 γε enklitisk partikel, som för-
 stärker de ords betydelse,
 till hvilka den fogas: ofta kan
 den också ej med något mot-
 svarande ord i vårt språk ut-
 tryckas: dock svarar den
 merändels mot nämligen, åt-
 minstone, visserligen, säker-
 ligen, alldeles, t. e. ταχύ γε
 alldeles på stund, och οἶμαι
 γε μέντοι dock tror jag sä-
 kerligen II. iii, 9: γ' ἄν ἄν-
 ven II. i, 14, visserligen V.
 vii, 10.
 γεγώς se γίγνομαι.

γείτων, ονος, ὁ, granne, nabo,
 (τινί).
 γελάω, f. ἄσομαι, le.
 γελοῖος, α, ov, löjlig.
 γέλως, ωτος, ὁ, löje, skratt.
 γελωτοποιός, ὁ, (föreg. o. ποιέω)
 löje förorsakande, upptägs-
 makare, narr.
 γέμω, vara full, uppfylld (τινός).
 γενεά, ἡ, (γένος) födelse.
 γενεῖα, (γένειον skägg) vara
 skäggig.
 γενναϊότης, ητος, ἡ, (af γενναῖος
 lat. generosus ädel till slägt
 och tänkesätt af följ.) adel,
 ädelmod, frikostighet.
 γένος, εος, τό, (γίγνομαι) lat.
 genus, slägt, härkomst.
 γεραιός, ἄ, ὄν, (γηρας) gam-
 mal, comp. οἱ γεραιότεροι ss.
 subst. gamla män, Senatorer.
 γερόντιον, τό, dimin. af γέρων.
 γέρρον, τό, sköld (fyrkantig, af
 flätadt trävirke, öfverdragen
 med oberedd oxhud).
 γέρροσφορος, ὁ, bärande (φέρων)
 sköld (γέρρον), sköldbeväp-
 nad.
 γέρων, ονος, ὁ, gubbe.
 γεύω, ω, låta smaka: Med.
 smaka (τινός).
 γέφυρα, ἡ, bro: ἐπὶ νάπει en
 jordbro el. smal väg vid än-

dan af en skogväxt dal VI. III, 22.
 γεώδης, ες, (följ.) jordartad; jorddagtig.
 γῆ, ἡ, jord, III. v, 10: land, landsträcka.
 γῆϊνος, ον, af jord.
 γῆλοφος, ὁ, (λόφος) jordkulle, backe.
 γῆρας, g. ατος, o. γῆρας, τό, ålderdom.
 γίγνομαι o. γίνομαι, f. γενήσομαι, pf. γεγένημαι, aor. 2. ἐγενόμην, pf. att. γέγονα: jfr lat. gigno: födas III. II, 13, I. I, 1: härstamma II. I, 3: brukas äfven om allt slags uppkommande, både om ting och handlingar, t. e. göras, hållas I. VII, 10: blifva: vara: inträffa: gå i fullbordan, hända: stå öppet, vara tillätet I. IX, 13: (om skatter och pengar) inflyta I. I, 8, τὰ γιγνόμενα de influtna medlen VII. VII, 41: εὖ o. κάλλιον γ. gå väl, lyckas förträffligt: εἰς εὐνοίαν γ. komma till sig, sansa sig I. v, 17: om offer, ἱερά (καλά) vara fullkomliga, d. ä. af god betydelse: γεγυνός (pf. part.) natus, gammal, då åldern sättes i acc. II. III, 12.
 γιγνώσκω o. γινώσκω, f. γινώσομαι, pf. ἔγνωκα, aor. 2. ἔγνω, aor. 1. pass. ἐγνώσθη: jfr nosco, cognosco: känna, veta, inse, förstå, lära känna, få veta, märka, igenkänna, erkänna, anses för: tänka, hysa en mening, godkänna.
 γνώσις, aor. 2. part. af föreg.
 γνώμη, ἡ, (föreg.) tanke, mening: råd: äfven en domares yttrade mening, sententia: tänkesätt, sinnesförfattning, οὕτως ἔχων τὴν γ. VI. IV, 12: afsigt: förmodan, väntan I. VII, 8: öfvertygelse II, VI, 9, οὕτω τὴν γ. ἔχετε, varen der-

om öfvertygade I. III, 6: vett och vilja I. III, 13: god tanke, välvilja, γνώμην ἔχειν πρὸς τινα, hålla med någon, höra till dess parti II. v. 29.
 γονεός, εώς, ὁ, (γίγνομαι) fader, pl. föräldrar.
 γόνυ, g. γόνατος, τό, knä: led på rör.
 γούν = γε οὖν, dock, åtminstone.
 γραίδιον, τό, dimin. af γραῖς ἡ = γραῦς, käring, gumma.
 γραμμα, τό, (följ.) ristning, bokstaf: pl. inskrift V. III, 13.
 γραφω, ψω, pf. γέγραφα, Pass. pf. γέγραμμαι, skrifa: måla.
 γρηγορέω f. ἦσω, vaka: aor. ἐγρηγόρησαν IV. VI, 22. har Schn. efter Porsons conjectur ändrat till ἐγρηγόρησαν, att. plqpf. af ἐγείρω, ur det skäl att verbum γρηγορέω skulle vara yngre än Xenophons tid. Får man först göra opp en regel och sedan utrota alla motsäggande exempel, så blir ej svårt att bevisa hvad man behagar: se ἐγείρω.
 γυμνάσω, άσω, (af γυμνός) eg. låta naken företaga kroppsöfningar, öfva, skaffa kroppsöfvelse.
 γυμνής, ἡτος, ὁ, o. γυμνήτης, ου, ὁ, (γυμνός) lätt beväpnad soldat. Formen γυμνήτης, som förr stod IV. I, 6, har Schn. förkastat, ehuru den fins hos Suidas hämtad från detta ställe, likaså I. II, 3.
 γυμνικός, ἡ, ὄν, vanl. med ἄγων täffing i kroppsöfningar IV. VII, 25.
 γυμνός, ἡ, ὄν, naken, bar, utan öfverklädning: blottad (om svärd): obetäckt, utan värn af skölden IV. III, 6.
 γυνή, g. γυναικός, (af obr. nom. γυναίξ) ἡ, qvinna, hustru, gemål.

- δαίνω** f. δήξομαι pf. δέδηχα
 aor. 2. ἔδακον, aor. 1. Pass.
 ἔδηχθην, bita III. 11, 35.
δακρῶω, ῶω, gråta.
δακτύλιος, ὁ, (följ-) ring.
δάκτυλος, ὁ, finger: δ. τῶν πι-
 δῶν, tå.
δαπανᾶω, ἦσω, påkosta, använ-
 da kostnad på något (ἀμφί
 τι och εἰς τι): använda till
 sitt lifsuppehälle (τι) VII. vi,
 31: Pass. förslösas, förtåras,
 VII. vii, 2.
δάπεδον, τό, mark.
δαρκεῖος, ὁ, (af namnet Δα-
 ρεῖος), ett guldmynt, präg-
 lad med bilden af en skytt,
 Darius-d'or, innehållande 20
 drachmer eller 1/300 Talent.
 En Darik gör i svenskt mynt
 ungefär 1 3/4 dukat.
δάσμενσις, ἡ, (δάζομαι obr. de-
 la) delning.
δασμός, ὁ, del, skatt.
δασύς, εἶα, ὅ, tät, tätbeväxt,
 (δένδρων II. iv, 14, o. δένδροις
 IV. viii, 2): härig, luden.
δαριλῆς, ἔς, ymnig, riklig.
δέ, conj. men: de re mot:
 efter nekningsord utan: ut-
 märker oftast en motsats,
 hvars försats betecknas med
 μὲν: ofta blott två meningars
 sammanbindning och kan då
 öfversättas med och: under-
 stundom, ehuru sällan hos
 Attiska Författare, utmärker
 det eftersats, så, t. e. πλοῖα
 δὲ ὑμῖν πάρεστιν så hafven j
 skepp till hands V. vi, 20:
 äfven = γὰρ ty: δὲ δὴ men
 deremot: καὶ δέ och dess-
 utom.
δεῖ impers. impf. ἔθει, opt. δέοι,
 subj. δέη, inf. δεῖν, partic.
 δέον, fut. δεήσει, part. δέησον,
 aor. ἐδέησε: (δέω) det fattas,
 det behöfs (τινός), är nödigt
 (τινί): det höfves (τινὰ) lat.
 oportet, deceat I. vii, 7. det
 passar, εἰς τὸ δέον i skick:
 förstås under I. iii, 14.
- δεῖδω**, f. δεῖσομαι, pf. (med
 præ. bem.) δέδοικα o. δέδια,
 aor. ἔδεισα, trans. frukta,
 (τινὰ): intrans. frukta, vara
 rädd (μῆ).
δείκνυμι, ο. ὄω, f. δεῖξω, aor.
 ἔξα: visa: teckna (τινί).
δείλη, ἡ, tiden efter ἄριστον,
 el. tiden vid solnedgången.
δειλός, ἡ, ὄν, (δεῖδω) rädd, feg.
δεινός, ἡ, ὄν, (δεῖδω) förskräck-
 lig, gruffig, svår, hård. 2)
 våldig, stark, skicklig, ofta
 med inf. t. e. λέγειν II. v,
 15: δεινὰ ποιεῖσθαι taga illa
 vid sig, vara missnöjd: δ.
 ὑβρίζεσθαι o. δεινότατα ποιεῖν
 gruffigt misshandla: τὰ δεινὰ,
 ss. subst. svårigheter, faror.
δεινῶς, adv. ἔχειν vara i gruf-
 ligt betryck.
δειπνέω, ἦσω, hålla aftonmål-
 tid, spisa.
δειπνον, τό, hufvudmåltiden på
 dagen, hvilken hölls mot aft-
 tonen, lat. coena.
δειπνοποιέω, bereda (ποιέω) af-
 tonmåltid (δειπνον): Med.
 hålla måltid, spisa.
δένα, tio: δεκαπέντε, femton.
δεκατένω, ῶω, aftaga tionde-
 delen.
δέκατος, ἡ, ον, den tionde,
 ἡ δεκάτη (μερὶς del) tionde:
 δ. μέρος tiondedelen.
δελφίν, ἴνος, ὁ, Delphin, tum-
 lare, ett slags hvalfisk, V.
 iv, 28. Haken gissar att på
 detta ställe menas antingen
 Thunfisk el. Skål.
δένδρον, τό, träd.
δεξιόομαι, οὔμαι, taga i hand,
 helsa, VII. iv, 19.
δεξιός, ἄ, ὄν, (δέχομαι, emedan
 man vanl. mottager med hö-
 ger hand) höger, dexter: om
 förebud, lycklig, V. ix, 23.
 ἡ δεξιὰ (χεῖρ), högra handen,
 sidan: handslag, försäkring,
 t. e. δ. λαβεῖν καὶ δοῦναι,
 mottaga och gifva handslag
 (till tecken af försoning och

vänskap): τὸ δεξιὸν (κέρως),
högra flygeln.

δέσμα, τό, (δέρω flå) afflädd hud.
δεσμάτινος, η, ον, af hudar:
IV. vii, 26. jfr anm. till detta
ställe.

δεσμεύω, σω, binda.

δεσμός, ό, (δέω) band, tåg att
binda med.

δεσπότης, ό, husbonde, herre,
herrsckare.

δεύρο, adv. hit.

δεύτερος, έρα, ερον, den andra:
τό δ. för andra gången.

δέχομαι, ίσομαι, aor. ξαμην, mot-
taga, isynh. en fiendes an-
fall, hålla stånd emot; anta-
ga, gilla.

δέω, f. δεήσω, aor. έδεήσα, be-
höfva: αὐτοῦ ὀλίγον δεήσαν-
τος καταλευσθήναι, då han be-
höft föga, d. ä. då föga fat-
tats, att han blifvit stenad I.
v, 14, jfr V. iv, 32. Med.

δέομαι, fut. σομαι, aor. I.
έδεήθην, behöfva, (τινός) va-
ra i behof af: begära, önska:
begära, bedja (τί τινος): im-
pers. se δεί.

δέω, f. δήσω, Pass. pf. δέδεμαι,
aor. I. έδεθήν binda, fångsla.

δή, conj. väl, visserligen, nu,
då, äfven, ock, således, just:
(utmärker eftersatts) så: ss.
adv. = ήδη redan: δή — δή
med compar. ju — desto IV.
vii, 23: μὲν δή nu: τί δή;
hvarföre då? δή ποτε engång.

δηλονότι adv. (δήλον, ότι) tyd-
ligen.

δήλος, η, ον, synbar, tydlig,
bekant: δήλον (έστι), det är
tydligt I. iii, 9: med particip.
ss. adv. δ. ήν ανιαιμενος, han
var synbarligen bedröfvad.

δηλώω, ώσω, Pass. pf. δεδήλω-
μαι, ådagalägga, visa: yttra
(προς τινα) VII. vii, 35.

δημαγωγέω, (δημαγωγός, af δη-
μος folk o. άγω, folkledare,
demagog, i Grekiska stater-
na, särdeles Athen, de som
använde sin talemått, smic-
ker och alla möjliga konster
att leda folket) trakta efter

hopens gunst för att leda den
(τινά).

δημόσιος, α, ον, (δήμος folk)
folket el. det allmänna till-
hörande, offentlig, publicus:
τὰ δημόσια (χρήματα), statens
inkomster, IV. vi, 16.

δηόω, ώσω, (δήμιος fiendtlig)
fiendtligt behandla, härja, V.
v, 7.

δήπου, conj. väl, förmodligen,
i sanning.

διά, præp. grundbem. igenom,
A) med genit. 1) om ställe,
genom, öfver: 2) om tid,
δ. τέλους, till slut, ständigt;
διά förstås ofta under, t. ex.
I. vii, 18. 3) om medel,
δ. έρμηνέως, medelst tolk.
4) om sätt, δ. ταχέων, i hast:
δ. πίστεως, i förlitande på
(gifven) försäkring: δ. σκό-
τους, i mörker: δ. φιλίας o.
δ. παντός πολέμου ίέναι τινί,
bemöta någon med vänskap
el. med all slags fiendtlighet,
III. ii, 8. B) med accus. om
orsak, för, i anseende till:
δ. τούτο ο. ταύτα, därför:
δι' ό ο. δι'ά, hvarföre: δ. πολ-
λά, för många orsaker: δ. τó
έναι, därför att du är, I. vii,
5. C) i sammansättning, i-
genom, alltigenom, till slut,
öfver: i sär, lat. dis.

διαβαίνω, βήσομαι, (βαίνω)
skrefva ut med benen, fritt
röra dem, IV. iii, 8: trans.
öfvergå.

διαβάλλω, βαλώ, anklaga, för-
tala, svärta: intala, med sken-
fagra ord öfvertyga, VII, v, 8.

διάβασις, σεως, ή, (διαβαίνω)
öfvergång, ställe der man öf-
vergår: bro.

διαβατέος, α, ον, nödvändig att
öfvergå.

διαβατός, ή, όν, möjlig att öf-
vergå.

διαβιβάζω, άσω, låta öfvergå,
öfverföra.

διαβολή, ή, (διαβάλλω) förtal.

διαγγέλλω, ελώ, (άγγέλλω) fram-
föra budskap, underrättelse:
sprida ut, omtala, VII. i, 14:

Med. tillsäga hvarandra man från man, Ill. iv, 36.

διαγείλω, ἄσομαι, bele, gäcka, (τινά).

διαγίγνομαι, γυνήσομαι, dra sig igenom, tillbringa (t. e. νύκτα); uppehålla sig: med particip. utmärker det en fortsättning af handlingen under en viss tid, som vanligen står i acc. t. e. δ — καίοντες de brände eldar hela natten, IV. v, 5, δ. ἐσθιοντες κρέα, emedlertid lefde de endast af kött.

διαγωνίζομαι, ἴσομαι, pf. διηγνώλισμαι, fatta i kastspjutseremmen (ἀγκύλη), att göra sig färdig till kastning, vara färdig till kastning.

διάγω, ξω, (διά, ἄγω) öfverföra: genomgå, genomlefva, tillbringa, lat. dego; χρόνον, βίον el. ngt dyl. förstås under: med νύκτα, IV, ii, 7: lefva, t. ex. ἐνδαιμονέστερον (βίον) lyckligare, Ill. i, 43: ofta, i synh. med partic., utmärker det en fortfarande handling och kan öfversättas ss. adv., alltjämt, beständigt, t. e. ἐλπίδας λέγων διήγς, han yttrade alltjämt förhoppningar: jfr διαγίγνομαι ο. διατελέω.

διαγωνίζομαι, ἴσομαι, (ἀγωνίζομαι kämpa, af ἀγών) städse kämpa el. täfla (πρός τινα).

διαδέχομαι, ξομαι, taga vid (der en annan slutar el. tröttnar).

διαδίδωμι, δώσω, utdela.

διάδοχος, ό, (διαδέχομαι) efterträdare.

διαζευννυμι, ξω, afsöndra, disjungere, afskära (ἀπό).

διαθεάομαι, σομαι, genomskåda, betrakta.

διαιθριάξω, ἄσω (αἰθρία) klarna.

διαίρω, ἦσω, (αἰρέω) rycka upp.

διάνειμαι, f. κείσομαι, (κεῖμαι) vara i något läge, förhållande, isynnerh. sinnesstämning (πρός τινα): δῆλος τε — τῷ Τισσαφέρει, han trodde sig synbarligen stå väl hos Tis-

saphernes, Il. v, 27: ἄμεινον ὑμῖν διακείσεται, det skall ländas er till större fördel, VII. iii, 17.

διακελεύομαι, σομαι, (κελεύω) uppmana, IV. vii, 26.

διακινδυνεύω, σω, genomgå faror, utstå faror.

διακλάω, σω, (κλάω bryta) sönderbryta.

διακονέω, ἦσω, (διάκονος, tjennare) betjena, passa upp.

διακόπτω, ψω, Pass. aor. 2. ἐκόπη, sönderhugga, sönderskära: bryta (om slagordning).

διακόσιοι, αι, α, 200.

διακρίνω, νῶ, urskilja, afgöra, besluta.

διαλαγχάω, genom lottning fördela.

διαλαμβάω, f. λήψομαι, taga hvar för sig, åtskilja, fördela.

διαλέγω, brukligare Med. o. Pass. aor. 1. ἐλέχθη, tala vid, samtala (τινί ο. τι προς τινα) δ. ἐαυτοῖς tala för sig sjelf.

διαλείπω, ψω, lemna ett mellanrum mellan sig, vara skiljd el. på ett afstånd ifrån (afståndet står i accus.): διαλείπον, τό, mellanrum, lucka, IV. viii, 13.

διαμαρτάνω, (διά, ἀμαρτάνω) förfela, ta miste om (τινός).

διαμάχομαι, μαχέσομαι, strida, kämpa (τινί): sträfva emot, vägra.

διαμένω, νῶ, (alltigenom) förblifva (ἡμέραν) V. iv, 22, der Schn. efter en Cod. onödigt ändrat till ἐμειναν: kvarblifva.

διαμετρέω, ἦσω, utmäta, utdela, VII. i, 40.

διαμερές, adv., midt igenom. διανέμω, μῶ, fördela (τινί).

διανοέομαι, ἦσομαι, pf. διανόσημαι, aor. 1. Pass. διενόθηην, (νοέω) hafva i sinnet, påtänka.

διάνοια, ἦ, (föreg.) tanka, plan. διαπαντός, adv., = διὰ παντός (χρόνον) alltigenom, alltid.

- διαπέμνω**, *πω*, skicka omkring hit och dit, tillskicka.
- διαπεράω**, *άσω*, genomgå: *διαπερώντας* har Schn. enl. Cod. förbytt till *περώντας* IV. III, 21, emedan det förra skulle utmärka, att de redan genomgått floden, hvilket strider mot sammanhanget. Men då *διά* icke betyder handlingens fullbordan, utan dess utsträckning mellan vissa gränсор, här från ena stranden till den andra, så skulle det kunna bibehållas.
- διαπλέω**, *εύσομαι*, öfversegla, segla.
- διαπολεμέω**, *ήσω*, kriga, kämpa, (*τινί*).
- διαπορεύω**, *σω*, öfverföra: Med. öfvergå, genomtåga.
- διαπράττω**, *ξω*, pf. *πέπραχα*, *perficere*, fullgöra, verkställa, uträtta, (*τινί*): Med. uträtta: utverka, förskaffa, betinga sig (*τι παρά τινος*): underhandla (*περι τινος*).
- διαρπάζω**, *άσω*, plundra, sköfla.
- διαρρίπτω**, *ήσω*, kasta hit och dit, förleda.
- διαρρίπτω**, *ψω*, kasta hit och dit el. bort, förskingra.
- διαρρίψις**, *σεως*, *ή*, förskingring, bortkastande.
- διασημαίνω**, *ανώ*, aor. *εσήμανα* II. 1, 23, utmärka, tillkännagifva.
- διασηνήω**, *ήσω*, o. *όω*, *ώσω*, lägga sig i särskilda kvarter, ligga inqvarterade på spridda ställen.
- διασηνητέον**, (med *έστι*) man måste cantonera, IV. IV, 14.
- διασπάω**, *ρυχα* i sär, söndra, Pass. *άομαι*, f. *ασθήσομαι*, pf. *ασμαι*, aor. I. *άσθη*, skiljas åt, skingras.
- διασπειρω**, *utströ*, *skingra*, Pass. *ομαι*, pf. *έσπαρμαι*, aor. 2. *επάσθη*, skingras: Med. ströfva omkring.
- διασπενδονάομαι**, slungas ifrån hvarandra (om sönderspringande stenar).
- διασώζω**, *σω*, Act. o. Med. rädda.
- διατάττω**, *ξω*, iordningställa, uppställa (en här).
- διατείνω**, *εω*, *utspänna*: Med. anstränga sig.
- διατελέω**, *έσω*, tilländabringa; fullända, *την όδόν*, hinna fram, (äfven utan *όδόν* I. v, 7): med particip. utmärker det en fortfarande handling, och kan öfversättas ss. adv. alltigenom, alljämt, t. e. *διτέλλον μαχώμενοι*, de stridde ofafbrutet, jfr *διάγω*.
- διατήνω**, *ξω*, smälta, Pass. IV. v, 6.
- διατίθημι**, *θήσω*, *ställa i sär*, *dispono*, *ordna*: *ούτω* sätta i sådan sinnesstämning: Pass. bli så handterad eller tilltygad, IV. VII, 4: Med. sälja.
- διατρέφω**, *ψω*, Pass. aor. 2. *διετρέφην*, underhålla, föda.
- διατριβή**, *ή*, dröjsmål, väntan.
- διατρίβω**, *ψω*, pf. *τέτριφα*, (*τρίβω* nöta) förnöta (*χρόνον* tiden), uppskjuta, dröja, uppehålla sig.
- διαφαίνω**, *ανώ*, Pass. aor. 2: *εφάνην*, skina igenom, skymta fram: *ώς το πρώτον διεφάνη*, så snart dagen sken igenom.
- διαφανώς**, tydligen.
- διαφερόντως**, adv., (af följ.) på utmärkt sätt, isynnerhet.
- διαφέρω**, f. *διοίω*, aor. opt. *διοίσειν* V. IV, 2: intr. skilja sig ifrån, vara olika med (*τινός*): *ού διαφέρει*, det är likgiltigt: utmärka sig framför (*τινός*) III. 1, 37, *πολύ διαφέρει*, det har mycket företräde, III. IV, 33: Med. vara oense, tvista med (*πρός*).
- διαφεύγω**, *ξομαι*, undfly, undkomma.
- διαφθειρω**, *ερω*, Pass. pf. *διεφθαρμαι*, aor. 2, *διεφθάρην*, *förderfva*: förföra: Pass. *förderfvas*, omkomma: förskingras, upplösas: förlora anseende och heder, VII. VII, 37.
- διάφορος**, *ον*, (*διαφέρω*) skiljagtig, oenig, fiendtlig, superl.

- ὄτατος: διάφορον, τό ss. subst. oenighet.
 διαφυγή, ἡ, spricka.
 διαχάζω, vika från hvarandra, dela sig.
 διαχειμάζω, ἄσω, (χειμών) öfvervintra.
 διαχειρίζω, ἰσω, (χείρ) handhafva, sköta, besörja.
 διαχωρέω, ἦσω, gå igenom: κάτω διεχώρει αὐτοῖς, de hade durchlopp, det gick nedra vägen på dem, IV. vin, 20.
 διδάσκαλος, ὁ, lärmästare.
 διδάσκω, ἄξω, pf. δεδίδαχα, lära, underrätta, (τινά el. med inf.): öfvertya (τινά ὤς) VII. vii, 21: lemna upplysning, framställa sin tanka: Pass. VI. iii, 18.
 διδέασι, (af διδῆμι binda) har Schn. på Porsons tillstyrkan, enl. Cod. Paris. (Cod. H. Lion) infört V. viii, 24, der jag bibehållit gamla läsarten δεσμεύουσι.
 διδόασι = διδοῦσι, se följ.
 δίδωμι, δάσω, pf. δέδωκα, aor. ἔδωκα, aor. 2. ἔδων: lat. do: gifva, öfverlemna, öfverlåta, medgifva, tillåta: lösgifva (τινά τιμῆν en fånge på någons förbön) VI. iv, 31.
 διείργω, ξω, (διά, εἶργω) stänga.
 διελάνω, ἄσω, genomdrifva: intr. (ἔπνον) rida igenom: äfven genombryta (om en cavalleri-tropp).
 διεξέρχομαι, (διά, ἐξ, ἔρχομαι) komma igenom el. fram.
 διέρχομαι, genomgå, genomtåga, öfvergå: framkomma: komma ut (om rykten), I. iv, 7.
 διέχω, ξω, hålla i sär: intr., skilja sig åt: vara på afstånd från (τινός): διέχον, τό, ss. subst. öppning, lucka, III. iv, 22.
 διηγέομαι, ἦσομαι, berätta.
 διῆμι, ἦσω, (ἔημι), öfverföra: genomföra, släppa fram, bevilja fritt genomtåg.
 διίστημι, διαστήσω, act. ställa i sär, skilja, i de intr. temp. o. Med. ställa sig på afstånd från hvarandra, skilja sig åt, stå åtskilds.
 δίκαιος, α, ον, rätt, rättvis: billig, passande: δίκαιον, τό, ss. subst. det rätta, rätt, rättighet: det som är rätt och billigt, straff (πάσχειν), V. i, 15: superl. ὀτατος.
 δικαιοσύνη, ἡ, rättskaffenhet.
 δικαιοτής, ἡ, = föreg.
 δίκαιως, adv. rättvisligen, med rätta, rättskaffens.
 δικαστής, οὔ, ὁ, (δικάζω döma) domare.
 δίκη, ἡ, rätt: rättvisa vid domstol: redogörelse: ersättning, vedergällning, straff: δ. δοῦναι, poenam dare, gifva ersättning, d. ä. blifva straffad, få plikta för: δ. ἐπιδῆσαι bestraffa: εἰς δίκας inför rätta: till redovisning.
 διμοῖρια, ἡ, (δῖς, μοῖρα del) dubbel lott, dubbelt.
 δινώω, ἦσω, vrida omkring i krets (δίωη): Med. snurra el. svinga sig omkring.
 διό = δι ὄ.
 διόδος, ἡ, (διά, ὁδός) genomtåg, durchmarsch.
 διορυντω, ξω, genomgräfva, genombryta, Pass. pppf. διωρύντω, VII. viii, 14.
 διότι, i st. f. διὰ τοῦτο ὅτι, derföre att, II. ii, 14.
 διπηχως, υ, ε, εος, (δῖς, πήχως) två alnar lång.
 διπλάσιος, ἰα, ἰον, dubbelt så stor, lång, mycken: διπλάσιον, dubbelt så långt.
 διπλεθρος, ον, (πλεθρον) 200 fot lång.
 διπλόος, sdr. οὔς, ἡ, οὔν, dubbel.
 διςχίλιοι, αι, α, (δῖς lat. bis, två gånger, χίλιοι) 2000.
 διψθέρα, ἡ, (δέψω garfva) beredd djurshud: läderpung (hvori slungarne hade sina slungstenar).
 διψθέρινος, ἰνη, ἰνον, af hudar (gjord).
 δίψρος, ὁ, (= δίψρος af δῖς ο. ψέρω) eg. det runda sätet på en stridsvagn, som rymde två personer, näml. kusken

och den stridande kämpen:
i allm. vagnssäte el. vagn-
stol.

δίχα, adv., i två delar.

διχάζω, *dela sig*, stod före
Schn. IV. viii, 18, der nu
står διαχάζοντας. Jfr Anm.
t. d. st.

διψάω, ήσω, törsta: opt. att. δι-
ψήην, IV. v, 27.

διωκτέον (med verb. subst.) man
bör förfölja. III. iii, 8.

διώκω, ξω, I. iv, 8. förfölja:
löpa bort: δρόμω δ. följa ef-
ter medelst springande, VI.
iii, 25.

διώξις, σεως, ή, förföljande.

διώρηξ, υχος, ή, (διορύττω),
graf, kanal.

δόγμα, τό, (δέδογμαί se följ.)
beslut, placitum.

δοκέω, f. δόξω, aor. έδοξα, Pass.
pf. δέδογμαί, tro, förmoda:
synas, tyckas, blifva ansedd:
synas för godt, gillas (τινί):
δοκούμεν μοι, vi tyckas mig,
d. ä. jag tycker (ätt), I. iii,
12: δόξαν, τό, (eg. aor. par-
tic.) o. δεδογμένον, det man
funnit för godt, beslut =
δόγμα: δόξαν δε πάντα absol.
sedan detta blifvit gilladt,
IV. i, 13. Impers. δοκεί, ge-
nom alla tempora (med τινί),
det synes, man finner för
godt: med acc. o. inf. VI.
iv, 30.

δοκιμάζω, άσω, (δόκιμος antag-
lig af δέχομαι) πρόβα (an-
taglighet), finna antaglig, ut-
välja.

δόλιος, α, ον, (δόλος) svekfull,
bedräglig.

δόλιχος, ον, den stora kapplöp-
ningsbanan, sju stadier lång,
som 7 gånger måste löpas
fram och tillbaka: enl. an-
dra, 24 stadier; hvilka 12
gångar måste genomlöpas.

δόλος, ό, dolus, svek.

δόξα, ή, (δοκέω) tanke, före-
ställning, förmodan: anseen-
de, ära.

δόξαν, se δοκέω.

δοράτιον, τό, diminut. af δόρυ.

δορκάς, άδος, ή (δέρκω se) ett

djur utmärkt för sina sköna
klara ögon, gazell, I. v, 2,
rädjur, V. iii, 10.

δόρυπτος, ό, tiden för afton-
tiden: άμφί δ. qvällsvars-
dags, I. x, 17. se anm. t.
d. st.

δόρυ, τό, g. δόρυτος, träd,
trädskaftet på en lans, lans,
spjut: επί δόρυ, till höger, e-
medan lansen hölls i högra
handen, jfr άσπίς.

δορυφόρος, ό, (δόρυ, φέρω)
spjutbärare, med spjut väp-
nad, (hastatus), V. ii, 4:
kanske hopliter, som endast
bade spjut med sig, men för
tillfället aflaggt den tunga
skölden och öfriga vapenper-
sedlar, för att vara så myc-
ket lättare; står i motsats mot
πελτασταί.

δουλεία, ή, träldom.

δουλεύω, σω, pf. δεδούλευκα,
vara träl.

δούλος, ό, träl: undersäte.

δουπέω, ήσω, slå emot något,
så att det donar, dona, bullra.

δοῦπος, ό, don, buller.

δρεπανηφόρος, ον, (δρεπάνη =
δρέπανον, φέρω) med liar el.
skårer besatt, beväpnad: άρμα
currus falcatus.

δρέπανον, τό, lie, krokig skära,
I. viii, 10.

δρόμος, ό, (τρέχω, præt. δέδρο-
μα) lopp, springande, löp-
bana.

δύναμαι, ήσομαι, aor. I. έδυνή-
σθην, kunna, förmå: vara el.
blifva mächtig: kunna uträtta,
gå ut på, II. ii, 13: gälla (om
mynt).

δύναμις, εως, ή, magt, förmö-
genhet: härsmagt, här, strids-
krafter.

δυνατός, ον, ό, mächtig man:
δ. των υπάρχων en af de mäg-
tigaste och anseddaste höf-
dingar.

δυνατός, ή, όν, mächtig: möj-
lig: ως δ. εκ του τοιούτου
τρόπου, så mycket möjligt var
med ett sådant lynne: comp.
ώτερος, superl. ώτατος.

δύνα, gå ner (om solen).

δύο, g. δύοῖν, två.

δυσ — en partikel, bruklig endast i sammansatta ord = o— och miss— i svenskan: utmärker något svårt, besvärligt, eländigt, olyckligt.

δυσβατος, ον, (δυσ, βατός) svår att gå på, oländig, V. II, 2.

δυσμη, η, vanl. plur. δυσμαί (δύω) nedgång (ήλιου).

δυσπάριτος, ον, (δυσ, πάρειμι) svår att förbigå.

δυσπόρευτος, ον, (πορεύω) svår att fara, att färdas.

δυσπορία, η, (följ.) svår öfvergång (ποταμού).

δύσπορος, ον, (πόρος) svår att öfvergå (ποταμός): svår att färdas (όδός).

δύσχοστος, ον, (χρηστός) oanvändbar.

δυσχωρία, η, (χώρα) svår trakt, oländighet.

δύω, σω = δύνω.

δώδεκα, (δύο, δέκα) tolf.

δωρέομαι, ήσομαι, (act. sällsyn-tare) skänka, begåfva (τινί).

δωροδοκέω, mottaga (δέχομαι) skänker (δώρον), låta muta sig.

δώρον, τό, gåfva, skänk.

E.

Εάλωκα se άλλωκα.

εάν, conj. med subj. om: ε. τε — ε. τε antingen — eller, VII. III, 37: misstänkes utan skäl af Schn. därför att intet verbum finnes tillsatt, ty det är klart att η blott behöfver tänkas till el. också συμφέρει ifrån det föregående upprepas.

εαρίξω, ίσω, (εαρ sdr. ηρ, ver, vår) tillbringa varen.

εαυτοῦ, ης, ον, pron. recipr. sig, sig sjelf, han el. hon sjelf: sdr. αὐτοῦ.

εάω, εάσω, aor. εἶσα, låta, tillåta: låta bli, underlåta, låta vara, (τι) = εἶν χείρειν, VII. III, 23.

εβδομήκοντα, indecl. 70.

εγγίγνομαι, (έν, γίγνομαι) uppkomma hos (τινί) V. VIII, 3.

εγγύαω, ησω, (έν, γυιον hand) inhändig en pant, lofva: Med. utlofva, gå i borgen för.

εγγύθεν, adv., ifrån närbeläget ställe, på nära håll.

εγγύς, adv., nära, i grannskapet: äfven om antal, nära, nästan: comp. ύπερον, superl. υτάτω el. ύτατα: (τινός).

εγείρω, ερω, aor. ήγειρα, väcka: Med. pf. (med pres. bem.) εγρήγορα, vaka, V. VII, 10.

εγκαλέω, έσω, (καλέω) tilltala (isynh. för en skuld), fordra (τι): anklaga (τινί).

εγκαλύπτω, φω, hölja, öfverbölja.

εγειμαι, ligga uti.

εγκέλευστος, ον, (έν, κελεύω) befalld, uppmanad.

εγκέφαλος, (κεφαλή) hjerna, märke: enl. Schn. anteckning, stödd på Bory de St. Vincents resa, betyder εγκέφαλος του φοίνικος, II. III, 16, icke mörken, utan blad som innesluta de ännu outvecklade blomklasarne, på Tyska Patmen-Kohl.

εγκρατής, ές, som har något (τινός) i sitt våld (κρατός), rådande, herrskande öfver.

εγγαλινώω, ώσω, betsla, sadla: εγχειρέω, ήσω, (έν, χείρ) lägga hand vid, företaga.

εγχειρίδιος, ον, hvad man har i (έν) handen (χείρ): τό εγχειρίδιον (εξιφος) dolk, svärd.

εγχειρίζω, ίσω, inhändig, lemna någon (τινί) i händer, öfverlemnna.

ἔγγισα, χεύσω, pf. κέχυκα, aor. ἔχευα o. ἔχεα, Pass. pf. κέχυμαι, (χέω gjuta) hålla i åt (τινί).

ἔγω, pl. ἡμεῖς, jag, vi: ἔγωγε med förstärkt bemärkelse.

ἔγωμαι = ἔγω οἶμαι.

ἔδω, f. ἐδέσω, pf. ἐδήδοκα, lat. edo, åta, förtära.

ἔθειλοντής, οὐ, ὄ, frivillig.

ἔθειλούσιος, ον, frivillig.

ἔθελω, f. λήσω, aor. ἠθέλησα, (= θέλω) vilja.

ἔθνος, g. εὖς, τό, folk, (förmodligen af följ.).

ἔθω, obr., pf. εἴωθα (med præs. bem.) vara van.

εἰ, conj., om, i fall: med opt. el. indic.: emedan = ὅτι, III.

n, 17: εἰ τις, om någon, d. ä. hvar och en, VII, m, 21:

εἰ — ἢ, om — eller ock: εἰ μὲν, alldenstund, V. vi, 30:

εἰ πως, i fall: εἰ μή, om icke, utom: εἰ δὲ μή, hvar om icke.

εἶδος, g. εὖς, τό, utseende.

εἶδω, ἴδω, εἶδέω, lat. video, (subj. εἶδῃ o. ἦτε), o. εἶδημι

(opt. εἶδειεν, de skulle veta, IV. 1, 23) 4 præss. obr. i

ind., af hvilka följ. former utbildas med 2 classer af bemärkelser: A) se, märka:

aor. 2. εἶδον, o. utan augment ἴδον genom alla Modi.

B) εἶδέω, inse, pf. εἶδα, obr. — i dess ställe i ind. Att.

præt. οἶδα. 2 pers. οἶσθα — pppf. ἦθειν, pl. ἦθεσαν, inf.

εἶδέναι, part. εἶδώς, hafva insett, d. ä. veta, känna: Med.

fut. εἴσομαι, jag skall veta, t. e. χάριτι τινί tacksamhet el.

förbindelse till någon, jämför ἀποδίδωμι.

εἰνάω, ἄω, impf. εἶναζον, Pass. pf. εἶνασμαι, göra lik:

efter sannolikhet sluta, gissa, förmoda: Pass. likna.

εἶνος, g. ὄτος, τό, (eg. neutr. partic. af obr. perf. εἶκα, af

εἶνω) likt (det verkliga el. rätta), likligt, sannolikt, naturligt, billigt.

εἶκοσι, indecl. 20.

εἰκότως, adv., (εἶκός) naturligtvis, med skäl.

εἶνω, obr. præs. deraf pf. Att. (med præs. bem.) εἶοικα, pppf.

εἶώκειν, se ut som, likna (τινί), synas, tyckas.

εἰλήχει se λαγχάνω.

εἶλον se αἰρέω.

εἶμι, pl. εἶμέν, impf. 2 sing. ἦσθα, 3 dual. ἦστην (= ἦτην),

3 pl. ἦσαν, o. ἦν, opt. 3 pl. εἴησαν, I. 1, 5. o. εἴην, III, n,

10, fut. pass. 3 sing. ἔσται: jag är: med inf. vara möj-

ligt, t. e. I. IV, 4, äfvenså ἔστιν ὅπως οὐκ, det är ej annat möjligt än att: el. vara

tillåtet, d. ä., man får, kan t. ex. I. IX, 13: med genit.

utmärker det härkomst, t. e. εἶναι προγόνων τοιοῦτων, här-

stamma af sådana förfäder, III, n, 13, el. tillhörighet, t.

e. τῶν νικούντων ἐστί, det tillkommer de segrande, II, 1, 4:

brukas med particip. af annat verbum till omskrifning, t. e.

ἦν δυναμένη = ἐδύνατο: med præss. ἀμφὸ ο. ποῖ τὸ

ἐπιτηδεῖα ε. vara sysselsatt med proviants anskaffande:

partic. ὦν med subst. el. adj. såsom, t. e. Ἕλληνες ὄντες

såsom (varande) Greker: τῶ ὄντι, verkligen: ske (= γίνε-

σθαι) t. e. I. X, 15: med re-lat. ε. ὅστις, det är en som,

någon, ε. ὅτε, någongång: τὸ δειπνον ἦν καθήμενοις, måltiden framställdes för dem sit-

tande: står ibland öfverflödigt t. e. τὸ κατὰ τοῦτον εἶναι, se κατὰ: (κατὰ) τὸ νῦν

εἶναι, efter nuvarande förhållande, III, n, 27.

εἶμι, pppf. (med inf. bem.) pl. ἦτε, VII, vii, 6, (= ἦειτε) o.

ἦσαν, præs. imper. 3. pl. ἴοντων, Att. = ἴωσαν, I. IV, 8, part. ἴών, gå, komma: ἴρι

ἦμι.

εἶνεκα = ἐνεκα.

εἶπερ conj. med indic. om verkligen, om nämligen, så vida.

εἶπον, aor. 2. (af obr. præs. ἔπω).

aor. 1. εἶπα, jag sade, lät säga, yttrade.
 εἶργω, ξω, stänga, afhålla: utstänga.
 εἰρήνη, ἡ, fred.
 εἶς, el. ἕς, t. e. IV. III, 29. præp. med acc. grundbem. rörelse el. riktning till el. in uti: motsv. lat. in med acc. likasom ἐν (bildadt af ἕς) motsv. in med ablat. 1) om ort, till: ej blott om ställen utan ock om folk, personer o. dyl., t. e. I. III, 5: in i ε. τὸ τεῖχος; i, t. e. ε. Σάρδεις, ε. κεφαλὴν: ε. τὰς χεῖρας, i hand, I. VIII, 3, med εἶναι, inlåta sig i handgemäng, IV. VII, 15: på, ε. θρόνον: emot, ε. τοὺς πολεμίους: åt, ε. ποταμόν, åt flod (-guden) enl. Sch. IV. III, 18: inom, ε. ἐπήκοον: 2) om tid, ε. ἐσπέραν, till afton, ε. καλόν, i en god stund, väl till pass, IV. VII, 3: 3) om ändamål, afseende, förhållande, ε. τροφήν, ε. στρατιάν, till härens underhåll: ε. δικαιοσύνην, φιλίαν, i afseende på rättskaffenhet, vänskap: ε. δούραμιν, efter förmåga: ε. ἀφθορίαν, i ymnighet: 4) om antal, till, vid pass, ända till: äfven distributif, ε. δύο, två man högt, ε. πεντήμοντα, 50 man djupt.
 εἶς, μία, ἓν, en, ett: ε. γε, den enda, en ensam, I. IX, 12, 22: ε. ἕκαστος, hvar enda en.
 εἰσαγω, ξω, (εἶς, ἄγω) införa.
 εἰσακοντίξω, ἰσω, kasta in spjut.
 εἰσβάλλω och εἰσβάλλω, inkasta, intr. kasta sig in, inbryta: (om floder) flyta in: (med εἶς).
 εἰσβιβάζω, låta stiga om bord.
 εἰσβολή, ἡ, (εἰσβάλλω) inbrott, infall, V. VI, 7: stället der man inbryter, ingång, pass, I. II, 21.
 εἰσδύω, vanl. Med. ομαι, ingå, tränga sig in (med εἶς).
 εἰσεμι, (εἶμι) gå in, inträda: med fut. bem. efter ὅπως,

VII. III, 34: μᾶλλον εἰσῆει αὐτούς (ἐννοία) den tanken fick mera insteg hos dem: (τινά, εἰς ο. παρὰ τινά).
 εἰσελεύω (ἐλεάνω) drifva in, intr. intåga (εἶς).
 εἰσερχομαι, aor. 2., εἰσῆλθον, inkomma, inträda, intränga (εἶς ο. ἐπί): εἰς τὸν πόλεμον, ge sig in i eller begynna ett krig.
 εἰσοδος, ἡ, (ὁδός) ingång (εἶς).
 εἰσπηδάω, (πηδάω hoppa) hoppa el. springa uti (εἶς).
 εἰσπίπτω, infalla, intrusa, inbryta.
 εἰσπλέω, segla in (εἶς).
 εἰστρέχω, aor. 2., εἰσεθραμον, löpa till, springa fram.
 εἰσφέρω ο. εἰσφορέω, bära in, (εἶς ο. τινί).
 εἴσω, adv., (εἶς) 1) in åt, in: 2) m. gen. innanföre, inom.
 εἶτα, adv., sedan, derpå: sluteligen: således.
 εἴτε, conj., (εἶ, τε) εἴτε — εἴτε antingen — eller.
 εἰωθέναί, se ἔθω.
 ἐν, framför vocal ἐξ, præp. med gen. lat. ex; ur, från, (mots. mot εἶς): 1) om ort, ur, ifrån, ἐκ τῆς ἀρχαρχαίας, ur vagnen, I. II, 18, jfr Anm. till detta ställe, ε. τῆς παροῦδος, ur fäderneslandet, ἐυλιζόμενοι ε. τοῦ αὐτοῦ hämtande ved från (på) samma (ställe) ε. τοῦ ἐναντίου, ifrån den motsatta sidan: midt emot, ἐξ ἀριστερῶς, på vänster, ε. χειρός, cominus, på nära håll, ε. πολλοῦ el. πλείονος, på långt el. längre håll, οἱ ἐκ τῆς ἀγορῆς, folket från torget, köpmännen, jfr IV. VI, 25: skenbart = ἐν, t. e. αἱ πηγαί — βασιλείων, dess källor äro uti (d. ä. utflyta från) borgen, I. II, 7: 2) om tid, ε. τούτου (χρόνου) ifrån denna stund, derefter, vidare, äfven ε. τούτου: 3) om upphof, ämne, anledning, orsak, medel, förhållande, af, ε. φοινίκων, af palmer: ὁ ἐκ τῶν Ἑλλη-

των εἰς τοὺς βαρβάρους φύ-
 βος, den fruktan som af Gre-
 kerna väcktes hos barbarerna,
 I. II, 18: ε. ἀδίκου, af el.
 med orätta: ε. τούτου, af
 denna anledning, = ε. τού-
 των: ε. τίνος, af hvad orsak?
 πῶς οὐ, af hvilken orsak, ε. τὸ
 χαλεπὸς εἶναι, derföre att han
 var el. medelst att vara
 sträng, ε. τῶν δυνατῶν, efter
 förmåga, ε. τῶν ὑπαρχόντων,
 efter tillgångarne, omstän-
 digheterna: ἐξ ἀπροσδοκίτου,
 oförmodadt, = ἀπροσδοκίως,
 på hvilket sätt ἐκ ofta brukas
 såsom omskrifning för att ut-
 tryckå adverbium, jfr ofvan-
 före, ε. ἐναντίου: ε. παντός
 τρόπου, på allt sätt, ε. ἕσου,
 i lika (belägenhet): utslutes
 stundom, t. e., I. VIII, 5.
 ἐκασταχόσε, adv., åt hvarje sär-
 skild sida.
 ἑκαστος, η, ον, hvar och en:
 ε. τις, hvar enda en.
 ἐκαστοτε, adv., hvarje gång,
 alltid.
 ἐκάτερος, ερα, ερον, (ἐκας, fjer-
 ran från, ἑτερος) hvardera
 för sig, bäggedera.
 ἐκατέρωθεν, adv., (enclit. —θεν
 från) från eller på bägge si-
 dor, från endera sidan.
 ἐκατέρωσε, adv., (enclit. —σε
 till) åt bägge sidor (enligt
 Lange).
 ἑκατον, indecl. 100.
 ἐκβαίω, f. βήσσομαι, (ἐκ, βαίω)
 utgå, gå öfver gränsen (in
 uti eis), IV. III, 3: uppstiga,
 IV. II, 1, 3.
 ἐκβάλλω, utkasta: (ἐκ τῶν χει-
 ρῶν) bortkasta: utstöta, för-
 skjuta, utdrifva (ἐκ), fördrif-
 va, drifva i landsflykt.
 ἐκβασίς, σεως, (ἐκβαίω) ut-
 gång, utväg: uppgång, IV.
 III, 20.
 ἐκβοηθῆω, ἦσω, (βοηθῆω) uttåga
 till hjälp.
 ἐκγονος, ον, (ἐκ, γίγνομαι) af-
 komling: afvel, unge, IV. V,
 25.
 ἐκδέρω, (δέρω) aftaga hud, flå.
 ἐκδίδωμι, ἐκδώσω, utgifva, ut-

lemna: bortgifva (om dotter)
 παρὶ ἀνδρῶν, IV. I, 24.
 ἐκδοραμόντες af ἐκτρέχω.
 ἐκδύω, afklåda, aor. 2. ἐξέδυν,
 afklåda sig, IV. III, 12.
 ἐκεῖ, adv., der: dit (= ἐκεῖσε)
 V. VI, 26. Schn. enl. Thomas
 Magister.
 ἐκεῖθεν, adv., derifrån.
 ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο, han, ille.
 ἐκεῖσε, adv., dit.
 ἐκθλίβω, ψω, klämma el. tränga
 (θλίβω) ur (ἐκ) sin ställning,
 från sin plats.
 ἐκκαθαίρω, αρω, affeja, rena,
 polera, I. II, 16.
 ἐκκλησία, ἡ, (ἐκκαλέω utropa)
 en genom utropare el. här-
 old sammankallad stämman,
 folksamling, sammankomst,
 συνάγειν ο. ποιεῖν).
 ἐκκλησιάζω, sammankalla en
 ἐκκλησία, V. VI, 37.
 ἐκκλίω, intr., böja sig undan,
 vända sig om (till flykt).
 ἐκκομίζω, bära eller föra ur:
 hemföra: Med. bära ut med
 sig.
 ἐκκόπτω, hugga omkull (träd).
 ἐκκοβιστάω, ἦσω, (= κυβιστάω
 af κύβη hufvud) slå kuller-
 bytta.
 ἐκκυμαίω, (κύμα, våg) svalla
 öfver, om en linieinmarsch som
 bugtar sig, komma ur linien,
 I. VIII, 18.
 ἐκλέγω, utvälja, Med. åt sig,
 taga ut, II. III, 11.
 ἐκλείπω, lemna, öfvergifva, ε.
 πόλιν εἰς χεῖρον, öfverge sta-
 den (och flytta) till ett annat
 ställe: ofta fattas acc. (πόλιν,
 χώραν, m. fl.) då det kan öf-
 versättas med flytta el. bege
 sig bort. Præt. att. ἐκλείουσα,
 gå bort, fattas, (om snö),
 IV. V, 15.
 ἐκμηρῶω (μηρῶμα tråd, μηρῶω,
 utdraga, utveckla), låta de-
 filera (om en här), Med.
 intr., defilera, VI. III, 22.
 ἐκπέμπω, act. o. med. skicka
 ut, bort: utföra.
 ἐκπεποκότες se ἐκπίπτω.
 ἐκπεραίνω, tilländabringa, Med.
 gå igenom, lyckas.

ἐκπηδάω, springa ut:

ἐκπίνω, dricka ur.

ἐκπίπτω, pf. ἐκπέπτωκα, falla ut, göra utfall, störta ut: falla omkull (om träd): blifva utjagad, fördrifven (från hus och hem, fädernesland), bli landsflyktig, *excidere patria*: (ἐκ τῆς οἰοῦ) taga af från vägen: kastas (från kosan) på strand, lida skeppsbrott, VI. II, 2. VII. V, 12, 13.

ἐκπλέω, πλεύομαι, utsegla, afsegla.

ἐκπλεῶς, ων, Att. (= ἐκπλεος) uppfylld, full.

ἐκπλήττω, ξω. Pass. pf., ἐκπέπληγμαι, aor. 2., ἐξέπληγην, stöta ut, bringa utom sig, göra bestört, förvånad, förskräckt. Weiske förklarar ἐκπλάγεις, I. VII, 20. med utstött (ur vagnen), i ordets första egentliga bem., hvilket likväl Schn. med skäl förkastar.

ἐκποδῶν, adv. (ἐκ, ποδῶν) undan fötterna: ur vägen, ε. ποιεῖσθαι, undanrödja.

ἐκπορεύομαι, gå el. tåga ut, af tåga.

ἐκπορίζω, f. ἴσω, att. ἰῶ, skaffa, utväg till, anskaffa (τι).

ἐκπωμα, τό, (ἐκπίνω) dryckeskärl, bägare.

ἐκταῖος, α, ων, (ἐξ) på sjuete dagen.

ἐκτάττω, utföra i ordning, Med. uppställa sig.

ἐκτείνω, aor., ἐξέτεινα, Pass. aor. 1. ἐξετάσθην, utsträcka.

ἐκτοξεύω, skjuta ut pilar.

ἐκτρέπω, afvändz, Med. taga af (från väg).

ἐκτρέφω, θρέψω, Pass. aor. 2., ἐξετρέφην, uppföda, uppfostra.

ἐκτρέχω, pf. δεδράμηκα, aor. 2., ἐξέδρομον, springa ut, göra utfall.

ἐκφείνω, aor., ἐξέφηνα, utvisa, πόλεμον, öppet visa sig som fiende.

ἐκφέρω, aor. 2., ἐξήνεγκον, utföra, utbära: föra ut, utspri-

da: πόλεμον πρὸς τινα, föra krig emot någon.

ἐκφεύγω, undfly, undgå (τινός), undkomma.

ἐκῶν, οὔσα, ὄν, frivillig, af egen drift, otvungen.

ἐλαία, ἡ, oliveträd, eller oliver (frukten).

ἐλαιον, τό, olja, bomolja.

ἐλάσσω ο. ἐλάττω, ον, oregel. comp. till μικρός eller eg. till det poet. adj. ἐλαχός, mindre, pl. färre: superl. se ἐλάχιστος.

ἐλαύνω, ἐλάσω, ο. ἐλῶ, I. VIII, 10. aor., ἤλασα, drifva, sätta i rörelse: (ursprungligen med en accus. t. e. ἵππον, hvilken likväl sedan aldeles utelemnades) rida: åka, fara: tåga.

ἐλάφειος, ον, som hör till hjort, t. e. κρέας, hjortkött.

ἐλαφος, ὁ, ἡ, hjort, hind, V. III, 10.

ἐλαφρός, ἄ, ὄν, (föreg.) lätt, lätt rustad, vig.

ἐλαφρῶς, adv., lätt, vigt.

ἐλάχιστος, η, ον, oregel. superl. till μικρός, jfr ἐλάσσω, minst, kortast, pl. ganska få, de första, III. II, 28.

ἐλέγχο, ξω, utforska, spörja, fråga.

ἐλεινός, ἡ, ὄν, (ἐλεος medlidande) beklagansvärd, jämmerlig. läses IV. IV, 11 i flere editioner, i st. för ἀλεινός.

ἐλελίξω, (af ἐλελεῦ Grekernas vanliga härrop när de gingo till strids, jfr ἀλαλάξω) rop

ἐλελεῦ, gifva till ett härskri-

ἐλευθερία, ἡ, frihet.

ἐλεύθερος, ἐρα, ερον, (af ἐλεύθω obr. = ἐρομαι) den som får gå hvart han vill, fri, II. V, 32.

ἐλκω, ξω, impf. εἴλκων, draga: spänna (om bågsträng).

Ἕλληνες, οἱ, Greker.

ἐλληνίζω, tala grekiska.

ἐλληνικός, ἡ, ὄν, grekisk: τό ε. (στρατεύμα) gr. hären.

ἐλληνικῶς, adv., på grekiska. ἑλλη-

ἑλληνίς, g. ἶδος, ἡ, grekisk, t. e. πόλις.

ἐλπίζω, ἰσώ, förmoda (om något inträffande, det må vara godt el. ondt): hoppas.

ἐλπίς, g. ἶδος, ἡ, hopp, förhoppning.

ἐμαυτοῦ, ἡς, οὔ, gen. pron. recipr. (ἐμοῦ, αὐτοῦ) mig sjelf, II. v, 10.

ἐμβαίνειω, f. βήσομαι, (ἐν, βαίνω) stiga uti (εἰς): εἰς τὰ πλοῖα stiga om bord.

ἐμβάλλω, kasta in, skjuta in el. före (en bom): kasta (foder) för hästar: πληγὰς, ge stryk: 2) intrans. kasta sig på, infalla, inbryta: inkomma (εἰς): (om floder) inflyta (εἰς).

ἐμβιβάζω, f. ἀσώ, o. ω, V. vñ, 8. låta stiga uti, föra om bord (ἐς).

ἐμβολή, ἡ, (ἐμβάλλω n. 2) infall, inbrott.

ἐμβροόντητος, ον, (βροντή) genom åskeslag el. annat förfärande naturphenomen förskräckt, häpen, så att man ej vet till sig, attonitus.

ἐμέω, ἔσω, vomo, kasta upp, ge öfver.

ἐμένω, νῶ, (ἐν, μένω) dröja, hålla sig stilla.

ἐμός, ἡ, ον, pron., (ἐγώ) min.

ἐμπάλιν, adv., (ἐν, πάλιν) tillbaka, jfr τοῦμπάλιν.

ἐμπεδόω, ὄσω, (ἐμπεδος, fast i marken, ἐν o. πέδον) fästa: fast och obrottsligt hålla.

ἐμπειρός, ον, (ἐν, πεῖρα) erfaren, kunnig, superl. ὄτατος, (τινός).

ἐμπειρώς, adv., (föreg.) ἐ. ἔχειν τινός, genom erfarenhet känna någon.

ἐπιμπλημι ο. ἐπιπλημι, f. ἐμπλήσω, Pass. aor. 1., ἐνεπλήσθην, (πιμπλημι) uppfylla fylla: Med. mäta sig, t. e. ὑπισχνόμενος οὐκ ἐνεπιπλάσο, du blef aldrig mätt (trött) att lofva, VII. vi, 46.

ἐπιπύρομαι, VII. iv, 15, o. ἐπιπύρομαι, V. ii, 3, itända, uppbränna, = ἐμπρηθῶ.

ἐπίπτω, falla någon (τινί) in: falla eller störta i (εἰς): falla eller komma öfver: på (τινί): råka uti (εἰς).

ἐμπλεος, ον, Att. = ἔμπλεος, (ἐν, πλέος, plenus, full) uppfylld, full (τινός).

ἐμποδίζω, ἰσώ, vara i vägen; hindra (τινά).

ἐμπόδιος, ον, som är i vägen: τὸ ε. impedimentum, hinder.

ἐμποδῶν, adv., (ἐν, ποῦς) framför fötterna, i vägen: τί ε. μὴ οὐχί, hvad hindrar att?

ἐμποιέω, ἡσώ, ingifva (τί τινί): ingifva öfvertygelse (τινί).

ἐμπολόω, ἡσώ, aor. ἦσα, genom handel vinna, erhålla i betaltning, sälja, VII. v, 4.

ἐμπόριος, ἰα, ἰον, (följ.) till handel hörande: τὸ ἐμπόριον (χωρίον) handelsplats, stapelstad.

ἐμπορος, ον, ss. subst. köpman, grosshandlare, som sjelf på (ἐν) resor (πόρος) hämtar sina varor utifrån.

ἐμπρηθῶ, ἡσώ, aor. ἦσα, itända, uppbränna, = ἐπιπύρομαι.

ἐμπροσθεν, adv., (πρόσθεν) 1) om ort, framföre, framtill. 2) om tid, näst förut, stod III. iv, 2, der Schn. enl. Codd. infört πρόσθεν.

ἐμψάγω, obr. aor. 2. ἐνέφαγον, äta hastigt.

ἐμφανής, ἔς, (ἐν, φαίνω) synbar, tydlig: ἐν τῷ ἐ. τινί ἔλθειν, komma i någons åsyn, d. ä. inför någon, II. v, 25.

ἐμφανῶς, adv., offentlig, i allas åsyn, V. iv, 33.

ἐν, præp. med dat., grundbem. uti: i, invid, på, ibland, under: lat. in med abl. jfr εἰς: 1) om ort, ε. τοῖς φίλοις, i bundsförvandters (land): ε. τῷ αὐτῷ (τόπῳ) på samma ställe: ε. τῇ θαλάττῃ, invid hafvet: ε. τῷ πρόσθεν λόγῳ, i föregående berättelse: 2) om tillstånd, sättn, ε. τῷ τοιοῦτῳ, i sådant (läge), V. viii, 20: brukas ofta till omskrifning i stället för adv., ἐ. τῷ φανε-

ρῶ, offentligen, jfr *ἐμφανῶς*:
ε. τῷ ἴσῳ, i jämn (gång el.
 takt), *ε. ὀυθυῶ*, i takt: *ε.
 πείρα τινὸς γίνεσθαι*, kom-
 ma i erfarenhet af någon, lä-
 ra närmare känna: *ε. ἐαυτῷ
 γίνεσθαι*, komma inom sig,
 d. ä. sansa sig (mots. *ἔξω γ.
 bli utöm sig*): om tid, *ε. τῇ
 ἀναβάσει*, under tagandet
 uppåt: *ε. ταῖς σπουδαῖς*, un-
 der stilleståndet: *ε. τούτῳ*,
 imedlertid: *ε. ᾧ*, medan. I
 sammansättning förbytas *ἐν*
 framför ett *p*-ljud till *ἐμ*,
 framför ett *k*-ljud till *ἐγ*,
 framför en liquida till samma
 liquida, t. e. *ἐν* framför *λ* blir
ἐλλ — o. s. v.
ἐναγκλιᾶω, fästa en *ἀγκύλη*,
 (kastrem) på ett spjut.
ἐναντίος, α, ον, (*ἀντίος*) 1) midt-
 emot, midtföre ställd: 2) mot-
 stående, motstridande, fiendt-
 lig, ss. subst. motståndare,
 fiende, *adversarius*: *τὸ ε. τι-
 νος*, inför någon: *τὰναντία*,
 motsatsen: *ἐν τοῦ ἐναντίου*,
 från motsatta (sidan); midte-
 mot: *τὰ ε. στρέφειν*, vända
 om fronten, göra höger om-
 vänder *er*, IV, m, 32.
ἐναντιόομαι, f. ᾠσομαι, (föreg.)
 sätta sig emot.
ἐνανλιζῶ, ἴσω, (*ἀνλιζομαι*) in-
 quartera, Med. o. Pass. in-
 quartera sig.
ἐνδεῖα, ἡ, (*ἐνδέω*) hrist, behof.
ἐνδεῖννυμι, f. δεῖξω, Act. o. Med.
 dervid visa, yttra.
ἐνδέω, impers. *ἐνδεῖ* (*δέω*, *δεῖ*)
 det fattas, VII, 1, 41, det be-
 höfs, fordras, partic. *ἐνδέον*,
 V, ix, 31. Med. *ομαι*, behöf-
 va, sakna, (*τινός*).
ἐνδέκατος, η, ον, (*ἐνδέκα*, 11),
 den elfte.
ἐνδηλος, ον, (*ἐν*, *δηλος*) tydlig,
 synbar, ss. adv. med particip.
 II, iv, 2: *ἐνδηλον εἶχεν*, det
 förhöll sig (visade sig) tydlig-
 gen, II, vi, 18.
ἐνδημος, ον, (*ἐν*, *δημος*) inom-
 lands, inhemsk.
ἐνδίφριος, ον, i (*ἐν*) stol eller

sopha (*δίφρος*) sittande, bord-
 gäst.
ἐνδοθεν, adv., inifrån.
ἐνδον, adv. (*ἐν*) innanföre.
ἐνδύω, pppf. *ἐνεδεδύκειν*, aor. 2.
ἐνδυν, (*δύω*) induo, påkläda,
 ikläda sig.
ἐνέδρα, ἡ, (*ἐν*, *ἔδρα* säte) *insi-
 dine*, försät.
ἐνεδρεῦω, aor. *ἐνήδρευσα*, lägga
 ett försät, bakhåll.
ἐνεκα, *ἐνεκεν* o. *εἵνεκα*, adv., för
 skull, *caussâ*, (*τινός*).
ἐνεμι, (*εἰμι*) vara deruti, fin-
 nas.
ἐνεός, α, ὄν, stum, döfstum.
ἐνέχυρον, τό, (*ἐχυρός*) pant.
ἐνθα, adv., 1) om ort, der,
 dit: 2) om tid, då.
ἐνθάδε, (encl. *-δε* till) adv.,
 hit, här.
ἐνθαπερ, adv., hvarest, der, IV,
 vm, 25.
ἐνθεν, adv., lat. *unde*, hvar-
 ifrån: *ε. — ε. ἄ ενα — ἄ αν-
 dra sidan*: *ε. καὶ ε.* på bägge
 sidor (om någon *τινός*).
ἐνθενδε, adv., härifrån.
ἐνθυμέομαι, ἡσομαι, (*ἐν*, *θυμός*)
 hafva i sinnet, tänka på, be-
 sinna.
ἐνθύμημα, τό, tanke, uppfin-
 ning.
ἐνθωρακίζω, kläda på (*ἐν*) hat-
 nesik (*θώραξ*), bevärpa.
ἐμ = *ἐμεσι* af *ἐνεμι*.
ἐμιαυτός, ὁ, år.
ἐνδεῖν, inf. aor. 2. af obr. præs.
ἐνεῖδω (*εἶδω*), se, bli varse,
 märka hos, (*τινί*), VII, vu,
 45.
ἐνιος, αι, α, några, somliga, I,
 v, 8.
ἐνίοτε, adv., (*ἐνι*, *ᾧτε*) någon-
 gång, understundom, II, iv,
 11.
ἐνίσχομαι = *ἐνέχομαι*, (*ἐν*, *ἵσχω*)
 hålla sig fast vid, fastna på
 (*ἐν*), VII, iv, 17.
ἐννατος, ἄτη, αρον, nionde.
ἐννεά, indecl. 9. I, iv, 19.
ἐννεήκοντα, indecl. 90. I, v, 5.
ἐννοέω, ἡσω, hafva el. få i (*ἐν*)
 sinnet (*νοῦς*), tänka, efter-
 tänka, besinna, uttänka: (*μη*)
 befara, V, ix, 28.

ἐννοια, ἡ, tanke.

ἐνοικέω, ἦσω, (οἰκέω) bo uti, ἐνοικοῦντες, oi, invånare: sätta sig ner (i ett land), V. vi, 25.

ἐνόπιος, ον, i vapen, till vapen hörande, οὐτιμός, V. ix, 11.

ἐνοοράω, ἄσω, (ὄροράω) inse.

ἐνοχλέω, ἦσω, (ὀχλος), oroa, förorsaka oordning (τινί).

ἐντάττω, ξω, tillförordna.

ἐνταῦθα, adv., 1) om ort, hit, dit, här, der: 2) om tid, då.

ἐντείνω, utsträcka, πληγᾶς τινί, plagas intendere, ge någon slängar.

ἐντελής, ἐς, (τέλος) fulländad, full, hel, I. iv, 13.

ἐντέλλω, (τέλλω fullända af τέλος) Med. ἐντέλλομαι, befalla, älägga, (τινί).

ἐντερα, τά, (ἐντός) inellvor.

ἐντεῦθεν, adv., 1) om ort, derifrån, härifrån: 2) om tid, derefter: 3) om orsak, därför.

ἐντίθημι, ἐνθήσω, Act. o. Med. inlägga, inlasta, föra om bord: ingifva (τινί).

ἐντιμος, ον, (τιμή) som är i ära, anseende, agtning, comp. ὄτερος, VI. i. 18.

ἐντίμως, adv., ε. ἔχειν, stå i anseende.

ἐντόνωσ, adv., (ἐντρονος, spänd, ansträngd, af ἐντείνω) ifrigt, häftigt.

ἐντός, adv. intus, inom, innanföre (τινός).

ἐντογχανω, råka på, anträffa, ernä, (τινί): ὁ αἰεὶ ὑμῶν ἐντογχανων, den af er som när som helst råkar vara tillhands, III. n, 31.

ἐννόλιος, ὁ, krigsguden (eg. ett tillnamn åt Ares), τῷ ε. ἐλέλξεν el. ἀλαλάζειν, ropa för krigsguden, upphäfva härskri.

ἐνύπνιον, τό, (ἐν, ὕπνος) dröm.

ἐνωμοτόχεις, ον, ὁ, Anförare (ἀρχός) för en ἐνωμοτία.

ἐνωμοτία, ἡ, (ἐνώματος, edsvuren, af ὀμνυμι) edsvurentropp,

i allmh. en tropp af 25 man, III. iv, 22.

ἐν, se ἐκ.

ἐν, indecl. sex.

ἐξαγγέλλω, berätta, omtala, (τι τινί), boda (ὄς).

ἐξάγω, utföra, = ἐξηγέομαι, VI. iv, 36, (στρατιῶν) uttåga:

Pass. hänföras (med infin.).

ἐξαίρετος, ον, utvald.

ἐξαιρέω, uttaga: fråntaga, betaga (τινός τι) ll. v, 4: utvälja (τινί t. e. en särskild lott åt Gudarne före den allmänna delningen) V. iii, 4: Med. uttaga åt sig, utvälja: urlasta (om skepp) V. i, 16.

ἐξαιτέω, utfordra, Med. utbedja sig (någon fånges el. anklagads lösgifning) I. i, 3.

ἐξαίωγης, adv. (αἴωνος, ἄφνωσ = ἀφανῶσ af ἀφανής) plötsligt, oförsett, oförmodadt, = ἐξαπίνης.

ἐξακισχίλιοι, αι, α, 6000.

ἐξακοντίζω, utkasta spjut. kasta (τοῖς παλτοῖς) V. iv, 25.

ἐξακόσιοι, αι, α, 600.

ἐξαλαπάξω, ἄξω, (ἀλαπάξω o. λαπάξω, tömma) uttömma, plundra, ödelägga.

ἐξάλλομαι, aor. ηλάμην, hoppa undan, åt sidan.

ἐξαμαρτάνω, fela, förbryta sig, (περὶ τι).

ἐξανίστημι, låta uppstå: i de intr. temp. o. Med. uppstå.

ἐξαπατάω, ἦσω, pf. ηπάτηκα, (förstärkt ἀπατάω) bedraga, (τινά τι, någon i något afseende).

ἐξαπάτη, ἡ, bedrägeri.

ἐξάπηχυς, υ, g. εος, af 6 alnars (πήχυς) längd.

ἐξαπίνης, adv. = ἐξαίωγης.

ἐξάρχω, begynna eller taga upp (en sång) V. iv, 14: börja, vara upphofsman (τινός) VI. iv, 15.

ἐξανλίξομαι, gå ur kvarter, upp- bryta (εἰς).

ἐξείμι, impf. ἐξήϊν, (εἶμι) gå ut, uttåga.

ἐξείμι, af εἶμι, brukas blott impers. se ἐξέστι.

ἐξελαύνω, utdrifva (τινά ἐκ),
intr. tåga ut, aftåga, tåga.

ἐξελέγχω, ξω, Pass. aor., ἐξη-
λέγχθην, (förstärkt ἐλέγχω)
utfråga: öfverbevisa, förvin-
na.

ἐξευεργεῖν, aor. 2. infin. till
ἐκφέρειω.

ἐξέρπω, ψω, (ἔρω κρυπα) kry-
pa ut: på Lakedæmon. dia-
lekten = ἔξειμι, gå ut, uttåga,
VII. 1, 8.

ἐξέρχομαι, komma ut, lös: ut-
gå, uttåga: gå ut, gå till ån-
da, VII. v, 4.

ἔξεισι, af ἔξειμι, impers. genom
alla Modi, det tillåtes, det
står öppet, det kan hända,
II. vi, 28: partic. ἐξόν, ab-
sol., då det är tillåtet.

ἐξέτασις, σεως, ἦ, (ἐξετάζω,
mönstra) mönstring.

ἐξηγέομαι, ἦσομαι, utföra, föra,
ledsaga.

ἐξημοντα, indecl. 60.

ἐξηκω, (ἦκω) gå ut, gå till ån-
da (om tid) = ἐξέρχομαι, VI.
1, 26.

ἐξινύομαι, f. ἐξίξομαι, aor. 2.
ἐξινύομην, (ινύομαι komma)
komma till, hinna, träffa (τι-
νός): πριν τόξευμα ε., innan
pilen når fram, d. ä., innan
man kommer inom skotthåll:
hinna, förslå, VII. vu, 54.

ἐξίστημι, ställa undan, i de
intr. temp. o. Med. gå un-
dan (ἐκ).

ἐξοδος, ἦ, (όδός) utgång: uttå-
gande: aftågande: tåg, expé-
dition, V. n, 9.

ἐξόν se ἔξεισι.

ἐξοπλίζω, bevåpnad utföra,
Med. våpnad uttåga: våpna
sig.

ἐξοπλισία, ἦ, utgång eller ut-
tågande i full rustning.

ἐξοομάω, uppägga, uppmuntra
(ἐπί τι): intrans. uttåga, äfven
Pass. V. n, 4.

ἐξουσία, ἦ, (ἔξεισι) tillåtelse,
rättighet, magt.

ἐξω, adv., utanför, utåt, utom,
förbi (τινός): utomlands, hem-
ifrån: ε. τούτων, dessutom.

ἐξωθεν, adv., utanför, f. ε. τῶν
ὀπλων, utanför lägret, V. vi,
21.

ἔορτή, ἦ, fest, högtid.

ἐπαγγέλλω, (ἐπί, ἀγγέλλω) för-
kunna: Med. erbjuda sig, ut-
fåsta sig.

ἐπάγω, tillföra: införa, föreslå
(ψῆφον) VII. vii, 57.

ἐπαινέω, f. ἔσω o. ἔσομαι, aor.
ἐπήνεσα, (följ.) gilla, prisa, be-
römma (τι).

ἐπαινος, ὁ, (αἶνος, tal, bifall)
bifall, ära, beröm.

ἐπαίρω, αρώ, aor. ἦρα (αἶρω)
uppåga, uppmuntra.

ἐπακολουθεῖω, följa efter, för-
följa (τινί).

ἐπακούω, åhöra (τι).

ἐπάν, adv., (ἐπει, ἄν) då, sedan.
ἐπανατείνω, (ἐπί, ἀνατείνω)
framsträcka.

ἐπαναχωρέω, ἦσω, åter gå till-
baka.

ἐπανέρχομαι, (ἀνά, ἔρχομαι) å-
terkomma, återgå (εἰς).

ἐπάνω, adv., ofvanföre.

ἐπαπειλέω, tillika hota.

ἐπεγγελάω, (ἐπί, ἐν, γελάω), be-
le, håna, skymfa (τινί).

ἐπεγείρω, uppväcka.

ἐπεί, conj. med ind. o. opt.,
I. v, 5. 1) om tid, då, när,
så snart, sedan: ε. τάχιστα,
så snart: motsv. eftersats
börjad med τάχα, IV. iv, 12:
2) om orsak, emedan, ty:
ἐπεί γε, alldenstund.

ἐπειδάν, conj. med subj. (ἐπει-
δή, ἄν) då, sedan: ε. τάχι-
στα, så snart.

ἐπειδή, conj. (ἐπεί, δῆ) då, se-
dan, m. ind. o. opt.: allden-
stund, emedan, I. ix, 24, ε.
γε, alldenstund.

ἐπειδόν, inf. ἐπιδεῖν, aor. 2.,
(εἶδον) åse, se, hafva för ö-
gonen (τι).

ἐπειμι, (εἶμι) vara öfver, I. n;
5. IV. iv, 2.

ἐπειμι, (εἶμι) gå fram, I. n, 17,
framtråda, V. ix, 11, fram-
rycka, gå på, (emot fienden)
anfälla: intränga, få insteg,
V. vii, 12: (om tid) instunda,

ἰ. ε. ἐπιούσα ἕως, följande morgon.
 ἐπιπερ, conj. med ind., efter-som, alldenstund.
 ἔπειτα, adv. (ἐπί, εἶτα) sedan; derefter, vidare: dock, likväl, det oagadt: ὁ ε. χρόνος, framtiden, ll. 1, 17.
 ἐπέκεινα, adv. (ἐπ' ἐκεῖνα) der-invid, på andra sidan om, οἱ ἐκ τοῦ ἐπέκεινα, grannarne på andra sidan.
 ἐπεκθίω, (ἐπί, ἐκ, θίω) löpa ut emot, göra utfall.
 ἐπέξειμι, lästes för VI, m, 4.
 ἐπεξέρομαι (= ἐπεκθίω) göra utfall, V. vii, 2; stod förut VI. n, 23.
 ἐπεξόδιος, ον, hörande till utryckande (ἐπέξοδος): ἐπεξόδια (ἰσρά) offer för ett tilltänkt tåg, VI. m, 2.
 ἐπέρομαι, obr., f. ἐπερήσομαι, aor. 2., ἤρομην, deröfver el. dessutom fråga: V. viii, 5, fråga (τινά εἰ): rådfråga (τινά).
 ἐπέρομαι (ἐρομαι) komma till, öfvergå, genomtåga, VII. viii, 25.
 ἐπεύχομαι, tillägga böner eller önskningar.
 ἐπέχω, f. ἐπέξω, aor. 2. ἐπέσχον, hålla tillbaka: ε. (ἐαυτόν) τῆς πορείας, uppskjuta aftäget, III. iv, 36.
 ἐπήκοος, ον, (ἐπακούω) som kan höra, εἰς, ἐπήκοον (τόπον) ο. ἐν ἐπηκόω, inom håll att höra.
 ἐπήκτο, 3. s. pppf. passiv. af ἐπάγω.
 ἐπί, framför vocal ἐπ' o. framför en aspirerad ἐφ', præp. med gen. dat. o. acc., grundbem. på: A) med genit. a) om ort, ε. τοῦ λόφου, på kullen: ἐφ' ἵππων ο. τῶν ἵππων, till häst: ε. Θρακίης, vid (på gränsen af) Thrakien: ε. τοῦ ποταμοῦ, invid floden: ἐφ' ἑαυτῶν, för sig sjelfva: ἢ ε. Κάλπης ὁδοῦ, vägen till Kalpe: b) om tid, οἱ ἐφ' ἡμῶν, de på vår tid, d. ä., våra samtida, I. ix, 12: ε. τοῦ πρώτου

(ἰσραήλ) vid första offret, straxt från början: c) om förhållande, ställning, sätt, ε. φάλαγγος, i phalanx, i oafbruten linie utan luckor: isynh. om antal (distributif), ἐφ' ἐνὸς κατὰβαις, nedgång för en och en i sönder: ε. τεττάρων, på 4 leder: ε. ὀλίγων, på linie, utsträckt på längden men få man djup, jfr ε. πολλούς: ε. ὀνὴ πλινθίων, till 8 tegelstenars tjocklek, VII. viii, 14.

B) med dat. a) om ort, på, vid, invid, hos: ε. ταῖς ναυσί, på skeppen, ε. τοῖς τείχεσι, på murarne, ε. τῷ εὐανύμω, på venstra (flygeln), ε. δεξιᾷ, på höger (hand): ε. τῷ στόματι, i fronten: ε. τῇ θαλάττῃ, invid hafvet, ε. ταῖς θύραις, vid el. utanför dörren, ll. v, 31, äfven invid residenset, ll. iv, 4, se θυρα: ε. θυραῖς, vid el. i nedgången: ἐπί τινι εἶναι ο. γενέσθαι, vara hos ngn, d. ä., vara el. komma i någons magt, lat. penes, t. e. τῷ ἀδελφῷ, ἀρμωστῇ, ἡμῖν, i broderns, harnmostens, vår magt, (κατὰ) τὸ ε. τούτῳ, så vidt på denna ankom, VI. iv, 23: ἐπί τινι ἔπεσθαι, följa på el. efter någon: b) om tillägg, tillökning, ε. τούτῳ ο. ε. τούτοις, derpå, dessutom, der-efter: c) om mål, bestäm-melse, afseende, ε. τοῖς στρατιώταις, åt soldaterna, ε. τῷ πολέμῳ, i krigsig afsigt, ε. ἀγαθῷ, i god afsigt, οἱ ε. τούτοις ὄντες, de som dertill voro (satta), IV. 1, 13. ε. τῇ πορείᾳ, för eller angående marchen, ε. τούτῳ ο. τούτοις, i detta afseende, derfore, på det villkor, ἐφ' οἷς ο. ἐφ' ᾧ, med det villkor (att), ε. τίνι, för hvad ändamål? ε. γάμῳ ἀγειν, hemföra till ägta, lat. ducere in matrimonium: ε. θανάτῳ ἀγεσθαι, föras till döden, ε. ξενίᾳ καλεῖν, bjuda på gästabad: ἐφ' ἑαυτοῖς γε-

λᾶν, skratta för sig sjelfva, V. iv, 34.

C) med acc. α) om ort, 1) om utsträckning öfver, utesfer, utefter en rymd, ε. τὰ ὄρη, på bergen, ε. δῶδεκα παρασαγγας, utåt 12 parasanger, ε. πολὺ, (jfr. ἐπιπολὺ) utåt en läng (sträcka), vidsträckt, = ε. πάμπολυ, VII. v, 12, ἐφ' ὅσον, så vidt som, ε. πολλοὺς τεταγμένοι, uppställda så att phalangen blef mera djup än bred, jfr. ἐπ' ὀλίγων: 2) om rörelse, riktning, ändamål: till el. emot, äfven i fiendtlig mening, ε. τὰς σιηνάς, till tälten, ε. δόρυ, åt höger, jfr. ἀσπίς, ε. τὸ δεξιὸν ἐπέπεσθαι, följa på (efter) högra flygeln: ε. πλοία, till (att samla) eller efter skepp, V. 1, 5, ε. τὸ στρατεύουα, efter (för att hämta) hären, ε. τούτο, dertill, ἐφ' αὐτό, för hvilket: ε. χάριον, mot ett ställe, ε. βασιλεία, emot konungen, ε. τοὺς πολεμίους, emot fienderna: b) om tid, ε. τρεῖς ἡμέρας, på tre dagar, VI. iv, 36: c) i omskrifning ss. adv. ε. πόδα ἀναχωρεῖν, draga sig tillbaka fot för fot, jfr. ἐπὶ πολὺ, ε. πάν, se ἐρχομαι.

ἐπιβάλλω, f. λῶ, kasta el. lägga på: Pass. pf. part. ἐπιπληνέως, som laggt pil på bågen, gjort sig skjutfärdig, IV. iii, 28.

ἐπιβοηθεῖω, ἦσω, komma till hjälp.

ἐπιβουλεύω, σω, hafva i sinnet emot någon, (mest med bibegrepp af hemligt och fiendtligt) lägga försåt för, söka lura el. bedraga, II. vi, 20 (τινὶ el. med inf.)

ἐπιβουλή, ἦ, anläggning mot någon, försåt: εἰς ἐπιβουλήν εἶναι, vara en försätlig anläggning, IV. ii, 7.

ἐπιγίγνομαι, f. γενήσομαι, komma på el. öfver någon, öfverfalla (τινὶ).

ἐπιγράφω, ψω, påskrifva, låta inrista.

ἐπιδείνῶμι, f. δείξω, uppvisa, framvisa, visa: ἀdagalägga: tillkännagifva: föreställa för (τινὶ) VI. iv, 4: utnämna: Med. visa, ἀdagalägga: visa sig: παιδεῖον, ἀdagalägga el. visa prof på den uppfostran man fått, IV. vi, 15.

ἐπιδιώκω, förfölja.

ἐπιθαλάττιος, ον, (ἐπί, θαλάττη) invid hafvet (belägen).

ἐπίθεσις, σεως, ἦ, (ἐπιθήμη) anfall, öfverrumpling.

ἐπιθυμέω, (opt. att. οἶην, II. vi, 22) hafva lust till, V. v, 23, ästunda, (τινός): eftersträfva, gärna vilja (med inf.)

ἐπιθυμία, ἦ, lust, ästundan, II. iv, 16.

ἐπικαιρίος, ον, (καιρός) på passande tid, passande, tjenlig, pl. befälhafvare = οἱ μέγιστον ἔχοντες καιρόν, III. 1, 36.

ἐπικάμπω, ψω, (κάμπω böja), böja åt el. emot, med linnen göra en svängning, I. viii, 23.

ἐπικαταθροπέω, dessutom (ἐπί B. b-) nedkasta, IV. vii, 13.

ἐπίκειμαι, opt. κείσομαι, IV. 1, 16, f. κείσομαι, ligga åt, anfalla, sätta efter, (τινὶ).

ἐπικίνδυνος, ον, (κίνδυνος) med fara (förbunden), farlig, comp. ὅτερος.

ἐπικουρέω, ἦσω, (ἐπικουρος, bistående) bistå (τινὶ), skydda, (emot något τι) V. viii, 25.

ἐπικούρημα, τό, hjälp, medel (mot något τινός).

ἐπικράτεια, ἦ, (κράτος) öfvervalde, område, gebiet.

ἐπικρύπτω, ψω, dölja: Med. förhemliga, partic. ss. adv. hemligen, I. 1, 6.

ἐπικυρώω, ᾶσω, (= κυρώω) bekräfta.

ἐπιλαμβάνω, taga uti, omfatta, få tag på, anträffa (τινὰ) VI. iii, 5: Med. fatta uti.

ἐπιλανθάνω, f. λήσομαι, låta glömma: Med. glömma (τινός).

ἐπιλέγω, ξω, tillika säga, tillägga, I. IX, 26, Med. välja sig.

ἐπιλείπω, ψω, lemna, öfverge, bli slut, fattas, IV. v, 14 (för någon τινά): Pass. bli efter, I. viii, 18.

ἐπιλεκτός, ον, (ἐπιλέγομαι) utvald.

ἐπιμαρτύρομαι, αορ. ἐπεμαρτυράμην, taga någon (τινά) till vittne.

ἐπίμαχος, ον, (μάχη) lätt att anfalla, intaglig, superl. ὠτατος.

ἐπιμέλεια, ἡ, omsorg, omtänka, uppmärksamhet.

ἐπιμελέομαι ο. ἐπιμέλομαι, f. ἡσομαι, αορ. I. ἐπεμελήθη, (μέλει) vårda sig om, ombesörja (τινός): ge agt på, I. viii, 21, tänka på, III, 1, 14.

ἐπιμελής, ἐς, sorgfällig, omtänksam, comp. ἐστειρος, III, II, 30.

ἐπιμένω, νῶ, förblifva, vänta.

ἐπιμίγνυμι, μιξω, tillblanda: Med. blanda sig ibland, umgås med (πρός τινα).

ἐπινοέω, ἦσω, hafva i sinnet, tänka på (τί el. inf.)

ἐπινοέω, ἦσω, pf. ὠνοηκα, αορ. ἦσα, svära falskt, bryta ed: (τινά) genom mened förtörna, II. iv, 7.

ἐπινοία, ἡ, mened, edsbrott.

ἐπινοίος, ον, (ὄρκος), menedig, edsbrytare, II. vi, 25.

ἐπίπαν, adv. i allmänhet, stod förr III. 1, 18, der nu är ἐπίπαν.

ἐπιπάρειμι, (εἰμι) vara derinvid, infinna sig, III. iv, 23.

ἐπιπάρειμι, gå (εἰμι) älfvanföre (ἐπί) längs bredvid (παρά).

ἐπιπίπτω, f. πεσοῦμαι, pf. πέπτωκα, αορ. 2. ἐπεσον, falla på, IV. iv, 11, öfverfalla, anfalla, komma öfver (τινί).

ἐπιπολύ, ss. adv., se ἐπί C. a, 1.

ἐπίπονος, ον, med möda förenad, förebådande mödor och svårigheter, V. ix, 23, comp. ὀτειρος, I. iii, 19.

ἐπιπόπτω, kasta på.

ἐπιπόρτος, ον, (ἐπί, ῥέω) hvar öfver vatten flyter, vattnad, vattenrik.

ἐπισάπτω, ξω, sadla på.

ἐπισιτίζω, ἴσω, (σίτος) gifva föda: Med. förse sig med föda, proviantera.

ἐπισιτισμός, ὁ, proviantering: proviant.

ἐπισκέπτομαι, ψομαι, se åt, undersöka, III. iii, 18.

ἐπισκευάζω, ἄσω, utrusta: underhålla, pryda.

ἐπισκοπέω, ἦσω, (= ἐπισκέπτομαι) öfverse, mönstra.

ἐπισπάω, ἄσω, draga till: Med. draga med sig.

ἐπισποίω, αορ. 2. opt. se ἐφέπομαι.

ἐπίσταμαι, impf. ἡπίσταμην, veta, känna, inse: kunna, förnä: (ursprunget omtvistadt: troligen Joniskt Med. af ἐφίστημι, i st. f. ἐφίσταμαι).

ἐπίστασις, σεως, ἡ, (ἐφίστημι) stadnande, uppehåll, halt.

ἐπιστάτω, ἦσω, vara anförare (ἐπιστάτης), föra befäl, II, III, 11, Zonaras o. Suidas förklara ordet med ἦρχεν eller ἡγεμόνευεν.

ἐπιστέλλω, tillskicka, genom bref el. budskickning underätta, VII, vi, 44, befalla, förordna, uppdraga (τινί).

ἐπιστήμων, ον, (ἐπίσταμαι) kunrig, erfaren (τινός).

ἐπιστολή, ἡ, (ἐπιστέλλω) bref, epistola, I. vi, 3.

ἐπιστρατεία, ἡ, fältfåg emot någon.

ἐπιστρατεύω, σω, föra en här emot, taga emot (τινί).

ἐπισφάττω, ξω, döda på någon (τινί).

ἐπισχεῖν, se ἐπέχω.

ἐπιτάττω, ξω, förordna, uppdraga, befalla (τινί): Med. uppställa bakom (φάλαγγι).

ἐπιτελέω, ἔσω, fullända, fullborda.

ἐπιτήδειος, ον, tillräcklig, passande, skicklig: nyttig. VII. 1, 39: vänlig (flere Codd. χαφιλικός) V. v, 25: ἐκλεγόμενος

τὸν ε. ἔπαιεν, han valde ut den passande (som genom tröghet gjort sig straffskyldig) och slog honom, ll. iii, 11: superl. ὀτατος: ἐπιτήδεια, τὰ, (χοήματα) ting som äro tjenliga till uppehälle, lifsmedel: m. inf. V. ii, 12.

ἐπιτίθημι, θήσω, lägga på, Vl. ii, 9: ålägga τινὶ δίκην τινός någon straff för något, Ill. ii, 8: Med. kasta sig på, anfalla (τινι).

ἐπιτοπολύ, adv. (ἐπί, τό, πολύ) merändels ὡς ε. som oftast.

ἐπιτρέπω, ψω, vända till, öfverlåta, öfverlemnna, uppdraga, tillåta (τί τινι): befalla: Med. öfverlemnna sig (åt någons vård).

ἐπιτρέχω, löpa emot, anfalla.

ἐπιτυγχάνω, träffa på (τινι).

ἐπιφαινώ, derpå visa: Med. o. Pass. oförseent visa sig (τινι).

ἐπιπέρω, föra emot, Med. be- gifva sig emot, rusa emot, I. ix, 6: (om hafvet) svalla el. brusa emot, V. viii, 20.

ἐπιφορέω, ἦσω, bära eller lägga på.

ἐπιχαίρις, ι, gen. ιτος, (χαίρις) behaglig, intagande.

ἐπιχειρέω, ἦσω, lägga hand (χείρ) vid (ἐπί), företaga, försöka.

ἐπιχέω, χεύσω, gjuta till, hälla i.

ἐπιχωρέω, ἦσω, gå fram emot, framrycka, jfr ἔπειμι.

ἐπιψηφίζω, ἴσω, föredraga till omröstning i en folksamling, framställa till afgörande, V. ix, 25, vi, 35, Vll. ii, 14.

ἐποικοδομέω, (ἐπί, οἰκοδομέω) bygga på.

ἐπομαι, impf. εἰκόμην, f. ἔψομαι (act. ἔπω poet.) följa τινὶ ο. σύν τινι).

ἐπόμνυμι, (ὄμνυμι) svära på, bedyra (τινὶ för någon).

ἐπτά, indecl. septem, sju, ἑπτακαίδεκα, 17.

ἐπτακόσιοι, αι, α, 700.

ἔπω, obr. se εἶπον.

ἔρω, aor. 1. Pass. ἠρώσθην, begära, åstunda, Ill. i, 29:

Pass. förälska sig i, tycka om: (τινός).

ἐργάζομαι, ἄσσομαι, pf. εἰργασμαι, aor. εἰργασάμην, (följ.) arbeta (isynh. om jordbruk) ll. iv, 22, göra, tillfoga (τινὶ τινι).

ἔργον, τό, gärning, verk, handling: verkställande, Ill. v, 12: sak, Ill. iii, 12.

ἐρημία, η, ödslighet, enslighet.

ἐρημος, ἦμη, I. v, 4, ἦμον ο. os, ov. ll. i, 6, tom, öde, obebodd: ensam, öfvergifven, utan betäckning, Ill. iv, 40. comp. ὄτερος,

ἐρημόω, ὠσω, föröda: Pass. öfvergifvas af, vara skild från (τινός), I, iii, 6. se anm. t. d. st.

ἐρίζω, ἴσω, (ἐρις strid, täflan) täfla (τινὶ περὶ τινος).

ἐρίφειος, ον, (ἐρίφος kid) till get hörande, t. e. κρέα, IV. v, 31.

ἐρμηνεύω, σω, tolka.

ἐρμηνεύς, ἕως, ὁ, tolk.

ἔρομαι, f. ἐρησομαι, aor. 2. ἠρόμην, fråga (τινά).

ἐρρόμενος, η, ον, stark, kraftig, comp. ἐστερος, eg. pf. partic. pass. af ῥώννυμι.

ἐρρόμενος, adv. af föreg, ἔρρωκ, ἕω, afvärja (τι ἀπό τινος).

ἔρομα, τό, (ἔρούμαι skydda) skyddsvärn, fästningsverk.

ἔρρυνός, η, ὄν, (föreg.) befastad, ε. τὰ (χωρία) fasta platser, fästningar.

ἔρχομαι, f. ἐλεύσομαι, pf. ἐλήλυθα, aor. 2. ἦλθον, komma, gå: ἐπί τινι, anfalla någon: ἐπί τι ε. angripa något, d. ä., företaga, försöka, lat. aggredi, t. e. ll. v, 22: Ill. i, 18.

ἔρω, fut. Att. (præs. ἔρω obr.) pf. εἴρηκα, Pass. pf. εἴρημαι, säga, omtala, påstå, Ill. ii, 14.

ἔρωσ, ωτος, ὁ, kärlek, lust, åstundan.

ἔρωτάω, ἦσω, aor. ἠρώτησα, (ἔρομαι) fråga, tillfråga (τινὶ τινι).

ἔσθης = εἶς.

ἔσθης, ἦτος, ἦ, vestis, klädning, kläder.

ἔσθια, impf. ἦσθιον, (för öfrigt obr.) äta, l. v, 6. = ἔδω.

ἔσπερα, ἦ, vespera, afton: vester (det väderstreck der solen om aftonen går ner).

ἔσται, adv., (ἔς, ὅτε) om ort, ända till (ἐπί): om tid, till dess, med opt. t. e. l. ix, 11, m. aor. 2. indic. III. 1, 28, så länge, m. opt. III. III. 5, med impf. ind, III. 1, 19: ἔστ' ἄν, till dess, med subj.

ἔστιγγμένος se στίζω.

ἔσχατος, ἀτη, ατον, (ἔσχον, ἔχω gränsa till) som ligger på gränsen, ytterst: ἔσχατα, τὰ, det yttersta, t. e. τὰ ε. παθῆιν, lida döden, äfven = ἔσχατος, III. 1, 18.

ἔσχατως, adv., ytterligen, II. VI, 1.

ἔσωθεν, adv. (ἔσω, innanföre) inåt.

ἑταῖρα, ἦ, frilla, hetär.

ἑταῖρος, ὁ, vän, kamrat.

ἑτερος, ἑρα, ερον, en annan: ἑτέρα = τὰ ἑτερα, t. e. ἐκ τοῦ ἐπί θ. från andra sidan, V. IV, 10.

ἑτέρωτο, se τιρώσκω.

ἔτι, adv. ännu: derefter, här- efter, vidare, mer: ἔτι δέ, än vidare, dessutom: med compar. än.

ἔτοιμος, ον, färdig, beredd, V. IX, 2.

ἑτοίμως, adv., beredvilligt, utan betänkannde.

ἔτος, ετος, τό, år,

εὖ, adv., väl, godt, lyckligt, lätteligen.

εὐδαιμονία, ἦ, lycka, välstånd.

εὐδαιμονίζω, ἴσω, skatta lycklig, lyckönska, (τινὰ ὑπὲρ τινος).

εὐδαιμόνως, adv. af följ.

εὐδαιμόνων, ον, som har en god (εὖ) skyddsande (δαιμόνων), lycklig, välmående, rik, (πόλις): comp. ἑστερος, superl. ἑστατος.

εὐδηλος, ον, (δηλος) synbar, ganska tydlig.

εὐδία, ἦ, (Ζεὺς, g. διός luft) klar, god luft: lugn, säkerhet, V. VIII, 19.

εὐδοξος, ον, (δόξα) af godt rykte, ansedd, (om spådom) hådande ära, V. IX, 23, der Poppo läser εὐδοξος.

εὐειδής, ἔς, (εἶδος) af skönt utseende, superl. ἑστατος.

εὐελπις, g. ἴδος, (ἐλπίς) af godt hopp, modig.

εὐεπίθετος, ον, (ἐπιτίθημι) lätt att öfverfalla, anfalla.

εὐεργεσία, ἦ, (εργον) välgörande, välgärning.

εὐεργετέω, ἦσω, göra godt, visa tjänster.

εὐεργέτης, ον, ὁ, välgörare.

εὐζανος, ον, (ζώνη) väl uppskörtad, lätt och ledig, lätt rustad, superl. ὠτατος.

εὐήθεια, ἦ, enfaldighet.

εὐήθης, εὐήθης, (ἦθος sinnesart) godsint, beskedlig, enfaldig.

εὐδυνεομαι, ἦσομαι, vara vid godt, lustigt mod.

εὐδνμος, ον, (δνμος) vid godt mod, modig, comp. ὄτερος.

εὐδνς, εἶα, ὕ, rak, ss. adv. rakt fram: straxt: adv. εὐθέως, straxt, IV. VII, 7.

εὐδνρος, ον, (ledes vanligen af εὐδνς o. ὦρα, churu den första bem. straxt på stund, som deraf skulle följa, knapt förekommer) vanl. neutr. εὐδνρόρον, ss. adv., rakt fram, II. II, 16.

εὐκλεια, ἦ, godt rykte, (κλέος) ära.

εὐκλεῶς, adv. (adj. εὐκλεής berömd) berömligen, ärofult, VI. 3, 17.

εὐμενής, ἔς, (μένος, mens, sinne) välsinnad: gynnande, beqväm (om väg), comp. ἑστερος, IV. VI, 12.

εὐμεταχειριστος, ον, (μεταχειρίζω, handtera) lätt att behandla, verka på, böja, II. VI, 20.

εὐνοια, ἦ, tillgifvenhet.

εὐνοικῶς, adv. (adj. εὐνοϊκός = εὐνοος) ἔχειν τινί, vara någon tillgifven, I. 1, 5.

εὐνοος, sdr. εὐνοος, *onv*, g. *ov*,
 (*νοός*) välsinnad, tillgifven,
 comp. οὐστειρος, Vll. vii, 30.
 εὐοδος, *ov*; (ὀδός) väl vägd,
 beqväm att färdas, superl. ω-
 τατος, Iv. n, 9.
 εὐοπλος, *ov*, (ὄπλα) väl bevär-
 nad, superl. ὀτατος.
 εὐπειώς, adv., (adj. εὐπειτής af
 πίπτω lätt fallande, lätt,) lät-
 teligen.
 εὐπορία, ἡ, lätt utväg, god lä-
 genhet, god tillgång, Vll. vi,
 37.
 εὐπορος, *ov*, (πόρος) väl vägd,
 beqväm el. lätt att färdas =
 εὐοδος.
 εὐπρακτος, *ov*, (πράττω) lätt att
 göra, verkställa, utverka,
 comp. ὀτειρος.
 εὐπρεπής, ἔς, (πρέπω) vacker
 = εὐειδής.
 εὐπρόσοδος, *ov*, (πρόσοδος) till-
 gänglig, lätt att nalkas, an-
 falla, superl. ὀτατος, V. iv,
 30.
 εὐρημα, τό, (följ.) fynd, oför-
 modad vinst: ε. ποιείσθαι
 anse för vinst.
 εὐρίσκω, impf. εὐρίσκων, f. εὐρή-
 σω, pf. εὐρηκα, aor. 2. εὐρον,
 finna, hitta på. Pass. befin-
 nas: Med. finna åt sig, er-
 hålla.
 εὐρος, εος, τό, bredd.
 εὐρύς, εἶα, ὄ, bred.
 εὐτακτος, *ov*, (τάττω) väl ord-
 nad, disciplinerad, lydig,
 comp. ὀτειρος.
 εὐτάκτως, adv., ordentligt, Vl.
 iv, 35.
 εὐταξία, ἡ, (τάξις) god ord-
 ning, disciplin.
 εὐτολμος, *ov*, (τολμάω) modig,
 oförskräckt.
 εὐτυχεῖω, ἦσω, aor. εὐτύχησα,
 (τύγχανω) träffa väl, lyckas,
 vara lycklig;
 εὐτύχημα, τό, lycka, lyckligt
 företag, Vl. i, 6.
 εὐχή, ἡ, önskan.
 εὐχόμεαι, impf. εὐχόμεν, o. ηὐ-
 χόμεν, f. εὐξομαι, aor. ηὐξά-
 μην, önska: göra löften, bed-
 ja (*τινί*), emedan en bön till
 gudarne var förenad med

löfte om tacksamhetsoffer för
 uppfyllandet.

εὐώδης, ἔς, (ὄζω pf. att. ὀδωδα
 lukta) välluktande.

εὐώνυμος, *ov*, (ὄνομα *æol.* ὄν-
 μα) af godt namn, betydel-
 se: deraf euphemist. venster:
 τό ε. (κίρας) venstra flygeln.
 εὐωχέω, ἦσω, hålla (ἔχω) väl,
 förplåga: Med. väl förplåga
 sig: må väl, bli väl född (om
 djur) V. m, 11.

εὐωχία, ἡ, välfägnad.

ἐφεδρος, ὄ, (ἐπί, ἔδρα säte) sit-
 tande bredvid: fäktare som
 afbidar stridens utgång för
 att i den öfvervunnas ställe
 fäkta: hämnare.

ἐφέπω, vanl. Med. ἐφέπομαι,
 impf. ἐφεπόμεν, f. ἐφεψομαι)
 aor. 2. ἐφεσπόμεν, följa på,
 efter: förfölja.

ἐφθός, ἡ, ὄν, (ἔψω) kokad, =
 ἐψητός.

ἐφήμι, ἐφήσω, aor. ἐφήκα, (ἐπί,
 ἔημι) tillsända: Med. öfver-
 låta, uppdraga, tillåta (*τινί*)
 Vl. iv, 31, der Poppo enligt
 Codd. läser ὕφειτο.

ἐφίστημι, f. ἐπιστήσω, (ἴστημι,
 ställa el. sätta öfver, till be-
 fälhafvare (*τινί*) V. i, 15, till-
 sätta, lll. m, 20, låta göra
 halt: i de intrans. temp. o.
 Med. stå bredvid, V. viii, 9:
 vara på el. vid, l. iv, 4: va-
 ra satt öfver, vara befälhaf-
 vare, Vl. m, 11: göra halt,
 stanna, hålla stilla: ställa sig
 upp, uppstå, V. iv, 34.

ἐφώδιον, τό, (följ.) respengar.

ἐφοδος, ἡ, (ἐπί, ὀδός) uppgång,
 väg till (ἐπί): antågande, an-
 komst, ll. n, 18.

ἐφορέω, ἄσω, (ὀράω) öfverse,
 betrakta, hafva i sigte, Vl.
 i, 14.

ἐφορέω, ἦσω, (ὀρμέω) ligga i
 hamn, blockera.

ἐφορος, ὄ, (ἐφορέω) som har
 uppsigt: I Sparta 5 perso-
 ner, som hade öfveruppsigt-
 ten öfver styrelsen, äfven öf-
 ver sjelfva konungarne.

ἐχθρα, ἡ, fiendskap.

ἐχθρός, ἄ, ὄν, (ἐχθός, hat, fi-

endskap) hätsk, fiendlig, vanl. ss. subst. fiende: su-perfl. *ιστος*.

ἔχουός, ἄ, ὄν, (följ.) som kan hålla sig, fast, säker (om be-fästade ställen).

ἔχω, impf. *εἶχον*, f. *ἔξω*, ore-gelm. *σχήσω*, pf. *ἔσχηκα*, aor. 2. *ἔσχον*, 1) äga, hafva, t. e. l. u, 11, ll. iv, 19, V. m, 13, VII, 1, 27, *τὴν δίκην*, hafva sin rättmätiga lott, d. ä., sitt straff: *κέρας*, hafva en flygel (under sitt befäl): in-nehafva, l. iv, 4, V. iv, 15, *καπηλεία*, hålla värdshus, l. u, 24: ε. *μέσον*, innehafva centern, d. ä., vara på mid-ten (af hären): pass. vara i någons våld, vara fast, VII. u, 47: innefatta, V. iv, 15, hafva till ägta, i värt äldre språk äga, III. iv, 13: hafva med sig, l. u, 5: ε. *μείοντι*, hafva nå- gon förlust, III, u, 17: ε. *ἀμφί* ti, (ha att göra el.) vara sys-selsatt med något; 2) hålla, V. ix, 9: pass. se *ἀνάγκη*: be-hålla, l. iv, 7: erhålla, l. u, 11: förskaffa, ll. u, 27: upp-nå, V. 1, 2; afhålla, hindra, *τοῦ μή ὁ ὥστε μή*, III. v, 11: hålla tillbaka el. i tygel, VII.

1, 20: framhålla, framställa (= *παρέχω*) V. ix, 9: 3) in-trans. förhålla sig, *εὐνοϊ-κῶς τινί*, välvilligt mot nå- gon: *καλῶς ε.* vara lägligt: *ἀλλῶς ε.*, bli på annat sätt: *οὕτως ε. τὴν γνώμην*, vara i den sinnesstämning, VI. iv, 12: *οὕτω δ' ἔχει*, men så är förhållandet, V. vi, 12: *ὥσπερ εἶχεν*, såsom han var, IV. 1, 19: *ὅπη τὸ μέλλον ἔξει*, huru framtiden skall bli, V. ix, 21. 4) Med. *ἔχομαι*, hålla el. fä- sta sig vid, vara angränsan- de, stå närmast, l. viii, 4, (*τινός*) l. viii, 9: ε. *τῆς σω-τηρίας*, sträffa efter rädd- ning, VI. 1, 17: fasthålla, be- mäktiga sig (*τινός*) VII. vi, 41.

ἔψητός, ἦ, ὄν (följ.) kokad.

ἔψω, f. *ἔψήσω*, koka, tillaga.

ἔωθεν, adv. (följ.) om morgo- nen.

ἔως g. *ἔω, ἦ*, morgonrodnad, morgon: öster, jfr *ἔσπερα*: (Att. form, i joniska diale- cten *ἦώς*, i doriska *ἰώς*).

ἔως, adv., så länge, ll. vi, 2, m. ind.: ε. *ἄν* m. subj. så länge, l. iv, 8, till dess, V. 1, 11.

Z.

Zētō, sdr. *ζῶ, ζῆς, ζῆ*, impf. *ἔζην*, V. viii, 10, (af obr. *ζῆμι*) opt. *ζῶην*, inf. *ζῆν*, (f. *ζῆσω*, pf. *ἔζηκα*, aor. *ἔζησα*, sällsynta) lefva.

ζεία, ἦ, Spelt, ett sädeslag, *Triticum Spelta*, Linn.

ζειρά, ἦ, en vid, till fötterna nedhängande, med gördel uppskörtad öfverklädning:

ζευγηλατέω, (följ.) köra ett par dragare, plöja.

ζευγηλάτης, ον, ὄ, (*ζεύγος, ἑ- λαύνα*) plöjare, jordbrukare.

ζεύγνυμι, f. *ζεύξω*, aor. *ζα*,

Pass. pf. *ἔξευγμαι*, spänna el. oka ihop, sammanbinda, för- ena, isynnerhet om stränders förenande genom bro, t. e. l. u, 5.

ζεύγος, εος, τό: ok, ök, dra- gare: par.

Ζεύς, g. *διός*, acc. *δία*, voc. *ζεῦ*, *Zeus*, (*Jupiter*) öfverguden, isynb. herrskande öfver luft- kretsen, jfr *εὐδία*: brukliga edsformler voro *τῆ Δία, πρὸς Διός*, vid Zeus!

ζηλωτός, ἦ, ὄν, (*ζῆλος* afund) afundad, afundsvärd (*τινί*).

ζημιόω, ὠσώ, (ζημία skada, straff) straffa.
 ζητέω, ἦσα, söka, efterfråga: sträfva efter (m. inf.) V. iv, 33.
 ζυμίτης, ον, ὄ, (ζύμη surdeg) syradt bröd (ἄρτος).
 ζωρέω, ἦσα, (ζῶος lefvande, ἀγρεύω) taga lefvande, fånga.

ζῶην, se ζάω.
 ζώνη, ἡ, (ζώννυμι omgjorda) gördel: ζώνης λαμβάνεσθαι, fatta i gördeln, var hos Perserna ett tecken att en dödsdom var oåterkalleligt afkunnad. I. vi, 10.

H.

ἤ, conj., eller: efter compar. än.

ἤ, adv., 1) jakande el. bekräftande, ja visserligen, sannerligen, med andra partiklar, γάρ, μήν, med ind., V. ix, 31, m. inf., ll. iii, 26, m. fl. 2) frågande, η οὐκ, manne icke, ll. iv, 3.

ἤ, (eg. dat. fem. af ὄς, med tilltänkt ὀδῶ el. ζωρέω) ss. adv. på den väg, hvarest, V. v, 20 (motsv. ταύτη), på det ställe, der (m. gen.) VI. iii, 22: framför superl. aldrig (= ὄς).

ἡβέσσω, (= ἡβῶ af ἡβη, ἡ, manbarhet) bli yngling, manbar.

ἡγεμονία, ἡ, anförarskap, befäl.

ἡγεμόσυνος, ον, ledsagande: ἡγεμόσυνα, τά, (ἑρά) tackoffer för lyckligt förande.

ἡγεμών, ὄνος, ὄ, (följ.) förare, ledsagare, vägvisare: anförare, fältherre, I. vi, 2: öfverbefälhavande kallades det folk i Grekland, som i deras gemensamma krig skulle föra öfverbefälet och styra krigsoperationerna, hvilken värdighet genom Peloponnesiska kriget flyttades från Athenarne till Lakedæmonierne, V. ix, 27.

ἡγέομαι, ἦσομαι, pf. ἡγήμαι, aor. ἡγήσαμην, (ἄγω) 1) föra ἐπι τινα, duco, anföras (τινός ο. τιμή): gå förut, VII, iii,

40, τὸ ἡγούμενον τοῦ στρατεύματος, förtropparne, avantgardet, ll. iv, 26: visa vägen, m. dat. V. iv, 20, τῆν ὁδόν, V. iv, 10: 2) tro, mena, duco, (m. acc. o. inf.) I. ii, 4, V. iv, 20.

ἡδέως, adv. (ἡδύς) gärna, med lust och nöje, i ro, VI, iii, 21.

ἡδη, adv., nu, redan, just nu (τῆς νυκτός i natt) ll. ii, 1: straxt, på stället, VII. vii, 24: vidare, ändtligen, V. viii, 14.

ἡδομαι, f. ἡσθήσομαι, aor. I. pass. ἡσθην, förnöja sig af, tycka om (τιμή), isynh. om välsmakande saker, I. ix, 26: glädja sig, vara glad (med particip.)

ἡδονή, ἡ, (föreg.) angenäm smak, läckerhet, ll. iii, 16, nöje, IV. iv, 14, njutning, vållust, ll. vi, 6.

ἡδύοιμος, ον, (följ. o. οἶμος) bärande sött vin.

ἡδύς, εἶα, ὦ, söt, ljustig, behaglig, isynh. till smaken: nöjd, glad: comp. ἡδίον, neutr. ἡδίον, ss. adv. häldre, VI. iii, 27, superl. ἡδιστος, neutr. plur. ἡδιστα, ss. adv. häldst, ganska gärna, ll. v, 15.

ἡμιστος, η, ον, oregel. superl. till μικρός (compar. ἡσσων el. ἡττων), neutr. plur. ἡμιστα, ss. adv. minst, ingalunda, I. ix, 19, VII. iii, 38.

ἤκω, impf. ἤκων, f. ἤξω, (de öfriga temp. obr.) komma, återkomma.

ἤλεκτρον, τό, bernsten.

ἤλιβατος, ον, om berg, obestiglig, brant (af ἤλεός förvirrad o. βαίνω), el. himmelshög, skyhög, (af ἤλιος o. βαίνω).

ἤλιθιος, α, ον, (ἤλεός, se föreg.) enfaldig, dum.

ἤλικία, ἡ, (följ.) ålder, isynh. ynglingaålder, ungdom, ungdomskraft.

ἤλιξ, g. ικος, ό, ἡ, jämnårig, kamrat, l. ix, 5. der Poppo läser ἤλικιώτης i samma bem.

ἤλιος, ό, sol.

ἡμέρα, ἡ, dag.

ἡμερος, ον, tam, om vexter, odlad, genom odling förädlad, t. e. δένδρα, fruktträn.

ἡμέτερος, α, ον, (ἡμεῖς, ἐγώ) vår: τὰ ἡ. (πράγματα) våra saker, affärer, l. v, 16: ἡ ἡμέτερα (χώρα) vårt land, l. v, 6.

ἡμίβρωτος, ον, (ἡμι—, förkortadt af ἡμισυς, o. βιβρώσκω äta) halfäten.

ἡμιδαρκεϊόν, τό, (δαρκεϊός) halfdarik.

ἡμιδεής, ἐς, (δέω) hvaraf hälften fattas, halftömd.

ἡμιβόλιον, τό, (όβολός) en half obol.

ἡμιόλιος, ον, (όλος) hälften till det hela, d. ä., halfannan, l. m, 21.

ἡμιονικος, ἡ, όν, (följ.) af muläsnor bestående, ἡ ζεύγη τρία tre par muläsnor.

ἡμίονος, ό, ἡ, (όνος) muläsna, ἡμίπλεθρον, τό, en half πλέθρον.

ἡμισυς, εια, v, g. εος, half: pl. ἡμίσεις, hälften (så många) Vl. m, 17: τό ἡ. hälft, l. ix, 26.

ἡν = εάν, conj., om, m. subj. ἡνέχθη, aor. 1. pass. se φέρω. ἡνικά, adv., då, med indic. l. viii, 1.

ἡνίοχος, ό, (ἡνίον tygel, ἔχω) den som håller tyglarne, kusk, körsven.

ἡνπερ, conj., (ἡν, περ) om nämligen, m. subj. ll. iv, 17.

ἡπερ, adv., (ἡ och enkl. περ) på samma (väg, tillägg óδῶ) som l. v, 9, Vl. m, 10.

ἡσυχάζω, άσω, (ἡσυχος stilla) hålla sig stilla.

ἡσυχῆ, adv., i stillhet, sakta.

ἡσυχία, ἡ, stillhet, hvila, ro.

ἡσύχως, adv., i stillhet (= καθ' ἡσυχίαν o. ἡσυχῆ), sakta, Vl. v, 11. der Poppo enl. Hdskr.

läser ἡσυχος.

ἡτρον, τό, underlifvet.

ἡττώμαι, f. ἡσμαι, aor. 1. ἡτήθη, (följ.) vara underlägsen: bli öfverträffad (m. partic.) ll. vi, 17: m. genit. af någon, ll. m, 23: blifva öfvervunnen, besegrad (τῆ μάχῃ) l. ii, 9.

ἡττων, ον, i vanl. språket ἡσσων, oregel. comp. till μικρός, (superl. ἡμιστος) mindre, ἡττον, ss. adv., V. v, 2: pl. οἱ ἡττους, de besegrade, Vll. m, 5.

Θ.

Θάλαττα, el. Θάλασσα, ἡ, haf. Θάλπος, εος, τό, värma, hetta, ll. i, 23.

Θαμινά, ss. adv. (eg. neutr. pl. af θαμινός tät) tät och ofta.

Θάνατος, ό, (θνήσκω, ἐθανον) död. Θανατώω, άσω, dömma till döden.

Θάπτω, f. Θάψω, aor. ἐταψά, Pass. aor. 2. ἐτάφη, begraftva. θαβόθαλέος, α, ον, (θάβός) modig, comp. ώτερος.

θαβόθαλέως, ll. vi, 14, o. θαρσαλέως, adv., modigt, med förtröstan.

θαρόρειω, III. II, 20, m. fl. st. o. θαρσέω, VI. I, 12, f. ήσω, pf. τεθαρόρηκα o. σημα, vara vid godt mod, modig, utan fruktan: θ. τας μάχας, icke frukta strid.

θαρόρος, εος, τό, mod.

θαρόρυνω, f. υνώ, göra modig, uppmuntra.

θαροσαλέως, VII. VI, 29, = θαρόθαλέως.

θάτερα = τὰ ἔτερα.

θάττον, adv. comp. af τάχα.

θαῦμα, τό, under, undran, VI. I, 23.

θαυμάζω, f. άσομαι, aor. σα, undra, (οτι VII. I, 25, πότερον — ή II. I, 10: τίς I. VII, 16), beundra, förundra sig, m. gen. V, X, 4.

θαυμασίος, ία, ιον, underlig, bésynnerlig, beundransvärd: superl. άτατος.

θαυμαστός, ή, όν, = föreg. superl. άτατος.

θεά, ή, Gudinna, Dea, (= θεός, ή) VI. IV, 17.

θεά, ή, skådespel.

θεάμα, τό, syn, skådespel.

θεάομαι, άσομαι, aor. ασαμην, se, se på, till, betänka, V. VII, 26.

θεϊός, α, ον, (θεός) gudomlig, af gudomlig tillskyndelse skeende, I. IV, 18.

θέλω, f. θελήσω, vilja (= έθέλω).

θεός, ό, ή, Gud, Gudinna, Deus.

θεοσέβεια, ή, (θεός, σέβομαι) gudsfruktan.

θεοσπένω, σω, tjenä, betjena; sköta, visa undergifvenhet och omsorg. Pass. II. IV, 27.

θεράπων, όντος, ό, tjenare, I. VIII, 28: folk, krigsfolk, III. III, 2.

θερίζω, tillbringa sommaren (θέρος af θέρω se följ.).

θερμασία, ή, (θέρω värma) värme, uppvärming.

θέω, f. θεύσομαι, löpa, springa.

θεωρέω, ήσω, (θεάομαι) se, V. X, 1, åskåda.

θήρα, ή, (θήρ djur) jagt.

θήραώ, άσω, jaga (vildt): öfverfalla, komma åt, tillfoga skada, V. I, 9.

θηρένω, σω, jaga: fånga, göra fångst.

θηρίον, τό, (till formen dimin. af θήρ men likbetydande dermed) djur, villebråd, vild-djur.

θησαυρός, ό, (τίθημι) skatt, förråd, skattkammare.

θνήσκω, f. θανοῦμαι. pf. τέθνηκα, aor. 2. έθανον, dö, (pf. Att. förkortadt 3 dual. τεθνήτην, 3 pl. τεθνήασι, partic. acc. τεθνεῶτα).

θνητός, ή, όν, (föreg.) dödlig.

θόρυβος, ό, buller, sorl, alarm.

θρασύεως, adv., (följ.) modigt, djerft.

θρασύς, εἶα, ύ, modig, djerf, compar. υτερος, (jfr θαρόρειω).

θρόνος, ό, thron.

θυγάτηρ, ή, dotter.

θύλακος, ό, säck, ränsel.

θύμα, τό, (θύω) offer, offer-djur.

θυμός, ό, (θύω rasa) själ, sinne, hjerta såsom säte för mod, begär, vrede, VII. I, 25, och andra passioner.

θυμοειδής, ές, (θυμός) modig, comp. έστερος.

θυμούω, άσω, (θυμός) förtörna: Med. o. Pass. vara förtörnad, uppbragt, förbittrad (τινί).

θύρα, ή, dörr, port, ingång: hof, residens (liks. Ottomanska Porten, eller porten i stället för Turkiska hofvet) I. IX, 3.

θύροτροον, τό, (eg. dimin. af föreg.) port.

θύσια, ή, (följ.) offer.

θύω, σω, pf. τέθνηκα, aor. έθυσά, rasa, rusa: offra, fira en fest med offer, I. II, 10: Med.

offra: τινί, för någons räkning, V. VI, 18: genom offer

utforska Gudarnes vilja, t. e. (επι τῷ) λέναι, angående tå-

get, II. II, 3. (Troligen är första bem. vara i brusande,

flammande passion, i häftig

sinnesrörelse, rasa, jfr θυ-

μός: deremot har θέω afseende på en häftig kroppsrörelse: deraf sedan upptända, och isynnerhet förbränna offer).

θωρακίζω, (följ.) bevärna med harnesk: Med. taga på sig harnesk, väpna sig.
θώραξ, ακος, ό, pansar, harnesk.

I.

ἰάομαι, ἰάσομαι, hela, läka.
ιατρός, ό, läkare, fältskär.
ἴδιος, ἰα, ἰον, egen: τó ἰ. (χοῆμα) egendom, εἰς τó ε. κατὰ ἴδιον εἶναι ἐμοί, aflagga för min egen räkning, I. III, 3; ἰδίῳ ss. adv. enskildt, V. VI, 27, för sig sjelf, på eget be-
råd, V. VII, 27, X, 13.
ἰδιότης, τητος, ἦ, egenhet, II. III, 16.
ἰδιώτης, ου, ό, (ἴδιος) enskild man, VII. VII, 28, gemen soldat, I. III, 11: okunnig, V. IX, 31.
ἰδιωτικός, ἦ, όν, hörande till el. angående enskild man (om förebud).
ἴδον se εἶδω.
ἰδρῶς, ὄσω, (ἰδρῶς, ό, svett = ἴδος, τό, beslägtadt med ἕδωρ lat. sudor) svettas.
ἰερεῖον, τό, offerdjur, slagboskap.
ἱερός, ἄ, όν, helig, V. VI, 4, συμβουλή, se anm. till V. VI, 4: helgad åt någon gud (τινός) IV. V, 39: τὰ ἱερά, ss. subst. offer, isynh. offrets in-
elfvor, hvaraf spåddes om ett företags lyckliga eller olyckliga utgång, t. e. τὰ ἱερά καὶ τὰ σφάγια καλὰ εἶσι, inel-
fvorna och offren äro sköna el. fullkomliga, d. ä., af god betydelse, ty om någon del fattades el. var ovanligt bildad, betydde det olycka, I. VII, 15, II. I, 9: detsamma bet. ock τὰ ἰ. γίνονται (καλὰ, hvilket före Zeune stod utsatt, VI. III, 2).
ἱημι, inf. ἱέναι, Med. ἱεμαι,

impf. ἱέην, gå, εἶσω, rusa in: Med. gå åstad, löst på, rusa fram (emot εἰς o. ἐπί) jfr εἶμι.
ἱημι, f. ἦσω, pf. εἶνα, aor. ἦκα, Med. ἱεμαι, kasta, I. V, 12: ἐαυτοῦς κατὰ τινος, skynda sig
hals öfver hufvud utföre, IV. V, 18: mätta, syfta, ἄνω, uppåt, så att skottet gick i en båge, III. IV, 17.
ἴθι, imperat. af εἶμι ss. adv. = ἄγε, vålan! νῦν el. δή, vålan då!
ἱκανός, ἦ, όν, (ἱκάνω o. ἱκνέομαι, komma) som kommer fram, hinner till: tillräcklig, I. VII, 7, skicklig, I. I, 5, i stånd att, I. III, 6, III. II, 23, befullmäktigad, II. III, 4: comp. ὠτερος, superl. ὠτατος: (med inf.)
ἱκανώς, adv. tillräckligt, IV. III, 31.
ἱκετεύω, σω, vara ἱκέτης, bönfalla, ifrigt bedja (τινά).
ἱκέτης, ου, ό, som kommer (ἔω = ἱκνέομαι komma) att begära skydd, skyddsökande, bönfallande.
ἱλαός, ὢν, Att. i st. f. ἱλαός, (= ἱλαρός, lat. hilaris) blid, nådig.
ἱλη, ἦ, (ἱλλω, εἰλέω tränga i-hop) hop, skara, isynh. af ryttare, esquadron.
ἱμάς, ἄντος, ό, rem.
ἱμάτιον, τό, (till formen dimin. af ἱμα obr. i st. f. εἶμα kläd-
nad) klädning, kläder.
ἱνα, conj., att, för att, på det (med opt. o. subj.).
ἱπαρχος, ό, (ἱππος, ἄρχος =

ἄρχων) befälhafvare öfver rytteri.
 ἵππασία, ἡ, ridning, ridt, kringridande.
 ἵππεία, ἡ, rytteri.
 ἵππεύς, ἴσος, ὁ, ryttare.
 ἵππιός, ἡ, ὄν, till häst: till ryttare hörande: τὸ ἰ. (στροφένυμα) = ἵππεία, I. ix, 31.
 ἵππόδρομος, ὁ, (ἵππος, δρόμος) bana för kappkörning och kappridning, ridbana.
 ἵππος, ὁ, häst, ἡ, rytteri: pl. oi, ryttare.
 ἵσημι, pl. ἴσμεν (för ἴσαμεν), ἴστε, imper. ἴσθι, veta: ἴσθι ὦν, vet att du är, II. i, 13. De hithörande formerna föras rättare under οἶδα, se εἶδω, jfr Buttmans Grekiska Gramm. §. 109, m, 2.
 ἰσόπλευρος, ὄν, (ἴσος, πλευρά) liksidig.
 ἴσος, ἴση, ἴσον, lika, V. iv, 32. (till storlek, utseende, beskaffenhet) med (τινί) IV. vi, 18: jämn, ἐν ἴσῳ (βήματι) i jämn (gång, takt) I. viii, 11. οὐκ ἐξ ἴσον ἐσμέν, vi äre icke i lika belägenhet, III. iv, 47.
 ἴσον, (neutr. af föreg.) ss. adv. lika, II. v, 7.
 ἰσοχειλῆς, ἐς, (χεῖλος brädd) jäms med brädden, äfvanpå flytande, IV. v, 26.
 ἴστημι, f. στήσω, pf. ἴστηκα, förkortadt Att. infin. ἴσταναι, partic. ἴστός, pppf. ἴστασθαι = εἰστήμεισθαι, aor. ἴστησα, aor. 2. ἴστην: Dessa tempora dela sig i tre classer, af hvilka A) præs. impf. fut. aor. Act. o. Med. hafva

transitiv bemärkelse, B) pppf. act. med præs. o. impf. bem. samt aor. 2, hafva intransitiv bemärkelse. C) præs. impf. o. fut. Med. hafva deremot både den intrans. och transit. bemärkelsen. Detta gäller äfven om detta ords sammansättningar. A. trans. ställa, uppställa, VI, m, 32. låta göra halt, I. x, 14, låta stanna, I. ii, 17. B. intrans. stå, stanna, göra halt, hålla stånd (emot fiende). C. ställa sig, hålla stånd (emot fiende) I. x, 1.
 ἰστίον, τό, (dimin. af ἰστός väf) segel.
 ἰσχυρός, ἄ, ὄν, stark, kraftig, mäktig: häftig (om vinter): fast, befäst, comp. ὀτερος, superl. ὀτατος.
 ἰσχυρῶς, adv., starkt, häftigt, strängt, ganska.
 ἰχύς, ὄς, ἡ, (följ.) kraft, stridskrafter, trupper.
 ἴχω, (= ἔχω) förekommer blott i præs. o. impf., fasthålla, hämma, hindra: ἐν τούτῳ ἴχετο, derpå fastnade det, d. ä., dervid afstannade det, VI. i, 9.
 ἴσως, adv. (ἴσος) sannolikt, troligtvis, förmodligen, måhända, II. v, 23.
 ἰτέον, (εἶμι) man bör gå.
 ἴτυς, g. ὄς, ἡ, sköldkant, sköldrand.
 ἰχθύς, ὄς, ὁ, fisk.
 ἴχνος, εὸς, τό, fotsporr, I. vi, 1. vii, 17.
 Ἴωνικός, ἡ, ὄν, Ionisk.

K.

Καγαθός, = καὶ ἀγαθός.
 καθάρω, f. αρῶ, aor. ἐκάθηρα, (καθαρός ren) rena.
 καθάπερ, adv. (καθ' ἑαυτοῦ) likasom, V. iv, 28.

καθαρός, ὁ, (καθαίρω) rening.
 καθέξομαι, impf. ἐκαθεξόμεν (κατά, ἔξομαι f. ἐδοῦμαι, sätta sig) sätta sig ner, sitta, hålla sig stilla, dröja.

καθ' ἑλ-

καθέλω, (κατά, ἔλω) neddraga, τὰς ναῦς, föra skeppen ned i vattnet.

καθεύδω, impf. ἐκάθευδον, f. καθευδήσω, (κατά, εὔδω) sofva, slumra, vara överksam, I. m, 11.

καθηγέομαι, ἡσομαι, (ἡγέομαι) föra, visa vägen (τί).

καθηδουπαδέω, ἦσω, καθηδουπάθησα, (ἡδουπαδέω, lefva väl, af ἡδύς och ἔπαθον) genom vällefnad förlösa.

καθίημι, (ἦμι) komma ned, sträcka sig ned till (εἰς och ἐπί τι): impers. det tillkommer, I. ix, 7 (τινί).

καθίμαι, impf. ἐκαθίμην, (= ἦμαι) sitta, hålla sig stilla, vänta.

καθίζω, f. att. καθιῶ, aor. ἐκάθισα (= ἔζω) sätta ned, sätta (εἰς): försätta (χωρίς) på afstånd från hvarandra, skilja åt, III. v, 17.

καθίημι, f. καθήσω, aor. 2. partic. καθείς, (ἔημι) nedsläppa, fälla, VI. m, 25, 27.

καθίστημι, f. καταστήσω, Pass. aor. 1. καταστάθην, (ἔστημι) I de transit. temp. nedsätta, ställa, iordningställa: inställa εἰς δίκας V. vii, 34: tillsätta, III. i, 5, pass. m. ἐπί τι, V. ix, 22: utsätta (om poster): försätta i ett tillstånd, göra, VI. i, 18. VII. vii, 23. försätta till ett ställe, återföra (εἰς) I. iv, 13. I de intrans. temp. stå, vara ställd, utställd (om vakt) IV. v, 19: vara tillsatt, εἰς τὴν βασιλείαν, I. i, 3: Med. ställa sig, I. viii, 3, εἰς μάχην, gå till strids, I. viii, 6, stanna, IV. m, 26, o. med act. bem. tillsätta, III. i, 39.

καθοράω, (οράω) se ned på, bli varse.

καί, conj. och, ock, också, äfven, samt, lat. et: 1) i allmh. ss. bindningsord mellan satser el. ord, och, äfven: 2) utmärker det i eftersats, något eftertryck-

ligt, så; äfven, också, och det, och just, t. e. κ. οὐτος, också han, III. ii, 5. κ. ταῦτά, och detta just, isynnerhet, I. iv, 12, V. x, 10. κ. τ. ὄν, och det ehuru han var, II. iv, 15, κ. πάντες, också alla (de andra) I. x, 13, κ. ἥλιος ἐδύετο, så gick solen ned, I. x, 15. πολλά κ. ἀγαθά, många och det förträffliga (saker), så att här καί ingalunda är pleonastiskt, som man vanligen förklarar det, VII. i, 33: 3) motsats, om ock, ehuru, oagtadt, IV. i, 23: 4) följd, och således, fördenskull, I. x, 9, II. v, 2: 5) καί — καί, både — och, så väl — såsom ock, — καί γάρ, ty: thy, fördenskull, I. m, 12. — κ. γ. δῆ, ty verkligen — κ. γ. οὐν, och fördenskull, I. ix, 8. — κ. δέ, och äfven, I. vii, 9, viii, 2. — κ. δῆ, och i sanning, och således, I. viii, 23: nu äfven = κ. ἤδη, I. x, 10: låt vara, antagom, V. vii, 9. — κ. μὴν, dock likväl, I. vii, 5.

καίπερ, conj., ehuru, fastän.

καιρός, ó, tid, I. vii, 9: vigtig, tjenlig, läglig tid, II. iii, 9, πάντων ἐν καιρῷ, just i rätan tid, III. i, 39, lägenhet, tillfälle, IV. vi, 15: läge, ställning, III. i, 44: vigt, betydighet, III. i, 36: nyttigt, lagom, προσωτέρω τοῦ καιροῦ, längre än det behöfdes, IV. m, 34. [Sammanbindningen af dessa begrepp under ett allmänt är icke lätt. Man har använt den nödhjelpen att antaga det rätta måttet, modulus, såsom första bemärkelsen, Hes. Op. et Dies v. 639 Ed. Tauchn. Lips. 1815. Troligen är ordet nära beslägtadt med καιρά hufvud, se Passow o. Riemer. Således eg. något hufvudsakligt, hufvudpunkt, både om tid, rum och förhållanden, jfr lat. capitalis, och τὰ καίρια,

lat. *tempora*, de hufvudsakliga dödliga punkterna, tinningarne, af tid, ehuru I hre synes vilja härleda benämningen af tunn. Deraf vigtig, tjenlig, passande tidpunkt, t. e. *καιρός χρόνον*, tillfälle, tid i allmhet: vigtig, bestämd punkt, lagom: vigtigt, farligt läge, läge: vigt, betydenhet]. *καίτοι*, conj., och dock. V. vii, 10. κ. γ. och ehuru, I. iv, 8. *καίω* o. *κάω*, ill. v, 5, (hvilket sednare Poppo på goda skäl förkastar, och som derfore bör ändras) f. *κάωω*, aor. *έκαυσα*, upptända: bränna, förbränna: Pass. brinna. *κακόνοια*, ή, (följ.) vrängsint-het, illvilja, fiendtlighet. *κακόνοος*, ον, sdr. *κακόνοος*, (*κακός*, *νοός*) illasinnaad, fiendtlig. *κακός*, ή, όν, ond: mots. *άγαθός*: om personer i allmh. ond, elak, nedrig, dålig, oskicklig: om soldater isynh. feg, modlös: om ting olycklig, förderflig: *κακόν* ss. subst. olycka: compar. *κακίω*, neutr. *κακίον* ss. adv. t. e. *κ. πρόσσειν*, vara i värre belägenhet, jfr *πρόσσω*: superl. *κακιστος*. *κακοουγέω*, ήσω, (följ.) göra illa åt, misshandla, öfverfalla, V. xi, 1. *κακοούργος*, εν, (*κακός*, *εργόν*) som gör ondt, subst. ogärningsman, missdådare. *κακόω*, ώσω, skada, misshandla, fara illa med (*τινά*). *κακίως* (*κακός*), adv., illa, κ. *ποιεῖν τινα* = *κακίω*, I. iv, 8: olyckligt, eländigt, dåligt. *κακίως*, εως, ή, (*κακίω*) misshandling. *καλάμη*, ή, halm. *καλάμος*, ό, *calamus*, rör, eller i allmänhet växter med leder, gräs- och sädes-arter, I. v, 2, Schn. anm. t. d. st. *καλέω*, f. *έσω*, pf. *κέληκα*, aor. *έκάλεσα*. Pass. aor. I. *έκληθη*, kalla, bjuda: Med. kalla till sig. *καλλιερéω*, ήσω, aor. *ησα*, (*κα-*

λός, *εερόν*) offra sköna, d. ä. fullkomliga offer, hvilka betecknade gudarnes bifall till det värf, den offerande ämnade företaga.

καλλός, εος, τό, skönhet. *καλλωπισμός*, ό, (*καλλωπιζω* försköna *καλός*, utseendet *άψ*, smycka) smyckande, prydnad.

καλός, ή, όν, skön, a) om det yttre utseendet, om menniskor, I. x, 2, VII. iv, 7, om landskap, härlig, I. ii, 22, om offer fullkomlig, bådande lycka, I. vm, 15: b) om den inre beskaffenheten, t. e. om menniskor, κ. *καγαθός*, en hederlig och bra karl, II. vi, 20, om handlingar, ställen, m. m. förträfflig, hederlig, god, lycklig, tjenlig: compar. *καλλιον*, superl. *καλλιστος*.

καλώς, adv., skönt, väl, ärofullt, hederligt: κ. *εχειν*, förhålla sig väl, gå väl, I. vm, 13, vara väl utfördt, III. ii, 9, vara med ordning och säkerhet öfverensstämmande, VI. i, 19, compar. *καλλιον γεγνηται*, det har träffat sig dess bättre, VII. vi, 2, superl. *καλλιστα*.

καμήχωνα = *καί άμήχωνα*. *καμνω*, f. *καμομαι*, pf. *κέκηκα*, aor. 2. *έκαμον*, möda sig, anstränga sig, III. iv, 47: tröttna: vara sjuk, V. v, 20. *κάν* = *καί έάν*, I. w, 20, el. = *καί έν*, VI. iv, 5.

κάνθος, υος, ό, en Medisk och Persisk öfverklädnad med ärmar, öfverrock, kaftan.

κάπειτα = *καί έπειτα*. *καπηλειον*, τό, (*κάπηλος* handlande med lifsmedel) bod der lifsmedel, mat försäljes, hönkarbod.

καπίθη, ή, ett mått = 2 *χοίνικες*.

καπνός, ό, rök. *κάπρος*, ό, *aper*, vildsvin. *καρβατινη*, ή, ett slags sämre, af oberedd hud förfärdigade böndskor.

καρδια, ή, cor, hjerta.

καρπαία, ἡ, en mimisk dans hos Thessalerna, såningsdansen, V. ix, 7.

καρπός, ὁ, frukt, säd.

καρπώω, ὠσω, bära frukt, Med. hämta sig frukt, skörda, plundra, τὴν χώραν, III. ii, 23, hafva frukten, inkomsten af något, V. iii, 13.

κάρονον, τό, nöt, isynh. kastanje, V. iv, 32, särdeles med tillagdt πλατύ, jfr Pollux l. 232.

κάροφ, ἡ, (κάροφω torka) halm, hö.

κατά, för vocal κατ', o. för aspirata καθ', grundbem. ned, (mots. ἀνά upp) præp. med genit. o. accus.

A) med genit. nedför, nedefter, κ. γηλόφου, nedåt kullen, I. v, 8. κ. του πρατωνούς, κ. τ. πετρών, nedåt branten, utför klipporna, VI. iii, 31, IV. vii, 14, κ. τῆς χιόνος, nedåt snön, IV. v, 18, ned till, ned under, κ. γῆς, under jorden, VII. i, 30, vii, 11.

B) med accus. 1) om ort, nedför, nedåt, utefter, utåt, κ. κλίμακας, IV. v, 25, κ. τὴν ὁδόν, V. ii, 32, IV. ii, 16, κ. τοὺς γηλόφους, III. iv, 30, κ. τὰς νάπας, V. ii, 31, på, i, vid, midtföre, emot, genom, κ. τὴν ὁδόν, IV. iii, 21, κ. τοῦτο, på detta ställe, IV. iii, 12, κ. γῆν καὶ κ. θάλατταν, på land och haf, till lands och sjös, I. i, 7, καθ' ἑκάτερα, på bägge sidor, V. vi, 7, κ. κόμας, i byarne, IV. iv, 8, κ. τὸ στόμα, i mynningen, midtföre, V. ii, 26, κ. τὰς πύλας, V. ii, 16, 23, ἕκαστοι τοὺς κ. ἑαυτοὺς, hvar och en den som stod bredvid honom, V. ii, 21, κ. τὸ μέσον, i centern, I. viii, 6, mot centern, I. viii, 12, κ. τοὺς Ἕλληνας, mot Hellenerna, II. iii, 19, τὸ καθ' αὐτοὺς (στράτευμα) den trupp som var ställd emot dem, I. v, 21, κ. τοὺς πελαστὰς, genom Pelasterna, I. x, 7; 2) om rikt-

ning till något ändamål, κ. ἐραγίην, till plundring, III. v, 2, 3) om enlighet, sätt, efter, enligt m. m. κ. κράτος, δύναμιν, efter förmåga, I. viii, 19, III. ii, 9, κ. τὰ συγκείμενά, enligt öfverenskommelse, VII. ii, 7. κ. Θράκιον νόμον, VII. ii, 23, κ. πάντα τρόπον, på allt sätt och vis, VI. iv, 30, τὸ κ. τοῦτον εἶναι, så vidt på denna ankommer, I. vi, 9, i denna mening utlemnas det ofta och accus. står ensam t. e. V. v, 19, 22, III. ii, 37. 4) om afdelning af något större i vissa delar, uttryckes ofta med värt vis, t. e. κ. μέρος, skiftevis, V. i, 9, κ. ἔθνος, V. v, 5. ο. ἔθνη, I. viii, 9. nationsvis, κ. ἱλας, τάξεις, ἐνωμοτίας, esquadronsvis, m. m. κ. ἐνιαυτόν, ärligen, τὸ κ. μῆνα κρόδος, den månadliga inkomsten, κ. ἔνα, en och en, en i sönder, κ. τετρακισχιλίους, 4000 i sönder, III. v, 8, κ. ὀλίγους, i små trupper, VII. vi, 29, κ. μικρόν ο. μικρά, i små stycken, delar, κ. τοὺς ξένους, för hvarje gäst, VII. iii, 22, κ. ἑαυτοὺς, för sig själva, V. x, 11. Grundbemärkelsen ned, som ännu i de första exemplen af constructionen med accus. tydligt visar sig, försvinner sedan mer och mer, och öfvergår först till en obestämd uppgift af ort, utan att beteckna någon särskild fast punkt, utefter, långsefter o. dyl. deraf begreppet efter, enligt, secundum, o. s. v. Likaså är förhållandet med ἀνά, så att dessa bägge præpp., ehuru i början hvarannan motsatta, slutligen sammanträffa, ja äfven brukas för hvarandra, t. e. ἀνά κράτος = κατά κράτος.

καταβαίνω, (βαίνω) nedstiga (εἰς), stiga af (ἀπὸ τοῦ ἵππου) VII. iii, 45: gå från det inre af landet nedåt kusten: ned-

- stiga på täflingsbanan, inlåta sig i täfling, IV. vm, 27.
- κατάβασις, σεως, ἤ, nedstigande, tågande utföre: återtåg till kusten: nedgång, ställe el. väg der man nedgår, III. iv, 37, mots. ἀνάβασις.
- καταβλακύνω, (βλακύνω) genom tröghet eller liknöjdhet förfara, förderfva (τί τινος).
- καταγγέλλω, angifva.
- κατάγειος, ον, (κατά, γῆ) underjordisk.
- καταγελᾶω, bele, skrattra åt, gäcka, föragta (τινός).
- κατάγυνμι, ἀξω, ἔαξα, (= ἄγνυμι) sönderbryta, krossa.
- καταγοητεύω, Pass. aor. 1. εὐθην, (= γοητεύω af γοῆς, γ. ἦτος, trollkarl) förtrolla, förblända.
- κατάγω, (ἄγω) nedföra, föra till något ställe utan tydligt afseende på dess lägre läge, t. e. n. κῆνν, föra in skeppet i hamn, lägga till (mots. ἀνάγεσθαι, jfr lat. ferri in altum) VI. iv, 3: πλοῖα, tvinga att inlöpa, uppbringa, V. 1, 11, 16: återföra landsflyktningar till fäderneslandet, med utsatt οὐκᾶδε, I. n, 2: Med. framkomma, III. iv, 36.
- καταδαπανᾶω, (δαπανᾶω) förtära, II. n, 11.
- καταδειλιάζω, (δειλός) genom feghet försumma el. undandraga sig (τί).
- καταδικάζω, (δικάζω döma, af δίκη) döma (ὅτι), fördöma (τινός).
- καταδιώκω, förfölja nedföre, IV. n, 5.
- καταδοξάζω, (δοξάζω mena) hafva en dålig mening om någon, misstänka.
- καταθύω, ὕσω, aor. υσα, aor. 2. κατέθυον, låta nedgå, nedsänka: Med. o. aor. 2. act. sjunka, III. v, 11.
- καταθεάομαι, se ned på, beskåda (τινά).
- καταθέω, nedspringa, nedrusa.
- καταθύω, offra, (τί τιμι): helga V. n, 13.
- κατασχύνω, lända till skam; vanhedra (τίνα).
- κατακαινῶ, f. κανῶ, aor. 2. ἐκάνον (af κῆνω = κατακτείνω) döda.
- κατακαίω, κῆνω, Pass. fut. κανθήσομαι, aor. 1. ἐκάνθη, (καίω) nedbränna, förbränna.
- κατάκειμαι, (κείμει) ligga, isynh. sorglös, III. 1, 13, 14.
- κατακηρύττω, (κηρύττω) genom härtold utropa, påbjuda, siγῆν, II. n, 20.
- κατακλιέω, (κλιέω) innesluta, instänga, drifva inom (εἶσω).
- κατακοντιζῶ, ἴσω, nedskjuta.
- κατακόπτω, ψω, Pass. f. 3. κατακτεκόπη, (κόπτω) nedbugga.
- κατακτείνω (= κατακαινῶ), döda.
- κατακόλω, hindra, qvarhålla.
- κατακομβᾶνω, gripa, intaga, bemäktiga sig, besätta: träffa, hinna, II. n, 12. uppnå, komma till: finna, I. x, 18, pass. IV. vi, 4.
- καταλέγω, ξω, benämna, räkna för, εὐεργεσίαν, II. vi, 27.
- καταλείπω, ψω, efterlemna, qvarlemna (hos ἐπί) lemna, lemna i sticket, lemna öfrig: Pass. bli qvar, öfrig: vara öfvergifven.
- καταλέω, σω, Pass. aor. 1. ἐλεύσθη, (= λέω) stena.
- καταλλάττω, ξω, Pass. aor. 2. ἠλλάγη, (ἄλλος) förändra (tänkesätt), försona, förlika.
- καταλογίζομαι, beräkna, betänka.
- καταλώ, upplösa, V. x, 12: sluta, πόλεμον, (äfven utan πόλεμον) n. πρὸς τινα, sluta fiendskapen emot någon, försona sig med, I. 1, 10: lösa el. spädda ifrån dragarne, göra halt, rasta, I. vm, 1, x, 19.
- καταμανθάνω, f. μαθήσομαι, lära sig: lära känna: få veta, märka.
- καταμελέω, (ἀμελέω) värdslösa, handla försumligt.
- καταμένω, (μένω) qvarstadna.
- καταμερίζω, ἴσω, utdela.

- καταμηνύω, angifva, II. II, 20, der Schn. ändrat till μηνύω.
- καταμίγνυμι, inblanda: Med. εἰς τὰς πόλεις, blanda sig bland städernas invånare, sätta sig ner bland dem; VII. II, 3.
- κατανοέω, ήσω, märka, bli varse, inse.
- καταντιπέρας, adv. med genit. midtemot, I. I, 9, IV. VII, 3.
- καταπέμπω, nedsända, beskicka, I. IX, 7.
- καταπετρόω, ώσω, Pass. aor. I. ώθην, (πέτρος) stena ner, till döds, (= καταλευω).
- καταπηδάω, ήσω, (πηδάω hoppa), nedspringa, nedhoppa (άπό).
- καταπίπτω, falla ned, af III. II, 19, omkull, IV. VII, 26.
- καταπολεμέω, ήσω, genom krig nedslå, kufva.
- καταπραύτω, ξω, verkställa, utföra: Med. förvärfva sig, VII. VII, 27.
- καταράσσομαι, άσσομαι, (άράσσομαι, önska) önska någon illa, förbanna (τινί).
- κατασβέννυμι, f. σβίσσω, aor. έσβεσα, (= σβέννυμι) släcka, utsläcka.
- κατασκέπτομαι, i præs. obr. ψάμην, bese.
- κατασκευάζω, άσω, rusta, rusta i ordning, bereda: förse med (τινί), IV. I, 9.
- κατασκηνέω III. IV, 32, 33, och κατασκηνώ, II. II, 16, f. ήσω ο. ώσω, inqvartera sig, lägga sig (εις).
- κατασκοπή, ή, (κατασκέπτομαι) beskådande, kunskapande, spionering, VII. IV, 13.
- κατασπάω, Pass. aor. I. εσπάσθη, neddraga, nedrycka, I. IX, 6.
- κατάστασις, σεως, ή, (καδίστημι) tillstånd, beskaffenhet.
- καταστρατοπεδεύομαι, lägga sig, gå i qvarter, III. IV, 18.
- καταστρέφω, ψω, act. omvända: Med. lägga under sig, underkufva.
- κατασφάττω, ξω, Pass. aor. 2, εσφάγην, döda, nedhugga.
- κατασχίζω, ίσω, klyfva, sönderhugga.
- κατατεινώ, utspänna: intrans. anstränga sig: sträfva.
- κατατέμνω, f. τεμάω, Pass. pf. τέμμημαι, sönderskära, fördela, II. IV, 13.
- κατατίθημι, Med. nedlägga, aflägga, förvara, bereda, förskaffa (τί τινί).
- κατατιτρώσσω, f. κατατρώσω, såra.
- κατατρέχω, aor. 2. έδραμον, löpa ned.
- κατανλίθσομαι, ίσομαι, aor. I. ηυλίσθη, (ανλίθσομαι) lägga sig.
- καταφάγω, præs. obr. aor. 2. κατέφαγον, uppäta.
- καταφανής, ές, (καταφαίνομαι visa sig) synlig.
- καταφεύγω, aor. 2. έφυγον, fly, taga sin tillflykt (εις).
- καταφρονέω, ήσω, tänka lågt om, föragta.
- καταχωρίζω, ίσω, föra på sitt ställe, uppställa.
- κατεΐδον, aor. 2. inf. κατιδεΐν, partic. κατιδών, (εΐδω) se ned på, öfverskåda, bese, recognoscera, bli varse.
- κάτειμι, (εΐμι) nedgå, V. VII, 13.
- κατεργάζομαι, pf. ειοργασμαι, verkställa, utföra: förskaffa.
- κατέρχομαι, återkomma.
- κατέχω, f. καδέξω, fasthålla, άνάγκη κατεχόμενος, II. VI, 13, behålla, hålla besatt, innehafva, upptaga: intaga: tillbakahålla, hindra.
- κατηγορέω, ήσω, (άγορεύω) tala emot, anklaga (ngn (τινός)).
- κατηγορία, ή, anklagelse.
- κατηρεμέω, ήσω, ησε. VII. I, 22. Pass. ηρεμήθη, VII. I, 24, (der flere Codd. ha κατηρεμίσθη af κατηρεμίξω) stilla, lugna.
- κατοικέω, ήσω, (= οϊκέω) bo.
- κατοικίζω, ίσω, bygga, anlägga.
- κατορύττω, ξω, nedgräfva.
- κάτω, adv., neråt, nertill, IV. V, 25.
- καύμα, τό, (καΐω) hetta.
- καύσιμος, ον, (καΐω) brännbar:

κάω Att. = καίω.

κέγχρος, ό, ο. ή, Hirs (*Panicum italicum* enligt Sprengel, Gesch. d. Botan. I. 60).

κείμαι, impf. *έκειμην*, imper. *κείσο*, opt. *κειόμην*, subj. *κείωμαι*, inf. *κείσθαι*, partic. *κείμενος*, fut. *κείσομαι*, ligga: vara belägen: ligga slagen: i allmh. vara i något läge, ställning, t. e. *κείται τά όπλα*, hären står uppställd, intar en ställning, VII. 1, 24, IV. 2, 20, jfr *τίθημι*.

κελεύω, σω, aor. *έκελευσα*, (*κέλλω*, lat. *cello*, sätta i rörelse) befalla, bjuda, råda.

κενός, ή, όν, tom, öfvergifven af (*τινός*), fäfang, utan orsak. *κενοτάφιον*, τό, (*τάφος*) tom graf, som upprättades åt dem, hvilkas lik man ej kunde finna.

κεντέω, ήσω, sticka.

κεράμιον, τό, (eg. dimin. af *κέραμος*, lera, lerkärl) kruka, vinkärl, innehållande ett visst mått, men som ej, för uppgifternas olikhet, här kan bestämmas. Jfr Weigel i supplement. till Schneiders Wörterbuch.

κεράμιος, ία, τον, (= *κεράμειος*, ο. *κεράμειος* af *κέραμος*, föreg.) af lera.

κεράννυμι, f. *κεράσω*, aor. *έκέρασα*, Pass. aor. 2. *έκεράσθην* V. iv, 29, blanda.

κέρας, g. *ατος*, Att. *κέρας*, τό, horn, något af horn förfärdigadt, t. e. dryckeshorn, bläs-instrument, II. II, 4: något som skjuter ut i form af en spets, t. e. flygel (af en här) I. vii, 1, utskjutande spets eller sidorygg af ett berg, *του όρους*, V. vi, 7: *κατά κέρας* (mots. *έπί φάλαγγος*) IV. vi, 6.

κεράτινος, ίνη, ινον, (föreg.) af horn (*ποτήριον*) V. ix, 4.

κερδαίνω, ανώ, (*κέρδος*) vinna. *κερδαλέος*, α, ον, (följ.) fördelagtig, nyttig, comp. *ώτερος*.

κέρδος, εος, τό, vinst, fördel, inkomst.

κεφαλαγγής, ές, (*άλγος* smärta) förorsakande hufvudvärk.

κεφαλή, ή, hufvud.

κηδεμών, όνος, ό, (följ.) vårda-re, förespråkare, III. 1, 17.

κήθω, *bekymra*, Med. bekymra sig om, vårda sig om (*τινός*). *κηρίον*, τό, (dimin. af *κηρός*, ό, cera, vax) vaxkaka.

κηρύκιον, τό, häroldsstaf (omlindad med tvänne ormar), lat. *caduceus*. Med denna staf i hand var häroldens person helgad och fridlyst, V. vii, 30.

κήρυξ, υκος, ό, härold, parlamentär: utropare.

κηρύττω, Att. (i vanl. språket *κηρύσσω*) f. *ύξω*, aor. *έκηούξα*, Pass. aor. 1. *ύχθην*, låta genom härold utropa, förkunna, tillsäga, kungöra.

κιβώτιον, τό, (dimin. af *κιβωτός* kista) skrin, VII. v, 15.

κινδυνεύω, σω, möta faror, våga: sväfa i fara: vara i fara att, V. vi, 19.

κίνδυνος, ό, fara.

κινέω, ήσω, röra, flytta, Med. röra sig.

κιττός, (i vanl. språket *κιστός*) ό, murgrön.

κλείω, σω, aor. *έκλεισα*, Pass. pf. *κέκλειμαι*, aor. 1. *έκλείσθην*, tillsluta, stänga.

κλειθρον, τό, (föreg.) stängsel, bom, rigel.

κλέπτω, ψω, pf. *κέκλοφα*, aor. *ψα*, stjåla, i hemlighet taga el. intaga (*όρη*) V. vi, 9.

κλιμαξ, ακος, ή, stege, trappa.

κλίνη, ή, (*κλίνω* luta) *hvarpå man, lutar sig*, säng.

κλοπεύω, eller (om man enligt Porson vill följa Codd. af Suidas) *κλωπεύω* (= *κλέπτω*) hemligen el. med försåt bortsnappa, uppfånga.

κλοπή, ή, (följ.) stöld.

κλώψ, g. *κλωπός*, ό, (*κλέπτω*) tjuf.

κνέφος, τό, (beslägtadt med *νέφος* se *νεφέλη*) skymning.

κνημίς, ίδος, ή, (*κνήμη* ben)

- benbetäckning af metall, gående från fötterna till knäet, lat. *ocrea*.
- κόγχη, ἡ, tväskalig snäcka, mussla, *concha*.
- κογχυλιάτης, ου, ὁ, (föreg.) marmor, som innehåller snäckor.
- κόλλος, κοίλη, κοίλον, iholig, gropig, full af dalar och djupheter.
- κοιμάω, ἤσω, bringa till hvila, Pass. hvila.
- κοινός, ἡ, ὄν, gemensam: τὸ κοινόν, ss. subst., det allmänna, den allmänna stämman, V. vi, 27: ἀπὸ κοινοῦ se ἀπό: κοινή, ss. adv., gemensamt, tillika (σὺν) III. iii, 2, (μετὰ) V. x, 13, på gem. bekostnad V. iv, 26.
- κοινοῦ, Act., göra gemensam, meddela, Med., meddela sig åt (τινί) V. vi, 27, (isynh. för att få råd) rådfråga, V. x, 15.
- κοινωνέω, ἤσω, vara delagtig af (τινός) VII. vi, 28.
- κοινωνός, ὁ, delägare, delagtig, (τινός) VII. ii, 38.
- κολάζω, ἄσω, Act. o. Med. tukta, straffa.
- κόλασις, σεως, ἡ, (föreg.) bestraffning.
- κολωνός, ὁ, kulle, hög.
- κομιδή, ἡ, (följ.) fragtlägenhet, sjölägenhet, tillfälle till afresa, V. i, 11.
- κομιζω, ἴσω, bära, föra, IV. v, 22: Med. färdas, V. iv, 1, begifva sig, III. ii, 26: föra med sig, V. v, 20.
- κοινατός, ἡ, ὄν, (κοιλία damm) med kalk el. murbruk öfverdragen.
- κοινοτός, ὁ, (κοιλία o. ὄρω el. ὄρινω, uppröra) upprördt damm, stoffhvirflar.
- κόπος, ὁ, trötthet.
- κόπρος, ὁ, spillning, dynga.
- κόπτω, φω, slå, bulna på: slå för pannan, slagta, II. i, 6: hugga ned, omkull, (träd), IV. viii, 2.
- κόρη, ἡ, flicka.
- κορυφή, ἡ, spets.
- κοσμέω, ἤσω, ordna, styra: pryda, smycka, I. ix, 23.
- κόσμιος, ἴα, ἴον, ordentlig, lydig.
- κόσμος, ὁ, prydnad.
- κούφος, ἡ, ὄν, lätt, I. v, 10.
- κούφως, adv., lätt, V. ix, 5.
- κόστω, pf. (med præs. bem.) κέκραγα, aor. 2. ἐκράγον, ropa, skria.
- κράνος, εος, τό, (κράνον = κέρνον huvud) hjälm.
- κρατέω, ἤσω, (κράτος) ha magt, öfver, beherrska, rå om, VII. ii, 25: få magt öfver, segra, besegra: ὀφvergå, *superare*, VII. ii, 3, (τινός).
- κρατήρ, ἤρος, ὁ, (κράννυμι) ett stort kärl (bål), hvari vin blandad es med vatten, och hvarur sedan skänktes i pokaler: kar, IV. v, 26.
- κράτιστος, ἡ, ὄν, (oregelm. superl. till ἀγαθός eg. af κρατός stark) starkast: förträffligast, utmärktast, I. ix, 2, skickligast, pl. de förnämsta: κρατίστα, ss. adv., på det kraftigaste, tappreste, III. ii, 6.
- κράτος, εος, τό, kraft, förmåga, se ἀνά ο. κατά.
- κραυγή, ἡ, rop, skri.
- κρέας, γ. κρέατος, Att. κρέως, pl. κρέα, kött.
- κρείττων, ὄν, vanl. κρείσσον, (oregem. compar. till ἀγαθός, beslägtadt med κρατός, jfr κρατίστος) starkare, mäktigare: bättre, nyttigare.
- κρέμαμαι, = pf. pass. af följ., hänga, III. ii, 19, IV. i, 2.
- κρεμάννυμι, f. κρεμάσω, aor. ασα, Pass. aor. 1. ἐκρεμάσθη, hänga, upphänga: Pass. vara upphängd, hänga.
- κρήνη, ἡ, källa, brunn.
- κρηπίς, ἴδος, ἡ, grund, λιθίνη, stenfot.
- κριθή, ἡ, korn, bjugg, lat. *hordeum*: sädeskorn, lat. *granum*, IV. v, 26.
- κρίθις, ἴνη, ἴνον, af korn (bryggd).
- κρίνω, f. νῶ, pf. κέκρικα, aor. ἐκρίνα, cerno, skilja: urskilja, bedömma, I. ix, 30, däm-

ma, V. vi, 33, afgöra: anse, tro, I. ix, 5, 20, 28.
 κρείος, ó, vädur, bagge.
 κρείσις, σεως, ή, (κρίνω) ransakning, VI. iv, 20, process, dom, I. vi, 5.
 κρόμμυον, τό, lök.
 κροτέω, ήσω, (= κρούω) slå ihop 2 kroppar (så att det dånar) V. ix, 10.
 κρότος, ó, (följ.), (händernas) sammansläende, handklappning, bifallssori, V. ix, 13.
 κρούω, σω, aor. έκρουσα, slå, stöta emot hvartrannat (så att dån uppkommer) IV. v, 18.
 κρύπτω, ψω, dölja, gömma, (τινά τι).
 κρώβυλος, ó, hårfläta uppfästad på hjessan, hög hår- el. fjäderbuske på hjelmen.
 κτάομαι, κτήσομαι, pf. κέκτημαι, aor. έκτησάμην, förvärfva sig, erhålla, få: tillvinna sig, II. vi, 26: pf. hafva förvärfvat sig, d. ä. äga, besitta.
 κτείνω, f. κτενώ, pf. έκτενα, aor. έκτεινα, döda.
 κτήμα, ατος, τό, (κτάομαι) besittning, egendom.
 κτήνος, εος, τό, (κτάομαι) egendom, isynh. boskap, vanl. i plur.
 κυβερνήτης, ου, ó, gubernator, styrman.
 κυζικηνός, ó, (tillägg στατήρ, guldmynt) en kyzikén, ett guldmynt, (benämndt efter staden Kyzikos) hvarpå var präglad bilden af ett lejon och

på andra sidan ett qvinnuhufvud, gällde 28 Attiska Drachmer, (el. enl. Boeckh eg. blott 20) i vårt mynt ungefär 9 Rdlr B:co.
 κύκλος, ó, cirkel, ringmur, III. iv, 7, krets, hop, V. vii, 2: κύκλω, rundtomkring, på alla sidor: i kretsformig slagordning, enl. Schn. VII. viii, 18.
 κυκλώω, ώσω, Pass. aor. I. ώθηην, kringränna: Med. skocka sig i en krets omkring.
 κύκλωσις, σεως, ή, (föreg.) kringrännande.
 κυλιθέω, rulla, nedvråka: Med. skynda sig hals öfver hufvud, V. ii, 31.
 κυπαρίσσινος, ινη, ινον, (κυπαρίσσιος Cypress) af Cypress.
 κύπτω, böja sig, luta ned hufvudet, stod förut IV. v, 32, der Schn. efter Codd. infört υποκύψαντα.
 Κυραιοί, οι, de Persiska soldater, som tjent under Kyros.
 κύριος, ó, Herre, som har magt, är i stånd till (med inf.) V. vii, 27.
 κύων, ó, ή, g. κυνός, hund.
 κωλύω, υσω, aor. υσα, hindra, förhindra, τί, ifrån ngt (τινός) I. vi, 2.
 κωμάρχης, ου, ó, (άρχω) styresmans i en by, byfogde.
 κώμη, ή, by.
 κωμήτης, ου, ó, invånare i by, pl. byamän.
 κώπη, ή, handtag, åra.

A.

Λαγκάνω, f. λήξομαι, pf. ελληξα, aor. 2. έλαχον, få genom lott (τί) IV. y, 24: få lott uti, erhålla, ύπνου somna, III. i, 11.
 λαγώς, g. ώ, ó, hare.
 λάθρα, adv. (λανθάνω, έλαθον) hemligen, λ. των στρατιωτων,

utan soldaternas vetskap, I. iii, 3.
 λάικος, ó, håla, brunn, cistern, för att förvara vin uti (lacus o. lacuna).
 λακτίγω, ίσω, Pass. aor. I. ίσθηην, (λάξ adv. med hälen) sparka, slå bakut (om hästar).

λαμβάνω, f. λήψομαι, pf. εἴληφα, aor. 2. ἔλαβον, Pass. fut. 1. ληφθήσομαι, pf. εἴλημαι, aor. 1. ἐλήφθην, taga, ll. 1, 10, gripa, l. m, 10, tillfångataga, l. vii, 13, taga med sig, l. 1, 2, samla, värfva, l. 1, 6: förvärfva, V. x, 11: λ. στρατεύμα πρὸς ἑαυτὸν, draga hären till sig, på sin sida ll. v, 28: med genit. om en del, då det hela står i accus. t. e. λαμβάνεσθαι τῆς ζωῆς Ὀρόντην, fatta O. vid gördeln, l. vi, 10, men vid λ. τοῦ βαρβαρικοῦ tillägges τινάς 1, 5, 7: bemäktiga sig, l. x, 2, intaga, ll. iv, 41. äfven om ett tillstånd tänkt såsom lefvande kraft, t. e. ἐνδεια λ. στρατόπεδον, l. x, 18: utkräfva, uttaga (τὰ δίκαια sin rätt) VII. vii, 17: anträffa, öfverraska, l. 1, 6, V. vi, 13, anskaffa, l. v, 10: få, erhålla, l. ii, 26, o. fl. st. mottaga, l. 1, 9.

λαμπρός, ἄ, ὄν, (λάμπω) lysande, glänsande, compar. ὀτερος.

λαμπρότης, ητος, ῆ, glans.

λάμπω, ψω, glänsa, lysa. Med. III. 1, 11.

λανθάνω, f. λήσομαι, pf. λέληθα, aor. 2. ἔλαθον, vara dold, obemärkt: ἐλάνθανε τροφόμενος, han underhölls hemligen, λ. τινὰ ἀπελθών, gå bort någon ovetande, ἐλάθον αὐτοὺς ἐπὶ τῷ λόφῳ γεόμενοι, devo-ro på kullen innan de sjelfva märkte det, VI. 1, 22: Schn., och efter honom Lange, an-för genom misstag, att det förekommer med infun. V. ii, 29.

λάσιος, ἰα, ἰων, luden: skogig el. buskbeväxt, V. ii, 29.

λάφυρον, τό, byte.

λαφυροπώλης, ου, ὄ, (föreg. o. πωλείω) som försäljer byte.

λάχος, εος, τό, (λαγχάνω) lott, del.

λέγω, ξω, aor. ἔλεξα, lägga: sammanlägga, samla, läsa, lego: välja: räkna, uppräk-

na, ll. 1, 26, ἀδαγαλᾶγga, förtälja, tala, föra ordet, ll. iii, 21, omtala, berättat, nämna, ll. v, 25: säga, yttra: tillsäga, låta säga, l. iii, 8, for-dra, l. iii, 15, ha att säga, påstå, ll. i, 15.

λεία, ῆ, byte.

λείος, α, ου, slät, hal (mots. λαίσιος).

λείπω, ψω, pf. λέλοιπα, λειο-pώς εἶη = λειλοίποι, l. ii, 21, aor. 2. ἔλιπον, Pass. fut. 3. λελείψομαι, pf. λέλειμμαι, aor. 1. ἐλείφθην, lemna, öfvergifva: Pass. lemnas öfrig, bli öfrig, återstå: blif efter, IV. v. 12: stå efter, vara underlägsen i något (τινὶ νικῶς) VII. vii, 31.

λειτέος, α, ου, (λέγω) som bör sägas.

λευκοδόραξ, ακος, ὄ, ῆ, (följ. ο. θώραξ) med hvitt harnesk.

λευκός, ῆ, ὄν, hvit, ljus, I. viii, 8.

λήγω, ξω, upphöra, slutas.

ληΐζομαι, ἰσομαι: (ληΐς, ἶδος, ῆ = λεία) plundra (τινά), rötva, taga sig såsom rof, VII. iii. 31, taga byte (ἐκ νικῶς).

ληῖρος, ὄ, prat, strunt, lappri, VII. vii, 41.

ληστεία, ῆ, (följ.) rövveri.

ληστής, ου, ὄ (se ληΐζομαι) röv-vare.

λίαν, adv, ganska.

λίθινος, ἰνη, ἰων, (följ.) af sten.

λίθος, ὄ, sten.

λιμῆν, ἔνος, ὄ, hamn.

λιμός, ὄ, hunger.

λίνεος, sdr. λινούς, ῆ, οῦν, (λί-νον, lin) af linne.

λοιζομαι, ἰσομαι, (λέγω) öfver-räkna, beräkna, uträkna.

λόγος, ὄ, (λέγω) tal, ord: ryk-te: berättelse, ll. 1, 1: skäl, ll. vi, 4: förklaring, V. viii, 18: pl. samtal, εἰς λόγους τινὶ ἐρχεσθαι, komma till tals med någon, ll, 5, 4.

λόγχη, ῆ, 1) spjutudd: 2) lans, spjut.

λοιδόρεω, ῆσω, banna, VII. v, 11, skymfa, skämma ut, III. iv, 49, (τινά).

λοιπός, ἢ, ὄν, (λείπω) öfrigt, återstående, öfverblifven: τοῦ λοιποῦ (χρόνου) den öfriga tiden: derefter: τὸ λοιπὸν ο. τολοιπὸν ss. adv. för öfrigt, vidare, derefter, härefter.

λόφος, ὁ, nacke: kulle, jfr lat. jugum.

λοχαγία, ἡ, vara Lochág.

λοχαγία, ἡ, en Lochágs värdighet el. syssla, i allmh. Officerspost, befäl.

λοχαγός, ὁ, den som anför (ἄγω) en λόχος, Lochág, CompagnieChef.

λοχίτης, ον, ὁ, som hör till λόχος, λ. αὐτῷ εἶναι, höra till hans compagnie, VI. iv, 7.

λόχος, ὁ, (λέγω, lägga, välja) bakhåll der en tropp valda krigare förläggcs: en mindre afdelning fotfolk, af bestämdt antal, men olika hos olika Nationer, Lochos, compagnie: enl. I. II, 25, voro 2 Locher = 100 man, derefter enl. III. iv, 21, en Lochos = 100.

λύκαια, τὰ, (ἰσκά) en fest med högtidliga lekar, hvilken i Arkadien, Xenias' fädernesland, firades åt Zeus Lykaios (Pan) medelst kapploppning och kappridning i Hippodromos, I. II, 10, jfr Pausanias 8: 38.

λύκος, ὁ, varg,

λυμαίνομαι, (λύμη skymf, skada)

skymfligt behandla, bringa på skam, skada, förstöra, I. II, 16, (τί τινι).

λυπέω, ἡ, bedröfva, oroa, förolämpa (τινά): Pass. bedröfvas, I. III, 8.

λύπη, ἡ, sorg, bedröfvelse.

λυπηρός, ὁ, ὄν, besvärlig, II, v, 13, bedröflig, smärtsam, VII.

VII, 28, compar. ὄτερος.

λυσιτελέω, ἡ, ὄν, (λύω betala, τέλος kostnad) gagna.

λύσσα, ἡ, galenskap, raseri, (isynnerhet hos hundar) V. VII, 26.

λύω, ὄν, pf. ἔλυκα, aor. ἔλυσα. Pass. pf. ἔλυμαι, aor. ἔλύθη, lösa, upplösa: förskingra, tillintetgöra: bryta (om förbund): upprisva (om bro): Med. lösa åt sig, inlösa, återköpa VII. VIII, 6.

λωϊών, λωϊόν, rättare λῶον, V. X, 15, oregelb. compar. till ἀγαθός, bättre, III. I, 7, superl. λωϊστός.

λωτοφάγοι, οἱ, ett folk på Afrikanska kusten, som äto (φάγω) frukten på trädet λωτός, enl. Sprengel *Rhamnus Lotus* Linn. *Lotus Zizyphus* Willdenow: jfr. Hóm. Odyss. IX. 84.

λωφάω, ἡ, ὄν, aor. ἤσα, hvila (eg. få nacken, λόφος, ledig från oket ss. dragare): upphöra, bli slut, IV. VII, 6.

M.

μά, en partikel, som utmärker en försäkran el. ed, vid någon gudomlighet, hvars namn står i accus. μά Δία, vid Zeus! μά τοὺς θεούς, vid Gudarne!

μαγάdis, ἡ, betyder hos somliga författare ett trekantigt harpelikt instrument med 20

strängar, innehållande 10 toner, hvardera med sin octav, hos andra ett slags flöjt. I sednare bemärkelsen förekommer det troligen, VII. III, 32, ἔνθμουός καὶ οἶον μαγάδι σαλπίζειν, blåsa i takt, och liksom på Magadis.

μαίνομαι, f. μανήσομαι ο. μα-

νοῦμαι, pf. (med præf. bem.) μέμνηα, aor. 2. ἐμίανην, rasa, vara rasande.

μακαρίζω, ἰσώ, anse eller prisa lycklig (τινά).

μακαριστός, ἦ, ὄν, prisad lycklig: μ. τινι ποιεῖν, göra att någon blir prisad lycklig af andra, afundsvärd, superl. ὀτατος.

μακράν, se följ.

μακρός, ἄ, ὄν, lång, comp. ὀτερος, superl. ὀτατος, lång: μακράν (ἰδόν) ss. adv. lång väg, långt, III. iv, 42, på långt håll, III, iv, 17.

μάλα, adv., mycket, ganska, särdeles: dock måste öfversättningen jämkas efter meningen, så att svårigen någon eller några allmänt gällande bem. kunna uppgifvas: μ. μόλις, med mycken svårighet, VII. 1, 39, αὐτίκα μ. just på stund, V. x, 5, καί μ. och det just, I. v, 8: comp. μάλλον, mera, äldre: οὐδέν μ. icke dessmera, alldeles icke, III. m, 11: superl. μάλιστα, mest VII. m, 35: framför allt, VII. vii, 19, πάντων μ. omnium maxime; mestadels, isynnerhet, I. ix, 22: med nummer tal, ungefär, V. iv, 12.

μαλακίζω, ἰσώ, göra veklig (μαλακός), trög, lat: Pass. vara trög.

μᾶλλον, se μάλα.

μανθάνω, f. μαθήσομαι, pf. μεμάθηα, aor. 2. ἐμάθον, forska, fråga (τινός) IV. viii, 5: få veta, lära sig, inse, I. ix, 4, II. v, 16.

μαντεία, ἦ, spådom, orakel, gudasvar.

μαντευτός, ἦ, ὄν, af orakel förutsagd, anbefalld.

μάντις, εως, ὄ, (μαίνομαι) rasa, isynh. vara utom sig, såsom en orakel-förkunnande prest, hvilken trodde sig vara besatt af en gud, som ingaf honom svaren) spåman, offerprest, (som spådde efter offrens beskaffenhet, isynnerhet inellevornas).

μάρσιπος, ὄ, marsupium, säck, pose, bylte, IV. m, 11.

μάστιγος, υρος, ὄ, vittne.

μαρτυρέω, ἦσώ, aor. ἦσα, vittna, gifva vittnesbörd (τινὶ för någon).

μαρτύριον, τό, vittnesbörd, intyg.

μαστός ο. μαστός, ὄ, bröstvårta, bröst, (här, I. iv, 17, om männers, ehuru detta bruk betviflas af Passow Th. II. s. 74): om andra upphöjningar, bergknalle, höjd, IV. n, 6.

μαστεύω, (stamord μάω, obr. deraf μάσσω, beröra, söka, forska) söka, uppsöka τινά, eftertrakta, bemöda sig (m. inf.).

μαστιγῶω, ὦσώ, (följ.) piska; Pass. få stryk.

μάστιξ, υγος, ἦ, piska: ὀπό μαστιγῶν, under piskslängar, d. ä. af p. tvingade (enl. Persernas bruk, jämför Herodot. VII. 21, 56, 103, 223) III. iv, 25.

μάταιος, αία, αιον, (μάτην förgäfves) fåfång, fruktlös, tillintet, VII. vi, 17.

μάχαιρα, ἦ, (μάχη) sabel.

μαχαιριον, τό, (dimin. af föreg.) liten sabel, knif.

μάχη, ἦ, strid, slag: slagfält, valplats, II. n, 6.

μάχιμος, ἰμη, ἰμον, stridbar.

μάχομαι, f. μαχέσομαι ο. μαχοῦμαι, pf. μεμάχημαι, aor. ἐμαχέσάμην, strida, kämpa: tvi-sta: (τινὶ περὶ τινος),

μεγαληγορέω, ἦσώ, (μέγας, ἀγορεύω) vara stortalig, skryta.

μεγαλοπρεπής, ἐς, som anstår (πρέπω) en stor man (μέγας), frikostig, prägtig.

μεγαλοπρεπώς, adv. (föreg.) prägtigt. VII. vi, 3, superl. —έστατα VII. m, 19.

μεγάλως, adv. (följ.) mycket, högligen, III. n, 22.

μέγας, μεγάλη, μέγα, stor: θάλαττα μεγάλη, hög sjögång, V. viii, 20, mäktig, ansedd: vigtig: af stor betydelse, som förebådar något stort, V. ix,

23: τὰ μεγάλα, ss. adv., i stort l, ix, 24: compar. μείζων, neutr. μείζον: superl. μέγιστος: τὸ μέγιστον, för det mesta, förnämligast, l. m, 10: i allmänhet, V. vi, 29.

μέγεθος, εος, τό, (föreg.) storlek.

μέγιστος, η, ου, se μέγας.

μέδιμνος, ό, det vanliga Att. spannmålsmättet, innehållande 48 Χοινικες: ungefär 2602 Parisiska kubiktum, el. 10 1/4 Sv. kappar.

μεδίημι, f. μεθήσω, aor. μεθήκα, aor. 2. μεθήν (ίημι) släppa.

μεδίστημι, f. μεταστήσω, (ίστημι) act. ställa å sido, låta taga afträde, II. m, 8: intrans. gå åsides, II. m, 21.

μεθύω, ύσω, (μέθυ, besl. med vårt mjöd, vin) vara drucken, rusig.

μείζων, compar. af μέγας.

μελίχμος, ία, ίον, (μέλι honing) ljuf, blid, försonlig, ett tillnamn åt Zeus.

μειράκιον, τό, (dimin. af μεϊραξ) gosse, yngling.

μείωμα, τό, (följ.) förminskning, brist.

μείων, μείον, (oregelm. compar. till μικρός) mindre: svagare: μείον έχειν, vara underlägsen, förlora, få tappt.

μελανία, ή, (följ.) svärta, svart moln.

μέλας, αйна, αν, svart.

μέλει, fut. μελήσει, impers. (præs. μέλω förekommer sällan, Med. μέλωμαι oftare) det ligger mig om hjertat, τη θεῷ μ., det skall bli gudinnans omsorg (att hämnas), V. m, 13: (τινι όπως).

μελετάω, ήσω, (föreg.) besörja: öfva sig (m. inf.).

μελετηρός, ά, όν, gerna och ifrigt öfvande, superl. ότατος. μελίνη, ή, allmän hirs, panicum miliaceum: hirsfält, II. iv, 13.

μέλλω, f. μελλήσω, aor. ἐμέλλησα, hafva i sinnet, ämna: med inf., vanl. af fut. mera sällan, af præs., tjenar det till omskrifning för att utmärka, att

något är tillämnadt, förestår, skall göras, t. e. μ. όψεσθαι, skola se; ἐμελλε καταλύσειν, det var tillämnadt att rasta, l. viii, 1, μ. ήγήσεσθαι, έσεσθαι, m. fl.: ämna, men ej komma sig före, d. ä. dröja, uppskjuta, III. 1, 46, o. pass. III. 1, 47: (constr. med inf., understundom synes det constr. med acc., men då måste man i tanken upprepa det näst föreg. verbum t. e. ποιείν II. v, 5): μέλλον, τό, ss. subst., det förestående, framtiden, V. ix, 21.

μεμνησθαι se μμνήσσω.

μέμφομαι, φομαι, tadla, förebrå, anklaga (τινά).

μέν, partikel, A) utmärker en jakande försats, men som antyder något följande motsatt el. olika, väl, visserligen: motsvaras oftast af δε, t. e. l. viii, 19, äfven af μέντοι II. m, 9, 10, V. ix, 26, af όμως δε l. m, 21: οί μέν — οί δε somliga — andra, l. 1, 7: understundom motsvaras det ej af någon annan partikel, men då ligger eftersatsen tydligen innesluten i den föregående, t. e. l. ix, 14, ofta kan det ej med något motsvarande ord i vårt språk öfversättas. B) med andra partiklar: μέν αν väl, visserligen (mots. δε) l. m, 6: μέν γάρ = γάρ l. ix, 2: μέν δή dock, likväl (motsv. αλλά) l. ix, 13, III. u, 14, nu l. m, 14, således, fördenskull, som sagdt är, l. 1, 4, l. u, 5: μέν ούν, nu, således: μέντοι väl, i sanning, visserligen: dock, likväl, deremot, men: μ. όμως, men dock likväl, II. iv, 23: μέντοιγε = förstärkt μέντοι, l. ix, 14, II. iv, 14.

μένω, f. μνω, pf. μεμένηκα, aor. ἐμεινα. manco, förblifva, dröja, stanna kvar: (i ett hus) bo, V. iv: 26: fortvara (om stillestånd) II. m, 24: transit. med acc. förbida, invänta, IV. iv, 20: μερόντων Att. = μερέτωσαν.

μερίζω, *ίσω*, fördela, V. 1, 9. der likväl Krüger anser det för en glossa, hvarföre han äfven uteslutit det, ehuru alla HSS. erkänna det. Poppo har instängt ordet.

μέρος, *εος, τό*, del: afdelning, tropp, VI. 11, 23: *ἐν τῷ μέρει*, i sin ordning, efter hvarandra, III. 14, 23: *ἐν τῷ μ. καὶ παρὰ τὸ μέρος*, i och utom sin tur: Se κατὰ B. 4).

μεσημβρία, *ἡ*, eg. μεσημερία obr. (*μέσος, ἡμέρα*) middag, det väderstreck der solen står om middagen, söder.

μεσόγαια, *ἡ*, (*γαῖα = γῆ*) det mellersta el. inre landet.

μέσος, *η, ον*, mellerst, midt uti, midt imellan, mellanliggande: *εἰς τὸ μέσον*, midt emellan, I. v, 14, *ἐν μέσῳ*, midt imellan II. 11, 3, *ἐν μ. κείσθαι*, ligga midt imellan, så att det ej tillhör någondera, utan står öppet att taga, III. 1, 21: *κατὰ μέσον*, i midten, V. 14, 13, *ἐκ μέσον ἐξίστασθαι*, gå ur vägen, I. v, 14: *τὸ μέσον (στράτευμα)* medelhären, centern.

μεσῶω, *ώσω*, vara på midten, *μεσοῦσα ἡμέρα*, middag.

μεστός, *ἡ, ον*, full, uppfylld (*τινός*).

μετά, framför vocal μετ' och för en aspirerad μεθ', med, præp. med gen. och acc. 1) med gen. med, ibland: 2) med acc. till, efter, näst (efter) VII. vii, 22. μεθ' ἡμέραν, om dagen.

μεταβάλλω, (*βάλλω*) omkasta, Med. kasta om (på sig sköldarne, så att de komma bakom d. ä. på ryggen), vända ryggen till, VI. 11, 16.

μεταγινώσκω, (*γινώσκω*) tänka om, ändra mening.

μεταδίδωμι, medgifva, meddela, dela med sig.

μεταμίλει, (*μίλει*) impers. det ängrar (*τινί*).

μεταξύ, adv., imellan μ. ὑπολαμβάνειν, falla i talet.

μεταπέμπω, skicka efter: Med.

τινά, skicka efter någon (åt sig), kalla till sig.

μετάπεμπτος, *ον*, (föreg.) efterskickad, kallad.

μεταστρέφω, vända om, Med. vända sig om.

μεταχωρέω, gå till annat ställe, bortgå.

μέτειμι, (*εἰμι*) vara med om, delagtig af, blott impers. med gen. och person i dat. III. 1, 20.

μετέχω, f. μεθέξω, (*ἔχω*) hafva del uti, deltaga uti (*τινός*) V. 11, 9.

μετέωρος, *ον*, (*ἄωρα = αἰώρα, ἡ*; sväfvande, af αἰῶν) sväfvande, upplyftad, i höjden, I. v, 8.

μετρέω, *ήσω*, mäta (*τι*).

μετρίως, adv., (adj. μέτριος af följ.) med mätta el. höf, höfligt, sagtmodigt, II. 11, 20.

μέτρον, *τό*, mått.

μέχοι, för vocal μέχοις, præp. (med gen.) om ort och tid: ända till, VI. 11, 1, till dess, VI. 11, 29, = μ. ἄν I. 14, 13: μ. οὐ, o. μ. ὅτων, till dess, I. vii, 6, μ. εἰς, VI. 11, 26: utan casus ss. adv. VI. 11, 29.

μή, adv., icke, I. 11, 16, 18: för att utmärka bön, uppmaning, varning, m. imperat. præs. I. 11, 3, m. subj. præs. III. 1, 24, 46, aor. VII. 1, 8: ofta står det med inf., hvilken dock eg. styres af det föreg. verbum, eller så att ὥστε förstås under, t. e. I. 1, 10, I. 11, 11, II. v, 3: med andra particlar, εἰάν μή, om icke, ὅπως ο. ἴνα μή, att icke, m. fl. 2) conj., att icke: efter ter ἐννοῶ V. 14, 28, m. opt.; μή οὐ, att icke, m. ind. opt. o. inf.: μή τοίνυν μηδέ, nej icke engång, VII. vi, 19.

μηδαμῆ, adv., ingenstädes.

μηδαμῶς, adv., på intet sätt, ingalunda, VII. vii, 23.

μηδέ, conj. icke eller.

μηδεῖς, μηδεμία, μηδέν, (*μηδέ, εἰς*) ingen, I. 11, 15, o. fl. st.

μηκέτι, (μή, ἔτι) adv., icke mer, ej vidare.

μήκος, εως, τό, längd.

μήν, conj., men, dock, deremot i sanning: οὐ μ. i sanning var det ej! Vll. vi, 38.

μήν, ό, g. μηνός, pl. μήνες, månad, mensis: måne.

μνηοειδής, ές, (μήν, είδος) half-måneformig.

μνηώω, σω, angifva, jfr καταμνηώω.

μηποτε, adv., (ποτε) icke engång aldrig, ingalunda.

μήπω, adv., ännu icke.

μηρός, ό, höft, lår, Vll. iv, 4.

μήτε, conj., icke eller: μ. — μ. hvarken — ej eller.

μήτηρ, έρος, ή, moder, mater, l. 1. 3.

μητρόπολις, εως, ή, (föreg., πόλις) moderstad, hufvudstad.

μηχανάομαι, ήσομαι, pf. μεμηχανήσασθαι (med pass. bem.) lat. machinor, bereda, isynh. med list, försöka (τί).

μηχανή, ή, machina, medel.

μικρός, ά, όν, liten, obetydlig, svag: μικρόν, ss. adv., något, litet, föga, knapt.

μιμέομαι, ήσομαι, söka likna, uttrycka, imitor (τινά).

μιμνήσσω, l. μνήσω, aor. ἔμνησα, erinra, Med. pf. (med præs. bem.) μέμνημαι, lat. memini, opt. οίμην ο. όμην, 2. p. πο l. vii, 5. Pass. aor. 1. ἐμνήσθη (med præs. medii bem.) erinra sig: omtala: väcka fråga om: (ώς, el. τι νόσ, el. m. inf.): troligen beslägtadt med μενός, mens.

μισέω, ήσω, hata (τινά).

μισθοδοσία, ή, solds betalande, besoldning.

μισθοδοτέω, ήσω, betala sold.

μισθοδότης, ον, ό, μισθός, διδωμι) som ger eller betalar sold, besoldare.

μισθός, ό, sold: lön, belöning, ll. u, 20.

μισθοφορά, ή, (φέρω) solds uppbärande, besoldning, sold.

μισθοφόρος, ον, (φέρω) som upp-

bär sold, besoldad, legd soldat.

μισθώω, ώσω, Pass. aor. 1. ώσθη, Med. aor. ώσάμην, besoldad, legd, Med. värfva åt sig: hyra sig, Vl. u, 13.

μνᾶ, g. αἶς, ή, lat. mina, ett mynt = 100 drachmer, 1/60 talent, i vårt gängse mynt ungefär 37 1/2 Rdlr B:co.

μνήμη, ή, (μυμήσκω) minne, omtalande: μ. έαυτοῦ παρέχειν, göra sig omtalad, bereda sig minne (έν τισι hos några).

μνημονεύω, σω, erinra, påminna sig, omtala (τί) IV. u, 2.

μνημονικός, ή, όν, som kommer väl ihog, superl. άτατος.

μνησικακέω, ήσω, (μυμήσκω, κακός) påminna sig el. tänka på något tillfogadt ondt, hafva agg (till någon för något τινί τινος) ll. iv, 1.

μόγισ, adv., med möda, med svårighet.

μόλω, obr., aor. 2. ἔμολον, gå, komma, framkomma.

μόλις, adv., med svårighet, knapt (= μόγισ).

μόλυβδός, ίδος, ή, blykula.

μόλυβδος, ό, bly.

μοναρχία, ή, (μόνος, αρχή) envælde, ensamt befäl.

μοναχή, adv., på ett enda ställe: el. om man vill följa HSS.

μοναχή, (sem. af μοναχός ensam) på hvilken blott en och en i sönder kan tåga fram, ehuru denna bem. är osäker, IV. iv, 18.

μονή, ή, (μένω) förblifvande, qvarblifvande, dröjsmål.

μονόξύλος, ον, af en enda (μόνος) trädstam (ξύλον) förfärdigad.

μόνος, η, ον, en, enda, ensam, för sig sjelf: μόνον ss. adv. endast: bör ofta i tanken tilläggas, t. e. l. iv, 18, ll. u, 13.

μόσων, ος, ό, hus eller torn af träd.

μοσύνοικοι, οί, ett folk, som bodde (οικέω) i sådana hus.

μόσχειος, ον, af kalv (μόσχος).

μυθῶ, ἦσω, aor. ἦσα, bemöda sig, utstå, (τὶ περὶ τινα).

μοχλός, ὁ, bom, regel.

μυριάς, ἄδος, ἡ, antal af 10,000, myriad, l. iv, 5.

μύριοι, αἱ, α, 10,000: äfven i allmh. om ett stort obestämdt antal, liksom vi bruke tusende: med collectiv-ord äf-

ven i sing., ἀσπίς μυρία, l. vii, 10.

μύρον, τό, välluktande smörjelse, olja.

μυχός, ὁ, gömsla, aflägsse, gömd vrå el. hörn.

μωρός, ἄ, ὄν, dåragtig, dum, superl. ὀτατος.

μωρός, adv. af föreg., einfaldigt, dumt.

N.

Ναί, adv., ja.

ναός, ὁ, tempel.

νάπη, ἡ, ο. νάπος, εος, τό, skogig dal: Schn. söker i en not till V. ii, 31 bevisa, att det förra bet. vallis, o. det sednare saltus, tvert emot hvad Zeune och andra påstå. Att bägge betyda djupare skogväxta trakter tyckas de flesta ställen inom Anabasis upplysa, och t. e. just det citerade, der det berättas, att de skyndade sig ὕλην κατὰ τὰς νάπας, näml. derföre att dessa νάπαι voro, som de ofvanföre kallades, λάσιοι χώροι, och således kunde någorlunda dölja dem, tills de kommo i sjelfva skogen. Deremot heter det, VI. iii, 20, πόσον τι νάπος ὁ πόντος; hvilket tyckes bevisa, att νάπος är en slät dal. Hela sammanhanget på detta ställe visar dock, att det är fråga om en skogbevåxt och oländig djup trakt. ναναρχῶ, ἦσω, (följ) vara Admiral.

νάναρχος, ὁ, (ναῦς, ἄρχω) skepps-befälhafvare, Amiral.

ναύκληρος, ὁ, (ναῦς, κληρός, lott, egendom) skeppsägare, som utbyr platser åt passagerare el. fraktgods.

ναῦλον, τό, betalning för frakt.

ναυπηγήσιμος, ὄν, (ναῦς, πηγήνυμι

bygga) till skeppsbyggnad tjenlig.

ναῦς, ἡ, g. νεώς, pl. nom. νῆες; g. νεών, d. ναυσί, acc. ναῦς; (νάω, νέω simmä) skepp, lat. navis.

ναυόπορος, ὄν, (föreg. πόρος) farbar för skepp, segelbar.

ναυτικός, ἡ, ὄν, till skepp eller sjö hörande, t. e. δύναμις; sjömagt, flotta.

ναυτίσιος, ὁ, till formen dimin. af ναυίας, men likbetydande, (νεός) yngling.

νεκρός, ἄ, ὄν, död, ss. subst., lik.

νέμω, f. νεμῶ ο νεμήσω, pf. νενέμηκα, aor. ἐνεμινα, Pass. pf. νενέμημαι, fördela, sönderdela, VII. iii, 21: tilldela, ἀξίαν ἑκάστοις, hvar och en efter sin förtjenst, VI. iv, 33: Med. beta, II. ii, 15.

νεόδαρος, ὄν, (νεός, δέρω flå) nyflådd, nyaftagen.

νεός, α, ὄν, ny: ung, compar. ὠτερος, superl. ὠτατος.

νεῦμα, τό, (νεύω nicka) nick, nickning, V. viii, 20.

νευρά, ἡ, bågsträng.

νεῦρον, τό, lat. nervus, sena.

νεφέλη, ἡ; (νέφος, lat. nubes, moln) moln.

νέω, f. νέουμαι ο. Att. νενόομαι, simma.

νέω, f. νήσω, Pass. pf. νένημαι, hoppa, uppstapla.

νεωκόρος, ὁ, (νεός, κορέω putsä)

den som har vård om ett tempels städning, tempeluppsyningsman.
νεώριον, τό, (νεωρός, ό, uppsyningsman öfverskeppsvarfen af ναύς, g. νεώς, ο. ώρα vård) skeppsvarf, docka.
νεώς Att. = ναός.
νεωστί adv. (νεός) nyligen.
νή, en partikel, som utmärker försäkran, νή Δία, ja vid Zeus!
νήσος, ή, (νέω simma) ö.
νικάω, ήσω, pf. νενίκηκα, aor. ένίκησα, segra, besegra, öfverträffa (τινά): ή νικώσα (γνώμη) den (genom de flesta rösterna) gillade meningen, V. ix, 18.
νίκη, ή, seger: περι νίκης, i kapp l. v, 8,
νοέω, ήσω, pf. νενόηκα, aor. ένόησα, se, märka, inse, tänka, (τί).
νόθος, ό, oägta.
νομή, ή, (νέμω) pass. bete, act. en betande, νομαί βοσκημάτων, betande hjordar, III. v, 2, έρα νομή, tempelboskap, V. III, 9.
νομίζω, f. ίσω, Att. νομιώ, pf. νενόμικα, aor. ένόμισα, (νόμος) såsom sed el. lag anse,

anse för (τινά), tro, mena: tro sig, II. vi, 17: Pass. vara brukligt, såsom lag och sed antaget, IV. II, 23.
νόμιμος, ίμη, ιμον, (följ.) laglig, lagstadgad.
νόμος, ό, (νέμω) sed, bruk: lag, ordning: ton, melodi, V. IV, 17.
νόος, sdr. νούς, g. νοῦ, dat. νῶ, sinne, tanka, eftertanka, uppmärksamhet.
νοσέω, ήσω, vara sjuk, vara i upplösning, förfall, VII. II, 32.
νόσος, ή, sjukdom, VII. II, 32.
νότος, ό, sunnan.
νουμηνία, ή, (νεός, μήν) nymåne, ny.
νοκτερεύω, σω, (νύξ) tillbringa natten.
νοκτοφύλαξ, ακος, ό, (νύξ, φύλαξ) nattvakt, förpost om natten.
νύκτωρ, adv., nattetid.
νῦν, ο. νυνί, adv. nu, just nu: nu senast, V. vi, 8: νῦν δή nyligen, VII. I, 26.
νύξ, g. νυκτός, ή, natt, lat. nox.
νώτος, ό, ο. νῶτον, τό, pl. νῶτα, τά, rygg, V. IV, 32.

III.

ξενία, ή, gästvänskap, ξ. συμβάλλεσθαι, ingå g., VI. IV, 35.
ξενίζω, ίσω, Pass. pf. έξενισμαι, mottaga såsom gäst, undfagna.
ξενικός, ή, όν, som hör till ξένος: τό ξ. (στράτευμα) legd trupp = ξένοι.
ξένιος, ία, ίον, hörande till gästvänskap: Zeus kallas ξ. såsom gästrättens skyddsgud: τό ξ. (δῶρον) gästskänk: επί ξενία (τραπέζη) δέχεσθαι, κα-

λείν, motta eller bjuda till gäst.

ξένος, ό, gäst: gästvän (τινί): pl. främmande i sold tagna trupper.

ξενόω, ώσω, göra till gästvän: Pass. ingå gästvänskap med någon, eller kanske bättre: såsom gästvän taga in hos någon (τινί ο. παρά τινι) VII. VIII, 6, 8.

ξίστρος, ή, όν, (ξέω skrapa) skrapad, polerad, huggen.

ξηραι-

ξηραίνω, ανῶ, aor. ξήρανα, torka.

ἦρος, ἄ, ὄν, torr, IV. v, 35.

ἰφός, εὐός, τό, svärd.

ῥόανον, τό (ξέω, skrapa, pole-
ra) bild, beläte.

ῥυήλη, ἡ, en krokig Lakedæ-
monisk dolk.

ξυλίζομαι, ἰσομαι, hugga eller
hämta ved.

ξύλινος, ἰνη, ἰων, af träd (för-
färdigad).

ξύλον, τό, träd, virke, ved, träd-
stycke, V. II, 23: spjutskaft
V. IV, 12.

O.

O, ἡ, τό, Α) Pronomen demon-
strativum, denne, denna,
det ta: (äldsta, hos Homeros
ensamt vanliga, men hos Att.
författare sällsynta bruket):
οἱ δέ, men dessa, II. III, 2: καὶ
οἱ μὲν, och dessa, II. III, 10:
ἡ ἀναρίθμητος στρατιά, den
der oräkneliga hären, III. II,
13: = ἕκαστος, t. e. ὁ ἀσκήος,
hvarje säck, III. V, 11: οἱ μὲν
— οἱ δέ, några — andra,
somliga — somliga, äfven οἱ
δέ motsvarande τινές, VII. IV,
17, τῇ μὲν — τῇ δέ, på det
ena stället — på det andra, här
och der: τὰ μὲν — τὰ δέ, dels
— dels: τὰ μὲν, somligt, mots.
ἃ δέ, II. V, 28: ofta står det
elliptiskt, så att partic. ὄντες
måste tänkas till, t. e. οἱ σὺν
αὐτῶ (ὄντες), de med honom
(varande), τὰ ὑπὲρ τοῦ λόφου
(ὄντα), det som föregick på
andra sidan om kullen. B)
Bestämd Artikel, vårt — en,
— et i slutet af orden; fram-
för adject. den, det (obr.
hos Homeros): ὁ ἀδελφός,
brodern, ἡ μήτηρ, modren,
τὸ χρυσίον, guld, ὁ πρεσβύ-
τερος, den äldre: äfven för inf.,
när de brukas såsom subst.,
t. e. τὸ ἀδρροίξειν, samlandet:
äfven för adv. τὸ νῦν, m. fl.
ὀβελισκος, ὁ, dimin. af ὀβελός,
spett.
ὀβολός, ὁ, en Obol., ett litet
skiljemynt.

ὀγδοήκοντα, num. indecl. (ὀκτώ)
80.

ὄγδοος, ἡ, ον, åttonde.

ὄδε, ἦδε, τόδε, (ὁ, δέ) denne,
denna, detta.

ὄδοιπορέω, ἦσω, (ὁδός, πόρος)
fara landvägen.

ὄδοποιέω, ἦσω, (ποιέω) bereda
el. bana väg (ὁδόν ο. τινί).

ὁδός, ἡ, väg: gata (i stad) V.
v, 22: tåg, krigståg: I. IV, 11:
måste tänkas till πολλή, VI.
I, 16.

ὄθεν ο. ὄθενπερ, adv., hvari-
från.

οἶδα se εἶδω.

οἶκαδε, adv. (οἶκος ο. part. — δε
till) hemåt, hem.

οἰκείος, εἶα, εἶον, hörande till
huset, förtrogen vän, pl. οἱ
ὁ. husfolket, de sina: superl.
ὄτατος.

οἰκείως, adv., förtroligt, vänli-
gen.

οἰκέτης, ον, ὁ, som är el. bor i
samma hus, husfolk, träl.

οἰκέω, ἦσω, βο, bebo (τί): sät-
ta sig ned, III. II, 24: οἰκου-
μένη πόλις, bebodd stad, i
motsats mot ἐρήμη.

οἰκημα, τό, boning, hus.

οἰκησις, σεως, ἡ, boställe, hem-
vist.

οἰκία, ἡ, hus.

οἰκίζω, ἰσω, Pass. aor. I. ᾠκί-
σθην, bygga, anlägga (πόλιν),
särdeles om nybyggen.

οἰκοδομέω, ἦσω, aor. ᾠκοδόμη-
σα, (οἶκος, δέμω bygga) bygga.

- οἰκοθεν, adv., (οἶκος, part. —θεν
ifrån) hemifrån.
- οἶκοι, adv., (eg. gammal form
= οἶκῳ dat. af οἶκος) i huset,
hemma: οἱ οἶκοι (ὄντες), de
hemmavarande: τὰ ὄ. (πρά-
γματὰ), det som finns hemma,
hemmet, I. vii, 4.
- οἰκονόμος, (νέμος) hushållare.
- οἶκος, ὄ, hus, hem: εἰς οἶκον,
hemåt.
- οἰκτεῖω, aor. ᾠκτεῖρα, (οἶκτος,
beklagande, medlidande, af
ol' vel!) beklaga (τινά), ömka,
hysa medlidande med.
- οἶνος, ὄ, (vinum, vin: ὄ. κριθίνος,
öl: ὄ. φοινίκων, palmvin, be-
redt af dadelpalmens saft ge-
nom gäsning; det är välsmak-
ligt men håller sig ej länge,
II. iii, 14.
- οἶνοχόος, ὄ, (χέω, gjuta) vin-
skänk, munsänk.
- οἶμαι, sdr. οἶμαι, impf. ᾠόμην
o. ᾠόμην, aor. I. ᾠήθην, tro,
mena, förmoda: tro sig, in-
billa sig: (med acc. ὄ. inf.).
- οἶος, οἶα, οἶον, hurudan, hvil-
ken, hurutor: sådan som,
med εἶμι o. inf., i synh. οἶος
τε, vara i stånd att, kunna:
neutr. vara möjligt, VII. u,
28: passande, ᾠρα οἶα ἄρδειν,
tjenlig årstid att vattna, II.
iii, 13: οἶον o. οἶα, V. vii, 2.
ss. adv. såsom: framför su-
perl. aldra.
- οἶς, g. οἶος, ἦ, får, lat. *ovis*.
- οἶσθα se εἶδω.
- οἶστός, ὄ, pil, kanske också
kastspjut, II. i, 6.
- οἶσω se φέρω.
- οἶχομαι, f. οἶχόσομαι, pf. ᾠχη-
μαι, gå bort, taga vägen, i
allmh. fara, färdas, då ett
partic. tillägges, som utmär-
ker sättet, t. e. ὄ. διακῶν,
förfölja, ὄ. πλέων, segla: gå
förlorad, omkomma, III. i,
32.
- οἰωνός, ὄ, (οἶος 4-sam) enligt
levande fogel, ss. större rof-
oglar, örnar o. dyl., och e-
medan de ansågos förbåda
inträffande händelser, bet.
ordet i allmh. förbud.
- οἰέλλω, aor. ᾠκέλα, stöta på;
stranda.
- οἰλάζω, ᾠσω, huka sig ned,
falla på knä.
- οἰνέω, ἦσω, dröja, betänka sig:
frukta (m. inf. el. μή).
- οἰνηρῶς, adv., långsamt, trögt.
- οἶνος, ὄ, dröjande, långsamhet,
tröghet.
- οἰτανισχίλιοι, αι, α, (οἰτανίς 8
gänger) 8000.
- οἰτακόσιοι, αι, α, 800.
- οἰτώ, num. indecl. åtta.
- οἰτωκαίδεκα, η, indecl. 18.
- ὄλεθρος, ὄ, (ὄλλυμι förderfva)
förderf, undergång, död.
- ὄλιγος, η, ον, föga, liten, rin-
ga: pl. få, af ringa antal:
τοῦτον ὡς ὄλιγος (näml. πλη-
γὰς) παύσειεν, alla ropade, att
han gifvit honom för litet
stryk, V. viii, 12: κατ' ὄλιγοις,
i små partier: ὄλιγον, ss. adv.,
litet.
- ὄλισθάνω, ἦσω, pf. ᾠλισθήκα,
aor. ἦσα, halka.
- ὄλισθηρός, ᾠ, ὄν, hal, slippig.
- ὄλκας, g. ᾠδος, ἦ, (näml. ναῦς,
af ἔλκω), transportskepp, last-
dragare.
- ὄλοίτροχος, ὄ, (ὄλος, τρέχω)
stora runda (rullande) stenar,
klippstycken.
- ὄλοκαντέω, ἦσω, (ὄλος, καίω)
helt förbränna, ofra bränn-
offer, VII. viii, 4.
- ὄλος, η, ον, hel och hållen, I.
ii, 17.
- ὄμαλός, ἦ, ὄν, (ὄμός, lik) jämn,
slät, kal: καθ' ὄμαλον, på
jämn väg, IV. vi, 12.
- ὄμαλῶς, adv., i jämn tact.
- ὄμηρος, ὄ, (ὄμου, ᾠρω foga)
gisslan.
- ὄμίλω, ἦσω, (ὄμιλος, ὄ, folk-
samling, af ὄμου o. ἔλη) um-
gås, halva umgäuge med
(τινί).
- ὄμίγη, ἦ, töcken, dimma.
- ὄμμα, τό (ὄπτομαι) öga, blick,
VII. vii, 46.
- ὄμνυμι, ο. ὄμνύω, aor. ᾠμοσα,
svära, aflägga ed: τινά vid
någon, τινί åt någon med
inf. el. μή V, ix, 31, II. v, 39,
ii, 8.

ἴμοιος, οἶα, οἶον, lik, likagod, sådan (*τινί, ο. τινός*, IV. 1, 17): *ἐν ὁ*, på lika (höjd) IV. vi, 18: *οἱ ἴμοιοι* hette hos Lakedæmonierne alla de förnämre, som hade *lika* rätt till statens högsta ämbeten, IV. vi, 14 (= *ἴμοτιμοι* hos Perserne).

ἴμοιος, adv., lika: *ὁ. ὡσπερ*, likasom, VI. iii, 31.

ἴμολογέω, ἦσα, Pass. pf. *ἴμολόγημαι*, (*ἴμοῦ, λέγω*) *γίττα* sig lika, öfverensstämma, öfverenskomma (*τινί*): samtycka, lofva: erkänna.

ἴμολογουμένως, adv., (af pf. partic. pass. af föreg.) erkänt, enhälligt, ll. vi, 1.

ἴμομητριος, ον, (*ἴμός* lika, *μητήρ*) af samma moder.

ἴμοπάτριος, ον, (*πατήρ*) af samma fader.

ἴμοσαι se *ἴμννυι*.

ἴμός, adv., till samma ställe, tillsammans: med *χωρεῖν, δεῖν, ἔναι*, gå för att drabba tillsammans med fienden, gå fienden till mötes, lat. *con-gredi*.

ἴμοτραπέζος, ὁ, som äter vid samma (*ἴμός*) bord (*τραπέζα*), bordskamrat.

ἴμοῦ, adv., (eg. gen. af *ἴμός*, lika, förenad) tillsammans: *ὁ. γλυγεσθαι*, samlas: *ὁ. εἶναι*, vara tillsammans, öferskingrade.

ἴμοφαλος, ὁ, nafvel.

ἴμως, conj., dock, likväl.

ἴμορα, τό, dröm, med följ. ordgel. plur.

ἴνειρατα, τά, drömmar, IV. iii, 13.

ἴνιημι, ἴ, *ὀνήσω*, aor. *ἴνησα*, Pass. aor. 1. *ἴνήθην*, gagna, bistå: (*τινά τι*): Pass. hafva fördel, vinst, (*τί*).

ἴνομα, ατος, τό, *ἴνομα*, namn. **ἴνομαστί**, adv., nämligen, vid namn.

ἴνος, ὁ, åsna: *ὁ. ἄγριος*, vild-åsna, *οναγερ*, I. v, 2, se anm. *ὁ. ἀλέτης*, den undre qvarnstenen, som bär den öfre, liksom åsnan bördor.

ἴξος, εος, τό, (följ.) ätticka.

ἴξυς, εια, υ, skarp, sur.

ἴπη, adv. (*πῆ*) hvarthän, åt hvilken sida, hvarest: på hvad sätt.

ἴπηνικα, adv. (*πηνίκα* när) enär: *ὁ. τῆς ὥρας*, hvilken stund som heldst.

ἴπισθεν, adv. o. præp. m. gen. bakom, bakföre: bakifrån, i ryggen, äfven *ἐκ τοῦ ὁ: εἰς τὸ ὁ*. bakåt, bakom sig, ll. iii, 10.

ἴπισθοφυλακία, ἦσα, anföra eftertroppen, utgöra eftertroppen, eller vara vid eftertroppen, ll. iii, 8. VII. iii, 40.

ἴπισθοφυλακία, ἦ, betäckning af eftertropparne, befälet deröfver, IV. vi, 19.

ἴπισθοφύλαξ, ανος, ὁ, (*φύλαξ*) som bevakar det eftersta, pl. eftertropparne.

ἴπισω, adv., baktill, V. ix, 8.

ἴπλιζω, ἴσω, Pass. pf. *ἴπλισμαι*, väpna, bevärna, rusta.

ἴπλισις, σεως, ἦ, bevärning, vapenrustning.

ἴπλιτεύω, σω, vara *ἴπλιτης*.

ἴπλιτης, ὁ, (*ἴπλου*) tungt bevärnad infanterist.

ἴπλιτικός, ἦ, ὄν, hörande till *ἴπλιτης*: *τὸ ὁ* (*στρατευμα*) tunga infanteriet.

ἴπλομαχία, ἦ, (*μάχη*) strid med tunga vapen, konsten att uppställa en (tungt väpnad) trupp, taktik, jfr *τάξις*.

ἴπλου, τό, den storaskölden, som det tunga infanteriet hade, V. ii, 15: pl. vapen: tunga infanteriet = *ἴπλιται*: läger: se *τίθημι*.

ἴποθεν, adv., hvarifrån.

ἴποι, adv. (*ποι*) hvar, hvarthän: hvarest, V. vii, 6.

ἴπόδος, οἶα, οἶον, (*παῖος*) hurudan, huruledes, hvad för en, hvilken (brukas, ej i direct fråga): *ἴποῖον ἄν τι*, ehvad (med subj.) ll. ii, 2: sådan som.

ἴπόσος, η, ον, (*πόσος*) huru många: *ἐν: så* mängen, så mycken: *ἴπόσον ο. ἴπόσα*, ss. adv. så

- mycket som, IV. III, 8, V. VII, 10.
- ὀπότεν**, (**ὀπότε ἄν**) adv. då (till-
äfventyrs), med subj.
- ὀπότε**, (**ποτέ**), adv., då, när, all-
denstund, m. ind. præs. VII.
VII, 11, aor. I. VI, 7, impf. II.
I, 1: så ofta, enär, m. opt. I.
V, 7: **ἦν ὀπότε**, det var en
tid då, d. ä. understundom,
IV. II, 27.
- ὀπότερος**, **ἔρα**, **ερον**, hvilken-
dera, III. I, 21.
- ὄπον**, (**πού**) hvarest, ehvar (eg.
gen. af ett obr. pron. **ὄπος**,
hvaraf äfven **ὄποι**, **ὄπη** m. fl).
- ὀπτάω**, **ἦσω**, grädda (bröd).
- ὀπτομαι**, obr., (i st. brukas
ὄράω) f. **ὄψομαι**, aor. I. **ὤφ-**
θην, se: aor. I. pass. bli
sedd.
- ὀπτός**, **ἦ**, **όν**, (**ὀπτάω**) **kokad**,
rostad, bränd (om tegel).
- ὄπως**, (**Α**) adv., huru, på hvad
sätt, med fut. o. aor. indic.
samt med opt. och subj. **οὐκ**
ἔστιν ὄ **οὐκ**, det fins intet
sätt på hvilket ej, d. ä. det
är omöjligt att ej, II. IV, 3:
τοῦτο οὐκ ἔστιν ὄ. ἄν, det är
således möjligt att? V. VII, 7:
såsom VI. II, 30, VII. VII, 8.
B) conj., att, så att, på det
att, med præs. o. fut. ind.
præs. o. aor. opt. o. subj.: i
början af en mening elliptiskt,
(så att man kan tänka till
ὄρατε el. **ἐπιμυλεῖσθε** el. nå-
got dyl.) t. e. **ὄ**: **οὐκ ἔσεσθε**
ανδρες, sen således till, huru
J skolen varda män, d. ä. va-
ren således män! I. VII, 3,
οὐχ ὄπως — **ἀλλ' οὐδέ**, ej
blott icke — utan ej engång,
VII. VII, 8.
- ὄράω**, impf. **εἴωρων**, pf. **εἴωρανα**,
de öfriga temp. linas af **ὄπ-**
τομαι: se, äse, märka: inse,
finna. III. II, 37, 38.
- ὄρη**, **ἦ**, (**ὄρέγω**, Med. **ὄρέγο-**
μαι) **begär**, **passion**: vrede.
- ὄρηξω**, **ἴσω**, förtörna: Med. f.
Att. **ὄρησθαι**, vara förtör-
nad, uppretad, vred på någon
(**τινί**).
- ὄρηνιά**, **ἦ**, famn, afståndet mel-
- lan fingerspetsarne, då man
utsträcker (**ὄρέγω**) armarne.
ὄρέγω, **ξω**, aor. **ᾠρέξα**, sträcka,
räcka, öfverlemna: Med. **στρά-**
κα σιγ, **syfta efter**.
- ὄρεινός**, **ἦ**, **όν**, (**ὄρος**) bergig,
V. II, 2: bergboende, innevä-
nare i bergtracter, VII. IV, 11,
21.
- ὄρθιος**, **ία**, **ιον**, upprätt, brant:
ὄρθιον, ss. adv., upplör en
brant: **ὄ**. **λόχοι**, (motsatsen
mot **φάλαγξ**), den ställning,
då hvar **λόχος** marscherade
särskild med smal front och
åtskilda genom mellanrum,
d. ä. då man tågade colonn-
vis: superl. **ᾠτατος**,
- ὄρθός**, **ἦ**, **όν**, rak, upprätt.
- ὄρθρος**, **ός**, gryning, dagbräck-
ning.
- ὄρθως**, adv., rätt, riktigt, med
rätta.
- ὄρίζω**, **ἴσω**, (**ὄρος** gräns) begrän-
sa, bestämma: **στήλας ὄρισά-**
μενοι, uppställande gränse-
stenar, VII. V. 13.
- ὄριον**, **τό**, (till formen dimin.
af **ὄρος**) gräns.
- ὄρκος**, **ός**, (**ἔργω**, **εἰργω** stänga)
ed: förbindelse (besvuren,
τῶν θεῶν vid gudarne).
- ὄρμαίω**, **ἦσω**, Pass. pf. **ὄρμημαι**,
sätta i rörelse: intrans. skyn-
da, rusa fram: skynsamt
begifva sig (**τήν ὁδόν** på vä-
gen): Med. bryta upp: fram-
bryta, III. IV, 33: (**ἐν, ἀπό**).
- ὄρμέω**, **ἦσω**, (**ὄρμος**, redd, an-
karplats) ligga för ankar i
hamn.
- ὄρμη**, **ἦ**, (**ὄρμη** sätta i rörel-
se) första driften, hågen att
företaga något: **ἦδη ἐν ὄρμη**
όντων, just då de voro i af-
tågande, II. I, 3: **μᾶ ὄρμη**,
med enhällig ifver, på en-
gång, III. II, 9: företag, III.
I, 10.
- ὄρμιξω**, **ἴσω**, (**ὄρμος**, jfr **ὄρμέω**)
bringa i hamn: Med. gå i
hamn (**εἰς** o. **παρά**).
- ὄρνεον**, **τό**, (dimin. af **ὄρνις**)
småfogel.
- ὄρνιθιος**, **α**, **ον**, af fogel, höns,
κρέα, IV. V, 31.

ὄρνις, g. ὄρνιθος, ὄ, ἡ, fogel, höns.

ὄρος, εος, τό, berg.

ὄροφος, ὄ, (ἐρέφω täcka) tak.

ὄρυκτός, ἡ, ὄν, (följ.) gräfven.

ὄρυττω (vanl. ὕσσω), f. ὕξω, pf. ὄρώουχα; Pass. pf. ὄρώουγμαi, aor. I. ὄρωχθην, gräfvä, uppgräfvä.

ὄρφανός, ἡ, ὄν, beröfvad, isynnerhet föräldrar, faderlös.

ὄρχεσθαι, ἡσθαι, aor. ὄρχησάμην, dansä.

ὄρχησις, σεως, ἡ, dans.

ὄρχηστρίς, ἰδος, ἡ, danserska.

ὄς, ἡ, ὄ, A) pron. relat. i hvilken, den som: οὐ genit. ss. adv., 1) om ort, på hvilket ställe, hvarest: 2) om tid, μέχρῃς οὐ, till dess, V. iv, 16: ἡ, dat. ss. adv. (ὀδῶ) hvarest, i hvilken riktning. B) pron. demonstr. (= αὐτός ο. οὗτος) han, denne.

ὄσιος, ἰα, ἰον, samvetsgrann, ärlig, ordhällig, II. vi, 25.

ὄσος, ἡ, ὄν, så stor, så mycken, så många som: huru mycken: ὄσον, ss. adv., så mycket som (till) VII. viii, 19, så långt som, III. iii, 15: ungefär som, IV. vii, 16, ungefär, vid pass. motsv. τοσοῦτον, = ὥστε, så att, med acc. o. inf. IV. viii, 12: med superl. t. e. ὄ. ἐδύνατο μέγιστον, det mesta de kunde: ὄ. οὐ, lat. tantum non, ungefär, VII. ii, 5: ὄσῳ dat. ss. adv. med comp. så mycket, ju, (mots. τοσοῦτω desto) I. v, 9, äfven motsv. det en föreg. compar. ju, VII. vii, 28.

ὄσοςπερ, (föreg.) så stor som, pl. så många som, I. vii, 9.

ὄσπερ, ἡπερ, ὄπερ, (ὄς) hvilken I. iv, 5, som II. i, 22.

ὄσπιον, τό, skidfrukt.

ὄστις, ἡτις, ὄ, τι, g. οὐτινος, ἡστινος, οὐτινος, dat. ὤτινι, m. m. jfr ὄτον, (ὄς, τις) hvilken (som helst), som: med ἄν ο. οὐν; blir meningen än mera obestämd, t. e. ὄστις οὐν, hvad för en som helst,

ὄ, τι ἄν, på hvad sätt som helst.

ὄσφραίνουμαι, f. ὄσφρήσομαι, aor. ὄσφρόμην, lukta.

ὄταν, adv. (ὄτε, ἄν) då, III. iii, 15.

ὄτε, adv. då, när.

ὄτι, conj., 1) att, med indic.

o. opt. isynh. in oratione obliqva, när en annans ord anföras: understundom står det dubbelt i en sats, så att det upprepas efter mellanmening, V. vi, 19, VII. iv, 5: 2) = διότι, derföre att, emedan, m. indic. I. ii, 21, 3) framför superl. af adv. äfven af adj. utmärker det den högsta möjliga grad, t. e. ὄ. τάχιστα, på det aldrasnabbaste: (häri genom blir tydligt, att ordet ursprungligen är detsamma som neutr. ὄ, τι af ὄστις, ty ὄτι φοβερώτατον, III. iv, 5, det aldräfskräckligaste, är eg. det som var förskräckligast).

ὄτων, gen., ὄτῳ, dat. I. viii, 10, ὄτων, gen. plur. Att. = οὐτινος, ὤτινι, ὠτινων, se ὄστις: μέχρῃς ὄτου, till dess, I. vii, 6: ὄτον, III. i, 20, o. ὄτων VII. vi, 24, hvarföre (om bening): ὄτον δὲ παρεγγνήσαντος, då någon, ovisst hvem, uppmnade, IV. vii, 25.

οὐ, οὐκ för vocal, οὐχ för aspirerad vocal, Att. οὐχί, icke: får tonen, när det står sist i en mening, t. e. ὄτι οὐ, I. vi, 7.

οὐ genit. af ὄς.

οὐ gen., οὐ dat., ε̄ acc., pron. recipr. sig, honom.

οὐδαμῇ, adv., ingenstädes, IV. vi, 11: ingalunda, V. v, 3.

οὐδαμῶθεν, adv., ingenstädes ifrån.

οὐδαμοῦ, (eg. gen. af οὐδαμός, ingen) adv., ingenstädes, I. x, 16, i intet fall, III. i, 38.

οὐδέ, (οὐ, δέ) conj., icke eller. οὐδέις, οὐδεμία, οὐδέν, (οὐδέ, εἰς) ingen: neutr. οὐδέν = οὐ, intet, icke.

οὐδέποτε, (ποτέ) adv., aldrig, ll. vi, 13.
 οὐδέπω, adv., ännu icke. Lange.
 οὐκέτι, adv. (ἔτι) icke mer: åtskils, οὐκ ἔτι (näml. φοβοῦμαι) μὴ, är det icke vidare att befara att, ll. ii, 12.
 οὐκουν, (οὐκ, οὐν) adv. alldeles icke, ll. v, 6: i fråga, således icke? l. vi, 7. Vll. vi, 16, 21.
 οὐκοῦν, adv. således, nu, ll. ii, 19, Vll. vi, 14.
 οὐν, conj., nu, således, förden-skull.
 οὐποτε, (οὐ, ποτέ) adv., aldrig, (= οὐδέποτε).
 οὐπω, adv., icke ännu: icke, l. ix, 25: åtskildt af ett annat ord, οὐκ ἴσασί πω, Vll. iii, 35.
 οὐρά, ἡ, svans: eftertrupp.
 οὐραγός, ὁ, (föreg. o. ἄγω) an-förare för eftertruppen.
 οὐρανός, οὐ, ὁ, himmel, IV. ii, 2.
 οὐς, g. ὠτός, τό, öra, ll. i, 31.
 οὔτε, (οὐ, τε) vanl. upprepadt οὔτε — οὔτε, hvarken — icke eller.
 οὔτος, αὐτή, τοῦτο, pron. denne: den der: (διά) τοῦτο ο. ταῦτα derföre IV. i, 21: οὐτοσί, den der, τουτουί, τουτουί, Att. for-mer.
 οὕτως, före consonant οὕτω, (fö-reg.) adv., så, således, på detta sätt: så mycket, Vll. viii, 16: οὕτωςί, Att. form Vll. vi, 39.
 ὄφειλω, f. ἦσω, aor. 2. ὄφελον, vara skyldig, Pass. l. ii, 11:

höra, aor. 2. ὄφελον, eg. jag borde, nyttjas som önsknings-ord = lat. *utinam*, t. e. ὄφελε ζῆν, ack att han lefde! ll. i, 4.
 ὄφελος, g. εὐος, τό, (ὄφελω, gagna) nytta, gagn.
 ὄφθαλμός, ὁ, (ὄπτομαι) öga, l. vii, 27.
 ὄφλω (= ὄφειλω) f. ἦσω, pf. ὄφληκα, vara skyldig, isynh. vid domstol ädömd skuld, bö-ter, V. viii, 1, (τί).
 ὄχετός, ὁ, dike, rännil, ll. iv, 13.
 ὄχεω, bära, vanl. Med. låta sig bäras, färdas, fara.
 ὄχημα, ατος, τό, (föreg.) hvar-på man färdas, fartyg, for-don, ll. ii, 19.
 ὄχθη, ἡ, flodbrädd, klippestrand, höjd.
 ὄχλος, ὁ, folkhop, ἐν ὄχλῳ (mots. ἐν ἐρημίᾳ) bland folk, offentligen, V. iv, 34: tross: buller, oro, trängsel, säsom i folkhopar vanligtvis, deraf besvär, ll. ii, 27.
 ὄχρος, α, ὄν, (= ἐχρος af ἐ-χω) som kan hålla sig mot fiende: om befästade orter, isynh. om berg, som bildade ett af naturen fast försvar, brant, obestiglig, l. ii, 22, subst. IV. vii, 17.
 ὄψέ, adv., sent.
 ὄψια, ἡ, (näml. ὄρα) afton, stod VI. iii, 31, der nu står ὄψέ.
 ὄψιζω, ἴσω, (ὄψέ) komma sent.
 ὄψις, g. εὐος, ἡ, (ὄπτομαι) ut-seende: anblick, skådespel, V. ix, 9.

II.

Παγράτιον, τό, ett slags kropps-öfning, som på engång inne-fattade πάλη och πυγμαγή och således fordrade all (πάν) kroppskrafts (κράτος) använ-dande.
 παγχαλεπός, ὄν, (πᾶς, χαλεπός)

helt svår, ganska svår, V. ii, 20, der Schn. enl. Cod. Eton. i stället infört πάνυ χαλεπόν.
 πάθημα, ατος, τό, (följ.) lidan-de, något som man erfar, händelse, Vll. vi, 30.

πάθος, εος, τό, (πάσχω, παθόν)
lidande, I. v, 14: åkomma,
IV. v, 7.

παιονίζω ο. παιονίζω, V. ix, 5,
f. ίσω, aor. ίσα, (παιών och
παιών, lofsång, krigssång)
uppstamma en lofsång, III. II,
9: u. en krigssång (ss. solda-
terna gjorde, då de gingo till
strids) I. viii, 17.

παιδεία, ή, (παιδεύω) uppfo-
strän, undervisning, (genom
u. vunnem) skicklighet, IV.
vi, 15, 16.

παιδεραστής, οῦ, ό, älskare (έ-
ραστής) af sköna gossar (παίς).

παιδεύω, σω, uppfostra, under-
visa (ett barn, παίς) I. ix, 2.

παιδικός, ή, όν, som angår gos-
se eller flicka (παίς) pl neutr.
τά παιδικά (έργα), kärleksvärf,
älskog, II. vi, 6: oftast, älsk-
ling, en älskad yngling, t. e.
τ. π. έχειν, II. vi, 28.

παιδίον, τό, (dimin. af παίς)
litet barn, pl. småbarn, IV.
vii, 13.

παιδική, ή, (dimin. af följ.)
flicka.

παίς, g. παιδός, ό, ή, gosse,
flicka: son: träl, upppassare:
pl. barn.

παίω, σω, pf. πέπαικα, aor. σα,
slå, II. III, 11: med πύξ, V.
viii, 16: stöta, träffa (med
spjut), sära, I. viii, 26, 27:
Pass. få stryk, V. viii, 1.

παιονίζω = παιανίζω.

πάλαι, adv., förut, IV. v, 5,
långt förut, länge, I. iv, 12:
längesedan, VII. vi, 9.

παλαιός, ά, όν, (föreg.) gam-
mal: τό παλαιον, ss. adv., for-
dom: comp. ότερος.

παλαίω, αίσω, aor. έπάλησα,
(följ.) brottas.

πάλη, ή, brottning.

πάλιν, adv., åter, en annan gång:
tillbaka.

παλλαιός, ίδος, ή, frilla.

παλτός, ή, όν, (πάλλω, svinga,
kasta) kastad: τό παλτόν (δό-
ρον) kastspjut: (Ryttarne hade
2 sådana, kortare och tjoc-
kare än fotfolkets ena δόρον.
Bothe).

παμπληθής, ές, (πᾶν, κλήθος)
= följ.

πάμπολος, παμπούλη, πάμπολυ,
(πᾶν, πολός) ganska mycken,
talrik.

παμπόνηρος, ον, (πονηρός) all-
deles elak, skurk, bof.

πανουργία, ή, (följ.) illistighet.
πανουργος, ον, (έργον) som är
i stånd att göra allt, vanl.
i ond mening, illistig, ränk-
full.

παντάπασι, (πᾶς), alldeles: i all-
mänhet, III. I, 31.

πανταχῆ ο. πανταχοῦ, (πᾶς) adv.
allestädes.

παντελής, adv. (adj. παντελής,
fulländad, af τέλος) fullkom-
ligen, alldeles.

πάντη, adv., (πᾶς), öfverallt, på
alla sidor.

παντοδαπός, ή, όν, (πᾶς, δαπός
är blott ändelse) allahanda,
af alla slag.

παντοθεν, (πᾶς ο. —θεν ifrån)
från alla sidor.

παντοῖος, οία, οίον, (πᾶς) alla-
handa, I. v, 2.

πάντοσε, adv. (πᾶς, ο. —σε till)
till alla ställen, allestädes.

πάνυ, adv., alldeles: ganska:
mycket: π. ύν οῦν, ja visst!
jfr lat. omnino.

πάσμαι, obr. pf. πέπαιμαι, haf-
va förvärvat sig, äga (τί).

παρά, för vocal παρ, πᾶρος.
med gen. dat. acc. grundbem.
vid.

A) med genit, från (nä-
gons grannskap el. sida), t.
e. I. III, 7, af: dels med ver-
ba, som utmärka verklig rö-
relse, då verbum äfven ofta
uteslutes, t. e. ό παρ' ύμῶν
άρροστής, den från eder (skic-
kade el. kommande) Harmo-
sten, V. v, 19, οι π. βασιλέως
de af konungen utskickade, I.
I, 5: dels med verba, som
utmärka, att något tänkes ss.
utgående, härrörande från
någon, t. e. άκούειν π. τινος,
höra af ngn, I. II, 5, τὰ παρά
τινος, någons svar, II. III, 24,
αίτείσθαι παρά τινος, begära
af någon, V. I, 11.

B) med dat. om stillablifvande, vid, hos, (isynh. i tjenst hos, t. e. l. 1, 5) inför, II. v, 8: τὰ π. αὐτῶ, hans egna omständigheter, belägenhet, IV. II, 27, jfr VI. 1, 26: π. ἀνδρῶ ἐκδεδομένη, gift med en man: sällan om rörelse till (jfr C, 2), ἔναι π. Τισσαφέρνει, gå till T., II. v, 27.

C) med acc. 1) om ort, (eg. om rörelse). 1) bredvid, I. x, 7, längsefter, V. x, 1: 2) till, I. II, 12: ε-
-μὸτ, I. III, 7, π. ἀσπίδας, se ἀσπίς: 3) (om stillablifvande) vid, bredvid (jfr B) I. II, 13, π. τὴν ζώνην, vid eller i gördeln, IV. VII, 16: 4) utefter, förbi, VII. IV, 18: 5) af bem. förbi (skjuta förbi, ej träffa målet) kommer begreppet, icke sammanträffande eller motstridande, d. ä. bemärkelsen utom, ε-
-μὸτ, I. IX, 8, II. 1, 18: 6) af bem. bredvid kommer begreppet af jämförelse παρ' ὀλίγον ποιεῖσθαι, ställa bredvid något obetydligt, d. ä. anse för obetydlig, VI. IV, 11. II) om tid, π. πότον, vid el. under drickande, II. III, 15. De flesta af dessa bem. förekomma ock i de följande sammansättningarna.

παραβαίνω, f. βῆσομαι, (βαίνω) öfverträda (τί).

παραβοηθέω, skynda fram till hjälp.

παραγγέλλω, f. ἐλῶ, Pass. pf. παρήγγεμαι, (ἀγγέλλω) förkunna den bredvid (stående); brukas om befallningar, hvilka mundtligen meddelades man ifrån man, när man ville, att fienderna ej skulle märka det, såsom det förhöll sig, när ordres på vanligt sätt gafs genom trumpetstötter, IV. III, 17, VI. III, 25: κατὰ τὰ παρηγγεμένα, enligtmundtligen meddelade befallningar, II. II, 8: i allmänhet befälla, låta tillsäga (τινὶ ο. följ. inf.):

π. εἰς τὰ ὄπλα, kalla till vapen, I. v, 13: berätta, rapporterera (πρὸς τινά) VI. 1, 22. παράγγελσις, σεως, ἤ, (föreg.) mundtlig befallning, IV. 1, 5. παραγγίνομαι, infinna sig (εἰς): vara tillstädes, vara med uti (ἐν).

παράγω, ξω, (ἄγω) föra fram (till sig) VII. VI, 3: föra fram, låta framrycka, III. IV, 21, VII. II, 8, (εἰς), isynnerhet då man låter λόχοι, eller andra truppafdelningar, rycka fram och sluta sig till hvarandra, så att håren kommer att stå på linje (ἐπὶ φάλαγγος) IV. III, 26, VI, 6, εἰς τὰ πλάγια, III. IV, 14.

παραγωγή, ἤ, (föreg.) framförande, anskaffande (af tillförsel) V. 1, 16.

παράδεισος, ὄ, park, djurgård, (persiskt ord).

παράδομι, f. δώσω, Pass. fut. παραδοθήσομαι, (δίδομι) gifva, öfverlemna: medgifva, tillåta (τί): παραδίδοσι = παραδιδούσι.

παραδαδρόνω, uppmuntra, intala mod (τινά).

παραδέω, löpa förbi, springa om (τινά).

παραινέω, έσω, aor. παρήνεσα, (αἰνέω tala, prisa) tilltala, I. VII, 2, uppmuntra, uppmuntra.

παραιτέομαι, ήσομαι, (αἰτέω) afbedja, be om tillgift (för någon περί τινος).

παραναλέω, έσω, Pass. aor. I. παρεκλήθην, tillkalla, påkalla, kalla: bjuda, V. IX, 3: uppmuntra (ἐπί).

παρακαταθήκη, ἤ, (παρακαταθήμι, nedlägga hos någon i förvar för en annans räkning) anförtrödt gods, depositum, V. III, 7.

παρακείμαι, ligga bredvid (τινί).

παρακελεύομαι, σομαι, (κελεύω) uppmuntra, uppmuntra (τινί).

παρακελεύεις, σεως, ἤ, (föreg.) uppmuntra.

παρακολουθέω, ήσω, (ἀκολουθέω) åtfölja.

παραλαμβάνω, f. λήσομαι, mot-

- taga: träffa, förefinna, VII. vii, 47: medtaga: (τι παρά τινος).
- παραλείπω, ψω, lemna: underläta, förbigå: Pass. vara öfrig. παραλυπέω, ήσω, förorsaka förgelse, hinder.
- παράλω, σω, Med. aflösa, aftaga.
- παραμείβω, (ἀμείβω vexla) ombyta, ändra, Med. ändra sig, d. ä. sin härs ställning eller också marschera förbi, I. x, 10.
- παραμελέω, ήσω, pf. ημέληκα, (ἀμελέω) vårdslösa, ej bry sig om: föragta, uragtlåta (τινός).
- παραμένω, ώ, aor. έμεινα, qvarblifva hemma (eller i statens tjänst) II. vi, 2.
- παραμηρίδιον, τό, (μηρός lär) lärbetäckning, lägharnesk.
- παραπέμπο, ψω, framskicka, detachera (τινά εις).
- παραπλέω, εύσω, segla förbi: segla fram (εις).
- παραπλήσιος, ία, I. iii, 18, ιον, (πλησίος) nära lik, lika beskaffad (τινί).
- παραπροπέμπο (προπέμπο) förutskicka, IV. v, 20. der de bästa Codd. ha παραπέμπο.
- παράρθέω, V. iii, 8, f. ήρυσσομαι, aor. έρρύθην, IV. iv, 11, flyta förbi (παρά): flyta af (τινί).
- παρασάγγης, ου, ό, Parasang, på pers. Farsang, Persisk mil, = 30 Stadier, i vårt mått 1/2 mil.
- παρασκευάζω, Pass. pf. παρασκευάσμαι, aor. I. άσθην, Med. aor. ασάμην, (σκευάζω) rusta, bereda: Med. rusta sig, bereda sig: skaffa sig, anskaffa (τί): ήρή παρασκευασάμενος την γνώμην πορεύεσθαι, man bör anträda tåget med den öfvertygelse, VI. i, 17.
- παρασκευή, ή, (föreg.) beredelse, rustning, isynh. till krig, I. ii, 4.
- παρασκευέω, ήσω, aor. ήσα, (σηνέω) lägga sig bredvid, III. i, 28: Zeune läser här enl. Cod. Guelf. παρασκευάσαμεν.
- παρατάξις, εως, ή, (följ.) slagordning, V. ii, 13, se Anm. t. d. st.
- παράταττω, ξω, uppställa midt emot (i slagordning).
- παράτεινω, aor. έτεινα, Pass. pf. παρατέταμαι, (τεινώ) utsträcka: Pass. sträcka sig.
- παράτιθημι, framsätta: Med. lägga bredvid sig, V. ix, 8.
- παρατρέχω, pf. δεθράμηκα, aor. 2. έδραμον, (τρέχω) springa fram: springa förbi (τί).
- παραχοήμα, (παρά, χοήμα) på saken, på stället, straxt.
- παρεγγυάω, ήσω, (έγγυάω) lemna grannen i hand, tradere per manus, isynh. om muntliga befallningar, som gingo man från man, tillsäga, beordra, uppfordra (= παραγγέλλω).
- παρεγγυή, ή, (föreg.) uppmaning, befällning, som muntligen meddelades man från man.
- πάρεμι, f. έσομαι, (είμι) vara hos, vara tillstädes, närvarande, τὰ παρόντα πράγματα, närvarande omständigheter, I. iii, 3, τὰ παρόντα (χοήματα) egendom, VII. vii, 36, έν τω παρόντι (χοόνω) för närvarande, II. v, 8: isynnerhet vara i tjänst hos (jfr παρά B): vara till hands, bistå: inträffa, infinna sig hos τινί, εις ο. έπί τινά: πάρεσι, impers., det är möjligt, lätt, IV. v, 6, VII. i, 26, (med inf.): παρήσθα = παρήs, VII. vii, 43.
- πάρεμι, (είμι) o. παρήμι, (έημι) gå förbi: gå el. komma fram (παρά ο. έπί): gå på, följa med, III. iv, 48: gå man från man (ss. parolen) VI. iii, 25.
- παρελάωνω, f. ελάσω, aor. ήλασα, (ελαύνω) fara förbi (på vagn) I. ii, 16, 17: tåga förbi, defilera, (om en här), I. ii, 16: rida förbi, I. viii, 12, 14, rida fram έπί του ίππου) III. v, 46.
- παρέρομαι, f. ελεύσομαι, pf. εήλυθα, aor. 2. ήλυθον, (έρομαι) gå el. komma fram, an-

- komma: inkomma, intränga (i εἰς): framträda (om talare): gå förbi, igenom, tåga förbi, passera, I. IV, 4 (τί) I. VII, 16: äfven om tid, V. VIII, 1: gå man från man (om parolen = πάρεμι) I. VIII, 16: gå förbi, springa om (τινά) IV. VII, 11.
- παρέχω, f. ἔξω, II. IV, 5, o. παροσκήσω, VI. IV, 18, aor. 2. ἔσχον, Pass. pf. ἐσχημαι, (ἔχω) lat. *praebere*, hålla (*ἀγοράν*): framrätta, erbjuda (τί τινι) V. III, 9: framställa, öfverlemna: bereda, göra, förorsaka (φόβον τινι), skaffa (*πράγματα τινι*, sysselsättning åt ngn, besvära, I. I, 11), anskaffa (τί τινι) V. VI, 1: Med. o. Pass. visa, VII. VI, 11: anskaffa, lemna (εἰς) V. X, 10.
- παρθένος, ἡ, jungfru, flicka, III. II, 25.
- παριδεῖν, öfverse, stod VII. VII, 49, der nu är *περιδεῖν*.
- παρήμι se *πάρεμι*.
- παρήμι, (ἦμι) ge efter, medge, V. VII, 10.
- παρίστημι, (ἵστημι) Med. ställa bredvid sig, framställa, V. IX, 22, VII. VIII, 3: intrans. stå bredvid, stå, IV. VIII, 26.
- πάρουδος, ἡ, (ὁδός) tillgång, *aditus*, IV. VII, 4: förbigång: genomgång, passage, pass.
- παροινέω, aor. παρώνησα (οἶνος), (i dryckenskap) förgå sig, el. act. misshandla, V. VIII, 4.
- παροίχομαι, förbigå.
- πᾶς, πᾶσα, πᾶν, hvar och en, pl. alla: πάντα o. τὰ πάντα, ss. adv. på allt sätt, i alla afseenden, alldeles: ἐπὶ πᾶν ἐλθεῖν, försöka allt, III. I, 18.
- πάσχω, f. πείσομαι (eg. af πείθω böja), pf. πέπονθα (jfr πένθος lidande = πάθος), aor. 2. ἐπάθον, lat. *patior*, erfara (något intryck): 1) om ondt, undergå, lida, (τί o. κακώς): εἰ δὲ τι πάθου, men om det komme honom något vid, V. III, 6: 2) om godt, εἰ ἐλ ἀγαθόν τι, o. ἀγαθὰ π.
- njula något godt, erfara godhet, välgärningar.
- πατάσσω, ξω, aor. ξα, slå, sticka.
- πατήρ, g. ἕρος o. πατρός, *pater*, fader.
- πάτριος, α, ον, (föreg.) af förfäder inrättad, med fäderneslandets bruk enlig, V. IV, 27.
- πατρίς, ἰδος, ἡ, (γῆ) fädernesland.
- πατρῶος, ῶα, ῶον, fädernerne, I. VII, 6.
- παῦλα, ἡ, (följ.) stillande, slut.
- παύω, σω, aor. ἔπαυσα, Pass. pf. πέπαυμαι, Med. aor. ἐπαυάμην, stilla, göra slut på, låta upphöra, låta bli (τὴν φάλαγγα, IV. VIII, 10): Med. sluta, upphöra, (τινός med något, el. m. partic.): hålla sig stilla, VI. II, 14.
- πάχος, εος, τό, (följ.) tjocklek. †
- πάχυν, εἶα, ὄ, tjock.
- πέδη, ἡ, boja om foten, (ποῦς lat. *pes*).
- πεδιῶς, ἡ, ὄν, (följ.) slät, compar. ὠτερος
- πεδιον, τό, slätt, fält.
- πεγεύω, σω, aor. σα, (följ.) gå till fots, färdas landvägen.
- πεζός, ἡ, ὄν, (ποῦς lat. *pes, pedis*) till fots: π. δύναμις, fotfolk, infanteri, I. III, 12: πεζῆ (ὁδῶ) ss. adv. till fots, medelst vadande, I. IV, 18. landvägen, V. IV, 5.
- πειθαρχέω, (följ. o. ἀρχή) lyda befall, vara hörsam (τινι).
- πείθω, f. πείσω, pf. πέπεικα, aor. ἐπείσα, Pass. πείδομαι, f. πείσομαι, pf. πέπεισμαι, aor. 1. ἐπέσθην, böja, beverka, öfvertala, öfvertyga, söka öfvertala, V. IV, 19, (τινά): Pass. bli öfvertygad, tro: bli öfvertalad, lyda, vara hörsam (τινι).
- πεινάω, ἦσω, hungra.
- πειρά, ἡ, försök, pröfvande, erfarenhet, πείραν λαμβάνειν, försöka, pröfva (τινός), erfara: jfr ἐν 2).
- πειράω, ἄσω, Med. ομαι, f. ἄσομαι, pf. πεπειράμαι, act. för-

söka: Med. pröfva, undersöka (τινός) lll. v, 7, försöka (τινός el. m. inf.): företaga sig (m. inf.) I. n, 21.

πεισομαι se πάσχω.

πειστέον, (πειθω) man bör lyda, Vl. iv, 14.

πελάζω, άσσω, aor. άσα; (πέλας nära) närma sig, nalkas.

πελτάζω, vara πελταστής, tjena bland lätta tropparne,

πελταστής, ού, ό, väpnad med πέλτη, lättbeväpnad: (stridde med spjut på afstånd).

πελταστικός, ή, όν, som angår πελταστής: τό π. (στράτευμα) de lätta tropparne.

πέλτη, ή, en liten, lätt sköld (mots. όπλον): spjut, lans, I. x, 12; denna förklaring stöder sig på Cyrop. Vll. 1, 4, der det heter: ην δέ τῶ Κύρω τό σημεῖον άετός χρυσούς επί δόρατος μακροῦ άνατεταμένος, och på Hesychios och Suidas, hvilka förklara πέλτη med άκόντιον och λόγη, troligen med anledning af samma ställe. Det torde dock vara tvifvelagtigt, om ej πέλτη äfven här står i sin vanliga bemärkelse. Troligen satt ej örnen omedelbart på spjutudden, utan på en litensköld, fästad vid spjutet. Detta vinner sannolikhet deraf, att de gamla Edd. och åtskilliga HSS. hafva tillagdt ett επί ξύλον, el. έ. ξύλον, och ett Scholion i Codd. E. och H. lyder: όραν δήλον, ότι ό μὲν άετός επί πέλτη (Larcher läser πέλτης) έπεποιήτο έστώς, ή πέλτη δέ ξυλωτή έπέκειτο, hvilket i Cod. Eton. förekommer med den skillnad, att ξύλω τε läses för det meningslösa ξυλωτή, som deremot i andra Codd. heter ξυλωτή i st. f. ξύλω τινί. Om ξύλον antages likbetydande med ξυστόν el. όρνυ, trädskäft, spjut, så är meningen i Schol. densamma, som jag ofvanföre yttrat, och kan äf-

ven lätt förenas med stället i Cyropædien.

πεμπταίος, αία, αϊον, (följ.) fem dagar gammal (νεκροί, lik som legat i 5 dar) Vl. n, 9.

πέμπτος; η, ον, (πέντε) den femte.

πέμπω, f. ψω, aor. ψα, skicka.

πένης, g; ητος, ό, fattig.

πενία, η, fattigdom, Vll. vi, 20.

πένομαι, arbeta (för dagligt bröd,) vara fattig, (Att.) lll. n, 26.

πεντακόσιοι, αι, α, 500.

πέντε, numer. indecl., fem.

πεντεκαίδεκα, numer. indecl., femton.

πεντήκοντα, n. i, femtio.

πεντηκοντηρ, g. ηρος, (föreg.) Anförare för 50 man, lll. iv, 21. Passow, Th. ll. s. 420, anser detta ord, utan skäl, för ganska osäkert.

πεντηκόντορος, ή, (ναύς) ett skepp, som ros (ξρόσσω) med 50 (πεντήκοντα) åror,

πεντηκοστής, g. ύος, ή, tropp af 50 man.

πέπατο, i st. för έπέπατο, 3 s: plqpf. af πάομαι.

πέπονθα se πάσχω.

περ, en enklitisk partikel, som ger det ord, hvilket den tillfogas, mera eftertryck, ehuru den eg. bem. svärligen kan bestämmas, utan lättast ses af förekommande exempel.

πέρα ο. πέραν, præp. m. gen. på andra sidan om: utan casus, adv., på andra sidan, öfver, VI. iii, 22, vidare V. ix, 28: τό πέραν, andra stranden.

περαίνω, aor. έπέρανα, fullända, fullborda, verkställa.

περαιώω, ώσω, (πέρα) öfverföra (till andra stranden), Med. fara öfver, Vll. n, 12.

περάω, άσω, genomgå (τί), IV. iii, 21, se διαπεράω.

πέροδιξ, ιος, ό, ή, raphöna.

περι, præp. i Anab., endast m. gen. o. acc., annars äfven m. dat., grundbem. om, omkring, jfr. άμφί:

A. med genit, om, II. 1, 12: angående, II. m, 1: i afseende på, I. vi, 6: π. πλείονος, πλείστον, el. παντός ποιείσθαι, högre, på det högsta, framför allt värdera, jfr lat. *magni facere*.

B. med accus. 1) om ort, omkring, IV. v, 36, vid, I. v, 5: 2) om person, omkring, I. n, 12, οἱ π. Ἀριαίου (ὄντες) Ariaaios och de som omgifvo honom, II. iv, 2, jfr ἀμφί 2), i anseende till, emot, I. iv, 8, III. n, 20: 3) om föremål, hvaromkring man är sysselsatt, el. hvarpå något syftar, π. τὰ ἐπιτήδεια εἶναι, vara sysselsatt med proviants anskaffande, III. v, 7, π. τὰ ὑποζύγια, åt dragarne, III. v, 10: 4) om tid, omkring, vid, I. vi, 1.

C. utom dessa anförda förekommer äfven i de med περί sammansatta eller deraf härledda ord bemärkelsen förbi, öfver, (öfverträffande).

περιβάλλω, f. βαλῶ, (βάλλω) omfamna, IV. vii, 25: Med. kasta omkring sig, kasta på ryggen, πέλτας, VII. iv, 17, jfr μεταβάλλομαι: kasta sig omkring, omfatta, bemäktiga sig (τί) VI. i, 5.

περιγίγνομαι, blifva öfvermägtig, besegra (τινός), utan casus, segra, III. n, 29: aföpa, få en utgång, V. vii, 26, enl. Schn., Passow o. fl. Den vanliga bem. kan dock äfvensåväl passa: "han (Xenophon) besegrade (sina anklagare)", eller absolut: "hans sak segrade."

περιεῖδον, (εἶδω) förbise, öfverse, med liknöjdhet äse, VII. vii, 49: jfr περιοράω ο. παροιδεῖν.

περιεῖλω, (εἰλω omveckla) veckla omkring (τι περί τι).

περιεῖμι, (εἶμι) vara öfver, öfveträffa (τινός) I. ix, 24: περιγίγνομαι.

περιεῖμι, (εἶμι), gå omkring, IV. v, 8.

περιέλκω, ξω, (έλκω) draga el. släpa omkring.

περιέχω, omfatta, omgifva (τι).

περιήμι, (= περιεῖμι, af ἴμι) kringgå, περιήσασι, med fut. bem. Att. IV. 1, 3: gå omkring uti, genomfara (plqpf.) VII. 1, 33.

περιίστημι, (ἵστημι) act. omställa: intrans. stå omkring, IV. vii, 2.

περικυκλώω, Pass. pf. περικυκλώμαι, omringa, VI. i, 11, (τινά).

περιλαμβάνω, omfatta, omfamna (τινά).

περιμύνω, förbida, invänta (τινά) II. 1, 3: qvarstanna, vänta, II. 1, 6, VII. iii, 41.

πέριξ, (= περί) omkring, præp. m. gen. VII. vii, 12, adv. II. v, 14.

περιόδος, ἦ, (ὁδός) omväg, omkrets, III. iv, 7.

περιουκίω, bom omkring (τι).

περιοικος, ὁ, (οἶκος) kringboende, pl. fria invånare från någon stad af Spartanska området, Sparta sjelf undantagen, således mots. dels mot Spartas invånare, dels mot Heloterna.

περιοπίπτωμαι, præs. obrukl. se följ., f. ὄψομαι, förbise, öfverse, ej bry sig om (τινά) VII. iii, 3.

περιοράω, (οράω) brukas såsom præs. till föreg. jfr äfven περιεῖδον.

περίπατος, ὁ, (πάτος stig) spatsergång.

περιπέτομαι, kringflyga.

περιπήγνυμι, låta stelna omkring, Med. frysa fast (omkring).

περιπίπτω, falla el. stöta på VII. iii, 38, kasta sig på (omfamnande) I. viii, 28: (τινί).

περιπλέω, omsegla, segla omkring.

περιποιέω, i Med. omgifva sig med, d. ä., förvärfva sig (τινί τι).

περιπτύσσω, ξω, aor. ξα, (πτύσσω, vika) omveckla, omringa.
 περιέρχω, aor. 2. ὄρην, kringflyta, l. v, 4: halka af (om bojor) IV. m, 8.
 περιέρχωνται, (ὄρηνται bryta) rundtomkring bryta: περιέρχωνται, stod IV. m, 8, der Schn. infört περιέρχωνται.
 περισταυρόω, (σταυρός) med pålar, pallisader, omgifva, VII. iv, 14, jfr ἀποσταυρόω.
 περιστερά, ἦ, dufva.
 περιτεύω, (vanl. -σέω) f. σω, (περί C.) öfverträffa (i antal), öfverflygla, τινός, IV. viii, 11.
 περιττός, ἦ, ὄν, (vanl. -σός) öfver antal el. mått, öfverflödig, öfverskjutande.
 περιτυγχάνω, händelsevis vara tillstädes el. råka.
 περιφανῶς, adv. (adj. περιφανής alltomkring synlig, afφαινῶ), tydlig, synbarligen.
 περιφέρω, kringbära.
 περιφοβός, ὄν, (φόβος) öfvermåttan förskräckt.
 περισίω, tala persiska.
 περισικός, ἦ, ὄν, persisk.
 περισιστή, adv., på persiska.
 περισινός, ἦ, ὄν, (πέρισι, i föl. af πέρισι) från forra året, fjolårig, V. iv, 27.
 πέταλον, τό, (πετάλλω, utbredda, πέταλος utbredd) blad.
 πέτομαι, f. πτήσομαι (= πέταμαι), flyga.
 πέτρα, ἦ, klippa.
 πετροβολία, ἦ, (följ. o. βάλλω) stenkastning.
 πέτρος, ὁ, sten.
 πεφυλαγμένος, adv. (φυλάττω, πεφύλαγμα) vaksamt, varsamt, ll. iv, 24.
 πη, adv., å någon sida, på något ställe, IV. viii, 11: πῆ μὲν — πῆ δέ, å ena — å andra sidan: skrives orätt πῆ, hvilket utmärker frågeordet *huru?* (Hermann. Vig. s. 794).
 πηγῆ, ἦ, källa.
 πηγνυμι, f. πήξω, aor. ἔπηξα, pf. (med intr. hem.) πέπηγα, göra stel, förstelna, förisa; Pass. frysa till is.
 πηδάλιον, τό, styre, roder.

πηλός, ὁ, gyttja, fräsk, lat. *pallus*, l. v, 7.
 πήγνυμι, g. εὐός, ὁ, arm (från handen till armbogen): aln.
 πῆξω, ἔσω, trycka, tränga, bringa i betryck el. trängsel.
 πικρός, ἄ, ὄν, bittert: ἀμύγδαλον, bittermandel, IV. iv, 13.
 πιμπλημι, f. πλήσω, aor. σα, fylla, fullstoppa (τί τινος) l. v, 10.
 πίνω, f. πινῶμαι, pf. πέπωκα, aor. 2. ἔπιον, Pass. pf. πέπομαι, aor. 1. ἐπόθη, dricka.
 πιπράσκω, pf. πέπρακα, Pass. fut. 3. πεπράσομαι, sälja.
 πίπτω, f. πεσοῦμαι, pf. πέπωκα, aor. 2. ἔπεσον, falla (omkull), stupa (om döende): slå ner (om åskan) III. i, 11.
 πιστέος, α, ὄν, (πειθῶ) som bör lyda (= πιστέος), eller som bör lita på (τινί) ll. vi, 8.
 πιστεύω, σω, aor. σα, Pass. aor. 1. ἐπιστεύθη, (följ.) tro, ha förtroende för, lita på (τινί), pass. VII. vi, 33.
 πίστις, εὐός, ἦ (πειθῶ, ἐπεισθη) tro, trohet, l. vi, 3: löfte om säkerhet, l. ii, 26.
 πιστός, ἦ, ὄν, (föreg.) pålitlig, trogen, tillförlitlig, säker: πιστόν, τό, (= πίστις) det som ger tillit, löfte, försäkring: förbund, ll. ii, 10: πιστά δοῦναι καὶ λαβεῖν (jfr δεξιὰν δ. u. λ.), ge och mottaga försäkringar (pant) på trohet och vänskap: comp. ὅτερος superl. ὁτατος.
 πιστότης, ητος, ἦ, trohet.
 πῖτος, υος, ἦ, fura, tall.
 πλάγιος, ἰα, ἰον, tvär, på tvären: εἰς πλάγιον, tvärsföre, l. viii, 10, εἰς τὰ π. åt sidorna, på flankerna el. på flyglarna, III. iv, 14.
 πλαίσιον, τό, affång fyrkant, rätvinklig parallelogram.
 πλανάω, ἦσω, föra vilse: Med. gå vilse, förfela målet, VII. vi, 24.
 πλατός, εὐός, τό, (πλατός) bredd.
 πλάττω, (vanl. -σω), f. πλάσω, aor. σα, Med. aor. σάμη.

bild: Med. uppdikta, smida ihop (τί).
πλατός, εία, ύ, **platt**: bred: compar. ύτερος.
πλεθριαίος, αία, αϊον, ett πλέθρον i storlek, (εύρος, i bredd, l. v, 4).
πλέθρον, τό, ett längdmått, utgörande 100 grek. fot.
πλείστος, superl. till πολύς.
πλείων, compar. till πολύς.
πλένω, ξω, fläta, sno, lat. *plico*.
πλευνεύω, ήσω, (πλέον, έχω) hafva mer, öfverträffa (τινός τινι, ngn i ngt äfsende): ha för mycket, inkräkta på andras rätt. V. iv, 15, få större del (τινός än ngn) V. vii, 13.
πλευρά, ή, sida, refben.
πλέω, f. πλεύσομαι, V. vi, 12, o. πλευσομαι, V. i, 10, pf.πέπλευκα, aor. σα, segla.
πλέων = πλείων.
πληγή, ή, (πλήτω) slag, lat. *plaga*.
πληθος, εος, τό, (följ.) mängd, hop: storlek, V. v, 9, längd, l. v, 4.
πλήθω, f. σω, vara full, se αγορά.
πλήν, (πλέων) præp. med genit. utom: adv. utom att, endast, men.
πλήρης, ες, g. εος, (πλέος *plenus*, full) full (τινός), fullständig.
πλησιάζω, άσω, (πλησιός), nalkas.
πλησιός, ία, ίον, (πέλας, nära, πелάζω närma) nära, πλησιόν ss. adv. nära, i gränsskapet: superl. πλησιαιτατος.
πλήτω, (vanl. -σω), f. ξω, pf.πέπληγα (med pass. bem.), Pass. aor. 2. έπλήγην, slå: Pass. få stryk: bli ihjelslagen, V. ix, 5.
πλίνθινος, ίνη, ίνον, (följ.) af tegel.
πλίνθος, ή, tegel, tegelsten, όπη, brändt tegel.
πλοϊον, τό, (πλέω) skepp, isynh. transportskepp: μακρον, krigsskepp.
πλούς, sdr. af πλόος, ό, pl. πλοϊ,

(πλέω) segling, sjöfart: god vind, V. ix, 33.
πλούσιος, ία, ον, rik, compar. ύτερος.
πλουτέω, ήσω, (πλούτος, rikedom) vara rik.
πλουτίζω, ίσω, pf. πεπλούτηκα, rikta, göra rik på.
πνεύμα, τό, vind.
πνέω, f. πνεύσω, blåsa.
πνίγω, f. πνίξομαι, aor. έπνιξα, qväfva, Pass. qväfvas (näml. af vatten), drunkna, V. vii, 25.
ποδαπός, ή, όν, (πού, από enl. Buttman, Lexilog. p. 125, 302: δάπος torde likväl vara blott ändelse, jfr παντοδαπός) hvarifrån? af hvad folk?
ποδήρης, ες, (πούς, άρω fogar) fogad till fötterna, sträckande sig till fötterna: fotsid.
ποδίξω, ίσω, Pass. pf. πεπόδησμαι, (πούς) fångsla foten, tjundra, III. iv, 35.
ποθεν, enklit. partikel, på någon sida, VI. i, 15.
πόθος, ό, längtan.
ποι, enklit. part., åt något ställe, VI. i, 10.
ποιέω, ήσω, pf. πεποίηκα, aor. ησα, göra, verka, handla: anställa: verkställa, förrätta: bereda, förorsaka: skaffa σροςόδους (större) inkomster, I. ix, 19: handtera (τινά εδ el. κακώς, äfven med 2 acc. t. e. I. ix, 11, II. v, 5), behandla, bemöta (τινά ώστε, eller med inf. t. e. I. vi, 6, vii, 4), tillställa: π. τινά μή, hindra att någon, V. vii, 27: uppställa, ordna, V. ii, 11: antaga, ponera, V. vi, 9: Med. göra, förrätta, anställa: π. την πορείαν, täga, π. πόλεμον, kriga, π. μάχην, strida: uppställa: göra sig, förvärfa: anse, värdera, jfr παρά ο. περί: ποιήσασθαι όπισθεν, göra att man får något bakom sig, att betäcka ryggen på en här, t. e. ποταμον, I. x, 9. νάπος χαλεπόν, VI. iii, 18.
ποιητέος, α, ον, som bör göras;

- Ι. m, 15, lll. i, 33:** man bör göra (τι), lll. i, 18.
ποικίλος, η, ον brokig, mångfärgad.
ποιός, ποία, ποιον, hurudan? hvad för en? lll. i, 14.
πολεμέω, ήσω, aor. ήσα, Pass. aor. 1. ήθην, (πόλεμος) kriga, föra krig (τινί).
πολεμικός, ή, ον, till krig hörande, krigisk, krigskunnig: fiendtlig, hätsk, V. ix, 1: τὸ π. (σημείον) signal (med trumpet) IV. m, 29: πολεμικὸν ἀνέκραγε, han gaf till ett krigsrop, Vll. m, 33: τὰ π. krigiska insigter, krigisk skicklighet, l. vi, 1, krig, lll. i, 43: comp. ὠτερος, superl. ὠτατος.
πολέμιος, α, ον, krigisk, fienden tillhörande, fiendtlig, hätsk, l. v, 16, ss. subst. fiende: η πολεμία (γη) fiendeland, lll. m, 5: comp. ὠτερος, superl. ὠτατος.
πόλεμος, ὁ, krig: förföljelse el. straff, ll. v, 7.
πολίω, ίσω, (πόλις) anlägga en stad (på ett ställe, χωρίον) Vl. iv, 4.
πολιορκέω, ήσω, (πόλις, εἶργω) belägra, instänga.
πόλις, εως, ή, stad: stat, ll. v, 12: i Athen, Borgen = Ἀκρόπολις, Vll. i, 27, der likväl vanl. bem. kan bibehållas.
πόλισμα, τό, (πολίω) stad.
πολιτεύω, σω, (följ.) vara medborgare, lefva eller vistas i stat, lll. ii, 26.
πολίτης, ον, ὁ, (πόλις) medborgare, V. m, 9.
πολλάκις, adv, mången gång, ofta, l. ii, 11.
πολλαπλάσιος, ία, ιον, (πολύς) mångfaldig, många gånger större el. mera.
πολλαχῆ o. πολλαχού, mångenstädes, ofta.
πολυάνθρωπος, ον, (πολύς, ἄνθρωπος) folkrik.
πολυαρχία, ή, (ἀρχή) mångvälde.
πολυπραγμονέω, lägga sig i många (πολύς) saker (πραγμα), isynh. sådana som ej angå en (τι).
πολύς, πολλή, πολύ, ε. πολλοῦ m. m. mången, mycken, talrik, πολλὰς ἀθροῦσας, många tillsammans el. nära hvarandra, Vll. m, 9; lång, χρόνος, l. m, 2, ὀδός, Vl. i, 16: πολύ ss. adv. mycket: τὸ πολύ, det mesta, större delen, οἱ πολλοί, de flesta, IV. vi, 26, hufvudstyrkan, IV, vi, 24: comp. πλέων och πλείων, ον, pl. πλείους, n. πλείω, större, talrikare: πλέων, ss. adv., mer, τὸ πλέον, mestadels: superl. πλείστος, mest.
πολυτελής, ἐς, (τέλος kostnad) kostbar, dyrbar.
πόμα, τό, (πίνω) dryck.
πομπή, ή, (πέμπω) skickning: högtidligt tåg, procession, lat. pompa.
πονέω, ήσω, aor. ήσα, Pass. pf. πεπόνημαι, (πόνος) arbeta, bemöda sig: trans. med möda förvärfva (τι) Vll. vi, 41: pass. öfverstä mödor, Vll. vi, 10.
πονηρός, α, ὄν, eg. förorsakande möda, svårighet (πόνος), farlig, otjenlig, obehväm: fiendtlig, Vll. i, 39: elak, förderfvad, brottslig.
πονηρός, adv. (föreg), med möda, svårighet, fara, lll. iv, 19.
πόνος, ὁ, (πένομαι) möda, svårighet: πόνους ἡμετέρους ἔχει, han har lönen för våra mödor, Vll. vi, 9.
πορεία, ή, (följ.) resa, tåg, marche, aftåg: väg, resplau, V. vi, 12.
πορεύω, σω, Med. ομαι, f. σομαι, Pass. aor. 1. (m. neutr. bem.) ἐπορεύθην, gå, tåga, marchera, resa, fara: anträda ett tåg.
πορευτός, α, ον, som bör fara, tåga, ll. ii, 12: som bör öfverfaras, öfverstigas, ll, v, 18.
πορεύτω, ήσω, plundra.
πορίζω, ίσω, aor. ίσα, Pass. aor. 1. ίσθην, (πόρος) tillvägabringa, anskaffa, gifva (τι): Med. skaffa sig (τι).

πόρος, ό, väg, öfvergång, vad: utväg, medel.

πόρρω, adv., långt bort, på afstånd ifrån, αὐτοῦ, l. m, 12, lat. porro, (= πρόσω).

πορφύρεος, Att. sdr. πορφυροῦς, α, οὖν, (πορφύρα, purpur) purpurfärgad.

ποσος, η, ου, huru stor? huru mycken? ποσον ss. adv. huru långt?

ποταμός, ό, (ποτόν) flod, ström. ποτέ, enklit. part., engång.

πότερα, πότερον ο. ποτέρως, adv., antingen: mots. ή eller αλλά V. vm, 4.

ποτήριον, τό, (följ.) drickskärl. ποτόν, τό, (πίνω, jfr lat. poto) dryck.

πότος, ό, (föreg.) drickande, dryckeslag.

που, enklit. part., någorstädes: tilläfventyrs, förmodligen.

πούς, g. ποδος, ό, fot: äfven såsom mått: lat. pes.

πραγμα, τό, (πράττω) göromål, sysselsättning, möda, besvär: sak: isynh. en sak som göres, något som är å färde, något betydande: pl. omständigheter, lat. res, Vll. n, 32: byte (= χρήματα), Vl. 1, 6.

πραγματεύομαι, σομαι, (föreg.) sköta göromål: αγαθόν τιμι bereda fördelar åt någon.

πρανής, ές; lat. pronus: brant: ές τό πρανές = κατά τοῦ πρανοῦς, utföre branten.

πράξις, εως, ή, (följ.) göromål, företag, sak: underhandling, öfverenskommelse, tillställning.

πράττω, (vanl. -σω) f. ξω, pf. πέπραχα, aor. ξα, Pass. fut.

1. προχθήσομαι, pf. πέπραγμαi, aor. έπραχθην, göra, handla, utföra, verkställa: afgöra: underhandla (περι τινος): utkräflva (τινά τι): förvärfva (τι): med εν ο. καωός, vara lycklig, olycklig, eg. äfven i denna mening act. sköta sina saker väl, så att hela talesättet fullständigt skul-

le heta, εν πράττειν τά έαντων.

πραῦς, εια, υ, saktmodig, mild, spak.

πράως, adv. (föreg.) mildt, på förmildrande sätt, l. v, 14.

πρέπω, vanl. impers. πρόπει, det passas, anstår (τινι).

πρεσβεία, ή, (följ.) beskickning.

πρεσβεύω, σω, (följ.) vara sändebud, τινι för någons räkning, Vll. n, 23.

πρέσβος, g. εως, ό, gammal, sändebud, emedan dertill togos gamla, förfarna män: comp. ύτερος, superl. ύτατος.

πρεσβύτης, ου, ό, (föreg.) gubbe.

πράμαι obr., aor. έπριάμην (føres under άνέομαι) köpa, l. v, 6.

πρίν, adv., förut, innan med subj. aor. l. 1, 10, med opt. aor. 2. l. n, 2, m. inf. πράς. l. iv, 13, m. pf. Vl. m, 5. m. aor. l. x, 19, m. aor. 2. ll. v, 2: tilldess med ind. impf. ll. v, 33.

πρό, præp. med genit., grundbem. före, lat. pro: 1) om ort, a) framför, l. n, 17, V. iv, 15. π. τών όπλων framför lägret, ll. iv, 15, π. της Κιλικίας, framför d. ä. på gränsen af K. l. iv, 4: b) till skydd för, V. ix, 8: c) i stället för, Vll. vi, 27, 36: 2) om tid, före, l. vii, 13: 3) i sammansättningar äfven fram, förut, framför, häldre, (om företråde).

προαγορεύω, σω, (άγορεύω) förutsäga, låta förkunna.

προαγορεύω, σω, (άγορά, jfr föreg.) tala för: föra ordet.

προάγω, föra fram, (εαυτόν) framtäga, Vl. w, 6.

προαιρέω, ήσω, Med. aor. 2. προειλόμην, (αίρέω) föredraga, utvälja (τινά).

προαισθάνομαι, aor. 2. προησθόμην, förut märka, få veta (τι).

προαναλίσσω, förut påkosta el. för-

- förslösa, hade Stephanus o. Zeune VI. n, 8, der Schn. enl. åtskilliga HSS. infört *προσαναλίσκα*.
- προσποτρέπω*, förut afvända, Med. förut vända sig ifrån, förut afstå från (*διακοντες*, förföljande), VI. m, 31.
- προβαίνω*, gå fram, framrycka, IV. m, 28, framskrida (om tid), III. i, 13.
- προβάλλω*, framhålla, Med. hålla framför sig, framsträcka (*τι*), *προβεβλημένος* *πρὸ ἀμφοῖν*, som höll (skolden) framför bägge, IV. n, 21: föreslå, *προβάλλοντο* = *προεβάλλοντο*, V. ix, 25, x, 6.
- προβάτιον*, τό, (dimin. af följ) litet eller ömkligt får, VI. i, 22.
- προβάτον*, τό, hjord, hos Att. isynh. får.
- προβολή*, ἡ, (*προβάλλω*) framsträckning, har Schn. VI. m, 25, för *προσβολή*.
- προβουλεύω*, rådslå el. sörja för någon (*τινός*).
- προγονος*, ον, (*γίνομαι*) förut född: *ὄ*, stamfar, VII. n, 22, pl. förfäder.
- προδίδωμι*, öfvergifva, förråda.
- προδιώκω*, framåt förfölja.
- προδότης*, ον, ὄ, (föreg.) för-rädare.
- προδρομή*, ἡ, (*προτρέχω*) fram-springande.
- προεῖδον* eller *προεῖδον*, (*εἶδω*) se framför sig, (på afstånd) bli varse, I. vii, 20, Med. V. ix, 8.
- προεῖμι* ο. *προεῖμι*, (*εἶμι* ο. *εἶμι*) gå fram, framåt, framrycka: om tid, framskrida, ll. n, 19: gå förut, I. m, I. I. iv, 18.
- προεῖπον*, (*εἶπον*) förut tillsäga, befalla (*τινί τι*).
- προελαύνω*, pf. *εἰλήλακα*, (*ἐλαύνω*), tåga förut, I. x, 16, rida förut, VI. i, 14, jfr anm. till III. iv, 39.
- προεργάζομαι*, förut bereda sig, förut förvärfva, pass. V. ix, 21.
- προερχομαι*, framgå, framträda, framrycka.
- προεσθῶ*, fut. (*ἔσθῶ*), jag skall tillsäga, VII. vii, 13.
- προεσθῆναι* se *προεῖμι*.
- προέχω*, hafva företräde, förmon för (*τινά*, annars vanligen *τινός*, *τινί*).
- προηγέομαι*, anføra, gå förut (*ὁδόν*), leda framåt, VII. m, 24. der Poppo läser *πρόσω ἡγουμένα*.
- προθίω*, löpa förut.
- προθύμιομαι*, aor. I. *προθύμηθη*, (*πρόθυμος*) vara hägad, åstunda, bemöda sig, IV. i, 22, yttra en önskan, III. i, 9: göra sig möda, åtaga sig något, VI. n, 22.
- προθυμία*, ἡ, (följ.) häg, beredvillighet, ifver, *ἦτ*, (*περὶ τινα*, för någons bästa).
- πρόθυμος*, ον, (*θυμός* häg, mod) hägad, beredvillig, adv. gärna: modig, munter: comp. *ότερος*, superl. *ότατος*.
- προθύμως*, adv. (föreg.) gärna, comp. *ότερον*.
- προῖμι* se *πρόεμι*.
- προῖμι*, (*ἴμι*) aor. 2. opt. 3. pl. *προεῖεν*, tillåta (*τινί*) VII. n, 15, i ovanl. bem. Cod. Vet. har *εἰπεσθῆεν*, i anledning hvaraf Dindorf och Bornemann gissat *εἰ παρῖεν*, hvilket tyckes vara det rätta: Med. öfverlåta, anförtro, I. ix, 12, öfverlemnna, (*τινί τι*): skicka från sig, öfverge (*τινά*), *προοῖτο* aor. 2. opt., I. ix, 10: *εὐεργεσίαν* *τινί*, i förhand el. på god tro, visa någon välgärningar, VII. vii, 47, jfr VII. m, 31.
- προῖσθημι*, förestå, ha befäl öfver (*τινός*, för någons räkning *τινί*), ha öfvervalde uti (*τινός*).
- προκαίω*, *αύσω*, antända framför (*πρός*), VII. n, 18.
- προκαλύπτω*, *ψω*, aor. *ψα*, (*καλύπτω*, hölja) betäcka, skymma före (*τι*).
- προκαταθίω*, löpa eller ströfva framför (*τινί*).

προκατακαίω, (κατακαίω) framför förbränna, förhärja.

προκαταλαμβάνω, förut eller i förväg intaga.

πρόκειμαι, ligga framför: sträcka sig fram, framskjuta, VI. n, 3.

προκινδυνεύω, gå i fara för någon.

προκρίνω, döma någon hafva företråde, välja.

προλέγω, förut säga, tillsäga (τινί m. inf.).

προμαχεών, ἄνος, ὁ, (μάχομαι) förmur, bröstvärn.

προμετώπιδιον, τό, (μέτωπον, panna) betäckning för pannan (på hästar), pannsköld.

προμνᾶσθαι, fria för någon: förut betinga, vidtala, VII, m, 18, (προμνᾶτο).

προνοέω, tänka förut, Med. (τινός) tänka för någon, draga försorg om, VII. vi, 33, 37.

πρόνοια, ἡ, (φέρεγ.) förtänka, försorg.

προνομή, ἡ, (νέμω) fouragering, ströftåg: Suidas förklarar det med διαροπαγή: V, 1, 7, tyckes det betyda en ordentligen uppställd troppafdelning utskickad att fouragera. Se Anm. t. d. st.

προξενέω, våra πρόξενος: π. κινδυνόν τινι, bereda fara åt någon, VI. m, 14.

πρόξενος, ὁ, offentlig gästvän, med en stat el. regent, (derigenom att man herbergerat dess sändebud el. dyl.) V. iv, 2, vi, 11.

προπέμπω, aor. προῦπεμψα, Pass. aor. I. ἐπέμψθην, skicka förut, både Act. o. Med.: belledsaga.

προπίνω, dricka förut, dricka till (τινί).

προπονέω, ἦσω, arbeta för.

πρός, præp. m. gen. dat. o. acc., grundbem. till:

A. med genit. till, vid, π. τοῦ ποταμοῦ, åt floden till, II. n, 4, π. τῶν καρδοίων, emot Karducherna, IV. m, 26: inför, π. θεῶν καὶ ἀνθρώπων, inför gudar och

menniskor: såsom ed, π. θεῶν, vid gudarna! II. i. 17: enligt, I. n, 11: hos, II. m, 18, III. i, 5: af, I. ix, 20: Passow, Th. II. s. 566, jfr Hermann Vig. s. 863, tror, att πρὸς med genit. eg. har afseende på ett föremål, från hvars grannskap något kommer eller utgår, och att således, ehuru directionen ej alltid är tydligt uttryckt, bem. i denna construction alltid är skild från den med accus., jfr πρὸς.

B. med dat. betecknar πρὸς ett föremål, hvarvid eller hvarhos något är, t. e. vid, I. vm, 4, IV. v, 22, invid, VII. n, 14, bredvid, hos: οὐ πᾶν π., icke alldeles bredvid, ett stycke ifrån, I. vm, 14.

C. med accus. betecknar πρὸς ett föremål, till el. mot hvilket något syftar eller rör sig, t. e. 1) om ort, till, π. Κύρον, I. i, 10, π. φιλιαν (χώραν), till vänskapigt land, I. m, 19, jfr C. 4 ända till IV. v, 2: emot, (fiende) I. m, 4, πρὸς ὑμᾶς, i trots af er, VII. vi, 36: 2) om tid, π. ἡμέραν, mot el. vid dagningen, IV. v, 21: 2) om förhållande till ett föremål, a) i afseende på, I. m, 19, I. vi, 9, emot, med, I. i, 10, I. m, 5, VII. vi, 15, τὰ π. πόλεμον, det som har afseende på krig, IV. m, 10: b) i enlighet med, efter V. ix, 5: c) i förhållande till, i jämförelse med, t. e. π. τὸ ἀργύριον ἔχειν, mot det att hafva pengar, VII. vi, 41: 4) tjenar πρὸς med acc. till omskrifning för att utmärka adv. t. e. πρὸς φιλιαν, vänskapligen, i vänskap, I. m, 19, jfr dock C. 1).

D. ss. adv. dertill, dessutom, III. n, 2. προσάγω, ἔω, (άγω) föra fram: (hären): π. πρὸς τὸ κέρας, mot flanken, d. ä., angripa i flanken.

ken, IV. vii, 11; π. φόβον, använda skräckmedel, IV. i, 23.
 προσαιτέω, fordra något till el. dessutom, begära tillökning, I. iii, 21.
 προσαναλίσκω, f. αναλώσω, pf. ανήλωκα, (αναλίσκω) dessutom påkosta, VI. ii, 8.
 προσανεῖπον, (ανεῖπον) dessutom tillsäga.
 προσβαίνω, stiga på, IV. ii, 28, jfr προσβαίνο.
 προσβάλλω, kasta på, intrans. kasta sig på, anfalla, (πρός).
 πρόσβατος, ον, (προσβαίνω) tillgänglig.
 προσβολή, ἡ, (προσβάλλω) anfall III. iv, 2, VI. iii, 25, jfr προσβολή.
 προσγίγνομαι, komma till, IV. vi, 9.
 προσδανείζω, dessutom låna, Med. dessutom låna sig VII. v, 5.
 προσδεῖ, impers., det behöfs dertill, dessutom (τινός), V. vi, 1
 προσδέομαι, dertill behöfva, eftersträfvä (τινός).
 προσδίδωμι, tillägga.
 προσδοκάω, ἦσω, (δοκάω förekommer ej) vänta, förbida, III. ii, 34, se anm. t. d. st.
 πρόσσειμι ο. προσίημι, (εἶμι och ἔημι) gå fram, framrycka, komma emot, nalkas: ankomma, I. v, 14: gå el. komma till (τινί el. πρὸς τινα).
 προσελεύνω, rida fram, antaga, framrycka.
 προσέρχομαι, framkomma, ankomma, vara i antågande: gå öfver till (τινί), I. iii, 9.
 προσέτι, adv., åtskils, πρὸς δ' ἔτι, dessutom, III. ii, 2, se πρὸς D.
 προσεύχομαι, göra bön till (τινί).
 προσέχω, hålla åt: τὸν νοῦν, rigta sinnet, uppmärksamheten, eftertanken på något, bry sig om, (τινί), äfven utan νοῦν, tänka på (τινί), V. vi, 22, πρ. ὀλίγον τινί, bry sig litet om, VII. vi, 5.
 προσήκω, komma till; sträcka

sig till, IV. iii, 23: vanl. impers. det tillkommer, tillhör, passar (τινί, el. med acc. och inf.) III. ii, 15, VII. vii, 18: angå, τούτω οὐδὲν τῆς Βοιωτίας προσήκει, Boeotien angår allsinte denne, III. i, 31, γένει προσήκειν τινί, vara med någon beslägtad, I. vi, 1.
 πρόσθεν, adv. (enklit. -θεν) A. præp. med gen. framföre, εἰς τὸ πρόσθεν τῶν ὄπλων framför lägret. B. adv. 1) om ort, εἰς τὸ π. framåt: 2) om tid, förr, motsv. ἤ, II. i, 10, πρὶν, I. i, 10.
 πρόσθω, löpa till, fram.
 προσίημι, se πρόσσειμι.
 προσίημι, (ἔημι) skicka till: Med. släppa till sig, låta nalkas, IV. ii, 12, εἰς ταῦτο ἦμῃν αὐτοῖς π. τοῦτον, gifva denne tillträde till samma ställe med oss, III. i, 30: antaga, gifva, tillställa, V. v, 3.
 προσκάλέω, ἔσω, tillkalla, framkalla: Med. kalla till sig.
 προσκτάομαι, tillförvärfva, ytterligare förvärfva (τινί τι) V. vi, 15.
 προσκυνέω, ἦσω, aor. ἐκύνησα, III. ii, 9, (κυνέω kyssa) eg. lägga handen på munnen, och utsträcka den mot en annan, för att betyga sin vördnad: ἰσὺν. om den vördnad, som Perserna visade sina Konungar och förnåma, i det de kastade sig framstupa och kysste jorden: i allmh. vörda, t. e. Gudarne, III. ii, 9, 13, en förnäm man, I. vi, 10, hylla (en Konung), I. vii, 21.
 προσλαμβάνω, dertill antaga, dessutom taga till biträde (τινά): dessutom erhålla (τί): lägga hand vid, taga uti, II. iii, 11.
 προσμύγνωμι, f. μίξω, aor. ἔα, (μύγνωμι blanda, jfr κνταμύγνωμι), blanda till: intrans. förena sig med.
 πρόσσδος, ἡ, (ὄδος) tillgång, väg, till (πρός): inkomst, I. ix, 19:

högtidligt tåg el. procession (πρός τοὺς θεοὺς, till Gudarna el. templet), V. ix, 11. προσομνυμι, f. ομόσω, aor. ὠμοσα, (ὀμνυμι) dessutom svärja II. ii, 18.

προσομολογέω, tillika samtycka. προσπερονάω, ἦσω, (περόνη, spänne) vidfästa (πρός τινι). προσπίπτω, skynda fram till (τινι).

προσποιέω, göra el. lägga till: Med. göra sig till, låtsa, föregifva sig, påstå sig, (med inf.).

προσπολεμέω, kriga emot, (τινά) I. vi, 6.

προστατεύω, σω, aor. σα, (= följ.) förestå, styra, ställa till, (ὄπως) V. vi, 21.

προστατέω, ἦσο, aor. ἦσα, (följ.) förestå, ha uppsigt öfver (τινός).

προστάτης, οὐ, ὁ, (πρό, ἕστημι) föreståndare, anförare.

προστάτω, (πρός, τάτω) anordna, befalla (τινι).

προστελέω, (τέλος) dessutom betala (τί).

προστερνίδιον, τό, (στέρονον, bröst) bröstbetäckning, betäckning för bringan (på hästar).

προστέλθῃμι, tillägga: Med. lägga sig till, förena sig med, bifalla, γνώμη, I. vi, 10.

προστρέχω, springa fram till (τινι).

προσφέρω, bära fram, V. ii, 14. Med. bära sig åt, förhålla sig, (τινι) V. v, 19, VII. i, 6.

προσχωρέω, gå till: öfvergå på någons sida, underkasta sig.

προσχωρος, οὐ, (χώρα) angränsande, granne.

πρόσω, (πρό) adv. = πρόσω, framåt, εἰς τὸ π., V. iv, 30, τοῦ πρόσω, se anm. till I. m, 1: långt fram (τοῦ ποταμοῦ, i floden), IV. m, 28, långt bort, fjerran. II. ii, 15, ifrån, m. gen., III. ii, 22: comp. ὠτέρω, längre bort, superl. ὠτάτω.

πρόσωπον, τό, (ὤψ) ansigte.

προτελέω, ἔσω, aor. ἔσα, (τέλος) förutbetala.

προτεραιος, αἶα, αἶον, (πρότερος)

föregående: (ἡμέρα) dagen förut, II. i, 3.

πρότερος, ἔρα, ερον, (af πρό: compar. till πρώτος) före, I. ii, 25, den förre: πρότερον ss. adv. förr, förut: τοπρότερον, förra gången, IV. iv, 14.

προτιμάω, ἦσω, (τιμάω) hedra framför andra, (πλέον τινός).

προτρέχω, löpa framför el. förut, (för någon, τινός).

προφαίνω, förevisa, Med. visa sig förut, synas.

προφασίζομαι, (följ.) förebära, bruka förevändning, (τί).

προφασις, σεως, ἦ, (προφαίνω) förevändning.

προφύλαξ, ακος, ὁ, förpost.

προχωρέω, forigå, framskrida, VII. iii, 26: ha framgång, lyckas, VI. ii, 21: ἔχοντι ὁ τι προχωροίη, om man hade något, som skulle ha framgång, d. ä., som man ville uträtta, enligt Lange, eller enligt Lion, och medföra hvad som behöfdes för resan, I. ix, 18, se anm. t. d. st.

πρόμνη, ἦ, (eg. med ναῦς, af προμνός, ἦ, οὐ, ytterst) bakstam, akter.

πρωτ', adv., bittida om morgonen II. ii, 1: compar. προωιαιτερον tidigare.

πρώρα, ἦ, (πρό) framstam, fören, stäfyen, lat. *prora*, V. viii, 20.

πρωρεύς, ἔως, ὁ (föreg.) understyrman, som hade sin plats o. sitt befäl i fören.

πρωτεύω, (följ.) vara den förste, II. vi, 26.

πρώτος, πρώτη, πρώτον, (πρό, jfr πρότερος) först, främst, förmäst: i början, I. iii, 1: med comparat. bem. förut, V. vi, 37: πρώτον o. πρώτα, ss. adv. förut, först och främst: τὸ πρώτον, första gången, I. x, 10.

πταίω, σω, stöta eller slå emot (πρός τι).

πτάροννυμι, (Att. = det vanl. πταίρω) nysa.

πετρύγιον, τό, diminut. af följ.

- stod i dess ställe, före Zeu-
ne, IV. vii, 15.
- πέφυξ, υγος, ή, (πέτομαι) vin-
ge: hvarje hängande, flaxan-
de del, t. e. på ett harnesk,
IV. vii, 15.
- πυγμή, ή, (πύξ) knytnäfve-
kamp, boxning.
- πυκνός, ή, όν, tätt sammanträngd,
talrik: πυκνά ss. adv., tätt och
ofta.
- πύκτης, ον, ό, (πύξ) knytnäfve-
kämpe, boxare.
- πύλη, ή, port: pl. portöppnin-
gar, VI. iii, 1: trång genom-
gång, pass, (emedan sådana
ofta verkliga voro tillstängda
med portar, se I. iv, 4).
- πυρθάνομαι, f. πύσομαι, pf. πύ-
σομαι, aor. 2. έπυθόμην,
spörja, fråga, V. v, 25: spör-
ja, få veta, veta, VII. vi, 11.
- πύξ, adv., med knytnäfven.
- πύρ, g. πυρός, τό, pl. πυρά, τά.
πύρ: dra decl.) eld: pl.
vakteldar.
- πυρά, ή, bål, VI. ii, 9.
- πυραμίδς, ίδος, ή, Pyramid.
- πυρομαχέω, (följ. o. μάχομαι)
belägra ett torn.
- πύργος, ό, borg, torn.
- πυρέττω, ξω, (πύρ, deraf πυρε-
τός, brännande hetta, feber)
hafva feber.
- πύρινος, ίνη, ιων, (följ.) af
hvete, άρτος IV. v, 31.
- πυρός, ό, hvete (af πύρ, i an-
seende till dess brandgula
färg).
- πυρόλιχη, ή, (όρχησις) ett slags
vapendans.
- πυρσένω, (πύρ) ge tecken, sig-
nal genom eldar, VII. viii, 15.
- πώ, enklit. partikel, någonsin,
mest med nekningssord, t. e.
οὐδείς πω, aldrig någon, οὐτε
πω, aldrig, åtskils οὐ ο. πω
= οὐπω, VII. iii, 55.
- πωλέω, ήσω, sälja.
- πώλος, ό, fåle, ung häst.
- πωποτε, adv. (πω, ποτέ) någon-
sin, I. iv, 18.
- πώς, adv. huru? πώς έν, huru-
ledes, I. vii, 2.
- πώς, enklit. adv., på något sätt,
tilläfventyrs, kanske, ungefär.

P.

- Ράδιος, ία, ιων, lätt, III. iv, 15:
comp. ράων, IV. vi, 12, su-
perl. ράστος, II. vi, 24: ρά-
στα, ss. adv., lättast, IV. vi,
10.
- ράδιως, adv., lätteligen, III.
v, 9.
- ράθυμέω, (följ.) lefva sorglöst.
- ράθυμια, ή, (ράθος, endast bruk-
ligt hos Grammatici = ρά-
διος o. θυμός) lättsinnighet,
sorglöst lefnadssätt.
- ράστώνη, ή, (ράδιος, ράστος)
lättnad, lindring: hvila:
tröghet.
- ρέω, f. ρέσω o. ρήσομαι, aor.
2. έρέσθην, pf. έρέσθηκα, flyta.
- ρήτρα, ή, (ρήτός, sagd, aftalad)
aftal, beslut.
- ρίγος, εος, τό, lat. frigus, köld.
- ρίς, g. ρίνός, ή, pl. ρίνες, näsa.
ρίπτω = följ.
- ρίπω, ψω, aor. ψα, kasta, ned-
kasta, afkasta (τί).
- ροφέω, ήσω, sorpla (som en
oxe, när han dricker) IV. v, 32.
- ρῶθυμός, ό, tact.
- ρύμα, τό, dragning, εν τόθου
ρύματος, inom skotthåll, III.
iii, 15.
- ρώμη, ή, (följ.) styrka: krigs-
magt, III. iii, 14.
- ρώννυμι, Pass. pf. έρρώμαι, stär-
ka: Pass. vara stark, kraftig,
II. vi, 11.

- Σάγαρις**, ιος, ἡ, tveäggad strids-
γχα.
σακκιον, τό, (dimin. af **σάκκος**,
ὁ, säck) pose.
σαλπικτής, οὔ, ὁ, trumpetare.
σάλπιγξ, ιγγος, ἡ, trumpet.
σαλπίζω, f. **ιγξω**, aor. **ξω**, trum-
peta: gifva tecken med trum-
pet, l. u, 17.
σατραπενῶ, σω, vara Satrap,
såsom Satrap styra (**χώραν**, l.
vii, 6, **χώρας**, ill. iv, 31).
σατραπής, ου, ὁ, Satrap, Per-
sisk Landshöfding.
σάτυρος, ὁ, en Satyr, l. u, 13
(om Silenos).
σαφής, ἐς, tydlig, klar, ill. i,
10.
σαφῶς, adv., (föreg.) tydligen,
synbarligen.
σαυτοῦ, ἡς, οὔ, (σῶ, **εαυτοῦ**)
pron. recipr. du sjelf, l. vi,
7, ll. v, 16.
σημαίνω, f. **σημανῶ**, aor. **ἐσήμη-
να**, (**σημα** tecken) teckna, ge
tecken: ge tillkännna, V. ix,
24, befalla, ll. i, 2.
σησιον, τό, tecken, fälttecken,
l. x, 12.
σησάμινος, **ίνη**, **ινον**, (följ.) af
Sesam.
σησαμον, τό, skidfrukten af en
växt (**σησάμη**, *Sesamum O-*
rientale, Linn.). Af de små
frön, som finnas i skidorna,
pressas en olja, som brukas
till matolja, och räknades hos
de Gamle för en stor läcker-
het.
σιγάω, tysta, bedja någon tiga
(**τινά**), V. ix, 32.
σιγάω, f. **ήσομαι**, tiga.
σιγή, ἡ, tystnad.
σίγλος, ὁ, Sikkel, ett persiskt
mynt, gällande 7 1/2 obol.
σιδηρσία, ἡ, (jfr följ.) järntill-
verkning, bergsbruk.
σιδήρεος, sdr. οὔς, ἡ, οὖν (**σί-
δηρος**, järn) af järn, V. iv, 13.
σίνομαι, (blott i præ. o. impf.)
skada.
- σιός**, ὁ, Lakoniskt = **θεός**:
dual. τῶ **σιῶ**, Kastor och Pol-
lux, Vl. iv, 34.
σιταγωγός, ὄν, (**σίτος**, ἄγω) fö-
rande spannmål.
σιτεντός, ἡ, ὄν, (**σίτος**, **σιτεῖα**,
göda) gödd.
σιτηρέσιον, τό, (**σίτος**) proviant,
sold, V. x, 4.
σιτίον, τό, (till formen dimin.
af följ.) ngt ätligt, matvaror.
σίτος, ὁ, spannmål, säd: ore-
gelm. plur. **σίτα**, **τά**, mat,
föda, V. x, 4.
σιωπάω, f. **ήσομαι**, tiga.
σκεδάσσειμι, f. **σκεδάσω**, Pass.
pf. **ἐσκέδασμαι**, skingra.
σκεῖλος, εος, τό, ben.
σκεπτέον, (följ.) man bör be-
sinna, l. u, 11.
σκεπτομαι, (præs. hos Att. obr.
de nyttja i stället **σκοπέω**), f.
ψομαι, aor. **ψάμην**, se efter,
betrakta, Vll. u, 42: recog-
noscera, Vll, u, 41: besinna,
ill. u, 20: (ti el. med **εἰ**).
σκενάζω, ἄσω, aor. **ασα**, (följ.)
kläda, smycka, V. ix, 12: i
allmh. *rusta*.
σνευή, ἡ, drägt, IV. vii, 27.
σνεύος, εος, τό, *redskap, vapen*
och dyl., pl. tross (vid en ar-
mée).
σνευοφόρεω, ἡσω, (följ.) bära
tross.
σνευοφόρος, ὄν, (**σνεύος**, **φέρα**)
som bär tross: pl. τὰ **σνευο-
φόρα** (**κήνη**), lastdragande
kreatur (oxar, åsnor, muläs-
nor), som användes att föra
trossen.
σκηνάω, Vll. iv, 12, (betv.) **σκη-
νέω** Schn. o. **σκηνώω**, Vll. iv,
11, f. **ήσω**, aor. **ήσω** o. **ασα**,
bo i tält, V. u, 9: lägga sig,
inquartera sig (**εἰς**): spisa.
σκηνή, ἡ, tält, pl. kvarter, ill.
v, 7.
σκήνωμα, τό, (**σκηνώω**) tält,
kvarter.
σκηπτός, ὁ, (nedslående) blitzt.

- ἀκηπτοῦχος, ὁ, (ἀκηπτερον, staf, o. ἔχω) stafhållare: så kallades förnåma ämbetsmän (eunucher) vid Persiska Konungens hof, hvilka införde till audiens och således voro ett slags Ceremoni-mästare. Jfr Heeren Ideen I. 1, s. 203.
- σκίμπος, οδος, ὁ, låg sofa, förekommer i fl. Codd. V. ix, 4, i st. f. στιβάς.
- σκλήρως, ἄ, ὄν, skroflig, o-jämn.
- σκόλοψ, οπος, ὁ, påle, pallisad.
- σκοπέω, ἦσα, Med. ομαι. se efter, speja, undersöka (med πότερον el. εἶ): hafva afseende på (πρός): se, märka: påtänka, estersinna, besinna, (τι).
- σκοπος, ὁ, kunskapare.
- σκόροδον, τό, hvitlök.
- σκοταῖος, αἶα, αἶον, (följ.) mörk, i mörker, αἶ. προσεῖναι, ankomma i mörkret.
- σκότος, εος, τό, mörker.
- σκυλεύω, ὦω, aor. σα, aftaga hud (σκῦλον), kläder, isynh. rustning af en slagen fiende (ὄπλα).
- σκύταλον, τό, knölpåk, klubba, Vll. iv, 15.
- σκύτινος, ἰνη, ἰνον, af läder (σκύτος = κύτος, lat. cutis).
- σπῆνος, εος, τό, bistock, kupa.
- σπ, ση, σόν, (σῦ) pron. din.
- σοφία, ἦ, ursprungl. kunskap: sedan äfven musik, I. n, 8: vanl. vishet.
- σοφός, ἦ, ὄν, talentfull eller klok, vis.
- σπανίζω, f. Att. ἰῶ, (σπάνις) lida brist på (τινός), II. n, 12.
- σπάνιος, ἰα, ἰον, (följ.) sällsynt, ringa, sparsam.
- σπάνις, εως, ἦ, brist.
- σπάρτον, τό, (σπάρτος, spartum, en växt, hvaraf tåg bereddes): snoddt tåg.
- σπάω, ἄσω, o. Med. ομαι, aor. σάμην, Pass. pf. ἔσπασμαι, draga, utdraga, blotta (om svärd).
- σπείρω, f. ερῶ, pf. ἔσπασα, aor. ἔσπειρα, Pass. pf. ἔσπαρ-
- μαι, aor. 2. ἐσπάρην, så, V. ix, 8.
- σπένδω, f. σπείσω, aor. ἔσπεισα, Med. aor. σάμην, utgjuta (isynh. vin o. dyl., som brukades vid offer, lat. libare) IV. n, 13: Med. med vingjutelse, d. ä., högtidligen, ingå förbund, (med σπονδάς, IV. i, 1) med någon (τινί).
- σπένδω, ὦω, skynda.
- σπονδή, ἦ, (σπένδω) vingjutelse: förbund: stillestånd, II. i, 21.
- σπονδάξω, ἄσω, (σπονδή) med skyndsamhet, allvar el. ifverbedrifva en sak.
- σπονδαίολογέομαι, (σπονδαῖος, allvarsam, vigtig, och λέγω) samtala om vigtiga ärenden.
- σπονδή, ἦ, (σπένδω) skyndsamhet, brådska: σπονδῆ, ss. adv., med hast.
- στάδιος, ὁ, II. n, 6, o. στάδιον τό, III. 1, 2, (ἴσθημι) ett vägmått = 125 steg: löpbana, σ. ἀγωνίζεσθαι, täfla (i) löpbana, IV. vii, 27.
- σταθμός, ὁ, ställe, der man stannar (ἴσθημι) för att hvila, lägerställe, kvarter: afståndet mellan nattkvarteren, dagsresa.
- στασιάζω, ἄσω, (följ.) vara partigångare, orolig, upprorisk, tillstålla söndringar (τινί o. πρὸς τινα): vara oense, VII. n, 2.
- στασις, εως ἦ, (ἴσθημι) ställande: söndring, parti, lat. scditio, V. ix, 29.
- στασιώτης, ον, ὁ, (föreg.) som hör till parti, ha Zeune och Weiske i st. för στρατιώτης, VI. iv, 6.
- σταυρός, ὁ, (ἴσθημι) påle, palisad, V. n, 21.
- σταυρώμα, τό, (föreg.) befästad med pallisader, vall.
- στέαρ, ατος, τό, talg el. fett, som stannat (ἴσθημι), d. ä., stelnat, δελφίνων, tran, V. iv, 28.
- στέγασμα, τό, (följ.) täcke, täckelse.
- στέγη, ἦ, (στέγω, lat. tego, täcka) tak, hus, lat. tectum.

στεγνός, ἡ, ὄν, (sdr. i st. för στεγανός, af στέγω) betäckt: neutr. pl. στεγνά, τὰ, näml. χωρία, betäckta ställen, hus. = föreg. Vll. iv, 12.

στειβω, trampa: στειβόμεναι ὀδοί, landsvägar.

στέλλω, f. εἰω, pf. ἐσταλκα, aor. ἔστειλα, Pass. pf. ἐσταλμαι, aor. 2. ἐστάλην, ställa, rusta, skicka: Pass. vara iordningställd, rustad, Ill. n, 7: Med. begifva sig, resa, V. 1, 5, vi, 5.

στενός, ἡ, ὄν, trång, smal: τὰ στενά (χωρία) tränga ställen, pass, IV. v, 1: comp. ἄτερος, Ill. iv, 19.

στενοχωρία, ἡ, (föreg. ο. χώρα) trångt ställe.

στέργω, ξω, älska, hålla af.

στερέω, Pass. εἶμαι, I. ix, 13, ο. ομαι, Ill. n, 2, f. ἦσομαι, aor. 1. ἤσθην, beröfva.

στέρον, τό, bröst.

στερόως, adv. (adj. στερόος, fast) fast, stadigt, ständagtigt.

στέφανος, ὁ, (στέφω omgifva) krans.

στεφανώω, ὠσω, Pass. pf. ἐστεφανωμαι, Med. aor. σάμην, (föreg.) kransa.

στήλη, ἡ, (ἵστημι) pelare.

στιβάς, ἄδος, ἡ, madrass, stoppad (στειβω) med hö, löf el. dyl. V. ix, 4.

στιβός, ὁ, (στειβω) tramp, spor, trampad väg.

σίζω, f. ἰξω, Pass. pf. ἕστιγμαί, med spetsigt verktyg sticka, punctera, tatuera, V. iv, 32.

στίφος, εὐς, τό, (στειβω) en tätt packad eller hopträngd tropp, hop.

στλεγγίς, ἰδος, ἡ, skrapa (att nyttja vid bad).

στολάς, ἄδος, ἡ, (στέλλω) vapenrock (för ryttare), kyller, Ill. n, 20. Passow anser ordet för en dialektform = σπολάς, jfr anm. t. d. st.

στολή, ἡ, (στέλλω) eg. rustning: klädning, lat. stola.

στόλος, ὁ, (στέλλω) rustning, I. n, 5: tag, resa, ll. n, 10, i-

synh. sjöresa, I. m, 16: (utrustad) krigshär, ll. n, 12, Ill. n, 11.

στόμα, τό, munn, mynning, öppning, ingång: främre delen af en här, fronten på en colonn, förtropparne (mots. οὐρά), Ill. v, 42.

στρατεία, ἡ, fälttåg.

στράτευμα, τό, krigshär.

στρατευω, σω, Pass. pf. ἐστράτευμαι, Med. aor. σάμην, Act. o. Med. tjena i en här, göra ett fälttåg: föra hären emot ngn, bekriega (ἐπί ο. εἰς τινα).

στρατηγέω, ἦσω, aor. ἦσα, (στρατηγός) vara härförare: anföra (τινός): visa sig såsom någons anförare, Vll. vi, 40.

στρατηγία, ἡ, (föreg.) anförarskap, fältherreämbete: plan till en härs förande, ll. n, 13.

στρατηγιάω, hafva lust att bli fältherre, Vll. i, 33.

στρατηγός, ὁ, (στρατός, här, ἄγω) härförare, fältherre, general.

στρατιά, ἡ, krigshär.

στρατιώτης, ου, ὁ, krigare, soldat.

στρατοπεδεύω, slå läger: Med. ομαι, aor. σάμην, Pass. pf. ἐστρατοπέδευμαι, lägga sig, inqvartera sig (παρά τινι): vara lägrad, ha sitt läger.

στρατοπέδον, τό, (följ. ο. πέδον, τό, mark, land) läger: äfven (en i läger liggande) här.

στρατός, ὁ, krigshär, I. v, 7.

στρεπτός, ἡ, ὄν, (följ.) vriden, flätad: στρ. ὁ, ss. subst. halsked, lat. torques, I. n, 27.

στέφω, ψω, aor. ψα, Pass. pf. ἐστραμμαί, aor. 2. ἐστράφην, vrida, sno, IV. vii, 15: vända, intrans. vända sig (πρός τινα) IV. m, 26: Pass. vända sig om.

στρουθός, ὁ, Sparf: ἡ μεγάλη, Struts.

στροματόδεσμος, ὁ, (στρομα, sängkläder, δεσμός) en säck (vanl. af läder), hvari sängkläder inknötos, öfverdrag: λινούς, holstervar, V. iv, 13.

στυνός, ἡ, ὄν, (στυνέω, styg-
gas vid, afsky) dystur, bister:
ὄρα, aff åse, ll. vi, 9.

σύ, pron. du, pl. σύεις.
συγγένεια, ἡ, (följ.) släktskap.
συγγενής, ἐς, (σύν, γένος) af
samma släkt, släkting, anhö-
rig, som hör till samma folk,
Vll. n, 31; denna stamför-
vandtskap anses härleda sig
från Sadokos, Sitalkes' son,
hvilken af Atheniensiska folket
erhållit borgarerätt. Valcke-
naer, Anm. till Herodot, IV.
80.

συγγίνουμαι, pf. —γεγένημαι,
aor. 2. εγενόμην, vara till-
sammans, umgås med: råka,
besöka: hafva umgänge med,
om älskog, jfr ὀμιλέω: (τινί).
συγκάθημαι, (κάθημαι) sitta till-
sammans.

συγκάλεώ, ἐσω, sammankalla
(τι).

συγκάμπτω, ψω, aor. ἐκάμψα,
(κάμπτω böja) sammanböja
kröka (τι).

συγκατακαίω, aor. ἐκαύσα, tillika
förbränna, ll. n, 27.

συγκατασιεδάννουμι, tillika med
någon begjuta: Med. tillika
med någon begjuta sig (sina
kläder) med ät-rstoden af vi-
net, Vll. m, 32, enl. Schn.
Denna Thrakiska sed anser
Lange hafva sitt ursprung
deraf, att den drickande skul-
le visa sig hafva tömt hornet
till sista droppen, liksom äf-
ven hos andra brukas att vända
upp och ned på glaset.

συγκαταστρέφομαι, ψομαι, (στρέ-
φω) tillika med någon (τινί)
underkufva.

συγκατεργάζομαι, aor. ἀσάμην,
medverka, hjälpa att förvärf-
va, Vll. vii, 25, (τινί τι).

σύνκειμαι, vara tillsammans,
impers. det är öfverenskom-
met: **συνκείμενον**, τό, något
som blifvit aftaladt, t. e. stäl-
le, Vl. 1, 4, öfverenskommel-
se, plur. Vll. n, 7.

συγκλείω, tillsluta, stänga.

συγκομίζω, Pass. pf. κηκόμισμαι,

sammanföra, Med. o. Pass.
ät sig.

συγκόπτω, böja ihop: intrans.
böja sig ihop.

συγχωρέω, gå med: gå in på en
mening, medgifva.

σύνειος, εια, ειον, (σύν) af svin.
σύνικον, τό, fikon.

συλλαμβάνω, Pass. f. ληφθήσο-
μαι, pf. ειλημμαι, gripa fång-
sla (τινά), uppbringa (om
skepp).

συλλέγω, Pass. pf. ειλεγμαι, aor.
2. ελέγην, samla, sammankal-
la (τι).

συλλογή, ἡ, (föreg.) samling,
värfning: σ. ποιείσθαι = συλ-
λέγειν στόρατευμα el. ἀθροίξε-
σθαι δύναμιν, värfva trop-
par.

σύλλογος, ὁ, (συλλέγω) försam-
ling, sammankomst.

συμβαίνω, (σύν, βαίνω) samman-
träffa, inträffa, hända, ll. 1,
13.

συμβάλλω, Pass. pf. βέβλημαι,
kasta tillsammans: samman-
föra, samla: drabba tillsam-
mans, strida: Med. χρηματά
τινι, sammanskjuta medel ät
någon: σ. (λόγους) orda: öf-
verenskomma (om något τι):
ξενίαν, ingå gästvänskap.

συμβοάω, f. βοησομαι, ropa el.
kalla tillsammans (τινά).

συμβοηθέω, tillika hjälpa, utgå
till hjälp, Vll. vii, 17.

συμβολή, ἡ, (συμβάλλω) träff-
ning, drabning.

συμβουλεύω, råda (τινί τι, el.
med inf.): Med. rådföra sig.
(med någon τινί, äfven utan
casus, V. vi, 2), rådfråga.

συμβουλή, ἡ, råd.

σύμβουλος, ὁ, rådgifvare, l. vi,
5 (bisittare i en krigsrätt).

συμμενδάνω, aor. 2. συνέμαθον,
vänja sig vid.

συμμαχία, ἡ, (följ.) krigsför-
bund.

συμμαχομαι, f. μαχοῦμαι, aor.
ησάμην, kämpa med, bistå i
krig (τινί).

σύμμαχος, ον, (föreg.) med-
stridsman, krigskamrat: bunds-
förvandt: pl. hjälptroppar:

σύμμαχα, τά, det som bistår i krig, hjälpmedel.
συμμετέχω, tillika deltaga uti (τινός).
συμμιγνύω, el. **μι**, f. **μίξω**, aor. **ξά**, sammanblanda: förena sig med: komma i handgemäng med: (τινί).
συμπαράσκευάζω, tillika utrusta, bereda.
συμπαρέχω, tillika bereda, förskaffa, ingifva, (τινί τι).
σύμπας, ασα, αν, (σύν, πᾶς) hel: pl. allihop: τὸ σύμπαν, i allmänhet.
συμπεδάω, ἦσω, aor. **ἦσα**, (πεδάω, fängsla, af πέδη), fängsla, göra stel (τινά).
συμπέμπω, skicka med (τινί τι).
συμπεριτυγχάνω, tillsammans råka på (τινί).
συμπίπτω, falla ihop, instörta (om brinnande hus) V. II, 24: öfverfalla, angripa, I. IX, 6.
συμπολεμέω, kriga tillika (med någon, τινί), biträda i krig.
συμπορεύομαι, tåga med.
συμποσιάρχος, ὁ, ordförande o. styresman (ἀρχός) vid ett dryckeslag (συμπόσιον), lat. *rex convivii* el. *magister bibendi*.
συμπράττω, medverka, bistå, understödja, (τινί τι).
σύμπροσθεν, g. εως, ὁ, medgesandt.
συμπροθυμέομαι, impf. **συμπροθυμούμην**, tillika önska, uppmanträ, bedrifva, (ὅπως eller med inf.).
συμφέρω, f. **συνοίσω**, aor. 2. **ἠνεγκον**, bära tillsammans, VI. II, 9: bära (något τι) tillsammans (med någon τινί) VII. VI, 20: bidraga (ἐπι), biträda, gagna (ofta impers.): öfverensstämma, passa (πρός) VII. III, 37.
σύμφημι, bejaka (τι).
σύν, (fornatiskt **ξύν**) præp. med dat., grundbem. med: tillika med: medelst: **σύν τοῖς θεοῖς**, med gudarnes bistånd, III. II, 8, 11, inför gudarne, VII. VII, 39, **σύν τινι εἶναι**, hålla med någon, V. IV, 30:

σ. κραυγῆ, under rop: **σ. ταῖς βαρβαρικαῖς στολαῖς**, i barbariska, d. ä. persiska, drägter (klädda): **οἱ σύν τινι**, de med någon varande, hans omgifning, följe, soldater, anhängare. I sammansatta ord förbytes **ν** framför ett pljud i **μ**, framför ett kljud i **γ**, framför **λ** i **λ**, framför **μ** i **μ**, framför **ρ** i **ρ**, och uteslutes framför **σ**.
συνάγω, sammanföra, sammandraga, samla, sammankalla: draga ihop, sammanfoga, I. V, 10: (τι). Synonymer: **σύνλεγω**, **συναγείρω**, **συναθροίζω**, **συναλίξω**.
συναγείρω, samla ihop.
συναδικέω, begå orätt (tillika m. ngn τινί).
συναθροίζω, hopsamla (τι).
συναθροιάζω, jfr anm. till IV. IV, 10.
συναίνέω, (jfr **ἔπαινος**) bifalla, lofva (τινί τι).
συναίρω, (αιρέω) sammandraga: ὡς **συνελόντι εἰπεῖν**, för att korteligen tala.
συνακολουθεῖω, tillika medfölja (τινί).
συνακούω, höra hvarandra (ἀλλήλων) V. IV, 31.
συναλίξω, (ἀλίξω) samla ihop.
συναλλάττω, (jfr **καταλλάττω**) försona: Med. försona sig (πρός τινά).
συναναβαίνω, tillika uppstiga: göra ett tag uppåt landet (med ngn τινί).
συναναπράττω, medverka, hjälpa att utkräfva (τι παρά τινος),
συνανίστημι, i de intrans. temp. tillika uppstå, VII. III, 35.
συναντάω, möta (τινί),
συναπίημι, tillika borigå.
συναπολαμβάνω, tillika utfå, utbekomma.
συνάπτω, sammanfoga: **μάχην**, börja en strid.
συνάρχω, vara befälhafvare (tillika med ngn, τινί).
σύνδειπνος, ὁ, (δειπνον) bordsgäst, deltagare i ett samqväm, V. IX, 30.
συνδιαβαίνω, tillika öfvergå.

συνδιαπραττομαι, tillika underhandla.

συνδοκέω, bifalla, impers. (*πάσι*) det behagar alla tillika, alla samtycka, VI. m, 9.

σύνδυο, (*δύο*) två på engång.

συνείδω, obr. pf. *συννοίδα*, med præs. hem., inf. *συνειδέναι*, (*εἶδω*): aor. 2. *συνιδεῖν*, inse, förstå, I. v, 9: perf. veta med sig sjelf (*ἑαυτῷ τι* eller med foljande particip. t. e. *ἔψευσμένος*, I. m, 10.)

σύνειμι, (*εἶμι*) vara tillsammans el. umgås med (*τινί*) VI. iv, 35.

σύνειμι, (*εἶμι*) gå ihop, drabba tillsammans, *congrēdi*, I. x, 10.

συνεισερχομαι, tillika ingå (*πρός*).

συνεισπίπτω, tillika falla uti, V. vii, 25: tillika intrusa (*εἰσω*) VII. 1, 18.

συνεκβαίνω, tillika uppstiga (*ἐπί*).

συνεκβιβάζω, (*ἐκβιβάζω*) låta stiga ur) hjälpa eller föra ur (*τι*).

συνεκκρίπτω, tillika nedhugga (*τι*), IV. viii, 8.

συνεκκλίνω, tillika dricka ur.

συνεκποιρίζω, tillika anskaffa, biträda att skaffa (*τινί τι*).

συνενεγκόντες se *συμφέρω*.

συνεξέρχομαι, tillika utgå (*τινί*).

συνεξευπορίζω, läsa flere Edd. V. viii, 25, der Schn. har

συνεκποιρίζω Detta ord gillas af Lobeck (Phrynich., p. 595) men ogillas alldeles af Schaefer och Porson. Flere

Codd. tyckas likväl auctorisera det: men jag har dock icke, såsom Lion, vågat återupptaga det i texten.

συνεπαίρω, enhälligt gilla (*τι*).

συνεπεύχομαι, tillika göra löfte.

συνεπιμελέομαι, tillika hafva vård el. uppsigt öfver (*τινός*).

συνεπισπένδω, tillika påskynda (*τι*).

συνεπισπένδω se *συνεφέπομαι*.

συνεπιτριβώ, tillika el. på engång förstöra (*τι*), V. viii, 20.

συνέπομαι. (*ἔπομαι*) medfölja, åtfölja (*τινί*).

συνεπόμενυμι, tillika svära på (*μ. μή* o. inf.).

συνεργός, *όν*, (*ἔργον*) medverkande, subst. medarbetare, hjälpare.

συνέρχομαι, sammankomma, samlas, råkäs.

συνεφέπομαι, impf. *συνεφειπόμην*, IV. viii, 18, aor. 2. *συνεφειπόμην*, VII. iv, 6, tillika medfölja, el. förfölja.

συνέχω, sammanhålla.

συνήδομαι, f. —*ησθήσομαι*, glädjas med, lyckönska (*τινί* o. *οὔτι*).

συνθιέομαι, f. *άσομαι*, tillika åskåda (*τι*).

σύνθημα, *τό*, (*συντίθημι*) öfversenskommelse, isyuh. om ett tecken, IV. vi, 20, om ett ord, parol, I. viii, 16.

συνθηρώω, jaga med, deltaga i jagt.

συνήμι, f. *συνήσω* och *σομαι*, impf. *συνήμην*, vanl. *συνήειν*, 3 p. *συνίει*, VII. vi, 8, (*ἴημι*) förstå.

συνίστημι, f. *συστήσω*, pf. *συνέστηκα*, Pass. f. *συστάθησομαι*, aor. 1. *συνεστάθην*, i de trans. temp. sammanställa (med), föreställa för (*τινί*): i de intrans. temp. vara tillsammans, samlad, förenad:

Med. samla sig, sammangadda sig.

σύννοδος, *ή*, (*όδός*) sammankomist, sammanträffande, VI. ii, 9,

träffning.

σύννοϊδα se *συνείδα*.

συνολολύζω, skria med (om kvinnor).

συνομολογέω, *ήσω*, yttra sig lika med (*τινί*), VII. v, 10, samtycka, bifalla, lofva, IV. ii, 19, erkänna, VII. viii, 3.

συνοράω, *άσω*, impf. *συνεόρων*, se på engång, öfverse, IV. 1, 11, V. ii, 13.

συνουσία, *ή*, (*εἶμι*), particip. *ούσα*) sammanvaro, sammanträde (isyuh. om samtal).

συντάττω, ordna, uppställa: Med. uppställa sig, ställa eñ.

sätta sig i ordning: äfven trans. uppställa, I. x, 5.

συντίθημι, sammansätta: Med. sammansätta sig, öfverenskomma, aftala: (τινί ο. τι).
σύντομος, ον, (τέμνω) afskuren: kort, gen, ὁδός, II. vi, 22 superl. ὠτατος.
συντρέπεσθαι, ὄ, (= ὁμοτρέπεσθαι), af τρέπεσθαι) som äter vid samma bord, bordsällskap.
συντρέχω, f. συνδραμονῶμαι, löpa tillsammans, samla sig.
συντριβῶ, krossa.
συντυγχάνω, sammanträffa med, råka (τινί).
συνωφελέω, tillika gagna (εἰς).
συρόσσω, VI. 1, 6, pf. ἐρόύηκα, V. II, 3, aor. ἐρόύησα, (ῥέω) sammanströmma, samla sig.
σὺς, g. σὺός, ὄ, ἦ, lat. sus, svin: vildsvin, V. III, 10, med ἄγριος V. VII, 24.
συσκευάζω, packa ihop: äfven i Med. V. VIII, 14: rusta sig till afresa el. afmarsch.
σύνικηνος, ὄ, som bor med (σύν) ngn i ett tält (σικνηή), tältkamrat.
συσπᾶω, sammandraga, sammanhäfta, hopsy.
συσπειράω, (σπειράω, vrida ihop) sammandraga, sammantränga, pass. I. VIII, 21.
συσπουδάξω, tillika skynda på.
συστρατεύω, i Med. deltaga i ett krigståg (med någon τινί, och ἐπί τι), hjälpa någon i krig.
συστρατηγός, ὄ, medgeneral, kamrat i befälet.
συστρατιότης, ὄ, medstridsman, krigskamrat.
συστρατοπεδεύομαι, lägga sig tillsammans (σύν τινι).
συστρέφω, vända el. vrida ihop, samla, Pass. gemensamt göra vändning (så att man sluter sig tätt tillhopa) I. X, 6, der Schm. o. Poppo enl. ett par Codd. läsa στραφέντες.
συχνός, ἦ, ὄν, mycken, mången, lång (om tid): συχνόν ss. adv. långt (afstånd), mycket.
σφάγιον, τό, (σφάττω) offerdjur, offer, jfr ἱερός, och anm. till I. VIII, 15.

σφαγιάζομαι, (föreg.) offra.
σφαιροειδής, ἔς, (σφαῖρα, klot, εἶδος) klotformig, rund.
σφάλλω, f. σφαλῶ, ξα, ἔσφαλα, Pass. aor. 2. ἐσφάλην, lat. fallo, fälla: Pass. falla, råka i olycka (i ngt afseende τι).
σφάττω, ξω, aor. ξα, (= σφάζω, med hvilket det har de flesta tempp. gemensamma) döda, IV. v, 16, slagta, offra, (τι).
σφεῖς, pl. till οὐ, sig, de.
σφενδονῶω, ἦσω, slunga.
σφενδόνη, ἦ, (jfr lat. funda) slunga: bet. äfven det som slungas, slungsten, emedan det står tillsammans med τόξευμα, pil, III. IV, 4, VII. VIII, 18.
σφενδονήτης, ὄ, slungare.
σφοδρά, (fölg.) adv., häftigt, ganska mycket: gärna, II. VI, 11.
σφοδρός, ἄ, ὄν, häftig, svår.
σχεδία, ἦ, (egentl. fem. af adj. σχεδῖος, i hast förfärdigad, tillägg ναῦς) färja.
σχεδόν, adv. (ἔχω, ἔσχον) nära, nästan, ungefär, med τι, VI. II, 20.
σχεῖν se ἔχω.
σκέτλιος, ἰα, ἰον, (ἔχω) svår, hård.
σχήμα, τό, (ἔχω) hållning, ställning, lat. habitus.
σχήσω se ἔχω.
σχίζω, ἰσω, aor. ἰσα, Pass. aor. 1. ἐσχίσθην, klyfva, spillra: dela, söndra.
σχολάζω, ἄσω, aor. ασα, (σχολή) vara ledig.
σχολαῖος, αἶα, αἶον, (σχολή) som uppehålles, långsam: comp. αἰτερός.
σχολαῖος, adv., (föreg.) långsamt, trögt.
σχολή, ἦ, (ἔχω) uppehåll, hvila: ledighet, tillfälle: σχολῆ ss. adv., långsamt.
σῶζω, σω, aor. ἔσωσα, Pass. pf. ἐσωσάμαι, aor. ἐσώθην, (σῶς) rädda, frälsa, bibehålla.
σῶμα, τό, kropp: person, I. IX, 12.
σῶος, pl. σῶοι, σῶα: o. σῶς, neutr. σῶν, VII. VI, 32, i be-

håll, i säkerhet: räddad, öf-
rig.

σωτήρ, ἦρος, ὁ, (σώζω) frälsare.

σωτηρία, ἡ, (följ.) räddning.

σωτήριος, ἰα, ἰον, (σωτήρ) fräl-
sande, pl. σωτήρια (θύματα)
offer för frälsning.

σωφρονέω, ἦσω, (σῶς, φρονέω)

tänka sundt, vara förståndig,
handla klokt.

σωφρονίζω, ἴσω, Pass. aor. 1.
ἴσθην, (föreg.) bringa till
sundt förnuft, till sansning,
till estertanka.

σωφροσύνη, ἡ, (σωφρονέω) för-
stånd: förmåga att styra sina
begär, sedlighet.

T.

Τάλαντον, τό, (ταλάω, bära)
vågskål: en viss vigt, och
deraf en viss penningssumma,
talent, emedan den bestäm-
des efter vigt. Jfr Engels-
männernas Pund Sterling och
Fransosernas Livre. En At-
tisk talent utgjorde 60 miner,
6000 drachmer, eller i vårt
mynt 900 Rdlr i silfver.

τάλλα = τὰ ἄλλα.

ταμιεύομαι, (ταμίαι, förvaltare)
hushålla, spara: afdela, (ef-
ter godtfinnande) afskilja el.
bestämma, II. v, 18.

τάναντία = τὰ ἐναντία.

ταξίαρχος, ὁ, III. 1, 37, o. τα-
ξίαρχης, ου, ὁ, IV. 1, 28. (der
likväl Becker, i sin öfvers. s.
380, anser ταξιαρχῶν vara
particip. af verbum ταξιαρχέω,
hvilket äfven Poppo er-
känner för riktigt, samt ogil-
lar aldeles formen ταξιαρχης
hos Xenophon) befälhafvare
öfver en truppafdelning (ἀρ-
χός o. följ.)

τάξις, εως, ἡ, (τάττω) ordning,
I. 11, 18: uppställd här, slag-
ordning: led el. plats (i hä-
ren): en mindre afdelning
fotfolk, compagnie, i allmh.
trupp: ἐπιστήμων τῶν περὶ τὰς
τάξεις, kunnig i taktiken, I.
11, 16.

ταπεινός, ἡ, ὄν, låg, ödmjuk,
förödmjukad, II. v, 13.

ταπεινῶω, ὠσω, aor. ὠσα, för-
ödmjuka.

τάπισ, ἰδος, ἡ, tapes, tapet,
matta, VII. 11, 18. Poppo vill
enl. Buttman accentuera or-
det **ταπίς**, ἰδος.

ταράττω, vanl. ὠω, f. ξω, aor.
ξα, Pass. pf. τετάραγμαί, aor.
I. ἐταράχθην, bringa i oreda,
förvirra: göra bestört, för-
skräcka.

τάραχος, ὁ, (föreg.) förvirring,
buller, larm.

ταριχέωω, pass. pf. τεταρίχου-
μαι, insalta.

τάττω, vanl. τάσσω, f. τάξω,
Pass. pf. τέταγμαί, aor. I. ἐ-
τάχθην, ordna, iordningstäl-
la, uppställa (en här): för-
ordna, befalla: bestämma,
pålägga (om skatt): Med.
ställa sig, I. vii, 9.

ταῦρος, ὁ, taurus, tjur, oxe.

ταύτη, (dat. af οὗτος) tillägg
ὀδῶ, i denna riktning, I. x,
6, på detta sätt, III. 11, 32:
tillägg χάρα, här IV. v, 36:
τ. ὅτι, derföre att, II. vi, 7.

ταυτό = τὸ αὐτό, ταυτόν, Att.
= τὸ αὐτό, el. kanske häldro
dets. som τὸν αὐτόν (τρόπον),
på samma sätt, I. v, 2: ταυ-
τῶ = τῶ αὐτῶ, t. e. ἐν τ. τοῦ-
τοις, på samma (ställe) med
dessa, III. 1, 27: ταυτά = τὰ
αὐτά: se αὐτός.

τάφος, ὁ, (θάπτω) graf (för
lik).

τάφρος, ἡ, (jfr föreg.) graf, ca-

nal: fästningsgraf (med vall) V. II, 5.
τάχα, VI. m, 13, o. **ταχέως**, III. iv, 15, snällt, snabbt, hastigt, snart: kanske, tilläfventyrs, V. II, 17, der likväl den vanliga bemärkelsen lika väl tyckes passa: comp. **θάπτον**, **ἄν θάπτον** — **θάπτον**, ju snarare — desto förr, d. ä., så snart — straxt, VI. m, 20: superl. **τάχιστα**: **ὡς τ.** så snart, jfr **ἐπεὶ ο. ἐπειδὴν**: **ὡς ο. ὅτι τ.** på det skyndsammaste, VII. II, 8.
τάχος, **εὖς**, **τό**, snabbhet, skyndsambhet.
ταχύς, **εἶα**, **ὄ**, snäll, snabb, III. m, 15: snar, kort (om väg) I. II, 20; **ταχύ** ss. adv., snabbt, fort, hastigt, snart: comp. **θάπτων**, superl. **τάχιστος**: (**κατά**) **τὴν ταχίστην (ὁδόν)**, på det hastigaste.
τε, enklit. part. och: **τε — τε**, = **τε — καὶ**, I. II, 7, både, och: ofta tillsammans med **καί** pleonastiskt: deremot (mot-svarar **οὐτε**) IV. v, 28.
τεθνάτην, **τεθναῖσι**, **τεθνάται**, **τεθνεὸς**, Att. former af pf., utaf **θνήσκω**.
τέθριππος, **ον**, bespädd med fyra (**τέτταρες**) hästar (**ἵππος**) t. e. **ἄρμα**, III. II, 24.
τείνω, f. **τενῶ**, pf. **τέτανα**, aor. **ἔτεινα**, Pass. pf. **τέταμαι**, **sträcka**, intrans. draga sig.
τειρίζω, **ἴσω**, Pass. pf. **τετειρήσμαι** (följ.) **med mur omgifva**, befästa.
τειχος, **εὖς**, **τό**, mur, skans, fästning, befästad ort, castell.
τεμνείρω, f. **αρω**, Med. aor. **ἐτεμνηράμην**, **teckna**, Med. af tecken märka, döma, (af något, **τινί**).
τεμνήσιον, **τό**, tecken, prof, bevis.
τέκνον, **τό**, (**τίκτω**, aor. 2. **ἔτεκον**) föda barn, I. IV, 8.
τελευταῖος, **αἶα**, **αἶον**, (**τελευτή**) sist (om tid) IV. I, 5: **efterst** (om rum), IV. m, 24.
τελευτάω, **ήσω**, pf. **ἤκα**, (följ.)

sluta (lifvet), dö: partic. **τελευτῶν**, slutande, till slut.
τελευτή, **ή**, (**τέλος**) slut: **τοῦ βίου**, dod.
τελέω, **έσω**, följ. **fullända**: **betala** (**τινί τι**).
τέλος, **εὖς**, **τό**, (**τέλλω**, fullända) slut: **skatt, betalning**: pl. **τέλη**, **τά**, de sista, d-ä, högsta värdigheter i staten, öfverhet, **magistratus**: **διὰ τέλους** alltigenom, beständigt, VI. IV, 11, **τέλος** ss. adv., slutligen.
τέμαχος, **εὖς**, **τό**, (följ.) afskuret stycke (af delphiner) V. IV, 28.
τέμνω, f. **τεμῶ**, pf. **τέτμηκα**, aor. 2. **ἔτεμον**, skära.
τέναγος, **εὖς**, **τό**, grundt ställe, bank, VII. v, 12.
τερεβίνθινος, **ἰνή**, **ἰνον**, (**χρίσμα**) terpentin (af **τερεβίνθος**, **ή**, ett träd, **Pistacia Terebinthus**, Linn.).
τεσσαράκοντα, (bättre **τετταράκοντα**, ty **σσ** i st. f. **ττ** förekommer sällan i Codd. af Xenophon) fyrtyo, II. II, 7.
τέταρτος, **ή**, **ον**, (**τέτταρες**) den fjerde.
τετρακισχίλιοι, **αι**, **α**, (**τετράκισ**, adv. fyragångar, af **τέτταρες**) 4000.
τετρακόσιοι, **αι**, **α**, 400: med ett collectift nomen (**ἀσπίς**) i sing. I. VII, 10.
τετραμοῖρα, **ή**, (**μοῖρα** = **μέρος**) fyrdubbel lott.
τετραπλῶς, sdr. **οὐς**, **ή**, **οὐν**, fyrdubbel.
τετταράκοντα, indecl. 40.
τέτταρες, **α**, (vanl. **τέσσαρες**) fyra.
τεύχος, **εὖς**, **τό**, (**τεύχω** bereda, förfärdiga) kärl.
τεχνάζω, (följ.) **bruka konst**, krängla.
τέχνη, **ή**, **konst**: **πάση τέχνη καὶ μηχανή**, på allt sätt och vis, med all möjlig ifver.
τεχνικῶς, adv. (**τεχνικός**, **ή**, **όν**, konstig, af föreg.) **konstigt**, **skickligen**.
τέως, adv, **hittills**, **dittills**, **föret**: **undertiden**, **en stund**.

ἔθδο, ss. adv., här (eg. dat. f. af ἔδος), VII. II, 13.

τήκω, ξω, pf. τέτηκα, smälta, pf. intrans. vara smält, IV, v, 15.

τή μὲν (dat. af ὅ), å ena sidan, motsv. ὅ ἂν, V. IX, 20.

τήμερον, (τή ἡμέρον) adv., i dag. τηνικαυτα, adv., just då (motsv. ἡνικά) IV. I, 5.

τιάρα, ἡ. tiar, en hufvudprydnad, bestående af en bindel, som lindades kring hufvudet; sål. ett slags turban: τ. ὀρθη, konungarnes hufvudprydnad, var, enl. Curtius, omlindad af ett blått band med hvita invirkade teckningar.

τιαρροειδής, ές, (föreg. ο. εἶδος) i form af en tiar.

τίθημι, f. θήσω, aor. ἔθηκα, aor. 2. ἔθην, Med. τίθεμαι, aor. 2. ἐθέμην: sätta, ställa VII. II, 22: anställa (se ἀγών): Med. lägga, VII. III, 23: τίθεσθαι τὰ ὅπλα brukas a) om en beväpnad tropp, som stannar, posterar sig, gör halt och hvilat stödd på vapnen, d. ä., på sköldarne och spjutet, t. e. IV. III, 17, I. VI, 4, I. V, 14: och fullständigare, I. X, 16, θέμενοι τὰ ὅπλα ἀνεπαύοντο: ἐν τάξει, göra halt i slagordning, II. II, 8, stå el. ställa sig beväpnade i led (om spridda soldathopar) VII. I, 22: härigenom sammanfaller det med b) εἰς τάξιον, ställa sig beväpnad i led, uppställa sig i slagordning, II. I, 21, V. IV, 11: τ. ἀντία τὰ ὅπλα, uppställa en tropp midtemot, IV. III, 26: c) nedlägga vapen, t. e. κατὰ χάραν ἔθεντο τὰ ὅπλα, de nedlade vapen hvar och en på sin plats i lägret, I. V, 17.

τιμάω, ἦσω, aor. ἤσα, Pass. ομαι, pf. τετίμημαι, hedra, visa agtning: belöna: begåfva, VII. III, 19, emedan skänker, på österländskt sätt, utgjorde ett vördnadsbevis mot en mäktigare.

τιμή, ἡ, (τιώ, värdera) vär-

de, betalning: belöning. I. IX, 29.

τιμός, ία, ίον, (föreg.) af värde, dyrbar: ansedd, agtad, I. III, 6.

τιμωρέω, ἦσω, Pass. aor. I. ἠδην, Med. aor. ἠσάμην, (τιμή): act. hjälpa. Med. skaffa sig ersättning, straffa, I. IX, 13: hämnas (för någons räkning, ὕπερ τινος k m, 4, på någon för något, τινά τινος, VII. I, 25).

τιμωρία, ἡ, (föreg.) straff, II. VI, 14.

τίς, τί, g. τίνος, interrog., hvilken? hvad? I. III, 16: i indir. fråga (m. ind.) III. III, 18: τί γάρ: vid öfvergångar i tal: vidare, V. VII, 10.

τίς, τί, g. τίνος, någon, en: hvar och en: utmärker ofta den obestämde personen man: stärker bemärkelsen af det ord, hvartill det fogas t. e. ὁποῖον ἂν τι, hvad helst, II. II, 2: måste ofta tänkas till för att fylla constructionen, t. e. I. V. 7, m. fl. st.

τιρώσκω, ί, τρώσω, aor. ἔτρωσα, Pass. pf. τέτρωμαι, aor. ἔτρώθην, sára (τινά).

τλήμων, ον, (τλάω, ο. τλήμι, obr. bära, lida) lidande, olycklig.

τοί, enklit. part., således, II. I, 19: ss. fyllningsord, väl, III. I, 37: förekommer mest i sammansättning med andra partiklar, jfr καίτοι, μέντοι, ο. följ.

τοιγαροῦν, fördenskull.

τοίνυν, conj., således, derföre: vidare, IV. VIII, 5: μή τ. μηδ' ὅσα, ja icke engång så mycket, VII. VI, 19: ss. fyllningsord, visserligen, VII. V, 3: står ytterst sällan i början af en mening.

τοιοῦδε, ἄδε, ὄνδε, (= τοῖος jfr οἷος) V. IV, 31.

τοιούτος, αὐτη, οὗτο, (τοῖος, οὗτος) sådan: διὰ τὸ ἐν τοιούτω (καιρῷ) εἶναι, derföre att du är i ett så farligt läge, II.

vii. 5: motsv. af ofos, VII.
 vii, 47.
 τοῖχος, ὁ, (besl. m. τεῖχος) vägg,
 mur.
 τολμάω, ἦσω, aor. ἦσα, våga,
 djerfvas, understå sig.
 τόξευμα, τό, (följ.) pil (afskju-
 ten) III. iv, 4, 17.
 τοξενω, Pass. aor. I. θην, (τό-
 ξον) skjuta med båge, Pass.
 såras af pil.
 τοξικός, ἦ, ὄν, (följ.) den som
 hör till bågen: τοξική, ἦ,
 (τέχνη) bågskjutning, I. ix, 5.
 τόξον, τό, båge.
 τοξότης, οὐ, ὁ, (föreg.) båg-
 skytt.
 τόπος, ὁ, ställe, nejd.
 τοπρόσθεν, adv. = τὸ πρόσθεν.
 τοςόςδε, ἦδε, ὄνδε (τόσος, ἦ, οὐ,
 så stor, jfr ὅσος) så stor: pl.
 så många, så få, II. iv, 4.
 τοσοῦτος, αὐτή, οὗτο, (τόσος,
 οὗτος) så mycken, så mången,
 så lång (om tid motsv. ἔστε
 I. ix, 11), så stor: om väg
 motsv. ὡς, IV. vi, 13; τοσοῦ-
 τω, så mycket (mots. ὅσω), I.
 v, 9; τοσοῦτον — ὅσον, så
 mycket (så stort) — att, III.
 i, 45, IV. viii, 12.
 τότε, adv. då, nu, (motsv. τὸ
 ἀρχαῖον, I. 1, 6): derpå, III.
 iv, 21: engång (motsv. ἄλλο-
 τε IV. 1, 17): τ. μὲν — τ. δέ,
 än — än, V. ix, 9: οἱ τότε,
 de då levande, II, v, 11.
 τοῦλάχιστον = τὸ ἐλάχιστον, åt-
 minstone, V. vii, 8.
 τοῦπαλιν = τὸ ἔμπαλιν, till-
 baka, VI. iv, 38, oftast med
 εἰς, t. e. I. iv, 15: tvärtom,
 V. vii, 6.
 τοῦνομα = τὸ ὄνομα.
 τοῦπισθεν = τὸ ὀπισθεν.
 τουτοῦτ' se οὗτος.
 τραγγημα, τό, (τραγγά ἄτα) vanl.
 pl. frukt o. dyl., som fram-
 sättes efter måltiden, desert.
 τραπέζα, ἦ, (eg. τετραπέζα af
 τέτταρες o. ποῦς) ett bord
 (med 4 fötter).
 τραῦνα, τό, (τραῶ obr. = τι-
 τραῖσκω) sår.
 τραχήλος, ὁ, hals.

τραχύς, εἶα, ὄ, skroflig, ojämn:
 sträf (om röst): forsande (om
 en flod med ojämn botten)
 IV. iii, 6.

τρεῖς, τρία, tre, lat. tres.
 τρέπω, ψω, aor. ψα, Pass. pf.
 τέτραμμαί, aor. 2., ἐτραπήν,
 Med. aor. 2. ἐτραπομην: vän-
 da, isynh. slå på flykten: om-
 vända, förändra, III. 1, 41:
 Med. vända sig, III. v, 13,
 bege sig på flykten, V. iv,
 24, med φουγῆ, IV. viii, 19:
 vända sig till (ἐπί) V. ix, 19,
 slå sig på (ἐπί), II. vi, 30: taga
 in hos (πρός; IV. v, 3): slå
 på flykten, förjaga (τινά) V.
 ix, 13: Pass. vetta åt (πρός)
 III. v, 15.

τρέφω, θρέψω, Med. f. θρέψο-
 μαι, Pass. pf. τέθραμμαί, aor.
 2. ἐτραφήν: föda, underhålla,
 upplöda: Med. föda sig, skaf-
 fa sig lifsmedel.

τρέχω, oregel. f. δραμοῦμαι,
 pf. δεδράμηκα o. aor. 2. ἔ-
 δραμον, löpa.

τρέω, ἔσω, aor. ἔτρεσα, darra,
 vara rädd för (τινά), lat. tre-
 mo.

τριακοντα, indecl. 30.
 τριακόντορος, ἦ, (ναῦς) skepp
 med 30 roddarbänkar (τρια-
 κοντα, ἐρέσω ro).

τριακόσιοι, αι, α, 300.
 τριβή, ἦ, (τριβῶ νότα) nötning,
 öfning.

τριήρης, ες, (ἄρω fogα): ἦ
 näml. ναῦς, skepp med 3 in-
 fogade rader roddarbänkar
 öfver hvarandra, teroddare,
 krigsskepp, lat. triremis.

τριηρίτης, οὐ, ὁ, hörande till
 besättningen på en τριήρης.

τρίπηχυς, υ, gen. εος, (πῆχυς)
 tre alnar lång.

τριπλάσιος, ἰα, ἰον, tredubbel.
 τριπλεθρος, οὐ, (πλεθρον) tre
 plethrer (i bredd).

τρίπους, οδος, ὁ, ἦ, ett bord
 med tre (följ.) fötter (ποῦς)
 VII. iii, 21.

τρίς, adv., (τρεῖς) tre gånger.
 τρισάμενος, ἐνη, ενον, (ἄμε-
 νος)

νος), tregånger så gärna, ganska gärna.
 τρισκαίδεκα, tretton, I, v, 5.
 τρισμύριοι, ai, α, 30,000.
 τρισχίλιοι, ai, α, 3000.
 τριταίος, αία, αίων, på tredje dagen.
 τρίτος, η, ον, den tredje: τὸ τρίτον, ss. adv., för tredje gången.
 τριχῆ, adv., i tre skiften, tredeldt.
 τριχινός, ἰνῆ, ἰων, (θρίξ hår) af hår (förfärdigad).
 τριχοίνικος, ον, (χοίνιξ) af tre χοίνικες (säd bakadt), VII. n, 23.
 τροπαιον, τό, tecken att man slagit fienden på flykten (τροπή), segertecken, trophée.
 τροπή, ἡ, (τρέπω) vändning (till flykt), flykt, I, viii, 25; nederlag, IV. viii, 21.
 τρόπος, ὁ, (τρέπω) vändning, riktning: böjelse, lynne, sätt, förhållande: art, beskaffenhet: (κατά) τόνδε τὸν τ., på detta sätt, jfr VI. 1, 1.
 τροφή, ἡ, (τρέφω) föda, underhåll.
 τροχάξω, (= τρέχω) löpa, springa.
 τροπῶω, ἦσω, Pass. pf. τετρούπημαι, genomborra.
 τροπικός, η, ὄν, (τρόγω, äta) ätlig: τροπικὰ ὠραία, (= τρογγήματα) frukter, som ätas efter måltiden, desert.

τροπός, ἡ, ὄν, (τιρώσκω) som kan säras.

τυγχάνω, ἢ τεύξομαι, aor. 2. ἔτυχον: (besl. med τεύχω, se τεύχος) råka, träffa (τινός): finna (τινός), V. v, 15: vinna, erhålla, förvärfa, något (τινός), af någon (τινός) ο. παρὰ τινος): med particip. utmärker det något, som råkar hända el. vara, t. e. ἔτυχε θύομενος, han råkade just då offra, ἐτύχωνε ὄν, det träffade sig så, att han var: således tjenar det till omskrifning, dock så, att alltid begreppet af något tillfälligt eller villkorligt är dermed förenadt: understundom fattas partic., då man kan tänka ὄν till, II. n, 17, III. 1, 3: τυχόν, part. neutr. ss. adv., kanhända, V. ix, 20.

τύπος, ὁ, ost.

τύρσις, σεως, ἡ, torn, lat. turris.

τύχη, ἡ, (τυγχάνω) händelse, slump, V. n, 25, öde, lycka, II. n, 13.

τυχόν, se τυγχάνω.

τω, enklit. dat. (= τινί) I. ix, 7: (Gen. του = τινός förekommer ej i Anab., men annars ofta hos Attici; dessa bägge brukas lika i alla 3 genera).

Υ.

ὑβρίζω, (följ.) öfvermodigt, skymfligt, sjelfsväldigt behandla: misshandla, (τινά).
 ὑβρίς, εως, ἡ, (ὑπέρο), öfvermod, sjelfsväld, okunnighet.
 ὑβριστός, ἡ, ὄν, (föreg.) öfvermodig, lat. superbus, sjelfsväldig, comp. ὀτερος, superl. ὀτατος.

ὑγιαίνω, (ὕγιής, frisk) vara frisk.

ὑγρότης, ητος, ἡ, (ὑγρός, fuktig) fuktighet, smidighet, rörlighet, V. viii, 15.

ὑδροφορέω, ἦσω, (följ.) bära el. hämta vatten.

ὑδροφόρος, ον, (följ. ο. φέρω) vattenbärande.

ἕδωρ, gen. ἕδατος, τό, vatten:
 ὁ ἐξ οὐρανοῦ, regn.
 υἱός, οὗ, ὁ, son, IV. vi, 1.
 ὠλή, ἡ, lat. *sylva*, skog, träd
 el. buskar, I. v, 1: trädvirke,
 qvistar o. dyl., III. v, 10.
 ὑμεῖς, pl. till σὺ,
 ὑμέτερος, ἔρα, ἐρον, (föreg.) e-
 der, II. iii, 19.
 ὑπάγω, ξω, (ὑπό, ἄγω) intrans.
 småningom tåga efter, fram-
 rycka: Med. ofömräkt, listigt
 framkasta, II. i, 18, förleda,
 listeligen uppehålla, II. iv, 3:
 (τινά).
 ὑπαίθριος, ον, (αἰθρία) under
 bar himmel.
 ὑπαίτιος, ον, (αἰτία) under an-
 klagelse, som kan åklagas, fram-
 brottslig (emot πρός) III. i, 5.
 ὑπακούω, σω, höra på, hörsam-
 ma (τινός).
 ὑπαντάω, ἦσω, aor. ὑπήντησα,
 (ἀντάω, möta) komma el. gå
 till mötes.
 ὑπαντιάζω = föreg., III. vi, 27.
 ὑπαρχος, ὁ, (ἄρχω) underbefäl-
 hafvare, närmaste befälhafva-
 re, I. viii, 5: Underhöfding,
 (nämligen under Konungen)
 Satrap, IV. iv, 4, I. ii, 20.
 ὑπάρχω, ξω, (ἄρχω) begynna, t.
 e. ὑ. εὖ el. κακῶς ποιῶν,
 först göra någon godt eller
 ondt: vara till hands, finnas,
 t. e. τοιούτων ἡμῖν εἰς φιλίαν
 ὑπαρχόντων, då för oss finnas
 sådana skäl till vänskap, II.
 v, 24: ἐν τῶν ὑπαρχόντων,
 efter tillgångarne, enligt om-
 ständigheterna, VI. ii, 9: gyn-
 na, hjälpa (τινί), I. i, 4.
 ὑπασπιστής, οὗ, ὁ, (ἀσπίς) sköld-
 bärare, vapendragare, (som
 med skölden betäcker någon),
 IV. ii, 20.
 ὑπεῖκο, ξω, aor. ἔα, (εἶκο, vika)
 ge vika, ge sig (τινί).
 ὑπεμι (εἶμι) vara under.
 ὑπελαύνω, ἄσω, aor. ἤλασα, (ἐ-
 λαύνω) rida fram (tilllägg
 ἵππον).
 ὑπέρο, præp., grundbem. öfver,
 lat. *super*, I) med genit. α)
 om ort, öfver, ofvanföre, of-

vanom, på andra sidan om,
 I. x, 14: b) om person eller
 sak, för, för skull, *propter*.
 i stället för, VII. iv, 9: 2) med
 accus. om ort, ofvanför, of-
 vanom, I. i, 9.

ὑπεράλλομαι, οὔμαι, (ἄλλομαι)
 hoppa öfver (τινά), VII. iv,
 17.

ὑπερβαίω, öfverstiga, tåga öf-
 ver (τί), VII. iii, 43.

ὑπερβάλλω, — föreg., öfverstiga,
 tåga öfver, lat. *trajicio*, (τί
 o. κατὰ τι, VI. iii, 7).

ὑπερβολή, ἡ, (föreg.) öfvergång,
 (öfver haf, floder, berg) I. ii,
 25: stället der man öfvergår,
 III. v, 18.

ὑπερδεξιός, ον, (δεξιός) högre:
 troligen med bibegrepp af lä-
 ge på höger, IV. viii, 2.

ὑπερέρχομαι, gå ofvanföre, för-
 bi (τι).

ὑπερέχω, hålla öfver: intranc.
 räcka öfver, (vattenbrynet)
 III. v, 7, hänga öfver, IV.
 viii, 4.

ὑπερημιός, υ, γ. σεός, (ἡμιός)
 öfver hälften. (τινός).

ὑπεροθεν, adv., (ὑπέρ ο. enkl.
 θεν) ofvanföre.

ὑπεροάθημαι, impf. —εκαθήμην,
 (κάθημαι) sitta, d. ä., vara
 posterad öfver någon (τινός),
 innehafva högre positioner.

ὑπερορία, ἡ, (γῆ, af ὄρος, gräns)
 landet på andra sidan om
 gränsen, andra stater.

ὑπερούψηλος, ον, (ὕψηλός) öfver-
 mättan hög, III. v, 7.

ὑπέροχομαι, (ὑπό, ἐρχομαι) kom-
 ma undan, tåga fram.

ὑπέχω, f. ὑπέξω, aor. 2. ὑπέ-
 σχον, Med. aor. 2. ὑπεσχομένη,
 (ἔχω) hålla under, framräcka:
 δίκην τινί, gifva ersättning,
 undergå straff, dare poenas,
 V. viii, 18, VI. iv, 15: göra
 räkenkap, V. viii, 1: Med.
 läfva (τινί τι, el. med acc. o.
 inf.).

ὑπήκοος, ον, (ὑπακούω) höran-
 de under, underdånig, un-
 dersåte, (τινός ο. τινί).

ὑπηρετέω, ἦσω, (följ.) tjens,
 hjälpa: arskaffa: (τινί τι).

ὑπηρέτης, ου, ό, (ὑπό, ἐρέσω, ro) eg. lagre roddare: tjena-
re, hjälpare.

ὑπισχνέομαι, (= ὑπέχομαι) lof-
va (m. acc. o. inf.) l. n, 21.

ὑπνος, ό, sömn, lll 1, 11.

ὑπό, framför vocal ὑπ', för as-
pirata ὑφ', πρᾶμ. med gen.
dat. acc., grundbem. under:
A. med genit. a) om ort,
ὑ. τῆς αἰθέρας, under bar
himmel, IV. iv, 14. ὑφ' ἀμά-
ξης, undan (d. ä., som voro
spända för) vagnen, VI. ii,
22: b) om orsak, (både pers-
oner och saker) under hvars
inflytande, d. ä., hvaraf eller
hvarigenom något sker, t. e.
ὑ. μαστιγῶν, under piskslän-
gar, ὑ. λιμου, af hunger, ὑ.
Περσῶν, genom Perserna, lll.
vi, 11, ὑ. τῆς πορείας, af el.
under tåget, IV. v, 35. B.
med dativ. a) om ort, un-
der, ὑ. τῆ ἀροπόλει, nedan-
för Arkropolis, ὑφ' ὧ, vid fo-
ten af hvilket: b) om pers-
oner, under hvilkas inflytan-
de någon står, t. e. ὑ. τινι
γίνεσθαι (= ἐπι) komma un-
der någons väde, VII. ii, 2,
vii, 32. C. med accus. om
ort, under, nedanför, vid
foten af, likväl så, att det
innebär rigtning eller rörelse
mot ett ställe, t. e. l. viii,
27, bakom, IV. vii, 8. D. i
sammansättning utmärker det
något litet, föga märkbart,
oförmärkt, hemligt.

ὑποδείξ, ές, (δέω) hvilket nå-
gon fattas, ringare, lägre,
compar. έστερος (τινός).

ὑποδείκνυμι, δσιξω, intr., oför-
sedt visa sig el. visa prof på,
(jfr ὑποδείγμα, prof) V. vii,
12.

ὑποδέχομαι, emottaga (τινά), l.
vi, 3.

ὑποδέω, f. δήσω, Pass. pf. δέδε-
μαι, binda under, isynh. så-
lorna (skorna) under föt-
terna.

ὑπόδημα, τό, (föreg.) sko, vanl.
bestående af en såla, fastbun-

den med remmar vid foten,
IV. v, 14.

ὑποξύμιον, τό, (ξύμιον ok; jfr
ξύμιον) djur som är under o-
ket, ok, dragare.

ὑποκαταβαίνω, småningom eller
något litet nedstiga.

ὑποκρύπτω, ψω, o. Med. ομαι,
gömma undan.

ὑποκύντω, ψω, intrans. böja el.
böcka sig ned, IV. v, 32.

ὑπολαμβάνω, λήψομαι, upptaga
(i skydd, τινά), l. i, 7: (λό-
γον) taga vid (der en annan
slutat tala), taga till orda, lll.
i, 31, jfr μεταξύ.

ὑπολείπω, ψω, Pass. aor. l. ε-
λείφθην, efterlemnna, Pass. bli
efter: vara bakom, V. iv, 22.

ὑπολοχαγός, ό, (λοχαγός) Un-
der-Lochåg, under-befälhaf-
vare vid en λόχος, sannolikt
densamme, som annars kallas
πεντηκοστήρ, anförare för 50
el. ett hallt Compagnie.

ὑπολύω, σω, upplösa något un-
derbundet, Med. lösa af sig
skorna, jfr ὑπόδημα.

ὑπομαλακίζομαι, (μαλακός, vek-
lig, rädd) vara något rädd.

ὑπομένω, stanna, dröja, vänta:
afbida, τινά, IV. i, 21.

ὑπόμνημα, τό, (μνησκω) på-
minnelse, erinring.

ὑπόπεμπτος, ον, (följ.) hemli-
gen utskickad, spion.

ὑποπέμπο, ψω, hemligen skicka
(τινά).

ὑποπίνω, pf. πέπωκα, smådric-
ka, iron. dricka dugtigt, VII.
iii, 29.

ὑποπτεύω, σω, (ὄπτομαι) miss-
tänka (μή), lat. suspicari, ana,
(τι) l. i, 1.

ὑποστράτηγέω, ήσω, (följ.) vara
underfältherre.

ὑποστράτηγος, ό, underfälther-
re, lat. legatus, Generallieute-
nant, som under Fältherrens
frånvaro förde öfverbefälet,
lll. i, 32, der Zeune o. Wei-
ske förklara = ταξίαρχος,
emedan det nedanføre, lll. i,
37, i nästan lika sammanhang
motsvarar detta ord.

ὑποστρέφω, ψω, aor. ψα, Pass.

- aor. 2. ὑπεστράφην, vända om: draga sig tillbaka, undvika, ll. 1, 18.
 ὑπουργός, ὄν, (ἔργον), (vid ett arbete) biträdande, bidragande (till, τινί).
 ὑποφαίνω, småningom el. otydligt visa: intr. ἡμέρα eller ἕως ὑποφαίνει (ἑαυτήν), dagen, morgonen bräcker el. gryr.
 ὑποφείδομαι, (φείδομαι, skona) något skona, IV. 1, 8.
 ὑποχείριος, ὄν, (χείρ) i någons händer, våld, VII. vi, 43.
 ὑπόχοος, ὄν, (ἔχω) undergifven, underdänig (τινί).
 ὑποχωρέω, ἦσω, gå el. tåga undan, ge vika för (τινί), draga sig tillbaka.
 ὑποψία, ἦ, (jfr ὑποπτέω) misstänka, suspicio.
 ὕς, g. ὕς, ὄ, ἦ, pl. ὕς, (= σῦς) svin, V. II, 3.
 ὕστεραίος, αἶα, αἶον, (ὕστερος) på följande dagen: τῇ ὕ. (ἡμέρᾳ) ο. εἰς τ. ὕ., dagen derpå.
 ὕστερέω, ἦσω, aor. ἦσα, sinka sig, komma sednare än, (τινός) l. vii, 12.
 ὕστερίζω, ἴσω, komma för sent V. ix, 18.
 ὕστερος, ἔρα, ερον, sednare, följande, ll. II, 17, efter, III. iv, 21: ὕστερον, ss. adv., derefter.
 ὑφειμένως, adv., (af pf. part. pass. ὑφειμένος, af ὑφίημι) nedstämdt, nedslaget, modfäldt.
 ὑφηγέομαι, ἦσομαι, (ἡγέομαι) anføra, tåga förut (visande vägen).
 ὑφίημι, Med. εμαι, f. ὑφήσομαι, (ἔημι) släppa efter, medgifva, III. v, 5: Med. släppa efter, ge vika, fälla modet.
 ὑφίστημι, f. ὑποστήσω, aor. 2. ὑπέστην, (ἔστημι) i de intrans. temp. o. Med. något litet stanna, IV. 1, 14: ställa sig under något, d. ä., påtaga sig, låfva (τί el. med inf.): ställa sig emot, göra motstånd, (τινί) III. II, 11.
 ὑφοράω, (ὀράω) misstänka, misstro, suspicor, (τινά).
 ὑψηλός, ἦ, ὄν, (följ.) hög, högländ, V. iv, 31: superl. ὀτατος: ὑψηλά, ss. adv., högt, V. ix, 5.
 ὕψος, g. εος, τό, höjd, III. iv, 7.

Φ.

- φάγω, ohr., (ss. praes. brukas ἐσθίω o. ἔδω) aor. 2. ἔφαγον, äta, (τί, ll. III, 16, τινός, af något, IV. vii, 20).
 φαιδρός, ἄ, ὄν, (jfr följ.) glänsande, klar, glad.
 φαίνω, f. φανῶ, aor. ἔφηναι, Pass. aor. 2. ἐφάνην, Med. f. φανοῦμαι, (jfr φως) visa: Med. visa sig: uppträda: Pass. synas, tyckas, V. iv, 29: befinnas, V. vii, 5.
 φάλαγξ, g. φάλαγγος, ἦ, uppställd här, så att den stod på jämn linje utan luckor, ll. III, 3: (jfr ὄρθιος), i allmh. här, äfven lägrad, ll. 1, 6:
 ἐπὶ φάλαγγος, i slagordning, så att härenär uppställd i linje, IV. III, 26, vi, 6.
 φανερός, ἄ, ὄν, (φαίνω) synlig, tydlig, uppenbar, bekant: med particip. ο. εἰμί el. γίνομαι (jfr δηλός) uttrycker det adv., t. e. φ. ἦν πειρώμενος, han försökte synbarligen, I ix, 11: ἐν τῷ φ., uppenbart, offentligen, I. III, 31: εἰς τὸ φανερόν (χωρίον), på en utmärkt plats VII. vii, 22.
 φανερώς, adv., (föreg.) uppenbarligen, öppet.
 φαρέτρα, ἦ, (φέρω?) koger.

- φάρμακον, τό, läkemedel, πίνειν, taga in, VI. u, 11.
- φαρμακοποιία, ή, (föreg. ο. πί-νω) läkemedels intagning.
- φάσω, (af obr. φάω, se φώς) säga, = φημί, jfr lat. *fari*.
- φάυλος, η, ov, lat. *paulus*, ringa, obetydlig.
- φέρω, oregel. fut. οἴσω, pf. ἤνευχα, aor. 2. ἤνευχον: lat. *fero*, grundbem. föra, bära, V. iv, 25: bringa, ll. 1, 17: erlägga, φόρους, V. v, 7: bära, frambringa frukt, I. u, 22: ut hårda, III. 1, 23, χαλεπώς, med svårighet eller missnöje bära (τινί): bära (om väg) ll. v, 15: bortbära: borttaga, (jfr άγω) IV. 1, 8: upp- bära, erhålla, (om sold) I. m, 21: Med. föra sig, d. ä., fara, I. vii, 20: föra med sig, taga, VI. vi, 1: (τι).
- φεύγω, f. ξομαι, pf. πέφευγα, aor. 2. έφυγον, fly, I. u, 18, vara landsflyktig, V. m, 7, πεφευγώς = φυγας, IV. u, 17.
- φημί, f. φήσω, aor. έφησα, (έ- φησθα = έφης, 2. s. af impf.) säga: säga ja, jaka, I. vi, 7, ού φ., neka, I. m, 7: påstå, råda, ll. u, 24, VI. iv, 16: tro, mena, V. u, 31: lofva, IV. u, 19: se φώς.
- φθάνω, f. φθάσω, aor. έφθασα, förekomma, (τινά) ll. iv, 49, (πρίν) IV. 1, 4: göra något i förväg, med particip. ss. adv. förut, t. e. φθάσαι καταλαβόντες, i förväg intaga.
- φθίγγομαι, ξομαι, aor. έάμην, ljuda, låta, om människor, djur och liflösa ting: ge härskri, I. vii, 18: låta höra sig, IV. v, 18: säga emot, knysta, VI. iv, 28: skrika (om örn), V. ix, 23: ljuda, dåna (om trumpet), V. u, 14, (om horn) VII. iv, 19.
- φθίρω, f. φθειρώ, pf. έφθαρα, pf. pass. έφθαρομαι, (= φθίω) förderfva, ödelägga, IV. vii, 20 (τι).
- φθονέω, ήσω, (φθόνος, afund) afundas, missunna (τινί).
- φιάλη, ή, bägare, drickeskärl.
- φιλαίτερος, comp. till φίλος. φιλέω, ήσω, Pass. pf. πεφίλημαι, (φίλος) vara vän af, tycka om, älska, (τινά).
- φιλία, ή, vänskap, I. m, 5, ll. 1, 10.
- φιλικός, ή, όν, (= φίλος) vänlig, IV. 1, 19.
- φιλικάς, adv., (föreg.) vänskapligen, ll. v, 27.
- φίλιος, ία, ίον, vänlig, vänskaplig: φίλιος, ό, ss. subst., vän, vill Poppo allestädes enligt Codd. ändra till φίλος: φιλία (χώρα), I. m, 19.
- φιλιππος, ον, (φίλος, ίππος) hästvän, älskare af ridning, superl. ότατος.
- φιλόδηρος, ον, (θήρα) vän af jagt.
- φιλοκερδέω, ήσω, (κέρδος) älska vinst, sträfva att vinna.
- φιλοκίνδυνος, ον, (κίνδυνος) vän af faror, oförskräckt, superl. ότατος, I. ix, 6.
- φιλομαθής, ές, (μανθάνω) lärgirig, superl. έστατος.
- φιλομειλία, ή, (μειλος, träta, strid), stridslust, täflingsifver.
- φιλοπόλεμος, ον, (πόλεμος) krigslysten.
- φίλος, η, ον, vänlig, tillgifven, (τινί): φίλος, ό, ss. subst., vän: comp. φιλαίτερος.
- φιλόσοφος, ό, (σοφός, vis) vishetsvän, Philosoph.
- φιλοστρατιώτης, ον, ό, soldatvän.
- φιλοτιμέομαι, aor. 1. έφιλοτιμήθην, (τιμή) vara ärelysten: känna afund, missnöje, känna sig sårad, (ότι) I. iv, 7.
- φιλοφρονέομαι, ήσομαι, aor. ησάμην, (φρονέω) visa sig vänskapligt sinnad, IV. v, 29: vänligt hälsa, IV. v, 34.
- φλυαρέω, ήσω, prata dumheter.
- φλυαρία, ή, prat, sladder.
- φοβερός, ά, όν, (φόβος) fruktansvärd, förskräcklig: μάλα φοβεροί ήσαν, μη, de väckte mycken farhåga, att, V. vii, 2: superl. ότατος.
- φοβέω, ήσω, aor. ήσα. Pass. aor. 1. ήθην, (följ.) förskräcka, skrämna: Med. frukta (τινά),

- Η. vi, 14, (m. inf., l. m, 17, m. μη, l. viii, 13): Pass. vara rädd (för *τινά*), ll. v, 5, (om *περι*) V. v, 7: bli skrämmd, Vl. iv, 9.
- φόβος, ὁ, act. skräck, skräckmedel, Iv. 1, 23: Pass. fruktan, rädsla, farhåga.
- φοινίκος, sdr. οὖς, ἡ, οὖν, (φοίνιξ, purpur) purpurfärgad, purpuröd.
- φοινικιστής, οὖ, ὁ, (φοινικίζω, vara purpuröd) klädd i purpur, *purpuratus*, en förnamn man: andre förklara det med purpurfärgare: Larcher med banerförare af *φοινίς* (en röd flagga), l. ii, 20.
- φοίνιξ, ἴκος, ὁ, palmträd, daldelpalm.
- φορέω, ἦσω, = φέρω, bära.
- φόρος, ὁ, *börda*, skatt och tunga.
- φορτίον, τό, (φέρω) börda.
- φράζω, ἄσω, aor. ἄσα, säga, Vl. iv, 20, omtala, tillkännagifva, Iv. v, 29, tillsäga, ll. iii, 3, gifva befallning (*τινί*), l. vi, 3.
- φρέαρ, γ, ἕατος, τό, brunn.
- φρονέω, ἦσω, (φρήν, sinne) förstå, hafva insigt, ll. ii, 5: tänka, vara sinnad, t. e. *φρομέγα ἐπί τινι*, vara högmodig el. stolt öfver något, *μεῖζον*, hafva högre tankar, V. vi, 8: *πλείον*, vara öfvermodig, Vl. i, 18: *τά πρὸς τινα*, hålla med någon, Vll. vii, 30.
- φρόνημα, τό, (föreg.) *sinne*, mod.
- φρόνιμος, ον, (φρονέω) förståndig, klok, skicklig, l. x, 7, beslutsam, ll. vi, 7, beslutsam, ll. vi, 7.
- φροντίζω, ἴσω, (φρήν, sinne) *besinna*: vara orolig till sinnes: sörja för (*ὅπως*), ll. vi, 8.
- φρουραρχος, ὁ, (φρουρά, besättning, ἄρχω) befälhafvare öfver en besättning, Commen-dant.
- φρουρέω, ἦσω, (φρουρός) bevaka.
- φρουριον, τό, (följ.) *borg*, besättning.
- φρουρός, ὁ, väktare, vakt.
- φρυγανον, τό, (φρύγω, torka) torrt ris.
- φυγᾶς, ἄδος, ὁ, (φεύγω) landsflyktig.
- φυγή, ἡ, (φεύγω) lat. *fuga*, flykt: landsflykt, Vll. vii, 57.
- φυλακή, ἡ, (φυλάττω) vakt, ll. iv, 17, besättning, garnison. l. i, 6: post, ll. vi, 10: nattvakt, Iv. i, 5: vaksamhet, försigtighet, Vll. vi, 22: *φυλακᾶς ποιεῖσθαι*, utsätta poster, Vl. i, 21.
- φύλαξ, ἄκος, ὁ, ἡ, (följ.) väktare, Vl. iii, 4: pl. vakt, lifvakt.
- φυλάττω, ἔω, bevaka, bevara: förvara: försvara, l. ii. 1, (τί): gifva agt på (*τινά*), Iv. vi, 4: Med. vakta sig, omgifva sig med vakt, Vl. ii, 27, Vll. ii, 21: agta sig (*μή*), ll. ii, 16, för någon (*τινά*), ll. iv, 10: iagtaga försigtighet, ll. v, 37: *φυλάττειν ο. φυλάξασθαι* *φυλακᾶς*, ll. vi, 10, Vll. vi, 22.
- φυσάω, ἦσω, Pass. aor. l. ἤθην, uppblåsa, fylla med väder.
- φυτεύω, σω, Pass. aor. l. εὐθήν, (φυτον, växt, af φύω) plantera.
- φύω, σω, alstra, frambringa (τί), l. iv, 10.
- φωνή, ἡ, (af obr. φάω, se följ.) röst, ll. vi, 9, språk, Iv. viii, 4, tal, yttrande, Vll. iii, 25.
- φως, γ, φωτός, τό, (sdr. af φάος, af obr. stamordet φάω = φαίνω, bringa i ljuset, ådaga-lägga, visa, med ord el. ger-ning) ljus.

X.

- χαίρω**, f. ἤσω, aor. 2. ἐχάρην, pf. (med præs. bem.) κεχάρηκα, vara glad, οὐ χαίροντες ἀπαλλάττεσθαι, icke komma väl undan, V. vi, 32: af imper. χαίρε, lat. vale, farväll betyder εἶν χαίρειν, låta fara, underlåta, Vll. m, 23.
- χαλεπαίνω**, f. ανῶ, Pass. aor. 1. ἀνθήν, (följ.) göra ond, reta, intr. vara el. bli ond, vred, förtörnas, (τινί) l. iv, 12, (på någon för något, τινί τινος, Vll. vi, 32, el. med 2 dat. V. v, 24): pass. IV. vi, 2.
- χαλεπός**, ἢ, οὐ, svår, besvärlig, tryckande, farlig: skarp, sträng, ll. vi, 12, ond, arg, V. viii, 24, superl. ὠτατος: χαλεπῶς, adv., svårligen: med missnöje, förbittring, jfr φέρω: χ. ἔχειν, vara i förlägenhet, VI. ii, 16, πρὸς τινα, vara förbittrad på någon, Vll. v, 16, jfr ἔχω 3).
- χαλινῶω**, ὠσω, (χαλινός, betsel) betsla.
- χάλκεος**, sdr. χαλκοῦς, ἦ, οὐν, (följ.) af koppar.
- χαλκός**, ὁ, koppar, metall, l. viii, 8.
- χάλκωμα**, τό, (χαλκός) koppar-kärl.
- χαράδρα**, ἦ, djupt ställe mellan två höjder, dal, pass.
- χαράκωμα**, τό, (χάραξ, palissad) palissaderad vall, jfr σταύρωμα.
- χαρίεις**, εσσα, εν, (χάρις) behaglig, artig, lustig, qvick, ll. v, 12.
- χαρίζομαι**, f. ἰοῦμαι, aor. ἰσάμην, (följ.) visa sig till behag, göra till nöjes (τινί τι): visa gunst, nåd (τινί), ll. iii, 19, välvilja, artighet, l. ix, 24: ställa sig in, Vll. vii, 10: θυμῶ, följa sin passion, Vll. i, 25: intr. behaga (τινί) V. iii, 6.
- χάρις**, ιτος, ἦ, tacksamhet, förbindelse: χάριν εἰδέναι, känna, ἔχειν, hysa, ἀποδιδόναι, visa tacksamhet (mot någon för något, τινί τινος).
- χειμών**, g. ὄνος, ὁ, vinter, vintertköld, oväder, storm.
- χείρ**, g. χειρός, ἦ, hand; arm: εἰς χεῖρας ἔλθειν, komma i någons händer, komma till någon, gå till handa, l. ii, 26: på nära håll, i handgemäng, lat. *cominus*, εἶναι, IV. vii, 15, δέχεσθαι, IV. iii, 31, ἐν χειρός, på nära håll, V. iv, 25.
- χειροπληθής**, ἔς, (πλήθους) handfyllande, så stor som en knyt-näfve, ll. iii, 17.
- χειροποίητος**, ον, (ποιέω) med händer el. med konst gjord, IV. iii, 5.
- χειροῶω**, ὠσω, (χείρ) behandla: Med. slå under sig, underkula.
- χειρῶν**, ον, oregel. compar. till κακός, (superl. χειριστος) ringare, sämre: värre, χεῖρον εἶναι τινι πρὸς τινος, stå värre till för någon i afseende på en annan, Vll. vi, 39.
- χερόσσητος** = χερσώνητος, ἦ, (χέρσος, fast land, νῆσος) halfö, V. x, 2.
- κηλή**, ἦ, klöf, klo: τοῦ τείχους, antingen nedra bredare kanten af muren, som bestod af framskjutande stenar, för att bryta vågornas kraft: eller murens armar, som utsköto i hafvet och voro lägre, så att man derifrån kunde uppklätra på muren, Vll. i, 17.
- κῆν**, g. κηνός, ὁ, ἦ, gäs.
- κῆς**, adv., i går.
- κίλιοι**, αι α, 1000.
- κίλος**, ὁ, gräs, bete: ξηρός, hö.
- κίλωω**, ὠσω, (föreg.) låta beta.
- κίμαιρα**, ἦ, get, ll. ii, 12.
- κίτων**, g. ὄνος, ὁ, lifrock, l. ii,

16: underkläder (närmast kroppen) Vll. iv, 4.
χιτωνίσκος, *ὁ*, (dimin. af föreg.) kort rock, tröja.
χιών, g. *όνος*, *ῶ*, snö.
χλαμύς, g. *υδος*, *ῆ*, öfverplagg, kappa för krigare.
χοϊνίξ, g. *ικος* *ῆ*, ett mått spannmål, som utgjorde en persons portion för dagen, = $\frac{1}{48}$ *μέδιμνος* el. *4 κοτύλαι*, och i vårt mått 11 5/32 jungfru.
χοίρειος, *α*, *ον*, (följ.) af svin.
χοίρος, *ὁ*, *ῆ*, svin, isynh. gris.
χορεύω, *σω*, (följ.) dansa.
χορός, *ὁ*, tropp el. rad af dansande.
χόρτος, *ὁ*, gräs, foder, l. v, 11.
κούφος, hö, l. v, 10.
χράω, Med. *ομαι*, f. *ῆσομαι*, (*χείρ*, *χέρ*) act. *fatta uti*: Med. handtera, behandla, l. ix, 5, V. vii, 5, nyttja, använda, begagna, hafva, bibehålla, l. iii, 5: (*τινι*).
χοῆ, impf. *ἐχοῆν*, inf. *χοῆναι*, impers. (föreg.) *det är nyttigt*, man bör (m. inf.).
χοῆξω, hos Att. blott i præs. o. impf. brukl. (*χοεῖα*, poet. *χοῆα*, behof) behöfva, l. viii, 22: ha begär, lust till, ästunda, önska, vilja: (m. inf.).
χοῆμα, *τό*, (*χράω*) *hvad man nyttjar*: i allmh. sak: isynh. i pl. pengar, egodelar.
χορηματιστικός, *ῆ*, *όν*, (*χορηματίζομαι*, förvärfva egendom, af föreg.) *som angår egendoms förvärfvande*, förebyggande rikedom, (om fogel-spådom) V. ix, 23.

χοῆσιμος, *ον*, (*χράω*) *nyttig*, användbar: superl. *ωτατος*.
χοῖσμα, *τό*, (följ.) smörja, fett, lV. iv, 13.
χρίω, *ίσω*, (besl. med *χράω*, af *χείρ*) *smörja*, Med., smörja sig.
χρόνος, *ὁ*, tid, (jfr *καιρός*).
χρυσεός, sdr: *χρυσούς*, *ῆ*, *όν*, (*χρυσός*) *gyldene*, af guld.
χρυσείον, *τό*, (till formen dimin. af följ., men dermed likbetydande) guld, guldmünt, penggar.
χρυσός, *ὁ*, guld, III, i, 19.
χρυσοχάλινος, *ον*, (*χάλινός*, betsel) med guldbetsel.
χωρα, *ῆ*, ställe, plats, post: ställning, VI, ii, 11: landskap, land: *ἐκ τῆς χ.* från sin station: *ἐν ἀνδραπόδων χ.* i trälars stad och ställe el. belägenhet: *ἐν οὐδεμιᾷ χ.* på ingen plats, d. ä., utan all magt och anseende, V. vii, 28.
χωρέω, *ῆσω*, (*χώρος*) *rymma* (om mål), l. v, 6: *lemna rum*, gå (om pilar, IV. ii, 28), *gifva sig åstad*, *begifva sig*.
χωρίζω, *ίσω*, Pass. pf. *κχωρίζομαι*, (*χώρος*) *gifva plats*, ställa, VI. iii, 11: (*χωρίς*) *afsöndra*, *skilja*, V. iv, 34.
χωρίον, *τό*, (till formen dimin. af *χώρα*) *ort*, *ställe*, *plats*, isynh. *befästad* el. *af naturen fast ort*, stad: pl. land, nejd, lat. *ager*, V. v, 11.
χωρίς, adv., *särskildt*, för sig sjelf, VI. iv, 2: præp. m. gen. *särskildt från*, l. iv, 13.
χώρος, *ὁ*, ställe, plats, ort, land: *κατὰ τοὺς χώρους*, på landet, i bygden.

Ψ.

Ψέγω, *ξω*, förklena, lasta, förebå.
ψέλλιον, *τό*, armband.
ψευδενέδρα, *ῆ*, (*ἐνέδρα*) *låtsadt* el. *falskt försät*.

ψευδής, *ἐς*, *lögnagtig*, *osann*, *digtd*.
ψεύδω, Pass. pf. *ἐψενσμαι*, aor. l. *ἐψεύσθην*, Med. aor. *ἐψευσάμην*, *beluga*, *bedraga*: Med. o. Pass.

o. Pass. bli bedragen, III, 11, 31: bedraga sig, l. viii, 11: ljuga, bedraga (τινά τι och προς τινα): bryta sitt löfte (περι τινος) VII. vi, 15.
 ψηφίζομαι, f. ἴσομαι, aor. ἰσάμην, (följ.) afgifva röst: (genom omröstning) besluta, bifalla, rösta för (m. accus. o. inf.). Act. ψηφίζω, räkna (medelst små stenar, af följ.) förekommer sällan.
 ψῆφος, ἡ, (ψάω skrapa) en liten sten (hvarred man voterade vid omröstningar) V.

viii, 21: omröstning, VII. vii, 57.

ψιλός, ἡ, ὄν, naken, kal, (om land) l. v, 5: obetäckt, af hjälm, l. viii, 6, af sköld, d. ä. lättbevärpad (= γυμνός) V. ii, 16.

ψιλόω, ὠσω, (föreg.) blotta, befria, IV, iii, 27: (τινός).

ψοφέω, ἦσω, (följ.) ljuda, dåna. ψόφος, ὁ, dån, brak, buller.

ψυχῆ, ἡ, (ψύχω blåsa, blåsa, svalka) själ: ἐκ τῆς ψ. af själ och hjerta, VII. vii, 43.

ψύχος, g. εος, τό, (föreg.) köld.

Ω.

ὤδε, adv., således, på detta sätt: ὡδὲ πως, ungefär sålunda, I. vii, 9.

ὤδῃ, ἡ, (ὤδω) sång. ὠθήσω, f. ὠθήσω o. ὠσω, stöta, tränga, Med. tränga sig, V. ii, 18 (εἶσω): skuffa (τινά) III. iv, 48.

ὠθισμός, ὁ, (ὠθίζω = föreg.) trängsel.

ὠμοβοῖνος, ἡ, ον, (följ. o. βοῦς) ogarfvad, IV. vii, 26, se anm. t. d. st.: af oberedd oxhud (gjord) IV. vii, 22.

ὠμός, ἡ, ὄν, rå, IV. viii, 14: hård, sträf, II. vi, 12.

ὠνόμομαι, f. ἦσομαι, (ἄνος, pris, betalning) köpa sig, köpa (τί).

ὠνιος, ον, (föreg.) till salu, som får köpas: ὠνια, τὰ (χρήματα) varor till salu.

ὠρα, ἡ, tid, årstid: ungdomstid.

ὠραιος, αἰα, αἰον, (föreg.) ung, blomstrande, II. vi, 28; mogen, τὰ ὠραία, mogna frukter, V. ii, 9, jfr τροπικός.

ὡς, grundbem. så, såsom: A. adv. a) ὡς så, således: οὐδὲ ὡς, ej engång så, icke ändå, I. vii, 31, III. ii, 23: b) ὡς, så som, såsom, huru, (icke frågande) l. viii, 21, vi, 3, II. i, 1, motsv. οὕτω l.

ii, 15, ἔπειτον ἢ ὡς τις ἂν ᾔετο, snabbare än (som) någon kunde tro, l. v, 8: c)

liksom, l. x, 4: ὡς κάμων, ställande sig sjuk: V. viii, 23, ὡς βουλόμενος, liksom han ämnade, l. i, 11: d) med

participier kan det öfversättas: såsom den der, d. ä. alldenstund, emedan, derföre

att, för att, m. m., efter som meningen fordrar, t. e. ὡς ἂν καὶ ἐαροκότες, såsom de der äfven sett, V. vii, 22, ὡς

πολεμίαν οὖσαν, alldenstund det var fiendeland, l. ii, 19, ὡς ἄρα γινώσκων, nämligen

emedan han visste, V. vi, 29: med genit. absol. ὡς ἐμοῦ ἰόντος, att jag vill gå, l. iii, 6, ὡς ἐπιβουλευόντος, emedan

han lurade på, l. i, 6, ὡς πολέμου ὄντος, att det är krig, II. i, 21: ὡς ἀλόνητος ἂν τοῦ

χωρίου, emedan stället kunde intagas V. ii, 8: med. fut. partic. uttrycker det en af-

sigt, beslut: t. e. ὡς ἀποκτενῶν, i tanka att döda honom l. i, 3, ὡς διαβησόμενοι, i

tanka att öfvergå, ὡς ἀπάξων för att återföra, m. fl. e) med

præpositioner, synes det

utmärka en ellips af ett particip. enl. föreg. t. e. ὡς εἰς πόλεμον, för att (bruka) i krig, l. ix, 23, ὡς ἐπὶ πύρ, för att (lägga) på elden, IV. m, 11, ὡς ἐπὶ Τισσαφέρνην, för att (kriga) mot Tissa- phernes (suppl. πολεμίζοντες) VII. vi, 1: understundom fat- tas præp. t. e. ὡς (ἐπὶ eller πρὸς) βασιλεία, till konungen, l. ii, 4: f) så snart, då (= ἐπει) l. i, 4, vii, 18, x, 5: g) m. sup. aldra, t. e. ὡς μάλιστα ἐδύνατο, såsom han mest kunde, d. ä. det aldra mesta han kunde, l. i, 6: ofta skiljes det genom flere ord från sin superlat. t. e. ὡς ἂν δύνηται πλείστους, de aldra flesta han möjligtvis kunde, l. vi, 3: h) med numror, ungefär, l. ii, 4, IV. m, 1.

B. ss. conj. 1) så att, på det att, (= ὅπως el. ἵνα) med opt. l. i, 5, m. fl. med inf. l. vii, 10, m. fl. ὡς μή,

att icke, m. subj. II. vi, 17: m. inf. V. vi, 12: 2) att, (= ὅτι) med ind. II. v, 6: m. opt. II. vi, 10: 3) emedan, all- denstund, därför att, ty, II. iv, 17, V. ii, 6, V. vii, 10.

ὡσαύτως, adv. (ὡς, αὐτως) lika- ledes, III. ii, 23.

ὡσπερ, adv. (ὡς A. b, c, o. en- klit. περ) såsom, liksom, (motsv. οὕτω II. vi, 26).

ὥστε, conj. (ὡς, enklit. τε) så att, med inf. l. i, 5 m. fl., med indic. l. i, 8, m. fl., för- denskull, således, m. ind. l. m, 12; vii, 7, m. fl.

ὅσα, pl. af οὗς.

ὄτειλή, ἡ. sår, ärr.

ὄτις, g. ἴδος, ἡ, (οὗς) en fogel- art, trapp, jfr anm. till l. v, 3.

ὄφελέω, ἦσω, aor. ἦσα, (ὄφε- λος) gagna, hjälpa. under- stödja (τινά τι) V. vi, 30.

Pass. V. i, 2.

ὄφελιμος, ον, (föreg.) gagnelig, nyttig.

ὄφελον se ὄφειλον.

U I N U S

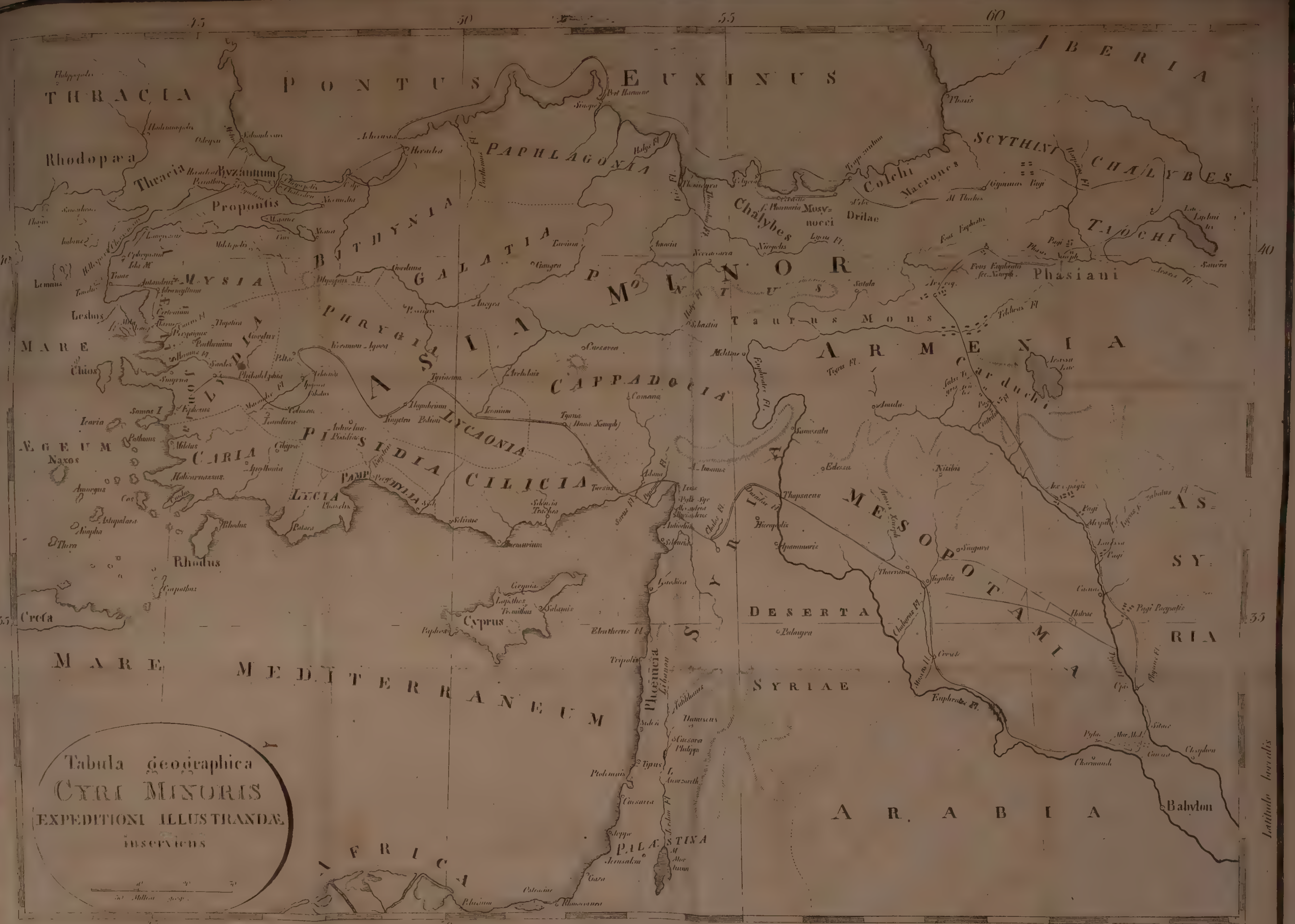

40

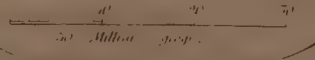
T a u r u s M

Tabula geographica
 CYRI MINORIS
 EXPEDITIONI ILLUSTRANDAE
 INSERVICHS

Longit. a Ferro.

Latitudo borealis

325-793

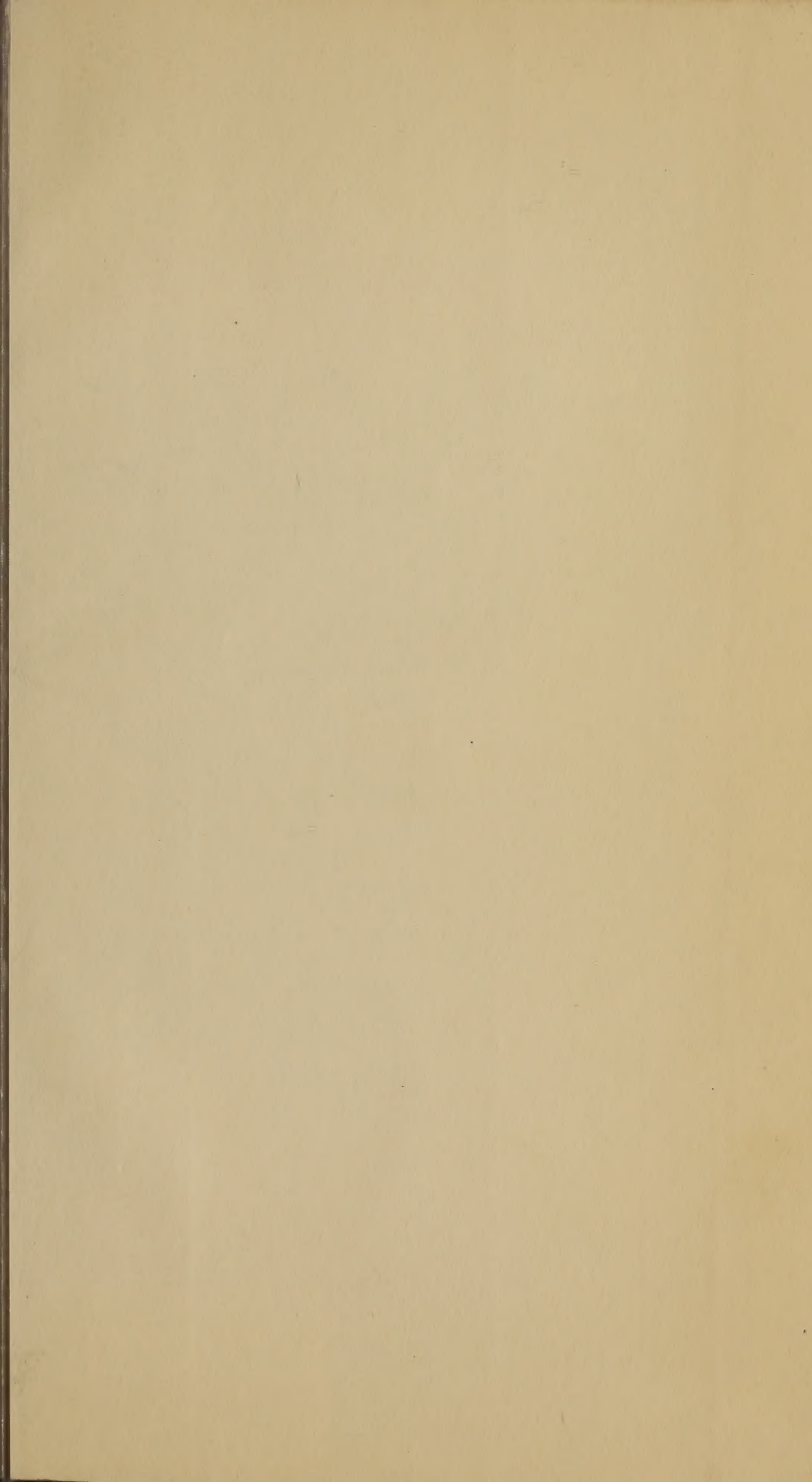
6656 = 45
78

Augustariv

Augustariv

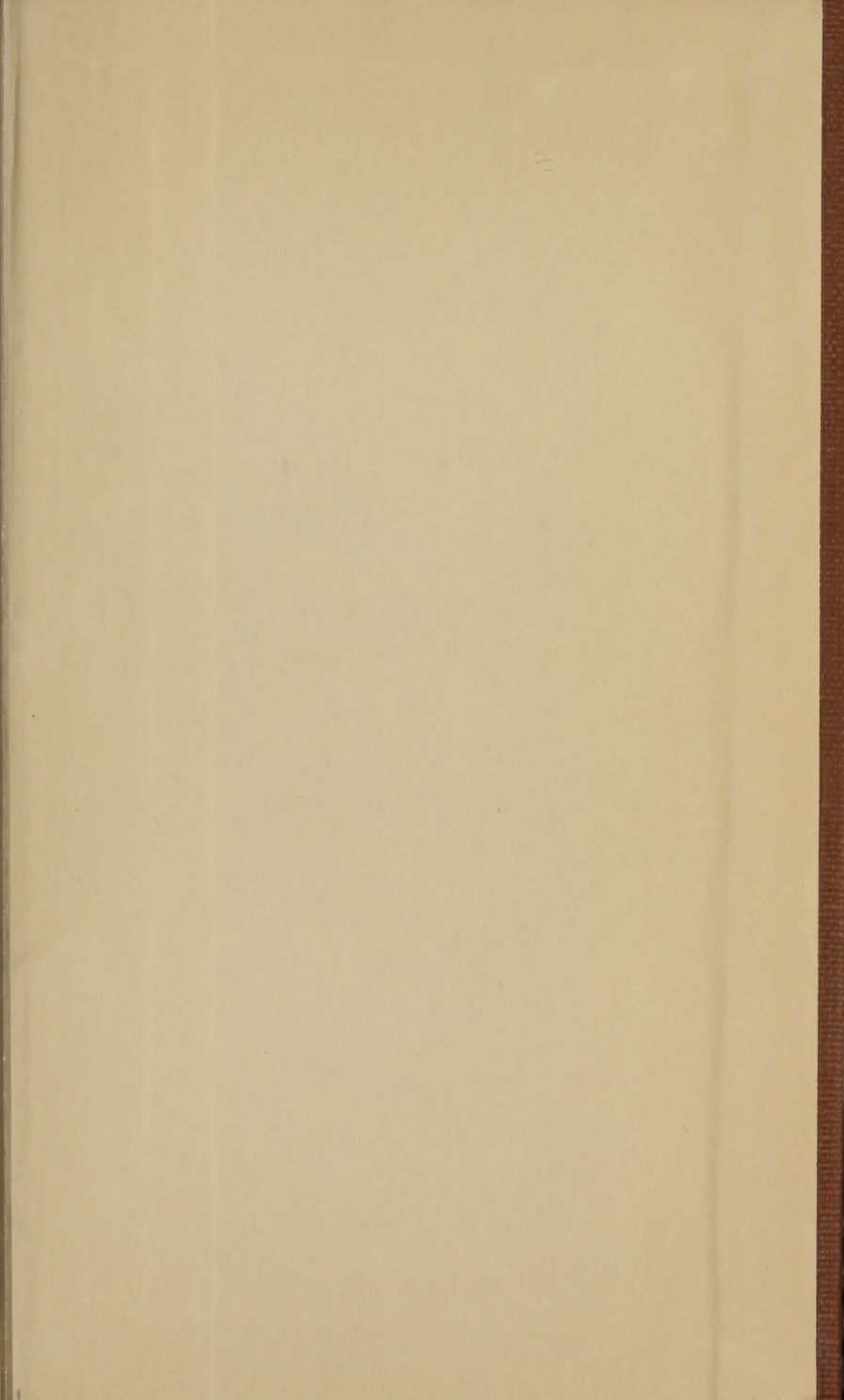

Deacidified using the Bookkeeper process.
Neutralizing agent: Magnesium Oxide
Treatment Date: July 2006

PreservationTechnologies

A WORLD LEADER IN PAPER PRESERVATION

111 Thomson Park Drive
Cranberry Township, PA 16066

LIBRARY OF CONGRESS

0 003 048 152 5

